

**ZASTUPNIČKI DOM
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

767

Na temelju članka 165. stavka (2) točke b) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19, 26/20, 53/22, 59/23, 87/23, 50/24, 73/24 i 56/25), Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 33. hitnoj sjednici, održanoj 30.10.2025. godine, usvojio je

**ODLUKU
O OSNIVANJU UREDA I PROCEDURI IMENOVANJA
GLAVNOG PREGOVARAČA I ZAMJENIKA GLAVNOG
PREGOVARAČA BOSNE I HERCEGOVINE ZA
VOĐENJE PREGOVORA O PRISTUPANJU EUROPSKOJ
UNIJI**

Članak 1.

Predmet ove odluke je normiranje procedura imenovanja glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju Europskoj uniji i osnivanje Ureda glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju.

Članak 2.

- (1) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine imenuje glavnog pregovarača i zamjenike glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju Bosne i Hercegovine Europskoj uniji.
- (2) Glavni pregovarač i njegovi zamjenici ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih.
- (3) Kandidate za glavnog pregovarača i zamjenike glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o

pristupanju Bosne i Hercegovine Europskoj uniji predlažu klubovi zastupnika u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

Kandidati za glavnog pregovarača i zamjenike glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine iz članka 2. stavka (3) ove odluke trebaju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) završen VII. stupanj stručne spreme ili visoko obrazovanje po bolonjskom sustavu studiranja vrijednovano najmanje s 240 ECTS bodova;
- b) visoki stupanj profesionalnog i osobnog integriteta;
- c) poznavanje procesa pristupanja država kandidatkinja Europskoj uniji i strukture institucionalnog sustava Europske unije;
- d) aktivno poznavanje engleskog jezika i
- e) izražene organizacijske i koordinacijske sposobnosti, potrebne za vođenje pregovaračkog tima i radnih tijela.

Članak 4.

Glavni pregovarač Bosne i Hercegovine:

- a) predstavlja Bosnu i Hercegovinu u svim fazama procesa pregovora o pristupanju Europskoj uniji;
- b) rukovodi pregovaračkim timom Bosne i Hercegovine;
- c) koordinira rad radnih skupina za pojedina pregovaračka poglavlja koja se formiraju unutar pregovaračkog tima;
- d) surađuje s Vijećem ministara Bosne i Hercegovine, entitetskim i kantonalnim organima vlasti te institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine;
- e) izvještava, redovito ili po potrebi, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
- f) podnosi izvješće Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine o tijeku i rezultatima pregovora najmanje jednom godišnje.

Чланак 5.

Мандат главног преговарача и замјеника главног преговарача траје пет година, почевши од дана именовања, с могућношћу обнове мандата још једном.

Чланак 6.

Заступнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине може разријешити главног преговарача или замјеника главног преговарача прије истека мандата главног преговарача и замјеника главног преговарача:

- на приједлог Предсједништва Босне и Херцеговине или
- на приједлог Вјећа министара Босне и Херцеговине или
- у случају неусвајања годишњег извјешћа из чланка 4. тоčke f) ове одлуке.

Чланак 7.

Заступнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине задужује Вјеће министара Босне и Херцеговине да:

- успостави Уред главног преговарача Босне и Херцеговине као посебно тијело Вјећа министара Босне и Херцеговине које обавља послове техничке, правне и аналитичке подршке главном преговарачу и његовим замјеницима;
- у року од 60 дана усвоји Правилник о устројству и систематизацији Уреда главног преговарача;
- утврди начин ротације између главног преговарача и замјеника главног преговарача, водећи рачуна о начелима равноправне заступљености и конститутивних народа и осталих те родне равноправности;
- именује, на усуглашени приједлог главног преговарача и замјеника главног преговарача, чланове преговарачког тима и чланове радних skupина по сваком преговарачком поглављу;
- утврди начин финансирања Уреда главног преговарача и замјеника главног преговарача унутар прорачуна институција Босне и Херцеговине и међународних обвеза Босне и Херцеговине, уз обвезу извјештавања Заступничког дома о извршењу тих средстава;
- осигура простор, техничку опрему и административне претпоставке за функционирање Уреда главног преговарача и замјеника главног преговарача.

Чланак 8.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-2217-1/25
30. listopada 2025. године
Сарајево

Предсједатељ
Заступничког дома
Marinko Čavara, v. r.

На основу члана 165. ст. (2) тачка б) Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19, 26/20, 53/22, 59/23, 87/23, 50/24, 73/24 и 56/25), Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, на 33. хитној сједници, одржаној 30.10.2025. године, усвојио је

ОДЛУКУ**О ФОРМИРАЊУ КАНЦЕЛАРИЈЕ И ПРОЦЕДУРИ ИМЕНОВАЊА ГЛАВНОГ ПРЕГОВАРАЧА И ЗАМЈЕНИКА ГЛАВНОГ ПРЕГОВАРАЧА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ВОЂЕЊЕ ПРЕГОВОРА О ПРИСТУПАЊУ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ**

Члан 1.

Предмет ове одлуке је нормирање процедура именовања главног преговарача и замјеника главног преговарача Босне и Херцеговине за вођење преговора о приступању Европској

унији и формирање Канцеларије главног преговарача и замјеника главног преговарача Босне и Херцеговине за вођење преговора о приступању.

Члан 2.

- Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине именује главног преговарача и замјенике главног преговарача Босне и Херцеговине за вођење преговора о приступању Босне и Херцеговине Европској унији.
- Главни преговарач и његови замјеници не могу бити из истог конститутивног народа, или из реда осталих.
- Кандидате за главног преговарача и замјенике главног преговарача Босне и Херцеговине за вођење преговора о приступању Босне и Херцеговине Европској унији предлажу клубови посланика у Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Кандидати за главног преговарача и замјенике главног преговарача Босне и Херцеговине из члана 2. ст. (3) ове одлуке треба да испуњавају следеће услове:

- завршен VII степен стручне спреме или високо образовање болоњског система студирања вредновано најмање са 240 ЕЦТС бодова;
- високи степен професионалног и личног интегритета;
- познавање процеса приступања држава кандидаткиња Европској унији и структуре институционалног система Европске уније;
- активно познавање енглеског језика; и
- изражене организационе и координацијске способности, потребне за вођење преговарачког тима и радних тијела.

Члан 4.

Главни преговарач Босне и Херцеговине:

- представља Босну и Херцеговину у свим фазама процеса преговора о приступању Европској унији;
- руководи преговарачким тимом Босне и Херцеговине;
- координира рад радних група за поједина преговарачка поглавља која се формирају у оквиру преговарачког тима;
- сарађује са Савјетом министара Босне и Херцеговине, ентитетским и кантоналним органима власти, те институцијама Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине;
- извјештава редовно или по потреби Предсједништво Босне и Херцеговине и Савјет министара Босне и Херцеговине;
- подноси извјештај Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине о току и резултатима преговора најмање једном годишње.

Члан 5.

Мандат главног преговарача и замјеника главног преговарача траје пет година почевши од дана именовања, са могућношћу обнове мандата још једном.

Члан 6.

Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине може разријешити главног преговарача или замјеника главног преговарача прије истека мандата главног преговарача и замјеника главног преговарача:

- на приједлог Предсједништва Босне и Херцеговине; или

- б) на приједлог Савјета министара Босне и Херцеговине; или
- ц) у случају неусвајања годишњег извјештаја из члана 4. тачка ф) ове одлуке.

Члан 7.

Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине задужује Савјет министара Босне и Херцеговине да:

- а) успостави Канцеларију главног преговарача Босне и Херцеговине као посебно тијело Савјета министара Босне и Херцеговине које обавља послове техничке, правне и аналитичке подршке главном преговарачу и његовим замјеницима;
- б) у року од 60 дана усвоји Правилник о организацији и систематизацији Канцеларије главног преговарача;
- ц) утврди начин ротације између главног преговарача и замјеника главног преговарача, водећи рачуна о принципима равноправне заступљености и конститутивних народа и осталих, те родне равноправности;
- д) именује на усаглашени приједлог главног преговарача и замјеника главног преговарача чланове преговарачког тима и чланове радних група по сваком преговарачком поглављу;
- е) утврди начин финансирања Канцеларије главног преговарача и замјеника главног преговарача у оквиру буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, уз обавезу извјештавања Представничког дома о извршењу тих средстава;
- ф) обезбједи простор, техничку опрему и административне претпоставке за функционисање Канцеларије главног преговарача и замјеника главног преговарача.

Члан 8.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-2217-1/25
30. октобра 2025. године
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

Na osnovu člana 165. st. (2) tačka b) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19, 26/20, 53/22, 59/23, 87/23, 50/24, 73/24 i 56/25), Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 33. hitnoj sjednici, održanoj 30.10.2025. godine, usvojio je

ODLUKU**O FORMIRANJU UREDA I PROCEDURI IMENOVANJA GLAVNOG PREGOVARAČA I ZAMJENIKA GLAVNOG PREGOVARAČA BOSNE I HERCEGOVINE ZA VOĐENJE PREGOVORA O PRISTUPANJU EVROPSKOJ UNIJI****Члан 1.**

Predmet ove odluke je normiranje procedura imenovanja glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju Evropskoj uniji i formiranje Ureda glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju.

Члан 2.

- (1) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine imenuje glavnog pregovarača i zamjenike glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.
- (2) Glavni pregovarač i njegovi zamjenici ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda, ili iz reda ostalih.
- (3) Kandidate za glavnog pregovarača i zamjenike glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji predlažu klubovi poslanika u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Члан 3.

Kandidati za glavnog pregovarača i zamjenike glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine iz člana 2. stav (3) ove odluke trebaju ispunjavati sljedeće uslove:

- a) završen VII. stepen stručne spreme ili visoko obrazovanje bolonjskog sistema studiranja vrednovano najmanje s 240 ECTS bodova;
- b) visok stepen profesionalnog i ličnog integriteta;
- c) poznavanje procesa pristupanja država kandidatkinja Evropskoj uniji i strukture institucionalnog sistema Evropske unije;
- d) aktivno poznavanje engleskog jezika; i
- e) izražene organizacione i koordinacione sposobnosti, potrebne za vođenje pregovaračkog tima i radnih tijela.

Члан 4.

Glavni pregovarač Bosne i Hercegovine:

- a) predstavlja Bosnu i Hercegovinu u svim fazama procesa pregovora o pristupanju Evropskoj uniji;
- b) rukovodi pregovaračkim timom Bosne i Hercegovine;
- c) koordinira rad radnih grupa za pojedina pregovaračka poglavlja koja se formiraju u okviru pregovaračkog tima;
- d) sarađuje s Vijećem ministara Bosne i Hercegovine, entitetskim i kantonalnim organima vlasti, te institucijama Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
- e) izvještava redovno ili po potrebi Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
- f) podnosi izvještaj Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine o toku i rezultatima pregovora najmanje jednom godišnje.

Члан 5.

Mandat glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača traje pet godina počevši od dana imenovanja, s mogućnošću obnove mandata još jednom.

Члан 6.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine može razriješiti glavnog pregovarača ili zamjenika glavnog pregovarača prije isteka mandata glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača:

- a) na prijedlog Predsjedništva Bosne i Hercegovine; ili
- b) na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; ili
- c) u slučaju neusvajanja godišnjeg izvještaja iz člana 4. tačka f) ove odluke.

Члан 7.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine zadužuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine da:

- a) uspostavi Ured glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine kao posebno tijelo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine koje obavlja poslove tehničke, pravne i analitičke podrške glavnom pregovaraču i njegovim zamjenicima;

- b) u roku od 60 dana usvoji Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Ureda glavnog pregovarača;
- c) utvrdi način rotacije između glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača, vodeći računa o principima ravnopravne zastupljenosti i konstitutivnih naroda i ostalih, te rodne ravnopravnosti;
- d) imenuje na usaglašeni prijedlog glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača članove pregovaračkog tima i članove radnih grupa po svakom pregovaračkom poglavlju;
- e) utvrdi način finansiranja Ureda glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača u okviru budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, uz obavezu izvještavanja Predstavničkog doma o izvršenju tih sredstava;
- f) osigura prostor, tehničku opremu i administrativne pretpostavke za funkcioniranje Ureda glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača.

Član 8.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-2217-1/25
30. oktobra 2025. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Marinko Čavara, s. r.

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

768

Na temelju članka 26. stavak (1) točka b) alineja 8) i stavka (2) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 i 30/25), članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i članka 6. stavak (1) Odluke o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na temelju obavljanja složenih informatičko-aplikacijskih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), na prijedlog Državne agencije za istrage i zaštitu, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 87. sjednici, održanoj 9.9.2025. godine, donijelo je

ODLUKU**O IZMJENI I DOPUNI ODLUKE O DODATKU NA
PLAĆU ZAPOSLENIM U DRŽAVNOJ AGENCIJI ZA
ISTRAGE I ZAŠTITU KOJI OBAVLJAJU SLOŽENE
INFORMATIČKO-APLIKACIJSKE POSLOVE**

Članak 1.

U Odluci o dodatku na plaću zaposlenim u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu koji obavljaju složene informatičko-aplikacijske poslove ("Službeni glasnik BiH", br. 38/22 i 60/23), u članku 2. stavak (1) u tabličnom pregledu zaposlenih kojima je utvrđen postotak dodatka na plaću za obavljanje složenih informatičko-aplikacijskih poslova, rubrika koja glasi:

Dalibor Bogdanović/ Viši stručni suradnik – informatički administrator	Upravljanje i projektiranje procesa i upravljačkih aplikacija	2	10	10
	Projektiranje i razvoj procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Jedinstvenost radnog mjesta			
	Implementiranje procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	1		

	Obuka korisnika	1		
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	2		

mijenja se i glasi:

Dalibor Bogdanović/ Viši stručni suradnik – sustav inženjer za sigurnost softvera	Upravljanje i projektiranje procesa i upravljačkih aplikacija	4	20	20
	Projektiranje i razvoj procesa i upravljačkih aplikacija	4		
	Jedinstvenost radnog mjesta			
	Implementiranje procesa i upravljačkih aplikacija	3		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Obuka korisnika	2		
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	5		

U stavku (1) na kraju tabličnog pregleda dodaje se nova rubrika koja glasi:

Aleksandar Vidović/ Stručni suradnik – inženjer za sustav kontrole i videonadzora	Upravljanje i projektiranje procesa i upravljačkih aplikacija	2	10	10
	Projektiranje i razvoj procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Jedinstvenost radnog mjesta			
	Implementiranje procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	1		
	Obuka korisnika	1		
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	2		

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 140/25
9. rujna 2025. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

На основу члана 26. став (1) тачка б) алинеја 8) и става (2) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 и 30/25), члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 6. став (1) Оdlуке о критеријумима за утврђивање додатка на плату на основу обављања сложених информатичко-апликацијских послова у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 38/09), на приједлог Државне агенције за истраге и заштиту, Савјет министара Босне и Херцеговине на 87. сједници, одржаној 9.9.2025. године, донио је

ОДЛУКУ**О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ДОДАТКУ НА
ПЛАТУ ЗАПОСЛЕНИМ У ДРЖАВНОЈ АГЕНЦИЈИ ЗА
ИСТРАГЕ И ЗАШТИТУ КОЈИ ОБАВЉАЈУ СЛОЖЕНЕ
ИНФОРМАТИЧКО-АПЛИКАЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ**

Члан 1.

У Одлуци о додатку на плату запосленим у Државној агенцији за истраге и заштиту који обављају сложене информатичко-апликацијске послове ("Службени гласник БиХ", бр. 38/22 и 60/23), у члану 2. став (1) у табеларном

прегледу запослених којима је утврђен проценат додатка на плату за обављање сложених информатичко-апликацијских послова, рубрика која гласи:

11

Далибор Богдановић/ Виши стручни сарадник – информатички администратор	Управљање и пројектовање процеса и управљачких апликација	2	10	10
	Пројектовање и развој процеса и управљачких апликација	2		
	Јединственост радног мјеста			
	Имплементација процеса и управљачких апликација	2		
	Тестирање процеса и управљачких апликација	1		
	Обука корисника	1		
	Одржавање процеса и управљачких апликација	2		

мијења се и гласи:

11

Далибор Богдановић/ Виши стручни сарадник – систем инжењер за безбједност софтвера	Управљање и пројектовање процеса и управљачких апликација	4	20	20
	Пројектовање и развој процеса и управљачких апликација	4		
	Јединственост радног мјеста			
	Имплементација процеса и управљачких апликација	3		
	Тестирање процеса и управљачких апликација	2		
	Обука корисника	2		
	Одржавање процеса и управљачких апликација	5		

У ставу (1) на крају табеларног прегледа додаје се нова рубрика која гласи:

11

Александар Видовић/ Стручни сарадник –инжењер за систем контроле и видео-надзора	Управљање и пројектовање процеса и управљачких апликација	2	10	10
	Пројектовање и развој процеса и управљачких апликација	2		
	Јединственост радног мјеста			
	Имплементација процеса и управљачких апликација	2		
	Тестирање процеса и управљачких апликација	1		
	Обука корисника	1		
	Одржавање процеса и управљачких апликација	2		

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 140/25
9. септембра 2025. године
Сарајево

Предсједавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

Na osnovu člana 26. stav (1) tačka b) alineja 8) i stava (2) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 i 30/25), člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i člana 6. stav (1) Odluke o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na osnovu obavljanja složenih informatičko-aplikacijskih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), na prijedlog Državne agencije za istrage i zaštitu, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 87. sjednici, održanoj 9.9.2025. godine, donijelo je

**ODLUKU
O IZMJENI I DOPUNI ODLUKE O DODATKU NA
PLAĆU ZAPOSLENIM U DRŽAVNOJ AGENCIJI ZA
ISTRAGE I ZAŠTITU KOJI OBAVLJAJU SLOŽENE
INFORMATIČKO-APLIKACIJSKE POSLOVE**

Član 1.

U Odluci o dodatku na plaću zaposlenim u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu koji obavljaju složene informatičko-aplikacijske poslove ("Službeni glasnik BiH", br. 38/22 i 60/23), u članu 2. stav (1) u tabelarnom pregledu zaposlenih kojima je utvrdjen procenat dodatka na plaću za obavljanje složenih informatičko-aplikacijskih poslova, rubrika koja glasi:

11

Dalibor Bogdanović/ Viši stručni saradnik – informatički administrator	Upravljanje i projektovanje procesa i upravljačkih aplikacija	2	10	10
	Projektovanje i razvoj procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Jedinstvenost radnog mjesta			
	Implementacija procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	1		
	Obuka korisnika	1		
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	2		

mijenja se i glasi:

11

Dalibor Bogdanović/ Viši stručni saradnik – sistem inženjer za sigurnost softvera	Upravljanje i projektovanje procesa i upravljačkih aplikacija	4	20	20
	Projektovanje i razvoj procesa i upravljačkih aplikacija	4		
	Jedinstvenost radnog mjesta			
	Implementacija procesa i upravljačkih aplikacija	3		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Obuka korisnika	2		
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	5		

1

U stavu (1) na kraju tablarnog pregleda dodaje se nova rubrika koja glasi:

11

Aleksandar Vidović/ Stručni saradnik - inženjer za sistem kontrole i videonadzora	Upravljanje i projektovanje procesa i upravljačkih aplikacija	2	10	10
	Projektovanje i razvoj procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Jedinstvenost radnog mjesta			
	Implementacija procesa i upravljačkih aplikacija	2		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	1		
	Obuka korisnika	1		
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	2		

1

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 140/25
9. septembra 2025. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Boriana Krišto, s. r.

769

Na temelju članka 13. i članka 30. stavak 3. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 i 87/13) i

чланка 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 15.10.2025. године, донјело је

ОДЛУКУ **О СТИЈЕКАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА** **БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Чланак 1.
(Предмет Одлуке)

Овом одлуком у држављанство Босне и Херцеговине прима се особа:

Име: Метин, Презиме: Халици, пол: мушки, рођен 16.12.1984. у мјесту Голбаши, Република Турска, држављанин Републике Турске, име и презиме оца: Сейди Халици, име и презиме мајке: Фиген Халици.

Чланак 2.
(Упис у матичне књиге)

На основу ове одлуке надлежни матични уред извршит ће упис у матичне књиге рођених, односно књиге држављана Босне и Херцеговине.

Чланак 3.
(Реализација)

За реализирање ове одлуке задужује се Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине.

Чланак 4.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 142/25
15. listopada 2025. године
Сарајево

Предсједатељца
Вјећа министара БиХ
Борјана Кришто, в. р.

На основу члана 13. и члана 30. став 3. Закона о држављанству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 и 87/13) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 15.10.2025. године, донио је

ОДЛУКУ **О СТИЦАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА** **БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Овом одлуком у држављанство Босне и Херцеговине прима се лице:

Име: Метин (Metin), презиме: Халици (Halici), пол: мушки, рођен 16.12.1984. у мјесту Голбаши (Gölbaşı), Република Турска, држављанин Републике Турске, име и презиме оца: Сејди Халици (Seydi Halici), име и презиме мајке: Фиген Халици (Figen Halici).

Члан 2.
(Упис у матичне књиге)

На основу ове одлуке надлежна матична служба извршиће упис у матичне књиге рођених, односно књиге држављана Босне и Херцеговине.

Члан 3.
(Реализација)

За реализацију ове одлуке задужује се Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

CM број 142/25
15. октобра 2025. године
Сарајево

Предсједавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

На основу члана 13. и члана 30. став 3. Закона о држављанству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 и 87/13) и члана 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 15.10.2025. године, донјело је

ОДЛУКУ **О СТИЦАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА** **БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Овом одлуком у држављанство Босне и Херцеговине прима се лице:

Име: Метин, презиме: Халици, пол: мушки, рођен 16.12.1984. у мјесту Голбаши, Република Турска, држављанин Републике Турске, име и презиме оца: Сейди Халици, име и презиме мајке: Фиген Халици.

Члан 2.
(Упис у матичне књиге)

На основу ове одлуке надлежни матични уред извршит ће упис у матичне књиге рођених, односно књиге држављана Босне и Херцеговине.

Члан 3.
(Реализација)

За реализацију ове одлуке задужује се Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 142/25
15. октобра 2025. године
Сарајево

Предсједavajuћа
Вјећа министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

770

На основу чланка 13. и чланка 30. ставак 3. Закона о држављанству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 и 87/13) и чланка 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 15.10.2025. године, донјело је

ОДЛУКУ **О СТИЈЕКАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА** **БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Чланак 1.
(Предмет Одлуке)

Овом одлуком у држављанство Босне и Херцеговине прима се особа:

Име: Evgenii, Презиме: Budilov, пол: мушки, рођен 31.7.1985. у граду Ленjingраду, Руска Федерација, држављанин

Ruske Federacije, ime i prezime oca: Viktor Mihajlovič Budilov, ime i prezime majke: Natalija Izrailjevna Budilova.

Članak 2.

(Upis u matične knjige)

Na temelju ove odluke nadležni matični ured izvršit će upis u matične knjige rođenih, odnosno knjige državljana Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

(Realizacija)

Za realiziranje ove odluke zadužuje se Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 145/25
15. listopada 2025. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

На основу члана 13. и члана 30. став 3. Закона о држављанству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 и 87/13) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 15.10.2025. године, донио је

**ОДЛУКУ
О СТИЦАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком у држављанство Босне и Херцеговине прима се лице:

Име: Евгениј, Презиме: Будилов, пол: мушки, рођен 31.7.1985. у граду Лењинграду, Руска Федерација, држављанин Руске Федерације, име и презиме оца: Виктор Михајлович Будилов, име и презиме мајке: Наталија Израилјевна Будилова.

Члан 2.

(Упис у матичне књиге)

На основу ове одлуке надлежна матична служба извршиће упис у матичне књиге рођених, односно књиге држављана Босне и Херцеговине.

Члан 3.

(Реализација)

За реализацију ове одлуке задужује се Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 145/25
15. октобра 2025. године
Сарајево

Председавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

На основу члана 13. и члана 30. став 3. Закона о држављанству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 и 87/13) и члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине

("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 15.10.2025. године, донijело је

**ОДЛУКУ
О СТИЦАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком у држављанство Босне и Херцеговине прима се лице:

Име: Евгениј, презиме: Будилов, пол: мушки, рођен 31.7.1985. у граду Лењинграду, Руска Федерација, држављанин Руске Федерације, име и презиме оца: Виктор Михајлович Будилов, име и презиме мајке: Наталија Израилјевна Будилова.

Члан 2.

(Упис у матичне књиге)

На основу ове одлуке надлежни матични ured извршit ће upis у матичне књиге рођених, односно књиге држављана Босне и Херцеговине.

Члан 3.

(Realizacija)

За реализацију ове одлуке задужује се Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине.

Члан 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 145/25
15. oktobra 2025. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, s. r.

**SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

771

Na temelju članka 14.3 stavak (5) i (6), a u svezi s člankom 3.1, 3.6 stavak (7) točka i 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 07/02, 09/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 i 24/24), članka 28. Naputka o procedurama za provedbu prijevremenih izbora za predsjednika Republike Srpske ("Službeni glasnik BiH", broj 52/25) i Odluke o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za predsjednika Republike Srpske ("Službeni glasnik BiH", broj 52/25), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 60. sjednici, održanoj 05.11.2025. godine, donijelo

**ОДЛУКУ
О ЗАКЉУЧАВАНЈУ, ПОТВРЂИВАЊУ И ОБЈАВИ БРОЈА
БИРАЧА УПИСАНИХ У СРЕДИШЊИ БИРАЧКИ ПОПИС ЗА
ПРИЈЕВРЕМЕНЕ ИЗБОРЕ ЗА ПРЕДСЈЕДНИКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Чланак 1.

(Предмет)

Овом Одлуком утврђује се број бирача уписаних у Сређишњи бирачки попис за потребе проведбе пријевремених избора за председника Републике Српске.

Чланак 2.

(Надневак закључења и број бирача)

У Сређишњи бирачки попис, закључно с подацима на дан 03.11.2025. године у 24.00 сата, за пријевремене изборе за

председника Републике Српске уписано је **укупно 1.264.364 бирача**.

Чланак 3.

(Саставни дио Одлуке)

Саставни дио ове Одлуке је Сређишњи бирачки попис у електронском облику, закључен са стањем на дан 03.11.2025. године у 24.00 сата, који се неће објавити у службеним гласилима.

Чланак 4.

(Ступање на снагу и објава)

Ова Одлука ступа на снагу даном објаве у "Службеном гласнику БиХ", а објавит ће се и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ" и на мрежној страници Сређишњег изборног повјеренства БиХ www.izbori.ba.

Број 06-1-07-2-748-6/25
05. студеноса 2025. године
Сарајево

Председник
Јован Калаба, в. г.

На основу члана 14.3 став (5) и (6), а у вези с чланом 3.1, 3.6 став (7) тачка и 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 07/02, 09/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 и 24/24), члана 28. Упутства о процедурама за провођење пријевремених избора за председника Републике Српске ("Службени гласник БиХ", број 52/25) и Одлуке о расписивању и одржавању пријевремених избора за председника Републике Српске ("Службени гласник БиХ", број 52/25), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 60. сједници, одржаној 05.11.2025. године, донијела

ОДЛУКУ

О ЗАКЉУЧИВАЊУ, ПОТВРЂИВАЊУ И ОБЈАВИ БРОЈА БИРАЧА УПИСАНИХ У ЦЕНТРАЛНИ БИРАЧКИ СПИСАК ЗА ПРИЈЕВРЕМЕНЕ ИЗБОРЕ ЗА ПРЕДСЈЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овом Одлуком утврђује се број бирача уписаних у Централни бирачки списак за потребе провођења пријевремених избора за председника Републике Српске.

Члан 2.

(Датум закључења и број бирача)

У Централни бирачки списак, закључно с подацима на дан 03.11.2025. године у 24.00 сата, за пријевремене изборе за председника Републике Српске уписано је **укупно 1.264.364 бирача**.

Члан 3.

(Саставни дио Одлуке)

Саставни дио ове Одлуке је Централни бирачки списак у електронском облику, закључен са стањем на дан 03.11.2025. године у 24.00 сата, који се неће објавити у службеним гласилима.

Члан 4.

(Ступање на снагу и објава)

Ова Одлука ступа на снагу даном објаве у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ" и на интернет-страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba.

Број 06-1-07-2-748-6/25
05. новембра 2025. године
Сарајево

Председник
Јован Калаба, с. р.

На основу члана 14.3 став (5) и (6), а у вези с чланом 3.1, 3.6 став (7) тачка и 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 07/02, 09/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 и 24/24), члана 28. Упутства о процедурама за провођење пријевремених избора за председника Републике Српске ("Службени гласник БиХ", број 52/25) и Одлуке о расписивању и одржавању пријевремених избора за председника Републике Српске ("Службени гласник БиХ", број 52/25), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је, на 60. сједници, одржаној 05.11.2025. године, донијела

ОДЛУКУ

О ЗАКЉУЧИВАЊУ, ПОТВРЂИВАЊУ И ОБЈАВИ БРОЈА БИРАЧА УПИСАНИХ У ЦЕНТРАЛНИ БИРАЧКИ СПИСАК ЗА ПРИЈЕВРЕМЕНЕ ИЗБОРЕ ЗА ПРЕДСЈЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овом Одлуком утврђује се број бирача уписаних у Централни бирачки списак за потребе провођења пријевремених избора за председника Републике Српске.

Члан 2.

(Датум закључења и број бирача)

У Централни бирачки списак, закључно с подацима на дан 03.11.2025. године у 24.00 сата, за пријевремене изборе за председника Републике Српске уписано је **укупно 1.264.364 бирача**.

Члан 3.

(Саставни дио Одлуке)

Саставни дио ове Одлуке је Централни бирачки списак у електронском облику, закључен са стањем на дан 03.11.2025. године у 24.00 сата, који се неће објавити у службеним гласилима.

Члан 4.

(Ступање на снагу и објава)

Ова Одлука ступа на снагу даном објаве у "Службеном гласнику БиХ", а објавит ће се и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ" и на интернет-страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba.

Број 06-1-07-2-748-6/25
05. новембра 2025. године
Сарајево

Председник
Јован Калаба, с. р.

772

Na temelju članka 2.9 stav (1) točka 2, članka 5.22, 5.24 i 5.29 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/05, 24/06, 32/07, 33/0, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24) i Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br. 31/24 i 43/24), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 60. sjednici, održanoj 05.11.2025. godine, donijelo

**PRAVILNIK
O ORGANIZACIJI RADA I UTVRĐIVANJU REZULTATA
GLASOVANJA U GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE
ZA PRIJEVREMENE IZBORE ZA PREDsjedNIKA
REPUBLIKE SRPSKE 2025. GODINE**

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1.

(Predmet)

- (1) Ovim pravilnikom utvrđuju se:
- a) nadležnost, organizacija i mjere sigurnosti Glavnog centra za brojanje (članak 5.22 Izbornog zakona BiH),
 - b) procedure sprječavanja zlouporaba u GCB-u,
 - c) procedure i način brojanja glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja (članak 5.22 stavak (1) i (2) Izbornog zakona BiH):
 - 1) nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima,
 - 2) u odsutnosti,
 - 3) putem mobilnog tima (birača koji su na izdržavanju kazne zatvora ili birača koji su vezani za ustanove ili nisu u mogućnosti doći na biračko mjesto zbog starosti, bolesti ili invaliditeta),
 - 4) poštom,
 - 5) u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inozemstvu (u daljnjem tekstu: DKP BiH), i
 - d) promatranje rada Glavnog centra za brojanje (članak 17.2 i 17.5 stavak (2) Izbornog zakona BiH).

Članak 2.

(Značenje izraza)

- (1) Pojedini izrazi korišteni u ovom pravilniku znače:
- a) "vreća" podrazumijeva glasački materijal koji sadrži grupu kuverata s glasačkim listićima za različite kombinacije koje se trebaju verifikirati i sortirati;
 - b) "kutija" podrazumijeva verifikiranu i sortiranu grupu kuverata s glasačkim listićima za istu kombinaciju;
 - c) "aplikacija" podrazumijeva računarski softver JIIS za praćenje rada Glavnog centra za brojanje koji omogućuju moduli: prijem, priprema za verifikaciju, verifikacija (obrada glasačkih paketa kroz JIIS aplikaciju - obrada na računaru) i sortiranje, priprema za brojanje, brojanje, arhiviranje, izvještavanje za verifikaciju, unos i obradu izbornih rezultata po kutijama, izbornim jedinicama i ukupnih izbornih rezultata političkih subjekata i izvještavanje o radu Glavnog centra za brojanje i
 - d) "personalizirani birački komplet" predstavlja kuvertu s biračkim materijalom i upisanim osobnim podacima birača za glasanje poštom ili nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićem ili putem mobilnog tima.

**POGLAVLJE II. NADLEŽNOST, ORGANIZACIJA I
MJERE SIGURNOSTI GLAVNOG CENTRA ZA
BROJANJE**

Članak 3.

(Nadležnost)

- (1) Glavni centar za brojanje je nadležan za:
- a) brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja sukladno članku 1. stavak (1) točka c) alineja 1) do 5) ovog Pravilnika,
 - b) ponovno i ponovno kontrolno brojanje po odluci Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborno povjerenstvo BiH),
 - c) postupanje po odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Članak 4.

(Organizacija)

- (1) Glavni centar za brojanje u svom sastavu ima:
- a) Upravu, koju čine ravnatelj i tri zamjenika ravnatelja i šefovi smjene,
 - b) Odjel za administrativne i operativne poslove,
 - c) Odjel za prijem, pripremu i verifikaciju glasačkog materijala,
 - d) Odjel za kontrolu, sortiranje i brojanje glasačkog materijala,
 - e) Odjel za prijem, kontrolu, unos i utvrđivanje izbornih rezultata i
 - f) Odjel za arhivu glasačkih listića i izbornih rezultata brojanih u Glavnom centru za brojanje.
- (2) Odjeli iz stavka (1) ovog članka sastavljeni su iz Grupa.
- (3) Grupu iz stavka (2) ovog članka čini određen (točno utvrđen broj) izvršitelja koji su odgovorni za izvršenje poslova iz nadležnosti Grupe. Broj grupa i izvršitelja u svakoj grupi utvrđen je Pravilnikom o načinu i trajanju angažiranja dodatnog osoblja za pripremu i provedbu Prijevremenih izbora za predsjednika Republike Srpske 2025. godine, broj 07-2-02-2-842-1/25 od 25.09.2025. godine.
- (4) Sastavni je dio ovog pravilnika organigram Glavnog centra za brojanje.
- (5) Organizaciju radnog prostora utvrđuje Uprava Glavnog centra za brojanje uz suglasnost Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
- (6) Prostorije za rad i materijalno tehnička sredstva potrebna za rad Glavnog centra za brojanje osigurava Središnje izborno povjerenstvo BiH u svom proračunu.
- (7) Osoblje angažirano u Glavnom centru za brojanje je dužno proći obuku koju organizira uprava Glavnog centra za brojanje. Obuka obuhvaća prijem, pripremu i verifikaciju glasačkog materijala; kontrolu, sortiranje i brojanje glasačkog materijala; prijem, kontrolu, unos i utvrđivanje izbornih rezultata sukladno Izbornom zakonu BiH i Pravilniku o provedbi izbora u BiH.
- (8) Osoblje angažirano u Glavnom centru za brojanje ima pravo na naknadu za rad sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine, o čemu Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi odluku.

Članak 5.

(Sigurnost)

- (1) U Glavnom centru za brojanje je zajamčena sigurnost izbornog materijala.

- (2) Sukladno odredbi iz stavka (1) ovog članka, kretanje i primopredaja glasačkog materijala i glasačkih listića po pojedinim fazama obrade moraju biti praćeni odgovarajućom dokumentacijom, u koju se evidentiraju brojčani podaci o rezultatima izvršenih aktivnosti u svakoj od faza procesa verifikacije, pripreme i brojanja glasačkih listića.
- (3) Transport glasačkog materijala između skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Glavnog centra za brojanje odvija se sukladno planu dostave i otpreme glasačkog materijala i prethodno se najavljuje i dostavlja se uz pratnju sigurnosnih agencija BiH.
- (4) Glavni centar za brojanje može biti pokriven video-nadzorom koji će biti korišten u službene svrhe i drugim sredstvima zaštite (KDZ X-RAY uređaji, metal-detektor vrata).
- (5) Mjere fizičke kontrole i sigurnosti provode se na ulazu, odnosno izlazu koji koristi osoblje angažirano u Glavnom centru za brojanje. Osoblje angažirano na poslovima sigurnosti u svakoj radnoj smjeni nadzire i evidentira sva kretanja angažiranih, prilikom ulaska i napuštanja prostora Glavnog centra za brojanje, o čemu se vode posebne evidencije.
- (6) Angažirani u Glavnom centru za brojanje imaju posebne propusnice (akreditacije), koje nose na vidljivom mjestu za sve vrijeme tijekom boravka u Glavnom centru za brojanje, i dužni su ih pokazati ovlaštenoj službenoj osobi pri ulasku u prostorije Glavnog centra za brojanje.
- (7) Posjetiteljima i promatračima osiguravaju se posebne propusnice (akreditacije) s unaprijed definiranim sadržajem i dizajnom. Prilikom ulaska u prostor Glavnog centra za brojanje svi posjetitelji i promatrači moraju biti posebno evidentirani i moraju predati važeći identifikacijski dokument osoblju zaduženom za sigurnost, nakon čega im se izdaje odgovarajuća propusnica (akreditacija), koju su dužni nositi na vidljivom mjestu za sve vrijeme provedeno u prostorijama Glavnog centra za brojanje.
- (8) Propusnicu (akreditaciju) iz stavka (6) i (7) ovog članka izdaju Središnje izborno povjerenstvo BiH i Glavni centar za brojanje.

**POGLAVLJE III. PROCEDURE I NAČIN BROJANJA
GLASOVA U GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE
Odjeljak A. Prijem, priprema i verifikacija glasačkog materijala**

Članak 6.

(Kategorije glasačkih listića)

- (1) U Glavnom centru za brojanje glasački listići se broje sljedećim redoslijedom:
 - a) nepotvrđeni-kuvertirani glasački listići,
 - b) glasački listići za glasovanje u odsutnosti,
 - c) glasački listići za glasovanje putem mobilnog tima,
 - d) glasački listići za glasovanje poštom,
 - e) glasački listići za glasovanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH,
 - f) glasački listići, sukladno odluci Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o ponovnom i ponovnom kontrolnom brojanju.

Članak 7.

(Prijem glasačkog materijala iz skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH)

- (1) Prije početka rada Glavnog centra za brojanje, glasački materijal za glasovanje izvan BiH se transportira u skladište Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
- (2) Glasački materijal iz stavka (1) ovog članka se transportira iz skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u Glavni

centar za brojanje, početkom rada Glavnog centra za brojanje, radi provjere prava glasa i uz pratnju osobe ovlaštene za preuzimanje glasačkog materijala.

- (3) Pošiljke s glasačkim listićima za glasovanje putem pošte se smještaju u osiguranu prostoriju u Glavnom centru za brojanje, gdje se, nakon prijemne evidencije, čuvaju dok ne dođu na red za obradu i verifikaciju.
- (4) Obrasci koji služe za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti u pojedinim odjelima i grupama moraju pratiti sva kretanja glasačkih listića.

Članak 8.

(Prijem izbornog materijala od izbornih povjerenstava)

- (1) Izborni materijal iz članka 64. stavak (14) Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, koji se preuzima u sjedištu izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica, transportira se i skladišti u skladištu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i ostaje zapečaćen u originalnim vrećama sve do trenutka obrade i brojanja u Glavnom centru za brojanje.
- (2) Izborni materijal iz stavka (1) ovog članka dostavlja se iz skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u Glavni centar za brojanje po zahtjevu ravnatelja, odnosno zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje. O primopredaji izbornog materijala se vodi poseban zapisnik.

Članak 9.

(Prijem izbornog materijala s poštanskog pretinca)

- (1) Izborni materijal s poštanskog pretinca preuzima rukovoditelj skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
- (2) Preuzimanje izbornog materijala se vrši uz pratnju policije.
- (3) Izborni materijal iz stavka (1) ovog članka se odmah nakon preuzimanja dostavlja Glavnom centru za brojanje.

Članak 10.

(Postupanje s glasačkim materijalom)

- (1) U Glavnom centru za brojanje vreće s glasačkim materijalom se otvaraju uklanjanjem sigurnosnog pečata i kontrolira se njihov sadržaj na temelju prateće dokumentacije i Aplikacije JIIS-a.
- (2) U Glavnom centru za brojanje, u Odjelu za prijem i transport glasačkog materijala, vodi se evidencija o svim dostavama iz stavka (1) ovog članka kroz Aplikaciju JIIS.
- (3) Glavni centar za brojanje vrši kontrolu dostavljenog glasačkog materijala sukladno odredbama Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini i Odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Članak 11.

(Priprema za verifikaciju - materijal pristigao poštom)

- (1) U Glavnom centru za brojanje, u okviru pripreme izbornog materijala pristiglog putem pošte, utvrđuje se jesu li birački kompleti (kuverte) pristigli iz inozemstva ili iz zemlje.
- (2) Kuverte koje su pristigle iz zemlje se odvajaju i ne idu u daljnju fazu obrade u Glavnom centru za brojanje, o čemu se izvještava Središnje izborno povjerenstvo BiH.
- (3) Za birački komplet koji je pristigao iz inozemstva utvrđuje se ispravnost na način da mora sadržavati:
 - a) kuvertu za glasački listić, koja osigurava tajnost glasa, s upakiranim glasačkim listićem i koja je zalijepljena kako bi se osigurala tajnost glasovanja;
 - b) presliku jednog od važećih identifikacijskih dokumenata, sukladno članku 5.12, odnosno članku 3.15 stavak (5) Izbornog zakona BiH;
 - c) potpisan obrazac s osobnim podacima birača, koji sadrži podatke navedene u članku 54. Pravilnika o provedbi izbora u BiH.
- (4) Birački kompleti iz stavka (3) ovog članka, koji ne sadrže potrebnu dokumentaciju ili nisu pristigli u rokovima

- propisanim Pravilnikom o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, ne šalju se u narednu fazu obrade, te se vodi evidencija o broju takvih biračkih kompleta.
- (5) Birački kompleti s odgovarajućim sadržajem unutar povratne kuverte šalju se za provjeru kroz Aplikaciju (provjera podataka biračkog prava za glasovanje izvan BiH).
 - (6) Ukoliko se u postupku verifikacije utvrde eventualne zlouporabe biračkog prava iz evidencija Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, birački kompleti se izdvajaju i čuvaju kao dokaz radi postupanja sukladno članku 6.8 stavak (2) Izbornog zakona BiH.
 - (7) U Glavnom centru za brojanje se vodi posebna evidencija o broju biračkih kompleta iz stavka (4), (5) i (6) ovog članka i o tome se podnosi posebno izvješće Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
 - (8) Središnje izbornom povjerenstvo BiH donosi odluku o statusu biračkih kompleta iz stavka (4) ovog članka.
 - (9) Priprema za verifikaciju se obavlja u prostoriji predviđenoj za brojanje glasačkih listića.

Članak 12.

(Verifikacija glasačkog materijala nepotvrđenih-kuvertiranih glasačkih listića, mobilnih timova, u odsutnosti i DKP BiH)

- (1) U Glavnom centru za brojanje skida se pečat i kontrolira sadržaj vreće s nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima, mobilnim timovima, odsustvom i glasovanjem u DKP BiH i uspoređuje se obrazac brojnog stanja s dostavljenim materijalom, kao i izvatkom iz Središnjeg biračkog popisa. (SHEMA PAKIRANJA).
- (2) Birački kompleti koji nisu potpisani na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji glasuju nepotvrđenim glasačkim listićima, nakon provjere ostale dokumentacije, posebno se odvajaju i ne šalju se u narednu fazu obrade.
- (3) Birački kompleti s odgovarajućim sadržajem unutar povratne kuverte šalju se za provjeru kroz Aplikaciju JIIS. Nakon utvrđivanja prava glasa proslijeđuju se na daljnju obradu.
- (4) U Glavnom centru za brojanje vodi se posebna evidencija o broju biračkih kompleta iz stavka (1) i (2) ovog članka i o tome se podnosi posebno izvješće Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
- (5) Verifikacija glasačkog materijala nepotvrđenih-kuvertiranih glasačkih listića, mobilnih timova, u odsutnosti i DKP BiH obavlja se u posebnoj prostoriji predviđenoj za obavljanje poslova verifikacije.
- (6) Središnje izbornom povjerenstvo BiH donosi odluku o statusu biračkih kompleta iz stavka (2) ovog članka.

Članak 13.

(Način provjere prava glasa birača)

- (1) Za svaki personalizirani birački komplet dostavljen u Glavni centar za brojanje se obavlja provjera prava glasa birača. Na temelju osobnih podataka birača se obavlja unos registracijskog broja ili jedinstvenog matičnog broja, te se kao rezultat provjera u Aplikaciji sve svrstavaju u jednu od sljedećih kategorija:
 - a) birač čije pravo glasa je potvrđeno - listići iz kuverte bit će prebrojani,
 - b) birač nije upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za neku od kategorija personaliziranog glasovanja ili je evidentirana eventualna zlouporaba,
 - c) birač je već ranije ostvario biračko pravo - kuverte s ovakvim glasovima neće biti poslane na brojanje.
- (2) Na poledinu kuverte s glasačkim listićima koja osigurava tajnost glasa upisuje se broj kombinacije glasačkih listića koji kuverta treba sadržavati i poruka koju Aplikacija daje kao rezultat provjere u bazi podataka.

- (3) Jedna kombinacija glasačkih listića podrazumijeva po jedan glasački listić za svaku izbornu razinu, u okviru iste izborne razine za koji se glasuje u određenim osnovnim izbornim jedinicama.
- (4) U posebne grupe se odvajaju svežnjevi kuverti s glasačkim listićima koji su verificirani, posebno kuverte koje nisu verificirane (nije potvrđeno pravo glasa ili je već ostvareno na neki od načina glasovanja).
- (5) U prateći kontrolni obrazac upisuju se podaci o broju kuverti s glasačkim listićima koji su verificirani (potvrđeni) i o broju kuverti s glasačkim listićima koji nisu potvrđeni.
- (6) Odluku o odbijanju prava glasa iz stavka (4) ovog članka donosi Središnje izbornom povjerenstvo BiH.

Članak 14.

(Označavanje statusa)

- (1) Za birače čije je pravo glasa potvrđeno sukladno članku 12. ovog pravilnika, kuverte s njihovim glasačkim listićima označavaju se kao potvrđene i šalju se u naredne faze procesa brojanja.
- (2) Označavanje statusa vrši se upisivanjem informacije o rezultatu provjere kroz Aplikaciju u posebnu rubriku koja se nalazi na poledini koverta i upisuje se broj kombinacije glasačkih listića koji kuverta treba sadržavati.
- (3) Nakon završetka provjere iz stavka (2) ovog članka, vrši se razdvajanje sadržaja vreće u posebne prozirne plastične vreće, odvajajući svežnjeve kuverti s glasačkim listićima koji su potvrđeni od kuverti birača koji nemaju pravo glasa ili su evidentirane eventualne zlouporabe.
- (4) Prozirne plastične vreće iz stavka (3) ovog članka se stavljaju u originalne vreće u kojima su kuverte prvobitno bile upakirane, zajedno s obrascem za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti.
- (5) Ukupan broj kuverti u vreći nakon završene verifikacije mora se slagati s brojem kuverti koje su pristigle iz pripreme za verifikaciju, a prije početka faze verifikacije. Sva neslaganja se evidentiraju i obavještava se priprema za verifikaciju radi usuglašavanja.

Članak 15.

(Obrada izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa)

- (1) Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje u odsutnosti i DKP BiH obrađuju se u verifikaciji na način da se svaki birač koji je glasovao i potpisao izvadak evidentira kroz Aplikaciju skeniranjem bar koda ili unosom podataka.
- (2) Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje na redovitom biračkom mjestu obrađuje se u verifikaciji na način da se svaki birač koji je glasovao i potpisao izvadak evidentira kroz Aplikaciju skeniranjem bar koda ili unosom podataka.
- (3) Nakon skeniranja bar koda iz stavka (1) i (2) ovog članka, vrši se ručno brojanje potpisa na biračkom popisu i uspoređuje s analitičkim pregledom kroz Aplikaciju. Podatak o broju potpisa upisuje se u prateći obrazac.

Odjeljak B. Kontrola i sortiranje

Članak 16.

(Početak pripreme za verifikaciju)

- (1) Glasački paketi kojima su glasovali birači izvan BiH verificiraju se i broje nakon evidentiranja osoba koje su glasovale nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima u JIIS.
- (2) Obrada materijala u Glavnom centru za brojanje se provodi prema redoslijedu operacija koje se odvijaju unutar pojedinih organizacijskih jedinica, i to:
 - a) aktivnosti za kontrolu, sortiranje i pripreme serija s glasovima,
 - b) aktivnosti za pripremu za brojanje,

- c) aktivnosti za brojanje,
 - d) sređivanje dokumentacije s rezultatima brojanja, unos rezultata i računarska obrada podataka i
 - e) arhiviranje serija/paketa s prebrojanim glasačkim listićima.
- (3) Po odobrenju ravnatelja Glavnog centra za brojanje ili njegovog zamjenika i nakon što budu obavljene neophodne pripreme, pripremljene serije za glasovanje izvan BiH upućuju se u naredne faze za brojanje.

Članak 17.

(Kontrola i pakiranje glasačkog materijala – KIP personalizirane kuverte - nepotvrđeni, mobilni tim i pošta)

- (1) Vreće s glasačkim materijalom koje su prošle fazu verifikacije i koje sadrže glasački listić za birače čije je pravo glasa potvrđeno uzimaju se iz originalne vreće i provodi se sljedeći postupak:
- a) kuverte verificirane kombinacije se slažu u svežnjeve,
 - b) svežnjevi se odvajaju gubicama i na žuti stiker, koji se stavlja na vrh svežnja, upisuje se broj kuverti i oznaka vreće,
 - c) vrši se kontrolno brojanje kuverti po svim svežnjevima i provjerava se slaganje ovog broja s podacima s obrasca za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti,
 - d) pristupa se formiranju serija s glasačkim listićem koje su sastavljene od verificiranih kuverti s glasačkim listićem birača koji su glasovali jednim načinom glasovanja,
 - e) jedna serija sastavljena je od određenog broja kuverti verificiranih glasačkih listića.
- (2) Sve kuverte s glasačkim listićima za birače čije pravo glasa nije potvrđeno kroz proces verifikacije pakiraju se u posebno označene "#KR" pakete na kojima se evidentira njihovo brojno stanje, zajedno s originalnom pratećom dokumentacijom, kao i dodatne informacije o statusu obrade biračkih kompleta. Navedeni birački kompleti se izdvajaju i čuvaju kao dokaz radi postupanja sukladno članku 6.8 stavak (2) Izbornog zakona BiH.
- (3) Kuverte iz stavka (1) ovog članka pakiraju se u kutije prema utvrđenom postupku. Jedna serija s glasačkim listićima se sastavlja od određenog broja kuverti s glasačkim listićem, a koje mogu dolaziti iz različitih vreća, odnosno biračkih mjesta.
- (4) Nakon formiranja serija iz stavka (3) ovog članka, u narednim fazama procesa brojanja dostavlja se kutija sa serijom za glasovanje, koja se posebno označava i sadrži sljedeće podatke:
- a) jedinstveni broj serije za glasovanje - tekstualno-brojčana oznaka koja je posebno propisana i
 - b) broj kuverti koje se nalaze u kutiji.

Članak 18.

(Kontrola i pakiranje glasačkog materijala – KIP nepersonalizirane kuverte - odsutnost i DKP BiH)

Formiranja serije za brojanje iz vreća s glasačkim materijalom (odsutnost i DKP BiH), za koje se vrši proces verifikacije biračkog popisa u Glavnom centru za brojanje, obavlja se na sljedeći način:

- a) vrši se otvaranje zapečaćene vreće s kuvertama koje sadrže glasački listić i provjerava sadržaj,
- b) obavlja se kontrolno brojanje kuverti s glasačkim listićem,
- c) vrši se uspoređivanje dobivenih brojeva s podacima koji su upisani u obrazac brojnog stanja vreće, odnosno verificiranog broja potpisa na izvatku biračkog popisa,

- d) u slučaju neslaganja nekih od podataka, nadzornik grupe utvrđuje uzroke odstupanja i provjerava dostavljenu dokumentaciju i
- e) formira se kutija sa serijom za glasovanje.

Članak 19.

(Postupak formiranja serije za brojanje)

- (1) Formiranje serije za brojanje je postupak koji se provodi uz neposrednu kontrolu nadzornika grupe.
- (2) Sve kuverte iz jedne vreće pakiraju se u kutije. Takve kutije, tj. serije, mogu sadržavati i kuverte iz više vreća s različitim biračkih mjesta za glasovanje datim načinom glasovanja, s tim da se vodi evidencija o konačnom broju i porijeklu kuverti koje su ušle u sastav jedne serije.
- (3) Broj kuverti koje ulaze u sastav jedne serije utvrđuje se u ovisnosti o vrsti izbora (ukupnog broja različitih kombinacija glasačkih listića za izbore koji se provode i broja birača upisanih u izvatku iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje, za određenu izbornu jedinicu).
- (4) Svi podaci o točnom sastavu serije za glasovanje se upisuju na obrazac za praćenje i kontrolu serije.

Članak 20.

(Priprema za brojanje)

- (1) Priprema za brojanje organizirana je kao određeni broj timova s osobama koje su zadužene za aktivnosti sortiranja. Jedan tim okupljen oko jednog stola čine sorteri, te svaki od timova ima po jednog vođu tima. Vođa tima nadgleda dolazak serije s kuvertama koje sadrže glasačke listiće iz zone pripreme i odgovoran je za rad svog tima.
- (2) Tim koji je dobio seriju za obradu obavlja sljedeće postupke tijekom trajanja faze sortiranja:
- a) otvara kutiju u koju je upakiran sadržaj jedne serije;
 - b) vrši kontrolno brojanje kuverti unutar serije i uspoređuje dobiveni broj s brojem kuverti na pratećem kontrolnom obrascu za praćenje serije po fazama i unosi ove podatke u obrazac za praćenje. U slučaju neslaganja brojeva vrši se ponovno brojanje, te ukoliko se i dalje brojevi ne slažu, ta činjenica se upisuje u polje predviđeno za komentar na obrascu;
 - c) obavještava nadzornika pripreme za brojanje o neslaganju opisanom u točki b) ovog stavka i
 - d) otvara i kontrolira sadržaj kuverti, pri čemu se u okviru jednog tima za sortiranje ova obveza izvršava na sljedeći način:
 - 1) sa svake strane vođe tima pripreme za brojanje sjedi po jedan sorter koji otvara kuverte s listićima i provjerava sadržaj,
 - 2) otvorene sigurnosne kuverte dodaju se vođi tima koji ih stavlja u plastičnu vreću,
 - 3) kuverte s glasačkim listićem prosljeđuju se do druga dva sortera iz tima, koji provjeravaju je li sadržaj kuverte odgovarajući u odnosu na razinu izbora za koju se vrši brojanje i je li broj listića za izbornu razinu sukladan definiranom sadržaju,
 - 4) kuverte kod kojih je utvrđeno neslaganje sadržaja dostavljaju se nadzorniku pripreme za brojanje, koji treba izvršiti dodatnu provjeru i
 - 5) kuverte čiji je sadržaj odgovarajući prosljeđuju se do sortera koji čine ostatak tima, a koji će sortirati glasačke listiće.
- (3) Nakon postupka provedenog sukladno stavku (2) ovog članka, dobijaju se dvije opće kategorije za kuverte iz jedne serije:
- a) kuverte s neodgovarajućim sadržajem (glasačkim listićima) koje se odstranjuju u fazi sortiranja i neće biti brojane i

- b) kuverte s odgovarajućim sadržajem glasačkih listića koji se proslijeđuju u fazu brojanja.

Članak 21.

(Koverte s neodgovarajućim sadržajem)

- (1) Kuverte s neodgovarajućim sadržajem ne proslijeđuju se u fazu brojanja. To su:
- kuverte čiji je sadržaj suprotan oznaci na kuverti (tipovi glasačkih listića koji se nalaze unutar kuverte ne odgovaraju oznaci kombinacije na površini kuverte),
 - kuverta je prazna i ne sadrži niti jedan glasački listić i
 - kuverta sadrži duple glasačke listiće ili višak glasačkih listića u odnosu na propisani broj za datu kombinaciju.
- (2) Nadzornik grupe pripreme za brojanje dodatno provjerava sve ovakve kuverte, evidentira i konstatira uzroke odstupanja u pogledu sadržaja kuverti s glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti.
- (3) Sve odbijene kuverte s glasačkim listićima iz faze sortiranja pakiraju se u posebnu prozirnu plastičnu vreću.
- (4) Vreća iz stavka (3) ovog članka se pečati plastičnim pečatom sa serijskim brojem, koji se unosi u obrazac za praćenje kretanja serije. U ovaj obrazac se upisuju i podaci o broju odbijenih kuverti prema kategorijama unutar određene serije. Prozirna plastična vreća koja sadrži ove kuverte vraća se u kutiju u koju je serija bila originalno zapakirana i to tako da se stavi na dno kutije.

Članak 22.

(Kuverte s odgovarajućim sadržajem)

- (1) Priprema za brojanje glasačkih listića iz kuverti s odgovarajućim sadržajem vrši se na način da se iz kuverte izvadi glasački listić za prijevremene izbore za Predsjednika Republike Srpske.
- (2) Priprema za brojanje se vrši poštujući sljedeća pravila:
- glasački listići se slažu tako da je unutarnja strana s nazivima političkih subjekata okrenuta licem prema dolje,
 - brojanje se vrši tako da se formiraju grupe od po 25 glasačkih listića,
 - priprema za brojanje glasačkih listića dva puta broji istu grupu i provjerava slaganje rezultata brojanja,
 - grupe od po 25 glasačkih listića poredaju se jedna na drugu unakrsno,
 - broji se ukupan broj svežnjeva od po 25 glasačkih listića i dodaju se preostali glasački listići kako bi se dobio ukupan broj listića,
 - na žuti stiker upisuje se ukupan broj glasačkih listića za datu izbornu razinu i taj stiker se stavlja na vrh svežnjeva,
 - upisuje se ukupan broj glasačkih listića iz jedne serije na kontrolne obrasce za praćenje kretanja serije,
 - provjerava se točnost, na način da se ovaj ukupan broj prebrojanih glasačkih listića zbraja s ukupnim brojem odbačenih glasačkih listića iz kuverti s neodgovarajućim sadržajem, i kontrolira se slaganje tako dobivenog broja s rezultatom kontrolnog brojanja koje je bilo obavljeno na početku faze pripreme za brojanje (odmah poslije otvaranja kutije s datom serijom) i
 - ako je došlo do odstupanja nakon postupka iz točke h), vrši se ponovna provjera i obavještava se nadzornik grupe za sortiranje glasačkih listića.
- (3) Ako je kontrolno brojanje obavljeno na zadovoljavajući način, prebrojani glasački listići u svežnjevima od po 25 listića se stavljaju u plastičnu vreću.

- (4) Obrazac za praćenje kretanja serije prethodno se popunjava svim podacima koji se trebaju osigurati u fazi sortiranja. Osim potpisa, na formularu se navode i podaci o nadnevku, smjeni i timu sortera koji je obradio seriju.

- (5) Plastične vreće koje sadrže glasačke listiće samo jednog tipa stavljaju se u kutiju u kojoj je serija prvobitno dostavljena u pripremu za brojanje. Obrazac za praćenje i kontrolu serije stavlja se na vrh kutije sa sortiranom serijom i kutija se dostavlja nadzorniku grupe za brojanje glasačkih listića.

Odjeljak C. Brojanje glasova u Glavnom centru za brojanje

Članak 23.

(Početak brojanja glasačkih listića)

- (1) Glasački listići kojima su glasali birači izvan BiH verificiraju se i broje nakon evidentiranja osoba koje su glasovale nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima u JIIS. Brojanje nepotvrđenih-kuvertiranih listića započinje na dan izbora u određenom vremenu nakon zatvaranja biračkih mjesta.
- (2) Po odobrenju direktora Glavnog centra za brojanje ili njegovog zamjenika, i nakon što budu obavljene neophodne pripreme, pripremljene serije za glasovanje izvan BiH upućuju se u naredne faze za brojanje.
- (3) Prilikom brojanja glasačkih listića izvan Bosne i Hercegovine prednost se daje glasačkim listićima u osnovnoj izornoj jedinici ukoliko broj pristiglih glasačkih listića može utjecati na konačne rezultate izbora na temelju izvješća kontrole rezultata.
- (4) Brojanje glasova u Glavnom centru za brojanje provodi se prema redoslijedu operacija koje se odvijaju unutar pojedinih organizacijskih jedinica, i to:
- aktivnosti za kontrolu, sortiranje i pripreme serija s glasovima,
 - aktivnosti za pripremu za brojanje,
 - aktivnosti za brojanje,
 - sređivanje dokumentacije s rezultatima brojanja, unos rezultata i računarska obrada podataka i
 - arhiviranje serija/paketa s prebrojanim glasačkim listićima.

Članak 24.

(Aktivnosti za brojanje)

- (1) Grupa za brojanje glasačkih listića organizirana je kao određeni broj timova brojača. Jedan tim brojača okupljen je oko jednog stola. Osim osoblja kojeg čine brojači, svaki od timova ima po jednog vođu tima.
- (2) U prostoru grupe za brojanje glasačkih listića, nadzornik ove grupe prima kutije sa sortiranim serijama glasačkih listića i raspodjeljuje ih po timovima za brojanje. Zajedno sa serijama glasačkih listića, nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića zadužuje timove brojača kompletima obrazaca za rezultate brojanja glasova u Glavnom centru za brojanje.
- (3) U ovisnosti o tipu glasačkih listića koji se nalaze u određenoj seriji, a koji odgovaraju određenoj kombinaciji glasačkih listića, nadzornik grupe priprema odgovarajući set obrazaca za zbire rezultate brojanja glasova i dostavlja ih timu brojača.

Članak 25.

(Postupak brojanja)

Radnje prilikom brojanja u Glavnom centru za brojanje obavljaju se sljedećim redoslijedom:

- utvrđivanje glasačkih listića u kutiji;
- brojanje glasačkih listića u kutiji;
- brojanje glasova (sustav većinskog glasa);

Članak 26.

Brojanje glasova (sustav većinskog glasa)

- (1) Po ovom sustavu broje se glasovi za predsjednika Republike Srpske na prijevremenim izborima 2025. godine.
- (2) Prilikom brojanja glasova dobijenih sustavom većinskog glasa, članovi tima za brojanje trebaju pratiti sljedeću proceduru:
 - a) razvrstavaju glasačke listiće za tu izbornu razinu u posebne grupe po kandidatima, provjeravajući na glasačkom listiću posjeduje li otisak štambilja i potpis člana biračkog odbora u serijama glasačkih listića prispjelih sa biračkih mjesta za glasovanje u odsutnosti, nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima i mobilnim timovima;
 - b) prilikom razvrstavanja glasačkih listića iz točke a) ovog stavka, tim za brojanje na svakom glasačkom listiću na zahtjev akreditiranog promatrača ili vođe tima, provjerava ima li važeći zaštitni znak (vodeni žig). Ukoliko tim za brojanje utvrdi da ima listića bez zaštitnog znaka, proglašavaju ih nevažećim glasačkim listićima i broj tih listića obavezno upisuju u obrazac za praćenje kretanja serije glasačkog materijala za brojanje u Glavnom centru za brojanje (GCB OSGL - 1),
 - c) prave posebnu grupu listića koji nisu popunjeni (neoznačeni), kao i glasačkih listića koji su popunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojem kandidatu je birač dao svoj glas, a njihovu ispravnost utvrđuje vođa tima i članovi tima za brojanje;
 - d) broje glasačke listiće za svakog kandidata i uvezuju ih u grupe od po 25 komada;
 - e) utvrđuju ispravnost glasačkih listića iz točke c) ovog stavka - glasački listići za koje vođa tima i članovi tima za brojanje utvrde da su važeći dodaju se grupi za odgovarajućeg kandidata i
 - f) utvrđuju ukupan broj važećih glasova za svakog kandidata.
- (3) Nevažeći glasački listići dijele se u dvije grupe:
 - a) nevažeći neoznačeni glasački listići i
 - b) nevažeći ostali glasački listići (glasački listići koji ne sadrže otisak štambilja ili ako ga nije potpisao član biračkog odbora za glasačke listiće prispjele s biračkih mjesta za glasovanje u odsutnosti, nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima i mobilnim timovima, odnosno glasački listići bez sigurnosnih elemenata sukladno članku 5.17 Izbornog zakona BiH, kao i svi ostali nevažeći glasački listići iz članka 26. Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini).
- (4) Vođa tima i članovi tima:
 - a) broje listiće svake kategorije nevažećih glasačkih listića i dobijeni broj vođa tima upisuje na Obrazac za zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje ZR-VG (većinski glas) za tu izbornu razinu i iste će upakirati u kuvertu koja se označi,
 - b) vođa tima upisuje rezultate brojanja glasova za svakog kandidata na Obrazac zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje ZR-VG (većinski glas) za tu izbornu razinu. Ako kandidat ne dobije nijedan glas, upisuje se "0" pored imena tog kandidata.
- (5) Vođa tima popunjava odgovarajući dio obrasca za praćenje kretanja serije, potpisuje obrazac i upisuje podatke o članovima tima za brojanje, vremenu brojanja i smjene.
- (6) Prebrojani važeći glasački listići se pakuju u prozirne vreće koje se propisno označe.
- (7) Unutar vreće s prebrojanim važećim listićima stavlja se već pripremljena kuverta s nevažećim glasačkim listićima,

preslika obrasca za zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje i vrši se pečaćenje vreće. Zapečaćena vreća stavlja se u kutiju, dok se ne prebroje ostale grupe listića iz iste serije.

- (8) Nadzornik tima treba objaviti rezultate brojanja glasova po sustavu većinskoga glasa svima nazočnim. Brojanje se mora obaviti na takav način da svaki promatrač ima uvid u cijeli proces.

Odjeljak D. Utvrđivanje rezultata u Glavnom centru za brojanje

Članak 27.

(Kompletiranje dokumentacije s rezultatima brojanja i unos rezultata)

- (1) Nakon završetka faze brojanja, svi originalni obrasci za zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje glasova koji su se brojali, šalju se na unos rezultata brojanja glasova s ovih obrazaca i vrši se njihova konsolidacija i objedinjavanje.
- (2) Nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića prikuplja sve originalne obrasce za zbirne rezultate iz jedne serije koja je prebrojana i predaje ih nadzorniku kontrole rezultata.
- (3) Kopije obrazaca iz stavka (2) ovog članka pakiraju se u vreće s prebrojanim glasovima za određenu razinu koje se pečate (plava kopija).
- (4) Kopije obrazaca iz stavka (3) ovog članka se, na zahtjev promatrača, daju na uvid i kopiranje nakon unosa u JIIS.

Članak 28.

(Izvješće za Središnje izborno povjerenstvo BiH)

- (1) Glavni centar za brojanje jedanput dnevno izvještava Središnje izborno povjerenstvo BiH o radu. Dnevno izvješće se dostavlja svaki dan do 11:00 sati sa stanjem na kraju treće smjene.
- (2) Izvješće iz stavka (1) ovog članka sadrži zbirni pregled dostavljenog, pripremljenog i obrađenog izbornog materijala.
- (3) Izvješće o postupanju Glavnog centra za brojanje dostavlja se po Odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
- (3) Iznimno od stavka (1) ovog članka, Glavni centar za brojanje, po zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, izvješća će dostavljati u kraćim vremenskim razdobljima.
- (4) Glavni kontrolor jednom dnevno izvještava Središnje izborno povjerenstvo BiH i upravu GCB u 10:00 sati o izbornim rezultatima prebrojanih glasačkih listića, sa stanjem na kraju treće smjene. Izvješće se generira iz Aplikacije JIIS-a.
- (5) Izvješće iz stavka (1) i (2) ovog članka, osim statističkih podataka sadrži i narativni dio u koji su uključena, ali se ne ograničava, pitanja sigurnosti, izvršene posjete (međunarodnih zvaničnika, medija, nevladinih organizacija), kadrovsku popunjenost Glavnog centra za brojanje i sva druga pitanja od značaja za normalno funkcioniranje Glavnog centra za brojanje.

Članak 29.

(Izvjешćavanje o izbornim rezultatima)

- (1) Na temelju objedinjenih i procesuiranih rezultata izrađuju se izvješća o rezultatima brojanja glasova u Glavnom centru za brojanje, koji su dostupni javnosti i promatračima rada Glavnog centra za brojanje.
- (2) Odjel za prijem, kontrolu, unos i utvrđivanje izbornih rezultata vrši kontrolu i objedinjava podatke sa svih originalnih obrazaca rezultata utvrđenih u Glavnom centru za brojanje s objedinjenim rezultatima s redovitim biračkih mjesta.

Članak 30.

(Kontrola izbornih rezultata)

Kontrola dostavljenih izbornih rezultata obavlja se na temelju provjera točnosti podataka koji se objedinjavaju s obrazaca za zbirne rezultate glasovanja sa svih biračkih mjesta i obrazaca za zbirne rezultate Glavnog centra za brojanje.

Članak 31.

(Ponovno brojanje i ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića)

- (1) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje i objavljuje izborne rezultate nakon objedinjavanja rezultata glasovanja s redovitim biračkih mjesta i rezultata dobivenih brojanjem glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje najkasnije 20 dana nakon održavanja izbora.
- (2) Prije utvrđivanja izbornih rezultata iz stavka (1) ovog članka za prijevremene izbore za predsjednika Republike Srpske, Središnje izborno povjerenstvo BiH može narediti ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića na način utvrđen Izbornim zakonom BiH.
- (3) Nakon utvrđivanje i objave izbornih rezultata iz stavka (2) ovog članka, Središnje izborno povjerenstvo BiH može narediti ponovno brojanje glasačkih listića na način utvrđen Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE IV. PROMATRAČI U GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE

Članak 32.

(Akreditirani promatrači)

- (1) Promatrači političkih subjekata, udruga i međunarodni promatrači akreditirani za promatranje rada Glavnog centra za brojanje mogu promatrati proces brojanja glasova i sve aktivnosti koje se odvijaju u Glavnom centru za brojanje, o čemu se vodi posebna evidencija. Promatranje rada Glavnog centra za brojanje vrši se sukladno članku 17.2 Izbornog zakona BiH.
- (2) Promatrači jednog političkog subjekta u Glavnom centru za brojanje imaju pravo osigurati da njihovi promatrači istovremeno promatraju sve aktivnosti koje se odvijaju u Glavnom centru za brojanje, na način da po jedan promatrač političkog subjekta promatra aktivnosti predverifikacije, verifikacije, te proces brojanja glasačkih listića.
- (3) Akreditirani promatrači i drugi službeni posjetitelji mogu se kretati po radnim prostorima Glavnog centra za brojanje koji su označeni kao zone kojima ove osobe imaju pristup. U svakoj radnoj smjeni određuje se angažirano osoblje Glavnog centra za brojanje koje je zaduženo za vođenje evidencije nazočnosti promatrača, informiranje promatrača, organiziranje obilaska prostora Glavnog centra za brojanje i pružanje odgovora u svezi s pojedinim aktivnostima koje se odvijaju u odjelima i grupama.
- (4) Tijekom obilaska Glavnog centra za brojanje, promatrači i posjetitelji se moraju pridržavati pravila o kućnom redu i ne smiju na bilo koji način utjecati na sam proces brojanja glasova i aktivnosti koje su u tijeku, niti ometati angažirano osoblje Glavnog centra za brojanje u radu.
- (5) Svim promatračima će biti na raspolaganju knjiga primjedbi akreditiranih promatrača u koju mogu unijeti svoje primjedbe, sugestije i zapažanja.
- (6) Odgovore na pitanja akreditiranih promatrača, u svezi s pojedinim aktivnostima koje se provode u Glavnom centru

za brojanje, osim administrativnog asistenta, mogu davati i nadzornici smjene, nadzornici odjela i grupa u Glavnom centru za brojanje iz dijela poslova koje obavljaju i u okviru svojih nadležnosti. Za sva ostala pitanja koja se reguliraju posebnim aktom koji donosi rukovodno osoblje Glavnog centra za brojanje, promatračima rada Glavnog centra za brojanje stoji na raspolaganju rukovodno osoblje Glavnog centra za brojanje.

Članak 33.

(Podnošenje prigovora)

- (1) Akreditirani promatrači i političke stranke imaju pravo podnijeti prigovor Središnjem izbornom povjerenstvu putem Glavnog Centra za brojanje na obrascu propisanom Naputkom o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim povjerenstvima (prečišćeni tekst), broj 05-1-02-2-604-1/24 od 03.05.2024.godine.
- (2) Središnje izborno povjerenstvo BiH, nakon razmatranja prigovora, donosi Odluku u roku propisanom Izbornim zakonom BiH.
- (3) U Glavnom centru za brojanje se vodi posebna evidencija o prigovorima podnesenim Glavnom centru za brojanje.

POGLAVLJE V. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

(Obrasci)

Sastavni dio ovog pravilnika su:

- a) Zapisnik o primopredaji glasačkog materijala iz skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u Glavni centar za brojanje (GCB OZ - 1)
- b) Zapisnik o primopredaji glasačkog materijala iz izbornih povjerenstava u Glavni centar za brojanje (GCB OZ - 2),
- c) Kontrolni obrazac prijema i obrade glasačkog materijala (GCB OGM - 1),
- d) Kontrolni obrazac razvrstavanja glasačkog materijala (GCB OGM - 2),
- e) Obrazac za praćenje kretanja serije glasačkog materijala za brojanje u Glavnom centru za brojanje (GCB OSGL - 1),
- f) Dnevno izvješće Glavnog centra za brojanje o glasačkom materijalu (GCB IGM) i
- g) Dnevno izvješće Glavnog centra za brojanje o prebrojanim glasačkim listićima (GCB IGL) i
- h) Evidencija nazočnosti akreditiranih promatrača (EPAP GCB).

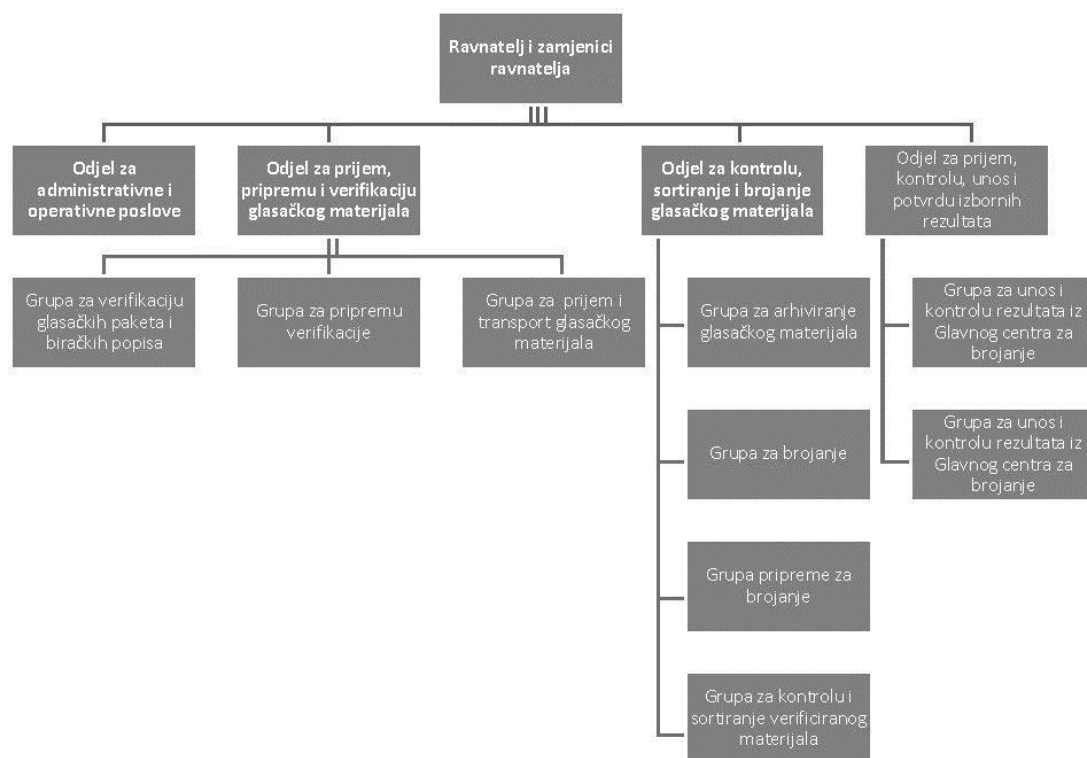
Članak 35.

(Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na mrežnoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH www.izbori.ba.

Broj 07-2-02-2-842-32/25
05. studenoga 2025. godine
Sarajevo

Predsjednik
Jovan Kalaba, v. r.

ORGANIGRAM GLAVNOG CENTRA ZA BROJANJE

Glavni centar za brojanje / Главни центар за бројање

ZAPISNIK O PRIMOPREDAJI GLASAČKOG MATERIJALA IZ SKLADIŠTA SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BiH U GLAVNI CENTAR ZA BROJANJE

TIP MATERIJALA													
	NEPOTVRĐENI	MOBILNI TIM	ODSUTNOST	DKP	PONOVNO BROJANJE		NADNEVAK:			VRIJEME:			
PREGLED PREDANOG MATERIJALA					VREĆA S GLASAČKIM MATERIJALOM			PROZIRNA VREĆA S DOKUMENTACIJOM					
RB	NAZIV OPĆINE/ GRADA/DKP	BROJ BIRAČKOG MJESTA	BROJ PEČATA	KUVERTE S GLASAČKIM LISTIĆIMA	PLAVA KOPIJA BSO/BSN/BSM/ZR	NAPOMENA	BROJ PEČATA	IZVADAK SBP	ZARBO	BSO/BSN/BSM	NAPOMENA		
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													
18													
19													
20													
UKUPNO S REDNIM BROJEM													
UKUPNO IZ SKLADIŠTA SIP BiH													
KOMENTARI :													
	ZA SKLADIŠTE	POTPIS :		ZA GCB :	POTPIS :	KONTROLA SADRŽAJA U GCB:		POTPIS :	POTPIS :	SMJENA :			NADNEVAK I VRIJEME:

Главни центар за бројање
ZAPISNIK O PRIMOPREDAJI GLASAČKOG MATERIJALA IZ IZBORNIH POVJERENSTAVA U GLAVNI CENTAR ZA BROJANJE

IZBORNO POVJERENSTVO:									
PREGLED UPAKIRANOG MATERIJALA				NADNEVAK:					
				VRIJEME:					
RB	BIRAČKO MJESTO	BROJ REGISTRATORA I OZNAKA		PROZIRNA VREĆA					
				ES TIP 1	ZR TIP 1	BROJ PEČATA	IZVADAK SEP	ZARBO OBRAZAC	POMOĆNI OBRAZAC
1									NAPOMENA
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
UKUPNO S REDNIM BROJEM									
UKUPNO IZBORNA KOMISIJA									
KOMENTARI:									
PAKIRAO I PREDAO ZA IP		POTPIS :	PRIJEM ZA GCB:	POTPIS	KONTROLA SADRŽAJA U GCB:		POTHS:	SMJENA:	NADNEVAK I VRIJEME:

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
KONTROLNI OBRAZAC PRIJEMA I OBRADE GLASAČKOG MATERIJALA

[illegible]

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
KONTROLNI OBRAZAC RAZVRSTAVANJA GLASAČKOG MATERIJALA

POŠTA	NEPOTVRĐENI	ODSUTNOST	MOBILNI TIM POSEBNI MOBILNI TIM	DKP	PONOVO BROJANJE
SEKCIJA PAKOVANJA					
VREĆE/BIRAČKO MJESTO					
BROJ PRIMLJENIH KUVERATA ZA PAKIRANJE U SERIJE (KONTROLNO BROJANJE PRIJE PAKIRANJA)					
UKUPNO POTVRĐENIH :					
UKUPNO ODBIJENIH :					
RASPODJELA VERIFICIRANIH KUVERATA PO KOMBINACIJAMA					
OZNAKE KOMBINACIJA	BROJ KUVERATA	PAKIRANO U SERIJU	OZNAKE KOMBINACIJA	BROJ KUVERATA	PAKIRANO U SERIJU
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
UKUPNO ZAPAKIRANO VERIFICIRANIH:					
UKUPNO ODBIJENIH KUVERATA (OZNAKA #KR) :					
OZNAKA PAKETA SA UPAKIRANIM ODBIJENIM KUVERTAMA :					#KR
KOMENTARI :					
NADZORNIK :		POTPIS :	SMJENA :	NADNEVAK I VRIJEME:	

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
OBRAZAC ZA PRAĆENJE KRETANJA SERIJE GLASAČKOG MATERIJALA ZA
BROJANJE U GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE

1						
SERIJA GLASAČKOG MATERIJALA (ZAKRUŽITI):						BROJ SERIJE
POŠTA	POTVRĐENI	ODSUTNOST	MOBILNI TIM POSEBNI MOBILNI TIM	DKP	PONOVO BROJANJE	#K
KOMBINACIJI ODGOVARAJU GLASAČKI LISTIĆI						
K		TIP 1=				
KONTROLA, SORTIRANJE I PAKIRANJE GLASAČKOG MATERIJALA (FORMIRANJE SERIJE)						
PODACI O VREĆAMA/BIRAČKIM MJESTIMA KOJA ČINE SADRŽAJ SERIJE GLASAČKIH LISTIĆA ZA						
BROJ VREĆE / BIRAČKO MJESTO	BROJ KUVERATA IZ VREĆE	BROJ VREĆE / BIRAČKO MJESTO	BROJ KUVERATA IZ VREĆE	BROJ VREĆE / BIRAČKO MJESTO	BROJ KUVERATA IZ VREĆE	NAPOMENA
UKUPNO KOLONA		UKUPNO KOLONA		UKUPNO KOLONA		
A) KONAČAN BROJ KUVERATA ISTE KOMBINACIJE NAKON FORMIRANJA SERIJE (ZBIR KOLONA)						
B) BROJ LISTIĆA PO KUVERTI UNUTAR SERIJE (1-4)						
C) PROCJENA MAKSIMALNOG BROJA LISTIĆA (1.A X 1.B)						
KOMENTAR:						
NADNEVAK		VRJEME		SMJENA		
NADZORNIK				POTPIS		
PRIPREMA ZA BROJANJE GLASAČKOG MATERIJALA						KUVERTE
KONTROLNO BROJANJE BROJA KUVERATA						LISTIĆI
BROJ KUVERATA IZ SERIJE (1.A) SE SLAŽE S KONTROLNIM BROJANJEM						DA / NE
KOMENTAR:						
KOVERTE S NEODGOVARAJUĆIM SADRŽAJEM (ODBAČENE NAKON SORTIRANJA)						
A) BROJ PRAZNIH KUVERATA U SERIJI						
B) BROJ KUVERATA KOJE SADRŽE NEODGOVARAJUĆE LISTIĆE ZA DATU KOMBINACIJU						
C) BROJ KUVERATA KOJE SADRŽE DUPLJE LISTIĆE ILI VIŠAK LISTIĆA						
D) UKUPNO ODBAČENIH KUVERATA / LISTIĆA						
E) BROJ PEČATA PROZIRNE VREĆE S ODBAČENIM LISTIĆIMA						

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање

2						
LISTIĆI NAKON PRIPREME ZA BROJANJE						
OZNAKA LISTIĆA	TIP1=					
BROJ LISTIĆA						
UKUPNO LISTIĆA ZA BROJANJE						
KONTROLA TOČNOSTI						
UKUPNO LISTIĆA ZA BROJANJE+UKUPNO ODBAČENIH LISTIĆA-(2.1 X 1.B), UKOLIKO POSTOJI RAZLIKA UPISATI U KOMENTAR RAZLOG!						
KOMENTAR:						
NADNEVAK		VRIJEME		SMJENA		TIM BROJ
NADZORNIK				POTPIS		
BROJANJE GLASAČKOG MATERIJALA						
*PODACI O PRIMLJENOJ GRUPI LISTIĆA IZ SERIJE (PREPISATI OZNAKU SERIJE) :						
OZNAKA LISTIĆA	TIP1=					UKUPNO
A)KONTROLNO BROJANJE (PREPISATI NA OBRAZAC ZR)						
Nevažeći bez sigurnosnih elemenata (Potpis ili štambilj ili vodeni žig)						
Nevažeći neoznačeni						
Nevažeći ostali						
C) UKUPNO NEVAŽEĆIH						
B)UKUPNO VAŽEĆIH						
KONTROLA TOČNOSTI A-(B+C)						
CRVENI PEČATI VREĆA S PREBROJANIM LISTIĆIMA		BA				
KOMENTAR:						!!! STAVITI U PROZIRNE VREĆE PLAVE KOPIJE ZR, OBRAZACA !!!
NADNEVAK		VRIJEME		SMJENA		TIM BROJ
NADZORNIK				POTPIS		
ARHIVIRANJE PREBROJANOG GLASAČKOG MATERIJALA						
PODACI O PRIMLJENIM GRUPAMA LISTIĆA IZ SERIJE (PREPISATI OZNAKU SERIJE) :						
VREĆA S ODBIJENIM GLASOVIMA SA SORTIRANJA		ODBIJENI				
		BROJ PEČATA				
		STATUS				
VREĆE S PREBROJANIM GLASAČKIM LISTIĆIMA PO TIPOVIMA		OZNAKA LISTIĆA	PEČAT BR.	STATUS		
		TIP1=				
SERIJA ARHIVIRANA I UPAKIRANA						
BROJ PEČATA KUTIJE						
KOMENTAR:						
NADNEVAK		VRIJEME		SMJENA		
NADZORNIK				POTPIS		

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
DNEVNO IZVJEŠĆE GLAVNOG CENTRA ZA BROJANJE O GLASAČKOM MATERIJALU

[illegible]

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
DNEVNO IZVEŠĆE GLAVNOG CENTRA ZA BROJANJE O PREBROJANIM GLASAČKIM LISTIĆIMA

Glavni centar za brojanje/ Glavni centar za brojanje[illegible]

GCB IGL

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
EVIDENCIJA NAZOČNOSTI AKREDITIRANIH PROMATRAČA

Rb	Identifikacijski broj akreditiranog promatrača	Naziv subjekta	Vrsta promatrača	Prezime	Ime	Ulazak Nadnevak i vrijeme	Izlazak Nadnevak i vrijeme	Potpis	Napomena
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									

1. Osoba koja je vodila evidenciju: _____
2. Potpis osobe koja je vodila evidenciju: _____
3. Nadnevak i vrijeme _____

На основу члана 2.9 став (1) тачка 2, члана 5.22, 5.24 и 5.29 Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/05, 24/06, 32/07, 33/0, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24) и Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 31/24 и 43/24), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 60. сједници, одржаној 05.11.2025. године, донијела

**ПРАВИЛНИК
О ОРГАНИЗАЦИЈИ РАДА И УТВРЂИВАЊУ
РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА У ГЛАВНОМ ЦЕНТРУ
ЗА БРОЈАЊЕ ЗА ПРИЈЕВРЕМЕНЕ ИЗБОРЕ ЗА
ПРЕДСЈЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
2025. ГОДИНЕ**

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Члан 1.
(Предмет)

- (1) Овим правилником утврђује се:
- a) надлежност, организација и мјере безбједности Главног центра за бројање (члан 5.22 Изборног закона БиХ),
 - b) процедуре спрјечавања злоупотреба у ГЦБ-у
 - c) процедуре и начин бројања гласачких листића и утврђивање резултата гласања (члан 5.22 став (1) и (2) Изборног закона БиХ):
 - 1) непотврђеним-ковертираним гласачким листићима,
 - 2) у одсуству,
 - 3) путем мобилног тима (бирача који су на издржавању казне затвора или бирача који су везани за установе или нису у могућности да дођу на бирачко мјесто због старости, болести или инвалидитета),
 - 4) поштом,
 - 5) У дипломатско-конзуларном представништву БиХ у иностранству (у даљњем тексту: ДКП БиХ), и
 - d) посматрање рада Главног центра за бројање (члан 17.2 и 17.5 став (2) Изборног закона БиХ).

Члан 2.
(Значење израза)

- (1) Поједини изрази коришћени у овом правилнику значе:
- a) "врећа" подразумева гласачки материјал који садржи групу коверата с гласачким листићима за различите комбинације које се требају верификовати и сортирати;
 - b) "кутија" подразумева верификовану и сортирану групу коверата с гласачким листићима за исту комбинацију;
 - c) "апликација" подразумева рачунарски софтвер ЈИИС за праћење рада Главног центра за бројање који омогућавају модули: пријем, припрема за верификацију, верификацију (обрада гласачких пакета кроз ЈИИС апликацију - обрада на рачунару) и сортирање, припрема за бројање, бројање, архивирање, извјештавање за верификацију, унос и обраду изборних резултата по кутијама, изборним јединицама и укупних изборних резултата политичких субјеката и извјештавање о раду Главног центра за бројање и
 - d) "персонализовани бирачки комплет" представља коверту с бирачким материјалом и уписаним

личним подацима бирача за гласање: поштом или непотврђеним-ковертираним гласачким листићем или путем мобилног тима.

**ПОГЛАВЉЕ II. НАДЛЕЖНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И
МЈЕРЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ ГЛАВНОГ ЦЕНТРА ЗА
БРОЈАЊЕ**

Члан 3.
(Надлежност)

- (1) Главни центар за бројање надлежан је за:
- a) бројање гласачких листића и утврђивање резултата гласања у складу с чланом 1. став (1) тачка ц) алинеја 1) до 5) овог правилника,
 - b) поновно и поновно контролно бројање по одлуци Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Централна изборна комисија БиХ),
 - c) поступање по одлукама Централне изборне комисије БиХ.

Члан 4.
(Организација)

- (1) Главни центар за бројање у свом саставу има:
- a) Управу коју чине: директор и три замјеника директора и шефови смјене,
 - b) Одјел за административне и оперативне послове,
 - c) Одјел за пријем, припрему и верификацију гласачког материјала,
 - d) Одјел за контролу, сортирање и бројање гласачког материјала,
 - e) Одјел за пријем, контролу, унос и утврђивање изборних резултата и
 - f) Одјел за архиву гласачких листића и изборних резултата бројаних у Главном центру за бројање.
- (2) Одјели из става (1) овог члана састављени су из Група.
- (3) Групу из става (2) овог члана чини одређен (тачно утврђен број) извршилаца који су одговорни за извршење послова из надлежности Групе. Број група и извршилаца у свакој групи утврђен је Правилником о начину и трајању ангажовања додатног особља а припрему и provedбу Пријевремених избора за председника Републике Српске 2025. године, број 07-2-02-2-842-1/25 од 25.09.2025. године.
- (4) Саставни дио овог правилника је органограм Главног центра за бројање.
- (5) Организацију радног простора утврђује Управа Главног центра за бројање уз сагласност Централне изборне комисије БиХ.
- (6) Просторије за рад и материјално техничка средства потребна за рад Главног центра за бројање осигурава Централна изборна комисија БиХ у свом буџету.
- (7) Особље ангажовано у Главном центру за бројање дужно је проћи обуку коју организује управа Главног центра за бројање. Обука обухвата пријем, припрему и верификацију гласачког материјала; контролу, сортирање и бројање гласачког материјала; пријем, контролу, унос и утврђивање изборних резултата у складу с Изборним законом БиХ и Правилником о провођењу избора у БиХ.
- (8) Особље ангажовано у Главном центру за бројање има право на накнаду за рад у складу са Законом о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине, о чему Централна изборна комисија БиХ доноси Одлуку.

Члан 5.
(Безбједност)

- (1) У Главном центру за бројање загарантована је безбједност изборног материјала.

- (2) У складу одредбе из става (1) овог члана, кретање и примопредаја гласачког материјала и гласачких листића по појединим фазама обраде морају бити праћени одговарајућом документацијом, у коју се евидентирају бројчани подаци о резултатима извршених активности у свакој од фаза процеса верификације, припреме и бројања гласачких листића.
- (3) Транспорт гласачког материјала између складишта Централне изборне комисије БиХ и Главног центра за бројање одвија се у складу с планом доставе и отпреме гласачког материјала и претходно се најављује и доставља се уз пратњу безбједносних агенција БиХ.
- (4) Главни центар за бројање може бити покривен видео надзором који ће бити кориштен у службене сврхе и другим средствима заштите (КДЗ *X-PAU* уређаји, метал детектор врата).
- (5) Мјере физичке контроле и безбједности проводе се на улазу, односно излазу којег користи особље ангажовано у Главном центру за бројање. Особље ангажовано на пословима безбједности у свакој радној смјени надзире и евидентира сва кретања ангажованих, приликом уласка и напуштања простора Главног центра за бројање о чему се воде посебне евиденције.
- (6) Ангажовани у Главном центру за бројање имају посебне пропуснице (акредитације), које носе на видном мјесту за све вријеме током боравка у Главном центру за бројање, и дужни су их показати овлашћеном службеном лицу при уласку у просторије Главног центра за бројање.
- (7) Посјетиоцима и посматрачима осигуравају се посебне пропуснице (акредитације) с унапријед дефинисаним садржајем и дизајном. Приликом уласка у простор Главног центра за бројање сви посјетиоци и посматрачи морају бити посебно евидентирани и морају предати важећи идентификациони документ особљу задуженом за безбједност, након чега им се издаје одговарајућа пропусница (акредитација), коју су дужни носити на видном мјесту за све вријеме проведено у просторијама Главног центра за бројање.
- (8) Пропусницу (акредитацију) из става (6) и (7) овог члана издаје Централна изборна комисија БиХ и Главни центар за бројање.

ПОГЛАВЉЕ III. ПРОЦЕДУРЕ И НАЧИН БРОЈАЊА ГЛАСОВА У ГЛАВНОМ ЦЕНТРУ ЗА БРОЈАЊЕ

Одјељак А. Пријем, припрема и верификација гласачког материјала

Члан 6.

(Категорије гласачких листића)

- (1) У Главном центру за бројање гласачки листићи се броје сљедећим редослиједом:
 - a) непотврђени-ковертирани гласачки листићи,
 - b) гласачки листићи за гласање у одсуству,
 - c) гласачки листићи за гласање путем мобилног тима,
 - d) гласачки листићи за гласање поштом,
 - e) гласачки листићи за гласање у дипломатско-конзуларном представништву БиХ,
 - f) гласачки листићи, у складу с одлуком Централне изборне комисије БиХ о поновном и поновном контролном бројању.

Члан 7.

(Пријем гласачког материјала из складишта Централне изборне комисије БиХ)

- (1) Прије почетка рада Главног центра за бројање, гласачки материјал за гласање изван БиХ транспортује се у складиште Централне изборне комисије БиХ.

- (2) Гласачки материјал из става (1) овог члана транспортује се из складишта Централне изборне комисије БиХ у Главни центар за бројање, почетком рада Главног центра за бројање, ради провјере права гласа и уз пратњу лица овлашћеног за преузимање гласачког материјала.
- (3) Пошиљке с гласачким листићима за гласање путем поште се смјештају у осигурану просторију у Главном центру за бројање, гдје се, након пријемне евиденције, чувају док не дођу на ред за обраду и верификацију.
- (4) Обрасци који служе за евиденцију и контролу извршених активности у појединим одјелима и групама морају пратити сва кретања гласачких листића.

Члан 8.

(Пријем изборног материјала од изборних комисија)

- (1) Изборни материјал из члана 64. став (14) Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини који се преузима у сједишту изборних комисија основних изборних јединица, транспортује се и складишти у складишту Централне изборне комисије БиХ и остаје запечаћен у оригиналним врећама све до тренутка обраде и бројања у Главном центру за бројање.
- (2) Изборни материјал из става (1) овог члана из складишта Централне изборне комисије БиХ се доставља у Главни центар за бројање по захтјеву директора, односно замјеника директора Главног центра за бројање. О примопредаји изборног материјала води се посебан записник.

Члан 9.

(Пријем изборног материјала с поштанског претинца)

- (1) Изборни материјал с поштанског претинца преузима руководиоца складишта Централне изборне комисије БиХ.
- (2) Преузимање изборног материјала врши се у пратњи полиције.
- (3) Изборни материјал из става (1) овог члана се одмах након преузимања доставља Главном центру за бројање.

Члан 10.

(Поступање с гласачким материјалом)

- (1) У Главном центру за бројање вреће с гласачким материјалом се отварају уклањањем безбједносног печата и контролише се њихов садржај на основу пратеће документације и Апликације ЈИИС-а.
- (2) У Главном центру за бројање, у Одјелу за пријем и транспорт гласачког материјала, води се евиденција о свим доставама из става (1) овог члана кроз Апликацију ЈИИС.
- (3) Главни центар за бројање врши контролу достављеног гласачког материјала у складу с одредбама Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини и Одлукама Централне изборне комисије БиХ.

Члан 11.

(Припрема за верификацију - материјал пристигао поштом)

- (1) У Главном центру за бројање, у оквиру припреме изборног материјала пристиглог путем поште, утврђује се да ли су бирачки комплети (коверте) пристигли из иностранства или из земље.
- (2) Коверте које су пристигле из земље се одвајају и не иду у даљњу фазу обраде у Главном центру за бројање, о чему се извјештава Централна изборна комисија БиХ.
- (3) За бирачки комплет који је пристигао из иностранства утврђује се исправност на начин да мора садржавати:
 - a) коверту за гласачки листић, која осигурава тајност гласа, с упакованим гласачким листићем и која је залијеplена како би се осигурала тајност гласања;

- б) копију једног од важећих идентификационих докумената, у складу с чланом 5.12, односно чланом 3.15 став (5) Изборног закона БиХ;
 - ц) потписан образац с личним подацима бирача, који садржи податке наведене у члану 54. Правилника о провођењу избора у БиХ.
- (4) Бирачки комплети из става (3) овог члана, који не садрже потребну документацију или нису пристигли у роковима прописаним Правилником о провођењу избора у Босни и Херцеговини не шаљу се у наредну фазу обраде те се води евиденција о броју таквих бирачких комплета.
 - (5) Бирачки комплети с одговарајућим садржајем унутар повратне коверте шаљу се за провјеру кроз Апликацију (провјера података бирачког права за гласање изван БиХ).
 - (6) Уколико се у поступку верификације утврде евентуалне злоупотребе бирачког права из евиденција Централне изборне комисије БиХ, бирачки комплети се издвајају и чувају као доказ ради поступања у складу с чланом 6.8 став (2) Изборног закона БиХ.
 - (7) У Главном центру за бројање води се посебна евиденција о броју бирачких комплета из става (4), (5) и (6) овог члана и о томе се подноси посебан извјештај Централној изборној комисији БиХ.
 - (8) Централна изборна комисија БиХ доноси одлуку о статусу бирачких комплета из става (4) овог члана.
 - (9) Припрема за верификацију обавља се у просторији предвиђеној за бројање гласачких листића.

Члан 12.

(Верификација гласачког материјала непотврђених-ковертираних гласачких листића, мобилних тимова, у одсуству и ДКП БиХ)

- (1) У Главном центру за бројање скида се печат и контролише садржај вреће с непотврђеним-ковертираним гласачким листићима, мобилним тимовима, одсуством и гласањем у ДКП БиХ и упоређује се образац бројног стања с достављеним материјалом, као и изводом из Централног бирачког списка. (ШЕМА ПАКОВАЊА).
- (2) Бирачки комплети који нису потписани на изводу из Централног бирачког списка за бираче који гласају непотврђеним гласачким листићима, након провјере остале документације се посебно одвајају и не шаљу се у наредну фазу обраде.
- (3) Бирачки комплети с одговарајућим садржајем унутар повратне коверте шаљу се за провјеру кроз Апликацију ЈИИС. Након утврђивања права гласа просљеђују се на даљњу обраду.
- (4) У Главном центру за бројање води се посебна евиденција о броју бирачких комплета из става (1) и (2) овог члана и о томе се подноси посебан извјештај Централној изборној комисији БиХ.
- (5) Верификација гласачког материјала непотврђених-ковертираних гласачких листића, мобилних тимова, у одсуству и ДКП БиХ обавља се у посебној просторији предвиђеној за обављање послова верификације.
- (6) Централна изборна комисија БиХ доноси одлуку о статусу бирачких комплета из става (2) овог члана.

Члан 13.

(Начин провјере права гласа бирача)

- (1) За сваки персонализован бирачки комплет достављен у Главни центар за бројање врши се провјера права гласа бирача. На основу личних података бирача врши се унос регистрационог броја или јединственог матичног броја,

те се као резултат провјера у Апликацији све сврставају у једну од следећих категорија:

- а) бирач чије право гласа је потврђено - листићи из коверте ће бити пребројани,
 - б) бирач није уписан у извод из Централног бирачког списка за неку од категорија персонализованог гласања или је евидентирана евентуална злоупотреба,
 - с) бирач је већ раније остварио бирачко право - коверте с оваквим гласовима неће бити послане на бројање.
- (2) На полеђину коверте с гласачким листићима која осигурава тајност гласа, уписује се број комбинације гласачких листића који коверта треба да садржи и порука коју Апликација даје као резултат провјере у бази података.
 - (3) Једна комбинација гласачких листића подразумева по један гласачки листић за сваки изборни ниво, у оквиру истог изборног нивоа за који се гласа у одређеним основним изборним јединицама.
 - (4) У посебне групе се одвајају свежњеви коверти с гласачким листићима који су верификовани, посебно коверте које нису верификоване (није потврђено право гласа или је већ остварено на неки од начина гласања).
 - (5) У пратећи контролни образац уписују се подаци о броју коверти с гласачким листићима који су верификовани (потврђени) и о броју коверти с гласачким листићима који нису потврђени.
 - (6) Одлуку о одбијању права гласа, из става (4) овог члана доноси Централна изборна комисија БиХ.

Члан 14.

(Означавање статуса)

- (1) За бираче чије је право гласа потврђено у складу с чланом 12. овог правилника, коверте с њиховим гласачким листићима означавају се као потврђене и шаљу се у наредне фазе процеса бројања.
- (2) Означавање статуса врши се уписивањем информације о резултату провјере кроз Апликацију у посебну рубрику која се налази на полеђини коверте и уписује се број комбинације гласачких листића који коверта треба да садржи.
- (3) Након завршетка провјере из става (2) овог члана, врши се раздвајање садржаја вреће у посебне прозирне пластичне вреће, одвајајући свежњеви коверти с гласачким листићима који су потврђени од коверти бирача који немају право гласа или су евидентирание евентуалне злоупотребе.
- (4) Прозирне пластичне вреће из става (3) овог члана стављају се у оригиналне вреће у којима су коверте првобитно биле упаковане, заједно с обрасцем за евиденцију и контролу извршених активности.
- (5) Укупан број коверти у врећи након завршене верификације мора се слагати с бројем коверти које су пристигле из припреме за верификацију, а прије почетка фазе верификације. Сва неслагања се евидентирају и обавјештава се припрема за верификацију ради усаглашавања.

Члан 15.

(Обрада извода из Централног бирачког списка)

- (1) Извод из Централног бирачког списка за гласање у одсуству и ДКП БиХ обрађују се у верификацији на начин да се сваки бирач који је гласао и потписао извод, евидентира кроз Апликацију скенирањем бар кода или уносом података.

- (2) Извод из Централног бирачког списка за гласање на редовном бирачком мјесту обрађују се у верификацији на начин да се сваки бирач који је гласао и потписао извод, евидентира кроз Апликацију скенирањем бар кода или уносом података.
- (3) Након скенирања бар кода из става (1) и (2) овог члана, врши се ручно бројање потписа на бирачком списку и упоређује с аналитичким прегледом кроз Апликацију. Податак о броју потписа уписује се у пратећи образац.

Одјељак Б. Контрола и сортирање

Члан 16.

(Почетак припреме за верификацију)

- (1) Гласачки пакети којима су гласали бирачи изван БиХ верификују се и броје након евидентирања лица која су гласала непотврђеним-ковертираним гласачким листићима у ИИИС.
- (2) Обрада материјала у Главном центру за бројање проводи се према редослиједу операција које се одвијају унутар појединих организационих јединица, и то:
 - a) активности за контролу, сортирање и припреме серија с гласовима,
 - b) активности за припрему за бројање,
 - c) активности за бројање,
 - d) сређивање документације с резултатима бројања, унос резултата и рачунарска обрада података и
 - e) архивирање серија/пакета с пребројаним гласачким листићима.
- (3) По одобрењу директора Главног центра за бројање или његовог замјеника и након што буду обављене неопходне припреме, припремљене серије за гласање изван БиХ упућују се у наредне фазе за бројање.

Члан 17.

(Контрола и паковање гласачког материјала - КИП персонализиране коверте - непотврђени, мобилни тим и пошта)

- (1) Вреће с гласачким материјалом које су прошле фазу верификације и које садрже гласачки листић за бираче чије право гласа је потврђено узимају се из оригиналне вреће и проводи се следећи поступак:
 - a) коверте верификоване комбинације слажу се у свежњеве,
 - b) свежњеве се одвајају гумицама и на жути стикер, који се ставља на врх свежња, уписује се број коверти и ознака вреће,
 - c) врши се контролно бројање коверти по свим свежњевима и провјерава се слагање овог броја с подацима с обрасца за евиденцију и контролу извршених активности,
 - d) приступа се формирању серија с гласачким листићем које су састављене од верификованих коверти с гласачким листићем бирача који су гласали једним начином гласања,
 - e) једна серија састављена је од одређеног броја коверти верификованих гласачких листића.
- (2) Све коверте с гласачким листићима за бираче чије право гласа није потврђено кроз процес верификације, пакују се у посебно означене "#КР" пакете на којима се евидентира њихово бројно стање, заједно с оригиналном пратећом документацијом, као и додатне информације о статусу обраде бирачких комплета. Наведени бирачки комплети се издвајају и чувају као доказ ради поступања у складу с чланом 6.8 став (2) Изборног закона БиХ.
- (3) Коверте из става (1) овог члана пакују се у кутије према утврђеном поступку. Једна серија с гласачким листићима саставља се од одређеног броја коверти с

гласачким листићем, а које могу да долазе из различитих врећа, односно бирачких мјеста.

- (4) Након формирања серија из става (3) овог члана, у наредним фазама процеса бројања доставља се кутија са серијом за гласање, која се посебно означава и садржи следеће податке:
 - a) јединствени број серије за гласање - текстуално-бројчана ознака која је посебно прописана и
 - b) број коверти које се налазе у кутији.

Члан 18.

(Контрола и паковање гласачког материјала - КИП неперсонализоване коверте - одсуство и ДКП БиХ)

Формирања серије за бројање из врећа с гласачким материјалом (одсуство и ДКП БиХ), за које се врши процес верификације бирачког списка у Главном центру за бројање, врши се на следећи начин:

- a) врши се отварање запечаћене вреће с ковертама које садрже гласачки листић и провјерава садржај,
- b) обавља се контролно бројање коверти с гласачким листићем,
- c) врши се упоређивање добијених бројева с подацима који су уписани у образац бројног стања вреће, односно верификованог броја потписа на изводу бирачког списка,
- d) у случају да се не слаже неки од података, надзорник групе утврђује узроке одступања и провјерава достављену документацију и
- e) формира се кутија са серијом за гласање.

Члан 19.

(Поступак формирања серије за бројање)

- (1) Формирање серије за бројање је поступак који се проводи уз непосредну контролу надзорника групе.
- (2) Све коверте из једне вреће пакују се у кутије. Такве кутије, тј. серије, могу садржавати и коверте из више врећа с различитих бирачких мјеста за гласање датим начином гласања, с тим да се води евиденција о коначном броју и поријеклу коверти које су ушле у састав једне серије.
- (3) Број коверти које улазе у састав једне серије утврђује се у зависности од врсте избора (укупног броја различитих комбинација гласачких листића за изборе који се проводе и броја бирача уписаних у изводу из Централног бирачког списка за гласање, за одређену изборну јединицу).
- (4) Сви подаци о тачном саставу серије за гласање, уписују се на образац за праћење и контролу серије.

Члан 20.

(Припрема за бројање)

- (1) Припрема за бројање организирана је као одређени број тимова с лицима која су задужена за активности сортирања. Један тим окупљен око једног стола чине сортери, те сваки од тимова има по једног вођу тима. Вођа тима надгледа долазак серије с ковертама које садрже гласачке листиће из зоне припреме и одговоран је за рад свог тима.
- (2) Тим који је добио серију за обраду обавља следеће поступке у току трајања фазе сортирања:
 - a) отвара кутију у коју је запакован садржај једне серије;
 - b) врши контролно бројање коверти унутар серије и упоређује добијени број с бројем коверти на пратећем контролном обрасцу за праћење серије по фазама и уноси ове податке у образац за праћење. У случају да се бројеви не слажу врши се поновно бројање, те уколико се и даље бројеви не

слажу, та чињеница се уписује у поље предвиђено за коментар на обрасцу;

- c) обавјештава надзорника припреме за бројање о неслагању описаном у тачки б) овог става и
- d) отвара и контролише садржај коверти, при чему се у оквиру једног тима за сортирање ова обавеза извршава на следећи начин:
 - 1) са сваке стране вође тима припреме за бројање сједи по један сортер који отвара коверте с листићима и провјерава садржај,
 - 2) отворене сигурносне коверте додају се вођи тима који их ставља у пластичну врећу,
 - 3) коверте с гласачким листићем просљеђују се до друге два сортера из тима, који провјеравају да ли је садржај коверте одговарајући у односу на ниво избора за који се врши бројање и да ли је број листића за изборни ниво у складу с дефинисаним садржајем,
 - 4) коверте код којих је утврђено неслагање садржаја, достављају се надзорнику припреме за бројање, који треба да изврши додатну провјеру и
 - 5) коверте чији је садржај одговарајући, просљеђују се до сортера који чине остатак тима, а који ће сортирати гласачке листиће.
- (3) Након поступкаведеног у складу са ставом (2) овог члана, добијају се двије опште категорије за коверте из једне серије:
 - a) коверте с неодговарајућим садржајем (гласачким листићима) које се одстрањују у фази сортирања и неће бити бројане и
 - b) коверте с одговарајућим садржајем гласачких листића који се просљеђују у фазу бројања.

Члан 21.

(Коверте с неодговарајућим садржајем)

- (1) Коверте с неодговарајућим садржајем не просљеђују се у фазу бројања. То су:
 - a) коверте чији је садржај супротан ознаци на коверти (типови гласачких листића који се налазе унутар коверте не одговарају ознаци комбинације на површини коверте),
 - b) коверта је празна и не садржи нити један гласачки листић и
 - c) коверта садржи дупле гласачке листиће или вишак гласачких листића у односу на прописани број за дату комбинацију.
- (2) Надзорник групне припреме за бројање додатно провјерава све овакве коверте, евидентира и констатира узроке одступања у погледу садржаја коверти с гласачким листићима за гласање у одсуству.
- (3) Све одбијене коверте с гласачким листићима из фазе сортирања пакују се у посебну прозирну пластичну врећу.
- (4) Врећа из става (3) овог члана печати се пластичним печатом са серијским бројем, који се уноси у образац за праћење кретања серије. У овај образац се уписују и подаци о броју одбијених коверти према категоријама унутар одређене серије. Прозирна пластична врећа која садржи ове коверте враћа се у кутију у коју је серија била оригинално запакована и то тако да се стави на дно кутије.

Члан 22.

(Коверте с одговарајућим садржајем)

- (1) Припрема за бројање гласачких листића из коверти с одговарајућим садржајем врши се на начин да се из коверте извади гласачки листић за пријевремене изборе за Предсједника Републике Српске.
- (2) Припрема за бројање се врши поштујући следећа правила:
 - a) гласачки листићи се слажу тако да је унутрашња страна с називима политичких субјеката окренута лицем према доле,
 - b) бројање се врши тако да се формирају групе од по 25 гласачких листића,
 - c) припрема за бројање гласачких листића два пута броји исту групу и провјерава слагање резултата бројања,
 - d) групе од по 25 гласачких листића поредају се једна на другу унакрсно,
 - e) броји се укупан број свежењева од по 25 гласачких листића и додају се преостали гласачки листићи како би се добио укупан број листића,
 - f) на жути стикер уписује се укупан број гласачких листића за дати изборни ниво и тај стикер се ставља на врх свежењева,
 - g) уписује се укупан број гласачких листића из једне серије, на контролне обрасце за праћење кретања серије,
 - h) провјерава се тачност, на начин да се овај укупан број пребројаних гласачких листића сабира с укупним бројем одбачених гласачких листића из коверти с неодговарајућим садржајем, и контролише се слагање тако добијеног броја с резултатом контролног бројања које је било обављено на почетку фазе припреме за бројање (одмах после отварања кутије с датом серијом) и ако је дошло до одступања након поступка из тачке х), врши се поновна провјера и обавјештава се надзорник групе за сортирање гласачких листића.
- (3) Ако је контролно бројање обављено на задовољавајући начин, пребројани гласачки листићи у свежењима од по 25 листића се стављају у пластичну врећу.
- (4) Образац за праћење кретања серије претходно се попуњава свим подацима који треба да се осигурају у фази сортирања. Осим потписа, на формулару се наводе и подаци о датуму, смјени и тиму сортера који је обрадио серију.
- (5) Пластичне вреће које садрже гласачке листиће само једног типа стављају се у кутију у којој је серија првобитно достављена у припрему за бројање. Образац за праћење и контролу серије ставља се на врх кутије са сортираном серијом и кутија се доставља надзорнику групе за бројање гласачких листића.

Одјељак Ц. Бројање гласова у Главном центру за бројање

Члан 23.

(Почетак бројања гласачких листића)

- (1) Гласачки листићи којима су гласали бирачи изван БиХ верификују се и броје након евидентирања лица која су гласала непотврђеним-ковертираним гласачким листићима у ЈИИС. Бројање непотврђених-ковертираних листића започиње на дан избора у одређеном времену након затварања бирачких мјеста.

- (2) По одобрењу директора Главног центра за бројање или његовог замјеника, и након што буду обављене неопходне припреме, припремљене серије за гласање изван БиХ упућују се у наредне фазе за бројање.
- (3) Приликом бројања гласачких листића изван Босне и Херцеговине предност се даје гласачким листићима у основној изборној јединици уколико број пристиглих гласачких листића може утицати на коначне резултате избора на основу извјештаја контроле резултата.
- (4) Бројање гласова у Главном центру за бројање проводи се према редослиједу операција које се одвијају унутар појединих организационих јединица, и то:
 - a) активности за контролу, сортирање и припреме серија с гласовима,
 - b) активности за припрему за бројање,
 - c) активности за бројање,
 - d) сређивање документације с резултатима бројања, унос резултата и рачунарска обрада података и
 - e) архивирање серија/пакета с пребројаним гласачким листићима.

Члан 24.

(Активности за бројање)

- (1) Група за бројање гласачких листића организована је као одређени број тимова бројача. Један тим бројача окупљен је око једног стола. Осим особља којег чине бројачи, сваки од тимова има по једног вођу тима.
- (2) У простору групе за бројање гласачких листића, надзорник ове групе прима кутије са сортираним серијама гласачких листића и расподјељује их по тимовима за бројање. Заједно са серијама гласачких листића, надзорник групе за бројање гласачких листића задужује тимове бројача комплетима образаца за резултате бројања гласова у Главном центру за бројање.
- (3) У зависности од типа гласачких листића који се налазе у одређеној серији, а који одговарају одређеној комбинацији гласачких листића, надзорник групе припрема одговарајући сет образаца за збирне резултате бројања гласова и доставља их тиму бројача.

Члан 25.

(Поступак бројања)

Радње приликом бројања на Главном центру за бројање обављају се следећим редослиједом:

- утврђивање гласачких листића у кутији;
- бројање гласачких листића у кутији;
- бројање гласова (систем већинског гласа);

Члан 26.

Бројање гласова (систем већинског гласа)

- (1) По овом систему броје се гласови за председника Републике Српске на пријевременим изборима 2025. године.
- (2) Приликом бројања гласова добијених системом већинског гласа, чланови тима за бројање требају пратити следећу процедуру:
 - a) разврставају гласачке листиће за тај изборни ниво у посебне групе по кандидатима, провјеравајући на гласачком листићу да ли посједује отисак штамбиља и потпис члана бирачког одбора у серијама гласачких листића приспјелих са бирачких мјеста за гласање у одсуству, непотврђеним-ковертираним гласачким листићима и мобилним тимовима;
 - b) приликом разврставања гласачких листића из тачке a) овог става, тим за бројање на сваком гласачком листићу на захтјев акредитираног посматрача или вође тима, провјерава да ли има

важећи заштитни знак (водени жиг). Уколико тим за бројање утврди да има листића без заштитног знака, проглашавају их неважећим гласачким листићима и број тих листића обавезно уписују у образац за праћење кретања серије гласачког материјала за бројање у Главном центру за бројање (ГЦБ ОСГЛ - 1),

- c) праве посебну групу листића који нису попуњени (неозначени), као и гласачких листића који су попуњени тако да није могуће са сигурношћу утврдити којем кандидату је бирач дао свој глас, а њихову исправност утврђује вођа тима и чланови тима за бројање;
 - d) броје гласачке листиће за сваког кандидата и увезују их у групе од по 25 комада;
 - e) утврђују исправност гласачких листића из тачке c) овог става - гласачки листићи за које вођа тима и чланови тима за бројање утврде да су важећи додају се групи за одговарајућег кандидата и
 - f) утврђују укупан број важећих гласова за сваког кандидата.
- (3) Неважећи гласачки листићи дијеле се у двије групе:
 - a) неважећи неозначени гласачки листићи и
 - b) неважећи остали гласачки листићи (гласачки листићи који не садрже отисак штамбиља или ако га није потписао члан бирачког одбора за гласачке листиће приспјеле с бирачких мјеста за гласање у одсуству, непотврђеним-ковертираним гласачким листићима и мобилним тимовима, односно гласачки листићи без безбједносних елемената у складу с чланом 5.17 Изборног закона БиХ, као и сви остали неважећи гласачки листићи из члана 26. Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини).
 - (4) Вођа тима и чланови тима:
 - a) броје листиће сваке категорије неважећих гласачких листића и добијени број вођа тима уписује на Образац за збирне резултате у Главном центру за бројање ЗР-ВГ (већински глас) за тај изборни ниво и исте ће спаковати у коверту која се значи,
 - b) вођа тима уписује резултате бројања гласова за сваког кандидата на Образац збирне резултате у Главном центру за бројање ЗР-ВГ (већински глас) за тај изборни ниво. Ако кандидат не добије ниједан глас, уписује се "0" поред имена тог кандидата.
 - (5) Вођа тима попуњава одговарајући дио обрасца за праћење кретања серије, потписује образац и уписује податке о члановима тима за бројање, времену бројања и смјене.
 - (6) Пребројани важећи гласачки листићи се пакују у провидне вреће које се прописно означе.
 - (7) Унутар вреће с пребројаним важећим листићима ставља се већ припремљена коверта с неважећим гласачким листићима, копија обрасца за збирне резултате у Главном центру за бројање и врши се печатење вреће. Запечаћена врећа ставља се у кутију, док се не преброје остале групе листића из исте серије.
 - (8) Надзорник тима треба објавити резултате бројања гласова по систему већинског гласа свима присутнима. Бројање се мора обавити на такав начин да сваки посматрач има увид у цијели процес.

Одјељак Д. Утврђивање резултата у Главном центру за бројање**Члан 27.**

(Комплетирање документације с резултатима бројања и унос резултата)

- (1) Након завршетка фазе бројања, сви оригинални образци за збирне резултате у Главном центру за бројање гласова који су се бројали, шаљу се на унос резултата бројања гласова с ових образаца и врши се њихова консолидација и обједињавање.
- (2) Надзорник групе за бројање гласачких листића прикупља све оригиналне образце за збирне резултате из једне серије која је пребројана и предаје их надзорнику контроле резултата.
- (3) Копије образаца из става (2) овог члана пакују се у вреће с пребројаним гласовима за одређени ниво које се печате (плава копија).
- (4) Копије образаца из става (3) овог члана се, на захтјев посматрача, дају на увид и копирање након уноса у ЈИИС.

Члан 28.

(Извјештај за Централну изборну комисију БиХ)

- (1) Главни центар за бројање једанпут дневно извјештава Централну изборну комисију БиХ о раду. Дневни извјештај се доставља сваки дан до 11:00 сати са стањем на крају треће смјене.
- (2) Извјештај из става (1) овог члана садржи збирни преглед достављеног, припремљеног и обрађеног изборног материјала.
- (3) Извјештај о поступању Главног центра за бројање доставља се по Одлукама Централне изборне комисије БиХ.
- (3) Изузетно од става (1) овог члана, Главни центар за бројање, по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, извјештаје ће достављати у краћим временским периодима.
- (4) Главни контролор једном дневно извјештава Централну изборну комисију БиХ и управу ГЦБ у 10:00 сати о изборним резултатима пребројаних гласачких листића, са стањем на крају треће смјене. Извјештај се генерира из Апликације ЈИИС-а.
- (5) Извјештај из става (1) и (2) овог члана, осим статистичких података садржи и наративни дио у који су укључена, али се не ограничава, питања безбједности, извршених посјета (међународних званичника, медија, невладиних организација), кадровска попуњеност Главног центра за бројање и сва друга питања од значаја за нормално функционисање Главног центра за бројање.

Члан 29.

(Извјештавање о изборним резултатима)

- (1) На основу обједињених и процесуираних резултата израђују се извјештаји о резултатима бројања гласова у Главном центру за бројање, који су доступни јавности и посматрачима рада Главног центра за бројање.
- (2) Одјел за пријем, контролу, унос и утврђивање изборних резултата, врши контролу и обједињава податке са свих оригиналних образаца резултата утврђених у Главном центру за бројање с обједињеним резултатима с редовних бирачких мјеста.

Члан 30.

(Контрола изборних резултата)

Контрола достављених изборних резултата обавља се на основу провјера тачности података који се обједињавају с образаца за збирне резултате гласања са свих бирачких мјеста и образаца за збирне резултате Главног центра за бројање.

Члан 31.

(Поновно бројање и поновно контролно бројање гласачких листића)

- (1) Централна изборна комисија БиХ утврђује и објављује изборне резултате након обједињавања резултата гласања с редовних бирачких мјеста и резултата добијених бројањем гласачких листића у Главном центру за бројање најкасније 20 дана након одржавања избора.
- (2) Прије утврђивања изборних резултата из става (1) овог члана за пријевремене изборе за предсједника Републике Српске, Централна изборна комисија БиХ може наредити поновно контролно бројање гласачких листића на начин утврђен Изборним законом БиХ.
- (3) Након утврђивање и објаве изборних резултата из става (2) овог члана, Централна изборна комисија БиХ може наредити поновно бројање гласачких листића на начин утврђен Изборним законом Босне и Херцеговине.

ПОГЛАВЉЕ IV. ПОСМАТРАЧИ У ГЛАВНОМ ЦЕНТРУ ЗА БРОЈАЊЕ**Члан 32.**

(Акредитовани посматрачи)

- (1) Посматрачи политичких субјеката, удружења и међународни посматрачи акредитовани за посматрање рада Главног центра за бројање могу посматрати процес бројања гласова, и све активности које се одвијају у Главном центру за бројање, о чему се води посебна евиденција. Посматрање рада Главног центра за бројање врши се у складу с чланом 17.2 Изборног закона БиХ.
- (2) Посматрачи једног политичког субјекта у Главном центру за бројање имају право да осигурају да њихови посматрачи истовремено посматрају све активности које се одвијају у Главном центру за бројање, на начин да по један посматрач политичког субјекта посматра активности предверификације, верификације, те процес бројања гласачких листића.
- (3) Акредитовани посматрачи и други службени посјетиоци могу се кретати по радним просторима Главног центра за бројање који су означени као зоне којима ова лица имају приступ. У свакој радној смјени одређује се ангажовано особље Главног центра за бројање које је задужено за вођење евиденције присуства посматрача, информирање посматрача, организовање обиласка простора Главног центра за бројање и пружање одговора у вези с појединим активностима које се одвијају у одјелима и групама.
- (4) У току обиласка Главног центра за бројање, посматрачи и посјетиоци морају се придржавати правила о кућном реду и не смију на било који начин утјецати на сам процес бројања гласова и активности које су у току, нити ометати ангажовано особље Главног центра за бројање у раду.
- (5) Свим посматрачима ће бити на располагању књига примједби акредитованих посматрача у коју могу унијети своје примједбе, сугестије и запажања.
- (6) Одговоре на питања акредитованих посматрача, везане за поједине активности које се проводе у Главном центру за бројање осим административног асистента, могу давати и надзорници смјене, надзорници одјела и група у Главном центру за бројање из дјела послова које обављају и у оквиру својих надлежности. За сва остала питања која се регулишу посебним актом којег доноси руководеће особље Главног центра за бројање, посматрачима рада Главног центра за бројање стоји на

располагању руководеће особље Главног центра за бројање.

Члан 33.

(Подношење приговора)

- (1) Акредитовани посматрачи и политичке странке имају право поднијети приговор Централној изборној комисији путем Главног Центра за бројање на обрасцу прописаним Упутством о процедурама за рјешавање по приговорима и жалбама поднесеним изборним комисијама (пречишћени текст), број 05-1-02-2-604-1/24 од 03.05.2024. године.
- (2) Централна изборна комисија БиХ након разматрања приговора, доноси Одлуку у року прописаном Изборним законом БиХ.
- (3) У главном центру за бројање се води посебна евиденција о приговорима поднесеним Главном центру за бројање.

ПОГЛАВЉЕ V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

(Обрасци)

Саставни дио овог правилника су:

- a) Записник о примопредаји гласачког материјала из складишта Централне изборне комисије БиХ у Главни центар за бројање (ГЦБ ОЗ - 1)
- b) Записник о примопредаји гласачког материјала из изборних комисија у Главни центар за бројање (ГЦБ ОЗ - 2),

- c) Контролни образац пријема и обраде гласачког материјала (ГЦБ ОГМ - 1),
- d) Контролни образац разврставања гласачког материјала (ГЦБ ОГМ - 2),
- e) Образац за праћење кретања серије гласачког материјала за бројање у Главном центру за бројање (ГЦБ ОСГЛ - 1),
- f) Дневни извјештај Главног центра за бројање о гласачком материјалу (ГЦБ ИГМ) и
- g) Дневни извјештај Главног центра за бројање о пребројаним гласачким листићима (ГЦБ ИГЛ) и
- h) Евиденција присуства акредитованих посматрача (ЕПАП ГЦБ).

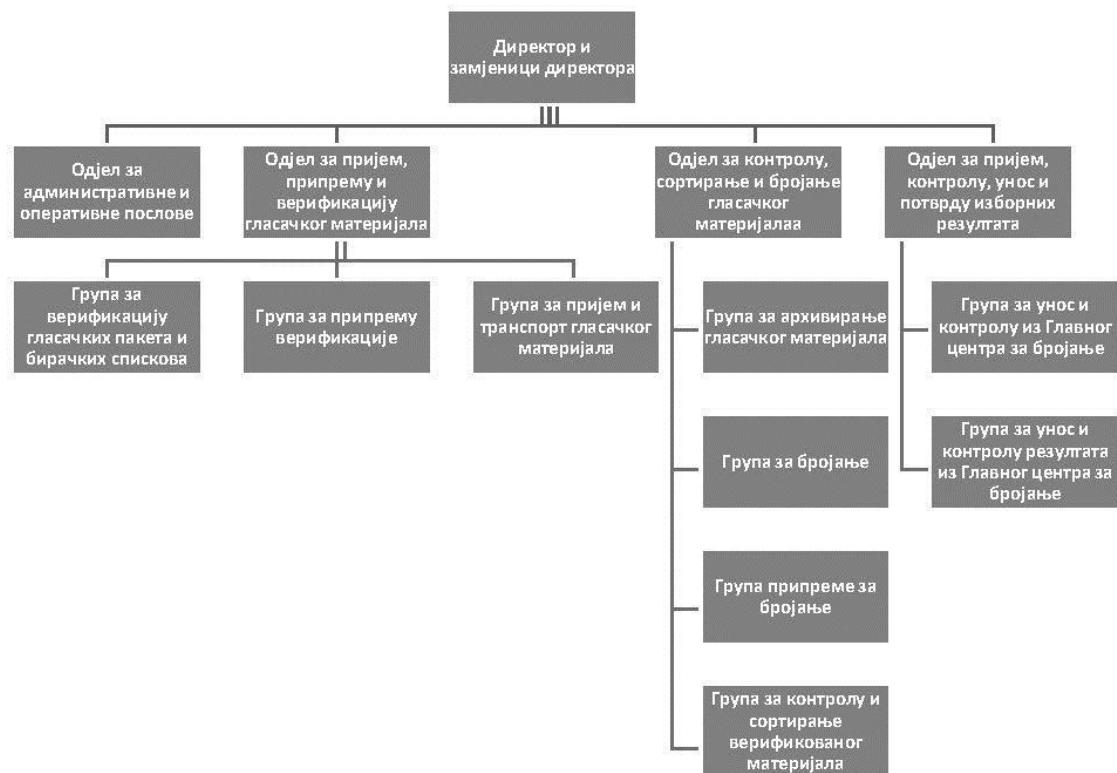
Члан 35.

(Ступање на снагу и објава у службеним гласилима)

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ" и на интернетској страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba.

Број 07-2-02-2-842-32/25
05. новембра 2025. године
Сарајево

Предсједник
Јован Калаба, с. р.

ОРГАНИГРАМ ГЛАВНОГ ЦЕНТРА ЗА БРОЈАЊЕ

Glavni centar за бројање

Glavni centar за бројање/ Главни центар за бројање

ЗАПИСНИК О ПРИМОПРЕДАЛИ ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА ИЗ СКЛАДИШТА ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БИХ У ГЛАВНИ ЦЕНТАР ЗА БРОЈАЊЕ

ТИП МАТЕРИЈАЛА														
	НЕПОТВРЂЕНИ	МОБИЛНИ ТИП	ОДСУСТВО	ДКП	ПОНОВНО БРОЈАЊЕ	ДАТУМ:			ВРЕЋЕ:					
ПРЕГЛЕД ПРЕДАТОГ МАТЕРИЈАЛА						ВРЕЋА С ГЛАСАЧКИМ МАТЕРИЈАЛОМ			ПРОЗИРНА ВРЕЋА С ДОКУМЕНТАЦИЈОМ					
РБ	НАЗИВ ОПШТИНЕ/ ГРАДА/ДКП	БРОЈ БИРАЧКОГ МЈЕСТА	БРОЈ ПЕЧАТА	КОВЕРТЕ С ГЛАСАЧКИМ ЛИСТИЋИМА	ПЛАВА КОПИЈА БСО/БСН/БСМ/ЗР	НАПОМЕНА	БРОЈ ПЕЧАТА	ИЗВОД ЦБС	ЗАРБО	БСО/БСН/БСМ	НАПОМЕНА			
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
УКУПНО С РЕДНИМ БРОЈЕМ														
УКУПНО ИЗ СКЛАДИШТА ЦИК БиХ														
КОМЕНТАРИ :														
						КОНТРОЛА САДРЖАЈА У ГЦБ:			ПОТПИС :		СМЈЕНА :		ДАТУМ И ВРЕЋЕ:	
ЗА СКЛАДИШТЕ						ПОТПИС :			ПОТПИС :					

Главни центар за бројање
ЗАПИСНИК О ПРИМОПРЕДАЛИ ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА ИЗ ИЗБОРНИХ КОМИСИЈА У ГЛАВНИ ЦЕНТАР ЗА БРОЈАЊЕ

ИЗБОРНА КОМИСИЈА:									
ПРЕГЛЕД УПАКОВАНОГ МАТЕРИЈАЛА			ДАТУМ:		ВРИЈЕМЕ:				
РБ	БИРАЧКО МЈЕСТО	БРОЈ РЕГИСТРАТОРА И ОЗНАКА	БС ТИП 1	ЗР ТИП 1	ПРОЗИРНА ВРЕЋА				
					БРОЈ ПЕЧАТА	ИЗВОД ЦФС	ЗАРБО	ПОМОЋНИ ОБРАЗАЦ	НАПОМЕНА
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
УКУПНО С РЕДНИМ БРОЈЕМ									
УКУПНО ИЗБОРНА КОМИСИЈА									
КОМЕНТАРИ:									
ПАКОВАО И ПРЕДАО ЗА ИК		ПОТПИС:		ПРИЈЕМ ЗА ГЛБ:		ПОТПИС		КОНТРОЛА САДРЖАЈА У ГЛБ:	
								ПОТПИС:	
								СМЈЕНА:	
								ДАТУМ И ВРИЈЕМЕ:	

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
КОНТРОЛНИ ОБРАЗАЦ ПРИЈЕМА И ОБРАДЕ ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

[illegible]

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
КОНТРОЛНИ ОБРАЗАЦ РАЗВРСТАВАЊА ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

ПОШТА	НЕПОТВРЂЕНИ	ОДСУСТВО	МОБИЛНИ ТИМ ПОСЕБНИ МОБИЛНИ ТИМ	ДКП	ПОНОВНО БРОЈАЊЕ
СЕКЦИЈА ПАКОВАЊА					
ВРЕЋЕ/БИРАЧКО МЈЕСТО					
БРОЈ ПРИМЉЕНИХ КОВЕРАТА ЗА ПАКОВАЊЕ У СЕРИЈЕ (КОНТРОЛНО БРОЈАЊЕ ПРИЈЕ ПАКОВАЊА)					
УКУПНО ПОТВРЂЕНИХ :					
УКУПНО ОДБИЈЕНИХ :					
РАСПОДЈЕЛА ВЕРИФИКОВАНИХ КОВЕРАТА ПО КОМБИНАЦИЈАМА					
ОЗНАКЕ КОМБИНАЦИЈА	БРОЈ КОВЕРАТА	ПАКОВАНО У СЕРИЈУ	ОЗНАКЕ КОМБИНАЦИЈА	БРОЈ КОВЕРАТА	ПАКОВАНО У СЕРИЈУ
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
К			К		
УКУПНО ЗАПАКОВАНО ВЕРИФИКОВАНИХ :					
УКУПНО ОДБИЈЕНИХ КОВЕРАТА (ОЗНАКА #КР) :					
ОЗНАКА ПАКЕТА СА ЗАПАКОВАНИМ ОДБИЈЕНИМ КОВЕРТАМА :					#КР
КОМЕНТАРИ :					
НАДЗОРНИК :		ПОТПИС :	СМЈЕНА :	ДАТУМ И ВРИЈЕМЕ:	

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
ОБРАЗАЦ ЗА ПРАЋЕЊЕ КРЕТАЊА СЕРИЈЕ ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА ЗА БРОЈАЊЕ У
ГЛАВНОМ ЦЕНТРУ ЗА БРОЈАЊЕ

1							
СЕРИЈА ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА (ЗАОКРУЖИТИ):						БРОЈ СЕРИЈЕ	
ПОШТА	ПОТВРЂЕНИ	ОДСУСТВО	МОБИЛНИ ТИМ	ДКП	ПОНОВНО БРОЈАЊЕ	#К	
			ПОСЕБНИ МОБИЛНИ ТИМ				
КОМБИНАЦИЈИ ОДГОВАРАЈУ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ							
К		ТИП 1=					
КОНТРОЛА, СОРТИРАЊЕ И ПАКОВАЊЕ ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА (ФОРМИРАЊЕ СЕРИЈЕ)							
ПОДАЦИ О ВРЕЋАМА/БИРАЧКИМ МЈЕСТИМА КОЈА ЧИНЕ САДРЖАЈ СЕРИЈЕ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА ЗА							
БРОЈ ВРЕЋЕ / БИРАЧКО МЈЕСТО	БРОЈ КОВЕРАТА ИЗ ВРЕЋЕ	БРОЈ ВРЕЋЕ / БИРАЧКО МЈЕСТО	БРОЈ КОВЕРАТА ИЗ ВРЕЋЕ	БРОЈ ВРЕЋЕ / БИРАЧКО МЈЕСТО	БРОЈ КОВЕРАТА ИЗ ВРЕЋЕ	НАПОМЕНА	
УКУПНО КОЛОНА		УКУПНО КОЛОНА		УКУПНО КОЛОНА			
А) КОНАЧАН БРОЈ КОВЕРАТА ИСТЕ КОМБИНАЦИЈЕ НАКОН ФОРМИРАЊА СЕРИЈЕ (ЗБИР КОЛОНА)							
Б) БРОЈ ЛИСТИЋА ПО КОВЕРТИ УНУТАР СЕРИЈЕ (1-4)							
Ц) ПРОЦЈЕНА МАКСИМАЛНОГ БРОЈА ЛИСТИЋА (1.А X 1.Б)							
КОМЕНТАР:							
ДАТУМ		ВРЕЋЕМЕ		СМЈЕНА			
НАДЗОРНИК				ПОТПИС			
ПРИПРЕМА ЗА БРОЈАЊЕ ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА						КОВЕРТЕ	ЛИСТИЋИ
КОНТРОЛНО БРОЈАЊЕ БРОЈА КОВЕРАТА							
БРОЈ КОВЕРАТА ИЗ СЕРИЈЕ (1.А) СЕ СЛАЖЕ С КОНТРОЛНИМ БРОЈАЊЕМ						ДА / НЕ	
КОМЕНТАР:							
КОВЕРТЕ С НЕОДГОВАРАЈУЋИМ САДРЖАЈЕМ (ОДБАЧЕНЕ НАКОН СОРТИРАЊА)							
А) БРОЈ ПРАЗНИХ КОВЕРАТА У СЕРИЈИ							
Б) БРОЈ КОВЕРАТА КОЈЕ САДРЖЕ НЕОДГОВАРАЈУЋЕ ЛИСТИЋЕ ЗА ДАТУ КОМБИНАЦИЈУ							
Ц) БРОЈ КОВЕРАТА КОЈЕ САДРЖЕ ДУПЛЕ ЛИСТИЋЕ ИЛИ ВИШАК ЛИСТИЋА							
ДУКУПНО ОДБАЧЕНИХ КОВЕРАТА / ЛИСТИЋА							
Е) БРОЈ ПЕЧАТА ПРОВИДНЕ ВРЕЋЕ С ОДБАЧЕНИМ ЛИСТИЋИМА							

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање

2							
ЛИСТИЋИ НАКОН ПРИПРЕМЕ ЗА БРОЈАЊЕ							
ОЗНАКА ЛИСТИЋА		ТИП1=					
БРОЈ ЛИСТИЋА							
УКУПНО ЛИСТИЋА ЗА БРОЈАЊЕ							
КОНТРОЛА ТАЧНОСТИ							
УКУПНО ЛИСТИЋА ЗА БРОЈАЊЕ+УКУПНО ОДБАЧЕНИХ ЛИСТИЋА-(2.1 X 1.Б), УКОЛИКО ПОСТОЈИ РАЗЛИКА УПИСАТИ У КОМЕНТАР РАЗЛОГ!							
КОМЕНТАР:							
ДАТУМ		ВРИЈЕМЕ		СМЈЕНА		ТИМ БРОЈ	
НАДЗОРНИК				ПОТПИС			
БРОЈАЊЕ ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА							
*ПОДАЦИ О ПРИМЉЕНОЈ ГРУПИ ЛИСТИЋА ИЗ СЕРИЈЕ (ПРЕПИСАТИ ОЗНАКУ СЕРИЈЕ) :							
ОЗНАКА ЛИСТИЋА		ТИП1=				УКУПНО	
А)КОНТРОЛНО БРОЈАЊЕ (ПРЕПИСАТИ НА ОБРАЗАЦ ЗР)							
Неважећи без безбједносних елемената (Потпис или штампил или водени жиг)							
Неважећи неозначени							
Неважећи остали							
Ц) УКУПНО НЕВАЖЕЋИХ							
Б)УКУПНО ВАЖЕЋИХ							
КОНТРОЛА ТАЧНОСТИ А-(Б+Ц)							
ЦРВЕНИ ПЕЧАТИ ВРЕЋА С ПРЕБРОЈАНИМ ЛИСТИЋИМА		БА					
КОМЕНТАР:						!!! СТАВИТИ У ПРОВИДНЕ ВРЕЋЕ ПЛАВЕ КОПИЈЕ ЗР, ОБРАЗАЦА !!!	
ДАТУМ		ВРИЈЕМЕ		СМЈЕНА		ТИМ БРОЈ	
НАДЗОРНИК				ПОТПИС			
АРХИВИРАЊЕ ПРЕБРОЈАНОГ ГЛАСАЧКОГ МАТЕРИЈАЛА							
ПОДАЦИ О ПРИМЉЕНИМ ГРУПАМА ЛИСТИЋА ИЗ СЕРИЈЕ (ПРЕПИСАТИ ОЗНАКУ СЕРИЈЕ) :							
ВРЕЋА С ОДБИЈЕНИМ ГЛАСОВИМА СА СОРТИРАЊА		ОДБИЈЕНИ					
		БРОЈ ПЕЧАТА					
		СТАТУС					
ВРЕЋЕ С ПРЕБРОЈАНИМ ГЛАСАЧКИМ ЛИСТИЋИМА ПО ТИПОВИМА		ОЗНАКА ЛИСТИЋА		ПЕЧАТ БР.		СТАТУС	
		ТИП1=					
СЕРИЈА АРХИВИРАНА И ЗАПАКОВАНА							
БРОЈ ПЕЧАТА КУТИЈЕ							
КОМЕНТАР:							
ДАТУМ		ВРИЈЕМЕ		СМЈЕНА			
НАДЗОРНИК				ПОТПИС			

ГЛАВНИ ИЗВЕШТАЈ ГЛАВНОГ ЦЕНТРА ЗА БРОЈАЊЕ О ПРЕБОЈАНИМ ГЛАСАЧКИМ ЛИСТИЋИМА

[illegible]

ГЦБ ИГЛ

Glavni centar za brojanje / Главни центар за бројање
ЕВИДЕНЦИЈА ПРИСУСТВА АКРЕДИТОВАНИХ ПОСМАТРАЧА

Рб	Идентификациони број акредитираног посматрача	Назив субјекта	Врста посматрача	Презиме	Име	Улазак Датум и вријеме	Изазак Датум и вријеме	Потпис	Напомена
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									

1. Лице које је водило евиденцију: _____
2. Потпис лица које је водило евиденцију: _____
3. Датум и вријеме _____

Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 2, člana 5.22, 5.24 i 5.29 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/05, 24/06, 32/07, 33/0, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24) i Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br. 31/24 i 43/24), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 60. sjednici, održanoj 05.11.2025. godine, donijela

**PRAVILNIK
O ORGANIZACIJI RADA I UTVRĐIVANJU REZULTATA
GLASANJA U GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE ZA
PRIJEVREMENE IZBORE ZA PREDSEDNIKA
REPUBLIKE SRPSKE 2025. GODINE**

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Predmet)

- (1) Ovim pravilnikom utvrđuje se:
- a) nadležnost, organizacija i mjere sigurnosti Glavnog centra za brojanje (član 5.22 Izbornog zakona BiH),
 - b) procedure sprječavanja zloupotreba u GCB-u
 - c) procedure i način brojanja glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja (član 5.22 stav (1) i (2) Izbornog zakona BiH):
 - 1) nepotvrđenim-kovetiranim glasačkim listićima,
 - 2) u odsustvu,
 - 3) putem mobilnog tima (birača koji su na izdržavanju kazne zatvora ili birača koji su vezani za ustanove ili nisu u mogućnosti da dođu na biračko mjesto zbog starosti, bolesti ili invaliditeta),
 - 4) poštom,
 - 5) U diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inostranstvu (u daljnjem tekstu: DKP BiH), i
 - d) posmatranje rada Glavnog centra za brojanje (član 17.2 i 17.5 stav (2) Izbornog zakona BiH).

Član 2.

(Značenje izraza)

- (1) Pojedini izrazi korišteni u ovom pravilniku znače:
- a) "vreća" podrazumijeva glasački materijal koji sadrži grupu koverata s glasačkim listićima za različite kombinacije koje se trebaju verifikovati i sortirati;
 - b) "kutija" podrazumijeva verifikovanu i sortiranu grupu koverata s glasačkim listićima za istu kombinaciju;
 - c) "aplikacija" podrazumijeva računarski softver JIIS za praćenje rada Glavnog centra za brojanje koji omogućavaju moduli: prijem, priprema za verifikaciju, verifikaciju (obrada glasačkih paketa kroz JIIS aplikaciju - obrada na računaru) i sortiranje, priprema za brojanje, brojanje, arhiviranje, izvještavanje za verifikaciju, unos i obradu izbornih rezultata po kutijama, izbornim jedinicama i ukupnih izbornih rezultata političkih subjekata i izvještavanje o radu Glavnog centra za brojanje i
 - d) "personalizovani birački komplet" predstavlja kovertu s biračkim materijalom i upisanim ličnim podacima birača za glasanje: poštom ili nepotvrđenim-kovetiranim glasačkim listićem ili putem mobilnog tima.

**POGLAVLJE II. NADLEŽNOST, ORGANIZACIJA I
MJERE SIGURNOSTI GLAVNOG CENTRA ZA
BROJANJE**

Član 3.

(Nadležnost)

- (1) Glavni centar za brojanje nadležan je za:
- a) brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja u skladu s članom 1. stav (1) tačka c) alineja 1) do 5) ovog pravilnika,
 - b) ponovno i ponovno kontrolno brojanje po odluci Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH),
 - c) postupanje po odlukama Centralne izborne komisije BiH.

Član 4.

(Organizacija)

- (1) Glavni centar za brojanje u svom sastavu ima:
- a) Upravu koju čine: direktor i tri zamjenika direktora i šefovi smjene,
 - b) Odjel za administrativne i operativne poslove,
 - c) Odjel za prijem, pripremu i verifikaciju glasačkog materijala,
 - d) Odjel za kontrolu, sortiranje i brojanje glasačkog materijala,
 - e) Odjel za prijem, kontrolu, unos i utvrđivanje izbornih rezultata i
 - f) Odjel za arhivu glasačkih listića i izbornih rezultata brojanih u Glavnom centru za brojanje.
- (2) Odjeli iz stava (1) ovog člana sastavljeni su iz Grupa.
- (3) Grupi iz stava (2) ovog člana čini određen (tačno utvrđen broj) izvršilaca koji su odgovorni za izvršenje poslova iz nadležnosti Grupe. Broj grupa i izvršilaca u svakoj grupi utvrđen je Pravilnikom o načinu i trajanju angažovanja dodatnog osoblja a pripremu i provedbu Prijevremenih izbora za predsjednika Republike Srpske 2025. godine, broj: 07-2-02-2-842-1/25 od 25.09.2025. godine.
- (4) Sastavni dio ovog pravilnika je organigram Glavnog centra za brojanje.
- (5) Organizaciju radnog prostora utvrđuje Uprava Glavnog centra za brojanje uz saglasnost Centralne izborne komisije BiH.
- (6) Prostorije za rad i materijalno tehnička sredstva potrebna za rad Glavnog centra za brojanje osigurava Centralna izborna komisija BiH u svom budžetu.
- (7) Osoblje angažovano u Glavnom centru za brojanje dužno je proći obuku koju organizuje uprava Glavnog centra za brojanje. Obuka obuhvata prijem, pripremu i verifikaciju glasačkog materijala; kontrolu, sortiranje i brojanje glasačkog materijala; prijem, kontrolu, unos i utvrđivanje izbornih rezultata u skladu s Izbornim zakonom BiH i Pravilnikom o provođenju izbora u BiH.
- (8) Osoblje angažovano u Glavnom centru za brojanje ima pravo na naknadu za rad u skladu sa Zakonom o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine, o čemu Centralna izborna komisija BiH donosi Odluku.

Član 5.

(Sigurnost)

- (1) U Glavnom centru za brojanje zagarantovana je sigurnost izbornog materijala.

- (2) U skladu odredbe iz stava (1) ovog člana, kretanje i primopredaja glasačkog materijala i glasačkih listića po pojedinim fazama obrade moraju biti praćeni odgovarajućom dokumentacijom, u koju se evidentiraju brojčani podaci o rezultatima izvršenih aktivnosti u svakoj od faza procesa verifikacije, pripreme i brojanja glasačkih listića.
- (3) Transport glasačkog materijala između skladišta Centralne izborne komisije BiH i Glavnog centra za brojanje odvija se u skladu s planom dostave i otpreme glasačkog materijala i prethodno se najavljuje i dostavlja se uz prатnju sigurnosnih agencija BiH.
- (4) Glavni centar za brojanje može biti pokriven video nadzorom koji će biti korišten u službene svrhe i drugim sredstvima zaštite (KDZ X-RAY uređaji, metal detektor vrata).
- (5) Mjere fizičke kontrole i sigurnosti provode se na ulazu, odnosno izlazu kojeg koristi osoblje angažovano u Glavnom centru za brojanje. Osoblje angažovano na poslovima sigurnosti u svakoj radnoj smjeni nadzire i evidentira sva kretanja angažovanih, prilikom ulaska i napuštanja prostora Glavnog centra za brojanje o čemu se vode posebne evidencije.
- (6) Angažovani u Glavnom centru za brojanje imaju posebne propusnice (akreditacije), koje nose na vidnom mjestu za sve vrijeme tokom boravka u Glavnom centru za brojanje, i dužni su ih pokazati ovlaštenom službenom licu pri ulasku u prostorije Glavnog centra za brojanje.
- (7) Posjetiocima i posmatračima osiguravaju se posebne propusnice (akreditacije) s unaprijed definisanim sadržajem i dizajnom. Prilikom ulaska u prostor Glavnog centra za brojanje svi posjetioci i posmatrači moraju biti posebno evidentirani i moraju predati važeći identifikacioni dokument osoblju zaduženom za sigurnost, nakon čega im se izdaje odgovarajuća propusnica (akreditacija), koju su dužni nositi na vidnom mjestu za sve vrijeme provedeno u prostorijama Glavnog centra za brojanje.
- (8) Propusnicu (akreditaciju) iz stava (6) i (7) ovog člana izdaje Centralna izborna komisija BiH i Glavni centar za brojanje.

POGLAVLJE III. PROCEDURE I NAČIN BROJANJA GLASOVA U GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE
Odjeljak A. Prijem, priprema i verifikacija glasačkog materijala

Član 6.

(Kategorije glasačkih listića)

- (1) U Glavnom centru za brojanje glasački listići se broje sljedećim redoslijedom:
 - a) nepotvrđeni-kovirirani glasački listići,
 - b) glasački listići za glasanje u odsustvu,
 - c) glasački listići za glasanje putem mobilnog tima,
 - d) glasački listići za glasanje poštom,
 - e) glasački listići za glasanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH,
 - f) glasački listići, u skladu s odlukom Centralne izborne komisije BiH o ponovnom i ponovnom kontrolnom brojanju.

Član 7.

(Prijem glasačkog materijala iz skladišta Centralne izborne komisije BiH)

- (1) Prije početka rada Glavnog centra za brojanje, glasački materijal za glasanje izvan BiH transportuje se u skladište Centralne izborne komisije BiH.
- (2) Glasački materijal iz stava (1) ovog člana transportuje se iz skladišta Centralne izborne komisije BiH u Glavni centar za brojanje, početkom rada Glavnog centra za brojanje, radi

provjere prava glasa i uz prатnju lica ovlaštenog za preuzimanje glasačkog materijala.

- (3) Pošiljke s glasačkim listićima za glasanje putem pošte se smještaju u osiguranu prostoriju u Glavnom centru za brojanje, gdje se, nakon prijemne evidencije, čuvaju dok ne dođu na red za obradu i verifikaciju.
- (4) Obrasci koji služe za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti u pojedinim odjelima i grupama moraju pratiti sva kretanja glasačkih listića.

Član 8.

(Prijem izbornog materijala od izbornih komisija)

- (1) Izborni materijal iz člana 64. stav (14) Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini koji se preuzima u sjedištu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica, transportuje se i skladišti u skladištu Centralne izborne komisije BiH i ostaje zapečaćen u originalnim vrećama sve do trenutka obrade i brojanja u Glavnom centru za brojanje.
- (2) Izborni materijal iz stava (1) ovog člana iz skladišta Centralne izborne komisije BiH se dostavlja u Glavni centar za brojanje po zahtjevu direktora, odnosno zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje. O primopredaji izbornog materijala vodi se poseban zapisnik.

Član 9.

(Prijem izbornog materijala s poštanskog pretinca)

- (1) Izborni materijal s poštanskog pretinca preuzima rukovodilac skladišta Centralne izborne komisije BiH.
- (2) Preuzimanje izbornog materijala vrši se u prатnji policije.
- (3) Izborni materijal iz stava (1) ovog člana se odmah nakon preuzimanja dostavlja Glavnom centru za brojanje.

Član 10.

(Postupanje s glasačkim materijalom)

- (1) U Glavnom centru za brojanje vreće s glasačkim materijalom se otvaraju uklanjanjem sigurnosnog pečata i kontroliše se njihov sadržaj na osnovu prateće dokumentacije i Aplikacije JIIS-a.
- (2) U Glavnom centru za brojanje, u Odjelu za prijem i transport glasačkog materijala, vodi se evidencija o svim dostavama iz stava (1) ovog člana kroz Aplikaciju JIIS.
- (3) Glavni centar za brojanje vrši kontrolu dostavljenog glasačkog materijala u skladu s odredbama Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini i Odlukama Centralne izborne komisije BiH.

Član 11.

(Priprema za verifikaciju - materijal pristigao poštom)

- (1) U Glavnom centru za brojanje, u okviru pripreme izbornog materijala pristiglog putem pošte, utvrđuje se da li su birački kompleti (koverte) pristigli iz inostranstva ili iz zemlje.
- (2) Koverte koje su pristigle iz zemlje se odvajaju i ne idu u daljnju fazu obrade u Glavnom centru za brojanje, o čemu se izvještava Centralna izborna komisija BiH.
- (3) Za birački komplet koji je pristigao iz inostranstva utvrđuje se ispravnost na način da mora sadržavati:
 - a) kovertu za glasački listić, koja osigurava tajnost glasa, s upakovanim glasačkim listićem i koja je zalijepljena kako bi se osigurala tajnost glasanja;
 - b) kopiju jednog od važećih identifikacionih dokumenata, u skladu s članom 5.12, odnosno članom 3.15 stav (5) Izbornog zakona BiH;
 - c) potpisan obrazac s ličnim podacima birača, koji sadrži podatke navedene u članu 54. Pravilnika o provođenju izbora u BiH.
- (4) Birački kompleti iz stava (3) ovog člana, koji ne sadrže potrebnu dokumentaciju ili nisu pristigli u rokovima propisanim Pravilnikom o provođenju izbora u Bosni i

Hercegovini ne šalju se u narednu fazu obrade te se vodi evidencija o broju takvih biračkih kompleta.

- (5) Birački kompleti s odgovarajućim sadržajem unutar povratne koverta šalju se za provjeru kroz Aplikaciju (provjera podataka biračkog prava za glasanje izvan BiH).
- (6) Ukoliko se u postupku verifikacije utvrde eventualne zloupotrebe biračkog prava iz evidencija Centralne izborne komisije BiH, birački kompleti se izdvajaju i čuvaju kao dokaz radi postupanja u skladu s članom 6.8 stav (2) Izbornog zakona BiH.
- (7) U Glavnom centru za brojanje vodi se posebna evidencija o broju biračkih kompleta iz stava (4), (5) i (6) ovog člana i o tome se podnosi poseban izvještaj Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
- (8) Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o statusu biračkih kompleta iz stava (4) ovog člana.
- (9) Priprema za verifikaciju obavlja se u prostoriji predviđenoj za brojanje glasačkih listića.

Član 12.

(Verifikacija glasačkog materijala nepotvrđenih-kovertiranih glasačkih listića, mobilnih timova, u odsustvu i DKP BiH)

- (1) U Glavnom centru za brojanje skida se pečat i kontroliše sadržaj vreće s nepotvrđenim-kovertiranim glasačkim listićima, mobilnim timovima, odsustvom i glasanjem u DKP BiH i upoređuje se obrazac brojnog stanja s dostavljenim materijalom, kao i izvodom iz Centralnog biračkog spiska. (ŠEMA PAKOVANJA).
- (2) Birački kompleti koji nisu potpisani na izvodu iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju nepotvrđenim glasačkim listićima, nakon provjere ostale dokumentacije se posebno odvajaju i ne šalju se u narednu fazu obrade.
- (3) Birački kompleti s odgovarajućim sadržajem unutar povratne koverta šalju se za provjeru kroz Aplikaciju JIIS. Nakon utvrđivanja prava glasa proslijeđuju se na daljnju obradu.
- (4) U Glavnom centru za brojanje vodi se posebna evidencija o broju biračkih kompleta iz stava (1) i (2) ovog člana i o tome se podnosi poseban izvještaj Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
- (5) Verifikacija glasačkog materijala nepotvrđenih-kovertiranih glasačkih listića, mobilnih timova, u odsustvu i DKP BiH obavlja se u posebnoj prostoriji predviđenoj za obavljanje poslova verifikacije.
- (6) Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o statusu biračkih kompleta iz stava (2) ovog člana.

Član 13.

(Način provjere prava glasa birača)

- (1) Za svaki personalizovani birački komplet dostavljen u Glavni centar za brojanje vrši se provjera prava glasa birača. Na osnovu ličnih podataka birača vrši se unos registracionog broja ili jedinstvenog matičnog broja, te se kao rezultat provjera u Aplikaciji sve svrstavaju u jednu od sljedećih kategorija:
 - a) birač čije pravo glasa je potvrđeno - listići iz koverta će biti prebrojani,
 - b) birač nije upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za neku od kategorija personaliziranog glasanja ili je evidentirana eventualna zloupotreba,
 - c) birač je već ranije ostvario biračko pravo - koverta s ovakvim glasovima neće biti poslane na brojanje.
- (2) Na poledinu koverta s glasačkim listićima koja osigurava tajnost glasa, upisuje se broj kombinacije glasačkih listića koji koverta treba da sadrži i poruka koju Aplikacija daje kao rezultat provjere u bazi podataka.

- (3) Jedna kombinacija glasačkih listića podrazumijeva po jedan glasački listić za svaki izborni nivo, u okviru istog izbornog nivoa za koji se glasa u određenim osnovnim izbornim jedinicama.
- (4) U posebne grupe se odvajaju svežnjevi koverti s glasačkim listićima koji su verifikovani, posebno koverta koje nisu verifikovane (nije potvrđeno pravo glasa ili je već ostvareno na neki od načina glasanja).
- (5) U prateći kontrolni obrazac upisuju se podaci o broju koverti s glasačkim listićima koji su verifikovani (potvrđeni) i o broju koverti s glasačkim listićima koji nisu potvrđeni.
- (6) Odluku o odbijanju prava glasa, iz stava (4) ovog člana donosi Centralna izborna komisija BiH.

Član 14.

(Označavanje statusa)

- (1) Za birače čije je pravo glasa potvrđeno u skladu s članom 12. ovog pravilnika, koverta s njihovim glasačkim listićima označavaju se kao potvrđene i šalju se u naredne faze procesa brojanja.
- (2) Označavanje statusa vrši se upisivanjem informacije o rezultatu provjere kroz Aplikaciju u posebnu rubriku koja se nalazi na poledini koverta i upisuje se broj kombinacije glasačkih listića koji koverta treba da sadrži.
- (3) Nakon završetka provjere iz stava (2) ovog člana, vrši se razdvajanje sadržaja vreće u posebne prozirne plastične vreće, odvajajući svežnjeve koverti s glasačkim listićima koji su potvrđeni od koverti birača koji nemaju pravo glasa ili su evidentirane eventualne zloupotrebe.
- (4) Prozirne plastične vreće iz stava (3) ovog člana stavljaju se u originalne vreće u kojima su koverta prvobitno bile upakovane, zajedno s obrascem za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti.
- (5) Ukupan broj koverti u vreći nakon završene verifikacije mora se slagati s brojem koverti koje su pristigle iz pripreme za verifikaciju, a prije početka faze verifikacije. Sva neslaganja se evidentiraju i obavještava se priprema za verifikaciju radi usaglašavanja.

Član 15.

(Obrada izvoda iz Centralnog biračkog spiska)

- (1) Izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje u odsustvu i DKP BiH obrađuju se u verifikaciji na način da se svaki birač koji je glasao i potpisao izvod, evidentira kroz Aplikaciju skeniranjem bar koda ili unosom podataka.
- (2) Izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje na redovnom biračkom mjestu obrađuju se u verifikaciji na način da se svaki birač koji je glasao i potpisao izvod, evidentira kroz Aplikaciju skeniranjem bar koda ili unosom podataka.
- (3) Nakon skeniranja bar koda iz stava (1) i (2) ovog člana, vrši se ručno brojanje potpisa na biračkom spisku i upoređuje s analitičkim pregledom kroz Aplikaciju. Podatak o broju potpisa upisuje se u prateći obrazac.

Odjeljak B. Kontrola i sortiranje

Član 16.

(Početak pripreme za verifikaciju)

- (1) Glasački paketi kojima su glasali birači izvan BiH verifikuju se i broje nakon evidentiranja lica koja su glasala nepotvrđenim-kovertiranim glasačkim listićima u JIIS.
- (2) Obrada materijala u Glavnom centru za brojanje provodi se prema redoslijedu operacija koje se odvijaju unutar pojedinih organizacionih jedinica, i to:
 - a) aktivnosti za kontrolu, sortiranje i pripreme serija s glasovima,
 - b) aktivnosti za pripremu za brojanje,
 - c) aktivnosti za brojanje,

- d) sređivanje dokumentacije s rezultatima brojanja, unos rezultata i računarska obrada podataka i
 - e) arhiviranje serija/paketa s prebrojanim glasačkim listićima.
- (3) Po odobrenju direktora Glavnog centra za brojanje ili njegovog zamjenika i nakon što budu obavljene neophodne pripreme, pripremljene serije za glasanje izvan BiH upućuju se u naredne faze za brojanje.

Član 17.

(Kontrola i pakovanje glasačkog materijala - KIP personalizirane koverta - nepotvrđeni, mobilni tim i pošta)

- (1) Vreće s glasačkim materijalom koje su prošle fazu verifikacije i koje sadrže glasački listić za birače čije pravo glasa je potvrđeno uzimaju se iz originalne vreće i provodi se sljedeći postupak:
- a) koverta verifikovane kombinacije slažu se u svežnjeve,
 - b) svežnjevi se odvajaju gubicama i na žuti stiker, koji se stavlja na vrh svežnja, upisuje se broj koverti i oznaka vreće,
 - c) vrši se kontrolno brojanje koverti po svim svežnjevima i provjerava se slaganje ovog broja s podacima s obrasca za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti,
 - d) pristupa se formiranju serija s glasačkim listićem koje su sastavljene od verifikovanih koverti s glasačkim listićem birača koji su glasali jednim načinom glasanja,
 - e) jedna serija sastavljena je od određenog broja koverti verifikovanih glasačkih listića.
- (2) Sve koverta s glasačkim listićima za birače čije pravo glasa nije potvrđeno kroz proces verifikacije, pakuju se u posebno označene "#KR" pakete na kojima se evidentira njihovo brojno stanje, zajedno s originalnom pratećom dokumentacijom, kao i dodatne informacije o statusu obrade biračkih kompleta. Navedeni birački kompleti se izdvajaju i čuvaju kao dokaz radi postupanja u skladu s članom 6.8 stav (2) Izbornog zakona BiH.
- (3) Koverta iz stava (1) ovog člana pakuju se u kutije prema utvrđenom postupku. Jedna serija s glasačkim listićima sastavlja se od određenog broja koverti s glasačkim listićem, a koje mogu da dolaze iz različitih vreća, odnosno biračkih mjesta.
- (4) Nakon formiranja serija iz stava (3) ovog člana, u narednim fazama procesa brojanja dostavlja se kutija sa serijom za glasanje, koja se posebno označava i sadrži sljedeće podatke:
- a) jedinstveni broj serije za glasanje - tekstualno-brojčana oznaka koja je posebno propisana i
 - b) broj koverti koje se nalaze u kutiji.

Član 18.

(Kontrola i pakovanje glasačkog materijala - KIP nepersonalizovane koverta - odsustvo i DKP BiH)

Formiranja serije za brojanje iz vreća s glasačkim materijalom (odsustvo i DKP BiH), za koje se vrši proces verifikacije biračkog spiska u Glavnom centru za brojanje, vrši se na sljedeći način:

- a) vrši se otvaranje zapečaćene vreće s kovertama koje sadrže glasački listić i provjerava sadržaj,
- b) obavlja se kontrolno brojanje koverti s glasačkim listićem,
- c) vrši se upoređivanje dobijenih brojeva s podacima koji su upisani u obrazac brojnog stanja vreće, odnosno verifikovanog broja potpisa na izvodu biračkog spiska, u slučaju da se ne slaže neki od podataka, nadzornik grupe utvrđuje uzroke odstupanja i provjerava dostavljenu dokumentaciju i
- e) formira se kutija sa serijom za glasanje.

Član 19.

(Postupak formiranja serije za brojanje)

- (1) Formiranje serije za brojanje je postupak koji se provodi uz neposrednu kontrolu nadzornika grupe.
- (2) Sve koverta iz jedne vreće pakuju se u kutije. Takve kutije, tj. serije, mogu sadržavati i koverta iz više vreća s različitih biračkih mjesta za glasanje datim načinom glasanja, s tim da se vodi evidencija o konačnom broju i porijeklu koverti koje su ušle u sastav jedne serije.
- (3) Broj koverti koje ulaze u sastav jedne serije utvrđuje se u zavisnosti od vrste izbora (ukupnog broja različitih kombinacija glasačkih listića za izbore koji se provode i broja birača upisanih u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje, za određenu izbornu jedinicu).
- (4) Svi podaci o tačnom sastavu serije za glasanje, upisuju se na obrazac za praćenje i kontrolu serije.

Član 20.

(Priprema za brojanje)

- (1) Priprema za brojanje organizirana je kao određeni broj timova s licima koja su zadužena za aktivnosti sortiranja. Jedan tim okupljen oko jednog stola čine sorteri, te svaki od timova ima po jednog vođu tima. Vođa tima nadgleda dolazak serije s kovertama koje sadrže glasačke listiće iz zone pripreme i odgovoran je za rad svog tima.
- (2) Tim koji je dobio seriju za obradu obavlja sljedeće postupke u toku trajanja faze sortiranja:
- a) otvara kutiju u koju je zapakovan sadržaj jedne serije;
 - b) vrši kontrolno brojanje koverti unutar serije i upoređuje dobijeni broj s brojem koverti na pratećem kontrolnom obrascu za praćenje serije po fazama i unosi ove podatke u obrazac za praćenje. U slučaju da se brojevi ne slažu vrši se ponovno brojanje, te ukoliko se i dalje brojevi ne slažu, ta činjenica se upisuje u polje predviđeno za komentar na obrascu;
 - c) obavještava nadzornika pripreme za brojanje o neslaganju opisanom u tački b) ovog stava i
 - d) otvara i kontroliše sadržaj koverti, pri čemu se u okviru jednog tima za sortiranje ova obaveza izvršava na sljedeći način:
 - 1) sa svake strane vođe tima pripreme za brojanje sjedi po jedan sorter koji otvara koverta s listićima i provjerava sadržaj,
 - 2) otvorene sigurnosne koverta dodaju se vođi tima koji ih stavlja u plastičnu vreću,
 - 3) koverta s glasačkim listićem prosljeđuju se do druga dva sortera iz tima, koji provjeravaju da li je sadržaj koverta odgovarajući u odnosu na nivo izbora za koji se vrši brojanje i da li je broj listića za izborni nivo u skladu s definisanim sadržajem,
 - 4) koverta kod kojih je utvrđeno neslaganje sadržaja, dostavljaju se nadzorniku pripreme za brojanje, koji treba da izvrši dodatnu provjeru i
 - 5) koverta čiji je sadržaj odgovarajući, prosljeđuju se do sortera koji čine ostatak tima, a koji će sortirati glasačke listiće.
- (3) Nakon postupka provedenog u skladu sa stavom (2) ovog člana, dobijaju se dvije opšte kategorije za koverta iz jedne serije:
- a) koverta s neodgovarajućim sadržajem (glasačkim listićima) koje se odstranjuju u fazi sortiranja i neće biti brojane i
 - b) koverta s odgovarajućim sadržajem glasačkih listića koji se prosljeđuju u fazu brojanja.

Član 21.

(Koverte s neodgovarajućim sadržajem)

- (1) Koverte s neodgovarajućim sadržajem ne prosljeđuju se u fazu brojanja. To su:
 - a) koverte čiji je sadržaj suprotan oznaci na koverti (tipovi glasačkih listića koji se nalaze unutar koverte ne odgovaraju oznaci kombinacije na površini koverte),
 - b) koverta je prazna i ne sadrži niti jedan glasački listić i
 - c) koverta sadrži duple glasačke listiće ili višak glasačkih listića u odnosu na propisani broj za datu kombinaciju.
- (2) Nadzornik grupe pripreme za brojanje dodatno provjerava sve ovakve koverte, evidentira i konstatira uzroke odstupanja u pogledu sadržaja koverti s glasačkim listićima za glasanje u odsustvu.
- (3) Sve odbijene koverte s glasačkim listićima iz faze sortiranja pakuju se u posebnu prozirnu plastičnu vreću.
- (4) Vreća iz stava (3) ovog člana pečati se plastičnim pečatom sa serijskim brojem, koji se unosi u obrazac za praćenje kretanja serije. U ovaj obrazac se upisuju i podaci o broju odbijenih koverti prema kategorijama unutar određene serije. Prozirna plastična vreća koja sadrži ove koverte vraća se u kutiju u koju je serija bila originalno zapakovana i to tako da se stavi na dno kutije.

Član 22.

(Koverte s odgovarajućim sadržajem)

- (1) Priprema za brojanje glasačkih listića iz koverti s odgovarajućim sadržajem vrši se na način da se iz koverte izvadi glasački listić za prijevremene izbore za Predsjednika Republike Srpske.
- (2) Priprema za brojanje se vrši poštujući sljedeća pravila:
 - a) glasački listići se slažu tako da je unutrašnja strana s nazivima političkih subjekata okrenuta licem prema dolje,
 - b) brojanje se vrši tako da se formiraju grupe od po 25 glasačkih listića,
 - c) priprema za brojanje glasačkih listića dva puta broji istu grupu i provjerava slaganje rezultata brojanja,
 - d) grupe od po 25 glasačkih listića poredaju se jedna na drugu unakrsno,
 - e) broji se ukupan broj svežnjeva od po 25 glasačkih listića i dodaju se preostali glasački listići kako bi se dobio ukupan broj listića,
 - f) na žuti stiker upisuje se ukupan broj glasačkih listića za dati izborni nivo i taj stiker se stavlja na vrh svežnjeva,
 - g) upisuje se ukupan broj glasačkih listića iz jedne serije, na kontrolne obrasce za praćenje kretanja serije,
 - h) provjerava se tačnost, na način da se ovaj ukupan broj prebrojanih glasačkih listića sabire s ukupnim brojem odbačenih glasačkih listića iz koverti s neodgovarajućim sadržajem, i kontroliše se slaganje tako dobijenog broja s rezultatom kontrolnog brojanja koje je bilo obavljeno na početku faze pripreme za brojanje (odmah poslije otvaranja kutije s datom serijom) i
 - i) ako je došlo do odstupanja nakon postupka iz tačke h), vrši se ponovna provjera i obavještava se nadzornik grupe za sortiranje glasačkih listića.
- (3) Ako je kontrolno brojanje obavljeno na zadovoljavajući način, prebrojani glasački listići u svežnjevima od po 25 listića se stavljaju u plastičnu vreću.
- (4) Obrazac za praćenje kretanja serije prethodno se popunjava svim podacima koji treba da se osiguraju u fazi sortiranja. Osim potpisa, na formularu se navode i podaci o datumu, smjeni i timu sortera koji je obradio seriju.

- (5) Plastične vreće koje sadrže glasačke listiće samo jednog tipa stavljaju se u kutiju u kojoj je serija prvobitno dostavljena u pripremu za brojanje. Obrazac za praćenje i kontrolu serije stavlja se na vrh kutije sa sortiranom serijom i kutija se dostavlja nadzorniku grupe za brojanje glasačkih listića.

Odjeljak C. Brojanje glasova u Glavnom centru za brojanje

Član 23.

(Početak brojanja glasačkih listića)

- (1) Glasajući listići kojima su glasali birači izvan BiH verifikuju se i broje nakon evidentiranja lica koja su glasala nepotvrđenim-kovetiranim glasačkim listićima u JIIS. Brojanje nepotvrđenih-kovetiranih listića započinje na dan izbora u određenom vremenu nakon zatvaranja biračkih mjesta.
- (2) Po odobrenju direktora Glavnog centra za brojanje ili njegovog zamjenika, i nakon što budu obavljene neophodne pripreme, pripremljene serije za glasanje izvan BiH upućuju se u naredne faze za brojanje.
- (3) Prilikom brojanja glasačkih listića izvan Bosne i Hercegovine prednost se daje glasačkim listićima u osnovnoj izornoj jedinici ukoliko broj pristiglih glasačkih listića može uticati na konačne rezultate izbora na osnovu izvještaja kontrole rezultata.
- (4) Brojanje glasova u Glavnom centru za brojanje provodi se prema redoslijedu operacija koje se odvijaju unutar pojedinih organizacionih jedinica, i to:
 - a) aktivnosti za kontrolu, sortiranje i pripreme serija s glasovima,
 - b) aktivnosti za pripremu za brojanje,
 - c) aktivnosti za brojanje,
 - d) sređivanje dokumentacije s rezultatima brojanja, unos rezultata i računarska obrada podataka i
 - e) arhiviranje serija/paketa s prebrojanim glasačkim listićima.

Član 24.

(Aktivnosti za brojanje)

- (1) Grupa za brojanje glasačkih listića organizovana je kao određeni broj timova brojača. Jedan tim brojača okupljen je oko jednog stola. Osim osoblja kojeg čine brojači, svaki od timova ima po jednog vođu tima.
- (2) U prostoru grupe za brojanje glasačkih listića, nadzornik ove grupe prima kutije sa sortiranim serijama glasačkih listića i raspodjeljuje ih po timovima za brojanje. Zajedno sa serijama glasačkih listića, nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića zadužuje timove brojača kompletima obrazaca za rezultate brojanja glasova u Glavnom centru za brojanje.
- (3) U zavisnosti od tipa glasačkih listića koji se nalaze u određenoj seriji, a koji odgovaraju određenoj kombinaciji glasačkih listića, nadzornik grupe priprema odgovarajući set obrazaca za zbirne rezultate brojanja glasova i dostavlja ih timu brojača.

Član 25.

(Postupak brojanja)

Radnje prilikom brojanja na Glavnom centru za brojanje obavljaju se sljedećim redoslijedom:

- utvrđivanje glasačkih listića u kutiji;
- brojanje glasačkih listića u kutiji;
- brojanje glasova (sistem većinskog glasa);

Član 26.

Brojanje glasova (sistem većinskog glasa)

- (1) Po ovom sistemu broje se glasovi za predsjednika Republike Srpske na prijevremenim izborima 2025. godine.

- (2) Prilikom brojanja glasova dobijenih sistemom većinskog glasa, članovi tima za brojanje trebaju pratiti sljedeću proceduru:
- razvrstavaju glasačke listiće za taj izborni nivo u posebne grupe po kandidatima, provjeravajući na glasačkom listiću da li posjeduje otisak štambilja i potpis člana biračkog odbora u serijama glasačkih listića prispjelih sa biračkih mjesta za glasanje u odsustvu, nepotvrđenim-kovetiranim glasačkim listićima i mobilnim timovima;
 - prilikom razvrstavanja glasačkih listića iz tačke a) ovog stava, tim za brojanje na svakom glasačkom listiću na zahtjev akreditiranog posmatrača ili vođe tima, provjerava da li ima važeći zaštitni znak (vodeni žig). Ukoliko tim za brojanje utvrdi da ima listića bez zaštitnog znaka, proglašavaju ih nevažećim glasačkim listićima i broj tih listića obavezno upisuju u obrazac za praćenje kretanja serije glasačkog materijala za brojanje u Glavnom centru za brojanje (GCB OSGL - 1),
 - prave posebnu grupu listića koji nisu popunjeni (neoznačeni), kao i glasačkih listića koji su popunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojem kandidatu je birač dao svoj glas, a njihovu ispravnost utvrđuje vođa tima i članovi tima za brojanje;
 - broje glasačke listiće za svakog kandidata i uvezuju ih u grupe od po 25 komada;
 - utvrđuju ispravnost glasačkih listića iz tačke c) ovog stava - glasački listići za koje vođa tima i članovi tima za brojanje utvrde da su važeći dodaju se grupi za odgovarajućeg kandidata i
 - utvrđuju ukupan broj važećih glasova za svakog kandidata.
- (3) Nevažeći glasački listići dijele se u dvije grupe:
- nevažeći neoznačeni glasački listići i
 - nevažeći ostali glasački listići (glasački listići koji ne sadrže otisak štambilja ili ako ga nije potpisao član biračkog odbora za glasačke listiće prispjele s biračkih mjesta za glasanje u odsustvu, nepotvrđenim-kovetiranim glasačkim listićima i mobilnim timovima, odnosno glasački listići bez sigurnosnih elemenata u skladu s članom 5.17 Izbornog zakona BiH, kao i svi ostali nevažeći glasački listići iz člana 26. Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini).
- (4) Vođa tima i članovi tima:
- broje listiće svake kategorije nevažećih glasačkih listića i dobijeni broj vođa tima upisuje na Obrazac za zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje ZR-VG (većinski glas) za taj izborni nivo i iste će spakovati u kovertu koja se označi,
 - vođa tima upisuje rezultate brojanja glasova za svakog kandidata na Obrazac zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje ZR-VG (većinski glas) za taj izborni nivo. Ako kandidat ne dobije nijedan glas, upisuje se "0" pored imena tog kandidata.
- (5) Vođa tima popunjava odgovarajući dio obrasca za praćenje kretanja serije, potpisuje obrazac i upisuje podatke o članovima tima za brojanje, vremenu brojanja i smjene.
- (6) Prebrojani važeći glasački listići se pakuju u providne vreće koje se propisno označe.
- (7) Unutar vreće s prebrojanim važećim listićima stavlja se već pripremljena koverta s nevažećim glasačkim listićima, kopija obrasca za zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje i vrši se pečenje vreće. Zapečaćena vreća stavlja

se u kutiju, dok se ne prebroje ostale grupe listića iz iste serije.

- (8) Nadzornik tima treba objaviti rezultate brojanja glasova po sistemu većinskoga glasa svima prisutnima. Brojanje se mora obaviti na takav način da svaki posmatrač ima uvid u cijeli proces.

Odjeljak D. Utvrđivanje rezultata u Glavnom centru za brojanje

Član 27.

(Kompletiranje dokumentacije s rezultatima brojanja i unos rezultata)

- Nakon završetka faze brojanja, svi originalni obrasci za zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje glasova koji su se brojali, šalju se na unos rezultata brojanja glasova s ovih obrazaca i vrši se njihova konsolidacija i objedinjavanje.
- Nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića prikuplja sve originalne obrasce za zbirne rezultate iz jedne serije koja je prebrojana i predaje ih nadzorniku kontrole rezultata.
- Kopije obrazaca iz stava (2) ovog člana pakuju se u vreće s prebrojanim glasovima za određeni nivo koje se pečate (plava kopija).
- Kopije obrazaca iz stava (3) ovog člana se, na zahtjev posmatrača, daju na uvid i kopiranje nakon unosa u JIIS.

Član 28.

(Izveštaj za Centralnu izbornu komisiju BiH)

- Glavni centar za brojanje jedanput dnevno izvještava Centralnu izbornu komisiju BiH o radu. Dnevni izvještaj se dostavlja svaki dan do 11:00 sati sa stanjem na kraju treće smjene.
- Izveštaj iz stava (1) ovog člana sadrži zbirni pregled dostavljenog, pripremljenog i obrađenog izbornog materijala.
- Izveštaj o postupanju Glavnog centra za brojanje dostavlja se po Odlukama Centralne izborne komisije BiH.
- Izuzetno od stava (1) ovog člana, Glavni centar za brojanje, po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, izvještaje će dostavljati u kraćim vremenskim periodima.
- Glavni kontrolor jednom dnevno izvještava Centralnu izbornu komisiju BiH i upravu GCB u 10:00 sati o izbornim rezultatima prebrojanih glasačkih listića, sa stanjem na kraju treće smjene. Izvještaj se generira iz Aplikacije JIIS-a.
- Izvještaj iz stava (1) i (2) ovog člana, osim statističkih podataka sadrži i narativni dio u koji su uključena, ali se ne ograničava, pitanja sigurnosti, izvršene posjete (međunarodnih zvaničnika, medija, nevladinih organizacija), kadrovska popunjenost Glavnog centra za brojanje i sva druga pitanja od značaja za normalno funkcioniranje Glavnog centra za brojanje.

Član 29.

(Izveštavanje o izbornim rezultatima)

- Na osnovu objedinjenih i procesuiranih rezultata izrađuju se izvještaji o rezultatima brojanja glasova u Glavnom centru za brojanje, koji su dostupni javnosti i posmatračima rada Glavnog centra za brojanje.
- Odjel za prijem, kontrolu, unos i utvrđivanje izbornih rezultata, vrši kontrolu i objedinjava podatke sa svih originalnih obrazaca rezultata utvrđenih u Glavnom centru za brojanje s objedinjenim rezultatima s redovnih biračkih mjesta.

Član 30.

(Kontrola izbornih rezultata)

Kontrola dostavljenih izbornih rezultata obavlja se na osnovu provjera tačnosti podataka koji se objedinjavaju s obrazaca

za zbirne rezultate glasanja sa svih biračkih mjesta i obrazaca za zbirne rezultate Glavnog centra za brojanje.

Član 31.

(Ponovno brojanje i ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića)

- (1) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje i objavljuje izborne rezultate nakon objedinjavanja rezultata glasanja s redovnih biračkih mjesta i rezultata dobijenih brojanjem glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje najkasnije 20 dana nakon održavanja izbora.
- (2) Prije utvrđivanja izbornih rezultata iz stava (1) ovog člana za prijevremene izbore za predsjednika Republike Srpske, Centralna izborna komisija BiH može narediti ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića na način utvrđen Izbornim zakonom BiH.
- (3) Nakon utvrđivanja i objave izbornih rezultata iz stava (2) ovog člana, Centralna izborna komisija BiH može narediti ponovno brojanje glasačkih listića na način utvrđen Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE IV. POSMATRAČI U GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE

Član 32.

(Akreditovani posmatrači)

- (1) Posmatrači političkih subjekata, udruženja i međunarodni posmatrači akreditovani za posmatranje rada Glavnog centra za brojanje mogu posmatrati proces brojanja glasova, i sve aktivnosti koje se odvijaju u Glavnom centru za brojanje, o čemu se vodi posebna evidencija. Posmatranje rada Glavnog centra za brojanje vrši se u skladu s članom 17.2 Izbornog zakona BiH.
- (2) Posmatrači jednog političkog subjekta u Glavnom centru za brojanje imaju pravo da osiguraju da njihovi posmatrači istovremeno posmatraju sve aktivnosti koje se odvijaju u Glavnom centru za brojanje, na način da po jedan posmatrač političkog subjekta posmatra aktivnosti predverifikacije, verifikacije, te proces brojanja glasačkih listića.
- (3) Akreditovani posmatrači i drugi službeni posjetioci mogu se kretati po radnim prostorima Glavnog centra za brojanje koji su označeni kao zone kojima ova lica imaju pristup. U svakoj radnoj smjeni određuje se angažovano osoblje Glavnog centra za brojanje koje je zaduženo za vođenje evidencije prisustva posmatrača, informiranje posmatrača, organiziranje obilaska prostora Glavnog centra za brojanje i pružanje odgovora u vezi s pojedinim aktivnostima koje se odvijaju u odjelima i grupama.
- (4) U toku obilaska Glavnog centra za brojanje, posmatrači i posjetioci moraju se pridržavati pravila o kućnom redu i ne smiju na bilo koji način utjecati na sam proces brojanja glasova i aktivnosti koje su u toku, niti ometati angažovano osoblje Glavnog centra za brojanje u radu.
- (5) Svim posmatračima će biti na raspolaganju knjiga primjedbi akreditovanih posmatrača u koju mogu unijeti svoje primjedbe, sugestije i zapažanja.
- (6) Odgovore na pitanja akreditovanih posmatrača, vezane za pojedine aktivnosti koje se provode u Glavnom centru za brojanje osim administrativnog asistenta, mogu davati i

nadzornici smjene, nadzornici odjela i grupa u Glavnom centru za brojanje iz djela poslova koje obavljaju i u okviru svojih nadležnosti. Za sva ostala pitanja koja se regulišu posebnim aktom kojeg donosi rukovodeće osoblje Glavnog centra za brojanje, posmatračima rada Glavnog centra za brojanje stoji na raspolaganju rukovodeće osoblje Glavnog centra za brojanje.

Član 33.

(Podnošenje prigovora)

- (1) Akreditovani posmatrači i političke stranke imaju pravo podnijeti prigovor Centralnoj izbornoj komisiji putem Glavnog Centra za brojanje na obrascu propisanim Uputstvom o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim komisijama (prečišćeni tekst), broj 05-1-02-2-604-1/24 od 03.05.2024.godine.
- (2) Centralna izborna komisija BiH nakon razmatranja prigovora, donosi Odluku u roku propisanom Izbornim zakonom BiH.
- (3) U glavnom centru za brojanje se vodi posebna evidencija o prigovorima podnesenim Glavnom centru za brojanje.

POGLAVLJE V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

(Obrasci)

Sastavni dio ovog pravilnika su:

- a) Zapisnik o primopredaji glasačkog materijala iz skladišta Centralne izborne komisije BiH u Glavni centar za brojanje (GCB OZ - 1)
- b) Zapisnik o primopredaji glasačkog materijala iz izbornih komisija u Glavni centar za brojanje (GCB OZ - 2),
- c) Kontrolni obrazac prijema i obrade glasačkog materijala (GCB OGM - 1),
- d) Kontrolni obrazac razvrstavanja glasačkog materijala (GCB OGM - 2),
- e) Obrazac za praćenje kretanja serije glasačkog materijala za brojanje u Glavnom centru za brojanje (GCB OSGL - 1),
- f) Dnevni izvještaj Glavnog centra za brojanje o glasačkom materijalu (GCB IGM) i
- g) Dnevni izvještaj Glavnog centra za brojanje o prebrojanim glasačkim listićima (GCB IGL) i
- h) Evidencija prisustva akreditovanih posmatrača (EPAP GCB).

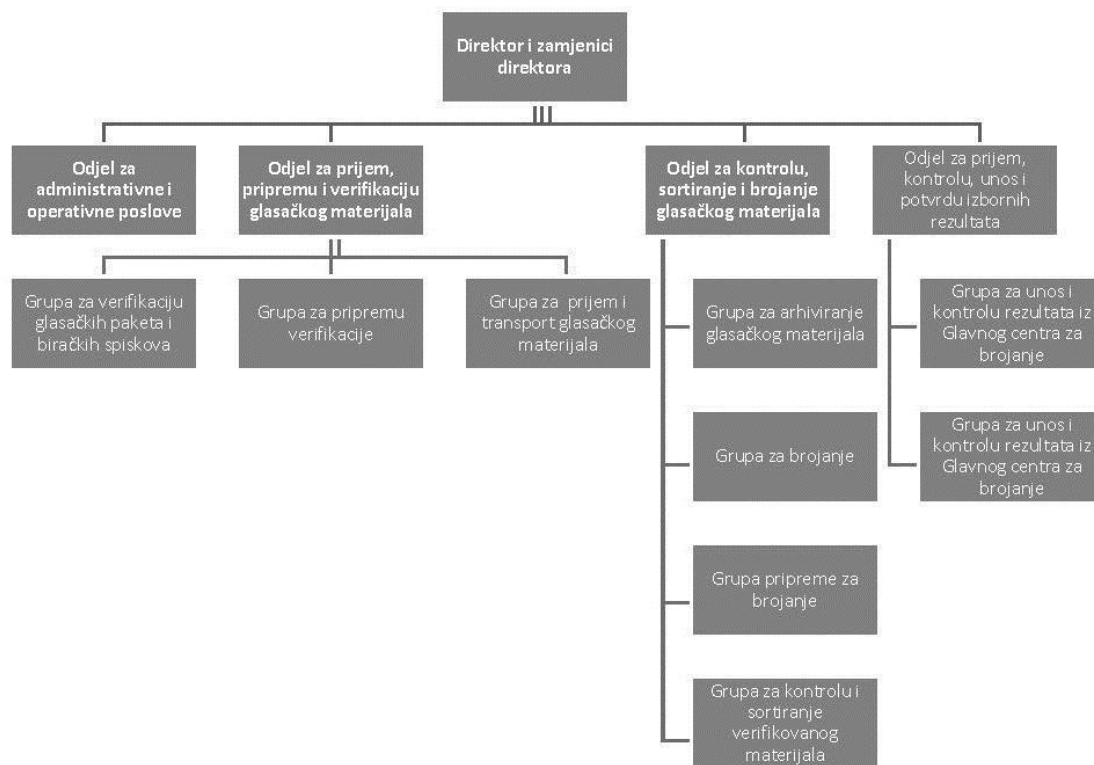
Član 35.

(Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na internetskoj stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.

Broj 07-2-02-2-842-32/25
05. novembra 2025. godine
Sarajevo

Predsjednik
Jovan Kalaba, s. r.

ORGANIGRAM GLAVNOG CENTRA ZA BROJANJE

Glavni centar za brojanje/ Glavni centar za brojanje

ZAPISNIK O PRIMOPREDAJI GLASAKOG MATERIJALA IZ SKLADIŠTA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BIH U GLAVNI CENTAR ZA BROJANJE

TIP MATERIJALA											
	NEPOTVRĐENI	MOBILNI TIM	ODSUŠTVO	DKP	PONOVNO BROJANJE	DATUM:	VRIJEME:				
PREGLAD PREDATOG MATERIJALA				VREĆA S GLASAČKIM MATERIJALOM		PROZIRNA VREĆA S DOKUMENTACIJOM					
RB	NAZIV OPŠTINE/ GRADA/DKP	BROJ BIRAČKOG MJESTA	BROJ PEČATA	KOVERTE S GLASAČKIM LISTIĆIMA	PLAVA KOPIJA BSO/BSN/BSM/ZR	NAPOMENA	BROJ PEČATA	IZVOD CBS	ZARBO	BSO/BSN/BSM	NAPOMENA
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
UKUPNO S REDNIM BROJEM											
UKUPNO IZ SKLADIŠTA CIK BIH											
KOMENTARI :											
		KONTROLA SADRŽAJA U									
ZA SKLADIŠTE		POTPIS :		ZA GCB :		POTPIS :		GCB:		POTPIS :	
										SMJENA :	
											DATUM I VRIJEME:

Glavni centar za brojanje / Главни центар за бројање
ZAPISNIK O PRIMOPREDAJI GLASAČKOG MATERIJALA IZ IZBORNIH KOMISIJA U GLAVNI CENTAR ZA BROJANJE

IZBORNA KOMISIJA:									
PREGLED UPAKOVANOG MATERIJALA					VRJEME:				
DATUM:					PROZIRNA VREĆA				
RB	BIRAČKO MJESTO	BROJ REGISTRATORA I OZNAKA	BS TIP 1	ZR TIP 1	BROJ PEČATA	IZVOD CBS	ZARBO	POMOĆNI OBRZAC	NAPOМЕНА
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
UKUPNO S REDNIM BROJEM									
UKUPNO IZBORNA KOMISIJA									
KOMENTARI:									
PAKOVAO I PREDAO ZA IK		POTPIS:	PREJEM ZA GCB:	POTPIS	KONTROLA SADRŽAJA U GCB:	POTPIS:	SMJENA:	DATUM I VRJEME:	

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
KONTROLNI OBRAZAC RAZVRSTAVANJA GLASAČKOG MATERIJALA

POŠTA	NEPOTVRĐENI	ODSUSTVO	MOBILNI TIM POSEBNI MOBILNI TIM	DKP	PONOVO BROJANJE
SEKCIJA PAKOVANJA					
VREĆE/BIRAČKO MJESTO					
BROJ PRIMLJENIH KOVERATA ZA PAKOVANJE U SERIJE (KONTROLNO BROJANJE PRIJE PAKOVANJA)					
UKUPNO POTVRĐENIH :					
UKUPNO ODBIJENIH :					
RASPODJELA VERIFIKOVANIH KOVERATA PO KOMBINACIJAMA					
OZNAKE KOMBINACIJA	BROJ KOVERATA	PAKOVANO U SERIJU	OZNAKE KOMBINACIJA	BROJ KOVERATA	PAKOVANO U SERIJU
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
K			K		
UKUPNO ZAPAKOVANO VERIFIKOVANIH :					
UKUPNO ODBIJENIH KOVERATA (OZNAKA #KR) :					
OZNAKA PAKETA SA ZAPAKOVANIM ODBIJENIM KOVERTAMA :					#KR
KOMENTARI :					
NADZORNIK :		POTPIS :	SMJENA :		DATUM I VRIJEME:

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање

2						
LISTIĆI NAKON PRIPREME ZA BROJANJE						
OZNAKA LISTIĆA	TIP1=					
BROJ LISTIĆA						
UKUPNO LISTIĆA ZA BROJANJE						
KONTROLA TAČNOSTI						
UKUPNO LISTIĆA ZA BROJANJE+UKUPNO ODBAČENIH LISTIĆA-(2.1 X 1.B), UKOLIKO POSTOJI RAZLIKA UPISATI U KOMENTAR RAZLOG!						
KOMENTAR:						
DATUM		VRIJEME		SMJENA		TIM BROJ
NADZORNIK				POTPIS		
BROJANJE GLASAČKOG MATERIJALA						
*PODACI O PRIMLJENOJ GRUPI LISTIĆA IZ SERIJE (PREPISATI OZNAKU SERIJE) :						
OZNAKA LISTIĆA	TIP1=					UKUPNO
A)KONTROLNO BROJANJE (PREPISATI NA OBRAZAC ZR)						
Nevažeći bez sigurnosnih elemenata (Potpis ili štambilj ili vodeni žig)						
Nevažeći neoznačeni						
Nevažeći ostali						
C) UKUPNO NEVAŽEĆIH						
B)UKUPNO VAŽEĆIH						
KONTROLA TAČNOSTI A-(B+C)						
CRVENI PEČATI VREĆA S PREBROJANIM LISTIĆIMA	BA					
KOMENTAR:						!!! STAVITI U PROVIDNE VREĆE PLAVE KOPIJE ZR, OBRAZACA !!!
DATUM		VRIJEME		SMJENA		TIM BROJ
NADZORNIK				POTPIS		
ARHIVIRANJE PREBROJANOG GLASAČKOG MATERIJALA						
PODACI O PRIMLJENIM GRUPAMA LISTIĆA IZ SERIJE (PREPISATI OZNAKU SERIJE) :						
VREĆA S ODBIJENIM GLASOVIMA SA SORTIRANJA	ODBIJENI					
	BROJ PEČATA					
	STATUS					
VREĆE S PREBROJANIM GLASAČKIM LISTIĆIMA PO TIPOVIMA	OZNAKA LISTIĆA	PEČAT BR.	STATUS			
	TIP1=					
SERIJA ARHIVIRANA I ZAPAKOVANA						
BROJ PEČATA KUTIJE						
KOMENTAR:						
DATUM		VRIJEME		SMJENA		
NADZORNIK				POTPIS		

Glavni centar za brojanje/ Главни центар за бројање
DNEVNI IZVJEŠTAJ GLAVNOG CENTRA ZA BROJANJE O GLASAČKOM MATERIJALU

[illegible]

GCB IGM

**KONKURENCIJSKO VIJEĆE
BOSNE I HERCEGOVINE****773**

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je na 34. (tridesetčetvrti) sjednici održanoj dana 30.09.2025. godine, na temelju članka 25. stavak (1), članka 42. stavak (2) i članka 11. stavak (3), sukladno s člankom 11. stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) i članka 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04 88/07, 93/09, 41/13, 53/16), rješavajući po zahtjevu za donošenje rješenja gospodarskog subjekta "Sarajevo - gas" a.d. Istočno Sarajevo, Nikole Tesle 55, 71126 Istočno Sarajevo, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, zastupanom po Zajedničkoj odvjetničkoj kancelariji - Bekir Gavrankapetanović, Damir Koldžo, Džemila Gavrankapetanović, Emir Kukić, Bekir Gavrankapetanović i Faris Koldžo, donijelo

RJEŠENJE

1. Sukladno članku 11. stavak (3), a u svezi sa člankom 11. stavak (2) Zakona o konkurenciji, smatra se da gospodarski subjekt "Sarajevo - gas", a.d. Istočno Sarajevo, ne zlorabljuje vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) točka a) istog zakona.
2. Odbija se zahtjev gospodarskog subjekta "Sarajevo - gas", a.d. Istočno Sarajevo za nadoknadom troškova nastalih u postupku utvrđivanja zlorabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2) točka a) Zakona o konkurenciji.
3. Obvezuje se gospodarski subjekt "Sarajevo-gas" a.d. Istočno Sarajevo da plati administrativnu pristojbu na rješenje, u iznosu od 1.500,00 KM, u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
4. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je, dana 14.11.2024. godine pod brojem 04-26-3-030-1/24, zaprimilo Zahtjev gospodarskog subjekta Energoinvest d.d. Sarajevo, ul. Hamdije Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Energoinvest d.d. Sarajevo ili Podnositelj zahtjeva), podnesen putem punomoćnika Almira Gagule - odvjetnika iz Sarajeva, protiv gospodarskog subjekta "SARAJEVO – GAS" a.d. Istočno Sarajevo, 71123 Istočno Sarajevo, ul. Nikole Tesle 55, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Sarajevo - gas d.d. Istočno Sarajevo), radi utvrđivanja postojanja zlorabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2) točka a) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) - (u daljnjem tekstu: Zakon ili Zakon o konkurenciji).

Konkurencijsko vijeće je dana 30.01.2025. godine pod brojem UP-04-26-3-030-11/24, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, koji je dostavljen strankama na izjašnjenje.

Sukladno sa člankom 41. stavak (2) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće je na 26. (dvadesetšestoj) sjednici održanoj dana 24.04.2025. godine donijelo Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna tri mjeseca, pod brojem UP-04-26-3-030-36/24, jer je prema stanju spisa procijenjeno da, u roku propisanom člankom 41. stavak (1) točka c) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće nije u mogućnosti donijeti konačno rješenje, s obzirom da je za utvrđivanje potpunog činjeničnog stanja i ocjenu dokaza bilo neophodno prikupiti dodatne podatke i dokumentaciju, te izvršiti analize istih.

Zaključak o produljenju roka za donošenje rješenja je dostavljen strankama u postupku dana 24.04.2025. godine, aktima br. UP-04-26-3-030-37/24 i UP-04-26-3-030-38/24.

S obzirom da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, u svrhu prikupljanja novih dokaza i pružanja mogućnosti strankama da se izjasne o činjenicama i okolnostima, koje su od važnosti za donošenje konačnog rješenja, Konkurencijsko vijeće je, sukladno sa člankom 39. Zakona, održalo usmenu raspravu dana 15.05.2025. godine, te pružilo mogućnost strankama u postupku da iznesu dokaze i postavljaju pitanja protivnoj strani.

Tijekom postupka, a radi utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica, u smislu odredbi članka 35. stavak (1) točke a) i c) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela/institucija koje nisu stranke u postupku.

Konkurencijsko vijeće je dana 09.07.2025. godine na 29. (dvadesetdevetoj) sjednici, razmatralo prijedlog konačnog rješenja u postupku, a koje na toj sjednici nije usvojeno iz razloga što nisu bili ispunjeni uvjeti propisani člankom 24. stavak (2) Zakona o konkurenciji, u smislu da su članovi Vijeća iz jednog konstitutivnog naroda glasali protiv prijedloga rješenja.

Naime, članak 24. stavak (2) Zakona o konkurenciji propisuje da se odluke Konkurencijskog vijeća donose većinom glasova prisutnih članova, s tim da za svaku odluku mora glasati najmanje po jedan član iz reda konstitutivnih naroda, te da član Konkurencijskog vijeća ne može biti suzdržan od glasanja.

Uzevši u obzir da na 29. sjednici Konkurencijskog vijeća nije doneseno konačno rješenje, odgovorni član Konkurencijskog vijeća je prijedlog predmetnog rješenja ponovo uputio na 33. (tridesettreću) sjednicu Konkurencijskog vijeća, održanu dana 27.08.2025. godine, na ponovno glasanje. Kao i prethodni put, nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti u smislu navedenog članka 24. stavak (2) Zakona o konkurenciji, te Konkurencijsko vijeće u propisanom roku nije moglo donijeti konačno rješenje.

Člankom 41. stavak (1) točka c) Zakona propisano je, da je nakon donošenja zaključka o pokretanju postupka, Konkurencijsko vijeće dužno donijeti konačno rješenje o utvrđivanju zlorabe vladajućeg položaja u roku od 4 (četiri) mjeseca, te je uzevši u obzir odredbu članka 41. stavak (2) Zakona, rok za donošenje konačne odluke u predmetnom postupku je istekao dana 30.08.2025. godine.

Stranke su o naprijed navedenom obaviještene dana 01.09.2025. godine, aktima br. UP-04-26-3-030-57/24 i UP-04-26-3-030-58/24.

Člankom 11. stavak (2) Zakona propisano je da ukoliko Konkurencijsko vijeće ne donese rješenje u roku iz članka 41. stavak (1) točka c), smatra se da se zaključenim sporazumom, odnosno postupanjem gospodarskog subjekta ne zlorabljuje vladajući položaj. Na poseban zahtjev gospodarskog subjekta, Konkurencijsko vijeće sukladno sa člankom 11. stavak (3) Zakona donosi rješenje da zaključenim sporazumom, odnosno postupanjem, gospodarski subjekt ne zlorabljuje vladajući položaj.

S tim u svezi, Konkurencijsko vijeće je na temelju zahtjeva gospodarskog subjekta Sarajevo - gas a.d. Istočno Sarajevo, zaprimljenog dana 02.09.2025. godine pod brojem UP-04-26-3-030-60/24, sukladno sa naprijed navedenim člankom 11. stavak (3) Zakona, donijelo odluku kao u točki 1. izreke ovog Rješenja.

Punomoćnik gospodarskog subjekta Sarajevo - gas a.d. Istočno Sarajevo je u svom zahtjevu od dana 02.09.2025. godine zatražio i donošenje odluke o troškovima predmetnog postupka, a kojom se obvezuje Podnositelj zahtjeva da nadoknadi troškove postupka prema ranije dostavljenom troškovniku. Naime, punomoćnik gospodarskog subjekta Sarajevo - gas a.d. Istočno Sarajevo je tijekom predmetnog postupka dostavio troškovnik, i to podneskom zaprimljenim dana 20.05.2025. godine pod brojem UP-04-26-3-030-43/24, kao i dodatnim podneskom zaprimljenim

pod brojem UP-04-26-3-030-53/24 dana 30.05.2025. godine, sa ukupnim iznosom troškova od 28.166,25 KM.

Konkurencijsko vijeće je prilikom odlučivanja o troškovima postupka uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), i to članak 105. st. (1) i (2) Zakona o upravnom postupku koji propisuje da, po pravilu, svaka stranka snosi svoje troškove prouzrokovane postupkom, te da kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju štetu je postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su toj stranci nastali sudjelovanjem u postupku.

Kako Konkurencijsko vijeće u predmetnom postupku nije donijelo meritornu odluku, tako nije moglo ni primijeniti odredbe članka 105. stavak (2) Zakona o upravnom postupku, te je na temelju navedenog odlučilo kao u točki 2. izreke ovoga Rješenja.

Administrativna pristojba

Sukladno s člankom 2. tarifni broj 107. stavak (1) točka h) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", broj 30/06, 18/11 i 75/18), gospodarski subjekt "Sarajevo - gas" a.d. Istočno Sarajevo je nakon izvršene uplate dužan platiti administrativnu pristojbu u iznosu od 1.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

Sukladno sa odredbom članka 3. stavak (2) točka b) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem, gospodarski subjekt "Sarajevo - gas" a.d. Istočno Sarajevo je nakon izvršene uplate dužan dostaviti Konkurencijskom vijeću uplatnicu kao dokaz o izvršenoj uplati administrativne pristojbe, prije dostavljanja ovog Rješenja.

Ukoliko se ne izvrši uplata administrativne pristojbe, Konkurencijsko vijeće će pokrenuti postupak prinudne naplate po proceduri koja je propisana člankom 18. Zakona o administrativnim pristojbama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 3/10).

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovoga Rješenja.

Broj UP-04-26-3-030-64/24

30. rujna 2025. godine
Sarajevo

Predsjednica
Ninela Salihbašić, v. r.

Konkurencijski savjet Bosne i Hercegovine je na 34. (tridesetčetvrti) sjednici održanoj dana 30.09.2025. godine, na osnovu člana 25. stav (1), člana 42. stav (2) i člana 11. stav (3), u skladu s članom 11. stav (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) i člana 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04 88/07, 93/09, 41/13, 53/16), rješavajući po захтјеву за доношење рјешења привредног субјекта "Сарајево - гас" а.д. Источно Сарајево, Николе Тесле 55, 71126 Источно Сарајево, Република Српска, Босна и Херцеговина, заступаном по Заједничкој адвокатској канцеларији - Бекир Гавранкапетановић, Дамир Колџо, Џемила Гавранкапетановић, Емир Кукић, Бекир Гавранкапетановић и Фарис Колџо, донио

РЈЕШЕЊЕ

- У складу са чланом 11. став (3), а у вези са чланом 11. став (2) Закона о конкуренцији, сматра се да привредни субјекат "Сарајево - гас", а.д. Источно Сарајево, не

злоупотребава доминантан положај у смислу члана 10. став (2) тачка а) истог закона.

- Одбија се захтјев привредног субјекта "Сарајево - гас", а.д. Источно Сарајево за надокнадом трошкова насталих у поступку утврђивања злоупотребе доминантног положаја из члана 10. став (2) тачка а) Закона о конкуренцији.
- Обавезује се привредни субјекат "Сарајево-гас" а.д. Источно Сарајево да плати административну таксу на рјешење, у износу од 1.500,00 KM, у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.
- Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкurenceijski savjet Bosne i Hercegovine (у даљем тексту: Конкurenceijski savjet) је, дана 14.11.2024. године под бројем 04-26-3-030-1/24, запримио Захтјев привредног субјекта Енергоинвест д.д. Сарајево, ул. Хамдије Чемерлића 2, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Енергоинвест д.д. Сарајево или Подносилац захтјева), поднесен путем пуномоћника Алмира Гагуле - адвоката из Сарајева, против привредног субјекта "САРАЈЕВО – ГАС" а.д. Источно Сарајево, 71123 Источно Сарајево, ул. Николе Тесле 55, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Сарајево - гас.д. Источно Сарајево), ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја из члана 10. став (2) тачка а) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) - (у даљем тексту: Закон или Закон о конкуренцији).

Конкurenceijski savjet је дана 30.01.2025. године под бројем УП-04-26-3-030-11/24, донио Закључак о покретању поступка, који је достављен странкама на изјашњење.

У складу са чланом 41. став (2) Закона о конкуренцији, Конкurenceijski savjet је на 26. (двадесетшестој) сједници одржаној дана 24.04.2025. године донио Закључак о продужењу рока за доношење коначног рјешења за додатна три мјесеца, под бројем УП-04-26-3-030-36/24, јер је према стању списка могућности странкама да се изјасне о чињеницама и околностима, које су од важности за доношење коначног рјешења, Конкurenceijski savjet је, у складу са чланом 41. став (1) тачка ц) Закона о конкуренцији, Конкurenceijski savjet није у могућности донијети коначно рјешење, с обзиром да је за утврђивање потпуног чињеничног стања и оцјену доказа било неопходно прикупити додатне податке и документацију, те извршити анализе истих.

Закључак о продужењу рока за доношење рјешења је достављен странкама у поступку дана 24.04.2025. године, актима бр. УП-04-26-3-030-37/24 и УП-04-26-3-030-38/24.

С обзиром да се ради о поступку са странкама са супротним интересима, у сврху прикупљања нових доказа и пружања могућности странкама да се изјасне о чињеницама и околностима, које су од важности за доношење коначног рјешења, Конкurenceijski savjet је, у складу са чланом 39. Закона, одржао усмену расправу дана 15.05.2025. године, те пружио могућност странкама у поступку да изнесу доказе и постављају питања противној страни.

Током поступка, а ради утврђивања свих релевантних чињеница, у смислу одредби члана 35. став (1) тачке а) и ц) Закона о конкуренцији, Конкurenceijski savjet је прикупио податке и документацију и од других тијела/институција које нису странке у поступку.

Конкurenceijski savjet је дана 09.07.2025. године на 29. (двадесетдеветој) сједници, разматрао приједлог коначног рјешења у поступку, а које на тој сједници није усвојено из разлога што нису били испуњени услови прописани чланом 24. став (2) Закона о конкуренцији, у смислу да су чланови

Савјета из једног конститутивног народа гласали против приједлога рјешења.

Наиме, члан 24. став (2) Закона о конкуренцији прописује да се одлуке Конкуренијског савјета доносе већином гласова присутних чланова, с тим да за сваку одлуку мора гласати најмање по један члан из реда конститутивних народа, те да члан Конкуренијског савјета не може бити суздржан од гласања.

Узевши у обзир да на 29. сједници Конкуренијског савјета није донесено коначно рјешење, одговорни члан Конкуренијског савјета је приједлог предметног рјешења поново упутио на 33. (тридесеттрећу) сједницу Конкуренијског савјета, одржану дана 27.08.2025. године, на поновно гласање. Као и претходни пут, нису били испуњени законски услови у смислу наведеног члана 24. став (2) Закона о конкуренцији, те Конкуренијски савјет у прописаном року није могао донијети коначно рјешење.

Чланом 41. став (1) тачка ц) Закона прописано је, да је након доношења закључка о покретању поступка, Конкуренијски савјет дужан донијети коначно рјешење о утврђивању злоупотребе доминантног положаја у року од 4 (четири) мјесеца, те је узевши у обзир одредбу члана 41. став (2) Закона, рок за доношење коначне одлуке у предметном поступку је истекао дана 30.08.2025. године.

Странке су о напријед наведеном обавијештене дана 01.09.2025. године, актима бр. УП-04-26-3-030-57/24 и УП-04-26-3-030-58/24.

Чланом 11. став (2) Закона прописано је да уколико Конкуренијски савјет не донесе рјешење у року из члана 41. став (1) тачка ц), сматра се да се закљученим споразумом, односно поступањем привредног субјекта не злоупотребљава доминантан положај. На посебан захтјев привредног субјекта, Конкуренијски савјет у складу са чланом 11. став (3) Закона доноси рјешење да закљученим споразумом, односно поступањем, привредни субјекат не злоупотребљава доминантан положај.

С тим у вези, Конкуренијски савјет је на основу захтјева привредног субјекта Сарајево - гас а.д. Источно Сарајево, запримљеног дана 02.09.2025. године под бројем: УП-04-26-3-030-60/24, у складу са напријед наведеним чланом 11. став (3) Закона, донио одлуку као у тачки 1. диспозитива овог Рјешења.

Пуномоћник привредног субјекта Сарајево - гас а.д. Источно Сарајево је у свом захтјеву од дана 02.09.2025. године затражио и доношење одлуке о трошковима предметног поступка, а којом се обавезује Подносилац захтјева да надокнади трошкове поступка према раније достављеном трошковнику. Наиме, пуномоћник привредног субјекта Сарајево - гас а.д. Источно Сарајево је током предметног поступка доставио трошковник, и то поднеском запримљеним дана 20.05.2025. године под бројем УП-04-26-3-030-43/24, као и додатним поднеском запримљеним под бројем УП-04-26-3-030-53/24 дана 30.05.2025. године, са укупним износом трошкова од 28.166,25 КМ.

Конкуренијски савјет је приликом одлучивања о трошковима поступка узео у обзир одредбе Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), и то члан 105. ст. (1) и (2) Закона о управном поступку који прописује да, по правилу, свака странка сноси своје трошкове проузроковане поступком, те да када у поступку учествују двије или више странака са супротним интересима, странка која је изазвала поступак, а на чију штету је поступак окончан, дужна је противној странци надокнадити оправдане трошкове који су тој странци настали учествовањем у поступку.

Како Конкуренијски савјет у предметном поступку није донио мериторну одлуку, тако није могао ни примјенити одредбе члана 105. став (2) Закона о управном поступку, те је на основу наведеног одлучило као у тачки 2. диспозитива овог Рјешења.

Административна такса

У складу са чланом 2. тарифни број 107. став (1) тачка х) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренијским савјетом ("Службени гласник БиХ", број 30/06, 18/11 и 75/18), привредни субјекат "Сарајево - гас" а.д. Источно Сарајево је на ово Рјешење обавезан платити административну таксу у износу од 1.500,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

У складу са одредбом члана 3. став (2) тачка б) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренијским савјетом, привредни субјекат "Сарајево - гас" а.д. Источно Сарајево је након извршене уплате дужан доставити Конкуренијском савјету уплатницу као доказ о извршеној уплати административне таксе, прије достављања овог Рјешења.

Уколико се не изврши уплата административне таксе, Конкуренијски савјет ће покренути поступак принудне наплате по процедури која је прописана чланом 18. Закона о административним таксама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 и 3/10).

Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објаве овог Рјешења.

Број УП-04-26-3-030-64/24

30. септембра 2025. године

Сарајево

Предсједница

Нинела Салихбашић, с. р.

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je na 34. (tridesetčetvrti) sjednici održanoj dana 30.09.2025. godine, na osnovu člana 25. stav (1), člana 42. stav (2) i člana 11. stav (3), u skladu s članom 11. stav (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) i člana 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13, 53/16), rješavajući po zahtjevu za donošenje rješenja privrednog subjekta "Sarajevo - gas" a.d. Istočno Sarajevo, Nikole Tesle 55, 71126 Istočno Sarajevo, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, zastupanom po Zajedničkoj advokatskoj kancelariji - Bekir Gavrankapetanović, Damir Koldžo, Džemila Gavrankapetanović, Emir Kukić, Bekir Gavrankapetanović i Faris Koldžo, donijelo

RJEŠENJE

1. U skladu sa članom 11. stav (3), a u vezi sa članom 11. stav (2) Zakona o konkurenciji, smatra se da privredni subjekt "Sarajevo - gas", a.d. Istočno Sarajevo, ne злоупотребљава dominantan položaj u smislu člana 10. stav (2) tačka a) istog zakona.
2. Odbija se zahtjev privrednog subjekta "Sarajevo - gas", a.d. Istočno Sarajevo za nadoknadom troškova nastalih u postupku utvrđivanja злоупотребе dominantnog položaja iz člana 10. stav (2) tačka a) Zakona o konkurenciji.
3. Obavezuje se privredni subjekt "Sarajevo-gas" a.d. Istočno Sarajevo da plati administrativnu taksu na rješenje, u iznosu od 1.500,00 КМ, u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

4. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je, dana 14.11.2024. godine pod brojem 04-26-3-030-1/24, zaprimilo Zahtjev privrednog subjekta Energoinvest d.d. Sarajevo, ul. Hamdije Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Energoinvest d.d. Sarajevo ili Podnosilac zahtjeva), podnesen putem punomoćnika Almira Gagule - advokata iz Sarajeva, protiv privrednog subjekta "SARAJEVO – GAS" a.d. Istočno Sarajevo, 71123 Istočno Sarajevo, ul. Nikole Tesle 55, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Sarajevo - gas.d. Istočno Sarajevo), radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav (2) tačka a) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) - (u daljem tekstu: Zakon ili Zakon o konkurenciji).

Konkurencijsko vijeće je dana 30.01.2025. godine pod brojem UP-04-26-3-030-11/24, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, koji je dostavljen strankama na izjašnjenje.

U skladu sa članom 41. stav (2) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće je na 26. (dvadesetšestoj) sjednici održanoj dana 24.04.2025. godine donijelo Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna tri mjeseca, pod brojem UP-04-26-3-030-36/24, jer je prema stanju spisa procijenjeno da, u roku propisanom članom 41. stav (1) tačka c) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće nije u mogućnosti donijeti konačno rješenje, s obzirom da je za utvrđivanje potpunog činjeničnog stanja i ocjenu dokaza bilo neophodno prikupiti dodatne podatke i dokumentaciju, te izvršiti analize istih.

Zaključak o produženju roka za donošenje rješenja je dostavljen strankama u postupku dana 24.04.2025. godine, aktima br. UP-04-26-3-030-37/24 i UP-04-26-3-030-38/24.

S obzirom da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, u svrhu prikupljanja novih dokaza i pružanja mogućnosti strankama da se izjasne o činjenicama i okolnostima, koje su od važnosti za donošenje konačnog rješenja, Konkurencijsko vijeće je, u skladu sa članom 39. Zakona, održalo usmenu raspravu dana 15.05.2025. godine, te pružilo mogućnost strankama u postupku da iznesu dokaze i postavljaju pitanja protivnoj strani.

Tokom postupka, a radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica, u smislu odredbi člana 35. stav (1) tačke a) i c) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela/institucija koje nisu stranke u postupku.

Konkurencijsko vijeće je dana 09.07.2025. godine na 29. (dvadesetdevetoj) sjednici, razmatralo prijedlog konačnog rješenja u postupku, a koje na toj sjednici nije usvojeno iz razloga što nisu bili ispunjeni uslovi propisani članom 24. stav (2) Zakona o konkurenciji, u smislu da su članovi vijeća iz jednog konstitutivnog naroda glasali protiv prijedloga rješenja.

Naime, član 24. stav (2) Zakona o konkurenciji propisuje da se odluke Konkurencijskog vijeća donose većinom glasova prisutnih članova, s tim da za svaku odluku mora glasati najmanje po jedan član iz reda konstitutivnih naroda, te da član Konkurencijskog vijeća ne može biti suzdržan od glasanja.

Uzevši u obzir da na 29. sjednici Konkurencijskog vijeća nije doneseno konačno rješenje, odgovorni član Konkurencijskog vijeća je prijedlog predmetnog rješenja ponovo uputio na 33. (tridesettreću) sjednicu Konkurencijskog vijeća, održanu dana 27.08.2025. godine, na ponovno glasanje. Kao i prethodni put, nisu bili ispunjeni zakonski uslovi u smislu navedenog člana 24. stav (2) Zakona o konkurenciji, te Konkurencijsko vijeće u propisanom roku nije moglo donijeti konačno rješenje.

Članom 41. stav (1) tačka c) Zakona propisano je, da je nakon donošenja zaključka o pokretanju postupka, Konkurencijsko vijeće dužno donijeti konačno rješenje o utvrđivanju zloupotrebe dominantnog položaja u roku od 4 (četiri) mjeseca, te je uzevši u obzir odredbu člana 41. stav (2) Zakona, rok za donošenje konačne odluke u predmetnom postupku je istekao dana 30.08.2025. godine.

Stranke su o naprijed navedenom obaviještene dana 01.09.2025. godine, aktima br. UP-04-26-3-030-57/24 i UP-04-26-3-030-58/24.

Članom 11. stav (2) Zakona propisano je da ukoliko Konkurencijsko vijeće ne donese rješenje u roku iz člana 41. stav (1) tačka c), smatra se da se zaključenim sporazumom, odnosno postupanjem privrednog subjekta ne zloupotrebjava dominantan položaj. Na poseban zahtjev privrednog subjekta, Konkurencijsko vijeće u skladu sa članom 11. stav (3) Zakona donosi rješenje da zaključenim sporazumom, odnosno postupanjem, privredni subjekt ne zloupotrebjava dominantan položaj.

S tim u vezi, Konkurencijsko vijeće je na osnovu zahtjeva privrednog subjekta Sarajevo - gas a.d. Istočno Sarajevo, zaprimljenog dana 02.09.2025. godine pod brojem UP-04-26-3-030-60/24, u skladu sa naprijed navedenim članom 11. stav (3) Zakona, donijelo odluku kao u tački 1. dispozitiva ovog Rješenja.

Punomoćnik privrednog subjekta Sarajevo - gas a.d. Istočno Sarajevo je u svom zahtjevu od dana 02.09.2025. godine zatražio i donošenje odluke o troškovima predmetnog postupka, a kojom se obavezuje Podnosilac zahtjeva da nadoknadi troškove postupka prema ranije dostavljenom troškovniku. Naime, punomoćnik privrednog subjekta Sarajevo - gas a.d. Istočno Sarajevo je tokom predmetnog postupka dostavio troškovnik, i to podneskom zaprimljenim dana 20.05.2025. godine pod brojem UP-04-26-3-030-43/24, kao i dodatnim podneskom zaprimljenim pod brojem UP-04-26-3-030-53/24 dana 30.05.2025. godine, sa ukupnim iznosom troškova od 28.166,25 KM.

Konkurencijsko vijeće je prilikom odlučivanja o troškovima postupka uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), i to član 105. st. (1) i (2) Zakona o upravnom postupku koji propisuje da, po pravilu, svaka stranka snosi svoje troškove prouzrokovane postupkom, te da kada u postupku učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju štetu je postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su toj stranci nastali učestvovanjem u postupku.

Kako Konkurencijsko vijeće u predmetnom postupku nije donijelo meritornu odluku, tako nije moglo ni primijeniti odredbe člana 105. stav (2) Zakona o upravnom postupku, te je na osnovu navedenog odlučilo kao u tački 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

Administrativna taksa

U skladu s članom 2. tarifni broj 107. stav (1) tačka h) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", broj 30/06, 18/11 i 75/18), privredni subjekt "Sarajevo - gas" a.d. Istočno Sarajevo je na ovo Rješenje obavezan platiti administrativnu taksu u iznosu od 1.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

U skladu sa odredbom člana 3. stav (2) tačka b) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem, privredni subjekt "Sarajevo - gas" a.d. Istočno Sarajevo je nakon izvršene uplate dužan dostaviti Konkurencijskom vijeću uplatnicu kao dokaz o izvršenoj uplati administrativne takse, prije dostavljanja ovog Rješenja.

Ukoliko se ne izvrši uplata administrativne takse, Konkurencijsko vijeće će pokrenuti postupak prinudne naplate po proceduri koja je propisana članom 18. Zakona o administrativnim

taksama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 3/10).

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovoga Rješenja.

Broj UP-04-26-3-030-64/24

30. septembra 2025. godine

Sarajevo

Predsjednica

Ninela Salihbašić, s. r.

VIJEĆE ZA DRŽAVNU POTPORU BOSNE I HERCEGOVINE

774

Na temelju članka 12. stavak (3) točka a) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20) i članka 193. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku prethodne (ex ante) kontrole usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenutom na temelju prijave Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne potpore sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine na 171. sjednici, održanoj 23. listopada 2025. godine, donijelo je sljedeće

RJEŠENJE

1. Odobrava se državna potpora u obliku podsticaja sadržana u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, jer je sukladna Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini.
2. Ovo Rješenje bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je 2.10.2025. godine, pod brojem UP/I 03-26-1-74-1/25, prijavu Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne potpore sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja.

U smislu članka 14. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon), Ministarstvo financija Republike Srpske je svojim aktom dalo konzultativno mišljenje, broj 06.10/421-339-1/25 od 26.9.2025. godine, na prijavu državne potpore Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne potpore sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja te u privitku, shodno odredbi članka 12. stavak (2) Zakona, dostavilo Vijeću Obrazac za prijavu državne potpore Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske.

Uz Obrazac za prijavu državne potpore (u daljnjem tekstu: Obrazac prijave) podnositelj je dostavio Prijedlog uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja s pratećim obrazloženjem.

2. Primijenjeni propisi

Osim odredaba Zakona, Vijeće je u postupku primijenilo i odredbe Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/20).

Sukladno odredbi članka 4. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj kojom je propisano da se državna potpora može dodijeliti ako program (shema) ili pojedinačni projekt državne potpore ispunjava uvjete iz ove Uredbe i članka 71. stavak 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/08 - izdanje međunarodni ugovori) (u daljnjem tekstu: SSP), Vijeće je obvezno prilikom ocjene zahtjeva za dodjelu državne potpore primijeniti ne samo pravo BiH nego na odgovarajući način primijeniti i kriterije i uvjete koji proizlaze iz primjene konkurencijskih pravila važećih u Zajednici i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice. Osim Uredbom o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, obveza primjene navedenih kriterija i uvjeta Vijeću je propisana odredbom članka 71. stavak 1. točka c) SSP-a koji glasi: Tržišno natjecanje i druge gospodarske odredbe "1. Sljedeće je nespojivo s pravilnom primjenom ovoga Sporazuma, u mjeri u kojoj može utjecati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine: (c) svaka državna potpora kojom se narušava ili prijeti narušavanjem tržišnoga natjecanja davanjem prednosti određenim poduzećima ili određenim proizvodima", te stavkom 2. istoga članka koji glasi: "2. Svako postupanje suprotno ovome članku ocjenjivat će se na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila tržišnoga natjecanja koja vrijede u Zajednici, osobito čl. 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (u daljnjem tekstu: Ugovor o EZ) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice."

Kako odredbama Zakona i Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj nisu detaljno obrazloženi kriteriji i uvjeti iz pojma/definicije državne potpore, kriteriji i uvjeti za dodjelu državne potpore, Vijeće je u konkretnom slučaju u svrhu usporedbe, shodno članku 71. stavak 2. SSP-a, uzelo u obzir i sljedeći propis Europske unije:

- Obavijest Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ("Službeni list Europske unije", serija C, broj 262/1, 19.7.2016.) (u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije (2016/C 262/01)).

3. Utvrđivanje činjenica

Na temelju dostavljenih podataka, Vijeće je u postupku utvrdilo sljedeće:

3.1. Predmet prijave državne potpore

Predmet prijave je odobrenje državne potpore u obliku podsticaja sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja (u daljnjem tekstu: Prijedlog uredbe).

Pravna osnova za donošenje Prijedloga uredbe sadržana je u Zakonu o podsticajima u gospodarstvu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 107/24).

Predmetnim Prijedlogom uredbe uređuju se uvjeti, kriteriji i postupak ostvarivanja prava na podsticaj za investicije od posebnog značaja. U članku 2. Prijedloga uredbe navodi se kako je cilj dodjele podsticaja za investicije od posebnog značaja jačanje konkurentnosti gospodarstva Republike Srpske na temelju podsticanja novog zapošljavanja, ravnomjernog regionalnog razvoja, transfera novih tehnologija, kao i ostvarivanje drugih pozitivnih ekonomsko-socijalnih učinaka na ekonomski razvoj Republike Srpske.

Odredbama članka 3. Prijedloga uredbe propisano je da se pravo na podsticaj ostvaruje na temelju projekta koji za predmet može imati: novo zapošljavanje, investicije u materijalna i nematerijalna sredstva i novo zapošljavanje s investicijama u materijalna i nematerijalna sredstva. Rezultati i učinci koji se mogu očekivati realizacijom projekta su: unaprjeđenje učinkovitosti poslovanja i tehnološkog razvoja, unaprjeđenje

konkurentnosti jedinice lokalne samouprave u kojoj se investicija realizira, podsticanje regionalnog razvoja i otvaranje novih radnih mjesta te unaprjeđenje vještina djelatnika.

Prema odredbama članka 5. Prijedloga uredbe, novo zapošljavanje podrazumijeva zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom s najmanje 100 djelatnika na teritoriju razvijene i srednje razvijene jedinice lokalne samouprave, odnosno najmanje 50 djelatnika na teritoriju nerazvijene i izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave. Također, istim člankom je propisano da prosječna plaća novozaposlenih djelatnika iznosi najmanje prosječnu plaću u Republici Srpskoj, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku za kalendarsku godinu koja prethodi tekućoj kalendarskoj godini u kojoj se realiziraju projektne aktivnosti. Novo zapošljavanje utvrđuje se usporedbom broja zaposlenih djelatnika u razdoblju realiziranja projekta s danom na koji je gospodarski subjekt imao najveći broj zaposlenih na određeno i neodređeno vrijeme u razdoblju od 12 mjeseci prije dana podnošenja zahtjeva za dodjelu podsticaja ili u razdoblju poslovanja, ako gospodarski subjekt obavlja djelatnost kraće od 12 mjeseci.

Člankom 5. stavak (4) Prijedloga uredbe propisano je da investicije u materijalna i nematerijalna sredstva podrazumijevaju ulaganje od najmanje 10.000.000 KM bez PDV-a na teritoriju razvijene i srednje razvijene jedinice lokalne samouprave, odnosno najmanje 5.000.000 KM bez PDV-a na teritoriju nerazvijene i izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave, dok je u stavku (5) istoga članka navedeno da se predmetne investicije odnose na početna ulaganja koja su kao takva utvrđena u Uredbi o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Shodno članku 7. Prijedloga uredbe, podsticajima se sufinancira dio prihvaćenih ulaganja koje gospodarski subjekt ima na realiziranju ugovora, a prihvaćena ulaganja predstavljaju investiciju gospodarskog subjekta koja se može prepoznati i prihvatiti da je učinjena s ciljem realiziranja aktivnosti iz projekta, isključivo tijekom njegova trajanja.

Sukladno članku 7. st. (3) i (4) Prijedloga uredbe, prihvaćenim se smatraju ulaganja u materijalna i nematerijalna sredstva. Ulaganja u materijalna sredstva su ulaganja u zemljište, zgrade, proizvodne pogone, kao i nabava novih mašina i opreme za velike gospodarske subjekte ili nabava mašina i opreme koji nisu stariji od tri godine za srednje i male gospodarske subjekte, a koji imaju ekološke certifikate. Shodno članku 7. st. (5) i (6), ulaganja u nematerijalna sredstva su ulaganja u patente i licencije, dok se kao prihvaćena ulaganja za novo zapošljavanje priznaju uplaćeni porezi i doprinosi za razdoblje do dvije godine za novozaposlene djelatnike.

Shodno članku 9. Prijedloga uredbe, pravo na podsticaj mogu ostvariti gospodarski subjekti koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz područja informacijsko-komunikacijskih tehnologija.

Odredbama članka 11. stavak (4) točka 4) podtočke 1. i 2. propisano je da je podnositelj zahtjeva za dodjelu podsticaja suglasan nastaviti s obavljanjem djelatnosti za koju se ostvari podsticaj u istoj jedinici lokalne samouprave u razdoblju od najmanje pet godina za velike gospodarske subjekte ili najmanje tri godine za srednje i male gospodarske subjekte, te da se broj djelatnika dostignut za vrijeme trajanja projekta ne smanjuje u razdoblju od najmanje pet godina za velike gospodarske subjekte ili najmanje tri godine za srednje i male gospodarske subjekte.

Sredstva za podsticaje osiguravaju se u proračunu Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske sukladno zaključenim ugovorima. Ukupan iznos podsticaja po pojedinačnom korisniku odobrava Vlada Republike Srpske, na temelju prijedloga Povjerenstva za dodjelu podsticaja koje Vlada

imenuje. Shodno članku 20. Prijedloga uredbe, Ministarstvo gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske zaključuje ugovor o dodjeli podsticaja s korisnikom na temelju odluke Vlade Republike Srpske o odobrenju projekta. Podsticaji se isplaćuju po realiziranju ugovornih obveza, odnosno po zapošljavanju djelatnika i ulaganjima u materijalna i nematerijalna sredstva.

Sukladno odredbama članka 18. Prijedloga uredbe, Povjerenstvo za dodjelu podsticaja vrši ocjenu zahtjeva korisnika s aspekta projektnih i drugih poslovnih podataka prema sljedećim kriterijima: novo zapošljavanje, vrijednost investicije, ravnomjerni regionalni razvoj, utjecaj investicije na plaće novozaposlenih djelatnika, pozicioniranje u međunarodnim lancima vrijednosti, primjena novih i ekološki prihvatljivih tehnologija, reference investitora, unaprjeđenje konkurentnosti, ekonomsko-financijska ocjena projekta i planirana prosječna plaća novozaposlenih djelatnika.

Ukupan iznos podsticaja koji se može odobriti gospodarskom subjektu, a u ovisnosti o predmetu projekta, definiran je odredbom članka 19. stavak (1) Prijedloga uredbe i utvrđuje se na sljedeći način:

- 1) za novo zapošljavanje iz članka 5. stavak (1) Prijedloga uredbe u visini uplaćenih poreza i doprinosa po novozaposlenom djelatniku tijekom razdoblja realiziranja projekta, a koje se računa najdulje za razdoblje do dvije godine, počev od dana zasnivanja radnog odnosa;
- 2) za investicije u materijalna i nematerijalna sredstva iz članka 5. stavak (4) Prijedloga uredbe sukladno vrsti investicije, i to:
 - u materijalna sredstva u visini do 30% iznosa prihvaćenih ulaganja, a najviše do 5.000.000 KM,
 - u nematerijalna sredstva u visini do 30% iznosa prihvaćenih ulaganja, a najviše do 100.000 KM.

Stavkom (2) istoga članka Prijedloga uredbe propisano je da, u slučaju da projekt za predmet ima novo zapošljavanje s investicijama u materijalna i nematerijalna sredstva, iznos podsticaja se utvrđuje kombiniranjem načina iz članka 19. stavak (1), pri čemu je gospodarski subjekt dužan najmanje jedan predmet projekta realizirati u minimalnoj vrijednosti investicije ili broja djelatnika koji su propisani člankom 5. st. (1) i (4) Prijedloga uredbe, a drugi predmet planirati i ostvariti najmanje u procentu od 50% od minimalne vrijednosti investicije ili broja djelatnika iz članka 5. st. (1) i (4) Prijedloga uredbe.

Shodno članku 19. stavak (3) Prijedloga uredbe, ukupan iznos podsticaja koji se odobrava određuje se u apsolutnom iznosu, pri čemu taj iznos ne može prijeći gornju granicu do koje je dozvoljeno dodijeliti ukupan iznos državne potpore sukladno propisima kojima se uređuju pravila za dodjelu državne potpore.

3.2. Mišljenje tijela za provedbu Zakona na prijavu državne potpore

U smislu članka 14. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon), Ministarstvo financija Republike Srpske je svojim aktom dalo konzultativno mišljenje, broj 06.10/421-339-1/25 od 26.9.2025. godine, na prijavu državne potpore Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne potpore sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja.

U navedenom Mišljenju Ministarstvo financija Republike Srpske ističe da podsticaji za investicije od posebnog značaja koji se dodjeljuju shodno Prijedlogu uredbe predstavljaju državnu potporu iz članka 3. stavak (1) Zakona te da Prijedlog uredbe predstavlja shemu državne potpore, shodno članku 3. stavak (4) Zakona.

Također, u svome Mišljenju Ministarstvo financija Republike Srpske navelo je kako je Prijedlog uredbe usklađen s čl. 8., 9., 10., 11., 12. i 14. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, koji se odnose na državnu potporu za promoviranje regionalnog razvoja.

4. Donošenje odluke

Vijeće je razmatralo prijavu Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske na 171. sjednici, održanoj 23. listopada 2025. godine. Pri donošenju odluke, Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju.

Vijeće je prvenstveno tijekom postupka trebalo utvrditi je li dodjela potpore u obliku podsticaja sadržanih u Prijedlogu uredbe predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavak (1) Zakona.

Pri utvrđivanju je li dodjela potpore u obliku podsticaja korisnicima koji ostvare pravo na njih na temelju Prijedloga uredbe predstavlja državnu potporu, Vijeće je razmotrilo jesu li ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavak (1) Zakona, odnosno je li riječ o transferu državnih sredstava; je li se dodjelom predmetnih podsticaja korisnicima pruža ekonomska prednost koju oni ne bi stekli u normalnim tržišnim uvjetima, odnosno putem vlastite učinkovitosti poslovanja; je li se predmetni podsticaji dodjeljuju korisnicima na selektivnoj osnovi odnosno na selektivan način, čime se daje prednost određenim gospodarskim subjektima ili određenim gospodarskim sektorima i je li se dodjelom predloženih podsticaja narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu, stavljanjem u povoljniji položaj određenih gospodarskih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utječe na ispunjenje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine iz ovoga područja odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU.

Vijeće je u postupku utvrdilo da je uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona koji se odnosi na prijenos državnih sredstava ispunjen, budući da se sredstva za podsticaje isplaćuju iz proračuna Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske sukladno zaključenim ugovorima.

Kada je u pitanju drugi uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona, Vijeće je u postupku utvrdilo da je on ispunjen, jer će dodjelom predmetnih podsticaja korisnici koji ostvare pravo na njih, shodno Prijedlogu uredbe, steći ekonomsku prednost koju ne bi stekli u normalnim tržišnim uvjetima odnosno putem vlastite učinkovitosti poslovanja.

Dalje, Vijeće je u postupku utvrdilo da je treći uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona ispunjen, s obzirom na to da se potpora u obliku podsticaja dodjeljuje na selektivnoj osnovi, odnosno na selektivan način, jer se dodjelom podsticaja daje prednost gospodarskim subjektima koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz područja informacijsko-komunikacijskih tehnologija, budući da je člankom 9. Prijedloga uredbe propisano da pravo na podsticaj mogu ostvariti samo gospodarski subjekti iz navedenih sektora. Naime, da bi ovaj uvjet bio ispunjen, potrebno je utvrditi da se dodjelom državne potpore stavljaju u povoljniji položaj određeni gospodarski subjekti, određeni sektori gospodarstva ili proizvodnja/trgovina određenih proizvoda. U konkretnom slučaju, Vijeće je utvrdilo da se predmetnim podsticajima sadržanim u Prijedlogu uredbe stavljaju u povoljniji položaj odnosno favoriziraju samo gospodarski subjekti koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz područja informacijsko-komunikacijskih tehnologija.

Što se tiče četvrtog uvjeta iz članka 3. stavak (1) Zakona, koji se odnosi na narušavanje i postojanje opasnosti od narušavanja konkurencije na tržištu, stavljanjem u povoljniji položaj određenih gospodarskih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u

mjeri u kojoj to utječe na ispunjenje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine iz ovoga područja, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, Vijeće je u postupku utvrdilo da je on ispunjen, odnosno da se dodjelom podsticaja sadržanih u Prijedlogu uredbe narušava i postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu te utječe na trgovinu, budući da se gospodarski subjekti koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz područja informacijsko-komunikacijskih tehnologija stavljaju u povoljniji položaj u odnosu na konkurente na tržištu.

Navedeno stajalište Vijeća potvrđuje i točka 189. Obavijesti Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da bi javnom potporom mogla biti narušena konkurencija čak i ako se njome ne pomaže poduzetniku primatelju da se proširi i stekne tržišni udio, nego je dovoljno da mu se državnom potporom omogućava zadržavanje snažnijeg konkurentskog položaja od onoga koji bi imao da mu potpora nije pružena.

Također, navedeno stajalište potvrđuje i točka 190. Obavijesti Komisije (2016/C 262/01), u kojoj je navedeno da su sudovi EU presudili da "kada potpora koju država članica dodijeli jača položaj poduzetnika u odnosu na ostale poduzetnike konkurente u trgovini u EU, smatra se da ta potpora utječe na trgovinu," te točka 191. iste Obavijesti kojom je propisano da se može smatrati da javna potpora može imati utjecaj na trgovinu između država članica čak i ako korisnik nije izravno uključen u prekograničnu trgovinu (primjerice, zbog subvencije bi subjektima u drugim državama članicama moglo biti teže ući na tržište održavanjem ili povećavanjem lokalne ponude).

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je utvrdilo da financijska sredstva u obliku podsticaja koja će se dodijeliti korisnicima koji ostvare pravo na dodjelu sredstava, shodno Prijedlogu uredbe, predstavljaju državnu potporu jer su ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavak (1) Zakona.

Također, Vijeće je u postupku utvrdilo da Prijedlog uredbe predstavlja program (shemu) državne potpore iz članka 3. stavak (4) Zakona, jer predstavlja akt na temelju kojega se mogu, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, dodjeljivati pojedinačne potpore korisnicima koji su utvrđeni u aktu na uopćen i apstraktan način.

S obzirom na to da financijska sredstva u obliku podsticaja sadržana u programu (shemi) državne potpore - Prijedlogu uredbe - predstavljaju državnu potporu, a člankom 5. stavak (1) Zakona propisana je opća zabrana dodjele državne potpore koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišne konkurencije davanjem prednosti određenim gospodarskim subjektima, proizvodnji ili trgovini određenih proizvoda ili pružanju određenih usluga u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje obveza Bosne i Hercegovine iz međunarodnih sporazuma, dok su člankom 6. st. (1) i (2) Zakona i podzakonskim aktima usvojenim na temelju njega propisana izuzeća od opće zabrane, Vijeće je u postupku utvrđivalo je li u konkretnom slučaju postoji mogućnost primjene izuzeća na temelju članka 6. st. (1) i (2) Zakona i Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Budući da se u predmetnoj prijavi navodi da se podsticaji sadržani u Prijedlogu uredbe dodjeljuju u svrhu regionalnog razvoja i da su usklađeni s čl. 8. - 14. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, Vijeće je u postupku utvrđivalo ispunjenost uvjeta i kriterija propisanih navedenim člancima Uredbe.

Da bi se na državnu potporu u obliku podsticaja sadržanih u Prijedlogu uredbe kao programu (shemi) državne potpore moglo primijeniti izuzeće, potrebno je ispuniti uvjete iz Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj koji se odnose na državnu potporu za promoviranje regionalnog razvoja.

Vijeće je u postupku utvrdilo kako je članak 5. Prijedloga uredbe usklađen s člancima poglavlja 1.1. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj koji se odnose na regionalnu državnu potporu za početno ulaganje.

U članku 7. Prijedloga uredbe navode se prihvatljivi troškovi za ulaganje u materijalna i nematerijalna sredstva te novo zapošljavanje koji su usklađeni s prihvatljivim troškovima kod regionalne državne potpore za početna ulaganja iz članka 10. stavak (1) i prihvatljivim troškovima za otvaranje novih radnih mjesta iz članka 11. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, kojim je propisano da su prihvatljivi troškovi regionalne državne potpore za početna ulaganja: troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, procijenjeni troškovi plaća proizašli iz otvaranja radnih mjesta na temelju početnog ulaganja, izračunati za razdoblje od dvije godine i kombiniranjem navedenih troškova.

Također, Vijeće je utvrdilo da su odredbe članka 11. stavak (4) točka 4) podtočke 1. i 2. Prijedloga uredbe usklađene s člankom 9. stavak (3) i člankom 11. stavak (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Naime, predmetnim odredbama Prijedloga uredbe propisano je da je podnositelj zahtjeva za dodjelu podsticaja suglasan nastaviti s obavljanjem djelatnosti za koju se ostvari podsticaj u istoj jedinici lokalne samouprave u razdoblju od najmanje pet godina za velike gospodarske subjekte ili najmanje tri godine za srednje i male gospodarske subjekte, te da se broj djelatnika dostignut za vrijeme trajanja projekta ne smanjuje u razdoblju od najmanje pet godina za velike gospodarske subjekte ili najmanje tri godine za srednje i male gospodarske subjekte, što je u suglasnosti s člankom 9. stavak (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, kojim je propisano da ekonomska djelatnost u koju se vrši ulaganje obvezno ostaje u području koje prima državnu potporu tijekom najmanje pet godina nakon završetka ulaganja, odnosno najmanje tri godine nakon završetka ulaganja u slučaju malih i srednjih gospodarskih subjekata i člankom 11. stavak (3) iste Uredbe kojim je propisano da svako radno mjesto otvoreno ulaganjem ostaje popunjeno tijekom razdoblja od najmanje pet godina od dana kada je prvi put popunjeno, odnosno tijekom razdoblja od tri godine u slučaju malih i srednjih gospodarskih subjekata.

Ukupan iznos podsticaja koji se može odobriti gospodarskom subjektu definiran odredbom članka 19. stavak (1) točka 2) Prijedloga uredbe ograničava se za materijalna sredstva u visini do 30% iznosa prihvaćenih ulaganja, a najviše do 5.000.000 KM, dok je za nematerijalna sredstva ograničen do 30% iznosa prihvaćenih ulaganja, a najviše do 100.000 KM, te je Vijeće utvrdilo da je on u potpunosti usklađen s maksimalnim iznosima regionalne potpore za početno ulaganje utvrđenim u članku 12. stavak (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Također, odredba članka 19. stavak (1) točka 1) Prijedloga uredbe kojom se ograničava da se ukupan iznos podsticaja koji se može odobriti gospodarskom subjektu za novo zapošljavanje u visini uplaćenih poreza i doprinosa po novozaposlenom djelatniku tijekom razdoblja realizacije projekta, a koji se računa najdulje za razdoblje do dvije godine, počev od dana zasnivanja radnog odnosa, u potpunosti je usklađena s člankom 11. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj. Naime, navedenim člankom 11. propisano je da se prihvatljivi troškovi za otvaranje novih radnih mjesta računaju u odnosu na procijenjene troškove plaća proizašle iz otvaranja novih radnih mjesta koje je potrebno isplatiti u razdoblju do dvije godine, dok je člankom 19. stavak (1) točka 1) Prijedloga uredbe propisano da se iznos podsticaja ograničava u visini

uplaćenih poreza i doprinosa po novozaposlenom djelatniku tijekom razdoblja realizacije projekta, a koji se računa najdulje za razdoblje do dvije godine, počev od dana zasnivanja radnog odnosa.

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je u postupku utvrdilo da je ukupan iznos podsticaja koji se može odobriti shodno članku 19. stavak (1) točka 1) Prijedloga uredbe u visini uplaćenih poreza i doprinosa po novozaposlenom djelatniku usklađen s člankom 11. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, budući da su troškovi poreza i doprinosa u Republici Srpskoj niži od troškova plaća novozaposlenih djelatnika, s obzirom na to da su propisani u iznosu od 39,25% na iznos bruto plaće.

Odredba članka 19. stavak (2) Prijedloga uredbe, kojom je propisano da se, u slučaju da projekt za predmet ima novo zapošljavanje s investicijama u materijalna i nematerijalna sredstva, iznos podsticaja utvrđuje kombiniranjem načina iz članka 19. stavak (1) Prijedloga uredbe, usklađena je s člankom 10. stavak (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Također, člankom 19. stavak (3) Prijedloga uredbe definirano je da se ukupan iznos podsticaja koji se odobravaju određuje u apsolutnom iznosu, pri čemu taj iznos ne može prijeći gornju granicu do koje je dozvoljeno dodijeliti ukupan iznos državne potpore sukladno propisima kojima se uređuju pravila za dodjelu državne potpore.

Slijedom navedenoga, Vijeće je u postupku ex ante (prethodne) kontrole utvrdilo da su financijska sredstva, sadržana u programu (shemi) državne potpore - Prijedlogu uredbe - koja će biti dodijeljena u obliku podsticaja gospodarskim subjektima koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz područja informacijsko-komunikacijskih tehnologija, usklađena sa Zakonom, jer su sukladna odredbama poglavlja 1.1. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, koje se odnosi na regionalnu državnu potporu za početno ulaganje.

Sukladno navedenom, Vijeće je odlučilo kao u točki 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dopuštena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka ovoga Rješenja.

Broj UP/I 03-26-1-74-2/25
23. listopada 2025. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća za državnu potporu BiH
Dejan Mutić, v. r.

На основу члана 12. став (3) тачка а) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку претходне (ex ante) контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу uredbe о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја, Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине на 171. сједници, одржаној 23. октобра 2025. године, донио је следеће

РЈЕШЕЊЕ

1. Одобрава се државна помоћ у облику подстицаја садржана у Приједлогу uredbe о додјели подстицаја за

инвестиције од посебног значаја, јер је у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.

2. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Захтјев за покретање поступка

Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) запримио је 02.10.2025. године, под бројем УП/Г 03-26-1-74-1/25, пријаву Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја.

У смислу члана 14. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон), Министарство финансија Републике Српске је својим актом дало консултативно мишљење, број 06.10/421-339-1/25 од 26.09.2025. године, на пријаву државне помоћи Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја те у прилогу, сходно одредби члана 12. став (2) Закона, доставило Савјету Образац за пријаву државне помоћи Министарства привреде и предузетништва Републике Српске.

Уз Образац за пријаву државне помоћи (у даљем тексту: Образац пријаве) подносилац је доставио Приједлог уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја са пратећим образложењем.

2. Примиијени прописи

Осим одредаба Закона, Савјет је у поступку примиијенио и одредбе Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 111/20).

У складу са одредбом члана 4. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској којом је прописано да се државна помоћ може додијелити ако програм (шема) или појединачни пројекат државне помоћи испуњава услове из ове уредбе и члана 71. став 2. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 5/08 - издање међународни уговори) (у даљем тексту: ССП), Савјет је обавезан да приликом оцјене захтјева за додјелу државне помоћи примјењује не само право БиХ него да на одговарајући начин примиијени и критеријуме и услове који произлазе из примјене конкуренцијских правила важећих у Заједници и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице. Осим Уредбом о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, обавеза примјене наведених критеријума и услова Савјету је прописана одредбом члана 71. став 1. тачка ц) ССП-а који гласи: Конкуренција и друге економске одредбе "1. Сљедеће је неспојиво са правилном примјеном овог споразума, у мјери у којој може утицати на трговину између Заједнице и Босне и Херцеговине: (ц) свака државна помоћ којом се нарушава или пријети нарушавање конкуренције давањем предности одређеним предузећима или одређеним производима", те ставом 2. истог члана који гласи: "2. Свака пракса супротна овом члану оцјењиваће се на основу критеријума који произлазе из примјене правила конкуренције која важе у Заједници, посебно чл. 81, 82, 86. и 87. Уговора о оснивању Европске заједнице (у даљем тексту: Уговор о ЕЗ) и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице."

Како одредбама Закона и Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској нису детаљно образложени критеријуми и услови из појма/дефиниције државне помоћи, критеријуми и услови за додјелу државне помоћи, Савјет је у конкретном случају у сврху поређења, сходно члану 71. став 2. ССП-а, узео у обзир и сљедећи пропис Европске уније:

- Обавјештење Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније ("Службени лист Европске уније", серија Ц, број 262/1, 19.07.2016) (у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2016/Ц 262/01)).

3. Утврђивање чињеница

На основу достављених података, Савјет је у поступку утврдио сљедеће:

3.1. Предмет пријаве државне помоћи

Предмет пријаве је одобрење државне помоћи у облику подстицаја садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја (у даљем тексту: Приједлог уредбе).

Правни основ за доношење Приједлога уредбе садржан је у Закону о подстицајима у привреди Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 107/24).

Предметним приједлогом уредбе уређују се услови, критеријуми и поступак остваривања права на подстицај за инвестиције од посебног значаја. У члану 2. Приједлога уредбе наводи се да је циљ додјеле подстицаја за инвестиције од посебног значаја јачање конкурентности привреде Републике Српске на основу подстицања новог запошљавања, равномјерног регионалног развоја, трансфера нових технологија, као и остваривање других позитивних економско-социјалних ефеката на економски развој Републике Српске.

Одредбама члана 3. Приједлога уредбе прописано је да се право на подстицај остварује на основу пројекта који за предмет може да има: ново запошљавање, инвестиције у материјална и нематеријална средства и ново запошљавање са инвестицијама у материјална и нематеријална средства. Резултати и ефекти који се могу очекивати реализацијом пројекта су: унапређење ефикасности пословања и технолошког развоја, унапређење конкурентности јединице локалне самоуправе у којој се инвестиција реализује, подстицање регионалног развоја и отварање нових радних мјеста те унапређење вјештина радника.

Према одредбама члана 5. Приједлога уредбе, ново запошљавање подразумева заснивање радног односа на неодређено вријеме са пуним радним временом са најмање 100 радника на територији развијене и средње развијене јединице локалне самоуправе, односно најмање 50 радника на територији неразвијене и изразито неразвијене јединице локалне самоуправе. Такође, истим чланом је прописано да просјечна плата новозапослених радника износи најмање просјечну плату у Републици Српској, према подацима Републичког завода за статистику за календарску годину која претходи текућој календарској години у којој се реализују пројектне активности. Ново запошљавање утврђује се упоређивањем броја запослених радника у периоду реализације пројекта са даном на који је привредни субјекат имао највећи број запослених на одређено и неодређено вријеме у периоду од 12 мјесеци прије дана подношења захтјева за додјелу подстицаја или у периоду пословања, ако привредни субјекат обавља дјелатност краће од 12 мјесеци.

Чланом 5. став (4) Приједлога уредбе прописано је да инвестиције у материјална и нематеријална средства подразумевају улагање од најмање 10.000.000 КМ без ПДВ-

a na teritoriji razvijene i srednje razvijene jedinice lokalne самоуправе, односно најмање 5.000.000 KM без ПДВ-а на територији неразвијене и изразито неразвијене јединице локалне самоуправе, док је у ставу (5) истог члана наведено да се предметне инвестиције односе на почетна улагања која су као таква утврђена у Уредби о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Сходно члану 7. Приједлога уредбе, подстицајима се суфинансира дио прихваћених улагања које привредни субјекат има на реализацији уговора, а прихваћена улагања представљају инвестицију привредног субјекта која се може препознати и прихватити да је учињена са циљем реализације активности из пројекта, искључиво током његовог трајања.

У складу са чланом 7. ст. (3) и (4) Приједлога уредбе, прихваћеним се сматрају улагања у материјална и нематеријална средства. Улагања у материјална средства су улагања у земљиште, зграде, производне погоне, као и набавка нових машина и опреме за велике привредне субјекте или набавка машина и опреме који нису старији од три године за средње и мале привредне субјекте, а који имају еколошке сертификате. Сходно члану 7. ст. (5) и (6), улагања у нематеријална средства су улагања у патенте и лиценце, док се као прихваћена улагања за ново запошљавање признају уплаћени порези и доприноси за период до двије године за новозапослене раднике.

Сходно члану 9. Приједлога уредбе, право на подстицај могу да остваре привредни субјекти који имају претежну дјелатност из прерађивачке индустрије или услуга у угоститељству или туризму или из области информационо-комуникационих технологија.

Одредбама члана 11. став (4) тачка 4) подтачке 1. и 2. прописано је да је подносилац захтјева за додјелу подстицаја сагласан да настави са обављањем дјелатности за коју се оствари подстицај у истој јединици локалне самоуправе у периоду од најмање пет година за велике привредне субјекте или најмање три године за средње и мале привредне субјекте, те да се број радника достигнут за вријеме трајања пројекта не смањује у периоду од најмање пет година за велике привредне субјекте или најмање три године за средње и мале привредне субјекте.

Средства за подстицаје обезбјеђују се у буџету Министарства привреде и предузетништва Републике Српске у складу са закљученим уговорима. Укупан износ подстицаја по појединачном кориснику одобрава Влада Републике Српске, на основу приједлога Комисије за додјелу подстицаја коју Влада именује. Сходно члану 20. Приједлога уредбе, Министарство привреде и предузетништва Републике Српске закључује уговор о додјели подстицаја са корисником на основу одлуке Владе Републике Српске о одобрењу пројекта. Подстицаји се исплаћују по реализацији уговорних обавеза, односно по запошљавању радника и улагањима у материјална и нематеријална средства.

У складу са одредбама члана 18. Приједлога уредбе, Комисија за додјелу подстицаја врши оцјену захтјева корисника са аспекта пројектних и других пословних података према сљедећим критеријумима: ново запошљавање, вриједност инвестиције, равномјерни регионални развој, утицај инвестиције на плате новозапослених радника, позиционирање у међународним ланцима вриједности, примјена нових и еколошки прихватљивих технологија, референце инвеститора, унапређење конкурентности, економско-финансијска оцјена пројекта и планирана просјечна плата новозапослених радника.

Укупан износ подстицаја који се може одобрити привредном субјекту, а у зависности од предмета пројекта, дефинисан је одредбом члана 19. став (1) Приједлога уредбе и утврђује се на сљедећи начин:

- 1) за ново запошљавање из члана 5. став (1) Приједлога уредбе у висини уплаћених пореза и доприноса по новозапосленом раднику у току периода реализације пројекта, а који се рачуна најдуже за период до двије године, почев од дана заснивања радног односа;
- 2) за инвестиције у материјална и нематеријална средства из члана 5. став (4) Приједлога уредбе у складу са врстом инвестиције, и то:
 - у материјална средства у висини до 30% износа прихваћених улагања, а највише до 5.000.000 KM,
 - у нематеријална средства у висини до 30% износа прихваћених улагања, а највише до 100.000 KM.

Ставом (2) истог члана Приједлога уредбе прописано је да, у случају да пројекат за предмет има ново запошљавање са инвестицијама у материјална и нематеријална средства, износ подстицаја се утврђује комбинацијом начина из члана 19. став (1), при чему је привредни субјекат дужан да најмање један предмет пројекта реализује у минималној вриједности инвестиције или броја радника који су прописани чланом 5. ст. (1) и (4) Приједлога уредбе, а да други предмет планира и оствари најмање у проценту од 50% од минималне вриједности инвестиције или броја радника из члана 5. ст. (1) и (4) Приједлога уредбе.

Сходно члану 19. став (3) Приједлога уредбе, укупан износ подстицаја који се одобрава одређује се у апсолутном износу, при чему тај износ не може прећи горњу границу до које је дозвољено додијелити укупан износ државне помоћи у складу са прописима којима се уређују правила за додјелу државне помоћи.

3.2. Мишљење органа за спровођење Закона на пријаву државне помоћи

У смислу члана 14. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон), Министарство финансија Републике Српске је својим актом дало консултативно мишљење, број 06.10/421-339-1/25 од 26.09.2025. године, на пријаву државне помоћи Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја.

У наведеном мишљењу Министарство финансија Републике Српске истиче да подстицаји за инвестиције од посебног значаја који се додјељују сходно Приједлогу уредбе представљају државну помоћ из члана 3. став (1) Закона те да Приједлог уредбе представља шему државне помоћи, сходно члану 3. став (4) Закона.

Такође, у свом мишљењу Министарство финансија Републике Српске навело је да је Приједлог уредбе усклађен са чл. 8, 9, 10, 11, 12. и 14. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, који се односе на државну помоћ за промовисање регионалног развоја.

4. Доношење одлуке

Савјет је разматрао пријаву Министарства привреде и предузетништва Републике Српске на 171. сједници, одржаној 23. октобра 2025. године. Приликом доношења одлуке, Савјет је узео у обзир целокупну достављену документацију.

Савјет је првенствено током поступка требао да утврди да ли додјела помоћи у облику подстицаја садржаних у Приједлогу уредбе представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона.

Приликом утврђивања да ли додјела помоћи у облику подстицаја корисницима који остваре право на њих на основу Приједлога уредбе представља државну помоћ, Савјет је размотрио јесу ли испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона, односно да ли је ријеч о трансферу државних средстава; да ли се додјелом предметних подстицаја корисницима пружа економска предност коју они не би стекли у нормалним тржишним условима, односно путем сопствене ефикасности пословања; да ли се предметни подстицаји додјељују корисницима на селективној основи односно на селективан начин, чиме се даје предност одређеним привредним субјектима или одређеним привредним секторима и да ли се додјелом предложених подстицаја нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту, стављањем у повољнији положај одређених привредних субјеката или производње или трговине одређених производа или пружања одређених услуга у мјери у којој то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ.

Савјет је у поступку утврдио да је услов из члана 3. став (1) Закона који се односи на пренос државних средстава испуњен, будући да се средства за подстицаје исплаћују из буџета Министарства привреде и предузетништва Републике Српске у складу са закљученим уговорима.

Када је у питању други услов из члана 3. став (1) Закона, Савјет је у поступку утврдио да је он испуњен, јер ће додјелом предметних подстицаја корисници који остваре право на њих, сходно Приједлогу уредбе, стећи економску предност коју не би стекли у нормалним тржишним условима односно путем сопствене ефикасности пословања.

Даље, Савјет је у поступку утврдио да је трећи услов из члана 3. став (1) Закона испуњен, с обзиром на то да се помоћ у облику подстицаја додјељује на селективној основи, односно на селективан начин, јер се додјелом подстицаја даје предност привредним субјектима који имају претежну дјелатност из прерађивачке индустрије или услуга у угоститељству или туризму или из области информационо-комуникационих технологија, будући да је чланом 9. Приједлога уредбе прописано да право на подстицај могу да остваре само привредни субјекти из наведених сектора. Наиме, да би овај услов био испуњен, потребно је утврдити да се додјелом државне помоћи стављају у повољнији положај одређени привредни субјекти, одређени сектори привреде или производња/трговина одређених производа. У конкретном случају, Савјет је утврдио да се предметним подстицајима садржаним у Приједлогу уредбе стављају у повољнији положај, односно фаворизују само привредни субјекти који имају претежну дјелатност из прерађивачке индустрије или услуга у угоститељству или туризму или из области информационо-комуникационих технологија.

Што се тиче четвртог услова из члана 3. став (1) Закона, који се односи на нарушавање и постојање опасности од нарушавања конкуренције на тржишту, стављањем у повољнији положај одређених привредних субјеката или производње или трговине одређених производа или пружања одређених услуга у мјери у којој то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ, Савјет је у поступку утврдио да је он испуњен, односно да се додјелом подстицаја садржаних у Приједлогу уредбе нарушава и постоји опасност од нарушавања конкуренције на

тржишту те утиче на трговину, будући да се привредни субјекти који имају претежну дјелатност из прерађивачке индустрије или услуга у угоститељству или туризму или из области информационо-комуникационих технологија стављају у повољнији положај у односу на конкуренте на тржишту.

Наведени став Савјета потврђује и тачка 189. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), којом је прописано да би јавном помоћи могла да буде нарушена конкуренција чак и ако се њом не помаже предузетнику примаоцу да се прошири и стекне тржишни удио, него је довољно да му се државном помоћи омогућава задржавање снажнијег конкурентског положаја од онога који би имао да му помоћ није пружена.

Такође, наведени став потврђује и тачка 190. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), у којој је наведено да су судови ЕУ пресудили да "када помоћ коју држава чланица додјели јача положај предузетника у односу на остале предузетнике конкуренте у трговини у ЕУ, сматра се да та помоћ утиче на трговину," те тачка 191. истог обавјештења којом је прописано да се може сматрати да јавна помоћ може да има утицај на трговину између држава чланица чак и ако корисник није директно укључен у прекограничну трговину (напримјер, због субвенције би субјектима у другим државама чланицама могло бити теже ући на тржиште одржавањем или повећавањем локалне понуде).

Узимајући у обзир наведено, Савјет је утврдио да финансијска средства у облику подстицаја која ће се додјелити корисницима који остваре право на додјелу средстава, сходно Приједлогу уредбе, представљају државну помоћ јер су испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона.

Такође, Савјет је у поступку утврдио да Приједлог уредбе представља програм (шему) државне помоћи из члана 3. став (4) Закона, јер представља акт на основу којег се могу, без потребе за даљим проведбеним мјерама, додјељивати појединачне помоћи корисницима који су утврђени у акту на уопштен и апстрактан начин.

С обзиром на то да финансијска средства у облику подстицаја садржана у програму (шеми) државне помоћи - Приједлогу уредбе - представљају државну помоћ, а чланом 5. став (1) Закона прописана је општа забрана додјеле државне помоћи која нарушава или пријети да наруши тржишну конкуренцију давањем предности одређеним привредним субјектима, производњи или трговини одређених производа или пружању одређених услуга у мјери у којој то може да утиче на испуњавање обавеза Босне и Херцеговине из међународних споразума, док су чланом 6. ст. (1) и (2) Закона и подзаконским актима усвојеним на основу њега прописана изузећа од опште забране, Савјет је у поступку утврђивао да ли у конкретном случају постоји могућност примјене изузећа на основу члана 6. ст. (1) и (2) Закона и Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Будући да се у предметној пријави наводи да се подстицаји садржани у Приједлогу уредбе додјељују у сврху регионалног развоја и да су усклађени са чл. 8 - 14. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, Савјет је у поступку утврђивао испуњеност услова и критеријума прописаних наведеним члановима Уредбе.

Да би се на државну помоћ у облику подстицаја садржаних у Приједлогу уредбе као програму (шеми) државне помоћи могло примјенити изузеће, потребно је испунити услове из Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској

koji se односе на државну помоћ за промовисање регионалног развоја.

Савјет је у поступку утврдио да је члан 5. Приједлога уредбе усклађен са члановима поглавља 1.1. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској који се односе на регионалну државну помоћ за почетно улагање.

У члану 7. Приједлога уредбе наводе се прихватљиви трошкови за улагање у материјална и нематеријална средства те ново запошљавање који су усклађени са прихватљивим трошковима код регионалне државне помоћи за почетна улагања из члана 10. став (1) и прихватљивим трошковима за отварање нових радних мјеста из члана 11. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, којим је прописано да су прихватљиви трошкови регионалне државне помоћи за почетна улагања: трошкови улагања у материјалну и нематеријалну имовину, процијењени трошкови плата произашли из отварања радних мјеста на основу почетног улагања, израчунати за период од двије године и комбинацијом наведених трошкова.

Такође, Савјет је утврдио да су одредбе члана 11. став (4) тачка 4) подтачке 1. и 2. Приједлога уредбе усклађене са чланом 9. став (3) и чланом 11. став (3) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Наиме, предметним одредбама Приједлога уредбе прописано је да је подносилац захтјева за додјелу подстицаја сагласан да настави са обављањем дјелатности за коју се оствари подстицај у истој јединици локалне самоуправе у периоду од најмање пет година за велике привредне субјекте или најмање три године за средње и мале привредне субјекте, те да се број радника достигнут за вријеме трајања пројекта не смањује у периоду од најмање пет година за велике привредне субјекте или најмање три године за средње и мале привредне субјекте, што је у сагласности са чланом 9. став (3) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, којим је прописано да економска дјелатност у коју се врши улагање обавезно остаје у подручју које прима државну помоћ током најмање пет година након завршетка улагања, односно најмање три године након завршетка улагања у случају малих и средњих привредних субјеката и чланом 11. став (3) исте уредбе којим је прописано да свако радно мјесто отворено улагањем остаје попуњено током периода од најмање пет година од дана када је први пут попуњено, односно током периода од три године у случају малих и средњих привредних субјеката.

Укупан износ подстицаја који се може одобрити привредном субјекту дефинисан одредбом члана 19. став (1) тачка 2) Приједлога уредбе ограничава се за материјална средства у висини до 30% износа прихваћених улагања, а највише до 5.000.000 KM, док је за нематеријална средства ограничен до 30% износа прихваћених улагања, а највише до 100.000 KM, те је Савјет утврдио да је он у потпуности усклађен са максималним износима регионалне помоћи за почетно улагање утврђеним у члану 12. став (3) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Такође, одредба члана 19. став (1) тачка 1) Приједлога уредбе којом се ограничава да се укупан износ подстицаја који се може одобрити привредном субјекту за ново запошљавање у висини уплаћених пореза и доприноса по новозапосленом раднику у току периода реализације пројекта, а који се рачуна најдуже за период до двије године, почев од дана заснивања радног односа, у потпуности је усклађена са чланом 11. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Наиме, наведеним чланом 11. прописано је да се прихватљиви трошкови за отварање нових радних мјеста рачунају у односу на процијењене трошкове плата произашле из отварања нових радних мјеста које је потребно исплатити у периоду до двије године, док је чланом 19. став (1) тачка 1) Приједлога уредбе прописано да се износ подстицаја ограничава у висини уплаћених пореза и доприноса по новозапосленом раднику у току периода реализације пројекта, а који се рачуна најдуже за период до двије године, почев од дана заснивања радног односа.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је у поступку утврдио да је укупан износ подстицаја који се може одобрити сходно члану 19. став (1) тачка 1) Приједлога уредбе у висини уплаћених пореза и доприноса по новозапосленом раднику усклађен са чланом 11. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, будући да су трошкови пореза и доприноса у Републици Српској нижи од трошкова плата новозапослених радника, с обзиром на то да су прописани у износу од 39,25% на износ бруто плате.

Одредба члана 19. став (2) Приједлога уредбе, којом је прописано да се, у случају да пројекат за предмет има ново запошљавање са инвестицијама у материјална и нематеријална средства, износ подстицаја утврђује комбинацијом начина из члана 19. став (1) Приједлога уредбе, усклађена је са чланом 10. став (3) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Такође, чланом 19. став (3) Приједлога уредбе дефинисано је да се укупан износ подстицаја који се одобравају одређује у апсолутном износу, при чему тај износ не може прећи горњу границу до које је дозвољено да се додијели укупан износ државне помоћи у складу са прописима којима се уређују правила за додјелу државне помоћи.

Слиједом наведеног, Савјет је у поступку *ex ante* (претходне) контроле утврдио да су финансијска средства, садржана у програму (схеми) државне помоћи - Приједлогу уредбе - која ће бити додијељена у облику подстицаја привредним субјектима који имају претежну дјелатност из прерађивачке индустрије или услуга у угоститељству или туризму или из области информационо-комуникационих технологија, усклађена са Законом, јер су у складу са одредбама поглавља 1.1. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, које се односе на регионалну државну помоћ за почетно улагање.

У складу са наведеним, Савјет је одлучио као у тачки 1. диспозитива овог рјешења.

Упутство о правном лијеку

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може да покрене управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Број УП/1 03-26-1-74-2/25

23. октобра 2025. године
Источно Сарајево

Предсједавајући
Савјета за државну помоћ БиХ
Дејан Мутџић, с. р.

На основу члана 12. став (3) тачка а) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјеђавачући у поступку претходне (*ex ante*) контроле

usklađenosti državne pomoći s propisima o državnoj pomoći, pokrenutom na osnovu prijave Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne pomoći sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine na 171. sjednici, održanoj 23. oktobra 2025. godine, donijelo je sljedeće

RJEŠENJE

1. Odobrava se državna pomoć u obliku podsticaja sadržana u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, jer je u skladu sa Zakonom o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini.
2. Ovo rješenje bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je 2.10.2025. godine, pod brojem UP/103-26-1-74-1/25, prijavu Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne pomoći sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja.

U smislu člana 14. stav (1) Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon), Ministarstvo finansija Republike Srpske je svojim aktom dalo konsultativno mišljenje, broj 06.10/421-339-1/25 od 26.9.2025. godine, na prijavu državne pomoći Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne pomoći sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja te u prilogu, shodno odredbi člana 12. stav (2) Zakona, dostavilo Vijeću obrazac za prijavu državne pomoći Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske.

Uz obrazac za prijavu državne pomoći (u daljnjem tekstu: Obrazac prijave) podnosilac je dostavio Prijedlog uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja s pratećim obrazloženjem.

2. Primijenjeni propisi

Osim odredbi Zakona, Vijeće je u postupku primijenilo i odredbe Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/20).

U skladu s odredbom člana 4. stav (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj kojom je propisano da se državna pomoć može dodijeliti ako program (shema) ili pojedinačni projekat državne pomoći ispunjava uslove iz ove uredbe i člana 71. stav 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/08 - izdanje međunarodni ugovori) (u daljnjem tekstu: SSP), Vijeće je obavezano da prilikom ocjene zahtjeva za dodjelu državne pomoći primjenjuje ne samo pravo BiH nego da na odgovarajući način primijeni i kriterije i uslove koji proizlaze iz primjene konkurencijskih pravila važećih u Zajednici i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice. Osim Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj, obaveza primjene navedenih kriterija i uslova Vijeću je propisana odredbom člana 71. stav 1. tačka c) SSP-a koji glasi: Konkurencija i druge ekonomske odredbe "1. Sljedeće je nespojivo s propisnim funkcioniranjem ovog sporazuma, u mjeri u kojoj može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine: (c) svaka državna pomoć kojom se narušava ili prijeti narušavanju konkurencije davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima.", te stavom 2. istog člana

koji glasi: "2. Svaka praksa suprotna ovom članu ocjenjivat će se na osnovu kriterija koji proizlaze iz primjene konkurencijskih pravila važećih u Zajednici, posebno čl. 81, 82, 86. i 87. Ugovora o osnivanju Evropske zajednice (u daljnjem tekstu: Ugovor o EZ) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice."

Kako odredbama Zakona i Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj nisu detaljno obrazloženi kriteriji i uslovi iz pojma/definicije državne pomoći, kriteriji i uslovi za dodjelu državne pomoći, Vijeće je u konkretnom slučaju u svrhu poređenja, shodno članu 71. stav 2. SSP-a, uzelo u obzir i sljedeći propis Evropske unije:

- Obavještenje Komisije o pojmu državne pomoći iz člana 107. stav 1. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije ("Službeni list Evropske unije", serija C, broj 262/1, 19.7.2016) (u daljnjem tekstu: Obavještenje Komisije (2016/C 262/01)).

3. Utvrđivanje činjenica

Na osnovu dostavljenih podataka, Vijeće je u postupku utvrdilo sljedeće:

3.1. Predmet prijave državne pomoći

Predmet prijave je odobrenje državne pomoći u obliku podsticaja sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja (u daljnjem tekstu: Prijedlog uredbe).

Pravni osnov za donošenje Prijedloga uredbe sadržan je u Zakonu o podsticajima u privredi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 107/24).

Predmetnim prijedlogom uredbe ureduju se uslovi, kriteriji i postupak ostvarivanja prava na podsticaj za investicije od posebnog značaja. U članu 2. Prijedloga uredbe navodi se da je cilj dodjele podsticaja za investicije od posebnog značaja jačanje konkurentnosti privrede Republike Srpske na osnovu podsticanja novog zapošljavanja, ravnomjernog regionalnog razvoja, transfera novih tehnologija, kao i ostvarivanje drugih pozitivnih ekonomsko-socijalnih efekata na ekonomski razvoj Republike Srpske.

Odredbama člana 3. Prijedloga uredbe propisano je da se pravo na podsticaj ostvaruje na osnovu projekta, koji za predmet može imati: novo zapošljavanje, investicije u materijalna i nematerijalna sredstva i novo zapošljavanje s investicijama u materijalna i nematerijalna sredstva. Rezultati i efekti koji se mogu očekivati realizacijom projekta su: unapređenje efikasnosti poslovanja i tehnološkog razvoja, unapređenje konkurentnosti jedinice lokalne samouprave u kojoj se investicija realizira, podsticanje regionalnog razvoja i otvaranje novih radnih mjesta te unapređenje vještina radnika.

Prema odredbama člana 5. Prijedloga uredbe, novo zapošljavanje podrazumijeva zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom s najmanje 100 radnika na teritoriji razvijene i srednje razvijene jedinice lokalne samouprave, odnosno najmanje 50 radnika na teritoriji nerazvijene i izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave. Također, istim članom je propisano da prosječna plaća novozaposlenih radnika iznosi najmanje prosječnu plaću u Republici Srpskoj, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku za kalendarsku godinu koja prethodi tekućoj kalendarskoj godini u kojoj se realiziraju projektna aktivnosti. Novo zapošljavanje utvrđuje se upoređivanjem broja zaposlenih radnika u periodu realizacije projekta s danom na koji je privredni subjekat imao najveći broj zaposlenih na određeno i neodređeno vrijeme u periodu od 12 mjeseci prije dana podnošenja zahtjeva za dodjelu podsticaja ili u periodu poslovanja, ako privredni subjekat obavlja djelatnost kraće od 12 mjeseci.

Članom 5. stav (4) Prijedloga uredbe propisano je da investicije u materijalna i nematerijalna sredstva podrazumijevaju

ulaganje od najmanje 10.000.000 KM bez PDV-a na teritoriji razvijene i srednje razvijene jedinice lokalne samouprave, odnosno najmanje 5.000.000 KM bez PDV-a na teritoriji nerazvijene i izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave, dok je u stavu (5) istog člana navedeno da se predmetne investicije odnose na početna ulaganja koja su kao takva utvrđena u Uredbi o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj.

Shodno članu 7. Prijedloga uredbe, podsticajima se sufinansira dio prihvaćenih ulaganja koje privredni subjekt ima na realizaciji ugovora, a prihvaćena ulaganja predstavljaju investiciju privrednog subjekta koja se može prepoznati i prihvatiti da je učinjena s ciljem realizacije aktivnosti iz projekta, isključivo tokom njegovog trajanja.

U skladu s članom 7. st. (3) i (4) Prijedloga uredbe, prihvaćenim se smatraju ulaganja u materijalna i nematerijalna sredstva. Ulaganja u materijalna sredstva su ulaganja u zemljište, zgrade, proizvodne pogone, kao i nabavka novih mašina i opreme za velike privredne subjekte ili nabavka mašina i opreme koji nisu stariji od tri godine za srednje i male privredne subjekte, a koji imaju ekološke certifikate. Shodno članu 7. st. (5) i (6), ulaganja u nematerijalna sredstva su ulaganja u patente i licence, dok se kao prihvaćena ulaganja za novo zapošljavanje priznaju uplaćeni porezi i doprinosi za period do dvije godine za novozaposlene radnike.

Shodno članu 9. Prijedloga uredbe, pravo na podsticaj mogu ostvariti privredni subjekti koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija.

Odredbama člana 11. stav (4) tačka 4) podtačke 1. i 2. propisano je da je podnosilac zahtjeva za dodjelu podsticaja saglasan da nastavi s obavljanjem djelatnosti za koju se ostvari podsticaj u istoj jedinici lokalne samouprave u periodu od najmanje pet godina za velike privredne subjekte ili najmanje tri godine za srednje i male privredne subjekte, te da se broj radnika dostignut za vrijeme trajanja projekta ne smanjuje u periodu od najmanje pet godina za velike privredne subjekte ili najmanje tri godine za srednje i male privredne subjekte.

Sredstva za podsticaje osiguravaju se u budžetu Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske u skladu sa zaključenim ugovorima. Ukupan iznos podsticaja po pojedinačnom korisniku odobrava Vlada Republike Srpske, na osnovu prijedloga Komisije za dodjelu podsticaja koju Vlada imenuje. Shodno članu 20. Prijedloga uredbe, Ministarstvo privrede i preduzetništva Republike Srpske zaključuje ugovor o dodjeli podsticaja s korisnikom na osnovu odluke Vlade Republike Srpske o odobrenju projekta. Podsticaji se isplaćuju po realizaciji ugovornih obaveza, odnosno po zapošljavanju radnika i ulaganjima u materijalna i nematerijalna sredstva.

U skladu s odredbama člana 18. Prijedloga uredbe, Komisija za dodjelu podsticaja vrši ocjenu zahtjeva korisnika sa aspekta projektnih i drugih poslovnih podataka prema sljedećim kriterijima: novo zapošljavanje, vrijednost investicije, ravnomjerni regionalni razvoj, uticaj investicije na plaće novozaposlenih radnika, pozicioniranje u međunarodnim lancima vrijednosti, primjena novih i ekološki prihvatljivih tehnologija, reference investitora, unapređenje konkurentnosti, ekonomsko-finansijska ocjena projekta i planirana prosječna plaća novozaposlenih radnika.

Ukupan iznos podsticaja koji se može odobriti privrednom subjektu, a u zavisnosti od predmeta projekta, definiran je odredbom člana 19. stav (1) Prijedloga uredbe i utvrđuje se na sljedeći način:

- 1) za novo zapošljavanje iz člana 5. stav (1) Prijedloga uredbe u visini uplaćenih poreza i doprinosa po novozaposlenom radniku u toku perioda realizacije

projekta, a koji se računa najduže za period do dvije godine, počev od dana zasnivanja radnog odnosa;

- 2) za investicije u materijalna i nematerijalna sredstva iz člana 5. stav (4) Prijedloga uredbe u skladu s vrstom investicije, i to:

- u materijalna sredstva u visini do 30% iznosa prihvaćenih ulaganja, a najviše do 5.000.000 KM,
- u nematerijalna sredstva u visini do 30% iznosa prihvaćenih ulaganja, a najviše do 100.000 KM.

Stavom (2) istog člana Prijedloga uredbe propisano je da, u slučaju da projekat za predmet ima novo zapošljavanje s investicijama u materijalna i nematerijalna sredstva, iznos podsticaja se utvrđuje kombinacijom načina iz člana 19. stav (1), pri čemu je privredni subjekt dužan da najmanje jedan predmet projekta realizira u minimalnoj vrijednosti investicije ili broja radnika koji su propisani članom 5. st. (1) i (4) Prijedloga uredbe, a da drugi predmet planira i ostvari najmanje u procentu od 50% od minimalne vrijednosti investicije ili broja radnika iz člana 5. st. (1) i (4) Prijedloga uredbe.

Shodno članu 19. stav (3) Prijedloga uredbe, ukupan iznos podsticaja koji se odobrava određuje se u apsolutnom iznosu, pri čemu taj iznos ne može preći gornju granicu do koje je dozvoljeno dodijeliti ukupan iznos državne pomoći u skladu s propisima kojima se uređuju pravila za dodjelu državne pomoći.

3.2. Mišljenje organa za provođenje Zakona na prijavu državne pomoći

U smislu člana 14. stav (1) Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon), Ministarstvo finansija Republike Srpske je svojim aktom dalo konsultativno mišljenje, broj 06.10/421-339-1/25 od 26.9.2025. godine, na prijavu državne pomoći Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne pomoći sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja.

U navedenom mišljenju Ministarstvo finansija Republike Srpske ističe da podsticaji za investicije od posebnog značaja koji se dodjeljuju shodno Prijedlogu uredbe predstavljaju državnu pomoć iz člana 3. stav (1) Zakona te da Prijedlog uredbe predstavlja shemu državne pomoći, shodno članu 3. stav (4) Zakona.

Također, u svom mišljenju Ministarstvo finansija Republike Srpske navelo je da je Prijedlog uredbe usklađen s čl. 8, 9, 10, 11, 12. i 14. Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj, koji se odnose na državnu pomoć za promoviranje regionalnog razvoja.

4. Donošenje odluke

Vijeće je razmatralo prijavu Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske na 171. sjednici, održanoj 23. oktobra 2025. godine. Prilikom donošenja odluke, Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju.

Vijeće je prvenstveno tokom postupka trebalo utvrditi da li dodjela pomoći u obliku podsticaja sadržanih u Prijedlogu uredbe predstavlja državnu pomoć iz člana 3. stav (1) Zakona.

Prilikom utvrđivanja da li dodjela pomoći u obliku podsticaja korisnicima koji ostvare pravo na njih na osnovu Prijedloga uredbe predstavlja državnu pomoć, Vijeće je razmotrilo jesu li ispunjeni svi uslovi iz člana 3. stav (1) Zakona, odnosno da li je riječ o transferu državnih sredstava; da li se dodjelom predmetnih podsticaja korisnicima pruža ekonomska prednost koju oni ne bi stekli u normalnim tržišnim uslovima, odnosno putem vlastite efikasnosti poslovanja; da li se predmetni podsticaji dodjeljuju korisnicima na selektivnoj osnovi odnosno na selektivan način, čime se daje prednost određenim privrednim subjektima ili određenim privrednim sektorima i da li se dodjelom

predloženih podsticaja narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu, stavljanjem u povoljniji položaj određenih privrednih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utiče na ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU.

Vijeće je u postupku utvrdilo da je uslov iz člana 3. stav (1) Zakona koji se odnosi na prijenos državnih sredstava ispunjen, budući da se sredstva za podsticaje isplaćuju iz budžeta Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske u skladu sa zaključenim ugovorima.

Kada je u pitanju drugi uslov iz člana 3. stav (1) Zakona, Vijeće je u postupku utvrdilo da je on ispunjen, jer će dodjelom predmetnih podsticaja korisnici koji ostvare pravo na njih, shodno Prijedlogu uredbe, steći ekonomsku prednost koju ne bi stekli u normalnim tržišnim uslovima odnosno putem vlastite efikasnosti poslovanja.

Dalje, Vijeće je u postupku utvrdilo da je treći uslov iz člana 3. stav (1) Zakona ispunjen, s obzirom na to da se pomoć u obliku podsticaja dodjeljuje na selektivnoj osnovi, odnosno na selektivan način, jer se dodjelom podsticaja daje prednost privrednim subjektima koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija, budući da je članom 9. Prijedloga uredbe propisano da pravo na podsticaj mogu ostvariti samo privredni subjekti iz navedenih sektora. Naime, da bi ovaj uslov bio ispunjen, potrebno je utvrditi da se dodjelom državne pomoći stavljaju u povoljniji položaj određeni privredni subjekti, određeni sektori privrede ili proizvodnja/trgovina određenih proizvoda. U konkretnom slučaju, Vijeće je utvrdilo da se predmetnim podsticajima sadržanim u Prijedlogu uredbe stavljaju u povoljniji položaj, odnosno favoriziraju samo privredni subjekti koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija.

Što se tiče četvrtog uslova iz člana 3. stav (1) Zakona, koji se odnosi na narušavanje i postojanje opasnosti od narušavanja konkurencije na tržištu, stavljanjem u povoljniji položaj određenih privrednih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utiče na ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, Vijeće je u postupku utvrdilo da je on ispunjen, odnosno da se dodjelom podsticaja sadržanih u Prijedlogu uredbe narušava i postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu te utiče na trgovinu, budući da se privredni subjekti koji imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija stavljaju u povoljniji položaj u odnosu na konkurente na tržištu.

Navedeni stav Vijeća potvrđuje i tačka 189. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da bi javnom pomoći mogla biti narušena konkurencija čak i ako se njom ne pomaže preduzetniku primaocu da se proširi i stekne tržišni udio, nego je dovoljno da mu se državnom pomoći omogućava zadržavanje snažnijeg konkurentskog položaja od onoga koji bi imao da mu pomoć nije pružena.

Također, navedeni stav potvrđuje i tačka 190. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01), u kojoj je navedeno da su sudovi EU presudili da "kada pomoć koju država članica dodijeli jača položaj preduzetnika u odnosu na ostale preduzetnike konkurente u trgovini u EU, smatra se da ta pomoć utiče na trgovinu," te tačka 191. istog obavještenja kojom je propisano da se može smatrati da javna pomoć može imati uticaj na trgovinu između država članica čak i ako korisnik nije direktno uključen u prekograničnu trgovinu (naprimjer, zbog subvencije bi subjektima u drugim državama

članicama moglo biti teže ući na tržište održavanjem ili povećavanjem lokalne ponude).

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je utvrdilo da finansijska sredstva u obliku podsticaja koja će se dodijeliti korisnicima koji ostvare pravo na dodjelu sredstava, shodno Prijedlogu uredbe, predstavljaju državnu pomoć jer su ispunjeni svi uslovi iz člana 3. stav (1) Zakona.

Također, Vijeće je u postupku utvrdilo da Prijedlog uredbe predstavlja program (shemu) državne pomoći iz člana 3. stav (4) Zakona, jer predstavlja akt na osnovu kojeg se mogu, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, dodjeljivati pojedinačne pomoći korisnicima koji su utvrđeni u aktu na uopćen i apstraktan način.

S obzirom na to da finansijska sredstva u obliku podsticaja sadržana u programu (shemi) državne pomoći - Prijedlogu uredbe - predstavljaju državnu pomoć, a članom 5. stav (1) Zakona propisana je opća zabrana dodjele državne pomoći koja narušava ili prijeti da naruši tržišnu konkurenciju davanjem prednosti određenim privrednim subjektima, proizvodnji ili trgovini određenih proizvoda ili pružanju određenih usluga u mjeri u kojoj to može uticati na ispunjavanje obaveza Bosne i Hercegovine iz međunarodnih sporazuma, dok su članom 6. st. (1) i (2) Zakona i podzakonskim aktima usvojenim na osnovu njega propisana izuzeća od opće zabrane, Vijeće je u postupku utvrđivalo da li u konkretnom slučaju postoji mogućnost primjene izuzeća na osnovu člana 6. st. (1) i (2) Zakona i Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj.

Budući da se u predmetnoj prijavi navodi da se podsticaji sadržani u Prijedlogu uredbe dodjeljuju u svrhu regionalnog razvoja i da su usklađeni s čl. 8 - 14. Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj, Vijeće je u postupku utvrđivalo ispunjenost uslova i kriterija propisanih navedenim članovima Uredbe.

Da bi se na državnu pomoć u obliku podsticaja sadržanih u Prijedlogu uredbe kao programu (shemi) državne pomoći moglo primijeniti izuzeće, potrebno je ispuniti uslove iz Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj koji se odnose na državnu pomoć za promoviranje regionalnog razvoja.

Vijeće je u postupku utvrdilo da je član 5. Prijedloga uredbe usklađen s članovima poglavlja 1.1. Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj koji se odnose na regionalnu državnu pomoć za početno ulaganje.

U članu 7. Prijedloga uredbe navode se prihvatljivi troškovi za ulaganje u materijalna i nematerijalna sredstva te novo zapošljavanje koji su usklađeni s prihvatljivim troškovima kod regionalne državne pomoći za početna ulaganja iz člana 10. stav (1) i prihvatljivim troškovima za otvaranje novih radnih mjesta iz člana 11. Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj, kojim je propisano da su prihvatljivi troškovi regionalne državne pomoći za početna ulaganja: troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, procijenjeni troškovi plaća proizašli iz otvaranja radnih mjesta na osnovu početnog ulaganja, izračunati za period od dvije godine i kombinacijom navedenih troškova.

Također, Vijeće je utvrdilo da su odredbe člana 11. stav (4) tačka 4) podtačke 1. i 2. Prijedloga uredbe usklađene s članom 9. stav (3) i članom 11. stav (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj.

Naime, predmetnim odredbama Prijedloga uredbe propisano je da je podnosilac zahtjeva za dodjelu podsticaja saglasan da nastavi s obavljanjem djelatnosti za koju se ostvari podsticaj u istoj jedinici lokalne samouprave u periodu od najmanje pet godina za velike privredne subjekte ili najmanje tri godine za srednje i male privredne subjekte, te da se broj radnika dostignut za vrijeme trajanja projekta ne smanjuje u periodu od najmanje pet

godina za velike privredne subjekte ili najmanje tri godine za srednje i male privredne subjekte, što je u saglasnosti s članom 9. stav (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj, kojim je propisano da ekonomska djelatnost u koju se vrši ulaganje obavezno ostaje u području koje prima državnu pomoć tokom najmanje pet godina nakon završetka ulaganja, odnosno najmanje tri godine nakon završetka ulaganja u slučaju malih i srednjih privrednih subjekata i članom 11. stav (3) iste uredbe kojim je propisano da svako radno mjesto otvoreno ulaganjem ostaje popunjeno tokom perioda od najmanje pet godina od dana kada je prvi put popunjeno, odnosno tokom perioda od tri godine u slučaju malih i srednjih privrednih subjekata.

Ukupan iznos podsticaja koji se može odobriti privrednom subjektu definiran odredbom člana 19. stav (1) tačka 2) Prijedloga uredbe ograničava se za materijalna sredstva u visini do 30% iznosa prihvaćenih ulaganja, a najviše do 5.000.000 KM, dok je za nematerijalna sredstva ograničen do 30% iznosa prihvaćenih ulaganja, a najviše do 100.000 KM, te je Vijeće utvrdilo da je on u potpunosti usklađen s maksimalnim iznosima regionalne pomoći za početno ulaganje utvrđenim u članu 12. stav (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj.

Takoder, odredba člana 19. stav (1) tačka 1) Prijedloga uredbe kojom se ograničava da se ukupan iznos podsticaja koji se može odobriti privrednom subjektu za novo zapošljavanje u visini uplaćenih poreza i doprinosa po novozaposlenom radniku u toku perioda realizacije projekta, a koji se računa najduže za period do dvije godine, počev od dana zasnivanja radnog odnosa, u potpunosti je usklađena s članom 11. Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj. Naime, navedenim članom 11. propisano je da se prihvatljivi troškovi za otvaranje novih radnih mjesta računaju u odnosu na procijenjene troškove plaća proizašle iz otvaranja novih radnih mjesta koje je potrebno isplatiti u periodu do dvije godine, dok je članom 19. stav (1) tačka 1) Prijedloga uredbe propisano da se iznos podsticaja ograničava u visini uplaćenih poreza i doprinosa po novozaposlenom radniku u toku perioda realizacije projekta, a koji se računa najduže za period do dvije godine, počev od dana zasnivanja radnog odnosa.

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je u postupku utvrdilo da je ukupan iznos podsticaja koji se može odobriti shodno članu 19. stav (1) tačka 1) Prijedloga uredbe u visini uplaćenih poreza i doprinosa po novozaposlenom radniku usklađen s članom 11. Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj, budući da su troškovi poreza i doprinosa u Republici Srpskoj niži od troškova plaća novozaposlenih radnika, s obzirom na to da su propisani u iznosu od 39,25% na iznos bruto plaće.

Odredba člana 19. stav (2) Prijedloga uredbe, kojom je propisano da se, u slučaju da projekat za predmet ima novo zapošljavanje s investicijama u materijalna i nematerijalna sredstva, iznos podsticaja utvrđuje kombinacijom načina iz člana 19. stav (1) Prijedloga uredbe, usklađena je s članom 10. stav (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj.

Također, članom 19. stav (3) Prijedloga uredbe definirano je da se ukupan iznos podsticaja koji se odobravaju određuje u apsolutnom iznosu, pri čemu taj iznos ne može preći gornju granicu do koje je dozvoljeno dodijeliti ukupan iznos državne pomoći u skladu s propisima kojima se uređuju pravila za dodjelu državne pomoći.

Slijedom navedenog, Vijeće je u postupku ex ante (prethodne) kontrole utvrdilo da su finansijska sredstva, sadržana u programu (shemi) državne pomoći - Prijedlogu uredbe - koja će biti dodijeljena u obliku podsticaja privrednim subjektima koji

imaju pretežnu djelatnost iz prerađivačke industrije ili usluga u ugostiteljstvu ili turizmu ili iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija, usklađena sa Zakonom, jer su u skladu s odredbama poglavlja 1.1. Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj, koje se odnosi na regionalnu državnu pomoć za početno ulaganje.

U skladu s navedenim, Vijeće je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Broj UP/I 03-26-1-74-2/25
23. oktobra 2025. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća za državnu pomoć BiH
Dejan Mutić, s. r.

775

Na temelju članka 12. stavak (10) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20), te članka 122. stavak (2) i članka 193. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku kontrole usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenutom na temelju prijave Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne potpore sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine na 171. sjednici, održanoj 23. listopada 2025. godine, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Obustavlja se postupak kontrole usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenut na temelju prijave Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne potpore sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, zbog povlačenja predmetne prijave.
2. Ovaj Zaključak bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazložjenje

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je 21.7.2025. godine, pod brojem UP/I 03-26-1-73-1/25, prijavu Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne potpore sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja.

U smislu članka 14. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon), Ministarstvo financija Republike Srpske je svojim aktom dalo konzultativno mišljenje, broj 06.10/421-67-1/25 od 14.7.2025. godine, na prijavu državne potpore Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne potpore sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, te u prviku, shodno odredbi članka 12. stavak (2) Zakona, dostavilo Vijeću Obrazac za prijavu državne potpore Ministarstva gospodarstva i poduzetništva Republike Srpske.

Uz Obrazac za prijavu državnih potpore (u daljnjem tekstu: Obrazac prijave) podnositelj je dostavio Prijedlog uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja s pratećim obrazloženjem.

Дана 8.10.2025. године Вјеће је под бројем УП/И 03-26-1-73-2/25 у привитку акта Министарства финансија Републике Српске, број 06.10/421-67-2/25 од 3.10.2025. године, запримило Захтјев Министарства gospodarstva и poduzetništva Републике Српске за повлачење пријаве државне потпоре за одобрење државне потпоре садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја. Министарство gospodarstva и poduzetništva Републике Српске поднијело је предметни захтјев за повлачење пријаве државне потпоре, shodno чланку 15. став (4) Закона којим је прописано да даваатељ државне потпоре може праводобно повући захтјев за одобрење државне потпоре у поступку претходне контроле прије него што Вјеће донесе одлуку сукладно чланку 12. став (3) овога Закона.

Будући да је чланком 12. став (10) Закона прописано да Вјеће при доношењу одлука примјењује одредбе Закона о управном поступку те да је чланком 122. став (2) Закона о управном поступку прописано да ће у случају кад је поступак покренут поводом захтјева странке, а странка одустане од свoga захтјева, тијело које води поступак донијети закључак којим се поступак обуставља, Вјеће је одлучило као у диспозитиву овога Закључка.

Упута о правном лијеку:

Овај Закључак је коначан у управном поступку и против њега није допуштена жалба.

Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана примитка овога Закључка.

Број УП/И 03-26-1-73-3/25
23. listopada 2025. године
Источно Сарајево

Предсједатељ
Вјећа за државну потпору БиХ
Дејан Мутућ, в. р.

На основу члана 12. став (10) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), те члана 122. став (2) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја, Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине на 171. сједници, одржаној 23. октобра 2025. године, донио је следећи

ЗАКЉУЧАК

- Обуставља се поступак контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренут на основу пријаве Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја, због повлачења предметне пријаве.
- Овај закључак биће објављен у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Захтјев за покретање поступка

Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) запримио је 21.07.2025. године, под бројем УП/И 03-26-1-73-1/25, пријаву Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја.

У смислу члана 14. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон), Министарство финансија Републике Српске је својим актом дало консултативно мишљење, број 06.10/421-67-1/25 од 14.07.2025. године, на пријаву државне помоћи Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја, те у прилогу, сходно одредби члана 12. став (2) Закона, доставило Савјету Образац за пријаву државне помоћи Министарства привреде и предузетништва Републике Српске.

Уз Образац за пријаву државне помоћи (у даљем тексту: Образац пријаве) подносилац је доставио Приједлог уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја са пратећим образложењем.

Дана 08.10.2025. године Савјет је под бројем УП/И 03-26-1-73-2/25 у прилогу акта Министарства финансија Републике Српске, број 06.10/421-67-2/25 од 03.10.2025. године, запримио Захтјев Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за повлачење пријаве државне помоћи за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја. Министарство привреде и предузетништва Републике Српске поднијело је предметни захтјев за повлачење пријаве државне помоћи, сходно члану 15. став (4) Закона којим је прописано да давалац државне помоћи може благовремено повући захтјев за одобрење државне помоћи у поступку претходне контроле прије него што Савјет донесе одлуку у складу са чланом 12. став (3) овог закона.

Будући да је чланом 12. став (10) Закона прописано да Савјет приликом доношења одлука примјењује одредбе Закона о управном поступку те да је чланом 122. став (2) Закона о управном поступку прописано да ће у случају кад је поступак покренут поводом захтјева странке, а странка одустане од свог захтјева, орган који води поступак донијети закључак којим се поступак обуставља, Савјет је одлучио као у диспозитиву овог закључка.

Упутство о правном лијеку:

Овај закључак је коначан у управном поступку и против њега није дозвољена жалба. Незадовољна страна може да покрене управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог закључка.

Број УП/И 03-26-1-73-3/25
23. октобра 2025. године
Источно Сарајево

Предсједавајући
Савјета за државну помоћ БиХ
Дејан Мутућ, с. р.

На основу члана 12. став (10) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), те члана 122. став (2) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку контроле усклађености државне помоћи с прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу уредбе о додјели подстицаја за инвестиције од посебног значаја, Вјеће за државну помоћ Босне и Херцеговине на 171. сједници, одржаној 23. октобра 2025. године, донијело је следећи

ЗАКЉУЧАК

- Обуставља се поступак контроле усклађености државне помоћи с прописима о државној помоћи, покренут на основу пријаве Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за одобрење државне помоћи садржане у Приједлогу

- uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, zbog povlačenja predmetne prijave.
2. Ovaj zaključak bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je 21.7.2025. godine, pod brojem UP/I 03-26-1-73-1/25, prijavu Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne pomoći sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja.

U smislu člana 14. stav (1) Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon), Ministarstvo finansija Republike Srpske je svojim aktom dalo konsultativno mišljenje, broj 06.10/421-67-1/25 od 14.7.2025. godine, na prijavu državne pomoći Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske za odobrenje državne pomoći sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja, te u prilogu, shodno odredbi člana 12. stav (2) Zakona, dostavilo Vijeću Obrazac za prijavu državne pomoći Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske.

Uz Obrazac za prijavu državne pomoći (u daljnjem tekstu: Obrazac prijave) podnosilac je dostavio Prijedlog uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja s pratećim obrazloženjem.

Dana 8.10.2025. godine Vijeće je pod brojem UP/I 03-26-1-73-2/25 u prilogu akta Ministarstva finansija Republike Srpske, broj 06.10/421-67-2/25 od 3.10.2025. godine, zaprimilo Zahtjev Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske za povlačenje prijave državne pomoći za odobrenje državne pomoći sadržane u Prijedlogu uredbe o dodjeli podsticaja za investicije od posebnog značaja. Ministarstvo privrede i preduzetništva Republike Srpske podnijelo je predmetni zahtjev za povlačenje prijave državne pomoći, shodno članu 15. stav (4) Zakona kojim je propisano da davalac državne pomoći može pravovremeno povući zahtjev za odobrenje državne pomoći u postupku prethodne kontrole prije nego što Vijeće donese odluku u skladu s članom 12. stav (3) ovog zakona.

Budući da je članom 12. stav (10) Zakona propisano da Vijeće prilikom donošenja odluka primjenjuje odredbe Zakona o upravnom postupku te da je članom 122. stav (2) Zakona o upravnom postupku propisano da će u slučaju kad je postupak pokrenut povodom zahtjeva stranke, a stranka odustane od svog zahtjeva, organ koji vodi postupak donijeti zaključak kojim se postupak obustavlja, Vijeće je odlučilo kao u dispozitivu ovog zaključka.

Uputstvo o pravnom lijeku

Ovaj zaključak je konačan u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog zaključka.

Broj UP/I 03-26-1-73-3/25
23. oktobra 2025. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća za državnu pomoć BiH
Dejan Mutić, s. r.

AGENCIJA ZA RAD I ZAPOSŁJAVANJE BOSNE I HERCEGOVINE

776

Temeljem članka 31. stavak 2. i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), čl. 8.

i 13. Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 21/03 i 43/09) i članka 40. Odluke o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustrojstva tijela uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/13), direktor Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, donosi

RJEŠENJE

O FORMIRANJU SAVJETODAVNOG ODBORA AGENCIJE ZA RAD I ZAPOSŁJAVANJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. Formira se Savjetodavni odbor Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Savjetodavni odbor), u koji su suglasno zakonu imenovana slijedeće osobe:
 - a. Članovi sa pravom odlučivanja:
 - 1) Lidija Markota, imenovana od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine;
 - 2) Mehmed Hadžić, eminentni znanstveni djelatnik iz područja zapošljavanja imenovan od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija);
 - 3) Ernis Imamović, imenovan od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike;
 - 4) Andrea Milinčić, imenovana od strane Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske;
 - 5) Srđan Blažić, imenovan od strane Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine;
 - 6) Muamer Bajraktarević, imenovan od strane Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine;
 - 7) Suhad Ećo, imenovan od strane Udruženja poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine;
 - 8) Branko Zelenović, imenovan od strane Saveza sindikata Republike Srpske;
 - 9) Saša Aćić, imenovan od strane Unije poslodavaca Republike Srpske;
 - 10) Predrag Marjanović, imenovan od strane Sindikata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine;
 - 11) Aida Ivčev, imenovana od strane Udruženja poslodavaca Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
 - b. Članovi po funkciji:
 - 1) Ivan Barbalić, direktor Agencije;
 - 2) Suzana Radinković, zamjenica direktora Agencije;
 - 3) Helena Lončar, direktorica Federalnog zavoda za zapošljavanje;
 - 4) Damjan Škipina, direktor Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske;
 - 5) Tamara Duvnjak – Mitrović, direktorica Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
2. U slučaju nemogućnosti nazočnosti, imenovane članove iz točke 1.a. ovog rješenja zamjenjuju njihovi imenovani zamjenici ili druge osobe koje u tu svrhu budu ovlaštene, a članove po funkciji iz točke 1.b. ovog rješenja, osobe koje ti članovi ovlaste.
3. Zadaci i mjerodavnosti Savjetodavnog odbora su propisani člankom 12. stavak 2. Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine.

4. Savjetodavni odbor će izabrati predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja i usvojiti poslovnik o svom radu.
5. Mandat Savjetodavnog odbora je četiri godine, a počinje teći od dana konstituirajuće sjednice Savjetodavnog odbora.
6. Savjetodavni odbor daje mišljenja, inicira i predlaže aktivnosti i mjere, sukladno zakonu i svojem poslovniku.
7. Članovi Savjetodavnog odbora sa pravom odlučivanja iz točke 1.a. ovog rješenja, imaju pravo na naknadu sukladno Odluci o visini novčane naknade članovima Savjetodavnog odbora Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 60/24).
8. Ovo rješenje primjenjuje se od dana donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-07-2-366-22/25

5. studenoga 2025. godine
SarajevoDirektor
Ivan Barbačić, v. r.

Na osnovu člana 31. stav 2. i člana 61. stav 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), čl. 8. i 13. Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 21/03 i 43/09) i člana 40. Odluke o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/13), direktor Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, donosi

РЈЕШЕЊЕ
О ФОРМИРАЊУ САВЈЕТОДАВНОГ ОДБОРА
АГЕНЦИЈЕ ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. Формира се Савјетодавни одбор Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјетодавни одбор), у који су сагласно закону именована сљедећа лица:
 - a. Чланови са правом одлучивања:
 - 1) Лидија Маркота, именована од стране Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине;
 - 2) Мехмед Хаџић, еминентни научни радник из области запошљавања именован од стране Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција);
 - 3) Ернис Имамовић, именован од стране Федералног министарства рада и социјалне политике;
 - 4) Андреа Милинчић, именована од стране Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске;
 - 5) Срђан Блажић, именован од стране Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине;
 - 6) Муамер Бајрактаревић, именован од стране Савеза самосталних синдиката Босне и Херцеговине;
 - 7) Сухад Ећо, именован од стране Удружења послодаваца у Федерацији Босне и Херцеговине;
 - 8) Бранко Зеленовић, именован од стране Савеза синдиката Републике Српске;
 - 9) Саша Ађић, именован од стране Уније послодаваца Републике Српске;
 - 10) Предраг Марјановић, именован од стране Синдиката Брчко дистрикта Босне и Херцеговину;

- 11) Аида Ивчев, именована од стране Удружења послодаваца Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.
- b. Чланови по функцији:
 - 1) Иван Барбалић, директор Агенције;
 - 2) Сузана Радинковић, замјеница директора Агенције;
 - 3) Хелена Лончар, директорица Федералног завода за запошљавање;
 - 4) Дамјан Шкипина, директор Завода за запошљавање Републике Српске;
 - 5) Тамара Дувњак – Митровић, директорица Завода за запошљавање Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

2. У случају немогућности присуства, именоване чланове из тачке 1.a. овог рјешења замјењују њихови именовани замјеници или друга лица која у ту сврху буду овлашћена, а чланове по функцији из тачке 1.b. овог рјешења, лица која ти чланови овласте.
3. Задачи и надлежности Савјетодавног одбора су прописани чланом 12. став 2. Закона о Агенцији за рад и запошљавање Босне и Херцеговине.
4. Савјетодавни одбор ће изабрати предсједавајућег и замјеника предсједавајућег и усвојити пословник о свом раду.
5. Мандат Савјетодавног одбора је четири године, а почиње тећи од дана конституирајуће сједнице Савјетодавног одбора.
6. Савјетодавни одбор даје мишљења, иницира и предлаже активности и мјере, у складу са законом и својим пословником.
7. Чланови Савјетодавног одбора са правом одлучивања из тачке 1.a. овог рјешења, имају право на накнаду у складу са Одлуком о висини новчане накнаде члановима Савјетодавног одбора Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине ("Službeni glasnik BiH", broj 60/24).
8. Ово рјешење примјењује се од дана доношења и објавиће се у "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-07-2-366-22/25

5. новембра 2025. године
СарајевоДиректор
Иван Барбалић, с. р.

Na osnovu člana 31. stav 2. i člana 61. stav 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), čl. 8. i 13. Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 21/03 i 43/09) i člana 40. Odluke o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/13), direktor Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, donosi

РЈЕШЕЊЕ
О ФОРМИРАЊУ САВЈЕТОДАВНОГ ОДБОРА
АГЕНЦИЈЕ ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. Формира се Савјетодавни одбор Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјетодавни одбор), у који су сагласно закону именована сљедећа лица:
 - a. Чланови са правом одлучивања:
 - 1) Lidija Markota, именована од стране Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине;

- 2) Mehmed Hadžić, eminentni naučni radnik iz oblasti zapošljavanja imenovan od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija);
 - 3) Ernis Imamović, imenovan od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike;
 - 4) Andrea Milinčić, imenovana od strane Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske;
 - 5) Srdan Blažić, imenovan od strane Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine;
 - 6) Muamer Bajraktarević, imenovan od strane Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine;
 - 7) Suhad Ečo, imenovan od strane Udruženja poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine;
 - 8) Branko Zelenović, imenovan od strane Saveza sindikata Republike Srpske;
 - 9) Saša Ačić, imenovan od strane Unije poslodavaca Republike Srpske;
 - 10) Predrag Marjanović, imenovan od strane Sindikata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine;
 - 11) Aida Ivčev, imenovana od strane Udruženja poslodavaca Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- b. Članovi po funkciji:
- 1) Ivan Barbalić, direktor Agencije;
 - 2) Suzana Radinković, zamjenica direktora Agencije;
 - 3) Helena Lončar, direktorica Federalnog zavoda za zapošljavanje;
 - 4) Damjan Škipina, direktor Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske;
 - 5) Tamara Duvnjak – Mitrović, direktorica Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
2. U slučaju nemogućnosti prisustva, imenovane članove iz tačke 1.a. ovog rješenja zamjenjuju njihovi imenovani zamjenici ili druga lica koja u tu svrhu budu ovlaštena, a članove po funkciji iz tačke 1.b. ovog rješenja, lica koja ti članovi ovlaste.
 3. Zadaci i nadležnosti Savjetodavnog odbora su propisani članom 12. stav 2. Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine.
 4. Savjetodavni odbor će izabrati predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg i usvojiti poslovnik o svom radu.
 5. Mandat Savjetodavnog odbora je četiri godine, a počinje teći od dana konstituirajuće sjednice Savjetodavnog odbora.
 6. Savjetodavni odbor daje mišljenja, inicira i predlaže aktivnosti i mjere, u skladu sa zakonom i svojim poslovnikom.
 7. Članovi Savjetodavnog odbora sa pravom odlučivanja iz tačke 1.a. ovog rješenja, imaju pravo na naknadu u skladu sa Odlukom o visini novčane naknade članovima Savjetodavnog odbora Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 60/24).
 8. Ovo rješenje primjenjuje se od dana donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-07-2-366-22/25

5. novembra 2025. godine
SarajevoDirektor
Ivan Barbalić, s. r.

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

777

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP-3722/25**, rješavajući apelacije **Milorada Dodika**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. stavak (3) točka h), članka 18. stavak (4), članka 57. stavak (2) točka b), članka 58. i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Čeman, predsjednik
Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nußberger, dopredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudac
Marin Vukoja, sudac
Larisa Velić, sutkinja
na sjednici održanoj 4. studenog 2025. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljena apelacija **Milorada Dodika** podnesena protiv Presude Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 046070 25 Kž 2 od 12. lipnja 2025. godine u odnosu na članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članak 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, članak 7. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i članak 18. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u svezi sa člankom 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Odbacuju se kao nedopuštene apelacije **Milorada Dodika** podnesene u odnosu na članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članak 6. stavak 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u svezi s izjavama javnih dužnosnika danih tijekom suđenja apelantu zbog toga što su očigledno (*prima facie*) neutemeljene.

Odbacuju se kao nedopuštene apelacije **Milorada Dodika** podnesene protiv Rješenja Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 Iž 052766 25 Iž od 18. kolovoza 2025. godine i Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj 06-1-07-939/25 od 6. kolovoza 2025. godine u odnosu na članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članak 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te članak 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zbog toga što je *ratione materiae* inkompatibilna s Ustavom Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Milorad Dodik (u daljnjem tekstu: apelant) iz Laktaša, kojeg zastupa odvjetnik Goran Bubić iz Banje Luke, podnio je 5. kolovoza 2025. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv presuda Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) br. S1 2 K 046070 25 Kž 2 od 12. lipnja 2025. godine i S1 2 K 046070 23 K od 26. veljače 2025. godine. Apelant je u podnesenoj apelaciji postavio i zahtjev za donošenje privremene mjere "kojom se odlaže izvršenje presude u dijelu u kojem je apelantu izrečena mjera sigurnosti zabrane vršenja [dužnosti] predsjednika Republike Srpske u trajanju od šest godina, do konačne odluke Ustavnog suda po apelaciji". Apelant je 14. i 18. kolovoza 2025. godine, 5. i 9. rujna 2025. godine i 1. listopada 2025. godine dopunio apelaciju, te precizirao zahtjev za donošenje privremene

mjere (vidi toč. 67–72. ove odluke). Ova apelacija je zavedena pod brojem AP-3722/25.

2. Apelant je 5. rujna 2025. godine posredstvom istog punomoćnika podnio Ustavnom sudu novu apelaciju protiv Rješenja Suda BiH broj S1 3 Iz 052766 25 Iz od 18. kolovoza 2025. godine i Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: SIP) broj 06-01-07-1-939/25 od 6. kolovoza 2025. godine. Apelant je također tražio od Ustavnog suda da donese privremenu mjeru "kojom se odlaže izvršenje odluke CIK-a od 6. avgusta 2025. godine o prestanku mandata predsjednika Republike Srpske" do konačne odluke Ustavnog suda o apelaciji (vidi točku 73. ove odluke). Ova apelacija je zavedena pod brojem AP-4095/25.

II. Postupak pred Ustavnim sudom AP-3722/25

3. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo BiH) zatraženo je 18. kolovoza 2025. godine da dostave odgovore na apelaciju i dopunu apelacije od 14. kolovoza 2025. godine. Ustavni sud je 21. kolovoza 2025. godine tražio od Suda BiH da dostavi i precizirana rješenja tog suda u svezi s apelantovim zahtjevima za izuzeće S. U., sutkinje Suda BiH.

4. Sud BiH je 26. kolovoza 2025. godine dostavio Ustavnom sudu odgovor na apelaciju i rješenje Suda BiH po apelantovom zahtjevu za izuzeće S. U., sutkinje Suda BiH (vidi toč. 22. i 31. ove odluke). Tužiteljstvo BiH je odgovor na apelaciju dostavilo 28. kolovoza 2025. godine. Ustavni sud je 28. kolovoza 2025. godine dostavio apelantu odgovore na apelaciju i dopunu apelacije od 14. kolovoza 2025. godine radi eventualnog izjašnjenja.

5. Ustavni sud je 28. kolovoza 2025. godine tražio od Tužiteljstva BiH, Suda BiH i apelanta da dostave preciziranu dokumentaciju u svezi s inicijativom određenog broja tužitelja Tužiteljstva BiH iz 2021. godine za procesuiranje apelanta. Tužiteljstvo BiH je 2. rujna 2025. godine dostavilo Ustavnom sudu traženu dokumentaciju (vidi točku 13. ove odluke).

6. Ustavni sud je 12. rujna 2025. godine tražio od Suda BiH da dostavi odluku o apelantovom zahtjevu za izuzeće J. Č. D., sutkinje Suda BiH. Sud BiH je 29. rujna 2025. godine dostavio Ustavnom sudu traženu dokumentaciju (vidi točku 19. ove odluke).

7. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i Tužiteljstva BiH zatraženo je 15. rujna 2025. godine da dostave odgovore na dopunu apelacije. Sud BiH i Tužiteljstvo BiH su 23. rujna 2025. godine dostavili odgovore na dopunu apelacije, koje je Ustavni sud 24. rujna 2025. godine dostavio apelantu na eventualno izjašnjenje.

8. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i Tužiteljstva BiH zatraženo je 1. listopada 2025. godine da dostave odgovore na dopunu apelacije od 1. listopada 2025. godine. Tužiteljstvo BiH i Sud BiH su 9. i 13. listopada 2025. godine dostavili odgovore na dopunu apelacije od 1. listopada 2025. godine, koje je Ustavni sud 13. i 14. listopada 2025. godine dostavio apelantu radi eventualnog izjašnjenja. Apelant nije u ostavljenom roku dostavio izjašnjenje na odgovore na dopunu apelacije od 1. listopada 2025. godine.

AP-4095/25

9. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i SIP-a zatraženo je 9. rujna 2025. godine da dostave odgovore na apelaciju. Sud BiH i SIP su 15. i 16. rujna 2025. godine dostavili odgovore na apelaciju, koje je Ustavni sud 17. rujna 2025. godine dostavio apelantu radi eventualnog izjašnjenja. Apelant nije u ostavljenom roku dostavio izjašnjenje na odgovore na apelaciju broj AP-4095/25.

10. S obzirom na to da je apelacije podnio isti apelant i da se osporene odluke tiču iste pravne stvari, Ustavni sud je, u skladu sa

člankom 32. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju navedenih apelacija u kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem AP-3722/25.

III. Činjenično stanje

11. Radi ispitivanja svih apelantovih navoda, koji su sastavni dio apelacija br. AP-3722/25 i AP-4095/25 i dopuna apelacije broj AP-3722/25, Ustavni sud će kronološki navesti okolnosti koje su bitne za konačno odlučivanje Ustavnog suda o apelacijama. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda, dokumenata predloženih Ustavnom sudu i informacija javnog karaktera sa službenih internetskih stranica mogu se sumirati na sljedeći način.

AP-3722/25

a) Okolnosti od značaja za navodnu pristranost sutkinje J. Č. D.

12. Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: VSTV) početkom 2020. godine je na temelju javnog konkursa donijelo odluku da J. Č. D., sutkinja Suda BiH, bude kandidat Bosne i Hercegovine za suca Međunarodnog kaznenog suda u Hagu. Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine je na zahtjev Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine 13. svibnja 2020. godine Veleposlanstvu Bosne i Hercegovine u Hagu prosljedilo prijavu kandidature navedene sutkinje za izbor suca u Međunarodnom kaznenom sudu. Apelant, koji je u to vrijeme obnašao dužnost člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, protivio se izboru navedene sutkinje kao kandidata Bosne i Hercegovine navodeći da je njezina kandidatura "uvreda za Srbe i Srpsku". U pismu (dostavljenom u dopuni apelacije od 5. rujna 2025. godine, točka 70. ove odluke), koje je apelant uputio tadašnjoj ministrici vanjskih poslova Bosne i Hercegovine (B. T.), apelant je, između ostalog, istaknuo: "Uvjeren sam da je na takvo mjesto potrebno predložiti kandidata sa visokim moralnim i profesionalnim kvalitetima, koji je između ostalog nepristrasan i etičan, a što nikako ne može biti osoba koja je bila dio tima ratnog zločinca N. O. Zato još jednom naglašavam da je ovakvim prijedlogom uvrijeđen cijeli srpski narod, Republika Srpska, BiH, ali i Međunarodni krivični sud u Hagu." Sadržaj navedenog pisma je objavljen i u javnosti/medijima.¹ Na navedeno apelantovo pismo javno je reagiralo Ministarstvo vanjskih poslova BiH objašnjavajući proceduru kandidature navedene sutkinje.² U daljnjoj proceduri njezinog izbora sutkinja J. Č. D. formalno je bila kandidat istočnoeuropskog bloka zemalja, ali je krajem 2020. godine tijekom glasanja na skupštini država članica Međunarodnog kaznenog suda njezina kandidatura bila povučena.

b) Inicijativa/pismo Tužiteljstva BiH iz 2021. godine

13. Iz stanja spisa predmeta (informacija koju je 2. rujna 2025. godine Tužiteljstvo BiH dostavilo Ustavnom sudu) proizlazi da je 15. listopada 2021. godine jedan od tužitelja u Tužiteljstvu BiH (Dž. P.) pokrenuo inicijativu koju je dostavio svim tužiteljima

¹ Informacije preuzete 12. rujna 2025. godine sa:

https://www.glassrpske.com/lat/novosti/politika/dodik-jasmina-cosic-dedovic-ne-moze-biti-kandidat-bih-za-sudiju-u-hagu-to-je-uvreda-za-srbe-i-srpsku/318006?fbclid=IwY2xjawMwsbpleHRuA2FbQlXMQBicmlkETE1Smx4eURRYWpPOWw0ODFPAR6_pRkcnQCXW06Dnb1QreUNznU23Krgkc8NxuYCSJOeoz4SWWJIGJJ5KFD-Aw_aem_GMXok4BhMwfl50ptihWn9w
https://www.slobodna-bosna.ba/vijest/155812/dodik_iskljuchiv_asmina_cosic_dedovic_ne_moze_predstavljati_bih_to_je_uvreda_za_srbe_i_rs.html?fbclid=IwY2xjawMwsYzleHRuA2FbQlXMQBicmlkETE1Smx4eURRYWpPOWw0ODFPAR4nHzFzHsBfFzJ4N78yuCHpUPFzBK32qC1vcPE7rMiZ5ctqlbJnAXZLOgZGA_aem_y6HMtjknXiNS917_01w7Q

² Informacije preuzete 12. rujna 2025. godine sa https://mvp.gov.ba/aktuelnosti/top_news/default.aspx?id=42207&template_id=16&pageIndex=1

Tužiteljstva BiH putem službene e-mail korespondencije unutar Tužiteljstva BiH. Sadržaj navedene inicijative naslovljene kao "Inicijativa tužioca" je sljedeći:

Poštovani, u odnosu na istupe člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine Dodik Milorada u kojima iskazuje prijetnje teritorijalnom integritetu i najvišim institucijama Bosne i Hercegovine, na način kojim se u stepenu osnova sumnje ispunjavaju obilježja krivičnih djela iz glave XVI Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, ukoliko to već nije učinjeno, iniciram hitno formiranje predmeta, a sve sa ciljem pravovremenog djelovanja Tužilaštva Bosne i Hercegovine i krivičnopravne zaštite integriteta Bosne i Hercegovine. U ispunjavanju osnovne dužnosti svakog tužioca u skladu sa članom 35. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, a kako prema utvrđenoj proceduri formiranja i signiranja spisa nisam u mogućnosti djelovati ex officio (odnosno sam otvoriti predmet), pozivam na preduzimanje potrebnih mjera u cilju provođenja istrage, u predmetu koji će u skladu sa Pravilnikom o TCMS biti dodijeljen nekom od tužilaca Tužilaštva Bosne i Hercegovine.

14. Navedenu inicijativu je potpisalo više tužitelja, uključujući i S. U., tadašnju tužiteljicu Tužiteljstva BiH.

15. Navedena inicijativa je objavljena kao vijest u brojnim bosanskohercegovačkim i stranim medijima.¹ Dotadašnja tužiteljica Tužiteljstva BiH S. U. 7. kolovoza 2022. godine imenovana je za suca Suda BiH, a na dužnost je stupila 8. kolovoza 2022. godine.²

c) Okolnosti koje su prethodile kaznenom postupku

16. Narodna skupština Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Narodna skupština RS) na sedmoj posebnoj sjednici održanoj 21. lipnja 2023. godine usvojila je Zakon o izmjeni Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske. Osim toga, Narodna skupština RS je na osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. lipnja 2023. godine usvojila Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine. Nakon toga, visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: visoki predstavnik) Christian Schmidt je 1. srpnja 2023. godine donio dvije odluke, i to Odluku kojom se sprečava stupanje na snagu Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske broj 15/23 i Odluku kojom se sprečava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj 14/23. U članku

5. obje navedene odluke je navedeno da one stupaju na snagu odmah po objavi na službenoj stranici Ureda visokog predstavnika (u daljnjem tekstu: OHR) 1. srpnja 2023. godine. Istog dana kada su donesene navedene dvije odluke visoki predstavnik je donio i Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine kojom je dodan novi članak 203a – neizvršavanje odluka visokog predstavnika. U članku 4. te odluke je navedeno da Zakon stupa na snagu 2. srpnja 2023. godine. Sve tri navedene odluke visokog predstavnika su objavljene u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 47/23 od 7. srpnja 2023. godine (vidi toč. 81–83. ove odluke). Informacije u svezi s navedenim odlukama visokog predstavnika su prenijeli i brojni bosanskohercegovački mediji.³

17. Apelant je 7. srpnja 2023. godine u svojstvu predsjednika Republike Srpske (u daljnjem tekstu: predsjednik RS) donio i vlastoručno potpisao dva ukaza, i to: Ukaz o proglašenju Zakona o izmjeni Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske broj 01-020-3382/23 te Ukaz o proglašenju Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj 01-020-3396/23 (u daljnjem tekstu: sporni ukazi). Navedena dva ukaza su objavljena u "Službenom glasniku RS" broj 60/23 od 9. srpnja 2023. godine (vidi toč. 87. i 88. ove odluke).

d) Optužnica i zahtjev za izuzeće sutkinje J. Č. D.

18. Tužiteljstvo BiH je 22. kolovoza 2023. godine optužilo apelanta i M. L. da su počinili kazneno djelo neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz članka 203a stavak (1) Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZBiH), u svezi sa člankom 54. navedenog Zakona. Sutkinja za prethodno saslušanje J. Č. D. vratila je optužnicu na ispravku/dopunu, nakon čega ju je 11. rujna 2023. godine potvrdila. Apelant je 27. rujna 2023. godine podnio Sudu BiH zahtjev za izuzeće navedene sutkinje J. Č. D. (precizirano 28. rujna 2023. godine) na temelju odredbe članka 29. točka f) Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPBiH).

19. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da je 29. rujna 2023. godine Opća sjednica Suda BiH donijela rješenje kojim je odbila kao neutemeljen apelantov zahtjev za izuzeće sutkinje J. Č. D. U obrazloženju rješenja je navedeno da apelant kao podnositelj zahtjeva sumnju u nepristranost sutkinje za prethodno saslušanje J. Č. D. nalazi u činjenici da je ona prilikom vraćanja prvobitno podnesene optužnice prekršila odredbe procesnog zakona i da je takvim njezinim postupanjem došlo do narušavanja jednakog tretmana stranaka u postupku u korist Tužiteljstva BiH a na apelantovu štetu. U svezi s tim, Opća sjednica Suda BiH je navela da je, suprotno apelantovim tvrdnjama, sutkinja za prethodno saslušanje, vršeći kontrolu formalnopravne urednosti optužnice, u smislu odredbi čl. 227. i 228. ZKPBiH u svezi sa člankom 148. ZKPBiH, utvrdila postojanje određenih nedostataka zbog kojih nije bilo moguće odlučiti o optužnici. Na takav način, kako je istaknuto, nije sugerirala sadržaj optužnice niti je prejudicirala tužiteljsku odluku. Dalje je navedeno da je postupanje sutkinje J. Č. D. bilo usmjereno isključivo na što kvalitetnije i sveobuhvatnije preispitivanje optužnice s ciljem preciziranja kako radnje izvršenja (koja je u prvobitno dostavljenoj optužnici bila alternativno postavljena) tako i oblika kaznene odgovornosti za koje se apelant tereti. Istaknuto je da navedena sutkinja takvim postupanjem nije prekoračila ovlaštenja iz ZKPBiH, već je postupala u apelantovom interesu u smislu da bude upoznat s tim za što se točno tereti

¹ Preuzeto 1. rujna 2025. godine sa: <https://www.klix.ba/vijesti/bih/tuzioci-zatrazili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodika/211016045>

<https://avaz.ba/vijesti/bih/689451/tuzilastvo-bih-formiralo-novi-predmet-protiv-milorada-dodika>

<https://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=449627>

<https://dnevni.ba/clanak/drzavni-tuziteljji-traze-pokretanje-istrage-protiv-dodika-hoce-li-biti-uhicen>

<https://istraga.ba/pobuna-u-tuzilastvu-bih-cetmaest-drzavnih-tuzilaca-od-gordane-tadic-trazilo-procesuiranje-milorada-dodika-ona-obmanula-javnost-da-je-formirala-predmet/>

<https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2021/10/16/tuzioci-zatrazili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodika>

<https://n1info.ba/vijesti/hoceli-dodik-bit-procesuiranje-ima-li-imunitet-ili-ne/>

<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/drzavni-tuziteljji-traze-otvaranje-istrage-protiv-dodika-20211016>

<https://www.facebook.com/share/v/19uGAR9fBA/>

<https://ba.voanews.com/a/tuzilastvo-bih-predmet-milorad-dodik/6275037.html>

<https://www.vecernji.ba/vijesti/tuziteljstvo-bih-formiralo-novi-predmet-protiv-milorada-dodika-1531995>

<https://www.bl-portal.com/novosti/tuzioci-zatrazili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodika-evo-zbog-cegadmeta-protiv-milorada-dodika-razlog-istupi-u-medijima/>

² Informacija preuzeta 3. rujna 2025. godine sa <https://pravosudje.ba/vstvfo-api/vijest/download/93919>

³ <https://n1info.ba/vijesti/procitajte-izmijenjene-odredbe-krivicnog-zakona-bih-koje-je-nametnuo-schmidt/>

<https://www.slobodnaevropa.org/a/schmidt-dodik-odluka-rs-ohr-ustavni-sud/32485009.html>

<https://www.federalna.ba/christian-schmidt-0hpji>

optužnicom. S obzirom na navedeno, zaključeno je da je postupanje sutkinje za prethodno saslušanje u konkretnom slučaju bilo profesionalno, neovisno i objektivno, te utemeljeno na zakonskim ovlaštenjima. Pri tome je navedeno da apelantovi navodi ne predstavljaju objektivne razloge koji bi upućivali na pristranost sutkinje J. Č. D., koji bi njezino postupanje doveli u razumnju sumnju i opravdali primjenu članka 29. točka f) ZKPBiH.

20. Nakon potvrđivanja optužnice došlo je do višestrukih odgađanja ročišta za glavni pretres, a potom i do razdvajanja postupka u odnosu na optuženog M. L.

e) Zahtjevi za izuzeće sutkinje S. U.

21. Nakon odluke Suda BiH o razdvajanju postupka apelantov branitelj podnio je zahtjev za izuzeće osam sudaca, uključujući i postupajućeg suca, zbog čega je i to ročište odgođeno za 5. veljače 2024. godine. Na temelju odluke Povjerenstva za presignaciju predmeta Odjela I. i Odjela II. Suda BiH, 2. veljače 2024. godine izvršena je izmjena postupajućeg suca pojedinca tako što je umjesto dotadašnjeg suca M. S., zbog njegovog skorijeg odlaska u mirovinu, predmetom zadužena sutkinja S. U. O toj činjenici stranke i apelantov branitelj upoznati su na ročištu za početak glavnog pretresa održanom 5. veljače 2024. godine, na kojem je apelantov branitelj podnio zahtjev za izuzeće nove postupajuće sutkinje iz razloga propisanih člankom 29. točka f) ZKPBiH. Na ročištu od 5. veljače 2024. godine postupajuća sutkinja S. U. obavijestila je sve prisutne da je upoznata sa sadržajem prethodnih ročišta u tom predmetu, uključujući i procesnu odluku o razdvajanju predmeta u odnosu na optuženog M. L. Osim toga, obavijestila je prisutne da je upoznata s činjenicom da je branitelj optuženog M. L. podnio prijedlog za spajanje postupka s postupkom koji se vodi protiv apelanta, da Sud BiH još nije donio odluku o tom prijedlogu i da će ona biti donesena u skladu sa člankom 25. ZKPBiH jer nije vezana za procesni rok. I pored podnesenog zahtjeva apelantove obrane za izuzeće postupajuće sutkinje S. U., Sud BiH je na ročištu od 5. veljače 2024. godine donio odluku o čitanju optužnice, nakon čega je započeo glavni pretres u tom predmetu u odnosu na apelanta. Postupajuća sutkinja S. U. smatrala je da je u konkretnom slučaju postojala opasnost od odlaganja iz članka 29. točka f) ZKPBiH. Navedeno je argumentirano okolnošću da je od održanog ročišta za izjašnjenje o krivnji prošlo više od tri mjeseca, te da glavni pretres do 5. veljače 2024. godine još nije bio započeo, iako je bio zakazivan šest puta. Stoga je ocijenjeno da je u smislu prava na suđenje u razumnom roku bilo neophodno spriječiti da bilo koji od sudionika odugovlači postupak, a istodobno ispoštovati pravo optuženog apelanta da bez odlaganja bude obaviješten o prirodi i razlozima optužbe protiv njega.

22. Odlučujući o zahtjevu apelantovog branitelja za izuzeće sutkinje S. U. (od 5. veljače 2024. godine, dopunjenog 7. i 13. veljače 2024. godine), Opća sjednica Suda BiH je donijela Rješenje broj Su-10-105/24 od 20. veljače 2024. godine kojim je taj zahtjev odbijen kao neutemeljen.

23. U obrazloženju tog rješenja je navedeno da se izuzeće sutkinje S. U. traži iz više razloga sumiranih u sljedećem: i) čitanje optužnice samo u odnosu na apelanta kao vid neprimjerenog miješanja suca u sadržaj optužnice, kao i problematiziranje čitanja optužnice nakon što je podnesen prijedlog za izuzeće suca, ii) neobavješćavanje o imenu suca koji je preuzeo predmet u kontekstu (ne)mogućnosti prigovaranja sastavu suda, iii) politička pristranost sutkinje S. U. zbog činjenice da je u razdoblju od 1998. do 2002. godine obavljala funkciju zamjenika ministra financija na koju ju je imenovala politička stranka SDA koja u svom političkom programu sadrži i volju da se ukine Republika Srpska, iv) postupanje sutkinje S. U. u vrijeme dok je bila tužiteljica u Tužiteljstvu BiH kada se zajedno s još 14 drugih tužitelja zalagala

za apelantovo procesuiranje zbog njegovih navodnih najava rušenja institucija Bosne i Hercegovine, zbog čega navedena sutkinja ima predrasude prema apelantu i v) pitanje nacionalne/bošnjačke pripadnosti sutkinje S. U. u kontekstu multietničkog sastava Suda BiH, te u svezi s tim nacionalnog sastava Povjerenstva za presignaciju predmeta koje je odredilo postupajućeg suca u tom predmetu.

24. U odnosu na prvi razlog Sud BiH je naveo da činjenica da je sutkinja S. U. na ročištu održanom 5. veljače 2024. godine pozvala tužitelje da pročitaju optužnicu u dijelu koji se odnosi na apelanta, koji je "ostao" u predmetu nakon što je prethodno doneseno rješenje o razdvajanju postupka u odnosu na drugooptuženog M. L., predstavlja uobičajeno postupanje suda u istovjetnim situacijama. Takvo postupanje je, prema stajalištu Opće sjednice Suda BiH, opravdano, posebno kada se ima u vidu da se činjenično, uz preambulu (uvod), optužnica sastoji od dvije odvojene točke, pri čemu se samo točka 1. odnosi na apelantove radnje, što je posebno vidljivo uvidom u pravnu ocjenu – kvalifikaciju kaznenog djela za koje se optužnicom tereti. Čitanje činjeničnih navoda optužnice u odnosu na optuženu osobu u odnosu na koju je odlukom suda kazneni postupak razdvojen predstavljalo bi, prema ocjeni Suda BiH, nepotrebno odugovlačenje, a sve s aspekta cjelishodnosti, efikasnosti i ekonomičnosti. U svezi s tim je navedeno i da se treba imati u vidu da je u konkretnom slučaju optužnica potvrđena prije skoro pet mjeseci te da do tada nije pročitana.

25. U odnosu na drugi razlog apelantove obrane navedeno je da zakonom nigdje nije propisana obveza postupajućeg suca da informira stranke i obranu o sastavu suda u bilo kojoj fazi postupka, prije nego što sudac poduzme bilo koju radnju u okviru svoje nadležnosti. U svezi s tim je navedeno da je apelantova obrana prvom prilikom saznala za postupanje sutkinje S. U., odnosno kada je informirana o izmjeni u odnosu na ranije postupajućeg suca, te da je iskoristila svoje zakonsko pravo i zatražila njezino izuzeće.

26. U odnosu na raniji politički angažman sutkinje S. U. navedeno je da nije obrazloženo na koji način navedena okolnost predstavlja okolnost koja izaziva razumnju sumnju u nepristranost suca. U svezi s tim je istaknuto da je navedena sutkinja s pozicije pomoćnika ministra financija razriješena 2001. godine, tj. prije više od 20 godina, nakon čega je njezin radni angažman isključivo vezan za rad u pravosuđu, pri čemu je 2022. godine odlukom VSTV-a imenovana za suca Suda BiH.

27. U odnosu na navode iz zahtjeva koji se tiču davanja potpore inicijativi tužitelja Tužiteljstva BiH (Dž. P.) za otvaranje predmeta u pogledu apelantovih najava o rušenju ustavnopravnog poretka Bosne i Hercegovine, Opća sjednica Suda BiH je navela da ta činjenica ne znači da sutkinja S. U. ima bilo kakve predrasude prema apelantu. U svezi s tim je istaknuto da je tužiteljevo temeljno pravo i temeljna dužnost, u skladu sa člankom 35. ZKPBiH, otkrivanje i gonjenje učinitelja kaznenih djela koja su u nadležnosti Suda BiH. Stoga je zaključeno da samo postupanje sutkinje S. U. u vrijeme dok je obnašala dužnost tužitelja nema utjecaja na njezino postupanje u konkretnom kaznenom predmetu.

28. Konačno, u odnosu na navode o nacionalnoj pripadnosti sutkinje S. U. navedeno je da ta okolnost sama po sebi ne može biti od utjecaja na vršenje sudačke funkcije. U svezi s tim je navedeno da je predmet presigniran navedenoj sutkinji na temelju odluke Povjerenstva za presignaciju predmeta Odjela I. i Odjela II. Kaznenog odjeljenja Suda BiH zbog skorog odlaska suca M. S. u mirovinu i to prema utvrđenim pravilima za postupanje u takvim situacijama (Pravilnik o sustavu za automatsko upravljanje predmetima u sudovima). O tome su, kako je navedeno, upoznati stranke i branitelj. Također je navedeno i da svaki sudac, pa tako i S. U., kao nositelj pravosudne funkcije ima obvezu da u svakom

predmetu koji mu je dodijeljen u rad postupka savjesno i da se u svom radu rukovodi načelom nepristranosti u skladu s pravilima Kodeksa sudačke etike i sudačkom zakletvom. Sudac je, kako je istaknuto, u obvezi obavljati svoju funkciju na način da sve strane u postupku tretira bez favoriziranja, pristranosti i predrasuda, te da odluke donosi na temelju predočenih činjenica i dokaza, kako je sutkinja S. U. i postupila.

29. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom 6. ožujka 2024. godine Sud BiH je donio rješenje o spajanju postupka protiv optuženog apelanta i M. L. u jedinstven postupak koji će se provesti pod brojem S1 2 K 046070 23 K.

30. Apellantov branitelj ponovo je na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom 9. listopada 2024. godine usmeno na zapisnik izložio zahtjev za izuzeće postupajuće sutkinje S. U. u smislu članka 29. točka f) ZKPBiH. U pristranost sutkinje S. U. sumnja se, kako je to navedeno, zbog povrede prava na obranu uslijed događaja nastalih tijekom tog ročišta za glavni pretres jer je inzistirala na nastavku glavnog pretresa.

31. Rješenjem izvanpretnosnog vijeća Suda BiH broj S1 2 K 046070 24 Kv 2 od 10. listopada 2024. godine odbačen je kao nedopušten apellantov zahtjev za izuzeće sutkinje S. U. podnesen 9. listopada 2024. godine. U obrazloženju rješenja je navedeno da je zahtjev podnesen nakon početka glavnog pretresa (u fazi izvođenja dokaza), zbog čega je u skladu sa člankom 32. stavak (4) ZKPBiH apellantov zahtjev odbačen. Pri tome je navedeno da apellant i njegov branitelj imaju mogućnost u eventualnoj žalbi na presudu iznijeti prigovore pristranosti.

f) Osporene presude

32. Presudom Suda BiH (koju je donijela sutkinja S. U.) broj S1 2 K 046070 23 K od 26. veljače 2025. godine (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda) apellant je proglašen krivim što je:

U vremenskom periodu od 1. do 9. jula 2023. godine u Banja Luci, svjestan i znajući da je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu, Christian Schmidt, donio odluku kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj 14/23 od 1. jula 2023. godine, koji Zakon je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine i odluku kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske broj 15/23 od 1. jula 2023. godine, koji Zakon je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na sedmoj posebnoj sjednici održanoj 21. juna 2023. godine, sa kojima je prethodno bio upoznat i protivno tome preduzimao službene radnje u cilju nastavka zakonodavnog postupka, a ne primjenjujući i ne provodeći navedene odluke Visokog predstavnika i to:

2. (tačka 1. optužnice)

Milorad Dodik, kao službena osoba u instituciji Republike Srpske, u svojstvu predsjednika Republike Srpske, koristeći ovlasti propisane članom 80. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj: 21/1992, 28/1994 - Amandmani XXVI- XLIII, 8/1996 - Amandmani XLIV-LI, 13/1996 - Amandman LII, 15/1996 - ispr., 16/1996 - Amandman LIII, 21/1996 - Amandmani LIV-LXV, 21/2002 - Amandmani LXVI-XCII, 26/2002 - ispr., 30/2002 - ispr., 31/2002 - Amandmani XCIII-XCVIII, 69/2002 - Amandmani XCIX-CIII, 31/2003 - Amandmani CIV i CV, 98/2003 - Amandmani CVI-CXII, 115/2005 - Amandman CXIV, 117/2005 - Amandmani CXV-CXXI i 48/2011 - Amandman CXXII i "Sl. glasnik BiH", br. 73/2019 - odluka US BiH) donio Ukaz o proglašenju Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, broj: 01-020- 3382/23 od 07.07.2023. godine, na način da je isti svojeručno potpisao, koji Zakon je usvojila Narodna skupština Republike Srpske na sjednici održanoj 21.06.2023. godine i na taj način ne primjenjujući i ne provodeći odluku Visokog predstavnika

Christian Schmidta, broj: 15/23 od 1.7.2023. godine, koja odluka je stupila na snagu tog datuma, a kojom se obustavlja zakonodavni postupak donošenja navedenog Zakona, kao i Ukaz o proglašenju Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: 01-020-3396/23 od 7.7.2023. godine, koji Zakon je usvojila Narodna skupština Republike Srpske na sjednici održanoj dana 27.6.2023. godine i na taj način ne primjenjujući i ne provodeći odluku Visokog predstavnika Christian Schmidta, broj: 14/23 od 1.7.2023. godine koja odluka je stupila na snagu tog datuma, kojom se obustavlja zakonodavni postupak donošenja navedenog Zakona, a koje odluke Visokog predstavnika su objavljene u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", broj: 47/23 od 7.7.2023. godine, iako je bio svjestan da su Odluke Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini obvezujuće u skladu sa ovlaštenjima koja su mu data članom V Anexa 10 Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članom II.1d) navedenog Sporazuma, a sve u namjeri da se navedene odluke Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu ne primijene i ne provedu, obzirom da je za primjenu i provedbu ovih odluka bilo potrebno uzdržavanje od daljnjeg zakonodavnog postupanja, nakon čega je optuženi navedene Ukaze prosljedio u Javnu ustanovu "Službeni glasnik Republike Srpske" radi njihove objave i potom stupanja na snagu navedenih Zakona, a koje posljedice je i htio.

33. Sud BiH je u izreci presude naveo da je apellant prethodno opisanim radnjama počinio kazneno djelo neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz članka 203a stavak (1) KZBiH, zbog čega je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine. Na temelju članka 203a stavak (4) apellantu je izrečena mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika Republike Srpske u trajanju od šest godina od dana pravomoćnosti presude, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja te mjere sigurnosti.

34. U obrazloženju je navedeno da je završna riječ obrane sadržavala 22 poglavlja, te da je u 17. poglavlju apellantov branitelj detaljno razradio pitanje proceduralnih propusta tijekom postupka, posebno se fokusirajući, između ostalog, i na tezu da optužnicu nije potvrdio "nepristran" sud. Kronološki je ukazano na apellantove pismene i usmene zahtjeve za izuzeće preciziranih tužitelja, sudskog vještaka i sudaca u tom predmetu. U svezi s tim, Sud BiH je naveo da je tijekom cijelog postupka i u svakoj svojoj odluci vodio računa o načelu nepristranosti suda. U odnosu na apellantov prigovor kršenja odredbe članka 251. ZKPBiH Sud BiH je istaknuo da je tijekom glavnog pretresa u više navrata došlo do odgađanja pretresa u trajanju duljem od trideset dana (između ročišta održanih 6. ožujka 2024. i 17. travnja 2024. godine; 22. svibnja 2024. i 17. srpnja 2024. godine; 17. srpnja 2024. i 28. kolovoza 2024. godine). S obzirom na ranije danu suglasnost stranaka i branitelja da se do tada provedeni dokazi ne provode iznova, Sud BiH je na pretresima održanim 17. travnja 2024. godine, 17. srpnja 2024. godine i 28. kolovoza 2024. godine donio odluku da glavni pretres formalno počinje iznova u smislu odredbe članka 251. stavak (2) ZKPBiH. Pri tome je konstatirano da se do tada saslušani svjedoci neće ponovo pozivati i saslušavati, nego će se koristiti iskazi koje su prethodno dali u tom postupku, kao i materijalni dokazi koji su izvedeni tijekom glavnog pretresa. Zbog protoka razdoblja duljeg od 30 dana između ročišta održanih 5. prosinca 2024. godine i 29. siječnja 2025. godine, u smislu odredbe članka 251. stavak (2) ZKPBiH, nakon izjašnjenja stranaka i branitelja, Sud BiH je na nastavku pretresa održanom 29. siječnja 2025. godine donio rješenje da glavni pretres formalno počinje iznova. Određeno je da se do tada provedeni dokazi neće ponovo izvoditi, odnosno neće se ponovo pozivati svjedoci Tužiteljstva BiH, nego će se koristiti njihovi iskazi dani na glavnim pretresima od 6. ožujka 2024. godine, 17. travnja 2024. godine i 13. studenog 2024. godine. Također je određeno da se

neće ponovo pozivati ni svjedoci apelantove obrane, nego će se koristiti njihovi iskazi dani na glavnim pretresima od 17. srpnja 2024. godine i 28. kolovoza 2024. godine. Na statusnoj konferenciji održanoj 30. prosinca 2024. godine Sud BiH je od Tužiteljstva BiH i branitelja optuženih zatražio da se izjasne glede suglasnosti za protek roka od 30 dana. Sud BiH je 15. siječnja 2025. godine primio izjašnjenje apelantovog branitelja u kojem obavještava sud da apelant i njegov branitelj nisu suglasni da se ranije izvedeni dokazi ne izvedu ponovo, nego traže da glavni pretres počne iznova, čitanjem optužnice Tužiteljstva BiH od 22. kolovoza 2023. godine. U svezi s tim je navedeno da se apelantov branitelj pozvao na procesna prava koja pripadaju apelantu kao optuženom, kao i na načelo neposrednosti i javnosti, navodeći da je načelo javnosti ključno za stvaranje povjerenja u čitav pravosudni sustav, pa tako i u Sud BiH. Osvrnuo se i na činjenicu da je Sud BiH tijekom postupka odbio određen broj dokaza koje je predložila obrana, a koji se tiču pravnog statusa visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini uopće, kao i statusa Christiana Schmidta. U odnosu na te apelantove navode Sud BiH je prije svega istaknuo da je tijekom trajanja glavnog pretresa zabilježen veći broj odgoda zbog kojih je dinamika suđenja bila narušena iz objektivnih razloga, a što je dovelo do diskontinuiteta u radu, te da su razlozi za odgodu pretresa bili različite prirode. Zbog toga je Sud BiH istaknuo da se suđenje nije moglo odvijati planiranim tempom, odnosno svakog tjedna, a što je za posljedicu imalo dulje trajanje postupka. Zbog ranije ukazane činjenice davanja prethodne suglasnosti stranaka u postupku u tri navrata za protek roka od 30 dana, Sud BiH je ocijenio kao neutemeljen zahtjev obrana optuženih da se svi dokazi ponovo izvedu. U svezi s tim je navedeno da je Sud BiH imao u vidu prava optuženih na suđenje u razumnom roku, kao i načelo efikasnosti i ekonomičnosti postupka. Takvom odlukom Suda BiH, kako je navedeno, ni na koji način nije povrijeđeno pravo optuženih na pravično suđenje, niti načela neposrednosti, javnosti i "jednakosti oružja", na koja se pozvao apelantov branitelj, niti su optuženi na bilo koji način dovedeni u nepovoljniji položaj. Pri tome je navedeno da je sud dužan tijekom postupka voditi računa o pravima optuženih, kao i o pravima svjedoka, te paziti na obvezu da se svjedoci ne izlažu nepotrebnim saslušanjima, a što bi se u konkretnom slučaju i desilo jer su pojedini svjedoci više puta pozivani u Sud BiH kako bi svjedočili u tom predmetu. Također je ukazano i da bi ponovno pozivanje svjedoka pred Sud BiH, kao i ulaganje materijalne dokumentacije samo prouzročilo dodatne troškove. S obzirom na navedeno, Sud BiH je zaključio da je jedini razlog takvog zahtjeva obrane usmjeren na odugovlačenje kaznenog postupka, što za Sud BiH nije prihvatljivo. Osim toga, Sud BiH je istaknuo da je navedeni zahtjev za ponavljanje postupka podnesen, između ostalog, kako bi bilo zadovoljeno načelo javnosti. U svezi s tim, Sud BiH je naveo da je tijekom cijelog trajanja postupka javnost bila uključena, odnosno da Sud BiH nikada nije u smislu članka 235. ZKPBiH donio procesnu odluku o isključenju javnosti s dijela ili cijelog glavnog pretresa. Spuštanje paravana ispred prostora predviđenog za publiku u sklopu sudnice u kojoj se glavni pretres odvijao, prema ocjeni Suda BiH, predstavljalo je samo mehanizam kojim je realizirano pravo i obveza postupajućeg suca da udalji iz sudnice sve one koji narušavaju red kako bi se suđenje odvijalo neometano. Na takav način je onemogućen apelantov kontakt s publikom, koji joj je konkludentnim radnjama (pokretima ruke, okretanjem u pravcu publike i sl.) signalizirao da ustane, što je publika nakon danih uputa i učinila, ustajući i glasno izražavajući negodovanje. Sud BiH je naveo da je, s ciljem ispunjenja dužnosti da se stara o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda, u više navrata tijekom trajanja glavnog pretresa upozoravao prisutne na obvezu da se pristojno ponašaju i da ne ometaju rad suda, konstatirajući uočena neprimjerena postupanja na zapisnik o glavnom pretresu. Istaknuto je da je Sud BiH u više

navrata upozorio kako apelanta tako i njegovog branitelja da neće tolerirati držanje političkog govora u sudnici. Također je navedeno da je zadovoljeno i načelo neposrednosti i jednakosti strana u postupku u skladu s odredbama ZKPBiH, zbog čega su ti navodi ocijenjeni kao neutemeljeni.

35. Dalje je ukazano da je apelantova obrana predložila izvođenje materijalnih dokaza koji se nalaze u sudskom spisu, a koji su dostavljeni kao prilog apelantovog zahtjeva za izuzeće tada postupajućeg suca M. S. i sutkinje S. U. za potrebe odlučivanja Opće sjednice Suda BiH. Radilo se o dokazima, tj. izjavama visokog predstavnika, federalnog ministra unutarnjih poslova, ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, stranih veleposlanika te predsjednika Suda BiH o apelantu. Sud BiH je navedeni apelantov prijedlog odbio cijeneći da novinski članci i tekstovi u njima ne mogu biti dokaz u kaznenom postupku. U svezi s tim je navedeno da je ocjena Suda BiH (a što je u skladu i sa sudskom praksom apelacijskog vijeća Suda BiH) da novinski članci i tekstovi predstavljaju mišljenje njihovog autora, zbog čega se ne može smatrati da su utemeljeni na autentičnim i provjerenim informacijama ili činjenicama, te ne mogu biti pouzdan dokaz.

36. Potom je navedeno da su odluke visokog predstavnika od 1. srpnja 2023. godine objavljene u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 47/23 od 7. srpnja 2023. godine. Dalje je istaknuto da navedene odluke visokog predstavnika, koje su objavljene na službenoj internetskoj stranici OHR-a www.ohr.int, predstavljaju zvanične i autentične dokumente, kao i da službena internetska stranica OHR-a predstavlja zvanični izvor javnosti za odluke visokog predstavnika koje se objavljuju na toj internetskoj stranici. Osim toga, ukazano je i da autentičnost službene internetske stranice OHR-a dodatno dokazuje i sama činjenica da je stupanje na snagu određenih odluka i zakona vezano uz njihovu objavu na službenoj internetskoj stranici OHR-a. Sama objava na službenoj internetskoj stranici OHR-a od 1. srpnja 2023. godine prethodila je objavi u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", a samo stupanje na snagu zakona vezano je uz objavu na službenoj internetskoj stranici OHR-a, a ne u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

37. Sud BiH je odbio kao neutemeljen prigovor branitelja optuženih koji se tiče ovlaštenja visokog predstavnika Christiana Schmidta, načina objave njegovih odluka, kao i bonskih ovlaštenja. U svezi s tim, Sud BiH se referirao na stajališta zauzeta u točki 72. Odluke Ustavnog suda broj U-27/22 od 23. ožujka 2023. godine (dostupna na www.ustavnusud.ba). U odnosu na pravna pitanja koja se odnose na legitimnost visokog predstavnika i njegova ovlaštenja da nameće zakone u Bosni i Hercegovini, Sud BiH je istaknuo da u potpunosti prihvaća stajališta iz "presuda" Ustavnog suda koje su konačne i obvezujuće, te odluke Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud), a posebno u predmetu *Berić i drugi protiv Bosne i Hercegovine* (toč. 26–28.). Dalje je navedeno da je 27. svibnja 2021. godine Upravni odbor Vijeća za provedbu mira "zvanično imenovao" Christiana Schmidta za visokog predstavnika. Postupajući po zahtjevu Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira da u skladu s tim obavijesti glavnog tajnika UN-a, prethodni visoki predstavnik dr. Valentin Inzko je 3. lipnja 2021. godine uputio pismo glavnom tajniku UN-a Antoniju Guterresu kojim ga je informirao o odluci Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira da zvanično imenuje Christiana Schmidta. Potom je Sud BiH istaknuo da se "Odluka Ustavnog suda broj U-15/21 od 14. srpnja 2022. godine odnosi na gotovo identičnu pravnu situaciju glede ovlaštenja visokog predstavnika Christiana Schmidta da donosi Odluku o dopuni Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine i Zakon o neprimjenjivanju takve odluke visokog predstavnika koji je donijela Narodna skupština RS". S obzirom na navedeno, zaključeno je da je Christian Schmidt legalno izabran visoki predstavnik i da je, prema Aneksu X. Općeg okvirnog sporazuma

za mir u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Aneks X.), relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a i Borskoj deklaraciji, imao ovlaštenja intervenirati u pravni sustav Bosne i Hercegovine, pri čemu tada supstituira domaće vlasti djelujući kao vlast Bosne i Hercegovine i da se zakon koji on donese mora smatrati zakonom Bosne i Hercegovine.

38. Cijeneći sve izvedene dokaze, Sud BiH je utvrdio da je apelant počinio kazneno djelo jer kao službena osoba u institucijama Republike Srpske nije primijenio i proveo odluke visokog predstavnika. U svezi s tim, prvenstveno je utvrđen apelantov status te zaključeno da je u inkriminiranom razdoblju nesporno obnašao dužnost predsjednika Republike Srpske. Kada je riječ o radnji izvršenja kao bitnom obilježju kaznenog djela, Sud BiH je istaknuo da je svjedokinja J. P. B. na okolnosti koje su prethodile potpisivanju spornih ukaza navela određene aktivnosti koje su se poduzimale u Službi predsjednika RS. U tom smislu je ta svjedokinja navela da je na zahtjev predsjednika organiziran niz sastanaka koji su održani u Kabinetu predsjednika, na kojem su bili prisutni predsjednik Vlade RS i ministri u Vladi RS (koji su pravnici po struci), profesor ustavnog prava S. K., ministri Ž. B. i M. B., potom predsjednik Narodne skupštine RS, savjetnici predsjednika Republike Srpske, predstavnici Republike Srpske u institucijama Bosne i Hercegovine, srpski član Predsjedništva Ž. C. te mnogi profesori ustavnog prava. Sud BiH je ukazao da je ta svjedokinja pojasnila da su navedeni sastanci s relevantnim pravnim stručnjacima održavani kako bi oni dali adekvatnu analizu/ekspertizu navedenih tema i kako bi se predsjedniku Republike Srpske u konačnici dao zaključak treba li potpisati predmetne ukaze. Potom je Sud BiH naveo da je apelant u svojstvu svjedoka istaknuo da je u razgovoru sa savjetnicima zaključeno da je odluka Christiana Schmidta, prema njihovom viđenju, nelegalna, nepotrebna te da nije objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine". Apelant je istaknuo da je sporne ukaze potpisao dan prije nego što mu je predložen "Službeni glasnik" u kojem su objavljene odluke visokog predstavnika, te dodao da je, prema Ustavu i zakonima, jedini zakonodavac na razini Bosne i Hercegovine Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine i da sve odluke koje se primjenjuju u pravnom sustavu Bosne i Hercegovine moraju biti objavljene u "Službenom glasniku". Dalje je navedeno da je apelant istaknuo da su mu savjetnici prenijeli da mu, ako se ne odluči da potpiše ukaze, prema odredbama Kaznenog zakona Republike Srpske prijeti kazna zatvora u trajanju od 12 godina, te da nema nijednog pravnog razloga da to ne učini. Prema apelantovim riječima, on kao predsjednik Republike Srpske predstavlja dio zakonodavnog procesa, ali ne može utjecati na donošenje zakona i da to jedino čini Narodna skupština RS. Istaknuo je da je imao mogućnost vratiti zakone Narodnoj skupštini RS, ali odlučujući razlog zašto to nije učinio je bio taj što je Vijeće naroda, koje je uvijek iskazivalo vitalni interes, najčešće Bošnjački klub, dalo suglasnost da zakoni mogu stupiti na snagu. Apelant je pojasnio da u slučaju da je bilo izraženo mišljenje Bošnjačkog kluba ili bilo kojeg kluba u Vijeću naroda da postoje elementi ugrožavanja, ne bi potpisao ukaze, dodajući na kraju da od predsjednika Narodne skupštine RS dobiva zakon na potpis samo onda kada je prošao kompletnu proceduru.

39. Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da tijekom postupka apelantova sposobnost da shvati značaj djela koje je počinio i upravlja svojim postupcima ničim nije dovedena u pitanje, Sud BiH je zaključio da su se u konkretnom slučaju u apelantovim radnjama stekla sva obilježja kaznenog djela neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz članka 203a stavak (1) KZBiH, te ga je proglasio krivim za to kazneno djelo. Apelantovi navodi izneseni u završnoj riječi da se u konkretnom slučaju radi o politički montiranom procesu i njegovom političkom progonu, te da je cijeli postupak vođen s ciljem da se

on eliminiše iz politike odbijeni su kao neutemeljeni. Pri tome je navedeno da je apelant u vrijeme izvršenja kaznenog djela bio sposoban za rasuđivanje i u mogućnosti razumjeti značaj svojih radnji, kao i da je potpuno sposoban donositi odluke i shvatiti njihov značaj. Sud BiH nije prihvatio tvrdnju obrane da je apelant morao potpisati sporne ukaze o objavi zakona u "Službenom glasniku Republike Srpske" jer ga na to obvezuje članak 80. stavak 4. Ustava Republike Srpske. Sud BiH je istaknuo da takvu apelantovu tvrdnju opovrgavaju izvedeni dokazi. Upravo suprotno, Sud BiH je istaknuo da je apelant bio u obvezi zahtijevati od Narodne skupštine RS ponovno odlučivanje o zakonima o kojima je prethodno visoki predstavnik donio odluke kojima se sprečava njihovo stupanje na snagu. U prilog činjenici da je apelant doista znao da je objavljena Odluka visokog predstavnika sa Zakonom i da je bio upoznat sa sadržajem tog Zakona, Sud BiH je ukazao na apelantov govor s Kozare (2. srpnja 2023. godine), koji je reproduciran na glavnom pretresu od 13. studenog 2024. godine, a u kojem je u relevantnom dijelu navedeno:

[...] Ali vama ću reći, oni prave okvir da bi evo nas, prvo, prije svega mene, doveli u sarajevske kazamate da mi tamo Sude. Zato je kao Šmit promijenio Zakon o krivičnom postupku i rekao da svako urušavanje kao po njemu ustavnog poretka, znači kazna 6 godina zatvora. E to znači kad Milorad Dodik potpiše ukaz da će se proglasiti zakoni koje je on jučer ukinuo, da će onda oni krenuti na Milorada Dodika, evo ga... i onda me tamo poslati kod nekog muslimanskog tužioca, koji će me prosljediti kod muslimanskog sudije, da mi odrežu najveću kaznu, a neki opet izdajnici među nama će tome aplaudirati jer sam ja kriminalac koji zaslužuje da budem zatvoren, po njima. [...] Mi ćemo proglasiti važećim te zakone, a onda ćemo krenuti vjerovatno u procedure pred Sudom, otići ćemo na Parlament, donijet ćemo odluku o neprihvatanju nadležnosti Suda, Tužilaštva i SIPA-e na prostoru Republike Srpske.[...]

40. Osim citiranog apelantovog govora s Kozare od 2. srpnja 2023. godine, Sud BiH je naveo da apelantova svijest i znanje o tome da je visoki predstavnik 1. srpnja 2023. godine donio odluke kojima se sprečava stupanje na snagu dva zakona proizlazi i iz iskaza svjedokinje J. P. B. koja je na upit Suda BiH što je bio razlog održavanja sastanaka apelanta s velikim brojem profesora, eksperata i savjetnika potvrdila da su to bila njihova saznanja iz medija da je Christian Schmidt donio dvije odluke sa zakonima od 1. srpnja 2023. godine, zbog čega je angažiran veći broj eksperata kako bi se razmotrilo pitanje treba li predsjednik Republike Srpske potpisati ukaze.

41. Dakle, Sud BiH je zaključio da je apelant bio svjestan da je kao službena osoba, postupajući u svojstvu predsjednika Republike Srpske, donio dva ukaza u namjeri da se odluke koje je donio visoki predstavnik ne primijene i ne provedu, iako je bio svjestan da su odluke visokog predstavnika obvezujuće, nakon čega su navedeni ukazi objavljeni u "Službenom glasniku Republike Srpske", a koje posljedice je i htio, postupajući s izravnim umišljajem. Imajući u vidu navedeni zaključak, Sud BiH nije prihvatio tezu obrane, iznesenu u završnoj riječi, da je apelant postupao u pravnoj/stvarnoj zabluđi. Isto tako su kao potpuno neutemeljene ocijenjene i apelantove tvrdnje da se u konkretnom slučaju radi o "beznačajnom djelu". Nasuprot tvrdnjama apelantove obrane, ocijenjeno je da su upravo priroda i težina kaznenog djela kojim je apelant mogao ugroziti pravnu sigurnost građana Bosne i Hercegovine, način izvršenja djela i apelantova namjera da nakon stupanja na snagu spornih zakona onemogući djelovanje državnih institucija na prostoru Republike Srpske, kao i okolnost da je pri tome postupao s izravnim umišljajem čimbenici koji utječu na zaključak suda da radnje koje je apelant poduzeo ni u kojem slučaju ne predstavljaju beznačajno djelo.

42. Isto tako je navedeno da su neutemeljeni i navodi obrane o nepostojanju štetne posljedice, kao i statusa oštećenog. Sud BiH je ponovio da je apelant poduzetim radnjama mogao ugroziti pravnu sigurnost građana Bosne i Hercegovine na način da je neobjavlivanjem presuda Ustavnog suda Bosne i Hercegovine građanima entiteta Republika Srpska mogao onemogućiti pristup informiranju o pravnim stajalištima i odlukama najviše pravosudne instance na razini države. Činjenica da je navedena posljedica u konkretnom slučaju izostala, kako je to istaknuto, nije od značaja za zaključak suda da je apelant svojim radnjama iskazao da želi njihovo nastupanje. To bi, kako je navedeno, u krajnjem slučaju imalo nesagledive reperkusije i dovelo do slabljenja pravne države. Sud BiH je naveo da nije mogao zanemariti činjenicu da bi apelantovim postupanjem, da ono nije spriječeno (ali ne voljom samog apelanta), bio oštećen neodređen, veći broj građana entiteta Republika Srpska i države Bosne i Hercegovine.

43. U odnosu na apelantov prigovor da 7. srpnja 2023. godine, kada je potpisao dva sporna ukaza, kazneno djelo nije postojalo, a da su dopune KZBiH stupile na snagu 8. srpnja 2023. godine u smislu Jedinistvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, Sud BiH je naveo da se to odnosi samo na zakone koje je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a ne i na zakone koje je donio visoki predstavnik. U svezi s tim je navedeno da stavak 2. članka 1. Jedinistvenih pravila predstavlja samo preporuku, a ne obvezu, te da je visoki predstavnik, supstituirajući domaće vlasti, donio i javno objavio Zakon o izmjenama o dopunama KZBiH, koji je objavljen na službenoj internetskoj stranici OHR-a, a stupio na snagu dan poslije, tj. 2. srpnja 2023. godine. Na taj način, kako je navedeno, opovrgavaju se navodi obrane da apelant nije mogao počinuti kazneno djelo.

44. U odnosu na odluku o kaznenopravnoj sankciji Sud BiH je posebno cijenio činjenicu da kazneno djelo spada u kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. Vrijednosti koje su tim inkriminacijama zaštićene i koje međunarodna zajednica podiže na rang općeljudskih vrijednosti su ujedno i vrijednosti svake pojedine zemlje, koje se štite i u smislu ispunjenja međunarodnih preuzetih obveza i kao vrijednosti našeg društva. Kao otegotnu okolnost Sud BiH je cijenio da je apelant poduzetim radnjama mogao ugroziti pravnu sigurnost građana Bosne i Hercegovine na način da je neobjavlivanjem "presuda" Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, čije su odluke prema Ustavu Bosne i Hercegovine konačne i obvezujuće, mogao građanima entiteta Republika Srpska onemogućiti pristup informiranju o pravnim stajalištima i odlukama najviše pravosudne instance na razini države Bosne i Hercegovine, dovodeći na taj način do pravne nesigurnosti, nejednakosti građana, a u konačnici i do slabljenja pravne države. Osim toga, kao otegotne okolnosti na apelantovoj strani ocijenjene su pobude iz kojih je djelo učinjeno, odnosno apelantova namjera da, nakon što se proglase važećim zakoni koje je donijela Narodna skupština RS, onemogućiti djelovanje državnih institucija, i to Suda BiH, Tužiteljstva BiH i Državne agencije za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine na prostoru Republike Srpske, a što je jasno najavio u svom govoru održanom 2. srpnja 2023. godine na Kozari. Također, Sud BiH je kao otegotnu okolnost cijenio i apelantovo držanje nakon učinjenog kaznenog djela, koje se ogleda u nepoštovanju Suda BiH i Tužiteljstva BiH tijekom suđenja u samoj sudnici. Od olakotnih okolnosti Sud BiH je cijenio apelantovu raniju neosuđivanost i njegove obiteljske prilike. S obzirom na navedeno, zaključeno je da će se izrečenom kaznenom sankcijom u odnosu na apelanta postići svrha kažnjavanja (specijalna prevencija), kao i utjecati na potencijalne počinitelje tih kaznenih djela da se klone kriminogenih aktivnosti (opća prevencija).

45. U odnosu na izrečenu mjeru sigurnosti Sud BiH je na temelju okolnosti pod kojima je kazneno djelo izvršeno i načina izvršenja zaključio da postoji opasnost da bi daljnje vršenje dužnosti predsjednika Republike Srpske moglo poticajno djelovati na apelanta "da svoje znanje, iskustvo i stručne sposobnosti iskoristi za ponovno izvršenje nekog od kaznenih djela vezanih za obnašanje navedene dužnosti (a što on javno i najavljuje)". Sud BiH je ocijenio da je izricanje mjere sigurnosti u trajanju od šest godina, koja je bliža zakonskom maksimumu trajanja te mjere, razmjerno kazni zatvora koju je sud izrekao tom presudom.

46. Kada su u pitanju pravne posljedice osude Sud BiH je istaknuo da nije donio posebnu odluku o prijedlogu Tužiteljstva BiH u smislu članka 203a stavak (5) toč. a), c) i d) KZBiH. Istaknuto je da pravne posljedice osude prema članku 5. KZBiH nisu kaznenopravna sankcija zbog čega se one ne utvrđuju, ne izriču i ne unose u presudu s obzirom na to da nastupaju po automatizmu, odnosno po sili zakona. Upravo ih takva priroda, kako je to navedeno, i odvaja od kaznenopravnih sankcija, kakva je npr. mjera sigurnosti, koja, da bi bila primijenjena, mora biti izrečena presudom. Pri tome je navedeno da u konkretnom slučaju činjenica preklapanja faktičke suštine potencijalne pravne posljedice osude koja će nastupiti ako se za to steknu zakonski uvjeti s izrečenom mjerom sigurnosti jedno drugo ne isključuje. U svezi s tim je navedeno da je riječ o različitoj prirodi te dvije potpuno različite mjere s aspekta poimanja što se smatra kaznenopravnom sankcijom, te na što sud ima utjecaja i što svojom presudom izriče. Stoga je navedeno da kada su ispunjeni zakonski uvjeti i kada sud to nađe opravdanim, kao u konkretnom slučaju, izreći će mjeru sigurnosti za koju je zakonom ovlašten da ju izrekne, dok će pravne posljedice osude nastupiti u onom opsegu i u ono vrijeme koje zakon predviđa, bez utjecaja posebne odluke suda na to. Sud BiH je također smatrao bitnim istaknuti da pravne posljedice osude prestaju brisanjem osude, kako je to propisano u članku 121. KZBiH, kao i to da se osuda ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti, a kako je to navedeno u stavku 6. navedenog članka.

47. Presudom Suda BiH u vijeću Apelacijskog odjeljenja (u daljnjem tekstu: apelacijsko vijeće) broj S1 2 K 046070 25 Kž 2 od 12. lipnja 2025. godine (u daljnjem tekstu: drugostupajnska presuda) odbijene su kao neutemeljene žalbe Tužiteljstva BiH i žalba apelantovog branitelja, te potvrđena prvostupajnska presuda.

48. U odnosu na žalbeni prigovor kršenja članka 251. stavak (2) ZKPBiH apelacijsko vijeće je istaknulo da obrana smatra da je, s obzirom na protek roka duljeg od 30 dana od posljednjeg odgađanja, glavni pretres trebao iznova početi 29. siječnja 2025. godine. U svezi s tim, apelacijsko vijeće je krenulo od svrhe postojanja navedene zakonske odredbe, odnosno kompletnog zakonskog članka sa svim njegovim stavcima. Jasno je, kako je to ukazano, da navedena zakonska odredba u cijelosti štiti načelo neposrednosti, odnosno kontinuitet održavanja ročišta za glavni pretres kako bi se održala sudska neposrednost. Međutim, budući da zakon predviđa iznimke, uz suglasnost stranaka i branitelja, apelacijsko vijeće je istaknulo da navedena zakonska odredba nije imperativ, kako to obrana žalbom prikazuje. Stoga je zaključeno da se radi o paušalnim razlozima obrane koji su u tom momentu očigledno bili usmjereni na odugovlačenje postupka, a žalbom usmjereni na ishodovanje bitne povrede postupka, koja, u biti, ne postoji. Apelacijsko vijeće je također ukazalo da je neutemeljen apelantov žalbeni prigovor da funkcionalno nadležan sud nije odlučio o delegiranju nadležnosti suda. Apelacijsko vijeće je istaknulo da je sudac pojedinac naveo da neće raspravljati o drugom zahtjevu za delegiranje suda jer je o zahtjevu već ranije pravomoćno odlučeno, i to iz razloga nepravodobnosti podnošenja tog zahtjeva.

49. U odnosu na žalbeni prigovor kršenja načela javnosti iz članka 234. ZKPBiH apelacijsko vijeće je istaknulo da apelantova

odbrana potpuno pogrešno poima situaciju nastalu na ročištu od 5. veljače 2024. godine, koju pokušava neutemeljeno podvesti pod nezakonito isključenje javnosti. U svezi s tim je navedeno da se očigledno radilo o isključivo stegovnoj mjeri, odnosno mehanizmu održavanja reda u sudnici. Uporište za takav zaključak apelacijsko vijeće nalazi i u činjenici, koja se može provjeriti u spisu predmeta, da u momentu spuštanja paravana nije došlo do prekida prijenosa tijekom ročišta na monitorima koji se nalaze u dijelu gdje sjedi publika (iza stakla i spuštenog paravana), a koji se inače prekida kada je javnost doista isključena. S obzirom na to da je ročište prenošeno na monitorima dostupnim javnosti, apelacijsko vijeće je ocijenilo kao netočne i neutemeljene tvrdnje obrane da javnost nije mogla biti upoznata s optužnicom i uvodnim riječima stranaka.

50. U odnosu na žalbeni prigovor povrede prava na uporabu jezika i pisma apelacijsko vijeće je istaknulo da se odbrana u tom dijelu, između ostalog, ponovo dotiče pitanja Aneksa X. dajući tumačenje riječi izvornik i original. Takvi prigovori su ocijenjeni kao neutemeljeni budući da se radi o faktičkom izlaganju pitanja vjerodostojnosti. Apelacijsko vijeće je istaknulo da pitanje postavljenja visokog predstavnika nije činjenično pitanje, kako to smatra odbrana, već isključivo pravno pitanje s obzirom na to da funkcija visokog predstavnika predstavlja notoran dio državnog i pravnog sustava države Bosne i Hercegovine, odnosno njezinog ustavnog poretka. U svezi s tim je navedeno da je Christian Schmidt ne samo u kontekstu nametanja kaznenog djela koje je predmet ovog postupka već i po mnogim drugim općepoznatim okolnostima i postupcima visoki predstavnik i tu funkciju zasigurno ne obavlja arbitrarno. Pri tome je apelacijsko vijeće ukazalo i da za imenovanje visokog predstavnika nije potrebna posebna rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, te da je legitimnost visokog predstavnika Christiana Schmidta neupitna i potvrđena 27. svibnja 2021. godine od Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira.

51. U odnosu na žalbene prigovore pristranosti sudaca apelacijsko vijeće je navelo da odbrana smatra da su postojali razlozi za izuzeće sutkinje za prethodno saslušanje J. Č. D. U svezi s tim, apelantova odbrana je istaknula da se radi o sutkinji koja je svojevremeno bila kandidat za suca Međunarodnog kaznenog suda u Hagu, a čijoj kandidaturi se apelant protivio u tadašnjem svojstvu člana Predsjedništva BiH iz reda srpskog naroda. Potvrdu svog stajališta apelantova odbrana nalazi u postupku sutkinje za prethodno saslušanje kada je optužnicu vratila na uređenje, odnosno dopisu koji, prema mišljenju obrane, predstavlja iscertavanje činjeničnog opisa optužnice. Dalje je navedeno da je odbrana sporila i postupanje S. U., koja je kao sudac pojedinac donijela prvostupanjku presudu u tom predmetu, ukazujući da se ona pojavila u sudnici 5. veljače 2024. godine, a da obrani ranije nije bio poznat njezin identitet. Odbrana se također pozvala i na ranija stajališta postupajuće sutkinje (S. U.) dok je bila na poziciji tužitelja Tužiteljstva BiH smatrajući da ona ima jednu vrstu predrasude o optuženom apelantu. Žalbom se akcentira da je na ročištu za glavni pretres od 5. veljače 2024. godine postavljen i zahtjev za izuzeće postupajuće sutkinje S. U., ali da je ona nastavila da radi iako nisu postojali nikakvi razlozi hitnosti.

52. Ispitujući prigovore obrane o navodnoj kontinuiranoj povredi s aspekta načela nepristranosti suda, koja se, prema stajalištu obrane, proteže od faze potvrđivanja optužnice pa do pretresne faze postupka, apelacijsko vijeće je utvrdilo da se radi o jednostranom viđenju obrane. Takvo viđenje, kako je navedeno, prožima se isključivo kroz apelantovo osobno nezadovoljstvo određenim sudom, bez bilo kakvih uporišta koja bi objektivno ukazivala da je apelant imao suđenje pred pristranim sudom u bilo kojoj fazi postupka. U svezi s tim je navedeno da je o svim prigovorima obrane u svezi s nepristranošću suda odlučivala Opća

sjednica Suda BiH kao jedina nadležna da o tome donese odluku. Stoga je navedeno da apelantu ni u jednoj fazi postupka nije bila uskraćena mogućnost da podnese zahtjeve za izuzeće i da se o njima odlučuje, niti mu je bilo onemogućeno iznijeti svoje mišljenje o navodnoj pristranosti. Međutim, zaključeno je da činjenica da takvo stajalište obrane, odnosno apelanta nije bilo relevantno da se u konačnici donese odluka kakvu je on želio ishodovati ne dovodi do povrede postupka koja se sada žalbom ističe. Istaknuto je da je za apelacijsko vijeće bitno da se u konkretnom slučaju nije radilo o obligatornim osnovama za izuzeće, već o fakultativnoj osnovi koja traži detaljnu procjenu navodno istaknute pristranosti. Nepristranost suca se pretpostavlja, s obzirom na mandat koji mu se dodjeljuje, te se ne može olako poljuljati subjektivnim aspektima nezadovoljstva određene stranke ličnošću suca. Isto tako je navedeno i da je u svjetlu okolnosti konkretnog slučaja postupajuća sutkinja S. U. pravilno postupila kada je odlučila da nastavi s radom (ročište od 5. veljače 2024. godine), bez obzira na podneseni zahtjev za njezino izuzeće, a koji je bio usmjeren na fakultativni razlog za izuzeće. Obrazloženo je da je čitanje optužnice u tom momentu predstavljalo formalni početak glavnog pretresa, te je u svezi s tim ukazano da niti jedan kaznenopravni sustav ne smije biti otvoren za mogućnost da optuženi samovoljno opstruira svoje suđenje. Apelacijsko vijeće je ukazalo da je sud, poštujući načelo jednakosti u postupanju, dužan osigurati pravičnost ne samo obrani već i tužiteljstvu, s obzirom na to da država s ciljem ostvarenja pravde ima pravo kazneno goniti i sprečavati kaznena djela. Stoga je zaključeno da bi odlaganje postupka unedogled, s obzirom na apelantovu upornost da se koristi uzurpacijom određenih procesnih pravila, bilo potpuno suprotno interesima pravičnosti, efikasnosti i ekonomičnosti postupka.

53. Apelacijsko vijeće je dalje u cijelosti prihvatilo stajalište prvostupajskog suda da je predmetno kazneno djelo nesporno bilo na pravnoj snazi u momentu njegovog izvršenja, te je istaknulo da u svezi s tim pravnim pitanjem neće ponavljati detaljno obrazloženje Suda BiH iz prvostupajnske presude. Međutim, apelacijsko vijeće je navelo da će ukratko akcentirati što ga je opredijelilo za takvu odluku. U svezi s tim je navedeno da se apelacijsko vijeće rukovodilo smislom tzv. *vacatio legis*, odnosno u teoriji prava postojanja razdoblja između donošenja određenog propisa i njegovog stupanja na pravnu snagu, što je posebno bilo od značaja u ranijem razdoblju kada su tehničke mogućnosti bile na znatno nižoj razini, te je način upoznavanja s određenim propisom bio vezan isključivo za tiskanu verziju službenog glasnika. S druge strane, apelacijsko vijeće je istaknulo da se u konkretnom slučaju radilo o specifičnom, ali legitimnom i pravno-valjanom načinu donošenja izmjene zakona od visokog predstavnika. U svezi s tim je ukazano da se iz stanja spisa predmeta nesporno može zaključiti da je apelant informirana osoba koja prati sva dešavanja, naročito ona vezana za postupke visokog predstavnika. Pored zvanične objave na internetskoj stranici OHR-a, takav postupak bio je i te kako medijski popraćen, dok je ključno da je odlukom kojom je učinjena izmjena KZBiH odmah određen i datum stupanja na pravnu snagu, što ispunjava standarde predvidljivosti jer nema proizvoljnosti u tumačenju od kada vrijedi učinjena izmjena. Sagledavajući okolnosti konkretnog predmeta, apelacijsko vijeće je zaključilo da su ispunjeni kriteriji predvidljivosti i dostupnosti pravnog propisa suprotno kojem je optuženi postupao, dok je sumnja apelantove obrane o momentu stupanja na snagu zakona ocijenjena bezrazložnom i neargumentiranom.

54. U odnosu na žalbeni prigovor nepostojanja, odnosno isključenja protupravnosti u konkretnom slučaju, apelacijsko vijeće je istaknulo da u cijelosti prihvaća obrazloženje iz prvostupajnske presude, koje je ocijenjeno kao valjano, zakonito i adekvatno. Dodatno je ukazano da, suprotno žalbenim tvrdnjama,

volja osobe koja obavlja funkciju visokog predstavnika nije njegova osobna, pojedinačna volja, već proizlazi iz njegove pune funkcije i ovlasti koju obavlja i koja mu je dodijeljena visokopozicioniranim instrumentom – Aneksom X. najznačajnijeg sporazuma koji se tiče Bosne i Hercegovine kao države.

55. Potom je navedeno da se, suprotno žalbenim prigovorima, u konkretnom slučaju nije moglo raditi o stvarnoj ili pravnoj zabludi na strani apelanta s obzirom na to da njegovo pogrešno shvaćanje o notorno legitimnoj i ovlaštenoj osobi da donosi zakone njega ne oslobađa krivnje. U svezi s tim je navedeno da teza apelantove obrane suštinski počiva na upornom suprotstavljanju legitimno postojećem državnom aparatu i sustavu koji funkcionira zajedno s postojanjem visokog predstavnika, ali činjenica takvog jednostranog viđenja ne dovodi u pitanje postojanje funkcije i ovlaštenja visokog predstavnika. Istaknuto je da apelant, kao i svaki drugi pojedinac, ne može imati pravo da proizvoljno ne poštuje dio državnog sustava koji mu osobno ne odgovara iz njemu poznatih razloga. Stoga je navedeno da predmet ovog kaznenog postupka i ne može biti pitanje razmatranja validnosti postojeće zakonodavne norme koja je donesena na temelju ovlaštenja na koje se visoki predstavnik i poziva u preambuli svoje odluke. Predmet tog postupka mogle su biti samo kaznenopravne radnje koje je apelant poduzeo, te mogu li se one podvesti pod bitne elemente kaznenog djela za koje se apelant tereti. U svezi s tim je obrazloženo da samo kazneno djelo, kao takvo, odnosno procedura njegove uspostave nije nešto o čemu treba raspravljati u redovnom kaznenom postupku, niti je to u nadležnosti redovnih sudova. Isto tako je navedeno da, suprotno tvrdnjama obrane, tzv. bonksi zaključci nisu nužno ni morali biti provedeni kao dokaz u postupku, kao što se kao dokaz ne izvode ni postojeći zakoni.

56. Također je navedeno da su neutemeljene i neprihvatljive žalbene tvrdnje da se radi o djelu malog značaja ili o nepodobnom pokušaju uslijed odsutnosti štetnih posljedica i niskog stupnja apelantove krivnje. U svezi s tim je navedeno da se Sud BiH u osporenoj presudi pravilno izjasnio, odnosno zaključio da izostanak štetne posljedice ne utječe na postojanje predmetnog kaznenog djela zbog toga što, kako je istaknuto, kazneno djelo iz članka 203a KZBiH ne može ni u kojem slučaju biti u zanemarivoj mjeri opasno zbog svog malog značaja i zbog neznatnosti ili odsutnosti štetnih posljedica, kako to tvrdi obrana. Istaknuto je da se izvršavanjem predmetnog kaznenog djela ugrožava zakonito djelovanje i funkcioniranje države u cjelini, te se njegovim izvršenjem dovodi u pitanje autoritet državnog aparata u svim njegovim segmentima, kao i povjerenje građana u njega. Pri tome je navedeno i da kompletno apelantovo djelovanje i postupanje implicira zaključak da je cilj bio počinjenje predmetnog kaznenog djela, odnosno krajnje nepoštovanje autoriteta visokog predstavnika u svjetlu bitnih obilježja kaznenog djela iz članka 203a KZBiH. U svezi s tim, naglašeno je da apelantova obrana ni u jednom dijelu svoje teze ne osporava radnje koje je apelant poduzeo. Konačno je navedeno da je, suprotno žalbenim tvrdnjama, odluka o mjeri sigurnosti donesena uz pravilnu primjenu zakonskih odredbi, te da je Sud BiH vodio računa o njezinoj razmjernosti spram izrečene kazne zatvora.

g) Dodatne napomene

57. Sud BiH je 1. kolovoza 2025. godine na svojoj službenoj internetskoj stranici ¹ objavio informaciju naslovljenu kao "Radi velikog interesa javnosti – Sud BiH pojašnjava mjeru sigurnosti i pravne posljedice osude u predmetu Milorad Dodik i drugi". U

tom priopćenju za javnost Sud BiH je pojasnio razliku između mjere sigurnosti koja je izrečena apelantu i pravnih posljedica osude koje se u konkretnom slučaju ne utvrđuju već nastupaju po automatizmu/sili zakona i da će "očigledno obuhvatiti širi aspekt zabrane djelovanja od onog koji je sadržan u samoj mjeri sigurnosti".

AP-4095/25

58. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da se SIP 1. kolovoza 2025. godine obratio Sudu BiH sa zahtjevom za dostavu drugostupanjske presude apelacijskog vijeća od 12. lipnja 2025. godine, a kako bi postupio prema odredbama iz svoje nadležnosti.

59. Sud BiH je 1. kolovoza 2025. godine dostavio SIP-u podatke za osuđenu osobu (apelanta) radi evidentiranja mjere sigurnosti i pravnih posljedica osude i daljnjeg postupanja iz nadležnosti SIP-a. U prilogu tog podneska dostavljena je drugostupanjska presuda apelacijskog vijeća od 12. lipnja 2025. godine. U svezi s tim je navedeno da pravne posljedice osude iz članka 203a KZBiH nastupaju po sili zakona po pravomoćnosti presude, tj. 12. lipnja 2025. godine, te da apelant ne može obavljati nijednu od dužnosti ili poslova koji su navedeni u toč. a), c) i d) članka 203a stavak (5) KZBiH. Dalje je navedeno da pravne posljedice osude nisu prema članku 5. KZBiH kaznenopravna sankcija, zbog čega se one ne utvrđuju, ne izriču i ne unose u presudu, s obzirom na to da nastupaju po automatizmu/sili zakona u slučaju da osuda za navedeno kazneno djelo postane pravomoćna. Također je navedeno da pravne posljedice osude mogu trajati najdulje deset godina, s tim da brisanjem osude prestaju pravne posljedice osude. U smislu članka 121. stavak (6) KZBiH, osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti. To u konkretnom slučaju znači da pravne posljedice osude ostaju na snazi sve vrijeme trajanja izrečene mjere sigurnosti apelantu, a najviše do momenta brisanja osude.

60. SIP je 6. kolovoza 2025. godine donio Odluku broj 06-1-07-939/25 o prestanku apelantovog mandata predsjednika RS. Tom odlukom je u točki (1) izreke navedeno da se apelantu, predsjedniku RS, izabranom na Općim izborima 2022. godine s liste političkog subjekta Saveza nezavisnih socijaldemokrata-SNSD-Milorad Dodik, utvrđuje prestanak mandata s 12. lipnja 2025. godine kada je Presuda Suda BiH broj S1 2 K 046070 23 K od 26. veljače 2025. godine postala pravomoćna. Točkom (2) izreke odluke SIP-a je navedeno da će po pravomoćnosti te odluke SIP donijeti odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora. U obrazloženju odluke SIP-a navedeno je da se taj organ 1. kolovoza 2025. godine obratio Sudu BiH sa zahtjevom da mu dostavi navedenu prvostupanjsku presudu Suda BiH kako bi postupio prema odredbama iz svoje nadležnosti. Dalje je navedeno da je 1. kolovoza 2025. godine Sud BiH dostavio SIP-u prvostupanjsku i drugostupanjsku presudu, uz napomenu da pravne posljedice osude propisane odredbama članka 203a stavak 5. KZBiH (toč. a, c i d) nastupaju po sili zakona po pravomoćnosti presude. To znači, kako je navedeno, da apelant nakon pravomoćnosti presude ne može obavljati nijednu od dužnosti ili poslova koji su navedeni u toč. a), c), i d) članka 203a stavak (5) KZBiH. Potom je SIP ukazao na sadržaj odredbi članka 1.10 stavak (1) točka 4. Izbornog zakona BiH, te toč. 5. i 6. istog članka navedenog Zakona, kao i na stavak (2) istog članka Zakona. U skladu s navedenim zakonskim odredbama, te člankom 2.9. stavak (1) točka 16. Izbornog zakona BiH i člankom 11. Uputstva o dodjeli i prestanku mandata, odlučeno je kao u dispozitivu odluke. Apelant je protiv odluke SIP-a podnio žalbu apelacijskom vijeću Suda BiH.

61. Apelant se 6. kolovoza 2025. godine obratio SIP-u sa zahtjevom/prijedlogom da SIP odloži razmatranje prestanka apelantovog mandata predsjednika RS do odluke Ustavnog suda o

¹ <https://www.sudbih.gov.ba/Post/Read/Radi%20velikog%20interesa%20javnosti%20E2%80%93%20Sud%20BiH%20poja%20C5%A1njava%20mjeru%20sigurnosti%20i%20pravne%20posljedice%20osude%20u%20predmetu%20Milorad%20Dodik%20i%20drugi>

privremenoj mjeri. Nadalje, SIP je 6. kolovoza 2025. godine dostavio obavijest apelantu kojom ga obavještava da do donošenja eventualne odluke Ustavnog suda o usvajanju privremene mjere kojom se odlaže izvršenje pravomoćne presude Suda BiH nema pravne osnove za postupanje SIP-a po apelantovom zahtjevu/prijedlogu.

62. Rješenjem apelacijskog vijeća Suda BiH broj S1 3 Iž 052766 25 Iž od 18. kolovoza 2025. godine odbijena je kao neutemeljena apelantova žalba podnesena protiv odluke SIP-a od 6. kolovoza 2025. godine. U obrazloženju rješenja je navedeno da je SIP postupao po dostavljenoj pravomoćnoj presudi i u skladu sa svojim ovlaštenjima donio odluku o prestanku apelantovog mandata s obzirom na donesenu pravomoćnu presudu protiv apelanta, odnosno izrečenu mjeru sigurnosti zabrane obnašanja dužnosti. Dalje je navedeno da su neutemeljeni i apelantovi prigovori o retroaktivnoj primjeni pojedinačnog akta, te da je u konkretnom slučaju SIP pravilno utvrdio prestanak apelantovog mandata, s obzirom na to da pravne posljedice nastupaju danom pravomoćnosti presude, koja je u konkretnom slučaju utvrđena danom donošenja drugostupanjske presude od 12. lipnja 2025. godine. Potom je navedeno da apelacijsko vijeće nije posebno cijenilo žalbeni razlog koji se odnosi na povredu članka 80. stavak 4., članka 87. i dr. Ustava Republike Srpske jer SIP nije nadležan za ocjenu ustavnosti i on u svom radu primjenjuje isključivo odredbe Izbornog zakona BiH kao *lex specialis*. Također je navedeno da se žalbom neutemeljeno ukazuje da je članica SIP-a V. B. P. bila dužna izuzeti se iz odlučivanja u konkretnom slučaju zbog vođenja parničnog spora s apelantom. U svezi s tim je obrazloženo da ta okolnost ne predstavlja razlog za izuzeće članova SIP-a u smislu članka 35. točka 6. Izbornog zakona BiH. Pri tome je ukazano i da je apelant imao mogućnost da na to ukaže SIP-u i da traži izuzeće navedenog člana Povjerenstva, ali je to propustio učiniti. Konačno, apelacijsko vijeće je istaknulo da SIP svoje odluke donosi dvotrećinskom većinom, a da je odluka SIP-a od 6. kolovoza 2025. godine donesena jednoglasno i da je u njezinom donošenju sudjelovalo svih sedam članova. Zbog toga je zaključeno da izuzimanje navedenog člana Povjerenstva ne bi utjecalo na drugačiju odluku SIP-a.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije broj AP-3722/25

63. Apelant smatra da su mu osporenim odlukama prekršena prava iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). Također ukazuje i na kršenje članka 7. st. 1. i 2. Europske konvencije. Smatra da je kazneni postupak u kojem je osuđen politički motiviran s ciljem njegovog eliminiranja iz političkog života u Bosni i Hercegovini. U svezi s tim, apelantov primarni prigovor se tiče načela zakonitosti u svezi s institutom *vacatio legis*, objavom zakona, pristupačnosti/dopuštenosti i predvidljivosti kaznenih normi u konkretnom slučaju. Prvenstveno osporava da "nametnuti" članak 203a KZBiH čini "domaći zakon", kako su to zaključili redovni sudovi, te da u konkretnom slučaju nije pitanje što je apelantu bilo poznato 7. srpnja 2023. godine, kada je potpisao dva sporna ukaza, već je li navedenog datuma odredba članka 203a izmijenjenog i dopunjenog KZBiH bila na pravnoj snazi. Apelant tvrdi da "zakon" nije bio na pravnoj snazi. U svezi s tim je naveo: "Pa i da su apelantu načelno bile poznate najavljene izmjene KZBiH (govor na Kozari koji je odbrana osporavala kao pravno valjan dokaz), očigledno mu nije bila poznata mogućnost izricanja mjere bezbjednosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika Republike Srpske. Iako je pitanje nedostupnosti i predvidljivosti u vezi mjere bezbjednosti detaljno isticano u žalbi o ovoj okolnosti žalbeno vijeće ćuti." U svezi s tim je navedeno i "da je nebitno dokazivanje da je apelant znao da je novi član KZ napisan. Bitno

je kada je stupio na snagu". Stoga apelant smatra da u konkretnom slučaju uvjeti predvidljivosti i dostupnosti apsolutno nisu bili ispunjeni glede inkriminacije koja se odnosi na mjeru sigurnosti, a koja je u odnosu na kazneno djelo iz članka 203a KZBiH obligatorna a ne fakultativna. Ističe da nije zaprimio informacije o svim obilježjima novog kaznenog djela, što se posebno odnosi na mjere sigurnosti i pravne posljedice tog kaznenog djela u vidu zabrane obnašanja političkih dužnosti. Pri tome ukazuje da je uvjet za stupanje na snagu svih zakona njihova objava u službenim glasilima Bosne i Hercegovine, te da navedeno pravilo treba važiti i za članak 203a KZBiH. Potom, apelant ističe da se u konkretnom slučaju radi o potpuno proizvoljnoj inkriminaciji budući da odluke visokog predstavnika, odnosno njihovo neizvršavanje u smislu članka 203a KZBiH ne predstavljaju vrijednosti zaštićene člankom 2. KZBiH.

64. Dalje se navodi da optužnicu protiv apelanta nije potvrdio nepristran sud, a da je prvostupanjski postupak vodio sudac pojedinac za kojeg apelant tvrdi da je pristran. U svezi s tim, apelant ističe da su postojali razlozi za izuzeće sutkinje za prethodno saslušanje J. Č. D., o čijim pravima je apelant prethodno odlučivao u svojstvu člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, pismeno se protiveći da navedena sutkinja bude izabrana za suca Međunarodnog kaznenog suda u Hagu. U prilog razumnoj sumnji u pristranost navedene sutkinje apelant je kao dodatni argument naveo i okolnost vraćanja ranije optužnice Tužiteljstvu BiH, čime je ona, prema apelantovom mišljenju, prekoračila svoja ovlaštenja koja ima prema ZKPBiH zbog toga što je umjesto ukazivanja na formalne nedostatke optužnice sugerirala njezin sadržaj glede radnje izvršenja i suučesništva. Dalje je navedeno da je načelo nepristranosti suda prekršeno i postupanjem sutkinje S. U. koja je donijela osporenu prvostupanjsku presudu. U svezi s tim, apelant navodi da je postupajuća sutkinja S. U. kao tadašnja tužiteljica u Tužiteljstvu BiH, zajedno s 14 drugih tužitelja, pismeno tražila procesuiranje apelanta zbog njegovih navodnih najava rušenja institucija Bosne i Hercegovine. Apelant je istaknuo da navedena tvrdnja o ulozi sutkinje S. U. nije ni osporena u rješenju Suda BiH o odbijanju zahtjeva za izuzeće. Također navodi i da mu nije bio poznat identitet postupajuće sutkinje (S. U.) sve do ročišta za glavni pretres od 5. veljače 2024. godine, kada je pročitana optužnica, zbog čega nije bio u mogućnosti staviti eventualne primjedbe na sastav suda u smislu članka 258. stavak (2) ZKPBiH, što je za posljedicu imalo kršenje čl. 6. i 7. ZKPBiH.

65. Apelant potom navodi da je u konkretnom slučaju postojalo isključenje protupravnosti u smislu članka 20. KZBiH jer je sporne ukaze donio koristeći ustavna ovlaštenja propisana člankom 80. stavak (1) točka 4. Ustava Republike Srpske. U svezi s tim, naglašava da Ustav Republike Srpske nije u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, te da kazneno pravo ne smije služiti kao sredstvo političkog pritiska. Smatra da postupanje u skladu s entitetskim ustavom ne smije predstavljati kazneno djelo u slučaju postojanja konfliktne situacije između članka 80. Ustava Republike Srpske i članka 203a KZBiH. Apelant dalje ukazuje i da bonski zaključci nisu pročitani kao dokaz u kaznenom postupku. Apelant smatra da mu je na navedeni način onemogućena obrana, problematizirajući pri tome i sam sadržaj, odnosno ovlaštenja iz bonskih zaključaka i ono na što se oni odnose, što su redovni sudovi propustili utvrditi.

66. Osim toga, apelant ističe i da se radilo o djelu malog značaja i/ili o nepodobnom pokušaju. U svezi s tim, apelant ističe da sporni ukazi nisu samostalni pravni akti i u svezi su sa zakonima koje je visoki predstavnik prethodno poništio. Ako nema zakona, onda ukaz gubi pravni smisao svog postojanja, kako to tvrdi apelant. U prilog navedenom apelant ističe da su se svi pravni subjekti u RS prema tim poništenim zakonima ponašali kao da ne postoje. Također je navedeno i da sporne ukaze nitko nije ni

pokušao primijeniti, niti su oni u realnom životu prouzročili ikakve posljedice, što u konačnici priznaje i sud. Zbog toga se, prema apelantovom mišljenju, inkriminirane radnje mogu podvesti pod članak 23a. KZBiH jer je ispunjen uvjet o nepostojanju štetnih posljedica. Opreza radi, apelant je istaknuo i da opisana priroda spornih ukaza svojom suštinom predstavlja i nepodoban pokušaj u smislu članka 27. KZBiH jer se radi o zakonima koji pravno ne postoje.

67. Kada je riječ o zahtjevu za donošenje privremene mjere, apelant ističe da se taj zahtjev odnosi samo na dio u kojem je odlučeno o mjeri sigurnosti obnašanja dužnosti predsjednika RS. Kako to apelant naglašava, privremena mjera se ne predlaže glede osude jer je apelant u međuvremenu podnio zahtjev Sudu BiH za zamjenu kazne zatvora novčanom kaznom. U svjetlu zahtjeva za privremenu mjeru, apelant ukazuje na aktivnosti SIP-a kada je riječ o prestanku apelantovog mandata predsjednika RS i značajan broj daljnjih aktivnosti za izbor novog predsjednika RS. Pri tome, apelant navodi da ne postoji zakonska mogućnost prema Izbornom zakonu BiH, a ni prema KZBiH, da traži odlaganje izvršenja izrečene mjere sigurnosti u smislu članka 64. stavak (5) Pravila Ustavnog suda.

68. U dopuni apelacije od 14. kolovoza 2025. godine apelant je obavijestio Ustavni sud o promjenama u predmetu koje su se dogodile nakon podnošenja apelacije, a u svezi s prestankom njegovog mandata predsjednika RS. U svezi s tim, dostavljeni su obavještenje SIP-a od 6. kolovoza 2025. godine, odluka SIP-a od 6. kolovoza 2025. godine i apelantova žalba podnesena protiv odluke SIP-a od 6. kolovoza 2025. godine.

69. U dopuni apelacije od 18. kolovoza 2025. godine apelant je ponovio svoj zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi se odložilo izvršenje mjere sigurnosti zabrane obavljanja funkcije predsjednika RS, te da se, shodno tome, naloži SIP-u da obustavi aktivnosti na prijevremenim izborima za funkciju predsjednika RS do konačne odluke o apelaciji. Apelant je dodatno obrazložio postojanje okolnosti koje ukazuju na nastupanje nenadoknadive štete po njega u slučaju da se apelacija usvoji, a ne dođe do odlaganja izvršenja mjere sigurnosti koja je izrečena pravomoćnom prvostupanjskom presudom. U svezi s tim, apelant navodi da predsjednik RS ima značajne nadležnosti u odnosu na Narodnu skupštinu RS, Vladu RS, pa i u odnosu na državne organe na razini Bosne i Hercegovine. Pri tome je ukazano da Ustav Republike Srpske ne predviđa situaciju da predsjedniku iz bilo kojeg razloga prestane mandat na koji je biran osim opozivom ili ostavkom. Stoga apelant smatra da je opasnost od rušenja ustavnog poretka Bosne i Hercegovine vrlo ozbiljna ako nema funkcionalnog predsjednika RS kao sastavnog dijela Bosne i Hercegovine jer može proizvesti ustavno bezvlašće. Također je istaknuto i da eventualni prijevremeni izbori ne mogu biti provedeni ni za dva ili tri mjeseca, što stvara apsolutnu pravnu nesigurnost. Zbog toga apelant predlaže Ustavnom sudu da se vodi načelom "manje štete" odnosno ustavnim načelom "suzdržanosti" u postupanju dok sva apelacijom pokrenuta pitanja ne budu potpuno razriješena, te da usvoji predloženu privremenu mjeru do konačne odluke o apelaciji.

70. U dopuni apelacije od 5. rujna 2025. godine apelant je ponovio navode apelacije u svezi s pravom na nepristran sud u odnosu na dvije sutkinje Suda BiH (S. U. i J. Č. D.) i dostavio preciziranu dokumentaciju.

71. U dopuni apelacije od 9. rujna 2025. godine apelant je, u biti, ponovio prethodno iznesene argumente u svezi s meritumom apelacije te privremenom mjerom. Dodatno je, u okviru navoda o pravičnom suđenju i statusu/legitimitetu Christiana Schmidta kao visokog predstavnika, problematizirao odbijanje izvođenja dokaza o njegovom izboru i njegovog saslušanja na glavnom pretresu. Potom je problematizirano odbijanje čitanja dokaza obrane (zaključci Narodne skupštine RS od 10. ožujka 2021. godine) u

svjetlu apelantovih ovlaštenja u svojstvu predsjednika RS i postojanja umišljaja na apelantovoj strani prilikom potpisivanja spornih ukaza. Također je navedeno i da o delegiranju nadležnosti nije odlučio funkcionalno nadležan sud. U svezi s tim ističe da je takvu odluku trebalo donijeti kazneno izvanraspravno vijeće Suda BiH, a ne sudac pojedinac. Isto tako, apelant je naveo da je u konkretnom slučaju glavni pretres trebao početi iznova u smislu članka 251. stavak (2) ZKPBiH i da se prednost nije trebala dati načelu "suđenja u razumnom roku". Ukazano je i na povredu načela javnosti na pretresu od 5. veljače 2024. godine jer je sud suštinski isključio javnost iako formalno nije donio rješenje o isključenju javnosti u smislu članka 237. ZKPBiH. Konačno, navodi se i kršenje prava na uporabu pisma i jezika u kontekstu Aneksa X. jer je korišten prijevod na hrvatski a ne na srpski jezik, imajući u vidu da je tekst tog dokumenta/dokaza skinut s interneta.

72. U dopuni apelacije od 1. listopada 2025. godine apelant je ponovio prethodne navode u svezi s isključenjem javnosti, te zahtjevom za donošenje privremene mjere. Dodatno je u dopuni apelacije ukazano i na kršenje presumpcije nevinnosti iz članka 6. stavak 2. Europske konvencije. U svezi s tim, apelant "ukazuje na izjave javnih zvaničnika tokom suđenja, kao poseban aspekt kršenja ustavnog načela poštenog sudskog postupka (uticajem na nezavisnost suda ali i kršenjem presumpcije nevinnosti)". To se odnosi na izjave koje su tijekom suđenja dali Christian Schmidt (ukupno osam izjava), Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država (u daljnjem tekstu: SAD; ukupno osam priopćenja) i Veleposlanstvo Velike Britanije u Sarajevu (jedno priopćenje), Bakir Izetbegović (predsjednik Stranke demokratske akcije) te izjave "ministra Heleza i Isaka" (ministar obrane Bosne i Hercegovine i ministar policije FBiH). Apelant navodi da je Sud BiH odbio izvesti kao dokaz obrane printane verzije navedenih izjava, kako se to vidi iz rješenja Suda BiH od 21. svibnja 2024. godine. Takvo odbijanje, prema apelantovom mišljenju, predstavlja i kršenje prava na obranu i "jednakost oružja" u kaznenom postupku.

b) Navodi iz apelacije broj AP-4095/25

73. Apelant smatra da su mu osporenim odlukom SIP-a od 6. kolovoza 2025. godine i rješenjem Suda BiH od 18. kolovoza 2025. godine prekršena prava iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije i članka 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Ističe da SIP nije proveo zakonit i ustavan postupak prestanka apelantovog mandata predsjednika RS, što je nekritički prihvatio i Sud BiH u osporenim rješenju. Apelant navodi da se na njega primjenjuje članak 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, te da je u konkretnom slučaju prihvatljiva analogija izbora za zakonodavno tijelo u odnosu na izbore za predsjednika RS jer su u oba slučaja u pitanju neposredni izbori "koji obezbjeđuju slobodno izražavanje mišljenja naroda". Pri tome je navedeno da je neprihvatljivo inkriminirati postupanje ustavnog predsjednika RS po Ustavu RS, te da u konkretnom slučaju kazneno pravo služi kao sredstvo političkog pritiska, a ne kao sredstvo vladavine prava, kao i da članak 203a KZBiH nije u suglasnosti s temeljnim pravnim i ustavnim načelima Bosne i Hercegovine. Zato apelant smatra da su SIP i Sud BiH prije donošenja osporenih odluka trebali razmotriti opća pitanja ustavnosti i zakonitosti, a ne samo formalno akceptirati osporene presude Suda BiH (iz apelacije broj AP-3722/25). Ukazano je i da osporena odluka SIP-a previda posljedice retroaktivnosti njezine primjene i da se čini da je u potpunosti zanemarena izvršnost odluka u korist pravomoćnosti. Potom je navedeno i da se pred SIP-om i Sudom BiH odlučivalo o apelantovim građanskim pravima i obvezama, te da u tom postupku nije zadovoljen standard nepristranosti jer je u donošenju osporene odluke SIP-a kao član Povjerenstva sudjelovala V. B. P. koja je protiv apelanta pokrenula pamični spor pred preciziranim

nadležnim sudom u RS. Pored toga, u svjetlu argumentacije o nepristranosti, problematizirano je i postupanje sutkinje za prethodno saslušanje koja je potvrdila optužnicu protiv apelanta i sutkinje koja je donijela prvostupanjsku osuđujuću presudu protiv apelanta, kao i izjave visokog predstavnika Christiana Schmidta u vrijeme kada je kazneni postupak protiv apelanta bio u tijeku. S obzirom na navedeno, apelant smatra da postupak oduzimanja mandata ne podržava vladavinu prava već predstavlja osobni obračun stranca s apelantom, neposlušnim ustavnim političkim predstavnikom naroda, koji ga s pravnom argumentacijom, a ne proizvoljno, ne priznaje za visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini. U svezi s tim je navedeno da "uostalom i da se argumenti osporavanja postavljenja gosp. Šmita ne prihvataju to ne bi trebao biti razlog za njegovu odmazdu prema apelantu". Konačno, zahtjevom za donošenje privremene mjere traženo je da se odloži izvršenje osporene odluke SIP-a od 6. kolovoza 2025. godine i rješenja Suda BiH od 18. kolovoza 2025. godine do konačne odluke Ustavnog suda. U svezi s tim, suštinski je ponovljena argumentacija za privremenu mjeru iz predmeta broj AP-3722/25.

c) Odgovori na apelaciju broj AP-3722/25

74. Sud BiH je naveo da apelacija u svojoj suštini predstavlja ponovno podnošenje identične žalbe u kojoj je apelacijsko vijeće Suda BiH odlučivalo u postupku redovnog pravnog lijeka. Dalje je navedeno da je cilj kompletnog apelantovog djelovanja i postupanja bilo počinjenje kaznenog djela, odnosno krajnje nepoštovanje autoriteta visokog predstavnika, a što čini bitna obilježja kaznenog djela iz članka 203a KZBiH. U svezi s tim, navedeno je da se apelantova obrana tijekom postupka ni u jednom dijelu svoje teze nije bavila osporavanjem poduzete inkriminirane radnje. Konceptija apelantove obrane je, kako je to navedeno, građena isključivo na vlastitom viđenju državnog uređenja Bosne i Hercegovine te nelegitimnosti djelovanja visokog predstavnika. Pri tome je Sud BiH istaknuo da apelant takvim pristupom pokušava devalvirati suštinsko stajalište Suda BiH da se radi o općepoznatoj činjenici postojećeg državnog uređenja, koje apelant svodi na osobno pitanje i djelovanje, a koje otvara put za samovoljno djelovanje, što je nedopustivo.

75. Sud BiH je u odgovoru na dopune apelacije naveo da ostaje pri svim iznesenim navodima i stajalištima izraženim u osporenoj drugostupanjskoj presudi. Pri tome je naglašeno da Sud BiH još jednom "podcrtava" svoje stajalište da kompletno apelantovo djelovanje i postupanje implicira zaključak da je cilj bilo počinjenje kaznenog djela, odnosno nepoštovanje autoriteta visokog predstavnika. U tom smislu je ocijenjeno neutemeljenim i kontinuirano apelantovo istrajavanje na donošenju privremene mjere. Sud BiH je naveo da apelant funkciju koju je do tada obavljao poistovjećuje sa svojom ličnošću, očigledno zanemarujući postojanje zakonitih mehanizama djelovanja državnog aparata, čiji je dio Republika Srpska i funkcija predsjednika tog entiteta. Ta funkcija, kako je navedeno, postojat će i nakon apelantovog valjanog oduzimanja mandata na temelju zakonite osuđujuće presude, slijedom čega će biti provedena izborna procedura koja će ishodovati izbor novog kandidata. Stoga je predloženo da se apelacija i dopune apelacije odbiju kao neutemeljene zajedno s prijedlogom za donošenje privremene mjere.

76. Tužiteljstvo BiH je istaknulo da nije bilo povreda na koje apelant ukazuje. U svezi s tim je navedeno da je nesporno da je apelant informirana osoba koja prati sva dešavanja, a naročito ona vezana za postupke visokog predstavnika. Izmjena KZBiH koju je učinio visoki predstavnik je bila javno dostupna svima, te je notorna činjenica da je u današnjoj sferi informiranja, pored zvanične objave na internetskoj stranici OHR-a, postupak bio

itekako medijski popraćen. Također je navedeno da je od ključne važnosti da je odlukom OHR-a, kojom je učinjena izmjena KZBiH, odmah određen i datum stupanja na pravnu snagu te izmjene, što ispunjava standarde predvidljivosti. Dalje je navedeno da to što je sve vrijeme postupka apelantova obrana isticala sumnju u nepristranost postupajućih sudaca u svakoj fazi kaznenog postupka, stalno se pozivajući na to da je jedan i jedini razlog taj što je apelant tijekom svog političkog djelovanja i tijekom istupa u javnosti bio i ostao zagovornik ukidanja Suda BiH, nije dovoljno snažna argumentacija koja bi išla u prilog utemeljenosti apelantovih navoda koji se odnose na sumnju u nepristranost postupajućih sudaca. Kada je u pitanju sutkinja za prethodni postupak Tužiteljstvo BiH je istaknulo da ona svojim djelovanjem ni u jednom momentu nije dala bilo kakvu naznaku za sumnju u njezinu nepristranost u radu. Potom je ukazano da je u osporenoj drugostupanjskoj presudi na valjan, zakonit i adekvatan način cijenjeno, odlučeno i obrazloženo pitanje potencijalnog isključenja protupravnosti u smislu članka 2. stavak (1) i članka 4a KZBiH. U svezi s pozivanjem apelantove obrane na nizak stupanj apelantove krivnje s tvrdnjom da se u konkretnom slučaju radilo o netipičnom prodoru kaznenog prava u zonu politike, Tužiteljstvo BiH je istaknulo da su takvi prigovori neutemeljeni i da se u cijelosti slaže sa stajalištima apelacijskog vijeća Suda BiH. Također je navedeno i da je neutemeljen apelantov prijedlog za određivanje privremene mjere.

77. Tužiteljstvo BiH je u opširnom odgovoru na dopune apelacije, između ostalog, istaknulo da ničim nije dokazana apelantova teza da su sutkinje S. U. i J. Č. D. bile pristrane tijekom prvostupanjskog postupka, imajući u vidu da je osporena prvostupanjska presuda potvrđena osporenim drugostupanjskom presudom. U svezi s tim je navedeno da je svrha podnošenja apelacije i pokušaj ponovnog utvrđivanja "pristranosti prvostupanjskog Suda BiH" opstrukcija samog kaznenog postupka. Dalje je navedeno da obrana svjesno ili nesvjesno zanemaruje da prilikom predlaganja ili izvođenja dokaza, u konkretnom dokazu obrane, nije bitan kvantitet već kvaliteta dokaza, kao i njihova relevantnost za utvrđivanje bitnih obilježja kaznenog djela i okolnosti navedenih u činjeničnom opisu optužnice. Sama činjenica da je glavni pretres trebao početi iznova 29. siječnja 2025. godine, s obzirom na protek od 55 dana, "jest paušalna", te čak ni u apelaciji nije dovoljno potkrijepljena relevantnim razlozima, zbog čega Tužiteljstvo BiH smatra da obrana ponovno zloupotrebljava procesna prava. U svezi s tim je navedeno da je odlaganje glavnog pretresa, ali i sva druga odlaganja, bilo uzrokovano nespremnošću ili zauzetošću obrane optuženih i samih optuženih u tom kaznenom postupku. Razlozi koji se u apelaciji navode glede ponovnog početka suđenja, te uloge OHR-a uopće nisu vezani za predmetni kazneni postupak, niti imaju snagu pravne tvrdnje ili činjenice, već imaju političku notu s obzirom na to da je apelant u vrijeme suđenja bio najviši predstavnik izvršne vlasti u entitetu Republika Srpska. U odnosu na navod o isključenju javnosti Tužiteljstvo BiH je navelo da apelant ne objašnjava na koji način su mu eventualno povrijeđena prava, s obzirom na to da sam apelant nije bio isključen, već je sve vrijeme pratio kazneni postupak u sudnici, bez obzira na svoje ponašanje tijekom sudskog postupka, te remećenje reda u sudnici. U odnosu na navode o pravu na jezik navedeno je da je Tužiteljstvo BiH dostavljalo dokaze na latiničnom pismu odnosno na jednom od tri službena jezika koja se koriste u Bosni i Hercegovini, pri čemu apelantova obrana nijednom nije tražila niti prigovarala dokazima obrane drugooptuženog koji su također bili uglavnom na latiničnom pismu (korespondencija s različitim organima). Apelantova obrana je dokaze drugooptuženog prihvaćala s razumijevanjem, a što sve govori u prilog tvrdnjama Tužiteljstva BiH da ni na koji način nije došlo do povrede prava na uporabu jezika i pisma. Također su u smislu članka 6. st. 1. i 2.

Europske konvencije ocijenjeni kao neutemeljeni i apelantovi navodi o kršenju presumpcije nevinosti i ugrožavanju sudske neovisnosti izjavama javnih dužnosnika tijekom suđenja apelantu (visoki predstavnik Christian Schmidt, B. I., ministar obrane Bosne i Hercegovine Z. H.). U svezi s tim je ukazano da je Sud BiH tijekom cijelog trajanja kaznenog postupka pravilno cijenio sve izvedene dokaze na temelju kojih je donio zakonitu odluku. Pri tome je navedeno i da apelant nije bio isključen sa suđenja, već je sve vrijeme pratio kazneni postupak u sudnici. U svezi s tim je navedeno i da apelant iznosi kontradiktorne tvrdnje u svezi s isključenjem javnosti budući da sam iznosi tvrdnje da je javnost pisala o sudskom postupku protiv njega i da je to utjecalo na neovisnost suda.

d) Odgovori na apelaciju broj AP-4095/25

78. Sud BiH je naveo da ostaje pri svim razlozima navedenim u osporenom rješenju od 18. travnja 2025. godine. Pri tome je dodatno ukazano da je ovlaštenje SIP-a da donese odluku o prestanku mandata izabranom članu organa vlasti propisano stavkom 2. članka 1.10 Izbornog zakona BiH i utvrđen je rok koji ne može biti kraći od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno saznanja o razlozima za prestanak mandata.

79. SIP je naveo da su apelantovi navodi neutemeljeni. U svezi s tim je dodatno navedeno da je 28. kolovoza 2025. godine SIP donio Odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za predsjednika RS, kao i Odluku o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa za prijevremene izbore za predsjednika RS. Navedeni akti su objavljeni u "Službenom glasniku BiH" broj 52/25 od 2. rujna 2025. godine. Potom je navedeno da je SIP nadležan za provedbu Izbornog zakona, te da su u konkretnom slučaju primijenjene isključivo odredbe navedenog Zakona i podzakonskog akta. Ističe se da citirane odredbe Izbornog zakona BiH nisu nikada bile predmet ocjene ustavnosti pred Ustavnim sudom, te da SIP nije nadležan za ocjenu ustavnosti zakona, dok je u konkretnom slučaju prestanak apelantovog mandata uvjetovan samom činjenicom pravomoćnosti presude u kaznenom postupku i njezinim pravnim posljedicama. Jedina obveza SIP-a je da po pravomoćnosti odluke o prestanku mandata, koja je deklarativnog karaktera, raspiše prijevremene izbore, što je i učinjeno. SIP je naveo da u konkretnom slučaju donosi samo deklaratornu odluku u kojoj konstatira datum prestanka mandata s danom pravomoćnosti presude. U svezi s apelantovim navodom da je SIP trebao "razmotriti opća pitanja ustavnosti i zakonitosti, a ne samo formalno anticipirati presude Suda BiH od 26. februara 2025. godine i 12. juna 2025. godine", SIP je naveo da su njegove nadležnosti propisane odredbom članka 2.9 Izbornog zakona BiH, zbog čega nije nadležan za ocjenu ustavnosti i zakonitosti sudskih presuda. Dalje je navedeno da je SIP postupak proveo u roku od 15 dana od saznanja o razlogu za prestanak apelantovog mandata, odnosno da je u potpunosti ispoštovan zakonom propisani rok za donošenje odluke o prestanku mandata jer je pravomoćna presuda Suda BiH zaprimljena 1. kolovoza 2025. godine. Isto tako je ukazano da iz odredbi članka 1.10 Izbornog zakona BiH jasno proizlazi da mandat prestaje danom pravomoćnosti presude, a ne danom njezine izvršnosti, kako to apelant navodi, te da posljedice prestanka mandata ne mogu početi u različito vrijeme od samog prestanka mandata. Istaknuto je da dispozitiv osporene odluke SIP-a sadrži sve elemente odluke o prestanku mandata, a u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH, uz valjano obrazloženje svih relevantnih činjenica utvrđenih u zakonito provedenom postupku, na koje je pravilno primijenjeno materijalno pravo. Potom su kao neutemeljeni ocijenjeni apelantovi navodi o pristranosti članice vijeća SIP-a V. B. P. budući da se sudski spor između nje i apelanta ne može smatrati razlogom za njezino izuzeće u smislu članka 35. Zakona o upravnom postupku BiH. Pri tome je

navedeno da apelant nijednom nije tražio njezino izuzeće u smislu članka 37. navedenog Zakona kako u konkretnom slučaju tako ni u prethodnim slučajevima kada je V. B. P. u više navrata sudjelovala u odlučivanju u situacijama apelantovog kršenja Izbornog zakona BiH. Također je ukazano i da SIP svoje odluke donosi dvotrećinskom većinom od ukupnog broja članova (sedam), a da je osporena odluka o prestanku apelantovog mandata donesena jednoglasno. Shodno tome je ukazano da njezino izuzimanje ne bi utjecalo na drugačiju odluku SIP-a u konkretnom slučaju.

V. Relevantni propisi

80. **Kazneni zakon Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 i 31/23)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Temelj i ograničenja kaznenopravne prisile

Članak 2.

(1) *Kaznena djela i kaznenopravne sankcije propisuju se samo za ona ponašanja kojima se tako ugrožavaju ili povređuju osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim pravom, da se njihova zaštita ne bi mogla ostvariti bez kaznenopravne prisile.*

(2) *Propisivanje kaznenih djela i vrste i mjere kaznenopravnih sankcija zasniva se na nužnosti primjene kaznenopravne prisile i njenoj razmjernosti jačini opasnosti za osobne slobode i prava čovjeka, te druge temeljne vrijednosti.*

Vrste kaznenopravnih sankcija

Članak 5.

Kaznenopravne su sankcije: kazne, uvjetna osuda, sigurnosne mjere i odgojne mjere.

Zastara izvršenja sporednih kazni i sigurnosnih mjera

Članak 17. stavak (3)

(3) *Zastara izvršenja sigurnosne mjere zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti nastupa kada protekne onoliko vremena koliko je sud odredio za trajanje te mjere.*

Vrste sigurnosnih mjera

Članak 69. točka c)

Počiniteljima kaznenih djela mogu se izreći ove sigurnosne mjere:

c) zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti;

Izricanje sigurnosnih mjera

Članak 70.

Sud može počinitelju kaznenog djela izreći jednu ili više sigurnosnih mjera kada postoje uvjeti za njihovo izricanje propisani ovim Zakonom.

Zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti

Članak 73. st. (1) i (2)

(1) *Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zvanja, djelatnosti ili dužnosti može se izreći počinitelju koji je počinio kazneno djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost, ako postoji opasnost da bi takvo obavljanje moglo poticajno djelovati da počini novo kazneno djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost.*

(2) *Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zvanja, djelatnosti ili dužnosti može se izreći u trajanju koje ne može biti kraće od jedne niti dulje od deset godina, računajući od dana pravomoćnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove sigurnosne mjere.*

*Nastupanje pravnih posljedica osude**Članak 113. st. (1) i (3)*

(1) *Osude za određena kaznena djela mogu imati za pravnu posljedicu prestanak ili gubitak određenih prava ili zabranu stjecanja određenih prava.*

(3) *Pravne posljedice osude mogu se propisati samo zakonom i nastupaju po sili zakona kojim su propisane.*

*Vrste pravnih posljedica osude**Članak 114.*

(1) *Pravne posljedice osude koje se odnose na prestanak ili gubitak određenih prava jesu:*

a) *prestanak obavljanja određenih poslova ili dužnosti u tijelima vlasti, trgovačkim društvima ili u drugim pravnim osobama;*

b) *prestanak zaposlenja ili prestanak obavljanja određenog zvanja, poziva ili zanimanja;*

c) *oduzimanje dozvola ili odobrenja koja se izdaju odlukom tijela vlasti ili statusa koji se priznaje odlukom tijela vlasti;*

d) *oduzimanje odlikovanja.*

(2) *Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani stjecanja određenih prava jesu:*

a) *zabrana obavljanja određenih poslova ili dužnosti u tijelima vlasti, trgovačkim društvima ili u drugim pravnim osobama;*

b) *zabrana stjecanja određenih zvanja, poziva ili zanimanja ili unaprjeđenja u službi;*

c) *zabrana stjecanja dozvola ili odobrenja koja se izdaju odlukom tijela vlasti ili statusa koji se priznaje odlukom tijela vlasti.*

*Početak i trajanje pravnih posljedica osude**Članak 115.*

(1) *Pravne posljedice osude nastupaju danom pravomoćnosti presude.*

(2) *Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani stjecanja određenih prava traju najdulje deset godina od dana izdržane, oprostene ili zastarjele kazne, ako za pojedine pravne posljedice nije zakonom propisano kraće trajanje.*

(3) *Pravne posljedice osude prestaju brisanjem osude.*

Prestanak sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude temeljem sudske odluke

Članak 116.

(1) *Sud može odlučiti o prestanku primjene sigurnosne mjere zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti ako su protekle tri godine od dana njenog izricanja.*

(2) *Sud može odrediti da prestane pravna posljedica osude koja se sastoji u zabrani stjecanja određenog prava kada proteknu tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne.*

(3) *Pri ocjeni hoće li odrediti prestanak primjene sigurnosne mjere ili pravne posljedice osude, sud će uzeti u obzir ponašanje osuđenika poslije osude, njegovu spremnost da naknadi štetu prouzročenu kaznenim djelom i da vrati imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom, te druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost prestanka primjene sigurnosne mjere ili pravne posljedice osude.*

(4) *Prestanak pravne posljedice osude ne utječe na prava trećih osoba koja se zasnivaju na osudi.*

*Brisanje osude**Članak 121. stavak (6)*

(6) *Osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti niti dok oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom nije potpuno izvršeno.*

81. Odluka visokog predstavnika kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, donesena 1. srpnja 2023. godine, objavljena 1. srpnja 2023. godine na službenoj stranici OHR-a

<https://www.ohr.int/decision-enacting-the-law-on-amendments-to-the-criminal-code-of-bosnia-and-herzegovina-2/>

Navedeni Zakon, stupio na snagu 2. srpnja 2023. godine, te objavljen 7. srpnja 2023. godine u "Službenom glasniku BiH" broj 47/23, u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2.

(Novi članak 203a)

Iza članka 203. Kaznenog zakona dodaje se novi članak 203a, koji glasi:

"Neizvršavanje odluka visokog predstavnika

Članak 203a

(1) *Službena osoba u instituciji Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ili u kantonu, gradu ili općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem tijelu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorna osoba koja ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje odluku visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, ili koja spriječi odnosno na drugi način ometa primjenu, provođenje ili izvršenje takve odluke, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.*

(2) *Osoba iz stavka (1), kojoj je izravno ili neizravno naloženo da se ponaša na način iz stavka (1) ovog članka, a osjećala se prinuđenom da izvrši takav nalog kako ne bi izgubila sredstva za život ili ne bi bila izložena zlostavljanju na radnom mjestu, ali je obavijestila nadređenog da bi se takvim radnjama moglo počiniti kazneno djelo, može se blaže kazniti.*

(3) *Osoba iz stavka (1) kojoj je izravno ili neizravno naloženo da se ponaša na način iz stavka (1) ovog članka, ali koja je o takvoj situaciji obavijestila nadležnog tužitelja, oslobodit će se kazne.*

(4) *Za kazneno djelo iz stavka (1) ovog članka izreći će se sigurnosna mjera zabrane obavljanja dužnosti.*

(5) *U skladu s člancima 113. i 114. ovog zakona, osuda za kaznena djela iz stavka (1) ovog članka ima za pravnu posljedicu osude:*

a) *prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;*

b) *oduzimanje odlikovanja;*

c) *zabranu obavljanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelomično financira iz javnih sredstava; i*

d) *zabranu stjecanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelomično financira iz javnih sredstava."*

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu 2. srpnja 2023. godine, objavljuje se na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika te se odmah objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

82. Odluka kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj 14/23 (objavljena na službenoj internetskoj stranici OHR-a <https://www.ohr.int/decision-preventing-the-entry-into-force-of-the-law-on-non-application-%d0%b0ef-decisions-of-the-constitutional-court-of-bosnia-and-herzegovina-2/>, te u "Službenom glasniku BiH" broj 47/23 od 7. srpnja 2023. godine) glasi:

Članak 1.

Ovim putem se obustavlja zakonodavni postupak donošenja Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. lipnja 2023. godine.

Svi akti i proceduralni koraci doneseni odnosno okončani u okviru zakonodavnog postupka donošenja Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine,

uključujući i izglasavanje navedenog zakona od strane Narodne skupštine Republike Srpske na njenoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj dana 27. lipnja 2023. godine, ovim se putem proglašavaju ništavnim ab initio i ne proizvode nikakav pravni učinak.

Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. lipnja 2023. godine, neće stupiti na snagu.

Članak 2.

Sva nadležna tijela i službene osobe dužni su obustaviti donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti koje imaju za cilj da na bilo koji način omoguće stupanje na snagu ili primjenu Zakona iz članka 1. ove Odluke, uključujući i proglašenje navedenog Zakona i njegovo objavljivanje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Članak 3.

Donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti spomenute u članku 2. ove Odluke, odnosno primjena na bilo koji način Zakona iz članka 1. ove Odluke spadaju u područje primjene odredbi članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine i članka 203a (Neizvršavanje odluka visokog predstavnika) Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine i mogu stoga biti predmet kaznenog progona.

Članak 4.

Ova Odluka će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe Ustava Republike Srpske, bilo kog zakona, propisa ili akta, bilo postojećeg, bilo budućeg. Ova Odluka izravno se primjenjuje i nije potrebna niti jedna dodatna radnja radi osiguranja njenog pravnog učinka.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu odmah po objavljivanju na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika.

Ova Odluka se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i odmah se objavljuje u "Službenom glasniku BiH" i "Službenom glasniku Republike Srpske".

1. srpnja 2023. godine
Sarajevo

Visoki predstavnik
Christian Schmidt, v. r.

83. Odluka kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske broj 15/23 (objavljena na službenoj internetskoj stranici OHR-a <https://www.ohr.int/decision-preventing-the-entry-into-force-of-the-law-on-amendments-to-the-law-on-publication-of-laws-and-other-regulations-of-republika-srpska-2/>, kao i u "Službenom glasniku BiH" broj 47/23 od 7. srpnja 2023. godine) glasi:

Članak 1.

Ovim putem se obustavlja zakonodavni postupak donošenja Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj sjednici održanoj 21. lipnja 2023. godine.

Svi akti i proceduralni koraci doneseni odnosno okončani u okviru zakonodavnog postupka donošenja Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, uključujući i izglasavanje navedenog zakona od strane Narodne skupštine Republike Srpske na njenoj sjednici održanoj dana 21. lipnja 2023. godine, ovim se putem proglašavaju ništavnim ab initio i ne proizvode nikakav pravni učinak.

Zakon o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj sjednici održanoj 21. lipnja 2023. godine, neće stupiti na snagu.

Članak 2.

Svi nadležna tijela i službene osobe dužni su obustaviti donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti koje imaju za cilj da na bilo koji način omoguće stupanje na snagu ili primjenu Zakona iz članka 1. ove Odluke, uključujući i proglašenje navedenog Zakona i njegovo objavljivanje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Članak 3.

Donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti spomenute u članku 2. ove Odluke, odnosno primjena na bilo koji način Zakona iz članka 1. ove Odluke spadaju u područje primjene odredbi članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine i članka 203a (Neizvršavanje odluka visokog predstavnika) Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine i mogu stoga biti predmet kaznenog progona.

Članak 4.

Ova Odluka će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe Ustava Republike Srpske, bilo kog zakona, propisa ili akta, bilo postojećeg, bilo budućeg. Ova Odluka izravno se primjenjuje i nije potrebna niti jedna dodatna radnja radi osiguranja njenog pravnog učinka.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu odmah po objavljivanju na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika.

Ova Odluka se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i odmah se objavljuje u "Službenom glasniku BiH" i "Službenom glasniku Republike Srpske".

1. srpnja 2023. godine
Sarajevo

Visoki predstavnik
Christian Schmidt, v. r.

84. Izborni zakon Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – odluka USBiH, 63/11 – odluka USBiH, 15/12 – rješenje USBiH, 11/13 – rješenje USBiH, 18/13, 7/14, 31/16, 1/17 – odluka USBiH, 54/17 – rješenje USBiH, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22, 24/24, 24/24 – ispravak)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni pročišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.10

Izabranom članu tijela vlasti na svim razinama prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

[...]

4. danom pravomoćnosti sudske presude kojom je osuđen na zatvorsku kaznu u trajanju od šest mjeseci ili dulje;

5. danom pravomoćnosti sudske presude kojom mu je izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zanimanja, djelatnosti ili dužnosti koja predstavlja funkciju izabranog člana u organu vlasti;

6. danom pravomoćnosti sudske presude kojom mu je izrečena kazna koja za pravnu posljedicu osude ima prestanak te službene dužnosti i prestanak tog radnog odnosa.

[...]

10. ako iz razloga utvrđenih zakonom izgubi pravo biti biran;

[...]

Izabranom članu tijela vlasti na bilo kojoj razini prestaje mandat danom stupanja nekog od razloga za prestanak mandata utvrđenih zakonom. Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi odluku o prestanku mandata izabranom članu tijela vlasti u roku koji ne može biti dulji od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno od saznanja o razlogu za prestanak mandata i o tome obavještava tijelo vlasti u kojem je izabrani član imao mandat.

85. Zakon o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13, 49/17 – odluka Ustavnog suda, 42/18 – rješenje Ustavnog suda, 65/18, 22/21 – odluka Ustavnog suda i 8/22 – rješenje Ustavnog suda)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 6.

Prava osumnjičenika odnosno optuženika

(1) Osumnjičenik već na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega i da njegov iskaz može biti korišten kao dokaz u daljnjem tijeku postupka.

(2) Osumnjičeniku odnosno optuženiku mora se omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.

(3) Osumnjičenik odnosno optuženik nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na postavljena pitanja.

Članak 7.

Pravo na obranu

(1) Osumnjičenik odnosno optuženik ima pravo braniti se sam ili uz stručnu pomoć branitelja kojega sam izabere.

(2) Ako osumnjičenik odnosno optuženik ne izabere branitelja sam, branitelj će mu se postaviti kada je to propisano ovim Zakonom.

(3) Osumnjičeniku odnosno optuženiku mora se osigurati dovoljno vremena za pripremu obrane.

Članak 29. toč. d) i f)

Razlozi za izuzeće

Sudac ne može obavljati sudačku dužnost:

d) ako je u istom kaznenom predmetu sudjelovao kao sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili opunomoćenik oštećenika ili je ispitan kao svjedok ili kao vještak,

f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristranost.

Članak 30. st. (1) i (3)

Izuzeće po zahtjevu stranke ili branitelja

(1) Izuzeće predsjednika Suda i suca može tražiti stranka ili branitelj.

(3) Zahtjev za izuzeće suca vijeća žalbenog odjeljenja, stranka ili branitelj mogu podnijeti u žalbi ili u odgovoru na žalbu.

Članak 32. stavak (1)

Odlučivanje po zahtjevu za izuzeće

(1) O zahtjevu za izuzeće iz članka 30. ovoga Zakona odlučuje opća sjednica Suda.

Članak 33.

Valjanost radnji poduzetih nakon podnošenja zahtjeva za izuzeće

Kada sudac sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće, dužan je odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz članka 29. točke f) ovoga Zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu poduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

Članak 35. stavak (1) i stavak (2) toč. a) i b) i)

Prava i dužnosti

(1) Temeljno pravo i temeljna dužnost Tužitelja je otkrivanje i progon počinitelja kaznenih djela koja su u nadležnosti Suda.

(2) Tužitelj ima pravo i dužnost:

a) čim sazna da postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo, poduzeti potrebne mjere u cilju njegovog otkrivanja i provođenja istrage, pronalaženja osumnjičenika, upravljanja i nadzora nad istragom, te radi upravljanja

aktivnostima ovlaštenih službenih osoba vezanim za pronalazak osumnjičenika i prikupljanje izjava i dokaza,

b) provesti istragu sukladno ovom Zakonu,

i) podići i zastupati optužnicu pred Sudom,

Članak 148.

Podnošenje i ispravljanje podnesaka

(1) Optužnica, prijedlozi, pravni lijekovi te druge izjave i priopćenja podnose se pisano ili se daju usmeno na zapisnik.

(2) Podnesci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti razumljivi i sadržavati sve potrebno da bi se po njima moglo postupiti.

(3) Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, Sud će podnositelja podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve potrebno da bi se po njemu moglo postupati, pozvati da podnesak ispravi ili dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku, Sud će podnesak odbaciti.

(4) U pozivu za ispravku ili dopunu podneska, podnositelj će biti upozoren na posljedice propuštanja.

Članak 227. stavak (1) točka c)

Sadržaj optužnice

(1) Optužnica sadrži:

c) opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela, predmet na kojem je i sredstvo kojim je kazneno djelo počinjeno te ostale okolnosti potrebne za što potanje određivanje kaznenog djela,

Članak 228. stavak (1)

Odlučivanje o optužnici

(1) Odmah po zaprimanju optužnice sudac za prethodno saslušanje ispitat će je li Sud nadležan, postoje li okolnosti iz članka 224. stavak (1) točka d) ovoga zakona te je li optužnica propisno sastavljena (članak 227. ovoga zakona). Ukoliko Sud nađe da optužnica nije propisno sastavljena, postupit će sukladno članku 148. st. (3) i (4) ovoga zakona.

Članak 234.

Opća javnost

(1) Glavna rasprava je javna.

(2) Glavnoj raspravi mogu nazočiti samo punoljetne osobe.

(3) Osobe koje nazoče glavnoj raspravi ne smiju nositi oružje ni opasno oruđe, osim čuvara optuženika i osoba kojima to sudac odnosno predsjednik vijeća dozvoli.

Članak 235.

Isključenje javnosti

Od otvaranja zasjedanja pa do završetka glavne rasprave sudac odnosno vijeće može svakodobno po službenoj dužnosti ili po prijedlogu stranaka i branitelja, ali uvijek po njihovom ispitivanju, isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio, ako je to u interesu državne sigurnosti ili ako je to potrebno radi čuvanja državne, vojne, službene ili važne poslovne tajne, čuvanja javnog reda, zaštite čudoređa u demokratskom društvu, osobnog života optuženika ili oštećenika ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka.

Članak 251.

Nastavljanje odgođenog glavnog pretresa

(1) Ako glavna rasprava koja je bila odgođena bude održana pred istim sucem odnosno vijećem, rasprava će se nastaviti, a sudac odnosno predsjednik vijeća ukratko će iznijeti tijek ranije glavne rasprave. Sudac odnosno predsjednik vijeća može odrediti da glavna rasprava iznova počne.

(2) Odgođena glavna rasprava mora iznova početi ako je izmijenjen sastav vijeća ili ako je odgoda trajala dulje od 30 dana, ali uz suglasnost stranaka i branitelja, u ovakvom slučaju vijeće može odlučiti da svjedoci i vještaci ne budu ponovno saslušani i da ne bude obavljen novi očevid, nego koristiti iskaze svjedoka i vještaka dane na ranijoj glavnoj raspravi odnosno koristiti zapisnik o očevidu.

(3) Ako se glavna rasprava drži pred drugim sucem odnosno predsjednikom vijeća - glavna rasprava mora iznova početi i svi se dokazi moraju ponovno izvesti. Iznimno, ako se rasprava drži pred drugim predsjednikom vijeća, uz suglasnost stranaka i branitelja, vijeće može odlučiti da ranije izvedene dokaze neće ponovno izvoditi.

(4) U slučaju iz st. (2) i (3) ovoga članka, sudac odnosno Vijeće može bez suglasnosti stranaka i branitelja, a nakon njihova saslušanja, odlučiti iskaze svjedoka i vještaka dane u ranoj raspravi koristiti kao dokaz ukoliko su svjedoci ili vještaci umrli, duševno oboljeli ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć ili znatno otežan iz drugih razloga.

Članak 258. stavak (2)

Utvrđivanje istovjetnosti optuženika i davanje uputa

(2) Nakon utvrđivanja istovjetnosti optuženika, sudac odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branitelja imaju li primjedbe na sastav vijeća i nadležnost Suda.

86. **Ustav Republike Srpske** ("Službeni glasnik RS" br. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 12/00 – odluka USBiH, 31/00 – odluka USBiH, 36/00 – odluka USBiH, "Službeni glasnik BiH" broj 36/00 – odluka USBiH, "Službeni glasnik RS" br. 21/02, 26/02 ispravak, 30/02 ispravak, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05, 48/11 i 91/19 – odluka USBiH)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst propisa sačinjen u Ustavnom sudu BiH, kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 72.

[...]

U slučaju da Narodna skupština skрати svoj mandat ili bude raspuštena, izbori za novu Narodnu skupštinu moraju se održati u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o skraćivanju mandata. Izборе raspisuje predsjednik Republike.

[...]

Predsjednik Republike može, pošto sasluša mišljenje predsjednika Vlade i predsjednika Narodne skupštine, odlučiti da Narodna skupština bude raspuštena.

Član 74.

[...]

Sjednice Narodne skupštine saziva i predsjedava im predsjednik Skupštine.

Predsjednik je dužan sazvati sjednicu na zahtjev [...], predsjednika Republike [...].

Član 76.

Pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju predsjednik Republike, Vlada, svaki narodni poslanik ili najmanje 3.000 birača.

2. Predsjednik Republike

Član 80.

Predsjednik Republike:

1. predstavlja Republiku;

2. predlaže Narodnoj skupštini kandidata za predsjednika Vlade;

3. predlaže Narodnoj skupštini kandidate za predsjednika i sudije Ustavnog suda na predlog Visokog sudskog i tužilačkog saveta.

4. Predsjednik Republike ukazom proglašava zakon u roku od sedam dana od dana njegovog usvajanja u Narodnoj skupštini. U tom roku predsjednik Republike može zahtjevati od Narodne skupštine da ponovo odlučuje o zakonu. Predsjednik Republike je dužan da proglasi zakon koji je ponovo usvojen u Narodnoj skupštini.

5. daje pomilovanja;

6. dodjeljuje odlikovanja i priznanja utvrđena zakonom;

7. obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom.

Predsjednik Republike:

1. obavlja, u skladu sa ovim Ustavom i Ustavom Bosne i Hercegovine i zakonom, poslove iz oblasti bezbjednosti i odnosa Republike sa drugim državama i međunarodnim organizacijama.

2. Amandman CXVI - tačka 2. briše se.

3. Predsjednik Republike ukazom, na predlog Vlade, postavlja i opoziva šefove predstavništava Republike Srpske u inostranstvu i predlaže ambasadore i druge međunarodne predstavnike Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske,

4. obrazuje savetodavna tela i stručne službe za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Dva potpredsjednika Republike pomažu predsjedniku Republike u obavljanju poslova koje im povjeri predsjednik Republike.

Predsjednik ima dva potpredsjednika iz različitih konstitutivnih naroda.

Predsjednik Republike određuje koji će ga potpredsjednik Republike zamenjivati u slučaju privremene sprečenosti da obavlja svoje funkcije.

Član 94.

[...]

Za vreme trajanja mandata Vlade, predsjednik Vlade može, na osnovu mišljenja predsjednika Republike i predsjednika Narodne skupštine, vršiti promene u sastavu Vlade, o čemu obaveštava Narodnu skupštinu.

Ako oceni da je došlo do krize u funkcionisanju Vlade, predsjednik Republike može, na inicijativu najmanje 20 poslanika i pošto sasluša mišljenje predsjednika Narodne skupštine i predsjednika Vlade, zatražiti od predsjednika Vlade da podnese ostavku. Ukoliko predsjednik Vlade odbije da podnese ostavku, predsjednik Republike ga može razrešiti.

[...]

Član 132.

Prijedlog da se pristupi promjeni Ustava Republike mogu podnijeti predsjednik Republike, [...].

87. **Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik RS" broj 60/23 od 9. srpnja 2023. godine), koji je usvojen 27. lipnja 2023. godine, glasi:

Na osnovu članka 80. stavak 1. točka 4. Ustava Republike Srpske, donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O NEPRIMJENJIVANJU ODLUKA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašavam Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Osmoj posebnoj sjednici, održanoj 27. lipnja 2023. godine.

Klub delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske donio je Odluku broj: 03/8.02-3-22/23, od 4. srpnja 2023. godine, o odbijanju da se razmatraju materijali koje je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Osmoj posebnoj sjednici, održanoj 27. lipnja 2023. godine.

Vijeće naroda Republike Srpske svojim aktom, broj: 03/2.01-020-308/23, od 6. srpnja 2023. godine, obavijestilo je Narodnu skupštinu Republike Srpske da navedeni zakon ne spada u pitanja povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda, čime su se ispunili formalno-pravni uvjeti za donošenje Ukaza.

Broj: 01-020-3396/23
7. srpnja 2023. godine
Banjaluka

Predsjednik Republike,
Milorad Dodik, v.r.

ZAKON O NEPRIMJENJIVANJU ODLUKA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE**Članak 1.**

Odluka kojom su Pravila Ustavnog suda izmijenjena i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, donesene nakon izmjena Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, neće se primjenjivati i izvršavati na teritoriji Republike Srpske.

Članak 2.

(1) Odluke iz članka 1. ovoga zakona neće se primjenjivati i izvršavati na teritoriji Republike Srpske dok Parlamentarna skupština BiH ne donese Zakon o Ustavnom sudu BiH.

(2) Do donošenja zakona iz stavka 1. ovoga članka, privremeno se stavljaju van snage odredbe zakona kojim se propisuje objava zakona i drugih propisa Republike Srpske, u dijelu koji se odnosi na propise i druge akte koje donosi Ustavni sud Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

Lica koja su dužna da postupaju po odredbama ovoga zakona izuzimaju se od krivične odgovornosti propisane krivičnim zakonodavstvom BiH, u pogledu krivičnih djela u vezi sa izvršenjem ovoga zakona i bit će zaštićena od institucija Republike Srpske.

Članak 4.

Ovaj zakon stupa na snagu narednoga dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 02/1-021-726/23

27. lipnja 2023. godine

Banjaluka

Predsjednik Narodne

skupštine,

Dr. Nenad Stevandić, v.r.

88. Zakon o izmjeni Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske ("Službeni glasnik RS" broj 60/23 od 9. srpnja 2023. godine), stupio na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku RS", glasi:

Na osnovu člana 80. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srpske, donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O OBJAVI ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Proглашavam Zakon o izmjeni Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Sedmoj posebnoj sjednici, održanoj 21. lipnja 2023. godine.

Klub delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske donio je Odluku broj: 03/8.02-3-21-2/23, od 4. srpnja 2023. godine, kojom se poništava Odluka Kluba delegata bošnjačkog naroda, broj: 03/8.02-3-21/23, od 26. lipnja 2023. godine, kojom je pokrenut postupak zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda na Zakon o izmjeni Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske, čime su se ispunili formalno-pravni uvjeti za donošenje Ukaza.

Broj: 01-020-3382/23

7. srpnja 2023. godine

Banjaluka

Predsjednik Republike,

Milorad Dodik, v.r.

ZAKON O IZMJENI ZAKONA O OBJAVI ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE**Članak 1.**

U Zakonu o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 67/05 i 110/08) u članku 3. u stavku 1. u alineji petoj poslije riječi: "Ustavni sud Republike Srpske" briše se riječ: "i" i dodaje tačka.

Alineja šesta briše se.

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 02/1-021-696/23

Predsjednik
Narodne skupštine,21. lipnja 2023. godine
Banjaluka

Dr. Nenad Stevandić, v.r.

VI. Dopustivost

89. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

90. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njom pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku koji je koristio.

a) Ratione materiae AP-4095/25

91. Članak 18. stavak (3) točka h) Pravila Ustavnog suda glasi:

Apelacija nije dopustiva ako postoji neki od sljedećih slučajeva:

h) apelacija je ratione materiae inkompatibilna sa Ustavom;

a.1) Navodi o povredi prava na pravično suđenje u odnosu na postupak koji je uslijedio nakon donošenja osuđujuće presude Suda BiH (AP-4095/25)

92. U svezi s apelantovim navodima o povredi prava na pravično suđenje u postupku u kojem su donesene osporene odluke SIP-a i Suda BiH nakon donošenja pravomoćne osuđujuće presude kojom je proglašen krivim (AP-3722/25), Ustavni sud podsjeća na ustaljenu praksu Europskog suda da se politička prava ne smatraju građanskim pravima. Europski sud je takvo stajalište zauzeo u predmetu *Pierre-Bloch protiv Francuske* (vidi *Pierre-Bloch protiv Francuske*, presuda od 21. listopada 1997. godine, predstavka broj 24194/94, toč. 48–59.). Takvo stajalište je potvrđeno i u novijoj praksi Ustavnog suda (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP-849/23 od 23. siječnja 2025. godine, točka 25. s daljnjim referencama, dostupnu na www.ustavnisud.ba).

93. U konkretnom slučaju SIP je po službenoj dužnosti proveo postupak utvrđivanja prestanka apelantovog mandata predsjednika RS. Taj postupak je proveden u skladu s relevantnim odredbama Izbornog zakona BiH (vidi toč. 60., 62. i 84. ove odluke) nakon što je donesena osporena drugostupanjska presuda Suda BiH iz predmeta broj AP-3722/25, odnosno nakon što je osuđujuća presuda protiv apelanta postala pravomoćna. Iz obrazložena odluka SIP-a i Suda BiH proizlazi da se u tom postupku nije odlučivalo o ustavnosti i zakonitosti postupanja Suda BiH u kaznenom postupku protiv apelanta (iako je apelant na tome inzistirao, vidi toč. 62. i 79. ove odluke). Na deklaratorni karakter osporene odluke SIP-a (konstatiranje prestanka apelantovog mandata) ukazano je i u odgovoru SIP-a na apelaciju (vidi točku 79. ove odluke). Na temelju toga, Ustavni sud zaključuje da se osporenim odlukama iz predmeta broj AP-4095/25 nije odlučivalo o apelantovim "građanskim pravima i obvezama", niti o "kaznenoj optužbi" u smislu članka 6. stavak 1. Europske konvencije, zbog čega garancije iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije nisu primjenjive na postupak proveden pred SIP-om i Sudom BiH. Takav zaključak posljedično isključuje i meritorno ispitivanje apelantovih navoda o navodnoj pristranosti članice vijeća SIP-a V. B. P. koja je sudjelovala u donošenju osporene odluke SIP-a od 6. kolovoza 2025. godine, s obzirom na to da pravo na neovisan i nepristran sud u konvencijskom smislu predstavlja jedan segment prava na pravično suđenje. S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da je taj dio apelacijskih navoda *ratione materiae*

inkompatibilan s Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom.

a.2) Navodi o povredi prava na slobodne izbore (AP-4095/95)

94. Razmatrajući apelantove navode o kršenju prava na slobodne izbore, Ustavni sud ukazuje da su prema praksi Europskog suda obveze nametnute državama ugovornicama člankom 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju ograničene na "izbor zakonodavne vlasti" i obično se ne primjenjuju na izbor šefa države, osim ako se u svjetlu ustavne strukture dotične države, što Europski sud još nije zaključio ni u jednom prethodnom slučaju, ne utvrdi da se potonja može smatrati "zakonodavnom vlašću", s obzirom na to da joj je dano ovlaštenje pokretanja i donošenja zakona ili da uživa široka ovlaštenja za kontrolu donošenja zakona ili ovlaštenje cenzuriranja glavnih zakonodavnih tijela (vidi *Călin Georgescu protiv Rumunjske*, odluka od 11. veljače 2025. godine, predstavka broj 37327/24, točka 22. s daljnjim referencama).

95. U svezi s primjenjivošću članka 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, Ustavni sud podsjeća da je u svojoj praksi odlučivao o kriterijima iz prethodne točke ove odluke kada su u pitanju predsjednik i dopredsjednici entiteta Federacija Bosne i Hercegovine (vidi, *ibid.*, AP-849/23, toč. 27–29.). Ustavni sud je u citiranom predmetu, između ostalog, zaključio sljedeće:

28. *Ustavni sud u ovom slučaju ne uočava bilo kakve naznake da su ovlaštenja predsjednika i dopredsjednika FBiH takva da bi se mogli smatrati dijelom "zakonodavnih tijela" Federacije BiH u smislu prethodno navedenih standarda Europskog suda. Naime, Ustavni sud zapaža da iz sadržaja članka IV.B.1.1. Ustava Federacije BiH proizlazi da je predsjednik FBiH šef federalne izvršne vlasti i da ima dva dopredsjednika (vidi točku 18. ove odluke). Također, Ustavni sud zapaža da se nadležnosti predsjednika i dopredsjednika FBiH, koje su navedene u članku IV.B.3.7. toč. a) i b) Ustava Federacije BiH, između ostalog, sastoje od imenovanja vlade, sudaca Ustavnog suda, potpisivanja odluka Parlamenta FBiH, potpisivanja i ratificiranja međunarodnih sporazuma u ime Federacije BiH i davanja pomilovanja. Naposljetku, Ustavni sud zapaža da predsjednik u suglasnosti s dopredsjednicima može pod uvjetima iz članka IV.A.3.16. Ustava Federacije BiH raspustiti jedan ili oba doma Parlamenta FBiH. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zapaža da nadležnosti predsjednika i dopredsjednika FBiH ne ukazuju da oni imaju ovlaštenja da pokreću i usvajaju propise, ili da uživaju šira ovlaštenja da kontroliraju usvajanje propisa ili ovlaštenje da cenzuriraju najznačajnije zakonodavne vlasti. S obzirom na to, Ustavni sud smatra da članak 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju nije primjenjiv na izbore za predsjednika i dopredsjednike FBiH.*

29. *Imajući u vidu navedene zaključke, slijedi da su navodi apelanata o kršenju [...] prava na slobodne izbore iz članka 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju [...] ratione materiae inkompatibilni s Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom.*

96. U situaciji postojanja asimetričnih entitetskih ustavnih rješenja u Bosni i Hercegovini, postavlja se pitanje mogu li se zaključci iz citirane Odluke broj AP-849/23, koji se odnose na predsjednika FBiH, primijeniti i na predsjednika RS, odnosno apelanta u konkretnom slučaju. U svezi s tim, Ustavni sud, prije svega, zapaža da postoji dosta sličnosti u ustavnim ovlaštenjima predsjednika dva entiteta Bosne i Hercegovine, koje se manifestiraju kroz predstavljanje entiteta, predlaganje/imenovanje vlade, sudaca ustavnog suda, potpisivanje odluka koje usvoje zakonodavna tijela, potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime entiteta i davanje pomilovanja. S druge strane, u kontekstu odnosa prema zakonodavnoj i izvršnoj vlasti, predsjednik RS ima i dodatno ustavno ovlaštenje koje se odnosi na

predlaganje zakona (članak 76. Ustava Republike Srpske), kao i ovlaštenje da u slučaju krize funkcioniranja Vlade RS zatraži od njezinog predsjednika da podnese ostavku, te ako on to odbije, predsjednik RS ga može razriješiti. Ovlaštenje predsjednika RS također uključuje i davanje prethodnog mišljenja za promjene u sastavu Vlade RS (članak 94. Ustava Republike Srpske). Ustavni sud dodatno ukazuje da se predsjednik RS bira izravno, za razliku od predsjednika FBiH koji se bira neizravno, te da je predsjedniku FBiH za imenovanje Vlade FBiH neophodna suglasnost dva dopredsjednika FBiH. Iako se dopredsjednici RS biraju izravno, oni nemaju isti ustavnopravni položaj kao dopredsjednici FBiH, već isključivo pomažu predsjedniku RS u obnašanju poslova koje im povjeri predsjednik RS. U zakonodavnom smislu predsjednik RS ima i ustavno ovlaštenje da od Narodne skupštine RS zahtijeva da ponovo odlučuje o zakonu (članak 80. točka 4. Ustava Republike Srpske). On može, nakon što sasluša mišljenje predsjednika Vlade RS i predsjednika Narodne skupštine RS, da odluči da Narodna skupština RS bude raspuštena (članak 72. Ustava Republike Srpske). Također može tražiti od predsjednika Narodne skupštine RS sazivanje sjednice Narodne skupštine RS (članak 74. Ustava Republike Srpske), te može podnijeti prijedlog da se pristupi promjeni Ustava Republike Srpske (članak 132. Ustava Republike Srpske).

97. Usprkos navedenim razlikama, Ustavni sud smatra da, u svjetlu ustavne strukture koja se odnosi na predsjednika RS, dodatne nadležnosti predsjednika RS i veća autonomija djelovanja u odnosu na predsjednika FBiH ne dovode do zaključka da se predsjednik RS smatra "zakonodavnom vlašću" u konvencijom smislu. Stoga, Ustavni sud smatra da članak 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju nije primjenjiv u apellantovom slučaju.

98. Osim toga, Ustavni sud smatra neophodnim posebno naglasiti da apellant u obje apelacije nije nijednom jasno i izričito problematizirao, odnosno ukazao da će mu zbog osporenih odluka (duljina izrečene mjere sigurnosti i posljedica osude) iz predmeta broj AP-3722/25 suštinski biti onemogućeno kandidiranje na sljedećim općim izborima u Bosni i Hercegovini (zakazani za 2026. godinu). U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da predmet apelacija nije pitanje apellantovog isključenja iz (zakonodavnih) izbora, već isključivo prestanak njegovog mandata predsjednika RS. S obzirom na to da apelacija treba sadržavati navode, činjenice i dokaze na kojima se temelji (članak 21. stavak (2) točka c) Pravila Ustavnog suda), Ustavni sud neće u konkretnom slučaju samostalno raspraviti, niti prejudicirati pitanje pasivnog biračkog prava iz članka 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, posebice jer se u kontekstu apellantovog eventualnog kandidiranja radi o budućem i neizvjesnom događaju.

99. Imajući u vidu navedene zaključke, slijedi da su apellantovi navodi o kršenju prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije u tom dijelu, te navodi o kršenju prava na slobodne izbore iz članka 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju *ratione materiae* inkompatibilni s Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom.

b) Navodi o kršenju presumpcije nevinosti iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 2. Europske konvencije zbog izjava javnih dužnosnika tijekom suđenja apellantu (AP-3722/25 i AP-4095/25)

100. Članak 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda glasi:

(4) *Ustavni sud će odbaciti apelaciju kao očigledno (prima facie) neutemeljenu kada utvrdi da ne postoji opravdan zahtjev stranke u postupku, odnosno da predložene činjenice ne mogu opravdati tvrdnju da postoji kršenje prava zaštićenih Ustavom i/ili kada se za stranku u postupku utvrdi da ne snosi posljedice kršenja prava zaštićenih Ustavom, tako da je ispitivanje merituma apelacije nepotrebno.*

101. Ustavni sud u fazi ispitivanja dopustivosti apelacije mora utvrditi, između ostalog, jesu li ispunjeni uvjeti za meritorno odlučivanje koji su nabrojani u članku 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da, prema vlastitoj praksi i praksi Europskog suda, apelant mora navesti povredu svojih prava koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine i te povrede moraju djelovati vjerovatno. Apelacija je očigledno neutemeljena ako joj manjkaju *prima facie* dokazi koji s dovoljnom jasnoćom pokazuju da je navedena povreda ljudskih prava i sloboda moguća (vidi Europski sud, *Abedin Smajić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 16. siječnja 2018. godine, predstavka broj 48657/16, točka 43., i *Khudunts protiv Azerbajdžana*, presuda od 26. veljače 2019. godine, predstavka broj 74628/16, točka 32., te Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP-156/05 od 18. svibnja 2005. godine, točka 9., dostupna na www.ustavnisud.ba), te ako činjenice u odnosu na koje se podnosi apelacija očigledno ne predstavljaju kršenje prava koje apelant navodi, tj. ako apelant nema "opravdan zahtjev" (vidi Europski sud, *Dumlu protiv Turske*, odluka od 20. travnja 2021. godine, predstavka broj 65159/17, točka 27.), kao i kada se utvrdi da apelant nije "žrtva" kršenja Ustavom Bosne i Hercegovine zaštićenih prava (vidi Europski sud, *Spasoje Lukić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, odluka o dopustivosti od 18. studenog 2008. godine, predstavka broj 34379/03).

102. Apelant je u dopuni apelacije broj AP-3722/25 od 1. listopada 2025. godine (vidi točku 72. ove odluke) ukazao da mu je prekršeno načelo presumpcije nevinosti iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 2. Europske konvencije zbog izjava koje su tijekom suđenja dali javni dužnosnici. To se primarno odnosi na određene izjave koje su dali visoki predstavnik Christian Schmidt, veleposlanstva SAD-a i Velike Britanije, te predsjednik političke stranke SDA B. I., ministar obrane Bosne i Hercegovine Zukan Helez i ministar policije FBiH Ramo Isak. Na sporne izjave koje je dao visoki predstavnik Christian Schmidt također je ukazano i u apelaciji broj AP-4095/25. Ustavni sud u tom kontekstu ukazuje da je u svojoj praksi nekoliko puta utvrdio povrede prava na pretpostavku nevinosti u svezi s izjavama političara i drugih visokih dužnosnika koji su prije donošenja pravomoćne presude donosili zaključke o krivnji apelanata (vidi Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. AP-4319/14 od 18. prosinca 2014. godine, točka 35., i AP-2011/15 od 22. prosinca 2016. godine, točka 50. s daljnjim referencama, dostupne na www.ustavnisud.ba). U konkretnom slučaju Ustavni sud zapaža da apelant, osim općenitog navođenja navedenih osoba za koje smatra da su prejudicirale njegovu krivnju, nije Ustavnom sudu dostavio nijedan konkretan dokaz u prilog vjerodostojnosti svojih tvrdnji niti spis predmeta sadrži dostatne podatke i informacije na temelju kojih bi Ustavni sud mogao izvršiti uvid u njihov sadržaj. Prema tome, iako se apelant u apelaciji pozvao na izjave određenih javnih dužnosnika, Ustavni sud nema pouzdana saznanja o sadržaju i karakteru tih izjava, zbog čega ih ne može ni razmatrati kako bi ocijenio njihov utjecaj na apelantovu osudu. Ustavni sud naročito ukazuje da su apelanti, u smislu članka 21. stavak (1) točka c) Pravila Ustavnog suda, u obvezi dostaviti dokaze u prilog svojim tvrdnjama u postupku pred Ustavnim sudom. U konkretnom slučaju apelant je propustio postupiti u skladu s navedenom obvezom. Također, Ustavni sud ukazuje da nije njegova zadaća, kako u apelantovom slučaju tako ni u ostalim slučajevima, istraživati medijske sadržaje koji bi eventualno mogli biti u svezi s odlukama koje apelanti ospore pred Ustavnim sudom.

103. Konačno, Ustavni sud napominje da nije nadležan ispitivati izjave predstavnika međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini (vidi, *mutatis mutandis*, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-667/24 od 14. studenog 2024. godine, točka 220., dostupna na www.ustavnisud.ba). S obzirom na navedeno,

Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema ništa što ukazuje da ti apelantovi navodi pokreću ustavno pitanje na koje se pozvao, odnosno ništa što ukazuje da ima "opravdan zahtjev" u smislu članka 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda koji bi trebalo meritorno ispitati. Zbog toga, Ustavni sud zaključuje da su navodi o kršenju prava na presumpciju nevinosti iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 2. Europske konvencije očigledno (*prima facie*) neutemeljeni.

104. Imajući u vidu odredbe članka 18. stavak (3) točka h) i članka 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da su nedopustivi apelantovi navodi (iz apelacija br. AP-3722/25 i AP-4095/25) koji se odnose na pravo na pravično suđenje u svezi s osporenim odlukama SIP-a i Suda BiH (posljedice osuđujuće presude Suda BiH protiv apelanta), pravo na slobodne izbore i presumpciju nevinosti.

c) Ostali navodi – kršenje prava na pravično suđenje i *nullum crimen, nulla poena sine lege*, te politički motivirano suđenje apelanatu (AP-3722/25)

105. U odnosu na apelantove navode kojima tvrdi da je osporenim presudama Suda BiH prekršeno njegovo pravo iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije, te pravo iz članka 7. Europske konvencije budući da su politički motivirane, Ustavni sud ponavlja da nije vezan apelantovom pravnom kvalifikacijom iz apelacije. Prema pravilu *iura novit curia*, Ustavni sud je nadležan za pravnu kvalifikaciju činjenica konkretnog predmeta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-2297/22 od 25. rujna 2025. godine, točka 40., s daljnjim referencama, dostupna na www.ustavnisud.ba, te Europski sud, *Radomilja i dr. protiv Hrvatske*, presuda od 20. ožujka 2018. godine, predstavke br. 7685/10 i 22768/12, toč. 114. i 126. s daljnjim referencama). S obzirom na to da se apelantovi navodi odnose na postupak utvrđivanja kaznene optužbe protiv njega, za koji apelant isključivo smatra da je bio politički motiviran (s ciljem njegovog eliminiranja iz političkog života u Bosni i Hercegovini), te na prestanak njegovog mandata predsjednika RS i mjeru sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika RS, Ustavni sud će te navode ispitati i s aspekta garancija prava iz članka 18. Europske konvencije u svezi sa člankom 6. Europske konvencije.

106. Ustavni sud utvrđuje da apelacija broj AP-3722/25, zajedno s dopunama, u dijelu koji se odnosi na navode o kršenju članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije, članka 7. Europske konvencije, te članka 18. u svezi sa člankom 6. Europske konvencije ispunjava uvjete propisane člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, kao i da je podnesena u roku, da ispunjava i ostale uvjete dopustivosti iz članka 18. stavak (3) Pravila Ustavnog suda te da nije očigledno (*prima facie*) neutemeljena u smislu odredbe članka 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda.

VII. Meritum

107. Imajući u vidu sadržaj apelantovih navoda, Ustavni sud smatra neophodnim prvo ispitati apelantove navode o kršenju članka 7. Europske konvencije s obzirom na to da se radi o nederogativnom pravu o čijem prethodnom razmatranju ovisi ispitivanje ostalih apelantovih navoda.

a) Kažnjavanje samo na temelju zakona

108. U konkretnom slučaju apelant smatra da je vođenjem kaznenog postupka protiv njega za kazneno djelo iz članka 203a KZBiH, odnosno njegovom osudom zajedno s izrečenom mjerom sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika RS, prekršeno načelo kažnjavanja samo na temelju zakona iz članka 7. Europske konvencije.

109. Članak 7. Europske konvencije glasi:

1. Nitko se ne smije smatrati krivim za kazneno djelo izvršeno činjenjem ili nečinjenjem koje, u vrijeme kada je počinjeno, nije predstavljalo kazneno djelo po unutarnjem ili međunarodnom pravu. Isto tako, ne smije se izreći stroža kazna od one koja je bila primjenjiva u vrijeme kada je kazneno djelo počinjeno.

2. Ovaj članak ne utječe na ishod suđenja i kažnjavanje bilo koje osobe za činjenje ili nečinjenje koje se u vrijeme počinjenja smatralo kaznenim djelom prema općim pravnim načelima koja priznaju civilizirani narodi.

110. Prema praksi Europskog suda, garancija sadržana u članku 7. Europske konvencije, koji je bitan element vladavine prava, zauzima istaknuto mjesto u sustavu zaštite prema Europskoj konvenciji. To je naglašeno činjenicom da nije dopušteno odstupanje od navedene odredbe prema članku 15. Europske konvencije u vrijeme rata ili druge javne nužde. Članak 7. Europske konvencije treba tumačiti i primjenjivati, kako proizlazi iz njegovog predmeta i svrhe, na način koji pruža učinkovitu zaštitu od proizvoljnog kaznenog progona, osude i kažnjavanja. Članak 7. Europske konvencije, općenito, utjelovljuje načelo da samo zakon može definirati kazneno djelo i propisati kaznu (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) i načelo da se kazneno pravo ne smije ekstenzivno tumačiti na štetu optuženog, na primjer po analogiji. Iz tih načela proizlazi da kazneno djelo mora biti jasno definirano zakonom. Taj zahtjev je ispunjen kada pojedinac iz teksta relevantne odredbe i, ako je potrebno, uz pomoć sudskog tumačenja, može znati koje će ga radnje i propusti učiniti kazneno odgovornim. Kada govori o "zakonu", članak 7. Europske konvencije aludira na isti koncept kao onaj na koji se Europska konvencija poziva drugdje kada koristi taj izraz, koncept koji obuhvaća pisani i nepisani zakon i podrazumijeva kvalitativne zahtjeve, posebno zahtjeve dostupnosti i predvidljivosti. U svakom pravnom sustavu, uključujući i kazneno pravo, koliko god jasno formulirana zakonska odredba bila, postoji neizbježan element sudskog tumačenja. Uvijek će postojati potreba za razjašnjavanjem sumnjivih točaka i potreba za prilagodbom promjenjivim okolnostima. Doista, u državama potpisnicama Europske konvencije, progresivni razvoj kaznenog prava putem sudskog zakonodavstva dobro je ukorijenjen i nužan dio pravne tradicije. Članak 7. Europske konvencije ne može se tumačiti kao zabrana potpunog pojašnjenja pravila kaznene odgovornosti putem sudskog tumačenja od slučaja do slučaja, pod uvjetom da je rezultirajući razvoj u skladu sa suštinom kaznenog djela i da se može razumno predvidjeti. Nedostatak dostupnog i razumno predvidljivog sudskog tumačenja može dovesti do utvrđivanja kršenja prava iz članka 7. Europske konvencije. Tamo gdje to nije slučaj, cilj i svrha članka 7. Europske konvencije, posebno da nitko ne smije biti podvrgnut proizvoljnom kaznenom progonu, osudi ili kažnjavanju, bili bi osujećeni. Zahtjev dostupnosti i predvidljivosti podrazumijeva da se, u načelu, neka mjera može smatrati kaznom u smislu članka 7. Europske konvencije samo ako je utvrđen element osobne odgovornosti počinitelja. U skladu s tim, članak 7. Europske konvencije u svrhu kažnjavanja zahtijeva postojanje mentalne veze (svijesti) putem koje se može otkriti element odgovornosti u ponašanju osobe koja je fizički počinila kazneno djelo (vidi *Yüksel Yalçinkaya protiv Turske*, presuda od 26. rujna 2023. godine, predstavka broj 15669/20, toč. 237–242. s daljnjim referencama).

111. Pri procjeni predvidljivosti sudskog tumačenja, Europski sud je istaknuo da odsustvo usporednih presedana ne bi trebalo biti od odlučne važnosti. U slučajevima kada se od domaćih sudova traži da prvi put protumače odredbu kaznenog zakona tumačenje opsega kaznenog djela mora se, u načelu, smatrati predvidljivim. U tom smislu, Europski sud je naveo da je svjestan da se određena pravna norma jednog dana mora prvi put primijeniti. Ostaje da nova priroda, posebno u svjetlu sudske

prakse, postavljenog pravnog pitanja, sama po sebi ne predstavlja kršenje zahtjeva dostupnosti i predvidljivosti zakona budući da je usvojeno rješenje bilo jedno od mogućih tumačenja, u skladu sa suštinom kaznenog djela i razumno predvidljivo. Opseg koncepta predvidljivosti uvelike ovisi o sadržaju zakonske odredbe koja je u pitanju, području koje pokriva te broju i statusu onih na koje se odnosi (adresata). Predvidljivost zakona ne sprečava dotičnu osobu da zatraži/dobije adekvatan informirani savjet kako bi procijenila, u mjeri razumnoj u okolnostima slučaja, posljedice koje bi mogle proizaći iz određenog čina. To se posebno odnosi na profesionalce, koji su navikli biti vrlo oprezni u obavljanju svoje profesije. Stoga se od njih može očekivati da će s posebnom pozornošću procijeniti uključene rizike. Konačno, Ustavni sud ponavlja da nije njegova uloga zamijeniti redovne sudove u procjeni i pravnoj klasifikaciji činjenica, pod uvjetom da se one temelje na razumnoj analizi dokaza u predmetu. Nije na Ustavnom sudu baviti se činjeničnim ili pravnim greškama koje je navodno počinio (redovni) sud, osim i u mjeri u kojoj su one mogle negativno utjecati na prava i slobode zaštićene Europskom konvencijom, ili ako je takva ocjena očigledno proizvoljna (vidi *Total S. A. i Vitol S. A. protiv Francuske*, presuda od 12. listopada 2023. godine, predstavke br. 34634/18 i 43546/18, toč. 55–57. s daljnjim referencama).

112. Vraćajući se na okolnosti konkretnog predmeta u svjetlu navedenih načela, Ustavni sud će razmotriti apelantovu osudu i izrečenu mjeru sigurnosti u svjetlu garancija iz članka 7. Europske konvencije. Kada je riječ o postojanju pravne osnove u konkretnom slučaju, Ustavni sud zapaža da je riječ o novom kaznenom djelu koje je inkorporirano u kaznenopravni sustav djelovanjem visokog predstavnika (vidi toč. 16. i 81. ove odluke). Iz stanja spisa predmeta proizlazi da su redovni sudovi prvi put u apelantovom slučaju primijenili i tumačili članak 203a KZBiH, te se stoga ne može govoriti o usporednim situacijama/presedanima. Suština apelantovih prigovora u svezi s primjenom prava odnosi se na način donošenja zakonske odredbe koja je primijenjena na apelanta, te na pravni status Christiana Schmidta kao visokog predstavnika i njegovu ulogu u pravnom sustavu Bosne i Hercegovine, tj. njegovo pravo da donosi zakone. To se u okolnostima konkretnog predmeta odnosilo na ovlaštenje visokog predstavnika da donese dvije odluke od 1. srpnja 2023. godine kojima se sprečava stupanje na snagu Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske i Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, a potom i Odluku od 1. srpnja 2023. godine kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH i propisuje kazneno djelo za koje je apelant procesuiran i osuđen. U konkretnom slučaju nepoštovanje odluka visokog predstavnika od 1. srpnja 2023. godine rezultiralo je apelantovom osudom. Nasuprot tome, apelant smatra da je zakonodavna aktivnost u konkretnom slučaju trebala biti isključivo u nadležnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a ne visokog predstavnika, zbog čega apelant općenito osporava postojanje kaznenog djela za koje je osuđen.

113. Glede nadležnosti visokog predstavnika da donosi zakone, Ustavni sud je već ranije u više svojih odluka izrazio svoje stajalište da ovlaštenja visokog predstavnika proizlaze iz Aneksa X., relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda i Bonske deklaracije, te da ta ovlaštenja nisu podložna kontroli Ustavnog suda, kao ni vršenje tih ovlaštenja (vidi, npr. Odluku o dopustivosti i meritumu broj *U-27/22* od 23. ožujka 2023. godine, toč. 72. i 73. s daljnjim referencama, dostupnu na www.ustavnisud.ba). U konkretnom slučaju Ustavni sud zapaža da je 1. srpnja 2023. godine visoki predstavnik intervenirao u pravni sustav Bosne i Hercegovine i umjesto Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine donio Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH. U tom pogledu on je djelovao kao zakonodavna vlast Bosne i Hercegovine, te navedena dopuna

KZBiH nesporno ima pravnu prirodu domaćeg propisa čija kontrola ustavnosti nije predmet ove apelacije. Stoga, Ustavni sud smatra neutemeljenim apelantove navode koji su se ticali osporavanja pravnog statusa visokog predstavnika i njegovih ovlaštenja u kontekstu propisivanja kaznenog djela iz članka 203a KZBiH za koje je apelant proglašen krivim. O tome su se detaljno izjasnili redovni sudovi, što je bila i okosnica cjelokupnog kaznenog postupka. Prema tome, Ustavni sud smatra da je u konkretnom slučaju nesporno ispoštovan temeljni uvjet iz članka 7. Europske konvencije da samo zakon može propisati kazneno djelo i kaznu, odnosno da je kazneno djelo jasno definirano zakonom. Isto tako, a suprotno apelantovim tvrdnjama, Ustavni sud smatra i da je kazneno djelo za koje je apelant osuđen bilo na snazi u vrijeme potpisivanja spornih ukaza. Činjenica da je Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH objavljen u službenom glasniku isti dan kada je apelant potpisao sporne ukaze ne dovodi u pitanje prethodni zaključak Ustavnog suda s obzirom na to da je u Odluci visokog predstavnika eksplicitno propisano (članak 4. Odluke) da navedeni Zakon stupa na snagu 2. srpnja 2023. godine (vidi točku 81. ove odluke). Stoga se ne javlja ni problem retroaktivne primjene odredbe kaznenog prava prema članku 7. Europske konvencije.

114. Sljedeće pitanje na koje Ustavni sud mora odgovoriti tiče se kvalitativnih zahtjeva iz članka 7. Europske konvencije, odnosno predvidljivosti i dostupnosti pravne norme na temelju koje je apelant osuđen i na temelju koje mu je izrečena sporna mjera sigurnosti. U svezi s tim, Ustavni sud će sagledati i jesu li i redovni sudovi dali razumna tumačenja, odnosno obrazloženja, budući da suprotan zaključak može dovesti do kršenja članka 7. Europske konvencije.

115. U odnosu na pitanje dostupnosti "kaznenog zakona" to načelno podrazumijeva njegovu javnu objavu. U konkretnom slučaju novi članak 203a KZBiH je bio zvanično dostupan javnosti 1. srpnja 2023. godine putem internetske stranice OHR-a, na kojoj su objavljene sve tri odluke iz točke 15. ove odluke, uključujući i Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH. Osim službene stranice OHR-a, javna objava je uključivala i brojne medije koji su prenijeli sadržaj članka 203a KZBiH. Prema tome, Ustavni sud smatra da je u apelantovom slučaju ispunjen uvjet dostupnosti. To čak ne negira ni apelant kada u apelaciji izjavljuje da "u konkretnom slučaju nije pitanje šta je apelantu bilo poznato 7. jula 2023. godine – kada je potpisao dva sporna ukaza – već da li je navedenog datuma odredba člana 203a izmijenjenog i dopunjenog KZBiH bila na pravnoj snazi" (vidi točku 63. ove odluke). U odnosu na aspekt predvidljivosti pravne norme u konkretnom slučaju, apelant tvrdi da u vrijeme potpisivanja dva sporna ukaza nije bio u dovoljnoj mjeri svjestan posljedica svog djelovanja, odnosno da nije bio u mogućnosti predvidjeti da će njegovo postupanje rezultirati prestankom mandata predsjednika RS i zabranom vršenja navedene dužnosti. Takve tvrdnje se, prema praksi Europskog suda, izravno tiču mentalne veze koja otkriva element odgovornosti u ponašanju stvarnog počinitelja kaznenog djela ako se želi izreći kazna (vidi Europski sud, *G. I. E. M. S. R. L. i ostali protiv Italije*, VV, presuda od 28. lipnja 2018. godine, predstavke br. 1828/06 i dvije dr., toč. 242. i 246. s daljnjim referencama, i, *ibid.*, *Yüksel Yalçınkaya protiv Turske*, točka 242. s daljnjim referencama). Pitanje apelantove svijesti u konkretnom slučaju raspravljeno je provođenjem dokaznog postupka u kaznenom postupku protiv apelanta kako bi se utvrdio umišljaj na njegovoj strani. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je izvedenim dokazima na glavnoj raspravi nespornim utvrđeno da je apelant u razdoblju od 1. srpnja 2023. godine (kada je visoki predstavnik donio odluke iz točke 15. u svezi s toč. 80–82. ove odluke) do dana kada je apelant potpisao dva sporna ukaza (7. srpnja 2023. godine, toč. 86. i 87. ove odluke) poduzimao aktivnosti (konsultacije/pravni savjeti) koje su

se ticale navedenih odluka visokog predstavnika od 1. srpnja 2023. godine. Ustavni sud posebno ima u vidu činjenicu da se u apelantovom slučaju radilo o skupnom savjetovanju koje je uključivalo brojne stručnjake ustavnog prava i nositelje najviše zakonodavne i izvršne vlasti u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini. Takvo savjetovanje se nesporno može, u smislu zahtjeva Europske konvencije, smatrati adekvatnim i informiranim savjetom na temelju kojeg je apelant u razumnoj mjeri mogao procijeniti posljedice koje bi mogle rezultirati potpisivanjem dva sporna ukaza 7. srpnja 2023. godine (vidi Europski sud, *Jorgić protiv Njemačke*, presuda od 12. srpnja 2007. godine, predstavka broj 74613/01, točka 113.). Evidentno je dakle da je apelant kao profesionalac u vršenju svoje političke profesije, odnosno funkcije predsjednika RS, iskazao naročito oprez prilikom procjene uključenih rizika. Apelantove aktivnosti nesporno ukazuju da je on bio svjestan i upoznat sa sadržajem navedenih odluka visokog predstavnika od 1. srpnja 2023. godine, što je u konkretnom slučaju podrazumijevalo sve elemente bića kaznenog djela iz članka 203a KZBiH i *ex lege* izricanje mjere sigurnosti zabrane vršenja dužnosti koja je pratila osudu. Na takav zaključak u okolnostima konkretnog predmeta nije od utjecaja to što se radilo o relativno kratkom razdoblju, s obzirom na stupanj apelantove svijesti koji je utvrđen u dokaznom postupku i detaljno obrazložen u osporenim presudama kada je u pitanju aspekt dostupnosti i predvidljivosti. Prema tome, u situaciji kada se, kao u konkretnom slučaju, prvi put tumači odredba kaznenog zakona sa zakonitom pravnom osnovom i koja je jasno formulirana (članak 203a KZBiH), Ustavni sud smatra da su redovni sudovi na adekvatan i dostatan način raspravili sva sporna pitanja u svezi s kvalitativnim zahtjevima iz članka 7. Europske konvencije. Takva tumačenja činjenica iz osporenih presuda ne ostavljaju dojam proizvoljnosti. Stoga se apelantovi navodi da nije u razumnoj i dovoljnoj mjeri mogao predvidjeti posljedice (osuda/kazna i mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika RS) svog protupravnog ponašanja od 7. srpnja 2023. godine (potpisivanje dva sporna ukaza) čine neutemeljenim u svjetlu Zakona o izmjenama i dopunama KZBiH koji je stupio na snagu 2. srpnja 2023. godine.

116. S obzirom na navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom slučaju nije došlo do kršenja članka 7. Europske konvencije.

b) Pravo na pravično suđenje

117. Apelant, u biti, kršenje prava na pravično suđenje dovodi u vezu s aspektom prava na neovisan i nepristran sud, javnom raspravom pred nadležnim sudom, izvođenjem/ocjenom dokaza i "jednakošću oružja" te arbitramošću u primjeni prava.

118. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

119. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravično i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

b.1) Pravo na neovisan i nepristran sud

120. U konkretnom slučaju apelant je problematizirao nepristranost dvoje sudaca Suda BiH koji su postupali u kaznenom postupku protiv njega. To se odnosilo na sutkinju J. Č. D., koja je potvrdila optužnicu protiv apelanta, i sutkinju S. U., koja je donijela prvostupanjsku osuđujuću presudu protiv apelanta.

121. Ustavni sud podsjeća da su u svjetlu prakse Europskog suda koncepti neovisnosti i objektivne nepristranosti usko povezani i, ovisno o okolnostima, mogu zahtijevati zajedničko

ispitivanje (vidi *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala*, presuda Velikog vijeća od 6. studenog 2018. godine, predstavke br. 55391/13 i dvije dr., točka 150. s daljnjim referencama). Neovisnost se odnosi na neophodnu osobnu i institucionalnu neovisnost koja je potrebna za nepristrano donošenje odluka, pa stoga predstavlja preduvjet za nepristranost. Neovisnost podrazumijeva (i) stanje uma, koje označava nepopustljivost suca pred vanjskim pritiscima glede njegovog moralnog integriteta, i (ii) skup institucionalnih i operativnih aranžmana, koji uključuju postupak kojim se sudac može imenovati na način kojim se osigurava njegova neovisnost i primjena kriterija za izbor na temelju zasluga, što mora pružiti zaštitu od neprikladnih utjecaja i/ili apsolutnog diskrecijskog prava drugih državnih ovlaštenja, kako tijekom inicijalne faze imenovanja suca tako i tijekom vršenja njegovih dužnosti (vidi *Guðmundur Andri Ástráðsson protiv Islanda*, presuda Velikog vijeća od 1. prosinca 2020. godine, predstavka broj 26374/18, točka 234. s daljnjim referencama). S druge strane, nepristranost, u pravilu, označava odsutnost predrasuda ili pristranosti (nezauzimanje strana). Postojanje nepristranosti u smislu članka 6. stavka 1. Europske konvencije mora se utvrditi prema (i) subjektivnom testu, pri čemu se mora uzeti u obzir osobno uvjerenje i ponašanje određenog suca, tj. je li sudac imao ikakve osobne predrasude ili pristranosti u danom slučaju, i (ii) objektivnom testu, tj. utvrđivanjem je li, neovisno o osobnom ponašanju bilo kojeg od svojih članova, sam sud i, između ostalih aspekata, njegov sastav, nudio dovoljna jamstva da se isključi svaka legitimna sumnja glede njegove nepristranosti (vidi, između ostalog, *Micallef protiv Malte* [VV], predstavka broj 17056/06, ECHR 2009, točka 93. s daljnjim referencama). Osobna nepristranost suca mora se pretpostaviti sve dok se ne dokaže suprotno. Što se tiče vrste potrebnog dokaza, Europski sud je, na primjer, nastojao utvrditi je li sudac pokazao neprijateljstvo ili zlu namjeru iz osobnih razloga (vidi *Kezerashvili protiv Gruzije*, presuda od 5. prosinca 2024. godine, predstavka broj 11027/22, točka 84. s daljnjim referencama). Međutim, ne postoji čvrsta/neupitna podjela između subjektivne i objektivne nepristranosti budući da ponašanje suca ne samo da može izazvati objektivno utemeljene sumnje u nepristranost suda s gledišta vanjskog promatrača – objektivni test, već može dovesti i do pitanja osobnog uvjerenja sudaca – subjektivni test (vidi *Kyprianou protiv Cipra* [VV], ECHR 2005 XIII, predstavka broj 73797/01, točka 119.). U nekim slučajevima gdje može biti teško pribaviti dokaze kojima bi se opovrgnula pretpostavka subjektivne nepristranosti suca, zahtjev za objektivnu nepristranost pruža daljnje važno jamstvo (vidi *Pullar protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. lipnja 1996. godine, točka 32., Izvješća o presudama i odlukama 1996-III). U tom smislu, čak i dojam može biti od određene važnosti ili, drugim riječima, "pravda se ne mora samo provoditi, već se mora i vidjeti da se provodi". U pitanju je povjerenje koje sudovi u demokratskom društvu moraju ulijevati javnosti (vidi *Morice protiv Francuske* [VV], ECHR 2015, predstavka broj 29369/10, točka 78., i *Denisov protiv Ukrajine* [VV], presuda od 25. rujna 2018. godine, predstavka broj 76639/11, toč. 61–63. s daljnjim referencama).

122. Kako bi sudovi mogli u javnosti ulijevati neophodno povjerenje, moraju se uzeti u obzir i pitanja unutarnje organizacije. Postojanje domaćih postupaka za osiguranje nepristranosti, odnosno pravila koja reguliraju izuzimanje sudaca relevantan su čimbenik. Takva pravila pokazuju nastojanje domaćeg zakonodavca da ukloni sve razumne sumnje u nepristranost dotičnog suca ili suda i predstavljaju pokušaj osiguranja nepristranosti uklanjanjem uzroka takvih zabrinutosti. Osim što osiguravaju odsutnost stvarne pristranosti, takva pravila su usmjerena na uklanjanje svakog privida pristranosti i na taj način služe unapređenju povjerenja koje sudovi u demokratskom društvu moraju ulijevati u javnosti. Europski sud uzima u obzir

takva pravila prilikom vlastite procjene je li domaći sud bio nepristran i, posebno, mogu li se strahovi podnositelja predstavke smatrati objektivno opravdanim (vidi *Ugulava protiv Gruzije* (broj 2), presuda od 1. veljače 2024. godine, predstavka broj 22431/20, točka 56. s daljnjim referencama). Osim toga, sama činjenica da stranka u postupku traži izuzeće suca zbog pristranosti, čak i opetovano, nema automatski posljedicu da se sudac treba povući ili biti isključen (vidi *Harabin protiv Slovačke*, presuda od 20. studenog 2012. godine, predstavka broj 58688/11, točka 138.). Kada se odlučuje postoji li u određenom slučaju legitimni razlog za strah od pristranosti, stajalište onih koji tvrde da takav strah postoji je važno, ali nije odlučujuće. Odlučujuće je može li se strah smatrati objektivno opravdanim (vidi *Kroi i Nocka protiv Albanije*, presuda od 26. kolovoza 2025. godine, predstavka broj 84056/17, točka 56. s daljnjim referencama).

123. Ustavni sud će stoga u konkretnom slučaju ocijeniti jesu li se dvije sutkinje Suda BiH bile u obvezi izuzeti u kaznenom postupku protiv apelanta.

- Neovisnost i nepristranost u odnosu na sutkinju J. Č. D.

124. Apelant smatra da je navedena sutkinja iz dva razloga bila pristrana prilikom odlučivanja o optužnici protiv njega. Kao prvi razlog je navedena činjenica koja se dovodi u vezu s njezinom ranijom kandidaturom za suca Međunarodnog kaznenog suda iz 2020. godine, a kao drugi razlog je navedeno da se vraćanjem na doradu prvobitno podnesene optužnice stavila na stranu Tužiteljstva BiH.

125. Ustavni sud, prije svega, ponavlja da je nepristranost bitna za pravilno obnašanje sudske dužnosti, te se odnosi ne samo na sudsku odluku već i na postupak donošenja odluke. U svezi s prvim razlogom koji apelant navodi, Ustavni sud ističe da iz stanja spisa predmeta nesporno proizlazi da je sutkinja J. Č. D. bila kandidat prilikom izbora za suca Međunarodnog kaznenog suda (vidi točku 12. ove odluke). Navedeni izbor je proveden na temelju javnog konkursa koji je proveo VSTV početkom 2020. godine, nakon čega je na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine sutkinja J. Č. D. sudjelovala u proceduri izbora. Apelant je u to vrijeme obavljao funkciju člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine i nesporno je u tom svojstvu javno iznio neslaganje s nominacijom sutkinje J. Č. D. kao kandidata za suca Međunarodnog kaznenog suda. To neslaganje je podrazumijevalo formalno obraćanje Ministarstvu vanjskih poslova BiH pismenim putem i bilo je medijski popraćeno u više navrata dok je postupak izbora bio u tijeku. Međutim, Ustavni sud zapaža da procedura izbora navedene sutkinje nije u formalno-pravnom smislu uključivala sudjelovanje institucije Predsjedništva Bosne i Hercegovine, odnosno tadašnje apelantove funkcije. Apelant ni na koji način nije bio izravno involviran u izbor sutkinje J. Č. D., niti je u svezi s njezinom kandidaturom tražena prethodna suglasnost Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Stoga, Ustavni sud ne može prihvatiti kao točnu apelantovu tvrdnju da je njegovo pismeno protivljenje izboru navedene sutkinje – obraćanjem Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine – predstavljalo prethodno odlučivanje o njezinim pravima, čime bi se otvorilo pitanje hijerarhijskog odnosa za potrebe objektivnog testa. S druge strane, s obzirom na apelantovu tadašnju funkciju, razumnim se čini pretpostaviti da je sutkinja J. Č. D. bila svjesna apelantovih izjava i neslaganja s njezinom kandidaturom za suca Međunarodnog kaznenog suda. Međutim, iz stanja spisa predmeta ne proizlazi da je ona ikada javno u osobnom svojstvu ili u okviru svoje sudačke funkcije reagirala na bilo koju apelantovu javno iznesenu izjavu. Dodatno, Ustavni sud zapaža da je od tadašnjih apelantovih spornih izjava do potvrđivanja optužnice proteklo razdoblje od skoro tri i pol godine.

126. Osim toga, Ustavni sud ističe da iz rješenja Opće sjednice Suda BiH od 29. rujna 2023. godine proizlazi da apelant

nije u zahtjevu za izuzeće sutkinje J. Č. D. naveo tu činjenicu (kandidatura sutkinje za suca Međunarodnog kaznenog suda u Hagu) kao razlog njezinog izuzeća u smislu članka 29. točka f) ZKPBiH (vidi toč. 18. i 19. ove odluke). Stoga, Ustavni sud zaključuje da je taj dio apelantovih navoda neutemeljen.

127. Drugi razlog se odnosio na vraćanje na doradu prvobitno podnesene optužnice. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da je 29. rujna 2023. godine Opća sjednica Suda BiH u svom rješenju dala razumno obrazloženje koje se Ustavnom sudu ne čini proizvoljnim. Takvo obrazloženje, u biti, u cijelosti je preuzeto i u osporenoj drugostupanjskoj presudi kada je odlučivano o apelantovom žalbenom prigovoru pristranosti sutkinje J. Č. D. (vidi toč. 51. i 52. ove odluke). Stoga, Ustavni sud smatra da se u odnosu na drugi razlog (dorada optužnice) u konkretnom slučaju radilo o preciziranju kaznenog djela u smislu članka 227. stavak (1) točka c) ZKPBiH (vidi točku 85. ove odluke), u svezi s ovlaštenjem koje je navedena sutkinja imala prilikom odlučivanja o optužnici u smislu članka 228. stavak (1) tog Zakona, odnosno preciziranju činjeničnog stanja u smislu osiguranja prava na obranu (obavješćavanje o optužbi), a ne o prekoračenju ovlaštenja i stavljanju Suda BiH na stranu Tužiteljstva BiH. Ustavni sud posebno naglašava da je potvrđivanje optužnice predstavljalo inicijalnu fazu kaznenog postupka koja za posljedicu nije imala odlučivanje o apelantovoj krivnji. Imajući u vidu navedeno, a u nedostatku objektiviziranih dokaza postojanja osobnog uvjerenja i predrasuda u kontekstu događaja koji su prethodili potvrđivanju optužnice, Ustavni sud smatra da, sa stajališta razumnog, poštenog i informiranog promatrača, postupanje sutkinje J. Č. D. u kaznenom postupku protiv apelanta nije moglo izazvati objektivno opravdane sumnje u njezinu neovisnost i nepristranost.

- Neovisnost i nepristranost u odnosu na sutkinju S. U.

128. Kada je riječ o sutkinji S. U. apelant je pred Ustavnim sudom pitanje njezine navodne pristranosti doveo u vezu s dvije situacije iz redovnog postupka: i) njeno prethodno ponašanje za vrijeme dok je obnašala dužnost tužitelja Tužiteljstva BiH, odnosno potpisivanje spornog pisma iz 2021. godine, koje je potpisala zajedno s ostalim tužiteljima te ii) činjenica da mu nije bio poznat njezin identitet sve do održavanja ročišta za glavni pretres od 5. veljače 2024. godine koji je započeo njezinim čitanjem optužnice.

129. U odnosu na prvo pitanje, prema praksi Europskog suda, problemi s nepristranošću mogu se pojaviti ako je sudac u drugim fazama postupka već izrazio mišljenje o krivnji optuženog (vidi *Gómez de Liaño y Botella protiv Španjolske*, presuda od 22. srpnja 2008. godine, predstavka broj 21369/04, toč. 67–72. s daljnjim referencama). Činjenica da je sudac već odlučivao o sličnim, ali nepovezanim kaznenim optužbama sama po sebi nije dovoljna da dovede u sumnju nepristranost tog suca u kasnijem slučaju (vidi *Kriegisch protiv Njemačke*, odluka od 23. studenog 2010. godine). Međutim, druga je stvar ako ranije presude sadrže utvrđenja koja zapravo prejudiciraju pitanje krivnje optuženog u takvim kasnijim postupcima (vidi *Poppe protiv Nizozemske*, presuda od 24. ožujka 2009. godine, predstavka broj 32271/04, točka 26.). Što se tiče promjene položaja između tužitelja i suca, Ustavni sud primjećuje da činjenica da je sudac prethodno u svojoj karijeri djelovao kao javni tužitelj sama po sebi nije razlog za strah da mu nedostaje nepristranosti, niti je to slučaj ako je sudac nekad bio službenik odjela javnog tužitelja u predmetu koji je prvobitno ispitao taj odjel, a kada dotični sudac nikada nije morao sam rješavati taj predmet (vidi *Paunović protiv Srbije*, presuda od 3. prosinca 2019. godine, predstavka broj 54574/07, točka 41. s daljnjim referencama). To bi moglo biti drugačije ako bi tužitelj mogao vršiti nadzorna ovlaštenja nad tužiteljstvom kada se ispituje slučaj podnositelja predstave (vidi, *ibid.*, *Ugulava protiv Gruzije* (br. 2), točka 60.).

130. Ustavni sud ističe da je nesporno da je sutkinja S. U. ranije bila tužiteljica u Tužiteljstvu BiH i da je 2022. godine imenovana za sutkinju Suda BiH, a da je 2021. godine zajedno s ostalim tužiteljima Tužiteljstva BiH podržala pokretanje kaznenog predmeta protiv apelanta. Suština navedene tužiteljske inicijative je bila apelantovo procesuiranje pred Sudom BiH zbog njegovih javnih izjava i prijetnji teritorijalnom integritetu i najvišim institucijama Bosne i Hercegovine (vidi točku 13. ove odluke). Iz stanja spisa predmeta se ne može zaključiti je li i kada došlo do zvaničnog pokretanja kaznenog predmeta protiv apelanta uslijed navedene tužiteljske inicijative, te je li poduzeta ijedna radnja iz tužiteljske nadležnosti u svezi s tim. Sporno pismo iz 2021. godine se odnosilo na kaznena djela iz glave XVI. KZBiH (kaznena djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine), dok je kazneno djelo neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz članka 203a KZBiH, za koje je apelant procesuiran u konkretnom slučaju, svrstano u glavu XVII. KZBiH (kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom) odlukom visokog predstavnika od 1. srpnja 2023. godine kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH (vidi točku 81. ove odluke). Dakle, kazneno djelo za koje je apelant procesuiran i osuđen (na temelju osporenih presuda) nije bilo na pravnoj snazi u vrijeme kada je nastalo sporno pismo iz 2021. godine. Nesporno je da se nije radilo o istom kaznenom predmetu, odnosno da konkretan slučaj ne predstavlja nastavak ranije iniciranog/namjeravanog kaznenog postupka. Stoga u konkretnom slučaju nije postojala obveza njezinog izuzimanja u smislu članka 29. točka d) ZKPBiH.

131. Što se tiče spornog pisma iz 2021. godine, proizlazi da se radilo o nekoj vrsti tužiteljskog samoorganiziranja u kojem je S. U., tada u svojstvu tužiteljice, na posredan način ispoljila svoje mišljenje u svezi s apelantovom ličnošću i njegovim političkim djelovanjem. Takva tužiteljska inicijativa nije u konvencijskom smislu rezultirala utvrđenjem "kaznene optužbe" protiv apelanta ni u Tužiteljstvu BiH, niti pred Sudom BiH. Radilo se, u načelu, o općenitoj izjavi neophodnosti procesuiranja apelanta za druga kaznena djela. Ustavni sud naglašava da sutkinja S. U. nije bila autor spornog pisma, odnosno pokretač navedene inicijative. Osim toga, Ustavni sud ima u vidu i protek vremena, odnosno da je od spornog pisma iz 2021. godine do postavljanja sutkinje S. U. kao suca pojedinca u apelantovom predmetu proteklo razdoblje od oko dvije godine i četiri mjeseca. Iz stanja spisa predmeta ne proizlazi da je sutkinja S. U. (nakon pridruživanja navedenoj tužiteljskoj inicijativi) ikada naknadno iznijela bilo kakvo javno stajalište u svezi sa spornim pismom, niti je na takvu okolnost ukazano apelacijom. Isto tako, Ustavni sud ističe da pravni sustav Bosne i Hercegovine ne sprečava nositelje tužiteljske funkcije da naknadno vrše dužnost suca i obratno, niti takva promjena dužnosti u konvencijskom smislu, kao što je prethodno ukazano, *a priori* dovodi do kršenja prava na nepristran sud. Navedene okolnosti promatrane u svojoj cjelokupnosti ne upućuju na zaključak postojanja osobnog interesa sutkinje S. U. da apelant bude osuđen, odnosno postojanja rizika od tzv. psihološkog vezivanja za svoju prethodnu ulogu tužitelja. Isto tako, Ustavni sud smatra da u slučaju sutkinje S. U. nisu objektivizirane okolnosti koje bi, hipotetički gledano, stvorile moguće iskušenje za prosječnog čovjeka da ga kao suca navede da ne održi jasnu i istinitu ravnotežu. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da bi čak i rizik od pristranosti mogao narušiti dojam pravičnog, neovisnog i nepristranog suđenja, te da sudački autoritet proizlazi iz povjerenja javnosti da će suđenje biti pravično. U konkretnom slučaju postojeći pravni okvir je omogućio takvo ispitivanje apelantovih navoda o pristranosti sutkinje S. U. O tim navodima je prvenstveno odlučivala Opća sjednica Suda BiH i apelacijsko vijeće u osporenoj drugostupanjskoj presudi. Opća sjednica Suda BiH je u rješenju od 20. veljače 2024. godine opširno odgovorila na više apelantovih navoda u svezi s navodnom pristranošću

sutkinje S. U. Jedan od tih prigovora se odnosio i na sporno pismo iz 2021. godine u odnosu na koje je Opća sjednica Suda BiH zaključila da navedena činjenica, odnosno sporno pismo, ne znači da je sutkinja S. U. imala bilo kakve predrasude prema apelantu. U prilog takvom stajalištu Opća sjednica Suda BiH se referirala na zakonska tužiteljska ovlaštenja u smislu članka 35. ZKPBiH (otkrivanje i gonjenje učinitelja kaznenog djela).

132. S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da u danim okolnostima nije došlo do ugrožavanja javnog povjerenja u pravosuđe s obzirom na to da, sa stajališta razumnog, poštenog i informiranog promatrača, postupanje sutkinje S. U. u vrijeme dok je vršila tužiteljsku funkciju nije moglo narušiti njezinu sposobnost da bez uočene pristranosti ispita optužnicu protiv apelanta i odluči o njegovoj krivnji. Ustavni sud zaključuje da su redovni sudovi pružili dovoljno garancija da se isključi bilo kakva legitimna sumnja i opravdan strah glede nepristranosti sutkinje S. U. koja je kao sudac pojedinac odlučivala o apelantovoj krivnji. Pri tome, Ustavni sud ukazuje i da se prema praksi Europskog suda kršenje članka 6. stavak 1. Europske konvencije ne može temeljiti na navodnom nedostatku neovisnosti ili nepristranosti suda koji donosi odluke ako je donesena odluka bila predmet naknadnog nadzora od sudačkog tijela koje ima punu nadležnost i osigurava poštovanje jamstava utvrđenih tom odredbom (vidi *Rustavi 2 Broadcasting Company Ltd i drugi protiv Gruzije*, presuda od 18. srpnja 2019. godine, predstavka broj 16812/17, točka 345. s daljnjim referencama). Kao što je prethodno rečeno, apelant je u konkretnom slučaju imao pristup apelacijskom vijeću kao drugostupanjskom sudu s punom nadležnošću za ponovno ispitivanje njegove krivnje i izrečene mjere sigurnosti, što je uključivalo činjenična i pravna pitanja. Ustavni sud posebno naglašava da apelant nije ni u redovnom postupku niti u apelaciji problematizirao pitanje nepristranosti sudaca apelacijskog vijeća koje je donijelo osporenu drugostupanjsku presudu.

133. U odnosu na drugi razlog, u svezi s apelantovim navodima da mu nije bio poznat identitet navedene sutkinje sve do održavanja ročišta za glavni pretres od 5. veljače 2024. godine, Ustavni sud ističe da, prema praksi Europskog suda, osiguranje učinkovitog ostvarivanja prava na nepristranost suda podrazumijeva pružanje stvarne mogućnosti podnositelju predstavke da nakon saznanja ospori prisustvo suca i traži njegovo izuzeće (vidi, *ibid.*, *Morice protiv Francuske*, točka 90.). U konkretnom slučaju apelant je odmah iskoristio svoje zakonsko pravo da traži izuzeće sutkinje S. U. na održanom ročištu za glavni pretres od 5. veljače 2024. godine kada je ona preuzela dužnost suca pojedinca od prethodnog suca M. S. O tom prigovoru prvenstveno je odlučivala Opća sjednica Suda BiH u rješenju od 20. veljače 2024. godine, a potom i apelacijsko vijeće u okviru apelantovih žalbenih navoda u svezi s pitanjem nepristranosti. U suštini je apelacijsko vijeće u cijelosti prihvatilo argumentaciju Opće sjednice Suda BiH u odnosu na sve apelantove žalbene prigovore koji su se odnosili na izuzeće sutkinje S. U. Ustavni sud smatra da obrazloženje Opće sjednice Suda BiH u tom segmentu apelantovog zahtjeva ne ostavlja dojam proizvoljnosti (vidi točku 25. ove odluke).

134. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da naprijed ukazane okolnosti u odnosu na sutkinje J. Č. D. i S. U. nisu dovoljne da se apelantovi navodi o nepristranosti suda ocijene u svojoj sveukupnosti kao utemeljeni. Ustavni sud stoga smatra da u svjetlu apelantovih navoda i činjenica predmeta nepristranost sutkinja J. Č. D. i S. U. nije dovedena u sumnju, zbog čega nije postojala obveza njihovog izuzimanja.

135. S obzirom na navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom slučaju nije došlo do kršenja prava na neovisan i nepristran sud iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

b.2) Javna rasprava pred nadležnim sudom

136. Nadalje, Ustavni sud primjećuje da je apelant problematizirao obrazloženja koja su redovni sudovi dali u odnosu na ostala procesna pitanja – osiguranje javnosti suđenja i da o delegiranju nadležnosti nije odlučio funkcionalno nadležan sud.

- Javnost suđenja

137. U svezi s "isključenjem javnosti" apelant navodi da je javnost suštinski bila isključena iako ne postoji formalna odluka suda o tome. Prema praksi Europskog suda, održavanje javnih rasprava predstavlja temeljno načelo sadržano u članku 6. stavku 1. Europske konvencije. Čineći provođenje pravde transparentnim, javnost doprinosi ispunjenju cilja članka 6. stavka 1. Europske konvencije – pravično suđenje, čije je jamstvo jedno od temeljnih načela svakog demokratskog društva u smislu Europske konvencije. Međutim, zahtjev za održavanje javne rasprave podložan je iznimkama i izričito dopušta da se mediji i javnost isključe s cijelog ili dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu. Ponekad može biti potrebno, prema članku 6. Europske konvencije, ograničiti otvorenu i javnu prirodu postupka kako bi se, na primjer, zaštitila sigurnost ili privatnost svjedoka ili potaknula slobodna razmjena informacija i mišljenja u ostvarivanju pravde. U svakom slučaju, prije isključenja javnosti iz kaznenog postupka, domaći sud mora donijeti konkretnu odluku da je isključenje nužno radi zaštite uvjerljivog javnog interesa i mora ograničiti tajnost u mjeri u kojoj je to potrebno za očuvanje tog interesa. Prilikom utvrđivanja je li odluka o provođenju kaznenog postupka *in camera* bila u skladu s pravom na javnu raspravu prema članku 6. Europske konvencije relevantno je jesu li razmatranja javnog interesa bila uravnotežena s potrebom za otvorenosti, jesu li svi dokazi otkriveni obrani i je li postupak u cjelini bio pravičan (vidi *Boshkoski protiv Sjeverne Makedonije*, presuda od 4. lipnja 2020. godine, predstavka broj 71034/13, točka 39. s daljnjim referencama). Dovodeći naprijed navedeno u vezu s okolnostima apelantovog slučaja, Ustavni sud zapaža da Sud BiH nesporno nije nikada u smislu članka 235. ZKPBiH donio posebnu procesnu odluku o isključenju javnosti s dijela ili cijelog glavnog pretresa. Ustavni sud primjećuje da je tijekom cijelog kaznenog postupka bila osigurana javnost suđenja, te da je glavnom pretresu prisustvovala brojna publika. U svezi s tim, Ustavni sud primjećuje da su redovni sudovi dali jasne razloge zbog čega je bilo neophodno poduzeti određene mjere s ciljem održavanja reda u sudnici (spuštanje paravana, vidi toč. 34. i 49. ove odluke). Također, apelacijsko vijeće je utvrdilo da nije došlo ni do prekida prijenosa suđenja na monitorima u dijelu gdje sjedi publika. Stoga je jasno da je publika, odnosno javnost mogla nesmetano pratiti suđenje. Pri tome, Ustavni sud smatra da "javnost suđenja" ne podrazumijeva da javnost može remetiti rad suda i "aktivno sudjelovati" u suđenju. Pravo i obveza suda je da "vodi postupak", a načinom na koji je Sud BiH postupio u konkretnom predmetu javnost suđenja nije dovedena u pitanje. Stoga, Ustavni sud nalazi da su ti apelantovi navodi neutemeljeni.

- Nadležan sud

138. U odnosu na apelantove navode da odluku o delegiranju nije donio funkcionalno nadležan sud, Ustavni sud podsjeća da je praksa Europskog suda o pitanju nadležnosti u kontekstu pojma "sud" postavila kriterije prema kojima analizira predstavlja li organ koji je donio odluku "sud" u smislu članka 6. stavak 1. Europske konvencije. Pri tome je istaknuto da pojam "sud" u suštinskom smislu riječi "određuje njegova sudačka funkcija, dakle to što on donosi odluke o pitanjima iz svoje nadležnosti na temelju pravnih normi i nakon postupka koji je proveden na propisani način" (vidi Europski sud, *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. protiv Poljske*, presuda od 7. svibnja 2021. godine, predstavka broj 4907/18, točka 194. s daljnjim

referencama). Dakle, da bi ispunio zahtjev "zakonom ustanovljenog suda" iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije, sud ne samo da mora biti osnovan u skladu sa zakonom već mora i suditi u okviru zakonom propisane nadležnosti (vidi, *ibid.*, AP-667/24, točka 178. s daljnjim referencama). Ustavni sud ukazuje da je apelantove navode o funkcionalnoj nadležnosti ispitalo apelacijsko vijeće u osporenoj drugostupanjskoj presudi. Obrazloženje koje je u svezi s tim dano je dovoljno jasno i nije proizvoljno, posebno imajući u vidu da se radilo o pitanju o kojem je prethodno pravomoćno odlučeno (vidi točku 48. ove odluke). Pri tome, Ustavni sud ističe da sud pred kojim je apelantu suđeno ima sve kompetencije za suđenje kao svaki drugi redovni sud. Radi se o zakonom uspostavljenom sudu, u kojem sude suci profesionalci i u čijoj je stvarnoj nadležnosti utvrđivanje kaznene optužbe protiv apelanta iz članka 203a KZBiH. Stoga, Ustavni sud smatra da su neutemeljeni apelantovi navodi o kršenju prava na pravično suđenje zato što mu nije sudio nadležni sud.

b.3) Ocjena dokaza i "jednakost oružja"

139. Ustavni sud, dalje, primjećuje da apelant osporava zakonitost određenih dokaza i ukazuje da se presuda temelji na dokazima koji nisu izvedeni na glavnoj raspravi. Ustavni sud podsjeća da, prema praksi Europskog suda, u članku 6. Europske konvencije nisu utvrđena nikakva pravila o prihvatljivosti dokaza ili načinu na koji bi se oni trebali ocjenjivati, nego je to zadaća redovnih sudova. Europski sud procjenjuje samo to je li postupak u cjelini, uključujući i način na koji su prikupljeni dokazi, bio pravičan, te je li uključio ispitivanje njihovih navodne "nezakonitosti" (vidi Europski sud, *Sorokins i Sorokina protiv Latvije*, presuda od 28. svibnja 2013. godine, predstavka broj 45476/04, točka 110.). Potom, općenito govoreći, odbijanje saslušanja bilo kojeg svjedoka ili ispitivanja dokaza obrane može otvoriti pitanje s gledišta jednakosti stranaka u postupku (vidi Europski sud, *Topić protiv Hrvatske*, presuda od 10. listopada 2013. godine, predstavka broj 51355/10, točka 48.). Pitanje jednakosti u postupanju strana u predmetnom kaznenom postupku se, prema ocjeni Ustavnog suda, suštinski tiče same ocjene dokaza, koje pravo se u kaznenim postupcima ujedno nerijetko podudara s pravom na "jednakost oružja" kao podrazumijevanim elementom pravičnog suđenja prema članku 6. stavak 1. Europske konvencije. Pravo na "jednakost oružja" nalaže da se svakoj strani pruži razumna (procesna) mogućnost da predloži svoj slučaj pod uvjetima koji je ne dovode u suštinski nepovoljniji položaj u odnosu na drugu stranu. Pri tome, neka manja nejednakost koja ne utječe na pravičnost postupka u cjelini neće dovesti do kršenja članka 6. Europske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-749/20 od 5. listopada 2021. godine, točka 49. s daljnjim referencama).

140. U svezi s tim dijelom apelantovih navoda Ustavni sud zapaža da su dokazi čiju zakonitost osporava (na njima se temelje presude), kao i dokazi za koje tvrdi da nisu provedeni na glavnoj raspravi, dokazi na temelju kojih su redovni sudovi došli do zaključka o legitimitetu visokog predstavnika i njegovim nadležnostima za donošenje zakona. Kako je to konstatiralo apelacijsko vijeće u osporenoj drugostupanjskoj presudi, apelant je postojanje i legitimitet visokog predstavnika pokušao svesti na "činjenično pitanje", te je predloženim dokazima pokušao ubijediti redovne sudove da zbog načina na koji je propisano ne postoji kazneno djelo iz članka 203a KZBiH. U svezi s tim, Ustavni sud se poziva na svoje zaključke iz prethodnih točaka ove odluke kada je u pitanju status visokog predstavnika, iz čega slijedi da obrazloženja osporenih odluka ne ostavljaju dojam arbitramosti u svezi s provedenim kaznim postupkom. Redovni sudovi su svoj zaključak o postojanju kaznenog djela, u kontekstu apelantovih inkriminiranih radnji, izveli na način koji je u skladu sa standardima prava na pravično suđenje. Utvrđenje apelantove

kaznenopravne odgovornosti rezultat je cjelokupnosti provedenog kaznog postupka na usmenom (i javnom) glavnom pretresu na kojem je apelantu, tj. njegovoj obrani bila dana mogućnost osporavati sve dokaze optužbe. Osim toga, apelant je na glavnom pretresu saslušan u svojstvu svjedoka te je sud imao mogućnost steći izravne impresije o njegovom kredibilitetu i vjerodostojnosti njegovog iskaza. Dakle, Ustavni sud smatra da je u konkretnom slučaju ispunjen zahtjev iz načela "pravičnosti" da se svi dokazi izvedu na glavnom pretresu u prisustvu optuženog s ciljem osiguranja načela kontradiktornosti postupka (vidi Europski sud, *Gülağacı protiv Turske*, odluka od 13. travnja 2021. godine, predstavka broj 40259/07, točka 36. s daljnjim referencama). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud nije mogao zaključiti da su redovni sudovi načinom provođenja dokaznog postupka u ovoj kaznenopravnoj stvari izašli iz okvira diskrecije slobodne ocjene dokaza provedenih u postupku, niti je dovedena u pitanje "jednakost oružja", što bi rezultiralo kršenjem članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

b.4) Arbitramost u primjeni prava

141. U odnosu na apelantove navode kojima suštinski negira izvršenje kaznenog djela (pitanja koja se tiču isključenja apelantove kaznenopravne odgovornosti, autentičnog tumačenja Aneksa X. u kontekstu njegove izvornosti/originalnosti, te ispunjenosti elemenata biča kaznenog djela za koje je osuđen), Ustavni sud podsjeća da je, prema praksi Europskog suda, prvenstveno na domaćim organima, naročito sudovima, rješavati probleme tumačenja domaćih zakona. Europski sud ne treba postupati kao sud "četvrte instance", te stoga neće, prema članku 6. stavak 1. Europske konvencije (kojem korespondira članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine), dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako se njihova utvrđenja mogu smatrati proizvoljnim ili očigledno nerazumnim (vidi Europski sud, *Aščerić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 17. prosinca 2019. godine, točka 23. s daljnjim referencama, predstavka broj 52871/13). Takvu praksu dosljedno slijedi i Ustavni sud u odnosu na odluke redovnih sudova (vidi, između ostalih, Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP-4033/20 od 22. lipnja 2022. godine, toč. 42–45. s daljnjim referencama, objavljenu na www.ustavnisud.ba). Prema praksi Europskog suda, članak 6. stavak 1. Europske konvencije obvezuje domaće sudove da s dovoljnom jasnoćom navedu razloge na kojima temelje svoje odluke. Opseg u kojem se primjenjuje ta obveza obrazloženja može varirati ovisno o prirodi odluke i mora se utvrditi u svjetlu okolnosti slučaja. Bez potrebe za detaljnim odgovorom na svaki argument koji je iznio podnositelj predstavke, ta obveza pretpostavlja da stranke u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i eksplicitan odgovor na argumente koji su odlučujući za ishod tog postupka. Iz odluke mora biti jasno da su bitna pitanja slučaja riješena. Nadalje, Ustavni sud ukazuje da nije pozvan odlučivati o krivnji ili nevinosti osobe koju su osudili redovni sudovi jer to pitanje spada u njihovu nadležnost. Međutim, u nadležnosti Ustavnog suda je procijeniti je li postupak u cjelini, uključujući i obvezu redovnih sudova da obrazlože svoje presude, bio u skladu s Europskom konvencijom (vidi Europski sud, *Rostomashvili protiv Gruzije*, presuda od 8. studenog 2018. godine, predstavka broj 13185/07, toč. 54., 55. i 58. s daljnjim referencama). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud u kontekstu izvedenih dokaza prvenstveno ne smatra proizvoljnim stajalište Suda BiH da je apelant u inkriminirano vrijeme bio potpuno sposoban donositi odluke i shvatiti njihov značaj, odnosno da je morao potpisati sporne ukaze na temelju članka 80. stavak 4. Ustava Republike Srpske (vidi točku 39. ove odluke). Potom, Ustavni sud ne smatra proizvoljnim stajalište redovnih sudova da je apelant u izvršenju kaznenog djela postupao s izravnim umišljajem, a ne u pravnoj/stvarnoj zabludi, kako to tvrdi. U svezi

s tim, Ustavni sud ponavlja prethodno istaknutu činjenicu da apelant tijekom suđenja nikada nije negirao da je potpisao sporne ukaze. Suprotno apelantovim tvrdnjama, nema proizvoljnosti ni u stajalištu redovnih sudova da se u konkretnom slučaju nije radilo o beznačajnom djelu s obzirom na prirodu i težinu kaznenog djela (ugrožavanje pravne sigurnosti građana Bosne i Hercegovine), te način izvršenja djela u kontekstu apelantove namjere da onemogući djelovanje državnih institucija na prostoru entiteta Republika Srpska (vidi toč. 41. i 42. ove odluke). Konačno, Ustavni sud ne smatra proizvoljnim stajalište apelacijskog vijeća kada je u pitanju tumačenje riječi izvornik i original u kontekstu Aneksa X. (koji je izveden kao dokaz na glavnom pretresu) i postavljenja Christiana Schmidta kao visokog predstavnika (vidi točku 50. ove odluke). Stoga, Ustavni sud smatra neutemeljenim apelantove navode o arbitrarnoj primjeni prava.

142. S obzirom na sve navedeno, Ustavni sud smatra da redovni sudovi u obrazloženju osporenih odluka nisu propustili detaljno odgovoriti na sve apelantove argumente/prigovore od suštinskog značaja za ishod postupka u konkretnom predmetu, te da su dali relevantne i dovoljne razloge za svoje odlučivanje. Također, Ustavni sud je razmotrio i ostale brojne navode iz apelacije u kontekstu prava na pravično suđenje, ali je zaključio da se njima ne pokreću pitanja koja bi se trebala zasebno detaljno razmotriti.

143. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da okolnosti konkretnog predmeta u svjetlu prethodnih razmatranja i zaključaka ne ostavljaju dojam da je u kaznenom postupku protiv apelanta, sagledanom u cijelosti, prekršeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

c) Granice korištenja ograničenja prava iz članka 18. Europske konvencije u svezi s pravom na pravično suđenje

144. Apelant je također ukazao da se u konkretnom slučaju radilo o politički motiviranom kaznenom procesu protiv njega, s ciljem njegovog uklanjanja iz političkog života. Ti navodi, prema ocjeni Ustavnog suda, pokreću isključivo pitanja iz članka 18. Europske konvencije u svezi sa člankom 6. Europske konvencije. Takvo stajalište ujedno korespondira s novijom praksom Europskog suda budući da je članak 18. Europske konvencije primjenjiv u svezi sa člankom 6. Europske konvencije, ali ne i u svezi sa člankom 7. Europske konvencije (vidi *Ukrajina protiv Rusije (Re Crimea)*, presuda Velikog vijeća od 25. lipnja 2024. godine, predstavke br. 20958/14 i 38334/18, toč. 1337–1341. s daljnjim referencama).

145. Članak 18. Europske konvencije glasi:

Ograničenja navedenih prava i sloboda koja su dozvoljena ovom konvencijom ne smiju se primjenjivati u bilo koje druge svrhe osim onih zbog kojih su propisana.

146. Europski sud je istaknuo da prilikom utvrđivanja jesu li domaće vlasti imale neprimjerene motive u ograničavanju ljudskih prava političara svoju kontrolu mora temeljiti na specifičnim činjenicama pojedinačnih predmeta i treba s posebnim oprezom postupati s izjavama koje su mogle biti pod utjecajem političkih razmatranja (vidi *Saakashvili protiv Gruzije*, presuda od 23. svibnja 2024. godine, predstavke br. 6232/20 i 22394/20, točka 161. s daljnjim referencama). Prema praksi Europskog suda, činjenica da je optuženi politička ličnost, kao i izjave drugih političara u svezi s kaznenom optužbom nisu dovoljne za zaključak da su domaći sudovi koji su se bavili kaznenim slučajem te osobe bili vođeni neprimjerenom skrivenom namjerom uklanjanja te osobe s političke scene. To je slučaj samo ako postoje dokazi da sudska vlast nije bila dovoljno neovisna (usporedi, *Batiashvili protiv Gruzije*, presuda od 10. listopada 2019. godine, predstavka broj 8284/07, točka 102. s daljnjim

referencama). Kao što je prethodno objašnjeno, u apelantovom slučaju nisu predloženi takvi dokazi.

147. Što se tiče općeg političkog konteksta, s obzirom na različite političke aktivnosti koje je apelant poduzimao u svezi s osporavanjem nadležnosti najviših sudskih instanci u Bosni i Hercegovini (uključujući i visokog predstavnika), Ustavni sud ističe da prema praksi Europskog suda visoki politički status ne može, u načelu, dati imunitet (usporedi, *ibid.*, *Merabishvili*, točka 323., i *Ugulava protiv Gruzije*, presuda od 9. veljače 2023. godine, predstavka broj 5432/15, točka 128. s daljnjim referencama). Legitimno je da država, kojom se upravlja prema načelu vladavine prava, pokrene kazneni postupak protiv osoba za koje postoji utemeljena sumnja da su počinile kazneno djelo, čak i ako su takve osobe u isto vrijeme u centru kontroverznih političkih debata. To, svakako, podrazumijeva i) postojanje činjenica koje u konkretnom slučaju ukazuju da se radilo o ozbiljnim i utemeljenim optužbama, ii) da su u spisu predmeta postojali izravni i podudarni posredni dokazi, iii) da su redovni sudovi potpuno proveli kontradiktoran postupak tijekom kojeg su se i apelant i njegov branitelj mogli suočiti sa svim glavnim svjedocima i na druge načine osporiti dokaze protiv apelanta i iv) da su odluke domaćih sudova bile propisno obrazložene. Ustavni sud je ispitao te okolnosti i nije utvrdio nikakvu povredu prava podnositelja zahtjeva u ovom slučaju (vidi gore). Stoga, Ustavni sud ne smatra proizvoljnim stajalište Suda BiH iz osporene prvostupajnske presude da su neutemeljeni apelantovi navodi da se u konkretnom slučaju radilo o politički montiranom procesu i njegovom političkom progonu, te da je cijeli postupak vođen s ciljem da se apelant eliminira iz politike (vidi točku 39. ove odluke).

148. Imajući u vidu navedeno, a posebno uzimajući u obzir obrazloženja redovnih sudova iz osporenih odluka, Ustavni sud smatra da je namjera vlasti bila privesti apelanta pravdi zbog njegovog protupravnog postupanja u smislu članka 203a KZBiH. U nedostatku dovoljnih dokaza o suprotnom zaključku, Ustavni sud smatra da je apelantov navod o skrivenom motivu neutemeljen, slijedom čega u konkretnom slučaju nije došlo do kršenja članka 18. Europske konvencije u svezi s pravom na pravično suđenje.

VIII. Zaključak

149. Ustavni sud zaključuje da nema kršenja apelantovog prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije u kaznenom postupku, sagledanom u cjelini, u kojem je apelant proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela neizvršenja odluka visokog predstavnika iz članka 203a KZBiH. Redovni sudovi su za svoja utvrđenja i odlučivanja u osporenim odlukama dali jasna i precizna obrazloženja iz kojih proizlazi da su tijekom kaznenog postupka protiv apelanta (u dijelu koji se odnosi na provedeni dokazni postupak, "jednakost oružja", javnost suđenja pred nadležnim sudom te primjenu prava) poštovani svi standardi prava na pravično suđenje. To je također podrazumijevalo da je apelantu sudio neovisan i nepristran sud na dvije sudske instance budući da, sa stajališta razumnog, poštenog i informiranog promatrača, nema objektiviziranih dokaza da su okolnosti koje su prethodile potvrđivanju optužnice i donošenju osporene prvostupajnske presude mogle narušiti sposobnost sutkinje J. Č.D. da nepristrano ispita optužnicu, odnosno da S. U. donese prvostupajnsku presudu.

150. Nadalje, nema kršenja apelantovog prava iz članka 7. Europske konvencije jer je u konkretnom slučaju postojala zakonita i jasno formulirana pravna osnova za apelantovu osudu i mjeru sigurnosti za koju je provedenim dokazima u kaznenom postupku utvrđeno da je ispunjen uvjet dostupnosti i predvidljivosti.

151. Konačno, nema kršenja ni apelantovog prava iz članka 18. Evropske konvencije u svezi s pravom na pravično suđenje budući da nema dokaza da je u konkretnom slučaju postojao skriveni motiv kaznenog procesuiranja apelanta, izuzev privođenja pravdi zbog njegovog protupravnog djelovanja u smislu članka 203a KZBiH.

152. Na temelju članka 18. stavak (3) točka h), članka 18. stavak (4), članka 57. stavak (2) točka b), članka 58. i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

153. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati apelantov prijedlog za donošenje privremene mjere.

154. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **АП-3722/25**, рјешавајући апелације Милорада Додика, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 став (3) тачка х), члана 18 став (4), члана 57 став (2) тачка б), члана 58 и члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, председник
Валерија Галић, потпредседница
Angelika Nußberger, потпредседница
Helen Keller, судија
Ledi Bianku, судија
Марин Вукоја, судија
Лариса Велић, судија

на сједници одржаној 4. новембра 2025. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација Милорада Додика поднесена против Пресуде Суда Босне и Херцеговине број С1 2 К 046070 25 Кж 2 од 12. јуна 2025. године у односу на члан II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члан 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члан 7 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члан 18 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у вези са чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Одбацују се као недопуштене апелације Милорада Додика поднесене у односу на члан II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члан 6 став 2 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у вези с изјавама јавних званичника датих током суђења апеланту због тога што су очигледно (*prima facie*) неосноване.

Одбацује се као недопуштена апелација Милорада Додика поднесена против Рјешења Суда Босне и Херцеговине број С1 3 Иж 052766 25 Иж од 18. августа 2025. године и Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине број 06-1-07-939/25 од 6. августа 2025. године у односу на члан II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члан 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те члан 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода због тога што је *ratione materiae* инкомпатибилна с Уставом Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Милорад Додик (у даљњем тексту: апелант) из Лакташа, којег заступа адвокат Горан Бубић из Бање Луке, поднио је 5. августа 2025. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против пресуда Суда Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд БиХ) бр. С1 2 К 046070 25 Кж 2 од 12. јуна 2025. године и С1 2 К 046070 23 К од 26. фебруара 2025. године. Апелант је у поднесеној апелацији поставио и захтјев за доношење привремене мјере "којом се одлаже извршење пресуде у дијелу у којем је апеланту изречена мјера сигурности забране вршења [дужности] председника Републике Српске у трајању од шест година до коначне одлуке Уставног суда по апелацији". Апелант је 14. и 18. августа 2025. године, 5. и 9. септембра 2025. године и 1. октобра 2025. године допунио апелацију те прецизирао захтјев за доношење привремене мјере (види тач. 67–72 ове одлуке). Ова апелација је заведена под бројем АП-3722/25.

2. Апелант је 5. септембра 2025. године посредством истог пуномоћника Уставном суду поднио нову апелацију против Рјешења Суда БиХ број С1 3 Иж 052766 25 Иж од 18. августа 2025. године и Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЦИК) број 06-01-07-1-939/25 од 6. августа 2025. године. Апелант је такође тражио од Уставног суда да донесе привремену мјеру "којом се одлаже извршење одлуке ЦИК-а од 6. августа 2025. године о престанку мандата председника Републике Српске" до коначне одлуке Уставног суда о апелацији (види тачку 73 ове одлуке). Ова апелација је заведена под бројем АП-4095/25.

II. Поступак пред Уставним судом АП-3722/25

3. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Суда БиХ и Тужилаштва Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Тужилаштво БиХ) затражено је 18. августа 2025. године да доставе одговоре на апелацију и допуну апелације од 14. августа 2025. године. Уставни суд је 21. августа 2025. године тражио од Суда БиХ да достави и прецизирана рјешења тог суда у вези с апелантовим захтјевима за изузеће С. У., суткиње Суда БиХ.

4. Суд БиХ је 26. августа 2025. године доставио Уставном суду одговор на апелацију и рјешење Суда БиХ по апелантовом захтјеву за изузеће С. У., суткиње Суда БиХ (види тач. 22 и 31 ове одлуке). Тужилаштво БиХ је одговор на апелацију доставило 28. августа 2025. године. Уставни суд је 28. августа 2025. године доставио апеланту одговоре на апелацију и допуну апелације од 14. августа 2025. године ради евентуалног изјашњења.

5. Уставни суд је 28. августа 2025. године тражио од Тужилаштва БиХ, Суда БиХ и апеланта да доставе прецизирану документацију у вези с иницијативом одређеног броја тужилаца Тужилаштва БиХ из 2021. године за процесуирање апеланта. Тужилаштво БиХ је 2. септембра 2025. године доставило Уставном суду тражену документацију (види тачку 13 ове одлуке).

6. Уставни суд је 12. септембра 2025. године тражио од Суда БиХ да достави одлуку о апелантовом захтјеву за изузеће Ј. Ђ. Д., суткиње Суда БиХ. Суд БиХ је 29. септембра 2025. године доставио Уставном суду тражену документацију (види тачку 19 ове одлуке).

7. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Суда БиХ и Тужилаштва БиХ затражено је 15. септембра 2025. године да доставе одговоре на допуне апелације. Суд БиХ и Тужилаштво БиХ су 23. септембра 2025. године доставили одговоре на допуне апелације, које је Уставни суд 24. септембра 2025. године доставио апеланту на евентуално изјашњење.

8. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Суда БиХ и Тужилаштва БиХ затражено је 1. октобра 2025. године да доставе одговоре на допуну апелације од 1. октобра 2025. године. Тужилаштво БиХ и Суд БиХ су 9. и 13. октобра 2025. године доставили одговоре на допуну апелације од 1. октобра 2025. године, које је Уставни суд 13. и 14. октобра 2025. године доставио апеланту ради евентуалног изјашњења. Апелант није у остављеном року доставио изјашњење на одговоре на допуну апелације од 1. октобра 2025. године.

АП-4095/25

9. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Суда БиХ и ЦИК-а затражено је 9. септембра 2025. године да доставе одговоре на апелацију. Суд БиХ и ЦИК су 15. и 16. септембра 2025. године доставили одговоре на апелацију, које је Уставни суд 17. септембра 2025. године доставио апеланту ради евентуалног изјашњења. Апелант није у остављеном року доставио изјашњење на одговоре на апелацију број АП-4095/25.

10. С обзиром на то да је апелације поднио исти апелант и да се оспорене одлуке тичу исте правне ствари, Уставни суд је, у складу са чланом 32 став (1) Правила Уставног суда, донио одлуку о спајању наведених апелација у којима ће водити један поступак и донијети једну одлуку под бројем АП-3722/25.

III. Чињенично стање

11. Ради испитивања свих апелантових навода који су саставни дио апелација бр. АП-3722/25 и АП-4095/25 и допуна апелације број АП-3722/25, Уставни суд ће хронолошки навести околности које су битне за коначно одлучење Уставног суда о апелацијама. Чињенице предмета које произлазе из апелантових навода, докумената предочених Уставном суду и информација јавног карактера са службених интернет страница могу да се сумирају на следећи начин.

АП-3722/25

а) Околности од значаја за наводну пристрасност суткиње Ј. Ћ. Д.

12. Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ВСТС) почетком 2020. године је на основу јавног конкурса донио одлуку да Ј. Ћ. Д., суткиња Суда БиХ, буде кандидат Босне и Херцеговине за судију Међународног кривичног суда у Хагу. Министарство спољних послова Босне и Херцеговине је на захтјев Министарства правде Босне и Херцеговине 13. маја 2020. године Амбасади Босне и Херцеговине у Хагу прослиједило пријаву кандидатуре наведене суткиње за избор судије у Међународном кривичном суду. Апелант, који је у то вријеме вршио дужност члана Предсједништва Босне и Херцеговине, противио се избору наведене суткиње као кандидата Босне и Херцеговине наводећи да је њена кандидатура "увреда за Србе и Српску". У писму (достављеном у допуни апелације

од 5. септембра 2025. године, тачка 70 ове одлуке) које је апелант упутио тадашњој министрици спољних послова Босне и Херцеговине Б. Т. апелант је, између осталог, истакао: "Увјерен сам да је на такво мјесто потребно предложити кандидата са високим моралним и професионалним квалитетима, који је, између осталог, непристрасан и етичан, а што никако не може бити особа која је била дио тима ратног злочинца Н. О. Зато још једном наглашавам да је оваквим приједлогом увријеђен цијели српски народ, Република Српска, БиХ, али и Међународни кривични суд у Хагу." Садржај наведеног писма је објављен и у јавности/медијима.¹ На наведено апелантово писмо јавно је реаговало Министарство спољних послова БиХ објашњавајући процедуру кандидатуре наведене суткиње.² У даљњој процедури њеног избора суткиња Ј. Ћ. Д. формално је била кандидат источноевропског блока земаља, али је крајем 2020. године током гласања на скупштини држава чланица Међународног кривичног суда њена кандидатура била повучена.

б) Иницијатива/писмо Тужилаштва БиХ из 2021. године

13. Из стања списка предмета (информација коју је 2. септембра 2025. године Тужилаштво БиХ доставило Уставном суду) произлази да је 15. октобра 2021. године један од тужилаца у Тужилаштву БиХ (Џ. П.) покренуо иницијативу коју је доставио свим тужиоцима Тужилаштва БиХ путем службене *e-mail* кореспонденције унутар Тужилаштва БиХ. Садржај наведене иницијативе насловљене као "Иницијатива тужиоца" је следећи:

Поштовани, у односу на иступе члана Предсједништва Босне и Херцеговине Додик Милорада у којима исказује пријетње територијалном интегритету и највишим институцијама Босне и Херцеговине, на начин којим се у степену основа сумње испуњавају обиљежја кривичних дјела из главе XVI Кривичног закона Босне и Херцеговине, уколико то већ није учињено, иницирам хитно формирање предмета, а све са циљем правовременог дјеловања Тужилаштва Босне и Херцеговине и кривичноправне заштите интегритета Босне и Херцеговине. У испуњавању основне дужности сваког тужиоца у складу са чланом 35. Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине, а како према утврђеној процедури формирања и сигнирања списка нисам у могућности дјеловати ex officio (односно сам отворити предмет), позивам на предузимање потребних мјера у циљу спровођења истраге, у предмету који ће у складу са Правилником о TCMS бити додијељен неком од тужилаца Тужилаштва Босне и Херцеговине.

14. Наведену иницијативу је потписало више тужилаца, укључујући и С. У., тадашњу тужитељицу Тужилаштва БиХ.

¹ Информације преузете 12. септембра 2025. године са: https://www.glassrpske.com/lat/novosti/politika/dodik-jasmina-cosic-dedovic-ne-moze-biti-kandidat-bih-za-sudiju-u-hagu-to-je-uvreda-za-srbe-i-srpsku/318006?fbclid=IwY2xjawMwsbpleHRuA2FlbQlXMQBicmlkETE1Smx4eURRYWpPOWw0ODFPAR6_pRkcnQCXW06Dnb1QreUNznU23Krgk8NxxYCSJOeoz4SWWJIGJ5KFD-Aw_aem_GMXok4BhMWf150ptihWn9w
https://www.slobodna-bosna.ba/vijest/155812/dodik_iskljuchiv_asmina_cosic_dedovic_ne_moze_predstavljati_bih_to_je_uvreda_za_srbe_i_rs.html?fbclid=IwY2xjawMwsYZleHRuA2FlbQlXMQBicmlkETE1Smx4eURRYWpPOWw0ODFPAR4nHzFzHsBfzJ4N78yuCHpUPFzBK32qC1vcPE7rMiZ5ctqlJnAxZLOgzGA_aem_y6HMtjKXiJN5917_01w7Q

² Информације преузете 12. септембра 2025. године са https://mvp.gov.ba/aktuelnosti/top_news/default.aspx?id=42207&template_id=16&pageIndex=1

15. Наведена иницијатива је објављена као вијест у бројним босанскохерцеговачким и страним медијима.¹ Дотадашња тужитељица Тужилаштва БиХ С. У. је 7. августа 2022. године именована за суткињу Суда БиХ, а на дужност је ступила 8. августа 2022. године.²

ц) Околности које су претходиле кривичном поступку

16. Народна скупштина Републике Српске (у даљњем тексту: Народна скупштина РС) на седмој посебној сједници одржаној 21. јуна 2023. године усвојила је Закон о измјени Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске. Осим тога, Народна скупштина РС је на осмој посебној сједници одржаној 27. јуна 2023. године усвојила Закон о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине. Након тога је високи представник за Босну и Херцеговину (у даљњем тексту: високи представник) Кристијан Шмит 1. јула 2023. године донио двије одлуке, и то Одлуку којом се спречава ступање на снагу Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске број 15/23 и Одлуку којом се спречава ступање на снагу Закона о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број 14/23. У члану 5 обе те одлуке је наведено да оне ступају на снагу одмах по објављивању на службеној страници Канцеларије високог представника (у даљњем тексту: ОНР) 1. јула 2023. године. Истог дана када су донесене наведене двије одлуке високи представник је донио и Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Кривичног закона Босне и Херцеговине којом је додат нови члан 203а – неизвршавање одлука високог представника. У члану 4 те одлуке је наведено да Закон ступа на снагу 2. јула 2023. године. Све три наведене одлуке високог представника су објављене у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 47/23 од 7. јула 2023. године (види тач. 81–83 ове одлуке). Информације у вези с наведеним одлукама високог представника су пренијели и бројни босанскохерцеговачки медији.³

17. Апелант је 7. јула 2023. године у својству предсједника Републике Српске (у даљњем тексту:

предсједник РС) донио и својеручно потписао два указа, и то: Указ о проглашењу Закона о измјени Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске број 01-020-3382/23, те Указ о проглашењу Закона о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број 01-020-3396/23 (у даљњем тексту: спорни укази). Наведена два указа су објављена у "Службеном гласнику РС" број 60/23 од 9. јула 2023. године (види тач. 87 и 88 ове одлуке).

д) Оптужница и захтјев за изузеће суткиње Ј. Ћ. Д.

18. Тужилаштво БиХ је 22. августа 2023. године оптужило апеланта и М. Л. да су починили кривично дјело неизвршавања одлука високог представника из члана 203а став (1) Кривичног закона Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: КЗБиХ), у вези са чланом 54 наведеног закона. Суткиња за претходно саслушање Ј. Ћ. Д. вратила је оптужницу на исправку/допуну, након чега ју је 11. септембра 2023. године потврдила. Апелант је 27. септембра 2023. године поднио Суду БиХ захтјев за изузеће наведене суткиње Ј. Ћ. Д. (прецизирано 28. септембра 2023. године) на основу одредбе члана 29 тачка ф) Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЗКПБиХ).

19. Из стања списка предмета произлази да је 29. септембра 2023. године Општа сједница Суда БиХ донијела рјешење којим је одбила као неоснован апелантов захтјев за изузеће суткиње Ј. Ћ. Д. У образложењу рјешења је наведено да апелант као подносилац захтјева сумњу у непристрасност суткиње за претходно саслушање Ј. Ћ. Д. налази у чињеници да је она приликом враћања првобитно поднесене оптужнице прекршила одредбе процесног закона и да је таквим њеним поступањем дошло до нарушавања једнаког третмана странака у поступку у корист Тужилаштва БиХ а на апелантову штету. У вези с тим, Општа сједница Суда БиХ је навела да је, супротно апелантовим тврдњама, суткиња за претходно саслушање, вршећи контролу формалноправне уредности оптужнице, у смислу одредби чл. 227 и 228 ЗКПБиХ у вези са чланом 148 ЗКПБиХ, утврдила постојање одређених недостатака због којих није било могуће одлучити о оптужници. На такав начин, како је истакнуто, није сугерисала садржај оптужнице нити је прејудиицирала тужилачку одлуку. Даље је наведено да је поступање суткиње Ј. Ћ. Д. било усмјерено искључиво на што квалитетније и свеобухватније преиспитивање оптужнице с циљем прецизирања како радње извршења (која је у првобитно достављеној оптужници била алтернативно постављена) тако и облика кривичне одговорности за које се апелант терети. Истакнуто је да наведена суткиња таквим поступањем није прекорачила овлашћења из ЗКПБиХ, већ је поступала у апелантовом интересу у смислу да буде упознат за шта се оптужницом тачно терети. С обзиром на наведено, закључено је да је поступање суткиње за претходно саслушање у конкретном случају било професионално, независно и објективно, те засновано на законским овлашћењима. При томе је наведено да апелантови наводи не представљају објективне разлоге који би упућивали на пристрасност суткиње Ј. Ћ. Д. који би њено поступање довели у разумну сумњу и оправдали примјену члана 29 тачка ф) ЗКПБиХ.

20. Након потврђивања оптужнице дошло је до вишеструких одгађања рочишта за главни претрес, а затим и до раздвајања поступка у односу на оптуженог М. Л.

е) Захтјеви за изузеће суткиње С. У.

21. Након одлуке Суда БиХ о раздвајању поступка апелантов бранилац је поднио захтјев за изузеће осам судија, укључујући и поступајућег судију, због чега је и то рочиште одгођено за 5. фебруар 2024. године. На основу одлуке Комисије за пресигнације предмета Одјела I и Одјела II Суда

¹ Преузето 1. септембра 2025. године са:

<https://www.klix.ba/vijesti/bih/tuzioci-zatrzili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodika/211016045>

<https://avaz.ba/vijesti/bih/689451/tuzilastvo-bih-formiralo-novi-predmet-protiv-milorada-dodikahttps://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=449627>

<https://dnevni.ba/clanak/drzavni-tuziteljji-traze-pokretanje-istrage-protiv-dodika-hoce-li-biti-uhicenhttps://istraga.ba/pobuna-u-tuzilastvu-bih-cetmaest-drzavnih-tuzilaca-od-gordane-tadic-trazilo-procesuiranje-milorada-dodika-ona-obmanula-javnost-da-je-formirala-predmet/>

<https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2021/10/16/tuzioci-zatrzili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodikahttps://n1info.ba/vijesti/hoce-li-dodik-biti-procesuiran-ima-li-imunitet-ili-ne/>

<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/drzavni-tuziteljji-traze-otvaranje-istrage-protiv-dodika-20211016https://www.facebook.com/share/v/19uGAR9fBA/>

<https://ba.voanews.com/a/tuzilastvo-bih-predmet-milorad-dodik/6275037.html>

<https://www.vecernji.ba/vijesti/tuziteljstvo-bih-formiralo-novi-predmet-protiv-milorada-dodika-1531995>

<https://www.bl-portal.com/novosti/tuzioci-zatrzili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodika-evo-zbog-cegadmata-protiv-milorada-dodika-razlog-istupi-u-medijima/>

² Информација преузета 3. септембра 2025. године са <https://pravosudje.ba/vstvfo-api/vijest/download/93919>

³ <https://n1info.ba/vijesti/procitajte-izmjienjene-odredbe-krivcnog-zakona-bih-koje-je-nametnuo-schmidt/>

<https://www.slobodnaevropa.org/a/schmidt-dodik-odluka-rs-ohr-ustavni-sud/32485009.html>

<https://www.federalna.ba/christian-schmidt-0hpui>

БиХ, 2. фебруара 2024. године извршена је измјена поступајућег судије појединца тако што је умјесто дотадашњег судије М. С., због његовог скоријег одласка у пензију, предметом задужена суткиња С. У. О тој чињеници странке и апелантов бранилац упознати су на рочишту за почетак главног претреса одржаном 5. фебруара 2024. године, на којем је апелантов бранилац поднио захтјев за изузеће нове поступајуће суткиње због разлога прописаних чланом 29 тачка ф) ЗКПБиХ. Поступајућа суткиња С. У. је на рочишту од 5. фебруара 2024. године обавијестила све присутне да је упозната са садржајем претходних рочишта у том предмету, укључујући и процесну одлуку о раздвајању предмета у односу на оптуженог М. Л. Осим тога, обавијестила је присутне да је упозната са чињеницом да је бранилац оптуженог М. Л. поднио приједлог за спајање поступка с поступком који се води против апеланта, да Суд БиХ још није донио одлуку о том приједлогу и да ће она бити донесена у складу са чланом 25 ЗКПБиХ јер није везана за процесни рок. И поред поднесеног захтјева апелантове одбране за изузеће поступајуће суткиње С. У., Суд БиХ је на рочишту од 5. фебруара 2024. године донио одлуку о читању оптужнице, након чега је започео главни претрес у том предмету у односу на апеланта. Поступајућа суткиња С. У. је сматрала да је у конкретном случају постојала опасност од одлагања из члана 29 тачка ф) ЗКПБиХ. Наведено је аргументовано околност да је од одржаног рочишта за изјашњење о кривици прошло више од три мјесеца, те да главни претрес до 5. фебруара 2024. године још није био започео, иако је био заказиван шест пута. Стога је оцијењено да је у смислу права на суђење у разумном року било неопходно спријечити да било који од учесника одуговлачи поступак, а истовремено испоштовати право оптуженог апеланта да без одлагања буде обавијештен о природи и разлозима оптужбе против њега.

22. Одлучујући о захтјеву апелантовог браниоца за изузеће суткиње С. У. (од 5. фебруара 2024. године, допуњеног 7. и 13. фебруара 2024. године), Општа сједница Суда БиХ је донијела Рјешење број Су-10-105/24 од 20. фебруара 2024. године којим је тај захтјев одбијен као неоснован.

23. У образложењу тог рјешења је наведено да се изузеће суткиње С. У. тражи из више разлога сумираних у сљедећем: i) читање оптужнице само у односу на апеланта као вид непримјереног мијешања судије у садржај оптужнице, као и проблематизовање читања оптужнице након што је поднесен приједлог за изузеће судије, ii) необавјештавање о имену судије који је преузео предмет у контексту (не)могућности приговарања саставу суда, iii) политичка пристрасност суткиње С. У. због чињенице да је у периоду од 1998. до 2002. године обављала функцију замјеника министра финансија на коју ју је именovala политичка партија СДА која у свом политичком програму садржи и вољу да се укине Република Српска, iv) поступање суткиње С. У. у вријеме док је била тужитељица у Тужилаштву БиХ када се заједно с још 14 других тужилаца залагала за апелантово процесуирање због његових наводних најаву рушења институција Босне и Херцеговине, због чега наведена суткиња има предрасуде према апеланту и v) питање националне/бошњачке припадности суткиње С. У. у контексту мултиетничког састава Суда БиХ, те у вези с тим националног састава Комисије за пресигнацију предмета која је одредила поступајућег судију у том предмету.

24. У односу на први разлог Суд БиХ је навео да чињеница да је суткиња С. У. на рочишту одржаном 5. фебруара 2024. године позвала тужиоце да прочитају оптужницу у дијелу који се односи на апеланта, који је "остао" у предмету након што је претходно донесено рјешење

о раздвајању поступка у односу на другооптуженог М. Л. представља уобичајено поступање суда у истовјетним ситуацијама. Такво поступање је, према ставу Опште сједнице Суда БиХ, оправдано, посебно када се има виду да се чињенично, уз преамбулу (увод) оптужница састоји од двије одвојене тачке, при чему се само тачка I односи на апелантове радње, што је посебно видљиво увидом у правну оцјену – квалификацију кривичног дјела за које се оптужницом терети. Читање чињеничних навода оптужнице у односу на оптужено лице у односу на које је одлуком суда кривични поступак раздвојен представљало би, према оцјени Суда БиХ, непотребно одуговлачење, а све с аспекта cjелисходности, ефикасности и економичности. У вези с тим је наведено и да треба имати у виду да је у конкретном случају оптужница потврђена прије скоро пет мјесеци те да до тада није прочитана.

25. У односу на други разлог апелантове одбране наведено је да законом нигдје није прописана обавеза поступајућег судије да информише странке и одбрану о саставу суда у било којој фази поступка прије него што судија предузме било коју радњу у оквиру своје надлежности. У вези с тим је наведено да је апелантова одбрана првом приликом сазнала за поступање суткиње С. У., односно када је информисана о измјени у односу на раније поступајућег судију, те да је искористила своје законско право и затражила њено изузеће.

26. У односу на ранији политички ангажман суткиње С. У. наведено је да није образложено на који начин наведена околност представља околност која изазива разумну сумњу у непристрасност судије. У вези с тим је истакнуто да је наведена суткиња с позиције помоћника министра финансија разријешена 2001. године, тј. прије више од 20 година, након чега је њен радни ангажман искључиво везан за рад у правосудју, при чему је 2022. године одлуком ВСТС-а именована за суткињу Суда БиХ.

27. У односу на наводе из захтјева који се тичу давања подршке иницијативи тужиоца Тужилаштва БиХ (Ц. П.) за отварање предмета у погледу апелантових најаву рушењу уставноправног поретка Босне и Херцеговине, Општа сједница Суда БиХ је навела да та чињеница не значи да суткиња С. У. има било какве предрасуде према апеланту. У вези с тим је истакнуто да је тужиочево основно право и основна дужност, у складу са чланом 35 ЗКПБиХ, откривање и гоњење учинилаца кривичних дјела која су у надлежности Суда БиХ. Стога је закључено да само поступање суткиње С. У. у вријеме док је обнашала дужност тужиоца нема утицаја на њено поступање у конкретном кривичном предмету.

28. Коначно, у односу на наводе о националној припадности суткиње С. У. наведено је да та околност сама по себи не може бити од утицаја на вршење судијске функције. У вези с тим је наведено да је предмет пресигниран наведеној суткињи на основу одлуке Комисије за пресигнацију предмета Одјела I и Одјела II Кривичног одјељења Суда БиХ због скорог одласка у пензију судије М. С., и то према утврђеним правилима за поступање у таквим ситуацијама (Правилник о систему за аутоматско управљање предметима у судовима). О томе су, како је наведено, упознати странке и бранилац. Такође је наведено да сваки судија, па тако и С. У., као носилац правосудне функције има обавезу да у сваком предмету који му је додијељен у рад поступа савјесно и да се у свом раду руководи принципом непристрасности у складу с правилима Кодекса судијске етике и судијском заклетвом. Судија је, како је истакнуто, у обавези да обавља своју функцију на начин да све стране у поступку третира без фаворизовања, пристрасности и

предрасуда, те да одлуке доноси на основу предочених чињеница и доказа, како је суткиња С. У. и поступила.

29. На рочишту за наставак главног претреса одржаном 6. марта 2024. године Суд БиХ је донио рјешење о спајању поступка против оптуженог апеланта и М. Ј. у јединствен поступак који ће се спровести под бројем С1 2 К 046070 23 К.

30. Апелантов бранилац поново је на рочишту за наставак главног претреса одржаном 9. октобра 2024. године усмено на записник изложио захтјев за изузеће поступајуће суткиње С. У. у смислу члана 29 тачка ф) ЗКПБиХ. У пристрасност суткиње С. У. сумња се, како је то наведено, због повреде права на одбрану услед догађаја насталих у току тог рочишта за главни претрес јер је инсистирала на наставак главног претреса.

31. Рјешењем ванпретресног вијећа Суда БиХ број С1 2 К 046070 24 Кв 2 од 10. октобра 2024. године одбачен је као недопуштен апелантов захтјев за изузеће суткиње С. У. поднесен 9. октобра 2024. године. У образложењу рјешења је наведено да је захтјев поднесен након почетка главног претреса (у фази извођења доказа), због чега је у складу са чланом 32 став (4) ЗКПБиХ апелантов захтјев одбачен. При томе је наведено да апелант и његов бранилац имају могућност да у евентуалној жалби на пресуду изнесу приговоре пристрасности.

ф) Оспорене пресуде

32. Пресудом Суда БиХ (коју је донијела суткиња С. У.) број С1 2 К 046070 23 К од 26. фебруара 2025. године (у даљњем тексту: првостепена пресуда) апелант је проглашен кривим што је:

У временском периоду од 1. до 9. јула 2023. године у Бања Луци, свјестан и знајући да је Високи представник за Босну и Херцеговину, Christian Schmidt, донио одлуку којом се спрјечава ступање на снагу Закона о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број 14/23 од 1. јула 2023. године, који Закон је Народна скупштина Републике Српске усвојила на осмој посебној сједници одржаној 27. јуна 2023. године и одлуку којом се спрјечава ступање на снагу Закона о измјени Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске број 15/23 од 1. јула 2023. године, који Закон је Народна скупштина Републике Српске усвојила на седмој посебној сједници одржаној 21. јуна 2023. године, са којима је претходно био упознат и противно томе предузимао службене радње у циљу наставка законодавног поступка, а не примјењујући и не проводећи наведене одлуке Високог представника и то:

2. (тачка 1. оптужнице)

Милорад Додик, као службена особа у институцији Републике Српске, у својству председника Републике Српске, користећи овласти прописане чланом 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске "(Службени гласник РС", број: 21/1992, 28/1994 - Амандмани XXVI- XLIII, 8/1996 - Амандмани XLIV-LI, 13/1996 - Амандман LII, 15/1996 - испр., 16/1996 - Амандман LIII, 21/1996 - Амандмани LIV-LXV, 21/2002 - Амандмани LXVI-XCII, 26/2002 - испр., 30/2002 - испр., 31/2002 - Амандмани XCIII-XCVIII, 69/2002 - Амандмани XCIX-CIII, 31/2003 - Амандмани CIV и CV, 98/2003 - Амандмани CVI-CXII, 115/2005 - Амандман CXIV, 117/2005 - Амандмани CXV-CXXI и 48/2011 - Амандман CXXII и "Сл. гласник БиХ", бр. 73/2019 - одлука УС БиХ) донио Указ о проглашењу Закона о измјени Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске, број: 01-020- 3382/23 од 07.07.2023. године, на начин да је исти својеручно потписао, који Закон је усвојила Народна скупштина Републике Српске на сједници одржаној 21.06.2023. године и на тај начин не примјењујући и не проводећи одлуку Високог представника

Christian Schmidta, број: 15/23 од 1.7.2023. године, која одлука је ступила на снагу тог датума, а којом се обуставља законодавни поступак доношења наведеног Закона, као и Указ о проглашењу Закона о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број: 01-020-3396/23 од 7.7.2023. године, који Закон је усвојила Народна скупштина Републике Српске на сједници одржаној дана 27.6.2023. године и на тај начин не примјењујући и не проводећи одлуку Високог представника Christian Schmidta, број: 14/23 од 1.7.2023. године која одлука је ступила на снагу тог датума, којом се обуставља законодавни поступак доношења наведеног Закона, а које одлуке Високог представника су објављене у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", број: 47/23 од 7.7.2023. године, иако је био свјестан да су Одлуке Високог представника у Босни и Херцеговини обвезујуће у складу са овлаштењима која су му дата чланом V Анеха 10 Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и чланом II.Ид) наведеног Споразума, а све у намјери да се наведене одлуке Високог представника за Босну и Херцеговину не примјене и не provedу, обзиром да је за примјену и provedбу ових одлука било потребно уздржавање од даљњег законодавног поступања, након чега је оптужени наведене Указе проследио у Јавну установу "Службени гласник Републике Српске" ради њихове објаве и потом ступања на снагу наведених Закона, а које посљедице је и хтио.

33. Суд БиХ је у изреци пресуде навео да је апелант претходно описаним радњама починио кривично дјело неизвршавања одлука високог представника из члана 203а став (1) КЗБиХ, због чега је осуђен на казну затвора у трајању од једне године. На основу члана 203а став (4), апеланту је изречена мјера безбједности забране вршења дужности председника Републике Српске у трајању од шест година од дана правоснажности пресуде, с тим да се вријеме provedено на издржавању казне затвора не урачунава у вријеме трајања те мјере безбједности.

34. У образложењу је наведено да је завршна ријеч одбране садржавала 22 поглавља, те да је у 17. поглављу апелантов бранилац детаљно разрадио питање процедуралних пропуста у току поступка, посебно се фокусирајући, између осталог, и на тезу да оптужницу није потврдио "непристрасан" суд. Хронолошки је указано на апелантове писмене и усмене захтјеве за изузеће прецизираних тужилаца, судског вјештака и судија у том предмету. У вези с тим, Суд БиХ је навео да је током цијелог поступка и у свакој својој одлуци водио рачуна о принципу непристрасности суда. У односу на апелантов приговор кршења одредбе члана 251 ЗКПБиХ, Суд БиХ је истакао да је у току главног претреса у више наврата дошло до одгађања претреса у трајању дужем од тридесет дана (између рочишта одржаних 6. марта 2024. и 17. априла 2024. године; 22. маја 2024. и 17. јула 2024. године; 17. јула 2024. и 28. августа 2024. године). С обзиром на раније дату сагласност странака и бранилаца да се до тада provedени докази не provedу изнова, Суд БиХ је на претресима одржаним 17. априла 2024. године, 17. јула 2024. године и 28. августа 2024. године донио одлуку да главни претрес формално почиње изнова у смислу одредбе члана 251 став (2) ЗКПБиХ. При томе је констатовано да се до тада саслушани свјedoци неће поново позивати и саслушавати, него ће се користити искази које су претходно дали у том поступку, као и материјални докази који су изведени током главног претреса. Због протеча периода дужег од 30 дана између рочишта одржаних 5. децембра 2024. и 29. јануара 2025. године, у смислу одредбе члана 251 став (2) ЗКПБиХ, након изјашњења странака и бранилаца, Суд БиХ је на наставак претреса одржаном 29. јануара 2025.

године донио рјешење да главни претрес формално почиње изнова. Одређено је да се до тада проведени докази неће поново изводити, односно неће се поново позивати свједоци Тужилаштва БиХ, него ће се користити њихови искази дати на главним претресима од 6. марта 2024. године, 17. априла 2024. године и 13. новембра 2024. године. Такође је одређено да се неће поново позивати ни свједоци апелантове одбране, него ће се користити њихови искази дати на главним претресима од 17. јула 2024. године и 28. августа 2024. године. На статусној конференцији одржаној 30. децембра 2024. године Суд БиХ је од Тужилаштва БиХ и бранилаца оптужених затражио да се изјасне у погледу сагласности за протек рока од 30 дана. Суд БиХ је 15. јануара 2025. године примио изјашњење апелантовог браниоца у којем обавјештава суд да апелант и његов бранилац нису сагласни да се раније изведени докази не изводе поново, него траже да главни претрес почне изнова, читањем оптужнице Тужилаштва БиХ од 22. августа 2023. године. У вези с тим је наведено да се апелантов бранилац позвао на процесна права која припадају апеланту као оптуженом, као и на принцип непосредности и јавности, наводећи да је принцип јавности кључан за стварање повјерења у цијели правосудни систем, па тако и у Суд БиХ. Осврнуо се и на чињеницу да је Суд БиХ у току поступка одбио одређен број доказа које је предложила одбрана, а који се тичу правног статуса високог представника у Босни и Херцеговини уопште, као и статуса Кристијана Шмита. У односу на те апелантове наводе Суд БиХ је прије свега истакао да је током трајања главног претреса забиљежен већи број одгода због којих је динамика суђења била нарушена из објективних разлога, а што је довело до дисконтинуитета у раду, те да су разлози за одгоду претреса били различите природе. Због тога је Суд БиХ истакао да суђење није могло да се одвија планираним темпом, односно сваке седмице, а што је за последицу имало дуже трајање поступка. Због раније указане чињенице давања претходне сагласности странака у поступку у три наврата за протек рока од 30 дана, Суд БиХ је оцијенио неоснованим захтјев одбрана оптужених да се сви докази поново изведу. У вези с тим је наведено да је Суд БиХ имао у виду права оптужених на суђење у разумном року, као и принцип ефикасности и економичности поступка. Таквом одлуком Суда БиХ, како је наведено, ни на који начин није повријеђено право оптужених на правично суђење, нити принципи непосредности, јавности и "једнакости оружја", на које се позвао апелантов бранилац, нити су оптужени на било који начин доведени у неповољнији положај. При томе је наведено да је суд дужан да у току поступка води рачуна о правима оптужених, као и о правима свједока, те да пазе на обавезу да се свједоци не излажу непотребним саслушањима, а што би се у конкретном случају и десило јер су поједини свједоци више пута позивани у Суд БиХ како би свједочили у том предмету. Такође је указано и да би поновно позивање свједока пред Суд БиХ, као и улагање материјалне документације само проузроковало додатне трошкове. С обзиром на наведено, Суд БиХ је закључио да је једини разлог таквог захтјева одбране усмјерен на одуговлачење кривичног поступка, које за Суд БиХ није прихватљиво. Осим тога, Суд БиХ је истакао да је наведени захтјев за понављање поступка поднесен, између осталог, да би био задовољен принцип јавности. У вези с тим, Суд БиХ је навео да је током цијелог трајања поступка јавност била укључена, односно да Суд БиХ никада није у смислу члана 235 ЗКПБиХ донио процесну одлуку о искључењу јавности с дијела или цијелог главног претреса. Спуштање паравана испред простора предвиђеног за публику у склопу суднице у којој се главни претрес одвијао, према оцјени Суда БиХ,

представљало је само механизам којим је реализовано право и обавеза поступајућег судије да удаљи из суднице све оне који нарушавају ред како би се суђење одвијало неометано. На такав начин је онемогућен апелантов контакт с публиком, који јој је конклюдентним радњама (покретима руке, окретањем у правцу публике и сл.) сигнализовао да устане, што је публика након датих упута и учинила, устајући и гласно изражавајући негодовање. Суд БиХ је навео да је, с циљем испуњења дужности да се стара о одржавању реда у судници и достојанству суда, у више наврата током трајања главног претреса упозоравао присутне на обавезу да се пристojно понашају и да не ометају рад суда, констатујући уочена непримјерена поступања на записник о главном претресу. Истакнуто је да је Суд БиХ, у више наврата, упозорио како апеланта тако и његовог браниоца да неће толерисати држање политичког говора у судници. Такође је наведено да је задовољен и принцип непосредности и једнакости страна у поступку у складу с одредбама ЗКПБиХ, због чега су ти наводи оцијенени као неосновани.

35. Даље је указано да је апелантова одбрана предложила извођење материјалних доказа који се налазе у судском спису, а који су достављени као прилог апелантовог захтјева за изузеће тада поступајућег судије М. С. и суткиње С. У. за потребе одлучивања Опште сједнице Суда БиХ. Радило се о доказима, тј. изјавама високог представника, федералног министра унутрашњих послова, министра у Савјету министара Босне и Херцеговине, страних амбасадора те председника Суда БиХ о апеланту. Суд БиХ је наведени апелантов приједлог одбио цијенећи да новински чланци и текстови у њима не могу да буду доказ у кривичном поступку. У вези с тим је наведено да је оцјена Суда БиХ (а што је у складу и са судском праксом апелационог вијећа Суда БиХ) да новински чланци и текстови представљају мишљење њиховог аутора, због чега се не може сматрати да су засновани на аутентичним и провјереним информацијама или чињеницама, те не могу да буду поуздан доказ.

36. Затим је наведено да су одлуке високог представника од 1. јула 2023. године објављене у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 47/23 од 7. јула 2023. године. Даље је истакнуто да наведене одлуке високог представника, које су објављене на службеној интернет страници ОНР-а www.ohr.int, представљају званичне и аутентичне документе, као и да службена интернет страница ОНР-а представља званични извор јавности за одлуке високог представника које се објављују на тој интернет страници. Осим тога, указано је и да аутентичност службене интернет странице ОНР-а додатно доказује и сама чињеница да је ступање на снагу одређених одлука и закона везано уз њихово објављивање на службеној интернет страници ОНР-а. Само објављивање на службеној интернет страници ОНР-а од 1. јула 2023. године претходило је објављивању у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", а само ступање на снагу закона везано је уз објаву на службеној интернет страници ОНР-а, а не у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине".

37. Суд БиХ је одбио као неоснован приговор бранилаца оптужених који се тиче овлашћења високог представника Кристијана Шмита, начина објаве његових одлука, као и бонских овлашћења. У вези с тим, Суд БиХ се реферисао на ставове заузете у тачки 72 Одлуке Уставног суда број У-27/22 од 23. марта 2023. године (доступна на www.ustavnisud.ba). У односу на правна питања која се односе на легитимност високог представника и његова овлашћења да намеће законе у Босни и Херцеговини, Суд БиХ је истакао да прихвата у потпуности ставове из "пресуда" Уставног суда које су коначне и обавезујуће, те одлуке Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд), а посебно у предмету

Берић и други против Босне и Херцеговине (тач. 26–28). Даље је наведено да је 27. маја 2021. године Управни одбор Вијећа за имплементацију мира "званично именовао" Кристијана Шмита за високог представника. Поступајући по захтјеву Управног одбора Вијећа за имплементацију мира да у складу с тим обавијести генералног секретара УН-а, претходни високи представник др Валентин Инцко је 3. јуна 2021. године упутио писмо генералном секретару УН-а Антонију Гутересу којим га је информисао о одлуци Управног одбора Вијећа за имплементацију мира да званично именује Кристијана Шмита. Затим је Суд БиХ истакао да се "Одлука Уставног суда број У-15/21 од 14. јула 2022. године односи на готово идентичну правну ситуацију у погледу овлашћења високог представника Кристијана Шмита да доноси Одлуку о допуни Кривичног закона Босне и Херцеговине и Закон о непримјењивању такве одлуке високог представника који је донијела Народна скупштина РС". С обзиром на наведено, закључено је да је Кристијан Шмит легално изабран високи представник и да је, према Анексу Х Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: Анекс Х), релевантним резолуцијама Савјета безбједности УН-а и Бонској декларацији, имао овлашћења да интервенише у правни систем Босне и Херцеговине, при чему тада супституише домаће власти дјелујући као власт Босне и Херцеговине и да се закон који он донесе мора сматрати законом Босне и Херцеговине.

38. Цијенећи све изведене доказе, Суд БиХ је утврдио да је апелант починио кривично дјело јер као службено лице у институцијама Републике Српске није примијенио и спровео одлуке високог представника. У вези с тим је првенствено утврђен апелантов статус те закључено да је у инкриминисаном периоду неоспорно обављао дужност председника Републике Српске. Када је ријеч о радњи извршења као битном обиљежју кривичног дјела, Суд БиХ је истакао да је свједокиња Ј. П. Б. на околности које су претходиле потписивању спорних указа навела одређене активности које су се предузимале у Служби председника РС. У том смислу та је свједокиња навела да је на захтјев председника организован низ састанака који су одржани у Кабинету председника, на којем су били присутни председник Владе РС и министри у Влади РС (који су правници по струци), професор уставног права С. К., министри Ж. Б. и М. Б., затим председник Народне скупштине РС, савјетници председника Републике Српске, представници Републике Српске у институцијама Босне и Херцеговине, српски члан Председништва Ж. Ц., те многи професори уставног права. Суд БиХ је указао да је та свједокиња појаснила да су наведени састанци с релевантним правним стручњацима одржавани како би они дали адекватну анализу/експертизу наведених тема и како би се председнику Републике Српске у коначници дао закључак да ли треба да потпише предметне указе. Затим је Суд БиХ навео да је апелант у својству свједока истакао да је у разговору са савјетницима закључено да је одлука Кристијана Шмита, према њиховом виђењу, нелегална, непотребна, те да није објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине". Апелант је истакао да је спорне указе потписао дан прије него што му је предочен "Службени гласник" у којем су објављене одлуке високог представника, те додао да је, према Уставу и законима, једини законодавац на нивоу Босне и Херцеговине Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине и да све одлуке које се примјењују у правном систему Босне и Херцеговине морају да буду објављене у "Службеном гласнику". Даље је наведено да је апелант истакао да су му савјетници пренијели да му, уколико се не одлучи да потпише указе, према одредбама Кривичног закона

Републике Српске пријети казна затвора у трајању од 12 година, те да нема ниједног правног разлога да то не учини. Према апелантовим ријечима, он као председник Републике Српске представља дио законодавног процеса, али не може утицати на доношење закона и да то једино чини Народна скупштина РС. Истакао је да је имао могућност да законе врати Народној скупштини РС, али одлучујући разлог зашто то није учинио је био тај што је Вијеће народа, које је увијек исказивало витални интерес, најчешће Бошњачки клуб, дало сагласност да закони могу да ступе на снагу. Апелант је појаснио да у случају да је било изражено мишљење Бошњачког клуба или било којег клуба у Вијећу народа да постоје елементи угрожавања, не би потписао указе, додајући на крају да од председника Народне скупштине РС добија закон на потпис само онда када је прошао цјелокупну процедуру.

39. Имајући у виду наведено, као и чињеницу да у току поступка апелантова способност да схвати значај дјела које је починио и управља својим поступцима ничим није доведена у питање, Суд БиХ је закључио да су се у конкретном случају у апелантовим радњама стекла сва обиљежја кривичног дјела неизвршавања одлука високог представника из члана 203а став (1) КЗБиХ, те га је прогласио кривим за то дјело. Апелантови наводи изнесени у завршној ријечи да се у конкретном случају ради о политички монтираном процесу и његовом политичком прогону, те да је цијели поступак вођен с циљем да се он елиминише из политике одбијени су као неосновани. При томе је наведено да је апелант у вријеме извршења кривичног дјела био способан за расуђивање и у могућности да разумије значај својих радњи, као и да је потпуно способан да доноси одлуке и да схвати њихов значај. Суд БиХ није прихватио тврдњу одбране да је апелант морао потписати спорне указе о објави закона у "Службеном гласнику Републике Српске" јер га на то обавезује члан 80 став 4 Устава Републике Српске. Суд БиХ је истакао да такву апелантову тврдњу оповргавају изведени докази. Управо супротно, Суд БиХ је истакао да је апелант био у обавези да захтијева од Народне скупштине РС поновно одлучивање о законима о којима је претходно високи представник донио одлуке којима се спречава њихово ступање на снагу. У прилог чињеници да је апелант заиста знао да је Одлука високог представника са Законом објављена и да је био упознат са садржајем тог закона, Суд БиХ је указао на апелантов говор с Козаре (2. јула 2023. године), који је репродукован на главном претресу од 13. новембра 2024. године, а у којем је у релевантном дијелу наведено:

[...] Али вама ћу рећи, они праве оквир да би ево нас, прво, прије свега мене, довели у сарајевске казамате да ми тамо Суде. Зато је као Шмит промијенио Закон о кривичном поступку и рекао да свако урушавање као по њему уставног поретка, значи казна 6 година затвора. Е то значи кад Милорад Додик потпише указ да ће се прогласити закони које је он јучер укинуо, да ће онда они кренути на Милорада Додика, ево га... и онда ме тамо послати код неког муслиманског тужиоца, који ће ме прослједити код муслиманског судије, да ми одрежу највећу казну, а неки опет издајници међу нама ће томе аплаудирати јер сам ја криминалац који заслужује да будем затворен, по њима. [...] Ми ћемо прогласити важећим те законе, а онда ћемо кренути вјероватно у процедуре пред Судом, отићи ћемо на Парламент, донијет ћемо одлуку о неприхватању надлежности Суда, Тужилаштва и СИПА-е на простору Републике Српске. [...]

40. Осим цитираног апелантовог говора с Козаре од 2. јула 2023. године, Суд БиХ је навео да апелантова свијест и знање о томе да је високи представник 1. јула 2023. године

донио одлуке којима се спречава ступање на снагу два закона произлази и из исказа свједокиње Ј. П. Б. која је на упит Суда БиХ шта је био разлог одржавања састанака апеланта с великим бројем професора, експерата и савјетника потврдила да су то била њихова сазнања из медија да је Кристијан Шмит донио двије одлуке са законима од 1. јула 2023. године, због чега је ангажован већи број експерата како би се размотрило питање да ли предсједник Републике Српске треба да потпише указе.

41. Дакле, Суд БиХ је закључио да је апелант био свјестан да је као службено лице, поступајући у својству предсједника Републике Српске, донио два указа у намјери да се одлуке које је донио високи представник не примијене и не спроведу, иако је био свјестан да су одлуке високог представника обавезујуће, након чега су наведени укази објављени у "Службеном гласнику Републике Српске", а које посљедице је и хтио, поступајући с директним умишљајем. Имајући у виду наведени закључак, Суд БиХ није прихватио тезу одбране изнесену у завршној ријечи да је апелант поступао у правној/стварној заблуди. Исто тако су као потпуно неосноване оцијењене и апелантове тврдње да се у конкретном случају ради о "безначајном дјелу". Насупрот тврдњама апелантове одбране, оцијењено је да су управо природа и тежина кривичног дјела којим је апелант могао да угрози правну сигурност грађана Босне и Херцеговине, начин извршења дјела и апелантова намјера да након ступања на снагу спорних закона онемогући дјеловање државних институција на простору Републике Српске, као и околност да је при томе поступао с директним умишљајем фактори који утичу на закључак суда да радње које је предузео апелант ни у којем случају не представљају безначајно дјело.

42. Исто тако је наведено да су неосновани и наводи одбране о непостојању штетне посљедице, као и статуса оштећеног. Суд БиХ је поновио да је апелант предузетим радњама могао да угрози правну сигурност грађана Босне и Херцеговине на начин да је необјављивањем пресуда Уставног суда Босне и Херцеговине грађанима ентитета Република Српска могао онемогућити приступ информисању о правним ставовима и одлукама највише правосудне инстанце на нивоу државе. Чињеница да је наведена посљедица у конкретном случају изостала, како је то истакнуто, није од значаја за закључак суда да је апелант својим радњама исказао да жели њихово наступање. То би, како је наведено, у крајњем случају имало несагледиве реперкусије и довело до слабљења правне државе. Суд БиХ је навео да није могао да занемари чињеницу да би апелантовим поступањем, да оно није спријечено (али не вољом самог апеланта), био оштећен неодређен, већи број грађана ентитета Република Српска и државе Босне и Херцеговине.

43. У односу на апелантов приговор да 7. јула 2023. године, када је потписао два спорна указа, кривично дјело није постојало, а да су допуне КЗБиХ ступиле на снагу 8. јула 2023. године у смислу Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине, Суд БиХ је навео да се то односи само на законе које је донијела Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, а не и на законе које је донио високи представник. У вези с тим је наведено да став 2 члана 1 Јединствених правила представља само препоруку, а не обавезу, те да је високи представник супституишући домаће власти донио и јавно објавио Закон о измјенама о допунама КЗБиХ, који је објављен на службеној интернет страници ОНР-а а ступио на снагу дан послије, тј. 2. јула 2023. године. На тај начин, како је наведено, оповргавају се наводи одбране да апелант није могао починити кривично дјело.

44. У односу на одлуку о кривичноправној санкцији Суд БиХ је посебно цијенио чињеницу да кривично дјело спада у кривична дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом. Вриједности које су тим инкриминацијама заштићене и које међународна заједница подиже на ранг општељудских вриједности су уједно и вриједности сваке поједине земље, које се штите и у смислу испуњења међународних преузетих обавеза и као вриједности нашег друштва. Као отежавајућу околност, Суд БиХ је цијенио да је апелант предузетим радњама могао да угрози правну сигурност грађана Босне и Херцеговине на начин да је необјављивањем "пресуда" Уставног суда Босне и Херцеговине, чије су одлуке према Уставу Босне и Херцеговине коначне и обавезујуће, могао грађанима ентитета Република Српска да онемогући приступ информисању о правним ставовима и одлукама највише правосудне инстанце на нивоу државе Босне и Херцеговине, доводећи на тај начин до правне несигурности, неједнакости грађана, а у коначници и до слабљења правне државе. Осим тога, као отежавајуће околности на апелантовој страни оцијењене су побуде из којих је дјело учињено, односно апелантова намјера да, након што се прогласе важећим закони које је донијела Народна скупштина РС, онемогући дјеловање државних институција, и то Суда БиХ, Тужилаштва БиХ и Државне агенције за истраге и заштиту Босне и Херцеговине на простору Републике Српске, а што је јасно најавио у свом говору одржаном 2. јула 2023. године на Козари. Такође, Суд БиХ је као отежавајућу околност цијенио и апелантово држање након учињеног кривичног дјела, које се огледа у непоштовању Суда БиХ и Тужилаштва БиХ у току суђења у самој судници. Од олакшавајућих околности Суд БиХ је цијенио апелантову ранију неосуђиваност и његове породичне прилике. С обзиром на наведено, закључено је да ће се изреченом кривичном санкцијом у односу на апеланта постићи сврха кажњавања (специјална превенција), као и утицати на потенцијалне починиоце тих кривичних дјела да се клоне криминогених активности (генерална превенција).

45. У односу на изречену мјеру безбједности, Суд БиХ је на основу околности под којима је кривично дјело извршено и начина извршења закључио да постоји опасност да би даљње вршење дужности предсједника Републике Српске могло подстицајно да дјелује на апеланта "да своје знање, искуство и стручне способности искористи за поновно извршење неког од кривичних дјела везаних за обављање наведене дужности (а што он јавно и најављује)". Суд БиХ је оцијенио да је изрицање мјере безбједности у трајању од шест година, која је ближа законском максимуму трајања те мјере, сразмјерно казни затвора коју је суд изрекао том пресудом.

46. Када су у питању правне посљедице осуде, Суд БиХ је истакао да није донио посебну одлуку о приједлогу Тужилаштва БиХ у смислу члана 203а став (5) тач. а), ц) и д) КЗБиХ. Истакнуто је да правне посљедице осуде према члану 5 КЗБиХ нису кривичноправна санкција, због чега се оне не утврђују, не изричу и не уносе у пресуду с обзиром на то да наступају по аутоматизму, односно по сили закона. Управо их таква природа, како је то наведено, и одваја од кривичноправних санкција, каква је на примјер мјера безбједности која, да би била примијењена, мора да буде изречена пресудом. При томе је наведено да у конкретном случају чињеница преклапања фактичке суштине потенцијалне правне посљедице осуде која ће наступити ако се за то стекну законски услови с изреченом мјером безбједности једно друго не искључује. У вези с тим је наведено да је ријеч о различитој природи ове двије потпуно различите мјере с аспекта поимања шта се сматра

кривичноправном санкцијом, те на шта суд има утицаја и шта својом пресудом изриче. Стога је наведено да када су испуњени законски услови и када суд то нађе оправданим, као у конкретном случају, изрећиће мјеру безбједности за коју је законом овлашћен да је изрекне, док ће правне посљедице осуде наступити у оном обиму и у оно вријеме које закон предвиђа, без утицаја посебне одлуке суда на то. Суд БиХ је такође сматрао битним истаћи да правне посљедице осуде престају брисањем осуде, како је то прописано у члану 121 КЗБиХ, као и то да се осуда не може брисати из казнене евиденције док траје примјена мјера безбједности, а како је то наведено у ставу 6 наведеног члана.

47. Пресудом Суда БиХ у вијећу Апелационог одјељења (у даљњем тексту: апелационо вијеће) број С1 2 К 046070 25 Кж 2 од 12. јуна 2025. године (у даљњем тексту: другостепена пресуда) одбијене су као неосноване жалбе Тужилаштва БиХ и жалба апелантовог браниоца те потврђена првостепена пресуда.

48. У односу на жалбени приговор кршења члана 251 став (2) ЗКПБиХ апелационо вијеће је истакло да одбрана сматра да је, с обзиром на протек рока дужег од 30 дана од посљедњег одгађања, главни претрес требао изнова почети 29. јануара 2025. године. У вези с тим је апелационо вијеће кренуло од сврхе постојања наведене законске одредбе, односно цијелокупног законског члана са свим његовим ставовима. Јасно је, како је то указано, да наведена законска одредба у цијелости штити принцип непосредности, односно континуитет одржавања рочишта за главни претрес како би се одржала судска непосредност. Међутим, будући да закон предвиђа изузетке, уз сагласност странака и бранилаца, апелационо вијеће је истакло да наведена законска одредба није императив, како то одбрана жалбом приказује. Стога је закључено да се ради о паушалним разлозима одбране који су у том моменту очигледно били усмјерени на одуговлачење поступка, а жалбом усмјерени на исходовање битне повреде поступка, која у суштини не постоји. Апелационо вијеће је такође указало да је неоснован апелантов жалбени приговор да функционално надлежан суд није одлучио о делегирању надлежности суда. Апелационо вијеће је истакло да је судија појединац навео да неће расправљати о другом захтјеву за делегирање суда јер је о захтјеву већ раније правоснажно одлучено, и то из разлога неблаговремености подношења тог захтјева.

49. У односу на жалбени приговор кршења принципа јавности из члана 234 ЗКПБиХ, апелационо вијеће је истакло да апелантова одбрана потпуно погрешно поима ситуацију настану на рочишту од 5. фебруара 2024. године, коју покушава неосновано да подведе под незаконито искључење јавности. У вези с тим је наведено да се очигледно радило о искључиво дисциплинској мјери, односно механизму одржавања реда у судници. Упориште за такав закључак апелационо вијеће налази и у чињеници, која се може провјерити у спису предмета, да у моменту спуштања паравана није дошло до прекида преноса тока рочишта на мониторима који се налазе у дијелу гдје сједи публика (иза стакла и спуштеног паравана), а који се иначе прекида када је јавност заиста искључена. С обзиром на то да је рочиште пренешено на мониторима доступним јавности, апелационо вијеће је оцијенило нетачним и неоснованим тврдње одбране да јавност није могла да буде упозната с оптужницом и уводним ријечима странака.

50. У односу на жалбени приговор повреде права на употребу језика и писма, апелационо вијеће је истакло да се одбрана у том дијелу, између осталог, поново дотиче питања Анекса Х дајући тумачење ријечи изворник и оригинал. Такви приговори су оцијенени неоснованим будући да се

ради о фактичком излагању питања вјеродостојности. Апелационо вијеће је истакло да питање постављења високог представника није чињенично питање, како то сматра одбрана, већ искључиво правно питање с обзиром на то да функција високог представника представља ноторан дио државног и правног система државе Босне и Херцеговине, односно њеног уставног поретка. У вези с тим је наведено да је Кристијан Шмит не само у контексту наметања кривичног дјела које је предмет овог поступка већ и по многим другим општепознатим околностима и поступцима високи представник и ту функцију засигурно не обавља арбитрарно. При томе је апелационо вијеће указало и да за именовање високог представника није потребна посебна резолуција Савјета безбједности Уједињених нација, те да је легитимност високог представника Кристијана Шмита неупитна и потврђена 27. маја 2021. године од Управног одбора Вијећа за имплементацију мира.

51. У односу на жалбене приговоре пристрасности судија апелационо вијеће је навело да одбрана сматра да су постојали разлози за изузеће суткиње за претходно саслушање Ј. Ћ. Д. У вези с тим је апелантова одбрана истакла да се ради о суткињи која је својевремено била кандидат за судију Међународног кривичног суда у Хагу, а чијој кандидатури се апелант противио у тадашњем својству члана Предсједништва БиХ из реда српског народа. Потврду свог става апелантова одбрана налази у поступку суткиње за претходно саслушање када је оптужницу вратила на уређење, односно допису који, према мишљењу одбране, представља исцртавање чињеничног описа оптужнице. Даље је наведено да је одбрана спорила и поступање С. У., која је као судија појединац донијела првостепену пресуду у том предмету, указујући да се она појавила у судници 5. фебруара 2024. године а да одбрани раније није био познат њен идентитет. Одбрана се такође позвала и на раније ставове поступајуће суткиње (С. У.) док је била на позицији тужиоца Тужилаштва БиХ сматрајући да она има једну врсту предрасуде о оптуженом апеланту. Жалбом се наглашава да је на рочишту за главни претрес од 5. фебруара 2024. године постављен и захтјев за изузеће поступајуће суткиње С. У., али да је она наставила да ради иако нису постојали никакви разлози хитности.

52. Испитујући приговоре одбране о наводној континуираној повреди с аспекта принципа непристрасности суда, која се, према ставу одбране, протеже од фазе потврђивања оптужнице па до претресне фазе поступка, апелационо вијеће је утврдило да се ради о једностраном виђењу одбране. Такво виђење, како је наведено, прожима се искључиво кроз апелантово лично незадовољство одређеним судијом, без било каквих упоришта која би објективно указивала да је апелант имао суђење пред пристрасним судом у било којој фази поступка. У вези с тим је наведено да је о свим приговорима одбране у вези с непристрасношћу суда одлучивала Општа сједница Суда БиХ као једина надлежна да о томе донесе одлуку. Стога је наведено да апеланту ни у једној фази поступка није била ускраћена могућност да поднесе захтјеве за изузеће и да се о њима одлучује, нити му је било онемогућено да изнесе своје мишљење о наводној пристрасности. Међутим, закључено је да чињеница да такав став одбране, односно апеланта није био релевантан да се у коначници донесе одлука какву је он желио исходовати не доводи до повреде поступка која се сада жалбом истиче. Истакнуто је да је за апелационо вијеће битно да се у конкретном случају није радило о облигаторним основима за изузеће, већ о факултативном основу који тражи детаљну процјену наводно истакнуте пристрасности. Непристрасност судије се претпоставља, с обзиром на мандат који му се

додјелује, те се не може олако пољубити субјективним аспектима незадовољства одређене странке личношћу судије. Исто тако је наведено и да је у свјетлу околности конкретне случаја поступајућа суткиња С. У. правилно поступила када је одлучила да настави с радом (рочиште од 5. фебруара 2024. године), без обзира на поднесени захтјев за њено изузеће, а који је био усмјерен на факултативни разлог за изузеће. Образложено је да је читање оптужнице у том моменту представљало формални почетак главног претреса те је у вези с тим указано да ниједан кривичноправни систем не смије бити отворен за могућност да оптужени самовољно опструира своје суђење. Апелационо вијеће је указало да је суд, поштујући принцип једнакости у поступању, дужан да обезбиди правичност не само одбрани већ и тужилаштву с обзиром на то да држава с циљем остварења правде има право да кривично гони и спречава кривична дјела. Стога је закључено да би одлагање поступка унедоглед, с обзиром на апелантову упорност да се користи узурпацијом одређених процесних правила, било потпуно супротно интересима правичности, ефикасности и економичности поступка.

53. Апелационо вијеће је даље у цијелости прихватило став првостепеног суда да је предметно кривично дјело неоспорно било на правној снази у моменту његовог извршења те је истакло да у вези с тим правним питањем неће понављати детаљно образложење Суда БиХ из првостепене пресуде. Међутим, апелационо вијеће је навело да ће укратко акцентovati шта га је определилило за такву одлуку. У вези с тим је наведено да се апелационо вијеће руководило смислом тзв. *vacatio legis*, односно у теорији права постојања периода између доношења одређеног прописа и његовог ступања на правну снагу, што је посебно било од значаја у ранијем периоду када су техничке могућности биле на знатно нижем нивоу, те је начин упознавања с одређеним прописом био везан искључиво за штампу верзију службеног гласника. С друге стране, апелационо вијеће је истакло да се у конкретном случају радило о специфичном, али легитимном и правноваљаном начину доношења измјене закона од високог представника. У вези с тим је указано да се из стања списка предмета неоспорно може закључити да је апелант информисано лице које прати сва дешавања, нарочито она у вези с поступцима високог представника. Поред званичне објаве на интернет страници ОНР-а, такав поступак био је итекако медијски пропраћен, док је кључно да је одлуком којом је учињена измјена КЗБиХ одмах одређен и датум ступања на правну снагу, што испуњава стандарде предвидљивости јер нема произвољности у тумачењу од када важи учињена измјена. Сагледавајући околности конкретне предмета, апелационо вијеће је закључило да су испуњени критеријуми предвидљивости и доступности правног прописа супротно којем је оптужени поступао, док је сумња апелантове одбране о моменту ступања на снагу закона оцијењена безразложном и неаргументованом.

54. У односу на жалбени приговор непостојања, односно искључења противправности у конкретном случају, апелационо вијеће је истакло да у цијелости прихвата образложење из првостепене пресуде које је оцијењено као ваљано, законито и адекватно. Додатно је указано да, супротно жалбеним тврдњама, воља лица које обавља функцију високог представника није његова лична, појединачна воља, већ произлази из његове пуне функције и овлашћења које обавља и која му је додијељена високопозиционираним инструментом – Анексом Х најзначајнијег споразума који се тиче Босне и Херцеговине као државе.

55. Затим је наведено да се, супротно жалбеним приговорима, у конкретном случају није могло радити о

стварној или правној заблуди на страни апеланта с обзиром на то да његово погрешно схватање о ноторно легитимном и овлашћеном лицу да доноси законе њега не ослобађа кривице. У вези с тим је наведено да теза апелантове одбране суштински почива на упорном супротстављању легитимно постојећем државном апарату и систему који функционише заједно с постојањем високог представника, али чињеница таквог једностраног виђења не доводи у питање постојање функције и овлашћења високог представника. Истакнуто је да апелант, као и сваки други појединац, не може имати право да произвољно не поштује дио државног система који му лично не одговара из њему познатих разлога. Стога је наведено да предмет овог кривичног поступка и не може да буде питање разматрања валидности постојеће законодавне норме која је донесена на основу овлашћења на које се високи представник и позива у преамбули своје одлуке. Предмет овог поступка могле су да буду само кривичноправне радње које је апелант предузео, те да ли се оне могу подвести под битне елементе кривичног дјела за које се апелант терети. У вези с тим је образложено да само кривично дјело као такво, односно процедура његовог успостављања, није нешто о чему треба расправљати у редовном кривичном поступку нити је то у надлежности редовних судова. Исто тако је наведено да, супротно тврдњама одбране, тзв. бонски закључци нису нужно ни морали да буду спроведени као доказ у поступку, као што се као доказ не изводе ни постојећи закони.

56. Такође је наведено да су неосноване и неприхватљиве жалбене тврдње да се ради о дјелу малог значаја или неподобном покушају услед одсутности штетних последица и ниског степена апелантове кривице. У вези с тим је наведено да се Суд БиХ у оспореној пресуди правилно изјаснио, односно закључио да изостанак штетне последице не утиче на постојање предметног кривичног дјела, због тога што, како је истакнуто, кривично дјело из члана 203а КЗБиХ не може ни у којем случају да буде у занемарљивој мјери опасно због свог малог значаја и због незнатности или одсутности штетних последица, како то тврди одбрана. Истакнуто је да се извршавањем предметног кривичног дјела угрожава законито дјеловање и функционисање државе у цјелини, те се његовим извршењем доводи у питање ауторитет државног апарата у свим његовим сегментима, као и повјерење грађана у њега. При томе је наведено и да цјелокупно апелантово дјеловање и поступање имплицира закључак да је циљ био почињење предметног кривичног дјела, односно крајње непоштовање ауторитета високог представника у свјетлу битних обиљежја кривичног дјела из члана 203а КЗБиХ. У вези с тим, наглашено је да апелантова одбрана ни у једном дијелу своје тезе не оспорава радње које је предузео апелант. Коначно је наведено да је, супротно жалбеним тврдњама, одлука о мјери безбједности донесена уз правилну примјену законских одредби, те да је Суд БиХ водио рачуна о њеној сразмјерности спрам изречене казне затвора.

г) Додатне напомене

57. Суд БиХ је 1. августа 2025. године на својој службеној интернет страници ¹ објавио информацију насловљену као "Ради великог интереса јавности – Суд БиХ појашњава мјеру сигурности и правне последице осуде у предмету Милорад Додик и други". У том саопштењу за јавност Суд БиХ је појаснио разлику између мјере

¹ <https://www.sudbih.gov.ba/Post/Read/Radi%20velikog%20interesa%20javnosti%20%E2%80%93%20Sud%20BiH%20poja%C5%A1java%20mjeru%20sigurnosti%20i%20pravne%20posljedice%20osude%20u%20predmetu%20Milorad%20Dodik%20i%20drugi>

безбједности изречене апеланту и правних посљедица осуде које се у конкретном случају не утврђују, већ наступају по аутоматизму/сили закона и да ће "очигледно обухватити шири аспект забране дјеловања од оног који је садржан у самој мјери сигурности".

АП-4095/25

58. Из стања списка предмета произлази да се ЦИК 1. августа 2025. године обратио Суду БиХ захтјевом за доставу другостепене пресуде апелационог вијећа од 12. јуна 2025. године, а како би поступио по одредбама из своје надлежности.

59. Суд БиХ је 1. августа 2025. године доставио ЦИК-у податке за осуђено лице (апеланта) ради евидентирања мјере безбједности и правних посљедица осуде и даљњег поступања из надлежности ЦИК-а. У прилогу тог поднеска достављена је другостепена пресуда апелационог вијећа од 12. јуна 2025. године. У вези с тим је наведено да правне посљедице осуде из члана 203а КЗБиХ наступају по сили закона по правоснажности пресуде, тј. 12. јуна 2025. године, те да апелант не може обављати ниједну од дужности или послова који су наведени у тач. а), ц) и д) члана 203а став (5) КЗБиХ. Даље је наведено да правне посљедице осуде нису према члану 5 КЗБиХ кривичноправна санкција, због чега се оне не утврђују, не изричу и не уносе у пресуду с обзиром на то да наступају по аутоматизму/сили закона у случају да осуда за наведено кривично дјело постане правоснажна. Такође је наведено да правне посљедице осуде могу трајати најдуже десет година, с тим да брисањем осуде престају правне посљедице осуде. У смислу члана 121 став (6) КЗБиХ, осуда се не може брисати из казнене евиденције док траје примјена мјера безбједности. То у конкретном случају значи да правне посљедице осуде остају на снази све вријеме трајања изречене мјере безбједности апеланту, а највише до момента брисања осуде.

60. ЦИК је 6. августа 2025. године донио Одлуку број 06-1-07-939/25 о престанку апелантовог мандата председника РС. Том одлуком је у тачки (1) изреке наведено да се апеланту, председнику РС, изабраном на Општим изборима 2022. године са листе политичког субјекта Савеза независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик, утврђује престанак мандата с 12. јуном 2025. године, када је Пресуда Суда БиХ број С1 2 К 046070 23 К од 26. фебруара 2025. године постала правоснажна. Тачком (2) изреке одлуке ЦИК-а је наведено да ће по правоснажности ове одлуке ЦИК донијети одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора. У образложењу одлуке ЦИК-а наведено је да се тај орган 1. августа 2025. године обратио Суду БиХ са захтјевом да му достави наведену првостепену пресуду Суда БиХ како би поступио по одредбама из своје надлежности. Даље је наведено да је 1. августа 2025. године Суд БиХ доставио ЦИК-у првостепену и другостепену пресуду, уз напомену да правне посљедице осуде прописане одредбама члана 203а став 5 КЗБиХ (тач. а, ц и д) наступају по сили закона по правоснажности пресуде. То значи, како је наведено, да апелант не може након правоснажности пресуде обављати ниједну од дужности или послова који су наведени у тач. а), ц), и д) члана 203а став (5) КЗБиХ. Затим је ЦИК указао на садржај одредби члана 1.10 став (1) тачка 4 Изборног закона БиХ, те тач. 5 и 6 истог члана наведеног закона, као и на став (2) истог члана Закона. У складу с наведеним законским одредбама, те чланом 2.9 став (1) тачка 16 Изборног закона БиХ и чланом 11 Упутства о додјели и престанку мандата одлучено је као у диспозитиву одлуке. Апелант је против одлуке ЦИК-а поднио жалбу апелационом вијећу Суда БиХ.

61. Апелант се 6. августа 2025. године обратио ЦИК-у са захтјевом/приједлогом да ЦИК одложи разматрање престанка апелантовог мандата председника РС до одлуке Уставног суда о привременој мјери. Даље, ЦИК је 6. августа 2025. године доставио обавијест апеланту којом га обавјештава да до доношења евентуалне одлуке Уставног суда о усвајању привремене мјере којом се одлаже извршење правоснажне пресуде Суда БиХ нема правног основа за поступање ЦИК-а по апелантовом захтјеву/приједлогу.

62. Рјешењем апелационог вијећа Суда БиХ број С1 3 Иж 052766 25 Иж од 18. августа 2025. године одбијена је као неоснована апелантова жалба поднесена против одлуке ЦИК-а од 6. августа 2025. године. У образложењу рјешења је наведено да је ЦИК поступао по достављеној правоснажној пресуди и у складу са својим овлашћењима донио одлуку о престанку апелантовог мандата с обзиром на донесену правоснажну пресуду против апеланта, односно изречену мјеру безбједности забране обављања дужности. Даље је наведено да су неосновани и апелантови приговори о ретроактивној примјени појединачног акта, те да је у конкретном случају ЦИК правилно утврдио престанак апелантовог мандата с обзиром на то да правне посљедице наступају даном правоснажности пресуде, која је у конкретном случају утврђена даном доношења другостепене пресуде од 12. јуна 2025. године. Затим је наведено да апелационо вијеће није посебно цијенило жалбени разлог који се односи на повреду члана 80 став 4, члана 87 и др. Устава Републике Српске јер ЦИК није надлежан за оцјену уставности и он у свом раду примјењује искључиво одредбе Изборног закона БиХ као *lex specialis*. Такође је наведено да се неосновано жалбом указује да је чланица ЦИК-а В. Б. П. била дужна изузети се из одлучивања у конкретном случају због вођења парничног спора с апелантом. У вези с тим је образложено да та околност не представља разлог за изузеће чланова ЦИК-а у смислу члана 35 тачка 6 Изборног закона БиХ. При томе је указано и да је апелант имао могућност да на то укаже ЦИК-у и да тражи изузеће наведеног члана Комисије, али је то пропустио да учини. Коначно, апелационо вијеће је истакло да ЦИК своје одлуке доноси двотрећинском већином, а да је одлука ЦИК-а од 6. августа 2025. године донесена једногласно и да је у њеном доношењу учествовало свих седам чланова. Због тога је закључено да изузимање наведеног члана Комисије не би утицало на другачију одлуку ЦИК-а.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације број АП-3722/25

63. Апелант сматра да су му оспореним одлукама прекршена права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција). Такође указује и на кршење члана 7 ст. 1 и 2 Европске конвенције. Сматра да је кривични поступак у којем је осуђен политички мотивисан с циљем његовог елиминисања из политичког живота у Босни и Херцеговини. У вези с тим, апелантов примарни приговор тиче се принципа законитости у вези с институтом *vacatio legis*, објавом закона, приступачности/допуштености и предвидљивости кривичних норми у конкретном случају. Првенствено оспорава да "наметнути" члан 203а КЗБиХ чини "домаћи закон", како су то закључили редовни судови, те да у конкретном случају није питање шта је апеланту било познато 7. јула 2023. године, када је потписао два спорна указа, већ да ли је наведеног датума одредба члана 203а измијењеног и допуњеног КЗБиХ била на правној снази. Апелант тврди да "закон" није био на правној снази. У вези с тим је навео: "Па и

да су апеланту начелно биле познате најављене измјене КЗБиХ (говор на Козари који је одбрана оспаравала као правно ваљан доказ), очигледно му није била позната могућност изрицања мјере безбједности забране вршења дужности председника Републике Српске. Иако је питање недоступности и предвидљивости у вези мјере безбједности детаљно истицано у жалби о овој околности жалбено вијеће ћути." У вези с тим је наведено и "да је небитно доказивање да је апелант знао да је нови члан КЗ написан. Битно је када је ступио на снагу". Стога апелант сматра да у конкретном случају услови предвидљивости и доступности апсолутно нису били испуњени у погледу инкриминације која се односи на мјеру безбједности, а која је у односу на кривично дјело из члана 203а КЗБиХ облигаторна, а не факултативна. Истиче да није запримио информације о свим обиљежјима новог кривичног дјела, што се посебно односи на мјере безбједности и правне посљедице тог кривичног дјела у виду забране обављања политичких дужности. При томе указује да је услов за ступање на снагу свих закона њихово објављивање у службеним гласилима Босне и Херцеговине, те да наведено правило треба да важи и за члан 203а КЗБиХ. Затим апелант истиче да се у конкретном случају ради о потпуно произвољној инкриминацији будући да одлуке високог представника, односно њихово неизвршавање у смислу члана 203а КЗБиХ не представљају вриједности заштићене чланом 2 КЗБиХ.

64. Даље се наводи да оптужницу против апеланта није потврдио непристрасан суд, а да је првостепени поступак водио судија појединац за којег апелант тврди да је пристрасан. У вези с тим, апелант истиче да су постојали разлики за изузеће судије за претходно саслушање Ј. Ћ. Д., о чијим правима је апелант претходно одлучивао у својству члана Председништва Босне и Херцеговине писмено се противећи да наведена суткиња буде изабрана за судију Међународног кривичног суда у Хагу. У прилогу разумној сумњи у пристрасност наведене суткиње апелант је као додатни аргумент навео и околност враћања Тужилаштву БиХ раније оптужнице, чиме је, према апелантовом мишљењу, она прекорачила своја овлашћења која има према ЗКПБиХ због тога што је умјесто указивања на формалне недостатке оптужнице сугерисала њен садржај у погледу радње извршења и саучесништва. Даље је наведено да је принцип непристрасности суда прекршен и поступањем суткиње С. У. која је донијела оспорену првостепену пресуду. У вези с тим, апелант наводи да је поступајућа суткиња С. У. као тадашња тужитељица у Тужилаштву БиХ, заједно са 14 других тужилаца, писмено тражила процесуирање апеланта због његових наводних најаву рушења институција Босне и Херцеговине. Апелант је истакао да наведена тврдња о улози суткиње С. У. није ни оспорена у рјешењу Суда БиХ о одбијању захтјева за изузеће. Такође наводи и да му није био познат идентитет поступајуће суткиње (С. У.) све до рочишта за главни претрес од 5. фебруара 2024. године када је прочитана оптужница, због чега није био у могућности да стави евентуалне примједбе на састав суда у смислу члана 258 став (2) ЗКПБиХ, што је за посљедицу имало кршење чл. 6 и 7 ЗКПБиХ.

65. Затим апелант наводи да је у конкретном случају постојало искључење противправности у смислу члана 20 КЗБиХ јер је спорне указе донио користећи уставна овлашћења прописана чланом 80 став (1) тачка 4 Устава Републике Српске. У вези с тим, наглашава да Устав Републике Српске није у супротности с Уставом Босне и Херцеговине, те да кривично право не смије да служи као средство политичког притиска. Сматра да поступање у складу с ентитетским уставом не смије представљати кривично дјело

у случају постојања конфликтне ситуације између члана 80 Устава Републике Српске и члана 203а КЗБиХ. Апелант даље указује и да бонски закључци нису прочитани у кривичном поступку као доказ. На наведени начин апелант сматра да му је онемогућена одбрана, проблематизујући при томе и сам садржај, односно овлашћења из бонских закључака и оно на шта се они односе, што су редовни судови пропустили да утврде.

66. Осим тога, апелант истиче и да се радило о дјелу малог значаја и/или неподобном покушају. У вези с тим, апелант истиче да спорни укази нису самостални правни акти и у вези су са законима које је високи представник претходно поништио. Ако нема закона, онда указ губи правни смисао свог постојања, како то тврди апелант. У прилог наведеном апелант истиче да су се сви правни субјекти у РС према тим поништеним законима понашали као да не постоје. Такође је наведено и да спорне указе нико није ни покушао примијенити нити су они у реалном животу проузроковали икакве посљедице, што у коначници признаје и суд. Због тога се, према апелантовом мишљењу, инкриминисане радње могу подвести под члан 23а КЗБиХ јер је испуњен услов о непостојању штетних посљедица. Опреза ради, апелант је истакао и да описана природа спорних указа својом суштином представља и неподобан покушај у смислу члана 27 КЗБиХ јер се ради о законима који правно не постоје.

67. Када је ријеч о захтјеву за доношење привремене мјере, апелант истиче да се тај захтјев односи само на дио у којем је одлучено о мјери безбједности вршења дужности председника РС. Како то апелант наглашава, привремена мјера се не предлаже у погледу осуде јер је апелант у међувремену поднио захтјев Суду БиХ за замјену казне затвора новчаном казном. У свјетлу захтјева за привремену мјеру, апелант указује на активности ЦИК-а када је ријеч о престанку апелантовог мандата председника РС и знатан број даљњих активности за избор новог председника РС. При томе апелант наводи да не постоји законска могућност према Изборном закону БиХ, а ни према КЗБиХ да тражи одлагање извршења изречене мјере безбједности у смислу члана 64 став (5) Правила Уставног суда.

68. У допуни апелације од 14. августа 2025. године апелант је обавијестио Уставни суд о промјенама у предмету које су се догодиле након подношења апелације, а у вези с престанком његовог мандата председника РС. У вези с тим, достављено је обавјештење ЦИК-а од 6. августа 2025. године, одлука ЦИК-а од 6. августа 2025. године и апелантова жалба поднесена против одлуке ЦИК-а од 6. августа 2025. године.

69. У допуни апелације од 18. августа 2025. године апелант је поновио свој захтјев за доношење привремене мјере којом би се одложило извршење мјере безбједности забране обављања функције председника РС, те да се, сходно томе, наложи ЦИК-у да обустави активности на пријевременим изборима за функцију председника РС до коначне одлуке о апелацији. Апелант је додатно образложио постојање околности које указују на наступање ненадокнадиве штете по њега у случају да се апелација усвоји а не дође до одлагања извршења мјере безбједности која је изречена правоснажном првостепеном пресудом. У вези с тим, апелант наводи да председник РС има значајне надлежности у односу на Народну скупштину РС, Владу РС, па и у односу на државне органе на нивоу Босне и Херцеговине. При томе је указано да Устав Републике Српске не предвиђа ситуацију да председнику из било којег разлога престане мандат на који је биран осим опозивом или оставком. Стога апелант сматра да је опасност од рушења уставног поретка Босне и Херцеговине врло озбиљна ако нема функционалног председника РС као саставног дијела

Босне и Херцеговине јер може да произведе уставно безвлашће. Такође је истакнуто и да евентуални пријевремени избори не могу бити спроведени ни за два или три мјесеца, што ствара апсолутну правну несигурност. Због тога апелант предлаже Уставном суду да се води принципом "мање штете" односно уставним принципом "суздржаности" у поступању док сва апелацијом покренута питања не буду потпуно разријешена, те да усвоји предложену привремену мјеру до коначне одлуке о апелацији.

70. У допуни апелације од 5. септембра 2025. године апелант је поновио наводе апелације у вези с правом на непристрасан суд у односу на двије суткиње Суда БиХ (С. У. и Ј. Ћ. Д.) и доставио прецизирану документацију.

71. У допуни апелације од 9. септембра 2025. године апелант је у суштини поновио претходно изнесене аргументе у вези с меритумом апелације те привременом мјером. Додатно је, у оквиру навода о правичном суђењу и статусу/легитимитету Кристијана Шмита као високог представника, проблематизовао одбијање извођења доказа о његовом избору и његовог саслушања на главном претресу. Затим је проблематизовано одбијање читања доказа одбране (закључци Народне скупштине РС од 10. марта 2021. године) у свјетлу апелантових овлашћења у својству председника РС и постојања умишљаја на апелантовој страни приликом потписивања спорних указа. Такође је наведено и да о делегирању надлежности није одлучио функционално надлежан суд. У вези с тим истиче да је такву одлуку требало донијети кривично ванрасправно вијеће Суда БиХ, а не судија појединац. Исто тако, апелант је навео да је у конкретном случају главни претрес требао почети изнова у смислу члана 251 став (2) ЗКПБиХ и да предост није требало дати принципу "суђења у разумном року". Указано је и на повреду принципа јавности на претресу од 5. фебруара 2024. године јер је суд суштински искључио јавност иако формално није донио рјешење о искључењу јавности у смислу члана 237 ЗКПБиХ. Коначно, наводи се и кршење права на употребу писма и језика у контексту Анекса Х јер је коришћен превод на хрватски, а не на српски језик, имајући у виду да је текст тог документа/доказа скинут с интернета.

72. У допуни апелације од 1. октобра 2025. године апелант је поновио претходне наводе у вези с искључењем јавности, те захтјевом за доношење привремене мјере. Додатно је у допуни апелације указано и на кршење пресумпције невиности из члана 6 став 2 Европске конвенције. У вези с тим, апелант "указује на изјаве јавних званичника током суђења као посебан аспект кршења уставног принципа поштог судског поступка (утицајем на независност суда али и кршењем пресумпције невиности)". То се односи на изјаве које су током суђења дали Кристијан Шмит (укупно осам изјава), Амбасада Сједињених Америчких Држава (у даљњем тексту: САД; укупно осам саопштења) и Амбасада Велике Британије у Сарајеву (једно саопштење), Бакир Изетбеговић (председник Странке демократске акције), те изјаве "министра Хелеза и Исака" (министар одбране Босне и Херцеговине и министар полиције ФБиХ). Апелант наводи да је Суд БиХ одбио да се као доказ одбране изведу штампане верзије наведених изјава, како се то види из рјешења Суда БиХ од 21. маја 2024. године. Такво одбијање, према апелантовом мишљењу, представља и кршење права на одбрану и "једнакост оружја" у кривичном поступку.

б) Наводи из апелације број АП-4095/25

73. Апелант сматра да су му оспореном одлуком ЦИК-а од 6. августа 2025. године и рјешењем Суда БиХ од 18. августа 2025. године прекршена права из члана II(3е) Устава

Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције и члана 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Истиче да ЦИК није спровео законит и уставан поступак престанка апелантовог мандата председника РС, што је некритички прихватио и Суд БиХ у оспореном рјешењу. Апелант наводи да се на њега примјењује члан 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, те да је у конкретном случају прихватљива аналогија избора за законодавно тијело у односу на изборе за председника РС јер су у оба случаја у питању непосредни избори "који обезбјеђују слободно изражавање мишљења народа". При томе је наведено да је неприхватљиво инкриминисати поступање уставног председника РС по Уставу РС, те да у конкретном случају кривично право служи као средство политичког притиска, а не као средство владавине права, као и да члан 203а КЗБиХ није у сагласности с основним правним и уставним принципима Босне и Херцеговине. Зато апелант сматра да су ЦИК и Суд БиХ прије доношења оспорених одлука требали да размотре општа питања уставности и законитости, а не само да формално акцептирају оспорене пресуде Суда БиХ (из апелације број АП-3722/25). Указано је и да оспорена одлука ЦИК-а превиђа посљедице ретроактивности њене примјене и да се чини да је у потпуности занемарена извршност одлука у корист правоснажности. Затим је наведено и да се пред ЦИК-ом и Судом БиХ одлучивало о апелантовим грађанским правима и обавезама, те да у том поступку није задовољен стандард непристрасности јер је у доношењу оспорене одлуке ЦИК-а као члан Комисије учествовала В. Б. П. која је против апеланта покренула парнични спор пред прецизираним надлежним судом у РС. Поред тога, у свјетлу аргументације о непристрасности, проблематизовано је и поступање суткиње за претходно саслушање која је потврдила оптужницу против апеланта и суткиње која је донијела првостепену осуђујућу пресуду против апеланта, као и изјаве високог представника Кристијана Шмита у вријеме када је кривични поступак против апеланта био у току. С обзиром на наведено, апелант сматра да поступак одузимања мандата не подржава владавину права, већ да представља лични обрачун странца с апелантом, непослушним уставним политичким представником народа, који га с правом аргументацијом, а не произвољно, не признаје за високог представника у Босни и Херцеговини. У вези с тим је наведено да "уосталом и да се аргументи оспоравања постављена госп. Шмита не прихватају то не би требао бити разлог за његову одмазду према апеланту". Коначно, захтјевом за доношење привремене мјере је тражено да се одложи извршење оспорене одлуке ЦИК-а од 6. августа 2025. године и рјешења Суда БиХ од 18. августа 2025. године до коначне одлуке Уставног суда. У вези с тим је суштински поновљена аргументација за привремену мјеру из предмета број АП-3722/25.

ц) Одговори на апелацију број АП-3722/25

74. Суд БиХ је навео да апелација у својој суштини представља поновно подношење идентичне жалбе у којој је апелационо вијеће Суда БиХ одлучивало у поступку редовног правног лијека. Даље је наведено да је циљ целокупног апелантовог дјеловања и поступања било почињење кривичног дјела, односно крајње непоштовање ауторитета високог представника, а што чини битна обиљежја кривичног дјела из члана 203а КЗБиХ. У вези с тим је наведено да се апелантова одбрана током поступка ни у једном дијелу своје тезе није бавила оспоравањем предузете инкриминисане радње. Концепција апелантове одбране је, како је то наведено, грађена искључиво на сопственом виђењу

државног уређења Босне и Херцеговине те нелегитимности дјеловања високог представника. При томе је Суд БиХ истакао да апелант таквим приступом покушава девалвирати суштински став Суда БиХ да се ради о општепознатој чињеници постојећег државног уређења које апелант своди на лично питање и дјеловање, а које отвара пут за самовољно дјеловање, што је недопустиво.

75. У одговору на допуне апелације Суд БиХ је навео да остаје при свим изнесеним наводима и ставовима израженим у оспореној другостепеној пресуди. При томе је наглашено да Суд БиХ још једном "потцртава" свој став да cjелокупно апелантово дјеловање и поступање имплицира закључак да је циљ било почињење кривичног дјела, односно непоштовање ауторитета високог представника. У том смислу је оцијењено неоснованим и континуирано апелантово истрајавање на доношењу привремене мјере. Суд БиХ је навео да апелант функцију коју је до тада обављао поистовјеђује са својом личношћу, очигледно занемарујући постојање законитих механизма дјеловања државног апарата, чији је дио Република Српска и функција предсједника тог ентитета. Та функција, како је наведено, постојаће и након апелантовог ваљаног одузимања мандата на основу законите осуђујуће пресуде, слиједом чега ће бити спроведена изборна процедура која ће исходovati избор новог кандидата. Стога је предложено да се апелација и допуне апелације одбију као неосноване заједно с приједлогом за доношење привремене мјере.

76. Тужилаштво БиХ је истакло да није било повреда на које апелант указује. У вези с тим је наведено да је неоспорно да је апелант информисано лице које прати сва дешавања, а нарочито она у вези с поступцима високог представника. Измјена КЗБиХ коју је учинио високи представник је била јавно доступна свима, те је ноторна чињеница да је у данашњој сфери информисања, поред званичне објаве на интернет страници ОНР-а, поступак био итекако медијски пропраћен. Такође је наведено да је од кључне важности да је одлуком ОНР-а, којом је учињена измјена КЗБиХ, одмах одређен и датум ступања на правну снагу те измјене, што испуњава стандарде предвидљивости. Даље је наведено да то што је све вријеме поступка апелантова одбрана истицала сумњу у непристрасност поступајућих судија у свакој фази кривичног поступка, стално се позивајући на то да је један и једини разлог тај што апелант у току свог политичког дјеловања и током иступа у јавности био и остао заговорник укидања Суда БиХ, није довољно снажна аргументација која би ишла у прилог основаности апелантових навода који се односе на сумњу у непристрасност поступајућих судија. Када је ријеч о суткињи за претходни поступак, Тужилаштво БиХ је истакло да она својим дјеловањем ни у једном моменту није дала било какву назнаку за сумњу у њену непристрасност у раду. Затим је указано да је на ваљан, законит и адекватан начин у оспореној другостепеној пресуди цијењено, одлучено и образложено питање потенцијалног искључења противправности у смислу члана 2 став (1) и члана 4а КЗБиХ. У вези с позивањем апелантове одбране на низак степен апелантове кривице с тврдњом да се у конкретном случају радило о нетипичном продору кривичног права у зону политике, Тужилаштво БиХ је истакло да су такви приговори неосновани и да се у цијелости слаже са ставовима апелационог вијећа Суда БиХ. Такође је наведено и да је неоснован апелантов приједлог за одређивање привремене мјере.

77. Тужилаштво БиХ је у опширном одговору на допуне апелације, између осталог, истакло да ничим није доказана апелантова теза да су суткиње С. У. и Ј. Ћ. Д. биле пристрасне током првостепеног поступка, имајући у виду да

је оспорена првостепена пресуда потврђена оспореном другостепеном пресудом. У вези с тим је наведено да је сврха подношења апелације и покушај поновног утврђивања "пристрасности првостепеног Суда БиХ" опструкција самог кривичног поступка. Даље је наведено да одбрана свјесно или несвјесно занемарује да приликом предлагања или извођења доказа, у конкретном доказа одбране, није битан квантитет, већ квалитет доказа, као и њихова релевантност за утврђивање битних обиљежја кривичног дјела и околности наведених у чињеничном опису оптужнице. Сама чињеница да је главни претрес требао почети изнова 29. јануара 2025. године, с обзиром на протек од 55 дана, "јесте паушална", те чак ни у апелацији није довољно поткријељена релевантним разлозима, због чега Тужилаштво БиХ сматра да одбрана поново злоупотребљава процесна права. У вези с тим је наведено да је одлагање главног претреса, али и сва друга одлагања, било узроковано неспремношћу или заузетношћу одбране оптужених и самих оптужених у овом кривичном поступку. Разлози који се у апелацији наводе у погледу поновног почетка суђења, те улоге ОНР-а уопште нису везани за предметни кривични поступак нити имају снагу правне тврдње или чињенице, већ они имају политичку ноту с обзиром на то да је апелант био у вријеме суђења највиши представник извршне власти у ентитету Република Српска. У односу на навод о искључењу јавности, Тужилаштво БиХ је навело да апелант не објашњава на који начин су му евентуално повријеђена права, с обзиром на то да сам апелант није био искључен, већ је све вријеме пратио кривични поступак у судници, без обзира на своје понашање током судског поступка те ремећење реда у судници. У односу на наводе о праву на језик наведено је да је Тужилаштво БиХ достављало доказе на латиничном писму односно на једном од три службена језика који се користе у Босни и Херцеговини, при чему апелантова одбрана ниједном није тражила нити приговарала доказима одбране другооптуженог који су такође били углавном на латиничном писму (кореспонденција с различитим органима). Апелантова одбрана је доказе другооптуженог с разумијевањем прихватала, а што све говори у прилог тврдњама Тужилаштва БиХ да ни на који начин није дошло до повреде права на употребу језика и писма. Такође су у смислу члана 6 ст. 1 и 2 Европске конвенције оцијењени као неосновани и апелантови наводи о кршењу пресумпције невиности и угрожавању судске независности изјавама јавних званичника током суђења апеланту (високи представник Кристијан Шмит, Б. И., министар одбране Босне и Херцеговине З. Х.). У вези с тим је указано да је Суд БиХ током цијелог трајања кривичног поступка правилно цијенио све изведене доказе на основу којих је донио закониту одлуку. При томе је наведено и да апелант није био искључен са суђења, већ је све вријеме пратио кривични поступак у судници. У вези с тим је наведено и да апелант износи контрадикторне тврдње у вези с искључењем јавности, будући да сам износи тврдње да је јавност писала о судском поступку против њега и да је то утицало на независност суда.

д) Одговори на апелацију број АП-4095/25

78. Суд БиХ је навео да остаје при свим разлозима наведеним у оспореном рјешењу од 18. априла 2025. године. При томе је додатно указано да је овлашћење ЦИК-а да донесе одлуку о престанку мандата изабраном члану органа власти прописано ставом 2 члана 1.10 Изборног закона БиХ и утврђен је рок који не може да буде краћи од 15 дана од дана када су наступили разлози за престанак мандата, односно сазнања о разлозима за престанак мандата.

79. ЦИК је навео да су апелантови наводи неосновани. У вези с тим је додатно наведено да је 28. августа 2025. године ЦИК донио одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за председника РС, као и одлуку о закључивању Централног бирачког списка за пријевремене изборе за председника РС. Наведени акти су објављени у "Службеном гласнику БиХ" број 52/25 од 2. септембра 2025. године. Затим је наведено да је ЦИК надлежан за спровођење Изборног закона, те да су у конкретном случају примијењене искључиво одредбе наведеног закона и подзаконског акта. Истиче се да цитиране одредбе Изборног закона БиХ нису никада биле предмет оцјене уставности пред Уставним судом, те да ЦИК није надлежан за оцјену уставности закона, док је у конкретном случају престанак апелантовог мандата условљен самом чињеницом правоснажности пресуде у кривичном поступку и њеним правним посљедицама. Једина обавеза ЦИК-а је да по правоснажности одлуке о престанку мандата, која је декларативног карактера, распише пријевремене изборе, што је и учињено. ЦИК је навео да у конкретном случају доноси само деклараторну одлуку у којој констатује датум престанка мандата с даном правоснажности пресуде. У вези с апелантовим наводом да је ЦИК требао "размотрити опћа питања уставности и законитости, а не само формално антиципирати пресуде Суда БиХ од 26. фебруара 2025. године и 12. јуна 2025. године", ЦИК је навео да су његове надлежности прописане одредбом члана 2.9 Изборног закона БиХ, због чега није надлежан за оцјену уставности и законитости судских пресуда. Даље је наведено да је ЦИК поступак спровео у року од 15 дана од сазнања о разлогу за престанак апелантовог мандата, односно да је у потпуности испоштован законом прописани рок за доношење одлуке о престанку мандата, јер је правоснажна пресуда Суда БиХ запримљена 1. августа 2025. године. Исто тако је указано да из одредби члана 1.10 Изборног закона БиХ јасно произлази да мандат престаје даном правоснажности пресуде, а не даном њене извршности, како то апелант наводи, те да посљедице престанка мандата не могу почети у различито вријеме од самог престанка мандата. Истакнуто је да диспозитив оспорене одлуке ЦИК-а садржи све елементе одлуке о престанку мандата, а у складу с одредбама Изборног закона БиХ, уз ваљано образложење свих релевантних чињеница утврђених у законито спроведеном поступку, на које је правилно примијењено материјално право. Затим су као неосновани оцијењени апелантови наводи о пристрасности чланице вијећа ЦИК-а В. Б. П. будући да судски спор између ње и апеланта не може да се сматра разлогом за њено изузеће у смислу члана 35 Закона о управном поступку БиХ. При томе је наведено да апелант ниједном није тражио њено изузеће у смислу члана 37 наведеног закона, како у конкретном случају тако ни у претходним случајевима када је В. Б. П. у више наврата учествовала у одлучивању у ситуацијама апелантовог кршења Изборног закона БиХ. Такође је указано и да ЦИК своје одлуке доноси двотрећинском већином од укупног броја чланова (седам), а да је оспорена одлука о престанку апелантовог мандата донесена једногласно. Сходно томе је указано да њено изузимање не би утицало на другачију одлуку ЦИК-а у конкретном случају.

V. Релевантни прописи

80. **Кривични закон Босне и Херцеговине** ("Службени гласник БиХ" бр. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 и 31/23)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који у релевантном дијелу гласи:

Основа и границе кривичноправне принуде

Члан 2.

(1) *Кривична дјела и кривичноправне санкције се прописују само за она понашања којима се тако угрожавају или поврјеђују личне слободе и права човјека те друга права и друштвене вриједности зајамчене и заштићене Уставом Босне и Херцеговине и међународним правом, да се њихова заштита не би могла остварити без кривичноправне принуде.*

(2) *Прописивање кривичних дјела и врсте и распона кривичноправних санкција заснива се на неопходности примјене кривичноправне принуде и њеној сразмјерности јачини опасности за личне слободе и права човјека, те друге основне вриједности.*

Врсте кривичноправних санкција

Члан 5.

Кривичноправне санкције су: казне, условна осуда, мјере безбједности и васпитне мјере.

Застарјелост извршења споредних казни и мјера безбједности

Члан 17. став (3)

(3) *Застарјелост извршења мјере безбједности забране вршења позива, дјелатности или дужности наступа кад протеку онолико времена колико је суд одредио за трајање те мјере.*

Врсте мјера безбједности

Члан 69. тачка ц)

Починиоцима кривичних дјела могу се изрећи ове мјере безбједности:

ц) забрана вршења позива, дјелатности или дужности;

Изрицање мјера безбједности

Члан 70.

Суд може починиоцу кривичног дјела изрећи једну или више мјера безбједности кад постоје услови за њихово изрицање прописани овим законом.

Забрана вршења позива, дјелатности или дужности

Члан 73. ст. (1) и (2)

(1) *Мјера безбједности забране вршења одређеног позива, дјелатности или дужности може се изрећи починиоцу који је учинио кривично дјело везано уз свој позив, дјелатност или дужност, ако постоји опасност да би такво вршење могло потицајно дјеловати да учини ново кривично дјело везано уз свој позив, дјелатност или дужност.*

(2) *Мјера безбједности забране вршења одређеног позива, дјелатности или дужности може се изрећи у трајању које не може бити краће од једне ни дуже од десет година, рачунајући од дана правоснажности одлуке, с тим да се вријеме проведено на издржавању казне затвора не урачунава у вријеме трајања ове мјере безбједности.*

Наступање правних посљедица осуде

Члан 113. ст. (1) и (3)

(1) *Осуде за одређена кривична дјела могу имати за правну посљедицу престанак, односно губитак одређених права или забрану стицања одређених права.*

(3) *Правне посљедице осуде могу се прописати само законом и наступају по сили закона којим су прописане.*

Врсте правних посљедица осуде

Члан 114.

(1) *Правне посљедице осуде које се односе на престанак или губитак одређених права јесу:*

а) престанак вршења одређених послова или функција у органима власти, привредним друштвима или у другим правним лицима;

б) престанак запослења или престанак вршења одређеног звања, позива или занимања;

ц) одузимање дозвола или одобрења која се издају одлуком органа власти или статуса који се признаје одлуком органа власти;

д) одузимање одликовања.

(2) Правне посљедице осуде које се састоје у забрани стицања одређених права јесу:

а) забрана обављања одређених послова или функција у органима власти, привредним друштвима, или у другим правним лицима;

б) забрана стицања одређених звања, позива или занимања, или унапређења у служби;

ц) забрана стицања дозвола или одобрења која се издају одлуком органа власти или статуса који се признаје одлуком органа власти.

Почетак и трајање правних посљедица осуде

Члан 115.

(1) Правне посљедице осуде наступају даном правоснажности пресуде.

(2) Правне посљедице осуде које се састоје у забрани стицања одређених права трају најдуже десет година од дана издржане, опроштене или застарјеле казне, ако за поједине правне посљедице није законом прописано краће трајање.

(3) Правне посљедице осуде престају брисањем осуде.

Престанак мјера безбједности и правних посљедица осуде на основу судске одлуке

Члан 116.

(1) Суд може одлучити да престане примјена мјере безбједности забране вршења позива, дјелатности или дужности ако су протекле три године од дана њеног изрицања.

(2) Суд може одредити да престане правна посљедица осуде која се састоји у забрани стицања одређеног права, кад протекну три године од дана издржане, застарјеле или опроштене казне.

(3) При оцјени хоће ли одредити престанак примјене мјере безбједности, односно правне посљедице осуде, суд ће узети у обзир понашање осуђеног после осуде, његову спремност да накнади штету проузроковану кривичним дјелом и да врати имовинску корист прибављену кривичним дјелом, као и друге околности које указују на оправданост престанка примјене мјере безбједности, односно правне посљедице осуде.

(4) Престанком правне посљедице осуде не дира се у права трећих лица која се заснивају на осуди.

Брисање осуде

Члан 121. став (6)

(6) Осуда се не може брисати из казнене евиденције док траје примјена мјера безбједности нити док одузимање имовинске користи прибављене кривичним дјелом није потпуно извршено.

81. Одлука високог представника којом се доноси Закон о измјенама и допунама Кривичног закона Босне и Херцеговине, донесена 1. јула 2023. године, објављена 1. јула 2023. године на службеној страници ОHR-а <https://njjnj.ohr.int/decision-enacting-the-lanj-on-amendments-to-the-criminal-code-of-bosnia-and-herzegovina-2/>

Наведени закон, ступио на снагу 2. јула 2023. године, објављен 7. јула 2023. године у "Службеном гласнику БиХ" број 47/23, у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

(Нови члан 203а)

Иза члана 203. Кривичног закона додаје се нови члан 203а, који гласи:

"Неизвршавање одлука високог представника

Члан 203а

(1) Службено лице у институцији Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, или у кантону, граду или општини или локалној заједници или било којем органу локалне управе и самоуправе, или одговорно лице које не примијени, не проведе, не изврши или на други начин не поштује одлуку високог представника за Босну и Херцеговину, или које спречи односно на други начин омете примјену, провођење или извршење такве одлуке,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Лице из става (1), којем је директно или индиректно наложено да се понаша на начин предвиђен у ставу (1) овог члана, а осјећало се принуђеним да изврши такав налог како не би изгубило средства за живот или не би било изложено злостављању на радном мјесту, али је обавијестило надређеног да би се таквим радњама могло починити кривично дјело, може се блаже казнити.

(3) Лице из става (1) којем је директно или индиректно наложено да се понаша на начин предвиђен у ставу (1) овог члана, али које је о таквој ситуацији обавијестило надлежног тужиоца, ослободиће се казне.

(4) За кривично дјело из става (1) овог члана изрећи ће се мјера безбједности забране вршења дужности.

(5) У складу с члановима 113. и 114. овог закона, осуда за кривична дјела из става (1) овог члана има за правну посљедицу осуде:

а) престанак службене дужности и престанак запослења;

б) одузимање одликовања;

ц) забрану вршења службене дужности у законодавном, извршном, правосудном, управном или било којем органу који се у цијелости или дјелимично финансира из јавних средстава; и

д) забрану стицања службене дужности у законодавном, извршном, правосудном, управном или било којем органу који се у цијелости или дјелимично финансира из јавних средстава."

[...]

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу 2. јула 2023. године, објављује се на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника те се одмах објављује у "Службеном гласнику БиХ".

82. Одлука којом се спречава ступање на снагу Закона о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број 14/23 (објављена на службеној интернет страници ОHR-а <https://njjnj.ohr.int/decision-preventing-the-entry-into-force-of-the-lanj-on-non-application-%d0%bef-decisions-of-the-constitutional-court-of-bosnia-and-herzegovina-2/>, те у "Службеном гласнику БиХ" број 47/23 од 7. јула 2023. године) гласи:

Члан 1.

Овим путем се обуставља законодавни поступак доношења Закона о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на својој Осмој посебној сједници одржаној 27. јуна 2023. године.

Сви акти и процедурални кораци донесени односно окончани у оквиру законодавног поступка доношења Закона о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, укључујући и изгласавање наведеног закона од стране Народне скупштине Републике Српске на њеној Осмој посебној сједници одржаној дана 27. јуна 2023. године, овим се путем проглашавају ништавним ab initio и не производе никакво правно дејство.

Закон о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на својој Осмој посебној сједници одржаној 27. јуна 2023. године, неће ступити на снагу.

Члан 2.

Сви надлежни органи и службена лица дужни су обуставити доношење аката, те све друге радње и активности које имају за циљ да на било који начин омогуће ступање на снагу или примјену Закона из члана 1. ове Одлуке, укључујући и проглашење наведеног Закона и његово објављивање у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 3.

Доношење аката, те све друге радње и активности поменуте у члану 2. ове Одлуке, односно примјена на било који начин Закона из члана 1. ове Одлуке спадају у подручје примјене одредби члана 2. Закона о измјенама и допунама Кривичног закона Босне и Херцеговине и члана 203а (Неизвршавање одлука високог представника) Кривичног закона Босне и Херцеговине и могу стога бити предмет кривичног гоњења.

Члан 4.

Ова Одлука ће имати првенство у односу на било које неконзистентне одредбе Устава Републике Српске, било ког закона, прописа или акта, било постојећег, било будућег. Ова Одлука изравно се примјењује и није потребна ниједна додатна радња ради осигурања њеног правног дејства.

Члан 5.

Ова Одлука ступа на снагу одмах по објављивању на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника.

Ова Одлука се објављује на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника и одмах се објављује у "Службеном гласнику БиХ" и "Службеном гласнику Републике Српске".

1. јула 2023.

Сарајево

Високи представник
Кристиан Шмит, с.р.

83. Одлука којом се спречава ступање на снагу Закона о измјени Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске број 15/23 (објављена на службеној интернет страници ОHR-а <https://njjnj.ojhr.int/decision-preventing-the-entry-into-force-of-the-lanj-on-amendments-to-the-lanj-on-publication-of-lanjs-and-other-regulations-of-republika-srpska-2/>, као и у "Службеном гласнику БиХ" број 47/23 од 7. јула 2023. године) гласи:

Члан 1.

Овим путем се обуставља законодавни поступак доношења Закона о измјени Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на својој сједници одржаној 21. јуна 2023. године.

Сви акти и процедурални кораци донесени односно окончани у оквиру законодавног поступка доношења Закона о измјени Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске, укључујући и изгласавање наведеног закона од стране Народне скупштине Републике Српске на њеној сједници одржаној дана 21. јуна 2023. године, овим се путем

проглашавају ништавним ab initio и не производе никакво правно дејство.

Закон о измјени Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на својој сједници одржаној 21. јуна 2023. године, неће ступити на снагу.

Члан 2.

Сви надлежни органи и службена лица дужни су обуставити доношење аката, те све друге радње и активности које имају за циљ да на било који начин омогуће ступање на снагу или примјену Закона из члана 1. ове Одлуке, укључујући и проглашење наведеног Закона и његово објављивање у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 3.

Доношење аката, те све друге радње и активности поменуте у члану 2. ове Одлуке, односно примјена на било који начин Закона из члана 1. ове Одлуке спадају у подручје примјене одредби члана 2. Закона о измјенама и допунама Кривичног закона Босне и Херцеговине и члана 203а (Неизвршавање одлука високог представника) Кривичног закона Босне и Херцеговине и могу стога бити предмет кривичног гоњења.

Члан 4.

Ова Одлука ће имати првенство у односу на било које неконзистентне одредбе Устава Републике Српске, било ког закона, прописа или акта, било постојећег, било будућег. Ова Одлука изравно се примјењује и није потребна ниједна додатна радња ради осигурања његовог правног дејства.

Члан 5.

Ова Одлука ступа на снагу одмах по објављивању на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника.

Ова Одлука се објављује на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника и одмах се објављује у "Службеном гласнику БиХ" и "Службеном гласнику Републике Српске".

1. јула 2023.

Сарајево

Високи представник
Кристиан Шмит, с.р.

84. Изборни закон Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – одлука УСБиХ, 63/11 – одлука УСБиХ, 15/12 – рјешење УСБиХ, 11/13 – рјешење УСБиХ, 18/13, 7/14, 31/16, 1/17 – одлука УСБиХ, 54/17 – рјешење УСБиХ, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22, 24/24, 24/24 – исправка)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.10

Изабраном члану органа власти на свим нивоима престаје мандат прије истека времена на које је изабран:

[...]

4. даном правоснажности судске пресуде којом је осуђен на казну затвора у трајању од шест мјесеци или дуже;

5. даном правоснажности судске пресуде којом му је изречена мјера безбједности забране обављања одређеног занимања, дјелатности или дужности која представља функцију изабраног члана у органу власти;

6. даном правоснажности судске пресуде којом му је изречена казна која за правну посљедицу осуде има престанак те службене дужности и престанак тог радног односа.

[...]

10. ако из разлога утврђених законом изгуби право да буде биран;

[...]

Изабраном члану органа власти на било ком нивоу престаје мандат даном наступања неког од разлога за престанак мандата утврђених законом. Централна изборна комисија БиХ доноси одлуку о престанку мандата изабраном члану органа власти у року који не може бити дужи од 15 дана од дана када су наступили разлози за престанак мандата, односно од сазнања о разлогу за престанак мандата и о томе обавјештава орган власти у којем је изабрани члан имао мандат.

85. Закон о кривичном поступку Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13, 49/17 – одлука Уставног суда, 42/18 – рјешење Уставног суда, 65/18, 22/21 – одлука Уставног суда и 8/22 – рјешење Уставног суда)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који у релевантном дијелу гласи:

Члан 6.

Права осумњиченог, односно оптуженог

(1) Осумњичени већ на првом испитивању мора бити обавијештен о дјелу за које се терети и о основама сумње против њега и да његов исказ може бити коришћен као доказ у даљњем току поступка.

(2) Осумњиченом, односно оптуженом се мора омогућити да се изјасни о свим чињеницама и доказима који га терете и да изнесе све чињенице и доказе који му иду у корист.

(3) Осумњичени, односно оптужени није дужан изнијети своју одбрану нити одговарати на постављена питања.

Члан 7.

Право на одбрану

(1) Осумњичени, односно оптужени има право бранити се сам или уз стручну помоћ браниоца кога сам изабере.

(2) Ако осумњичени, односно оптужени сам не узме браниоца, поставиће му се бранилац кад је то одређено овим законом.

(3) Осумњиченом, односно оптуженом се мора обезбиједити довољно времена за припремање одбране.

Члан 29. тач. д) и ф)

Разлози за изузеће

Судија не може вршити судијску дужност:

д) ако је у истом кривичном предмету учествовао као судија за претходни поступак, судија за претходно саслушање, или је поступао као Тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног или је саслушан као свједок или као вјештак,

ф) ако постоје околности које изазивају разумну сумњу у његову непристрасност.

Члан 30. ст. (1) и (3)

Изузеће по захтјеву странке или браниоца

(1) Изузеће предсједника Суда и судије може тражити странка или бранилац.

(3) Захтјев за изузеће судије вијећа апелационог одјељења странка или бранилац могу поднијети у жалби или у одговору на жалбу.

Члан 32. став (1)

Одлучивање по захтјеву за изузеће

(1) О захтјеву за изузеће из члана 30. овог закона одлучује општа сједница Суда.

Члан 33.

Ваљаност радњи предузетих након подношења захтјева за изузеће

Кад судија сазна да је поднесен захтјев за његово изузеће, дужан је одмах обуставити сваки рад на предмету, а ако се ради о изузећу из члана 29. тачка ф) овог закона, може до доношења рјешења о захтјеву предузимати само оне радње за које постоји опасност од одлагања.

Члан 35. став 1. и став 2. тач. а) и б) и и)

Права и дужности

(1) Основно право и основна дужност Тужиоца је откривање и гоњење починилаца кривичних дјела која су у надлежности Суда.

(2) Тужилац има право и дужан је да:

а) одмах по сазнању да постоје основне сумње да је почињено кривично дјело предузме потребне мјере у циљу његовог откривања и спровођења истраге, проналажења осумњиченог, руковођења и надзора над истрагом, као и ради управљања активностима овлашћених службених лица везаних за проналажење осумњиченог и прикупљање изјава и доказа,

б) спроведе истрагу у складу с овим законом,

и) подиже и заступа оптужницу пред Судом,

Члан 148.

Подношење и исправљање поднесака

(1) Оптужница, приједлози, правни лијекови и друге изјаве и саопштења подносе се писмено или се дају усмено на записник.

(2) Поднесци из става 1. овог члана морају бити разумљиви и садржавати све што је потребно да би се по њима могло поступити.

(3) Ако у овом закону није другачије одређено, Суд ће подносиоца поднеска који је неразумљив или не садржи све што је потребно да би се по њему могло поступати позвати да поднесак исправи, односно допуни, а ако он то не учини у одређеном року, Суд ће поднесак одбацити.

(4) У позиву за исправку, односно допуњу поднеска подносилац ће се упозорити на посљедице пропуштања.

Члан 227. став (1) тачка ц)

Садржај оптужнице

(1) Оптужница садржи:

ц) опис дјела из ког произилазе законска обиљежја кривичног дјела, вријеме и мјесто извршења кривичног дјела, предмет на коме је и средство којим је извршено кривично дјело, као и остале околности потребне да се кривично дјело што прецизније одреди,

Члан 228. став (1)

Одлучивање о оптужници

(1) Одмах након пријема оптужнице, судија за претходно саслушање иштаће да ли је Суд надлежан, да ли постоје околности из члана 224. став (1) тачка д) овог закона, те да ли је оптужница прописно састављена (члан 227. овог закона). Уколико Суд нађе да оптужница није прописно састављена, поступиће у складу са чланом 148. ст. (3) и (4) овог закона.

Члан 234.

Општа јавност

(1) Главни претрес је јаван.

(2) Главном претресу могу присуствовати само пунољетна лица.

(3) Лица која су присутна на главном претресу не смију носити оружје или опасно оруђе, осим чувара оптуженог и лица којима то дозволи судија, односно предсједник вијећа.

Члан 235.

Искључење јавности

Од отварања засједања па до завршетка главног претреса судија, односно вијеће може у свако доба, по службеној дужности или по приједлогу странака и браниоца, али увијек по њиховом саслушању, искључити јавност за цио главни претрес или један његов дио, ако је то у интересу државне сигурности или ако је то потребно ради чувања државне, војне, службене или важне пословне тајне, чувања јавног реда, заштите морала у демократском друштву, личног и интимног ж[и]вота оптуженог или оштећеног или заштите интереса малољетника или свједока.

Члан 251.

Настављање одгођеног главног претреса

(1) Ако се главни претрес који је био одгођен држи пред истим судијом, односно вијећем, претрес ће се наставити, а судија, односно председник вијећа ће укратко изнијети ток ранијег главног претреса. Судија, односно председник вијећа може одредити да главни претрес почне поново.

(2) Главни претрес који је одгођен мора поново почети ако се измјенио састав вијећа или ако је одгађање трајало дуже од 30 дана, али уз сагласност странака и браниоца вијеће може одлучити да се у оваквом случају свједоци и вјештаци не саслушавају поново и да се не врши нови увиђај, него да се користе искази свједока и вјештака дати на ранијем главном претресу, односно да се користи записник о увиђају.

(3) Ако се главни претрес држи пред другим судијом, односно председником вијећа - главни претрес мора поново почети и сви докази се морају поново извести. Изузетно, ако се претрес држи пред другим председником вијећа, уз сагласност странака и браниоца, вијеће може одлучити да се раније изведени докази неће поново изводити.

(4) У случају из ст. (2) и (3) овог члана, судија односно вијеће може без сагласности странака и браниоца, а након њиховог саслушања, одлучити да се искази свједока и вјештака дати у ранијем претресу користе као доказ уколико су свједоци или вјештаци умрли, душевно оболели, или се не могу пронаћи, или је њихов долазак пред Суд немогућ или је знатно отежан из других разлога.

Члан 258. став (2)

Утврђивање идентитета оптуженог и давање упута

(2) Након утврђивања идентитета оптуженог, судија, односно председник вијећа ће упитати странке и браниоца да ли имају примједбе на састав вијећа и надлежност Суда.

86. Устав Републике Српске ("Службени гласник РС" бр. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 12/00 – одлука УСБиХ, 31/00 – одлука УСБиХ, 36/00 – одлука УСБиХ, "Службени гласник БиХ" број 36/00 – одлука УСБиХ, "Службени гласник Републике Српске" бр. 21/02, 26/02 – исправка, 30/02 – исправка, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05, 48/11 и 91/19 – одлука УСБиХ)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима, а који у релевантном дијелу гласи:

Члан 72.

[...]

У случају да Народна скупштина скрати свој мандат или буде распуштена, избори за нову Народну скупштину морају се одржати у року од 60 дана од дана доношења одлуке о скраћивању мандата. Изборе расписује председник Републике.

[...]

Председник Републике може, пошто саслуша мишљење председника Владе и председника Народне скупштине, одлучити да Народна скупштина буде распуштена.

Члан 74.

[...]

Сједнице Народне скупштине сазива и председава им председник Скупштине.

Председник је дужан сазвати сједницу на захтјев [...], председника Републике [...].

Члан 76.

Право предлагања закона, других прописа и општих аката имају председник Републике, Влада, сваки народни посланик или најмање 3.000 бирача.

2. Председник Републике

Члан 80.

Председник Републике:

1. представља Републику;
2. предлаже Народној скупштини кандидата за председника Владе;

3. предлаже Народној скупштини кандидате за председника и судије Уставног суда на предлог Високог судског и тужилачког савета.

4. Председник Републике указом проглашава закон у року од седам дана од дана његовог усвајања у Народној скупштини. У том року председник Републике може захтевати од Народне скупштине да поново одлучује о закону. Председник Републике је дужан да прогласи закон који је поново усвојен у Народној скупштини.

5. даје помиловања;

6. додјељује одликовања и признања утврђена законом;

7. обавља и друге послове у складу са Уставом.

Председник Републике:

1. обавља, у складу са овим Уставом и Уставом Босне и Херцеговине и законом, послове из области безбједности и односа Републике са другим државама и међународним организацијама.

2. Амандман CXVI - тачка 2. брише се.

3. Председник Републике указом, на предлог Владе, поставља и опозива шефове представништва Републике Српске у иностранству и предлаже амбасадоре и друге међународне представнике Босне и Херцеговине из Републике Српске,

4. образује саветодавна тела и стручне службе за обављање послова из своје надлежности.

Два потпредседника Републике помажу председнику Републике у обављању послова које им повјери председник Републике.

Председник има два потпредседника из различитих конститутивних народа.

Председник Републике одређује који ће за потпредседник Републике замењивати у случају привремене спречености да обавља своје функције.

Члан 94.

[...]

За време трајања мандата Владе, председник Владе може, на основу мишљења председника Републике и председника Народне скупштине, вршити промене у саставу Владе, о чему обавештава Народну скупштину.

Ако оцени да је дошло до кризе у функционисању Владе, председник Републике може, на иницијативу најмање 20 посланика и пошто саслуша мишљење председника Народне скупштине и председника Владе, затражити од председника Владе да поднесе оставку. Уколико председник Владе одбије да поднесе оставку, председник Републике га може разрешити.

[...]

Члан 132.

Приједлог да се приступи промјени Устава Републике могу поднијети председник Републике, [...].

87. Закон о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник РС" број 60/23 од 9. јула 2023. године), који је усвојен 27. јуна 2023. године, гласи:

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске, доносим

УКАЗ О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О НЕПРИМЈЕЊИВАЊУ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Проглашавам Закон о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Осмој посебној сједници, одржаној 27. јуна 2023. године.

Клуб делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске донио је Одлуку број: 03/8.02-3-22/23, од 4. јула 2023. године, о одбијању да се разматрају материјали које је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Осмој посебној сједници, одржаној 27. јуна 2023. године.

Вијеће народа Републике Српске својим актом, број: 03/2.01-020-308/23, од 6. јула 2023. године, обавијестило је Народну скупштину Републике Српске да наведени закон не спада у питања повреде виталног националног интереса бошњачког народа, чиме су се испунили формално-правни услови за доношење Указа.

Број: 01-020-3396/23

7. јула 2023. године

Бањалука

Председник Републике,

Милорад Додик, с.р.

ЗАКОН О НЕПРИМЈЕЊИВАЊУ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

Одлука којом су Правила Уставног суда измијењена и одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, донесене након измјена Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, неће се примјењивати и извршавати на територији Републике Српске.

Члан 2.

(1) Одлуке из члана 1. овог закона неће се примјењивати и извршавати на територији Републике Српске док Парламентарна скупштина БиХ не донесе Закон о Уставном суду БиХ.

(2) До доношења закона из става 1. овог члана, привремено се стављају ван снаге одредбе закона којим се прописује објављивање закона и других прописа Републике Српске, у дијелу који се односи на прописе и друге акте које доноси Уставни суд Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Лица која су дужна да поступају по одредбама овог закона изузимају се од кривичне одговорности прописане кривичним законодавством БиХ, у погледу кривичних дјела у вези са извршењем овог закона и биће заштићена од институција Републике Српске.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 02/1-021-726/23

27. јуна 2023. године

Бањалука

Председник

Народне скупштине,

Др Ненад Стевандић, с.р.

88. Закон о измјени Закона о објави закона и других прописа Републике Српске ("Службени гласник РС" број 60/23 од 9. јула 2023. године), ступио на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС", гласи:

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске, доносим

УКАЗ О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНИ ЗАКОНА О ОБЈАВИ ЗАКОНА И ДРУГИХ ПРОПИСА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о измјени Закона о објави закона и других прописа Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Седмој посебној сједници, одржаној 21. јуна 2023. године.

Клуб делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске донио је Одлуку број: 03/8.02-3-21-2/23, од 4. јула 2023. године, којом се поништава Одлука Клуба делегата бошњачког народа, број: 03/8.02-3-21/23, од 26. јуна 2023. године, којом је покренут поступак заштите виталног националног интереса бошњачког народа на Закон о измјени Закона о објави закона и других прописа Републике Српске, чиме су се испунили формално-правни услови за доношење Указа.

Број: 01-020-3382/23

7. јула 2023. године

Бањалука

Председник Републике,

Милорад Додик, с.р.

ЗАКОН О ИЗМЈЕНИ ЗАКОНА О ОБЈАВИ ЗАКОНА И ДРУГИХ ПРОПИСА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У Закону о објављивању закона и других прописа Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 67/05 и 110/08) у члану 3. у ставу 1. у алинеји петој послје ријечи: "Уставни суд Републике Српске" брише се ријеч: "и" и додаје тачка.

Алинеја шеста брише се.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 02/1-021-696/23

21. јуна 2023. године

Бањалука

Председник

Народне скупштине,

Др. Ненад Стевандић, с.р.

VI. Допустивост

89. У складу са чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд такође има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

90. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може разматрати апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

а) Ratione materiae АП-4095/25

91. Члан 18 став (3) тачка х) Правила Уставног суда гласи:

Апелација није допуштена ако постоји неки од сљедећих случајева:

х) апелација је ratione materiae инкомпатибилна са Уставом;

а.1) Наводи о повреди права на правично суђење у односу на поступак који је услиједио након доношења осуђујуће пресуде Суда БиХ (АП-4095/25)

92. У вези с апелантовим наводима о повреди права на правично суђење у поступку у којем су донесене оспорене одлуке ЦИК-а и Суда БиХ након доношења правоснажне осуђујуће пресуде којом је проглашен кривим (АП-3722/25), Уставни суд подсјећа на устаљену праксу Европског суда да се политичка права не сматрају грађанским правима. Европски суд је такав став заузео у предмету *Pierre-Bloch против Француске* (види *Pierre-Bloch против Француске*, пресуда од 21. октобра 1997. године, представка број 24194/94, тач. 48–59). Такав став је потврђен и у новијој пракси Уставног суда (види Одлуку о допустивости и меритуму број АП-849/23 од 23. јануара 2025. године, тачка 25 с даљњим референцама, доступну на www.ustavnisud.ba).

93. У конкретном случају је ЦИК по службеној дужности спровео поступак утврђивања престанка апелантовог мандата председника РС. Тај поступак је спроведен у складу с релевантним одредбама Изборног закона БиХ (види тач. 60, 62 и 84 ове одлуке) након што је донесена оспорена другостепена пресуда Суда БиХ из предмета број АП-3722/25, односно након што је осуђујућа пресуда против апеланта постала правоснажна. Из образложења одлука ЦИК-а и Суда БиХ произлази да се у том поступку није одлучивало о уставности и законитости поступања Суда БиХ у кривичном поступку против апеланта (иако је апелант на томе инсистирао, види тач. 62 и 79 ове одлуке). На деклараторни карактер оспорене одлуке ЦИК-а (констатовање престанка апелантовог мандата) указано је и у одговору ЦИК-а на апелацију (види тачку 79 ове одлуке). На основу тога, Уставни суд закључује да се оспореним одлукама из предмета број АП-4095/25 није одлучивало о апелантовим "грађанским правима и обавезама" нити о "кривичној оптужби" у смислу члана 6 став 1 Европске конвенције, због чега гаранције из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције нису примјењиве на поступак спроведен пред ЦИК-ом и Судом БиХ. Такав закључак посљедишно искључује и мериторно испитивање апелантових навода о наводној пристрасности чланице вијећа ЦИК-а В. Б. П. која је учествовала у доношењу оспорене одлуке ЦИК-а од 6. августа 2025. године, с обзиром на то да право на независан и непристрасан суд у конвенцијском смислу представља један сегмент права на правично суђење. С обзиром на наведено, Уставни суд сматра да је тај дио апелационих навода *ratione materiae* инкомпатибилан с Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом.

а.2) Наводи о повреди права на слободне изборе (АП-4095/95)

94. Разматрајући апелантове наводе о кршењу права на слободне изборе, Уставни суд указује да су, према пракси Европског суда, обавезе наметнуте државама уговорницама чланом 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију ограничене на "избор законодавне власти" и обично се не примјењују на избор шефа државе, осим ако се у свјетлу уставне структуре дотичне државе, што Европски суд још није закључио ни у једном претходном случају, не утврди да се потоња може сматрати "законодавном влашћу" с обзиром на то да јој је дато овлашћење покретања и доношења закона или да ужива широка овлашћења за контролу доношења закона или овлашћење цензурисања главних законодавних тијела (види *Călin Georgescu против Румуније*, одлука од 11. фебруара 2025. године, представка број 37327/24, тачка 22 с даљњим референцама).

95. У вези с примјенљивошћу члана 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, Уставни суд подсјећа да је у својој пракси одлучивао о критеријумима из претходне тачке ове

одлуке када се ради о председнику и потпредседници ентитета Федерација Босне и Херцеговине (види *ibid.*, АП-849/23, тач. 27–29). У цитираном предмету Уставни суд је, између осталог, закључио следеће:

28. Уставни суд у овом случају не уочава било какве назнаке да су овлашћења председника и потпредседника ФБиХ таква да би се могли сматрати дијелом "законодавних тијела" Федерације БиХ у смислу претходно наведених стандарда Европског суда. Наиме, Уставни суд запажа да из садржаја члана IV.Б.1.1. Устава Федерације БиХ произлази да је председник ФБиХ шеф федералне извршне власти и да има два потпредседника (види тачку 18 ове одлуке). Такође, Уставни суд запажа да се надлежности председника и потпредседника ФБиХ, које су наведене у члану IV.Б.3.7. тач. а) и б) Устава Федерације БиХ, између осталог, састоје од именовања владе, судија Уставног суда, потписивања одлука Парламента ФБиХ, потписивања и ратификовања међународних споразума у име Федерације БиХ и давања помиловања. Напољењу, Уставни суд запажа да председник у сагласности с потпредседницима може под условима из члана IV.А.3.16. Устава Федерације БиХ распустити један или оба дома Парламента ФБиХ. Имајући у виду наведено, Уставни суд запажа да надлежности председника и потпредседника ФБиХ не указују да они имају овлашћења да покрећу и усвајају прописе, или да уживају шири овлашћења да контролишу усвајање прописа или овлашћење да цензуришу најзначајније законодавне власти. С обзиром на то, Уставни суд сматра да члан 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију није примјењив на изборе за председника и потпредседнике ФБиХ.

29. Имајући у виду наведене закључке, слиједи да су наводи апеланата о кршењу [...] права на слободне изборе из члана 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију [...] *ratione materiae* инкомпатибилни с Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом.

96. У ситуацији постојања асиметричних ентитетских уставних рјешења у Босни и Херцеговини поставља се питање да ли се закључци из цитиране Одлуке број АП-849/23, који се односе на председника ФБиХ, могу примјенити и на председника РС, односно апеланта у конкретном случају. У вези с тим, Уставни суд прије свега запажа да постоји доста сличности у уставним овлашћењима председника два ентитета Босне и Херцеговине, које се манифестују кроз представљање ентитета, предлагање/именовање владе, судија уставног суда, потписивања одлука које усвоје законодавна тијела, потписивање и ратификовање међународних споразума у име ентитета и давање помиловања. С друге стране, у контексту односа према законодавној и извршној власти, председник РС има и додатно уставно овлашћење које се односи на предлагање закона (члан 76 Устава Републике Српске), као и овлашћење да у случају кризе функционисања Владе РС затражи од њеног председника да поднесе оставку, те уколико он то одбије, председник РС га може разријешити. Овлашћење председника РС такође укључује и давање претходног мишљења за промјене у саставу Владе РС (члан 94 Устава Републике Српске). Уставни суд додатно указује да се председник РС бира директно, за разлику од председника ФБиХ који се бира индиректно, те да је председнику ФБиХ за именовање Владе ФБиХ неопходна сагласност два потпредседника ФБиХ. Иако се потпредседници РС бирају директно, они немају исти уставноправни положај као потпредседници ФБиХ, већ искључиво помажу председнику РС у обављању послова које им повјери председник РС. У законодавном смислу, председник РС има и уставно овлашћење да захтијева од Народне скупштине РС да поново

одлучује о закону (члан 80 тачка 4 Устава Републике Српске). Он може, након што саслуша мишљење председника Владе РС и председника Народне скупштине РС, да одлучи да Народна скупштина РС буде распуштена (члан 72 Устава Републике Српске). Такође може од председника Народне скупштине РС да тражи сазивање сједнице Народне скупштине РС (члан 74 Устава Републике Српске), те може да поднесе приједлог да се приступи промјени Устава Републике Српске (члан 132 Устава Републике Српске).

97. Упркос наведеним разликама, Уставни суд сматра да, у свјетлу уставне структуре која се односи на председника РС, додатне надлежности председника РС и већа аутономија дјеловања у односу на председника ФБиХ не доводе до закључка да се Председник РС сматра "законодавном влашћу" у конвенцијском смислу. Стога Уставни суд сматра да члан 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију није примјенљив у апелантовом случају.

98. Осим тога, Уставни суд сматра неопходним посебно нагласити да апелант у обје апелације није ниједном јасно и изричито проблематизовао, односно указао да ће му због оспорених одлука (дужина изречене мјере безбједности и последица осуде) из предмета број АП-3722/25 суштински бити онемогућено кандидовање на сљедећим општим изборима у Босни и Херцеговини (заказани за 2026. годину). У вези с тим, Уставни суд указује да предмет апелација није питање апелантовог искључења из (законодавних) избора, већ искључиво престанак његовог мандата председника РС. С обзиром на то да апелација треба садржавати наводе, чињенице и доказе на којима се заснива (члан 21 став (2) тачка ц) Правила Уставног суда), Уставни суд неће у конкретном случају самостално расправити нити прејудуцирати питање пасивног бирачког права из члана 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, посебно јер се у контексту апелантовог евентуалног кандидовања ради о будућем и неизвјесном догађају.

99. Имајући у виду наведене закључке, слиједи да су апелантови наводи о кршењу права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције у том дијелу, те наводи о кршењу права на слободне изборе из члана 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију *ratione materiae* инкомпатибилни с Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом.

б) Наводи о кршењу пресумпције невиности из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 2 Европске конвенције због изјава јавних званичника током суђења апеланту (АП-3722/25 и АП-4095/25)

100. Члан 18 став (4) Правила Уставног суда гласи:

(4) Уставни суд ће одбацити апелацију као очигледно (prima facie) неосновану када утврди да не постоји оправдан захтјев странке у поступку, односно да предочене чињенице не могу да оправдају тврдњу да постоји кршење права заштићених Уставом и/или када се за странку у поступку утврди да не сноси последице кршења права заштићених Уставом, тако да је испитивање меритума апелације непотребно.

101. Уставни суд у фази испитивања допустивости апелације мора утврдити, између осталог, да ли су испуњени услови за мериторно одлучивање који су набројани у члану 18 став (4) Правила Уставног суда. У вези с тим, Уставни суд указује да, према властитој пракси и пракси Европског суда, апелант мора навести повреду својих права које штити Устав Босне и Херцеговине и те повреде морају дјеловати вјероватно. Апелација је очигледно неоснована уколико јој мањкају *prima facie* докази који с довољном јасноћом показују да је наведена повреда људских права и слобода

могућа (види Европски суд, *Абедин Смајић против Босне и Херцеговине*, одлука од 16. јануара 2018. године, представка број 48657/16, тачка 43, и *Khudunts против Азербејџана*, пресуда од 26. фебруара 2019. године, представка број 74628/16, тачка 32, те Уставни суд, Одлука о допустивости број АП-156/05 од 18. маја 2005. године, тачка 9, доступна на www.ustavnisud.ba), те ако чињенице у односу на које се подноси апелација очигледно не представљају кршење права које апелант наводи, тј. ако апелант нема "оправдан захтјев" (види Европски суд, *Думлу против Турске*, одлука од 20. априла 2021. године, представка број 65159/17, тачка 27), као и када се утврди да апелант није "жртва" кршења права заштићених Уставом Босне и Херцеговине (види Европски суд, *Спасоје Лукић и други против Босне и Херцеговине*, одлука о допустивости од 18. новембра 2008. године, представка број 34379/03).

102. Апелант је у допуни апелације број АП-3722/25 од 1. октобра 2025. године (види тачку 72 ове одлуке) указао да му је прекршен принцип пресумпције невиности из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 2 Европске конвенције због изјава које су током суђења дали јавни званичници. То се примарно односи на одређене изјаве које су дали високи представник Кристијан Шмит, амбасадe Сједињених Америчких Држава и Велике Британије, те председник политичке партије СДА Б. И., министар одбране Босне и Херцеговине Зукан Хелез и министар полиције ФБиХ Рамо Исак. На спорне изјаве које је дао високи представник Кристијан Шмит такође је указано и у апелацији број АП-4095/25. Уставни суд у том контексту указује да је у својој пракси неколико пута утврдио повреде права на претпоставку невиности у вези с изјавама политичара и других високих званичника који су прије доношења правоснажне пресуде доносили закључке о кривници апеланата (види Уставни суд, одлуке о допустивости и меритуму бр. АП-4319/14 од 18. децембра 2014. године, тачка 35, и АП-2011/15 од 22. децембра 2016. године, тачка 50 с даљњим референцама, доступне на www.ustavnisud.ba). У конкретном случају Уставни суд запажа да апелант, осим уопштеног навођења наведених лица за која сматра да су прејудуцирала његову кривицу, није Уставном суду доставио ниједан конкретан доказ у прилогу вјеродостојности својих тврдњи, нити спис предмета садржи довољно података и информација на основу којих би Уставни суд могао да изврши увид у њихов садржај. Према томе, иако се апелант у апелацији позвао на изјаве одређених јавних званичника, Уставни суд нема поуздана сазнања о садржају и карактеру тих изјава, због чега их не може ни разматрати како би оцијенио њихов утицај на апелантову осуду. Уставни суд нарочито указује да су апеланти, у смислу члана 21 став (1) тачка ц) Правила Уставног суда, у обавези да доставе доказе у прилогу својим тврдњама у поступку пред Уставним судом. У конкретном случају, апелант је пропустио да поступи у складу с наведеном обавезом. Такође, Уставни суд указује да није његов задатак, како у апелантовом случају тако ни у осталим случајевима, да истражује медијске садржаје који би евентуално могли да буду у вези с одлукама које апеланти оспоре пред Уставним судом.

103. Коначно, Уставни суд напомиње да није надлежан испитивати изјаве представника међународне заједнице у Босни и Херцеговини (види, *mutatis mutandis*, Одлука о допустивости и меритуму број АП-667/24 од 14. новембра 2024. године, тачка 220, доступна на www.ustavnisud.ba). С обзиром на наведено, Уставни суд сматра да у конкретном случају нема ничега што указује да ови апелантови наводи покрећу уставно питање на које се позвао, односно ничега што указује да има "оправдан захтјев" у смислу члана 18 став

(4) Правила Уставног суда који би требало мериторно испитати. Због тога Уставни суд закључује да су наводи о кршењу права на пресумпцију невиности из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 2 Европске конвенције очигледно (*prima facie*) неосновани.

104. Имајући у виду одредбе члана 18 став (3) тачка х) и члана 18 став (4) Правила Уставног суда, Уставни суд сматра да су недопустиви апелантови наводи (из апелација бр. АП-3722/25 и АП-4095/25) који се односе на право на правично суђење у вези с оспореним одлукама ЦИК-а и Суда БиХ (посљедице осуђујуће пресуде Суда БиХ против апеланта), право на слободне изборе и пресумпцију невиности.

ц) Остали наводи - кршење права на правично суђење и *nullum crimen, nulla poena sine lege*, те политички мотивисано суђење апеланту (АП-3722/25)

105. У односу на апелантове наводе којима тврди да је оспореним пресудама Суда БиХ прекршено његово право из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције, те право из члана 7 Европске конвенције будући да су политички мотивисане, Уставни суд понавља да није везан апелантовом правном квалификацијом из апелације. Према правилу *iura novit curia*, Уставни суд је надлежан за правну квалификацију чињеница конкретног предмета (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП-2297/22 од 25. септембра 2025. године, тачка 40 с даљњим референцама, доступна на www.ustavnisud.ba, те Европски суд, *Радомиља и др. против Хрватске*, пресуда од 20. марта 2018. године, представке бр. 7685/10 и 22768/12, тач. 114 и 126 с даљњим референцама). С обзиром на то да се апелантови наводи односе на поступак утврђивања кривичне оптужбе против њега, за који апелант искључиво сматра да је био политички мотивисан (с циљем његовог елиминисања из политичког живота у Босни и Херцеговини), те на престанак његовог мандата председника РС и мјеру безбједности забране вршења дужности председника РС, Уставни суд ће ове наводе испитати и с аспекта гаранција права из члана 18 Европске конвенције у вези са чланом 6 Европске конвенције.

106. Уставни суд утврђује да апелација број АП-3722/25, заједно са допунама, у дијелу који се односи на наводе о кршењу члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције, члана 7 Европске конвенције, те члана 18 у вези са чланом 6 Европске конвенције испуњава услове прописане чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине и чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, као и да је поднесена у року, да испуњава и остале услове допустивости из члана 18 став (3) Правила Уставног суда, те да није очигледно (*prima facie*) неоснована у смислу одредбе члана 18 став (4) Правила Уставног суда.

VII. Меритум

107. Имајући у виду садржај апелантових навода, Уставни суд сматра неопходним прво испитати апелантове наводе о кршењу члана 7 Европске конвенције, с обзиром на то да се ради о недерогативном праву од чијег претходног разматрања зависи испитивање осталих апелантових навода.

а) Кажњавање само на основу закона

108. У конкретном случају апелант сматра да је вођењем кривичног поступка против њега за кривично дјело из члана 203а КЗБиХ, односно његовом осудом заједно с изреченом мјером безбједности забране вршења дужности председника РС, прекршен принцип кажњавања само на основу закона из члана 7 Европске конвенције.

109. Члан 7 Европске конвенције гласи:

1. Нико се не смије сматрати кривим за кривично дјело извршено чињењем или нечињењем које, у вријеме када је

почињено, није представљало кривично дјело по унутрашњем или међународном праву. Исто тако, не смије се изрећи строжија казна од оне која је била примјењива у вријеме када је кривично дјело почињено.

2. Овај члан не утиче на исход суђења и кажњавање било ког лица за чињење или нечињење које се у вријеме почињења сматрало кривичним дјелом према општим правним принципима која признају цивилизовани народи.

110. Према пракси Европског суда, гаранција садржана у члану 7 Европске конвенције, који је битан елемент владавине права, заузима истакнуто мјесто у систему заштите према Европској конвенцији. То је наглашено чињеницом да није допуштено одступање од наведене одредбе према члану 15 Европске конвенције у вријеме рата или друге јавне нужде. Члан 7 Европске конвенције треба тумачити и примјењивати, како произлази из његовог предмета и сврхе, на начин који пружа дјелотворну заштиту од произвољног кривичног прогона, осуде и кажњавања. Члан 7 Европске конвенције, генерално, утјеловљује принцип да само закон може дефинисати кривично дјело и прописати казну (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) и принцип да се кривично право не смије екстензивно тумачити на штету оптуженог, на примјер по аналогiji. Из тих принципа произлази да кривично дјело мора да буде јасно дефинисано законом. Тај је захтјев испуњен када појединац може знати из текста релевантне одредбе и, ако је потребно, уз помоћ судског тумачења, које ће га радње и пропусти учинити кривично одговорним. Када говори о "закону", члан 7 Европске конвенције алудира на исти концепт као онај на који се Европска конвенција позива другдје када користи тај израз, концепт који обухвата писани и неписани закон и подразумемијева квалитативне захтјеве, посебно захтјеве доступности и предвидљивости. У сваком правном систему, укључујући и кривично право, колико год јасно формулисана законска одредба била, постоји неизбјежан елемент судског тумачења. Увијек ће постојати потреба за разјашњавањем сумњивих тачака и потреба за прилагођавањем промјенљивим околностима. Доиста, у државама потписницама Европске конвенције прогресивни развој кривичног права путем судског законодавства добро је укоријењен и нужан дио правне традиције. Члан 7 Европске конвенције не може се тумачити као забрана постепеног појашњења правила кривичне одговорности путем судског тумачења од случаја до случаја, под условом да је резултирајући развој у складу са суштином кривичног дјела и да се може разумно предвидјети. Недостатак доступног и разумно предвидљивог судског тумачења може да доведе до утврђивања кршења права из члана 7 Европске конвенције. Тамо гдје то није случај, циљ и сврха члана 7 Европске конвенције, посебно да нико не смије бити подвргнут произвољном кривичном прогону, осуди или кажњавању, били би осујећени. Захтјев доступности и предвидљивости подразумемијева да се, у принципу, нека мјера може сматрати казном у смислу члана 7 Европске конвенције само ако је утврђен елемент личне одговорности починиоца. У складу с тим, члан 7 Европске конвенције захтијева у сврху кажњавања постојање менталне везе (свијести) путем које се може открити елемент одговорности у понашању лица које је физички починило кривично дјело (види *Yüksel Yalçinkaya против Турске*, пресуда од 26. септембра 2023. године, представка број 15669/20, тач. 237–242 с даљњим референцама).

111. При процјени предвидљивости судског тумачења Европски суд је истакао да од одлучне важности не би требало да буде одсуство упоредних преседана. У случајевима када се од домаћих судова тражи да први пут протумаке одредбу кривичног закона, тумачење обима

кривичног дјела мора се, у принципу, сматрати предвидљивим. У том смислу Европски суд је навео да је свјестан да се одређена правна норма једног дана мора први пут примијенити. Остаје да нова природа, посебно у свјетлу судске праксе, постављеног правног питања сама по себи не представља кршење захтјева доступности и предвидљивости закона будући да је усвојено рјешење било једно од могућих тумачења, у складу са суштином кривичног дјела и разумно предвидљиво. Обим концепта предвидљивости увелике зависи од садржаја законске одредбе која је у питању, подручја које покрива те броја и статуса оних на које се односи (адресата). Предвидљивост закона не спречава дотично лице да затражи/добije адекватан информисани савет како би процијенило, у мјери разумној у околностима случаја, последице које би могле произаћи из одређеног чина. То се посебно односи на професионалце који су навикли да буду врло опрезни у обављању своје професије. Стога се од њих може очекивати да ће с посебном пажњом процијенити укључене ризике. Коначно, Уставни суд понавља да није његова улога да замијени редовне судове у процјени и правној класификацији чињеница, под условом да се оне заснивају на разумној анализи доказа у предмету. Није на Уставном суду да се бави чињеничним или правним грешкама које је наводно починио (редовни) суд, осим и у мјери у којој су оне могле негативно да утичу на права и слободе заштићене Европском конвенцијом, или ако је таква оцјена очигледно произвољна (види *Total S. A. u Vitol S. A. против Француске*, пресуда од 12. октобра 2023. године, представке бр. 34634/18 и 43546/18, тач. 55–57 с даљњим референцама).

112. Враћајући се на околности конкретног предмета у свјетлу наведених принципа, Уставни суд ће размотрити апелантову осуду и изречену мјеру безбједности у свјетлу гаранција из члана 7 Европске конвенције. Када је ријеч о постојању правног основа у конкретном случају, Уставни суд запажа да је ријеч о новом кривичном дјелу које је инкорпорисано у кривичноправни систем дјеловањем високог представника (види тач. 16 и 81 ове одлуке). Из стања списка предмета произлази да су редовни судови први пут у апелантовом случају примијенили и тумачили члан 203а КЗБиХ, те стога не може да се говори о упоредним ситуацијама/преседанима. Суштина апелантових приговора у вези с примјеном права се односи на начин доношења законске одредбе која је примијењена на апеланта, те на правни статус Кристијана Шмита као високог представника и његово улогу у правном систему Босне и Херцеговине, тј. његово право да доноси законе. То се у околностима конкретног предмета односило на овлашћење високог представника да донесе двије одлуке од 1. јула 2023. године којима се спречава ступање на снагу Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске и Закона о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, а затим и одлуку од 1. јула 2023. године којом се доноси Закон о измјенама и допунама КЗБиХ и прописује кривично дјело за које је апелант процесуиран и осуђен. У конкретном случају је непоштовање одлука високог представника од 1. јула 2023. године резултирало апелантовом осудом. Насупрот томе, апелант сматра да је законодавна активност у конкретном случају требала да буде искључиво у надлежности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а не високог представника, због чега апелант генерално оспорава постојање кривичног дјела за које је осуђен.

113. У погледу надлежности високог представника да доноси законе, Уставни суд је већ раније у више својих одлука изразио свој став да овлашћења високог представника

произлазе из Анекса X, релевантних резолуција Савјета безбједности Уједињених нација и Бонске декларације, те да та овлашћења нису подложна контроли Уставног суда, као ни вршење тих овлашћења (види, нпр. Одлуку о допуштивости и меритуму број У-27/22 од 23. марта 2023. године, тач. 72 и 73 с даљњим референцама, доступну на www.ustavnisud.ba). У конкретном случају Уставни суд запажа да је 1. јула 2023. године високи представник интервенисао у правни систем Босне и Херцеговине и умјесто Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине донио Закон о измјенама и допунама КЗБиХ. У том погледу он је дјеловао као законодавна власт Босне и Херцеговине, те наведена допуна КЗБиХ неоспорно има правну природу домаћег прописа чија контрола уставности није предмет ове апелације. Стога Уставни суд сматра неоснованим апелантове наводе који су се тичали оспоравања правног статуса високог представника и његових овлашћења у контексту прописивања кривичног дјела из члана 203а КЗБиХ за које је апелант проглашен кривим. О томе су се детаљно изјаснили редовни судови, што је била и окосница cjелокупног кривичног поступка. Према томе, Уставни суд сматра да је у конкретном случају неоспорно испоштован основни услов из члана 7 Европске конвенције да само закон може да пропише кривично дјело и казну, односно да је кривично дјело јасно дефинисано законом. Исто тако, а супротно апелантовим тврдњама, Уставни суд сматра и да је кривично дјело за које је апелант осуђен било на снази у вријеме потписивања спорних указа. Чињеница да је Закон о измјенама и допунама КЗБиХ објављен у службеном гласилу исти дан када је апелант потписао спорне указе не доводи у питање претходни закључак Уставног суда, с обзиром на то да је у Одлуци високог представника експлицитно прописано (члан 4 Одлуке) да наведени закон ступа на снагу 2. јула 2023. године (види тачку 81 ове одлуке). Стога се не јавља ни проблем ретроактивне примјене одредбе кривичног права према члану 7 Европске конвенције.

114. Сједеће питање на које Уставни суд мора да одговори тиче се квалитативних захтјева из члана 7 Европске конвенције, односно предвидљивости и доступности правне норме на основу које је апелант осуђен и на основу које му је изречена спорна мјера безбједности. У вези с тим ће Уставни суд сагледати и да ли су и редовни судови дали разумна тумачења, односно образложења, будући да супротан закључак може да доведе до кршења члана 7 Европске конвенције.

115. У односу на питање доступности "кривичног закона", то начелно подразумева његово јавно објављивање. У конкретном случају је нови члан 203а КЗБиХ био званично доступан јавности 1. јула 2023. године путем интернет странице ОНР-а на којој су објављене све три одлуке из тачке 15 ове одлуке, укључујући и Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама КЗБиХ. Осим службене странице ОНР-а, јавно објављивање је укључивало и бројне медије који су пренијели садржај члана 203а КЗБиХ. Према томе, Уставни суд сматра да је у апелантовом случају испуњен услов доступности. То чак не негира ни апелант када изјављује у апелацији да "у конкретном случају није питање шта је апеланту било познато 7. јула 2023. године – када је потписао два спорна указа – већ да ли је наведеног датума одредба члана 203а измијењеног и допуњеног КЗБиХ била на правној снази" (види тачку 63 ове одлуке). У односу на аспект предвидљивости правне норме у конкретном случају, апелант тврди да у вријеме потписивања два спорна указа није био у довољној мјери свјестан последица свога дјеловања, односно да није био у могућности предвидјети да ће његово поступање резултирати престанком мандата председника РС и забраном вршења наведене дужности. Такве тврдње се,

према пракси Европског суда, директно тичу менталне везе која открива елемент одговорности у понашању стварног починиоца кривичног дјела ако се жели изрећи казна (види Европски суд, *Г. И. Е. М. С. Р. Л. и остали против Италије*, ВВ, пресуда од 28. јуна 2018. године, представке бр. 1828/06 и двије др., тач. 242 и 246 с даљњим референцама, и *ibid.*, *Yüksel Yalçınkaya против Турске*, тачка 242 с даљњим референцама). Питање апелантове свијести у конкретном случају расправљено је спровођењем доказног поступка у кривичном поступку против апеланта како би се утврдио умишљај на његовој страни. У вези с тим, Уставни суд указује да је изведеним доказима на главној расправи неоспорним утврђено да је апелант, у периоду од 1. јула 2023. године (када је високи представник донио одлуке из тачке 15 у вези с тач. 80–82 ове одлуке) до дана када је апелант потписао два спорна указа (7. јула 2023. године, тач. 86 и 87 ове одлуке), предузимао активности (консултације/правни савјети) које су се тичале наведених одлука високог представника од 1. јула 2023. године. Уставни суд посебно има у виду чињеницу да се у апелантовом случају радило о скупом савјетовању које је укључивало бројне стручњаке уставног права и носиоце највише законодавне и извршне власти у Републици Српској, односно Босни и Херцеговини. Такво савјетовање се неоспорно, у смислу захтјева Европске конвенције, може сматрати адекватним и информисаним савјетом на основу којег је апелант у разумној мјери могао да процијени последице које би могле да резултирају потписивањем два спорна указа 7. јула 2023. године (види Европски суд, *Jorgić против Њемачке*, пресуда од 12. јула 2007. године, представка број 74613/01, тачка 113). Евидентно је, дакле, да је апелант као професионалац у вршењу своје политичке професије, односно функције председника РС, исказао нарочит опрез приликом процјене укључених ризика. Апелантове активности неоспорно указују да је он био свјестан и упознат са садржајем наведених одлука високог представника од 1. јула 2023. године, што је у конкретном случају подразумевало све елементе бића кривичног дјела из члана 203а КЗБиХ и *ex lege* изрицање мјере безбједности забране вршења дужности која је пратила осуду. На такав закључак у околностима конкретног предмета није од утицаја то што се радило о релативно кратком периоду, с обзиром на степен апелантове свијести који је утврђен у доказном поступку и детаљно образложен у оспореним пресудама када је у питању аспект доступности и предвидљивости. Према томе, у ситуацији када се као у конкретном случају први пут тумачи одредба кривичног закона са законитим правним основом и која је јасно формулисана (члан 203а КЗБиХ), Уставни суд сматра да су редовни судови на адекватан и достатан начин расправили сва спорна питања у вези с квалитативним захтјевима из члана 7 Европске конвенције. Таква тумачења чињеница из оспорених пресуда не остављају дојама произвољности. Стога се апелантови наводи да није у разумној и довољној мјери могао да предвиди последице (осуда/казна и мјера безбједности забране вршења дужности председника РС) свог противправног понашања од 7. јула 2023. године (потписивање два спорна указа) чине неоснованим у свјетлу Закона о измјенама и допунама КЗБиХ који је ступио на снагу 2. јула 2023. године.

116. С обзиром на наведено, Уставни суд закључује да у конкретном случају није дошло до кршења члана 7 Европске конвенције.

б) Право на правично суђење

117. Апелант, у суштини, кршење права на правично суђење доводи у везу с аспектом права на независан и непристрасан суд, јавном расправом пред надлежним судом,

извођењем/оцјеном доказа и "једнакошћу оружја" те арбитражношћу у примјени права.

118. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

119. Члан 6 став 1 Европске конвенције гласи:

1. Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом. [...]

б.1) Право на независан и непристрасан суд

120. У конкретном случају апелант је проблематизовао непристрасност двоје судија Суда БиХ који су поступали у кривичном поступку против њега. То се односило на суткињу Ј. Ћ. Д., која је потврдила оптужницу против апеланта, и суткињу С. У., која је донијела првостепену осуђујућу пресуду против апеланта.

121. Уставни суд подсјећа да, у свјетлу праксе Европског суда, концепти независности и објективне непристрасности уско су повезани и, зависно од околности, могу захтијевати заједничко испитивање (види *Ramos Nunes de Carvalho e Sá против Португалије*, пресуда Великог вијећа од 6. новембра 2018. године, представке бр. 55391/13 и двије др., тачка 150 с даљњим референцама). Независност се односи на неопходну личну и институционалну независност која је потребна за непристрасно доношење одлука, па стога представља предуслов за непристрасност. Независност подразумијева (i) стање ума, које означава непопустљивост судије пред спољним притисцима у погледу његовог моралног интегритета, и (ii) скуп институционалних и оперативних аранжмана, који укључују поступак којим се судија може именовати на начин којим се обезбјеђује његова независност и примјена критеријума за избор на основу заслуга, што мора да пружи заштиту од неприкладних утицаја и/или апсолутног дискреционог права других државних овлашћења, како током иницијалне фазе именовања судије тако и током вршења његових дужности (види *Guðmundur Andri Ástráðsson против Исланда*, пресуда Великог вијећа од 1. децембра 2020. године, представка број 26374/18, тачка 234 с даљњим референцама). С друге стране, непристрасност у правилу означава одсутност предрасуда или пристрасности (незаузимање страна). Постојање непристрасности у смислу члана 6 става 1 Европске конвенције мора се утврдити према (i) субјективном тесту, при чему се мора узети у обзир лично увјерење и понашање одређеног судије, тј. да ли је судија имао икакве личне предрасуде или пристрасности у датом случају, и (ii) објективном тесту, тј. утврђивањем да ли је, независно од личног понашања било којег од својих чланова, сам суд и, између осталих аспеката, његов састав, нудио довољна јемства да се искључи свака легитимна сумња у погледу његове непристрасности (види, између осталог, *Micallef против Малте* [ВВ], представка број 17056/06, ЕCHR 2009, тачка 93 с даљњим референцама). Лична непристрасност судије мора се претпоставити све док се не докаже супротно. Што се тиче врсте потребног доказа, Европски суд је, на примјер, настојао да утврди да ли је судија показао непријатељство или злу намеру из личних разлога (види *Kezerashvili против Грузије*, пресуда од 5. децембра 2024. године, представка број 11027/22, тачка 84 с

даљњим референцама). Међутим, не постоји чврста/неупитна подјела између субјективне и објективне непристрасности будући да понашање судије не само да може да изазове објективно основане сумње у непристрасност суда с аспекта спољног посматрача – објективни тест, већ може да доведе и до питања личног увјерења судија – субјективни тест (види *Kyprianou против Kипра* [BV], ЕСНР 2005 XIII, представка број 73797/01, тачка 119). У неким случајевима гдје може бити тешко прибавити доказе којима би се оповргнула претпоставка субјективне непристрасности судије, захтјев за објективном непристрасношћу пружа даљње важно јемство (види *Pullar против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. јуна 1996. године, тачка 32, Извјештаји о пресудама и одлукама 1996-III). У том смислу чак и дојам може да буде од одређене важности или, другим ријечима, "правда се не мора само спроводити, већ се мора и видјети да се спроводи". Ради се о повјерењу које судови у демократском друштву морају уливати јавности (види *Morice против Француске* [BV], ЕСНР 2015, представка број 29369/10, тачка 78, и *Денисов против Украјине* [BV], пресуда од 25. септембра 2018. године, представка број 76639/11, тач. 61–63 с даљњим референцама).

122. Како би судови могли у јавности уливати неопходно повјерење, морају се узети у обзир и питања унутрашње организације. Постојање домаћих поступака за обезбјеђење непристрасности, односно правила која регулишу изузимање судија релевантан су фактор. Таква правила показују настојање домаћег законодавца да уклони све разумне сумње у непристрасност дотичног судије или суда и представљају покушај обезбјеђења непристрасности уклањањем узрока таквих забринутости. Осим што обезбјеђују одсутност стварне пристрасности, таква правила су усмјерена на уклањање сваког привида пристрасности и на тај начин служе унапређењу повјерења које судови у демократском друштву морају уливати у јавности. Европски суд узима у обзир таква правила приликом сопствене процјене да ли је домаћи суд био непристрасан и, посебно, да ли се страхови подносиоца представке могу сматрати објективно оправданим (види *Ugulava против Грузије* (број 2), пресуда од 1. фебруара 2024. године, представка број 22431/20, тачка 56 с даљњим референцама). Осим тога, сама чињеница да странка у поступку тражи изузеће судије због пристрасности, чак и опетовано, нема аутоматски последицу да се судија треба повући или бити искључен (види *Harabin против Словачке*, пресуда од 20. новембра 2012. године, представка број 58688/11, тачка 138). Када се одлучује да ли у одређеном случају постоји легитимни разлог за страх од пристрасности, став оних који тврде да такав страх постоји је важан, али није одлучујући. Одлучујуће је да ли се страх може сматрати објективно оправданим (види *Kroi и Nocka против Албаније*, пресуда од 26. августа 2025. године, представка број 84056/17, тачка 56 с даљњим референцама).

123. Уставни суд ће стога у конкретном случају оцијенити да ли су двије суткиње Суда БиХ биле у обавези да се изузму у кривичном поступку против апеланта.

- Независност и непристрасност у односу на суткињу Ј. Ћ. Д.

124. Апелант сматра да је наведена суткиња из два разлога била пристрасна приликом одлучивања о оптужници против њега. Као први разлог је наведена чињеница која се доводи у везу с њеном ранијом кандидатуром за судију Међународног кривичног суда из 2020. године, а као други разлог је наведено да се ставила на страну Тужилаштва БиХ враћањем на дораду првобитно поднесене оптужнице.

125. Уставни суд, прије свега, понавља да је непристрасност битна за правилно обављање судске дужности, те се односи не само на судску одлуку већ и на поступак доношења одлуке. У вези с првим разлогом који апелант наводи, Уставни суд истиче да из стања списка предмета неоспорно произлази да је суткиња Ј. Ћ. Д. била кандидат приликом избора за судију Међународног кривичног суда (види тачку 12 ове одлуке). Наведени избор је спроведен на основу јавног конкурса који је спровео ВСТС почетком 2020. године, након чега је на приједлог Министарства спољних послова Босне и Херцеговине суткиња Ј. Ћ. Д. учествовала у процедури избора. Апелант је у то вријеме обављао функцију члана Предсједништва Босне и Херцеговине и неоспорно је у том својству јавно изнио неслагање с номинацијом суткиње Ј. Ћ. Д. као кандидата за судију Међународног кривичног суда. То неслагање је подразумијевало формално обраћање Министарству спољних послова БиХ писменим путем и било је медијски пропраћено у више наврата док је поступак избора био у току. Међутим, Уставни суд запажа да процедура избора наведене суткиње није у формално-правном смислу укључивала учешће институције Предсједништва Босне и Херцеговине, односно тадашње апелантове функције. Апелант ни на који начин није био директно инволвиран у избор суткиње Ј. Ћ. Д. нити је у вези с њеном кандидатуром тражена претходна сагласност Предсједништва Босне и Херцеговине. Стога Уставни суд не може прихватити као тачну апелантову тврдњу да је његово писмено противљење избору наведене суткиње – обраћањем Министарству спољних послова Босне и Херцеговине – представљало претходно одлучивање о њеним правима, чиме би се отворило питање хијерархијског односа за потребе објективног теста. С друге стране, с обзиром на апелантову тадашњу функцију, разумним се чини претпоставити да је суткиња Ј. Ћ. Д. била свјесна апелантових изјава и неслагања са њеном кандидатуром за судију Међународног кривичног суда. Међутим, из стања списка предмета не произлази да је она икада јавно у личном својству или у оквиру своје судијске функције реаговала на било коју апелантову јавно изнесену изјаву. Додатно, Уставни суд запажа да је од тадашњих апелантових спорних изјава до потврђивања оптужнице протекао период од скоро три и по године.

126. Осим тога, Уставни суд истиче да из рјешења Опште сједнице Суда БиХ од 29. септембра 2023. године произлази да апелант није у захтјеву за изузеће суткиње Ј. Ћ. Д. навео ту чињеницу (кандидатура суткиње за судију Међународног кривичног суда у Хагу) као разлог њеног изузећа у смислу члана 29 тачка ф) ЗКПБиХ (види тач. 18 и 19 ове одлуке). Стога Уставни суд закључује да је тај дио апелантових навода неоснован.

127. Други разлог се односио на враћање на дораду првобитно поднесене оптужнице. У вези с тим, Уставни суд запажа да је 29. септембра 2023. године Општа сједница Суда БиХ у свом рјешењу дала разумно образложење које се Уставном суду не чини произвољним. Такво образложење у суштини је у цијелости преузето и у оспореној другостепеној пресуди када је одлучивано о апелантовом жалбеном приговору пристрасности суткиње Ј. Ћ. Д. (види тач. 51 и 52 ове одлуке). Стога Уставни суд сматра да се у односу на други разлог (дорада оптужнице) у конкретном случају радило о прецизирању кривичног дјела у смислу члана 227 став (1) тачка ц) ЗКПБиХ (види тачку 85 ове одлуке), у вези са овлашћењем које је наведена суткиња имала приликом одлучивања о оптужници у смислу члана 228 став (1) тог закона, односно прецизирању чињеничног стања у смислу обезбјеђења права на одбрану (обавјештавање о оптужби), а не о прекорачењу овлашћења и стављању Суда БиХ на

страну Тужилаштва БиХ. Уставни суд посебно наглашава да је потврђивање оптужнице представљало иницијалну фазу кривичног поступка која није имала за последицу одлучивање о апелантовој кривици. Имајући у виду наведено, а у недостатку објективизираних доказа постојања личног увјерења и предрасуда у контексту догађаја који су претходили потврђивању оптужнице, Уставни суд сматра да – с аспекта разумног, поштеног и информисаног посматрача – поступање суткиње Ј. Ђ. у кривичном поступку против апеланта није могло изазвати објективно оправдане сумње у њену независност и непристрасност.

- Независност и непристрасност у односу на суткињу С. У.

128. Када је ријеч о суткињи С. У., апелант је пред Уставним судом питање њене наводне пристрасности довео у везу с двије ситуације из редовног поступка: i) њено претходно понашање у вријеме док је обављала дужност тужиоца Тужилаштва БиХ, односно потписивање спорног писма из 2021. године (које је потписала заједно с осталим тужиоцима), те ii) чињеница да му није био познат њен идентитет све до одржавања рочишта за главни претрес од 5. фебруара 2024. године који је започео њеним читањем оптужнице.

129. У односу на прво питање, према пракси Европског суда, проблеми с непристрасношћу могу се појавити ако је судија у другим фазама поступка већ изразио мишљење о кривици оптуженог (види *Gómez de Liaño y Botella против Шпаније*, пресуда од 22. јула 2008. године, представка број 21369/04, тач. 67–72 с даљњим референцама). Чињеница да је судија већ одлучивао о сличним, али неповезаним кривичним оптужбама сама по себи није довољна да доведе у сумњу непристрасност тог судије у каснијем случају (види *Kriegisch против Њемачке*, одлука од 23. новембра 2010. године). Међутим, друга је ствар ако раније пресуде садрже утврђења која заправо прејудуцирају питање кривице оптуженог у таквим каснијим поступцима (види *Porre против Низоземске*, пресуда од 24. марта 2009. године, представка број 32271/04, тачка 26). Што се тиче промјене положаја између тужиоца и судије, Уставни суд примјећује да чињеница да је судија претходно у својој каријери дјеловао као јавни тужилац сама по себи није разлог за страх да му недостаје непристрасности, нити је то случај ако је судија некад био службеник одјела јавног тужиоца у предмету који је првобитно испитао тај одјел, а када дотични судија никада није морао сам рјешавати тај предмет (види *Пауновић против Србије*, пресуда од 3. децембра 2019. године, представка број 54574/07, тачка 41 с даљњим референцама). То би могло бити другачије ако би тужилац могао вршити надзорна овлашћења над тужилаштвом када се испитује случај подносиоца представке (види *ibid.*, *Ugulava против Грузије (број 2)*, тачка 60).

130. Уставни суд истиче да је неоспорно да је суткиња С. У. раније била тужитељица у Тужилаштву БиХ и да је 2022. године именована за суткињу Суда БиХ, а да је 2021. године заједно с осталим тужиоцима Тужилаштва БиХ подржала покретање кривичног предмета против апеланта. Суштина наведене тужилачке иницијативе била је апелантово процесуирање пред Судом БиХ због његових јавних изјава и пријетњи територијалном интегритету и највишим институцијама Босне и Херцеговине (види тачку 13 ове одлуке). Из стања списка предмета се не може закључити да ли је и када дошло до званичног покретања кривичног предмета против апеланта услед наведене тужилачке иницијативе, те да ли је предузета иједна радња из тужилачке надлежности у вези с тим. Спорно писмо из 2021. године се односило на кривична дјела из главе XVI КЗБиХ (кривична дјела против

интегритета Босне и Херцеговине), док је кривично дјело неизвршавања одлука високог представника из члана 203а КЗБиХ – за које је апелант процесуиран у конкретном случају – сврстано у главу XVII КЗБиХ (кривична дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом) одлуком високог представника од 1. јула 2023. године којом се доноси Закон о измјенама и допунама КЗБиХ (види тачку 81 ове одлуке). Дакле, кривично дјело за које је апелант процесуиран и осуђен (на основу оспорених пресуда) није било на правној снази у вријеме када је настало спорно писмо из 2021. године. Неоспорно је да се није радило о истом кривичном предмету, односно да конкретан случај не представља наставак раније иницираног/намјераваног кривичног поступка. Стога у конкретном случају није постојала обавеза њеног изузимања у смислу члана 29 тачка д) ЗКПБиХ.

131. Што се тиче спорног писма из 2021. године, произлази да се радило о некој врсти тужилачког самоорганизовања у којем је С. У., тада у својству тужитељице, на посредан начин испољила своје мишљење у вези с апелантовом личношћу и његовим политичким дјеловањем. Таква тужилачка иницијатива није у конвенцијском смислу резултирала утврђењем "кривичне оптужбе" против апеланта ни у Тужилаштву БиХ нити пред Судом БиХ. Радило се, у принципу, о уопштеној изјави неопходности процесуирања апеланта за друга кривична дјела. Уставни суд наглашава да суткиња С. У. није била аутор спорног писма, односно покретач наведене иницијативе. Осим тога, Уставни суд има у виду и протек времена, односно да је од спорног писма из 2021. године до постављања суткиње С. У. као судије појединца у апелантовом предмету протекао период од око двије године и четири мјесеца. Из стања списка предмета не произлази да је суткиња С. У. (након придруживања наведеној тужилачкој иницијативи) икада накнадно изнијела било какав јавни став у вези са спорним писмом нити је на такву околност указано апелацијом. Исто тако, Уставни суд истиче да правни систем Босне и Херцеговине не спречава носиоце тужилачке функције да накнадно врше дужност судије и обратно, нити таква промјена дужности у конвенцијском смислу, као што је претходно указано, *a priori* доводи до кршења права на непристрасан суд. Наведене околности посматране у својој цјелокупности не упућују на закључак постојања личног интереса суткиње С. У. да апелант буде осуђен, односно постојања ризика од тзв. психолошког везивања за своју претходну улогу тужиоца. Исто тако, Уставни суд сматра да у случају суткиње С. У. нису објективизиране околности које би, хипотетички гледано, створиле могуће искушење за просјечног човјека да га као судију наведе да не одржи јасну и истиниту равнотежу. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да би чак и ризик од пристрасности могао нарушити дојам правичног, независног и непристрасног суђења, те да судски ауторитет произлази из повјерења јавности да ће суђење бити правично. У конкретном случају, постојећи правни оквир је омогућио такво испитивање апелантових навода о пристрасности суткиње С. У. О тим наводима је првенствено одлучивала Општа сједница Суда БиХ и апелационо вијеће у оспореној другостепеној пресуди. Општа сједница Суда БиХ је у рјешењу од 20. фебруара 2024. године опширно одговорила на више апелантових навода у вези с наводном пристрасношћу суткиње С. У. Један од тих приговора се односио и на спорно писмо из 2021. године у односу на које је Општа сједница Суда БиХ закључила да наведена чињеница, односно спорно писмо не значи да је суткиња С. У. имала било какве предрасуде према апеланту. У прилог таквом ставу, Општа сједница Суда БиХ се реферисала на

законска тужилачка овлашћења у смислу члана 35 ЗКПБиХ (откривање и гоњење учинилаца кривичног дјела).

132. С обзиром на наведено, Уставни суд сматра да у датим околностима није дошло до угрожавања јавног повјерења у правосудје с обзиром на то да, с аспекта разумног, поштеност и информисаног посматрача, поступање суткиње С. У. у вријеме док је вршила тужилачку функцију није могло нарушити њену способност да без уочене пристрасности испита оптужницу против апеланта и одлучи о његовој кривици. Уставни суд закључује да су редовни судови пружили довољно гаранција да се искључи било каква легитимна сумња и оправдан страх у погледу непристрасности суткиње С. У. која је као судија појединац одлучивала о апелантовој кривици. При томе, Уставни суд указује и да се према пракси Европског суда кршење члана 6 став 1 Европске конвенције не може заснивати на наводном недостатку независности или непристрасности суда који доноси одлуке ако је донесена одлука била предмет накнадног надзора од судског тијела које има пуну надлежност и обезбјеђује поштовање јемстава утврђених том одредбом (види *Rustavi 2 Broadcasting Company Ltd и други против Грузије*, пресуда од 18. јула 2019. године, представка број 16812/17, тачка 345 с даљњим референцама). Као што је претходно речено, апелант је у конкретном случају имао приступ апелационом вијећу као другостепеном суду с пуну надлежношћу за поновно испитивање његове кривице и изречене мјере безбједности, што је укључивало чињенична и правна питања. Уставни суд посебно наглашава да апелант ни у редовном поступку нити у апелацији није проблематизовао питање непристрасности судија апелационог вијећа које је донијело оспорену другостепену пресуду.

133. У односу на други разлог, у вези с апелантовим наводима да му није био познат идентитет наведене суткиње све до одржавања рочишта за главни претрес од 5. фебруара 2024. године, Уставни суд истиче да, према пракси Европског суда, обезбјеђење ефикасног остваривања права на непристрасност суда подразумијева пружање стварне могућности подносиоцу представке да након сазнања оспори присуство судије и тражи његово изузеће (види *ibid.*, *Morice против Француске*, тачка 90). У конкретном случају апелант је одмах искористио своје законско право да тражи изузеће суткиње С. У. на одржаном рочишту за главни претрес од 5. фебруара 2024. године када је она преузела дужност судије појединца од претходног судије М. С. О том приговору првенствено је одлучивала Општа сједница Суда БиХ у рјешењу од 20. фебруара 2024. године, а потом и апелационо вијеће у оквиру апелантових жалбених навода у вези с питањем непристрасности. У суштини, апелационо вијеће је у цијелости прихватило аргументацију Опште сједнице Суда БиХ у односу на све апелантове жалбене приговоре који су се односили на изузеће суткиње С. У. Уставни суд сматра да образложење Опште сједнице Суда БиХ у тражи сегменту апелантовог захтјева не оставља дојам произвољности (види тачку 25 ове одлуке).

134. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да претходно указане околности у односу на суткиње Ј. Ћ. Д. и С. У. нису довољне да се апелантови наводи о непристрасности суда оцијене у својој свеукупности као основани. Уставни суд стога сматра да, у свјетлу апелантових навода и чињеница предмета, непристрасност суткиња Ј. Ћ. Д. и С. У. није доведена у сумњу, због чега није постојала обавеза њиховог изузимања.

135. С обзиром на наведено, Уставни суд закључује да у конкретном случају није дошло до кршења права на независан и непристрасан суд из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

6.2) Јавна расправа пред надлежним судом

136. Даље, Уставни суд примјеђује да је апелант проблематизовао образложења која су редовни судови дали у односу на остала процесна питања – обезбјеђење јавности суђења и да о делегирању надлежности није одлучио функционално надлежан суд.

- Јавност суђења

137. У вези с "искључењем јавности" апелант наводи да је јавност суштински била искључена иако не постоји формална одлука суда о томе. Према пракси Европског суда, одржавање јавних расправа представља основни принцип садржан у члану 6 ставу 1 Европске конвенције. Чинећи спровођење правде транспарентним, јавност доприноси испуњењу циља члана 6 става 1 Европске конвенције – правично суђење, чије је јемство један од основних принципа сваког демократског друштва у смислу Европске конвенције. Међутим, захтјев за одржавање јавне расправе подложен је изузетцима и изричито допушта да се медији и јавност искључе с цијелог или дијела суђења у интересу морала, јавног реда или националне безбједности у демократском друштву. Понекад може бити потребно, према члану 6 Европске конвенције, ограничити отворену и јавну природу поступка како би се, на примјер, заштитила безбједност или приватност свједока или потакла слободна размјена информација и мишљења у остваривању правде. У сваком случају, прије искључења јавности из кривичног поступка, домаћи суд мора да донесе конкретну одлуку да је искључење нужно ради заштите увјерљивог јавног интереса и мора да ограничи тајност у мјери у којој је то потребно за очување тог интереса. Приликом утврђивања да ли је одлука о спровођењу кривичног поступка *in camera* била у складу с правом на јавну расправу према члану 6 Европске конвенције, релевантно је да ли су разматрања јавног интереса била уравнотежена с потребом за отвореношћу, да ли су сви докази откривени одбрани и да ли је поступак у цјелини био правичан (види *Boshkoski против Сјеверне Македоније*, пресуда од 4. јуна 2020. године, представка број 71034/13, тачка 39 с даљњим референцама). Доводећи наведено у везу с околностима апелантовог случаја, Уставни суд запажа да Суд БиХ неоспорно није никада у смислу члана 235 ЗКПБиХ донио посебну процесну одлуку о искључењу јавности с дијела или цијелог главног претреса. Уставни суд примјеђује да је током цијелог кривичног поступка била обезбјеђена јавност суђења, те да је главном претресу присуствовала бројна публика. У вези с тим, Уставни суд примјеђује да су редовни судови дали јасне разлоге због чега је било неопходно предузети одређене мјере с циљем одржавања реда у судници (спуштање паравана; види тач. 34 и 49 ове одлуке). Такође, апелационо вијеће је утврдило да није дошло ни до прекида преноса суђења на мониторима у дијелу гдје сједи публика. Стога је јасно да је публика, односно јавност могла неометано да прати суђење. При томе, Уставни суд сматра да "јавност суђења" не подразумијева да јавност може реметити рад суда и "активно учествовати" у суђењу. Право је и обавеза суда да "води поступак", а начином на који је Суд БиХ поступио у конкретном предмету јавност суђења није доведена у питање. Стога Уставни суд налази да су ти апелантови наводи неосновани.

- Надлежан суд

138. У односу на апелантове наводе да одлуку о делегирању није донио функционално надлежан суд, Уставни суд подсјећа да је пракса Европског суда о питању надлежности у контексту појма "суд" поставила критеријуме према којима анализира да ли орган који је донио одлуку

представља "суд" у смислу члана 6 став 1 Европске конвенције. При томе је истакнуто да појам "суд" у суштинском смислу ријечи "одређује његова судска функција, дакле то што он доноси одлуке о питањима из своје надлежности на основу правних норми и након поступка који је спроведен на прописани начин" (види Европски суд, *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. против Пољске*, пресуда од 7. маја 2021. године, представка број 4907/18, тачка 194 с даљњим референцама). Дакле, да би испунио захтјев "законом установљеног суда" из члана 6 став 1 Европске конвенције, суд не само да мора да буде основан у складу са законом већ мора и да суди у оквиру законом прописане надлежности (види *ibid.*, *АП-667/24*, тачка 178 с даљњим референцама). Уставни суд указује да је апелантове наводе о функционалној надлежности испитало апелационо вијеће у оспореној другостепеној пресуди. Образложење које је у вези с тим дато је довољно јасно и није произвољно, посебно имајући у виду да се радило о питању о којем је претходно правоснажно одлучено (види тачку 48 ове одлуке). При томе, Уставни суд истиче да суд пред којим је апеланту суђено има све компетенције за суђење као сваки други редовни суд. Ради се о законом успостављеном суду, у којем суде судије професионалци и у чијој је стварној надлежности утврђивање кривичне оптужбе против апеланта из члана 203а КЗБиХ. Стога Уставни суд сматра да су неосновани апелантови наводи о кршењу права на правично суђење зато што му није судио надлежни суд.

б.3) Оцјена доказа и "једнакост оружја"

139. Уставни суд даље примјећује да апелант оспорава законитост одређених доказа и указује да се пресуда заснива на доказима који нису изведени на главној расправи. Уставни суд подсјећа да, према пракси Европског суда, у члану 6 Европске конвенције нису утврђена никаква правила о прихватљивости доказа или начину на који би се они требали оцјењивати, него је то задатак редовних судова. Европски суд процјењује само то да ли је поступак у цјелини, укључујући и начин на који су прикупљени докази, био правичан те да ли је укључио испитивање њихове наводне "незаконитости" (види Европски суд, *Sorokins u Sorokina против Летоније*, пресуда од 28. маја 2013. године, представка број 45476/04, тачка 110). Затим, генерално говорећи, одбијање саслушања било којег свједока или испитивања доказа одбране може отворити питање с аспекта једнакости странака у поступку (види Европски суд, *Топић против Хрватске*, пресуда од 10. октобра 2013. године, представка број 51355/10, тачка 48). Питање једнакости у поступању страна у предметном кривичном поступку се према оцјени Уставног суда суштински тиче саме оцјене доказа, које право се у кривичним поступцима уједно неријетко подудара с правом на "једнакост оружја" као подразумијеваним елементом правичног суђења према члану 6 став 1 Европске конвенције. Право на "једнакост оружја" налаже да се свакој страни пружи разумна (процесна) могућност да предочи свој случај под условима који је не доводе у суштински неповољнији положај у односу на другу страну. При томе, нека мања неједнакост која не утиче на правичност поступка у цјелини неће довести до кршења члана 6 Европске конвенције (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *АП-749/20* од 5. октобра 2021. године, тачка 49 с даљњим референцама).

140. У вези с тим дијелом апелантових навода Уставни суд запажа да су докази чију законитост оспорава (на њима се заснивају пресуде), као и докази за које тврди да нису проведени на главној расправи, докази на основу којих су редовни судови дошли до закључка о легитимитету високог

представника и његовим надлежностима за доношење закона. Како је то констатовало апелационо вијеће у оспореној другостепеној пресуди, апелант је постојање и легитимитет високог представника покушао да сведе на "чињенично питање" те је предложеним доказима покушао да убједи редовне судове да, због начина на који је прописано, не постоји кривично дјело из члана 203а КЗБиХ. У вези с тим, Уставни суд се позива на своје закључке из претходних тачака ове одлуке када је ријеч о статусу високог представника, из чега слиједи да образложења оспорених одлука не остављају дојам арбитрарности у вези са спроведеним доказним поступком. Редовни судови су свој закључак о постојању кривичног дјела, у контексту апелантових инкриминисаних радњи, извели на начин који је у складу са стандардима права на правично суђење. Утврђење апелантове кривичноправне одговорности резултат је цјелокупности спроведеног доказног поступка на усменом (и јавном) главном претресу на којем је апеланту, тј. његовој одбрани била дата могућност да оспорава све доказе оптужбе. Осим тога, апелант је на главном претресу саслушан у својству свједока те је суд имао могућност да стекне директне импресије о његовом кредибилитету и вјеродостојности његовог исказа. Дакле, Уставни суд сматра да је у конкретном случају испуњен захтјев из принципа "правичности" да се сви докази изведу на главном претресу у присуству оптуженог с циљем обезбјеђења принципа контрадикторности поступка (види Европски суд, *Gülağacı против Турске*, одлука од 13. априла 2021. године, представка број 40259/07, тачка 36 с даљњим референцама). Имајући у виду наведено, Уставни суд није могао закључити да су редовни судови начином спровођења доказног поступка у овој кривичноправној ствари изашли из оквира дискреције слободне оцјене доказа проведених у поступку, нити је доведена у питање "једнакост оружја", што би резултирало кршењем члана 6 став 1 Европске конвенције.

б.4) Арбитрарност у примјени права

141. У односу на апелантове наводе којима суштински негира извршење кривичног дјела (питања која се тичу искључења апелантове кривичноправне одговорности, аутентичног тумачења Анекса Х у контексту његове изворности/оригиналности, те испуњености елемената бића кривичног дјела за које је осуђен), Уставни суд подсјећа да је, према пракси Европског суда, првенствено на домаћим органима, нарочито судовима, да рјешавају проблеме тумачења домаћих закона. Европски суд не треба поступати као суд "четврте инстанце", те стога неће, према члану 6 став 1 Европске конвенције (којем кореспондира члан II/3е) Устава Босне и Херцеговине), доводити у питање оцјену домаћих судова, осим ако се њихова утврђења могу сматрати произвољним или очигледно неразумним (види Европски суд, *Аићерић против Босне и Херцеговине*, одлука од 17. децембра 2019. године, тачка 23 с даљњим референцама, представка број 52871/13). Такву праксу досљедно слиједи и Уставни суд у односу на одлуке редовних судова (види, између осталих, Одлуку о допустивости и меритуму број *АП-4033/20* од 22. јуна 2022. године, тач. 42–45 с даљњим референцама, објављену на www.ustavnisud.ba). Према пракси Европског суда, члан 6 став 1 Европске конвенције обавезује домаће судове да с довољном јасноћом наведу разлоге на којима заснивају своје одлуке. Обим у којем се примјењује ова обавеза образложења може да варира зависно од природе одлуке и мора се утврдити у свјетлу околности случаја. Без потребе за детаљним одговором на сваки аргумент који је изнио подносилац представке, ова обавеза претпоставља да странке у судском поступку могу очекивати конкретан и

експлицитан одговор на аргументе који су одлучујући за исход тог поступка. Из одлуке мора да буде јасно да су битна питања случаја ријешена. Надаље, Уставни суд указује да није позван да одлучује о кривици или невиности лица које су осудили редовни судови јер то питање спада у њихову надлежност. Међутим, у надлежности је Уставног суда да процијени да ли је поступак у цјелини, укључујући и обавезу редовних судова да образложе своје пресуде, био у складу с Европском конвенцијом (види Европски суд, *Rostomashvili против Грузије*, пресуда од 8. новембра 2018. године, представка број 13185/07, тач. 54, 55 и 58 с даљњим референцама). Имајући у виду наведено, Уставни суд у контексту изведених доказа превасходно не сматра произвољним став Суда БиХ да је апелант у инкриминисано вријеме био потпуно способан да доноси одлуке и да схвати њихов значај, односно да је морао потписати спорне указе на основу члана 80 став 4 Устава Републике Српске (види тачку 39 ове одлуке). Затим, Уставни суд не сматра произвољним став редовних судова да је апелант у извршењу кривичног дјела поступао с директним умишљајем, а не у правној/стварној заблуди, како то тврди. У вези с тим, Уставни суд понавља претходно истакнуту чињеницу да апелант током суђења никада није негирао да је потписао спорне указе. Супротно апелантовим тврдњама, нема произвољности ни у ставу редовних судова да се у конкретном случају није радило о безначајном дјелу, с обзиром на природу и тежину кривичног дјела (угрожавање правне сигурности грађана Босне и Херцеговине), те начин извршења дјела у контексту апелантове намјере да онемогући дјеловање државних институција на простору ентитета Република Српска (види тач. 41 и 42 ове одлуке). Коначно, Уставни суд не сматра произвољним став апелационог вијећа када се ради о тумачењу ријечи изворник и оригинал у контексту Анекса Х (који је изведен као доказ на главном претресу) и постављења Кристијана Шмита као високог представника (види тачку 50 ове одлуке). Стога Уставни суд сматра неоснованим апелантове наводе о арбитрарној примјени права.

142. С обзиром на све наведено, Уставни суд сматра да редовни судови нису пропустили да у образложењу оспорених одлука детаљно одговоре на све апелантове аргументе/приговоре од суштинског значаја за исход поступка у конкретном предмету те да су дали релевантне и довољне разлоге за своје одлучење. Такође, Уставни суд је размотрио и остале бројне наводе из апелације у контексту права на правично суђење, али је закључио да се њима не покрећу питања која би требало засебно детаљно размотрити.

143. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да околности конкретног предмета у свјетлу претходних разматрања и закључака не остављају дојам да је у кривичном поступку против апеланта, сагледаном у цјелости, прекршено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

ц) Границе коришћења ограничења права из члана 18 Европске конвенције у вези с правом на правично суђење

144. Апелант је такође указао да се у конкретном случају радило о политички мотивисаном кривичном процесу против њега с циљем његовог уклањања из политичког живота. Ови наводи, по оцјени Уставног суда покрећу искључиво питања из члана 18 Европске конвенције у вези са чланом 6 Европске конвенције. Такав став уједно кореспондира с новијом праксом Европског суда будући да је члан 18 Европске конвенције примјенљив у вези са чланом 6 Европске конвенције, али не и у вези са чланом 7 Европске конвенције (види *Украјина против Русије (Re Crimea)*,

пресуда Великог вијећа од 25. јуна 2024. године, представка бр. 20958/14 и 38334/18, тач. 1337–1341 с даљњим референцама).

145. Члан 18 Европске конвенције гласи:

Ограничења наведених права и слобода која су дозвољена овом конвенцијом не смију се примјењивати у било које друге сврхе осим оних ради којих су прописана.

146. Европски суд је истакао да приликом утврђивања да ли су домаће власти имале непримјерене мотиве у ограничавању људских права политичара, своју контролу мора заснивати на специфичним чињеницама појединачних предмета и треба с посебним опрезом поступати с изјавама које су могле да буду под утицајем политичких разматрања (види *Saakashvili против Грузије*, пресуда од 23. маја 2024. године, представке бр. 6232/20 и 22394/20, тачка 161 с даљњим референцама). Према пракси Европског суда, чињеница да је оптужени политичка личност, као и изјаве других политичара у вези с кривичном оптужбом нису довољне за закључак да су домаћи судови који су се бавили кривичним случајем тог лица били вођени непримјереном скривеном намјером уклањања тог лица с политичке сцене. То је случај само ако постоје докази да судска власт није била довољно независна (упореди, *Batiashvili против Грузије*, пресуда од 10. октобра 2019. године, представка број 8284/07, тачка 102 с даљњим референцама). Као што је претходно објашњено, у апелантовом случају нису предочени такви докази.

147. Што се тиче општег политичког контекста, с обзиром на различите политичке активности које је апелант предузимао у вези с оспоравањем надлежности највиших судских инстанци у Босни и Херцеговини (укључујући и високог представника), Уставни суд истиче да према пракси Европског суда високи политички статус не може, у принципу, дати имунитет (упореди *ibid.*, *Merabishvili*, тачка 323, и *Ugulava против Грузије*, пресуда од 9. фебруара 2023. године, представка број 5432/15, тачка 128 с даљњим референцама). Легитимно је да држава, којом се управља по принципу владавине права, покрене кривични поступак против лица за која постоји основана сумња да су починила кривично дјело, чак и ако су таква лица у исто вријеме у центру контроверзних политичких дебата. То, свакако, подразумева i) постојање чињеница које у конкретном случају указују да се радило о озбиљним и основаним оптужбама, ii) да су у спису предмета постојали директни и подударни посредни докази, iii) да су редовни судови потпуно спровели контрадикторан поступак током којег су се и апелант и његов бранилац могли суочити са свим главним свједоцима и на друге начине оспорити доказе против апеланта и iv) да су одлуке домаћих судова биле прописно образложене. Уставни суд је испитао ове околности и није утврдио никакву повреду права подносиоца захтјева у овом случају (види горе). Стога Уставни суд не сматра произвољним став Суда БиХ из оспорене првостепене пресуде да су неосновани апелантови наводи да се у конкретном случају радило о политички монтираном процесу и његовом политичком прогону, те да је цијели поступак вођен с циљем да се апелант елиминише из политике (види тачку 39 ове одлуке).

148. Имајући у виду наведено, а узимајући у обзир посебно образложења редовних судова из оспорених одлука, Уставни суд сматра да је намјера власти била да приведе апеланта правди због његовог противправног поступања у смислу члана 203а КЗБиХ. У недостатку довољних доказа о супротном закључку, Уставни суд сматра да је апелантов навод о скривеном мотиву неоснован, слиједом чега у

конкретном случају није дошло до кршења члана 18 Европске конвенције у вези с правом на правично суђење.

VIII. Закључак

149. Уставни суд закључује да нема кршења апелантовог права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције у кривичном поступку, сагледаном у цјелини, у којем је апелант проглашен кривим за почињење кривичног дјела неизвршења одлука високог представника из члана 203а КЗБиХ. Редовни судови су за своја утврђења и одлучивања у оспореним одлукама дали јасна и прецизна образложења из којих произлази да су током кривичног поступка против апеланта (у дијелу који се односи на спроведени доказни поступак, "једнакост оружја", јавност суђења пред надлежним судом те примјену права) поштовани сви стандарди права на правично суђење. То је такође подразумијевало да је апеланту судио независан и непристрасан суд на двије судске инстанце будући да – с аспекта разумног, поштеног и информисаног посматрача – нема објективизираних доказа да су околности које су претходиле потврђивању оптужнице и доношењу оспорене првостепене пресуде могле да наруше способност судије Ј. Ћ. Д. да непристрасно испита оптужницу, односно да С. У. донесе првостепену пресуду.

150. Надаље, нема кршења апелантовог права из члана 7 Европске конвенције јер је у конкретном случају постојао законит и јасно формулисан правни основ за апелантову осуду и мјеру безбједности за коју је проведеним доказима у кривичном поступку утврђено да је испуњен услов доступности и предвидљивости.

151. Коначно, нема кршења ни апелантовог права из члана 18 Европске конвенције у вези с правом на правично суђење будући да нема доказа да је у конкретном случају постојао скривени мотив кривичног процесуирања апеланта, изузев привођења правди због његовог противправног дјеловања у смислу члана 203а КЗБиХ.

152. На основу члана 18 став (3) тачка х), члана 18 став (4), члана 57 став (2) тачка б), члана 58 и члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

153. С обзиром на одлуку Уставног суда у овом предмету, није неопходно посебно разматрати апелантов приједлог за доношење привремене мјере.

154. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Мирсад Ћеман, с. р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **AP-3722/25**, рјешавајући апелације **Milorada Dodika**, на основу члана VI/3.b) Устава Босне и Херцеговине, члана 18. став (3) тачка h), члана 18. став (4), члана 57. став (2) тачка b), члана 58. и члана 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčišчени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник

Валерија Галић, потпредсједница

Ангелика Нушбергер, потпредсједница

Хелен Келлер, судкиња

Леди Бианку, судија

Марин Вукоја, судија

Лариса Велић, судкиња

на сједници одржаној 4. новембра 2025. године доnio је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Одбија се као неоснована апелација **Milorada Dodika** поднесена против Пресуде Суда Босне и Херцеговине број S1 2 K 046070 25 Kž 2 од 12. јуна 2025. године у односу на члан II/3.e) Устава Босне и Херцеговине и члан 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члан 7. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члан 18. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у вези са чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Одбацују се као недопуштене апелације **Milorada Dodika** поднесене у односу на члан II/3.e) Устава Босне и Херцеговине и члан 6. став 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у вези с изјавима јавних званичника датих током суђења апеланту због тога што су очигледно (*prima facie*) неосноване.

Одбацује се као недопуштена апелација **Milorada Dodika** поднесена против Рјешења Суда Босне и Херцеговине број S1 3 Iž 052766 25 Iž од 18. августа 2025. године и Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине број 06-1-07-939/25 од 6. августа 2025. године у односу на члан II/3.e) Устава Босне и Херцеговине и члан 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те члан 3. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода због тога што је *ratione materiae* incompatible s Уставом Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистrikта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Milorad Dodik (у даљњем тексту: апелант) из Laktaša, којег заступа адвокат Goran Bubić из Banje Luke, podnio је 5. августа 2025. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против пресуда Суда Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд БиХ) бр. S1 2 K 046070 25 Kž 2 од 12. јуна 2025. године и S1 2 K 046070 23 K од 26. фебруара 2025. године. Апелант је у поднесеној апелацији postavio и захтјев за доношење привремене мјере "којом се одлаже извршење пресуде у дијелу у којем је апеланту изречена мјера сигурности забране вршења [дужности] предсједника Републике Српске у трајању од шест година, до коначне одлуке Уставног суда по апелацији". Апелант је 14. и 18. августа 2025. године, 5. и 9. септембра 2025. године и 1. октобра 2025. године dopunio апелацију те precizirao захтјев за доношење привремене мјере (види таč. 67–72. ове одлуке). Ова апелација је заведена под бројем AP-3722/25.

2. Апелант је 5. септембра 2025. године posredstvom истог punomoćnika Уставном суду podnio novу апелацију против Рјешења Суда БиХ број S1 3 Iž 052766 25 Iž од 18. августа 2025. године и Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: CIK) број 06-01-07-1-939/25 од 6. августа 2025. године. Апелант је такодер tražio од Уставног суда да donese привремену мјеру "којом се одлаже извршење одлуке CIK-а од 6. августа 2025. године о престанку мандата предсједника Републике Српске" до коначне одлуке Уставног суда о апелацији (види таčку 73. ове одлуке). Ова апелација је заведена под бројем AP-4095/25.

II. Postupak pred Ustavnim sudom AP-3722/25

3. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Суда БиХ и Туžилаштва Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Туžилаштво БиХ) zatraženo је 18. августа 2025. године да dostave odgovore на апелацију и dopunu апелације од 14. августа 2025. године.

Ustavni sud je 21. augusta 2025. godine tražio od Suda BiH da dostavi i precizirana rješenja tog suda u vezi s apelantovim zahtjevima za izuzeće S. U., sutkinje Suda BiH.

4. Sud BiH je 26. augusta 2025. godine dostavio Ustavnom sudu odgovor na apelaciju i rješenje Suda BiH po apelantovom zahtjevu za izuzeće S. U., sutkinje Suda BiH (vidi tač. 22. i 31. ove odluke). Tužilaštvo BiH je odgovor na apelaciju dostavilo 28. augusta 2025. godine. Ustavni sud je 28. augusta 2025. godine dostavio apelantu odgovore na apelaciju i dopunu apelacije od 14. augusta 2025. godine radi eventualnog izjašnjenja.

5. Ustavni sud je 28. augusta 2025. godine tražio od Tužilaštva BiH, Suda BiH i apelanta da dostave preciziranu dokumentaciju u vezi s inicijativom određenog broja tužilaca Tužilaštva BiH iz 2021. godine za procesuiranje apelanta. Tužilaštvo BiH je 2. septembra 2025. godine dostavilo Ustavnom sudu traženu dokumentaciju (vidi tačku 13. ove odluke).

6. Ustavni sud je 12. septembra 2025. godine tražio od Suda BiH da dostavi odluku o apelantovom zahtjevu za izuzeće J. Č. D., sutkinje Suda BiH. Sud BiH je 29. septembra 2025. godine dostavio Ustavnom sudu traženu dokumentaciju (vidi tačku 19. ove odluke).

7. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i Tužilaštva BiH zatraženo je 15. septembra 2025. godine da dostave odgovore na dopune apelacije. Sud BiH i Tužilaštvo BiH su 23. septembra 2025. godine dostavili odgovore na dopune apelacije, koje je Ustavni sud 24. septembra 2025. godine dostavio apelantu na eventualno izjašnjenje.

8. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i Tužilaštva BiH zatraženo je 1. oktobra 2025. godine da dostave odgovore na dopunu apelacije od 1. oktobra 2025. godine. Tužilaštvo BiH i Sud BiH su 9. i 13. oktobra 2025. godine dostavili odgovore na dopunu apelacije od 1. oktobra 2025. godine, koje je Ustavni sud 13. i 14. oktobra 2025. godine dostavio apelantu radi eventualnog izjašnjenja. Apelant nije u ostavljenom roku dostavio izjašnjenje na odgovore na dopunu apelacije od 1. oktobra 2025. godine.

AP-4095/25

9. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i CIK-a zatraženo je 9. septembra 2025. godine da dostave odgovore na apelaciju. Sud BiH i CIK su 15. i 16. septembra 2025. godine dostavili odgovore na apelaciju, koje je Ustavni sud 17. septembra 2025. godine dostavio apelantu radi eventualnog izjašnjenja. Apelant nije u ostavljenom roku dostavio izjašnjenje na odgovore na apelaciju broj AP-4095/25.

10. S obzirom na to da je apelacije podnio isti apelant i da se osporene odluke tiču iste pravne stvari, Ustavni sud je, u skladu sa članom 32. stav (1) Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju navedenih apelacija u kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem AP-3722/25.

III. Činjenično stanje

11. Radi ispitivanja svih apelantovih navoda koji su sastavni dio apelacija br. AP-3722/25 i AP-4095/25 i dopuna apelacije broj AP-3722/25, Ustavni sud će hronološki navesti okolnosti koje su bitne za konačno odlučivanje Ustavnog suda o apelacijama. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda, dokumenata predloženih Ustavnom sudu i informacija javnog karaktera sa službenih internetskih stranica mogu se sumirati na sljedeći način.

AP-3722/25

a) Okolnosti od značaja za navodnu pristrasnost sutkinje J. Č. D.

12. Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: VSTV) početkom 2020. godine je na osnovu javnog konkursa donijelo odluku da J. Č. D., sutkinja Suda BiH,

bude kandidat Bosne i Hercegovine za sudiju Međunarodnog krivičnog suda u Hagu. Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine je na zahtjev Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine 13. maja 2020. godine Ambasadi Bosne i Hercegovine u Hagu prosljedilo prijavu kandidature navedene sutkinje za izbor sudije u Međunarodnom krivičnom sudu. Apelant, koji je u to vrijeme vršio dužnost člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, protivio se izboru navedene sutkinje kao kandidata Bosne i Hercegovine navodeći da je njena kandidatura "uvreda za Srbe i Srpsku". U pismu (dostavljenom u dopuni apelacije od 5. septembra 2025. godine, tačka 70. ove odluke), koje je apelant uputio tadašnjoj ministrici vanjskih poslova Bosne i Hercegovine (B. T.), apelant je, između ostalog, istakao: "Uvjeren sam da je na takvo mjesto potrebno predložiti kandidata sa visokim moralnim i profesionalnim kvalitetima, koji je između ostalog nepristrasan i etičan, a što nikako ne može biti osoba koja je bila dio tima ratnog zločinca N. O. Zato još jednom naglašavam da je ovakvim prijedlogom uvrijeđen cijeli srpski narod, Republika Srpska, BiH, ali i Međunarodni krivični sud u Hagu." Sadržaj navedenog pisma je objavljen i u javnosti/medijima.¹ Na navedeno apelantovo pismo javno je reagiralo Ministarstvo vanjskih poslova BiH objašnjavajući proceduru kandidature navedene sutkinje.² U daljnjoj proceduri njenog izbora sutkinja J. Č. D. formalno je bila kandidat istočnoevropskog bloka zemalja, ali je krajem 2020. godine tokom glasanja na skupštini država članica Međunarodnog krivičnog suda njena kandidatura bila povučena.

b) Inicijativa/pismo Tužilaštva BiH iz 2021. godine

13. Iz stanja spisa predmeta (informacija koju je 2. septembra 2025. godine Tužilaštvo BiH dostavilo Ustavnom sudu) proizlazi da je 15. oktobra 2021. godine jedan od tužilaca u Tužilaštvu BiH (Dž. P.) pokrenuo inicijativu koju je dostavio svim tužiocima Tužilaštva BiH putem službene e-mail korespondencije unutar Tužilaštva BiH. Sadržaj navedene inicijative naslovljene kao "Inicijativa tužioca" je sljedeći:

Poštovani, u odnosu na istupe člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine Dodik Milorada u kojima iskazuje prijetnje teritorijalnom integritetu i najvišim institucijama Bosne i Hercegovine, na način kojim se u stepenu osnova sumnje ispunjavaju obilježja krivičnih djela iz glave XVI Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, ukoliko to već nije učinjeno, iniciram hitno formiranje predmeta, a sve sa ciljem pravovremenog djelovanja Tužilaštva Bosne i Hercegovine i krivičnopravne zaštite integriteta Bosne i Hercegovine. U ispunjavanju osnovne dužnosti svakog tužioca u skladu sa članom 35. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, a kako prema utvrđenoj proceduri formiranja i signiranja spisa nisam u mogućnosti djelovati ex officio (odnosno sam otvoriti predmet), pozivam na preduzimanje potrebnih mjera u cilju provođenja istrage, u predmetu koji će u skladu sa Pravilnikom o TCMS biti dodijeljen nekom od tužilaca Tužilaštva Bosne i Hercegovine.

¹ Informacije preuzete 12. septembra 2025. godine sa: https://www.glassrpske.com/lat/novosti/politika/dodik-jasmina-cosic-dedovic-ne-moze-biti-kandidat-bih-za-sudiju-u-hagu-to-je-uvreda-za-srbe-i-srpsku/318006?fbclid=IwY2xjawMwsbpleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETE1Smx4eURRYWpPOWw0ODFPAR6_pRkcnQCXW06Dnb1QreUNznU23Krgkc8NxuYCSJOeoz4SWWJIGJ5KFD-Aw_aem_GMXok4BhMwf150ptihWn9w
https://www.slobodna-bosna.ba/vijest/155812/dodik_iskljuchiv_asmina_cosic_dedovic_ne_moze_predstavljati_bih_to_je_uvreda_za_srbe_i_rs.html?fbclid=IwY2xjawMwsYzleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETE1Smx4eURRYWpPOWw0ODFPAR4nHzFzHsBffzJ4N78yuCHpUPFzBK32qC1vcPE7rMiZ5ctqlbJnAxZLOgzGA_aem_y6HMtjknXiJN5917_01w7Q

² Informacije preuzete 12. septembra 2025. godine sa https://mvp.gov.ba/aktuelnosti/top_news/default.aspx?id=42207&template_id=16&pageIndex=1

14. Navedenu inicijativu je potpisalo više tužilaca, uključujući i S. U., tadašnju tužiteljicu Tužilaštva BiH.

15. Navedena inicijativa je objavljena kao vijest u brojnim bosanskohercegovačkim i stranim medijima.¹ Dotadašnja tužiteljica Tužilaštva BiH S. U. je 7. augusta 2022. godine imenovana za sudiju Suda BiH, a na dužnost je stupila 8. augusta 2022. godine.²

c) Okolnosti koje su prethodile krivičnom postupku

16. Narodna skupština Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Narodna skupština RS) na sedmoj posebnoj sjednici održanoj 21. juna 2023. godine usvojila je Zakon o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske. Osim toga, Narodna skupština RS je na osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine usvojila Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine. Nakon toga je visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: visoki predstavnik) Christian Schmidt 1. jula 2023. godine donio dvije odluke, i to Odluku kojom se sprečava stupanje na snagu Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske broj 15/23 i Odluku kojom se sprečava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj 14/23. U članu 5. obje navedene odluke je navedeno da one stupaju na snagu odmah po objavljivanju na službenoj stranici Ureda visokog predstavnika (u daljnjem tekstu: OHR) 1. jula 2023. godine. Istog dana kada su donesene navedene dvije odluke visoki predstavnik je donio i Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine kojom je dodat novi član 203a – neizvršavanje odluka visokog predstavnika. U članu 4. te odluke je navedeno da Zakon stupa na snagu 2. jula 2023. godine. Sve tri navedene odluke visokog predstavnika su objavljene u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 47/23 od 7. jula 2023. godine (vidi tač. 81–83. ove odluke). Informacije u vezi s navedenim odlukama visokog predstavnika su prenijeli i brojni bosanskohercegovački mediji.³

17. Apelant je 7. jula 2023. godine u svojstvu predsjednika Republike Srpske (u daljnjem tekstu: predsjednik RS) donio i svojeručno potpisao dva ukaza, i to: Ukaz o proglašenju Zakona o

izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske broj 01-020-3382/23, te Ukaz o proglašenju Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj 01-020-3396/23 (u daljnjem tekstu: sporni ukazi). Navedena dva ukaza su objavljena u "Službenom glasniku RS" broj 60/23 od 9. jula 2023. godine (vidi tač. 87. i 88. ove odluke).

d) Optužnica i zahtjev za izuzeće sutkinje J. Č. D.

18. Tužilaštvo BiH je 22. augusta 2023. godine optužilo apelanta i M. L. da su počinili krivično djelo neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz člana 203a stav (1) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZBiH), u vezi sa članom 54. navedenog zakona. Sutkinja za prethodno saslušanje J. Č. D. vratila je optužnicu na ispravku/dopunu, nakon čega ju je 11. septembra 2023. godine potvrdila. Apelant je 27. septembra 2023. godine podnio Sudu BiH zahtjev za izuzeće navedene sutkinje J. Č. D. (precizirano 28. septembra 2023. godine) na osnovu odredbe člana 29. tačka f) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPBiH).

19. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da je 29. septembra 2023. godine Opća sjednica Suda BiH donijela rješenje kojim je odbila kao neosnovan apelantov zahtjev za izuzeće sutkinje J. Č. D. U obrazloženju rješenja je navedeno da apelant kao podnosilac zahtjeva sumnju u nepristrasnost sutkinje za prethodno saslušanje J. Č. D. nalazi u činjenici da je ona prilikom vraćanja prvobitno podnesene optužnice prekršila odredbe procesnog zakona i da je takvim njenim postupanjem došlo do narušavanja jednakog tretmana stranaka u postupku u korist Tužilaštva BiH a na apelantovu štetu. U vezi s tim je Opća sjednica Suda BiH navela da je, suprotno apelantovim tvrdnjama, sutkinja za prethodno saslušanje, vršeci kontrolu formalnopravne urednosti optužnice, u smislu odredbi čl. 227. i 228. ZKPBiH u vezi sa članom 148. ZKPBiH, utvrdila postojanje određenih nedostataka zbog kojih nije bilo moguće odlučiti o optužnici. Na takav način, kako je istaknuto, nije sugerirala sadržaj optužnice niti je prejudicirala tužilačku odluku. Dalje je navedeno da je postupanje sutkinje J. Č. D. bilo usmjereno isključivo na što kvalitetnije i sveobuhvatnije preispitivanje optužnice s ciljem preciziranja kako radnje izvršenja (koja je u prvobitno dostavljenoj optužnici bila alternativno postavljena) tako i oblika krivične odgovornosti za koje se apelant tereti. Istaknuto je da navedena sutkinja takvim postupanjem nije prekoračila ovlaštenja iz ZKPBiH, već je postupala u apelantovom interesu u smislu da bude upoznat s tim za šta se tačno tereti optužnicom. S obzirom na navedeno, zaključeno je da je postupanje sutkinje za prethodno saslušanje u konkretnom slučaju bilo profesionalno, nezavisno i objektivno, te zasnovano na zakonskim ovlaštenjima. Pri tome je navedeno da apelantovi navodi ne predstavljaju objektivne razloge koji bi upućivali na pristrasnost sutkinje J. Č. D. koji bi njeno postupanje doveli u razumnju sumnju i opravdali primjenu člana 29. tačka f) ZKPBiH.

20. Nakon potvrđivanja optužnice došlo je do višestrukih odgađanja ročišta za glavni pretres, a potom i do razdvajanja postupka u odnosu na optuženog M. L.

e) Zahtjevi za izuzeće sutkinje S. U.

21. Nakon odluke Suda BiH o razdvajanju postupka apelantov branilac je podnio zahtjev za izuzeće osam sudija, uključujući i postupajućeg sudiju, zbog čega je i to ročište odgođeno za 5. februar 2024. godine. Na osnovu odluke Komisije za presnagaciju predmeta Odjela I i Odjela II Suda BiH, 2. februara 2024. godine izvršena je izmjena postupajućeg sudije pojedinca tako što je umjesto dotadašnjeg sudije M. S., zbog njegovog skorijeg odlaska u penziju, predmetom zadužena sutkinja S. U. O toj činjenici stranke i apelantov branilac upoznati su na ročištu za početak glavnog pretresa održanom 5. februara 2024. godine, na kojem je apelantov branilac podnio zahtjev za izuzeće nove postupajuće sutkinje iz razloga propisanih članom

¹ Preuzeto 1. septembra 2025. godine sa: <https://www.klix.ba/vijesti/bih/tuzioci-zatrazili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodika/211016045>

<https://avaz.ba/vijesti/bih/689451/tuzilastvo-bih-formiralo-novi-predmet-protiv-milorada-dodika>

<https://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=449627>

<https://dnevni.ba/clanak/drzavni-tuzitelj-taze-pokretanje-istrage-protiv-dodika-hoce-li-biti-uhicen>

<https://istraga.ba/pobuna-u-tuzilastvu-bih-cetnaest-drzavnih-tuzilaca-od-gordane-tadic-trazilo-procesuiranje-milorada-dodika-ona-obmanula-javnost-da-je-formirala-predmet/>

<https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2021/10/16/tuzioci-zatrazili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodika>

<https://n1info.ba/vijesti/hoceli-dodik-bit-procesuiran-ima-li-imunitet-ili-ne/>

<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/drzavni-tuzitelj-taze-otvaranje-istrage-protiv-dodika-20211016>

<https://www.facebook.com/share/v/19uGAR9FBA/>

<https://ba.voanews.com/a/tuzilastvo-bih-predmet-milorad-dodik/6275037.html>

<https://www.vecernji.ba/vijesti/tuziteljstvo-bih-formiralo-novi-predmet-protiv-milorada-dodika-1531995>

<https://www.bl-portal.com/novosti/tuzioci-zatrazili-formiranje-predmeta-protiv-milorada-dodika-evo-zbog-cegadmeta-protiv-milorada-dodika-razlog-istupi-u-medijima/>

² Informacija preuzeta 3. septembra 2025. godine sa <https://pravosudje.ba/vstvfo-api/vijest/download/93919>

³ <https://n1info.ba/vijesti/procitajte-izmijenjene-odredbe-krivicnog-zakona-bih-koje-je-nametnuo-schmidt/> <https://www.slobodnaevropa.org/a/schmidt-dodik-odluka-rs-ohr-ustavni-sud/32485009.html> <https://www.federalna.ba/christian-schmidt-0hpii>

29. tačka f) ZKPBiH. Postupajuća sutkinja S. U. je na ročištu od 5. februara 2024. godine obavijestila sve prisutne da je upoznata sa sadržajem prethodnih ročišta u tom predmetu, uključujući i procesnu odluku o razdvajanju predmeta u odnosu na optuženog M. L. Osim toga, obavijestila je prisutne da je upoznata sa činjenicom da je branilac optuženog M. L. podnio prijedlog za spajanje postupka s postupkom koji se vodi protiv apelanta, da Sud BiH još nije donio odluku o tom prijedlogu i da će ona biti donesena u skladu sa članom 25. ZKPBiH jer nije vezana za procesni rok. I pored podnesenog zahtjeva apelantove odbrane za izuzeće postupajuće sutkinje S. U., Sud BiH je na ročištu od 5. februara 2024. godine donio odluku o čitanju optužnice, nakon čega je započeo glavni pretres u tom predmetu u odnosu na apelanta. Postupajuća sutkinja S. U. je smatrala da je u konkretnom slučaju postojala opasnost od odlaganja iz člana 29. tačka f) ZKPBiH. Navedeno je argumentirano okolnošću da je od održanog ročišta za izjašnjenje o krivici prošlo više od tri mjeseca, te da glavni pretres do 5. februara 2024. godine još nije bio započeo, iako je bio zakazivan šest puta. Stoga je ocijenjeno da je u smislu prava na suđenje u razumnom roku bilo neophodno spriječiti da bilo koji od učesnika odugovlači postupak, a istovremeno ispoštovati pravo optuženog apelanta da bez odlaganja bude obaviješten o prirodi i razlozima optužbe protiv njega.

22. Odlučujući o zahtjevu apelantovog branioca za izuzeće sutkinje S. U. (od 5. februara 2024. godine, dopunjenog 7. i 13. februara 2024. godine), Opća sjednica Suda BiH je donijela Rješenje broj Su-10-105/24 od 20. februara 2024. godine kojim je taj zahtjev odbijen kao neosnovan.

23. U obrazloženju tog rješenja je navedeno da se izuzeće sutkinje S. U. traži iz više razloga sumiranih u sljedećem: i) čitanje optužnice samo u odnosu na apelanta kao vid neprimjerenog miješanja sudije u sadržaj optužnice, kao i problematiziranje čitanja optužnice nakon što je podnesen prijedlog za izuzeće sudije, ii) neobavješćavanje o imenu sudije koji je preuzeo predmet u kontekstu (ne)mogućnosti prigovaranja sastavu suda, iii) politička pristrasnost sutkinje S. U. zbog činjenice da je u periodu od 1998. do 2002. godine obavljala funkciju zamjenika ministra finansija na koju ju je imenovala politička partija SDA koja u svom političkom programu sadrži i volju da se ukine Republika Srpska, iv) postupanje sutkinje S. U. u vrijeme dok je bila tužiteljica u Tužilaštvu BiH kada se zajedno s još 14 drugih tužilaca zalagala za apelantovo procesuiranje zbog njegovih navodnih najava rušenja institucija Bosne i Hercegovine, zbog čega navedena sutkinja ima predrasude prema apelantu i v) pitanje nacionalne/bošnjačke pripadnosti sutkinje S. U. u kontekstu multietničkog sastava Suda BiH, te u vezi s tim nacionalnog sastava Komisije za presignaciju predmeta koja je odredila postupajućeg sudiju u tom predmetu.

24. U odnosu na prvi razlog, Sud BiH je naveo da činjenica da je sutkinja S. U. na ročištu održanom 5. februara 2024. godine pozvala tužioce da pročitaju optužnicu u dijelu koji se odnosi na apelanta, koji je "ostao" u predmetu nakon što je prethodno doneseno rješenje o razdvajanju postupka u odnosu na drugooptuženog M. L., predstavlja uobičajeno postupanje suda u istovjetnim situacijama. Takvo postupanje je, prema stavu Opće sjednice Suda BiH, opravdano, posebno kada se ima u vidu da se činjenično, uz preambulu (uvod) optužnica sastoji od dvije odvojene tačke, pri čemu se samo tačka 1. odnosi na apelantove radnje, što je posebno vidljivo uvidom u pravnu ocjenu – kvalifikaciju krivičnog djela za koje se optužnicom tereti. Čitanje činjeničnih navoda optužnice u odnosu na optuženu osobu u odnosu na koju je odlukom suda krivični postupak razdvojen predstavljalo bi, prema ocjeni Suda BiH, nepotrebno odugovlačenje a sve s aspekta cjelishodnosti, efikasnosti i ekonomičnosti. U vezi s tim je navedeno i da se treba imati u vidu

da je u konkretnom slučaju optužnica potvrđena prije skoro pet mjeseci te da do tada nije pročitana.

25. U odnosu na drugi razlog apelantove odbrane navedeno je da zakonom nigdje nije propisana obaveza postupajućeg sudije da informira stranke i odbranu o sastavu suda u bilo kojoj fazi postupka, prije nego što sudija preduzme bilo koju radnju u okviru svoje nadležnosti. U vezi s tim je navedeno da je apelantova odbrana prvom prilikom saznala za postupanje sutkinje S. U., odnosno kad je informirana o izmjeni u odnosu na ranije postupajućeg sudiju, te da je iskoristila svoje zakonsko pravo i zatražila njeno izuzeće.

26. U odnosu na raniji politički angažman sutkinje S. U. navedeno je da nije obrazloženo na koji način ta okolnost predstavlja okolnost koja izaziva razumnu sumnju u nepristrasnost sudije. U vezi s tim je istaknuto da je navedena sutkinja s pozicije pomoćnika ministra finansija razriješena 2001. godine, tj. prije više od 20 godina, nakon čega je njen radni angažman isključivo vezan za rad u pravosuđu, pri čemu je 2022. godine odlukom VSTV-a imenovana za sutkinju Suda BiH.

27. U odnosu na navode iz zahtjeva koji se tiču davanja podrške inicijativi tužioca Tužilaštva BiH (Dž. P.) za otvaranje predmeta u pogledu apelantovih najava o rušenju ustavnopravnog poretka Bosne i Hercegovine, Opća sjednica Suda BiH je navela da ta činjenica ne znači da sutkinja S. U. ima bilo kakve predrasude prema apelantu. U vezi s tim je istaknuto da je tužiočevo osnovno pravo i osnovna dužnost, u skladu sa članom 35. ZKPBiH, otkrivanje i gonjenje učinilaca krivičnih djela koja su u nadležnosti Suda BiH. Stoga je zaključeno da samo postupanje sutkinje S. U. u vrijeme dok je obnašala dužnost tužioca nema utjecaja na njeno postupanje u konkretnom krivičnom predmetu.

28. Konačno, u odnosu na navode o nacionalnoj pripadnosti sutkinje S. U. navedeno je da ta okolnost sama po sebi ne može biti od utjecaja na vršenje sudijske funkcije. U vezi s tim je navedeno da je predmet presigniran navedenoj sutkinji na osnovu odluke Komisije za presignaciju predmeta Odljela I i Odljela II Krivičnog odjeljenja Suda BiH zbog skorog odlaska u penziju sudije M. S., i to prema utvrđenim pravilima za postupanje u takvim situacijama (Pravilnik o sistemu za automatsko upravljanje predmetima u sudovima). O tome su, kako je navedeno, upoznati stranke i branilac. Također je navedeno i da svaki sudija, pa tako i S. U., kao nosilac pravosudne funkcije ima obavezu da u svakom predmetu koji mu je dodijeljen u rad postupa savjesno i da se u svom radu rukovodi načelom nepristrasnosti u skladu s pravilima Kodeksa sudijske etike i sudijskom zakletvom. Sudija je, kako je istaknuto, u obavezi obavljati svoju funkciju na način da sve strane u postupku tretira bez favoriziranja, pristrasnosti i predrasuda, te da odluke donosi na osnovu predočenih činjenica i dokaza, kako je sutkinja S. U. i postupila.

29. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom 6. marta 2024. godine Sud BiH je donio rješenje o spajanju postupka protiv optuženog apelanta i M. L. u jedinstven postupak koji će se provesti pod brojem S1 2 K 046070 23 K.

30. Apelantov branilac ponovo je na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom 9. oktobra 2024. godine usmeno na zapisnik izložio zahtjev za izuzeće postupajuće sutkinje S. U. u smislu člana 29. tačka f) ZKPBiH. U pristrasnost sutkinje S. U. sumnja se, kako je to navedeno, zbog povrede prava na odbranu uslijed događaja nastalih u toku tog ročišta za glavni pretres jer je insistirala na nastavku glavnog pretresa.

31. Rješenjem vanpretresnog vijeća Suda BiH broj S1 2 K 046070 24 Kv 2 od 10. oktobra 2024. godine odbačen je kao nedopušten apelantov zahtjev za izuzeće sutkinje S. U. podnesen 9. oktobra 2024. godine. U obrazloženju rješenja je navedeno da je zahtjev podnesen nakon početka glavnog pretresa (u fazi izvođenja dokaza), zbog čega je u skladu sa članom 32. stav (4)

ZKPBiH apelantov zahtjev odbačen. Pri tome je navedeno da apelant i njegov branilac imaju mogućnost da u eventualnoj žalbi na presudu iznesu prigovore pristrasnosti.

f) Osporene presude

32. Presudom Suda BiH (koju je donijela sutkinja S. U.) broj S1 2 K 046070 23 K od 26. februara 2025. godine (u daljnjem tekstu: prvostepena presuda) apelant je proglašen krivim što je:

U vremenskom periodu od 1. do 9. jula 2023. godine u Banja Luci, svjestan i znajući da je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu, Christian Schmidt, donio odluku kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj 14/23 od 1. jula 2023. godine, koji Zakon je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine i odluku kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske broj 15/23 od 1. jula 2023. godine, koji Zakon je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na sedmoj posebnoj sjednici održanoj 21. juna 2023. godine, sa kojima je prethodno bio upoznat i protivno tome preduzimao službene radnje u cilju nastavka zakonodavnog postupka, a ne primjenjujući i ne provodeći navedene odluke Visokog predstavnika i to:

2. (tačka 1. optužnice)

Milorad Dodik, kao službena osoba u instituciji Republike Srpske, u svojstvu predsjednika Republike Srpske, koristeći ovlasti propisane članom 80. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj: 21/1992, 28/1994 - Amandmani XXVI- XLIII, 8/1996 - Amandmani XLIV-LI, 13/1996 - Amandman LII, 15/1996 - ispr., 16/1996 - Amandman LIII, 21/1996 - Amandmani LIV-LXV, 21/2002 - Amandmani LXVI-XCII, 26/2002 - ispr., 30/2002 - ispr., 31/2002 - Amandmani XCIII-XCVIII, 69/2002 - Amandmani XCIX-CIII, 31/2003 - Amandmani CIV i CV, 98/2003 - Amandmani CVI-CXII, 115/2005 - Amandman CXIV, 117/2005 - Amandmani CXV-CXXI i 48/2011 - Amandman CXXII i "Sl. glasnik BiH", br. 73/2019 - odluka US BiH) donio Ukaz o proglašenju Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, broj: 01-020- 3382/23 od 07.07.2023. godine, na način da je isti svojeručno potpisao, koji Zakon je usvojila Narodna skupština Republike Srpske na sjednici održanoj 21.06.2023. godine i na taj način ne primjenjujući i ne provodeći odluku Visokog predstavnika Christian Schmidta, broj: 15/23 od 1.7.2023. godine, koja odluka je stupila na snagu tog datuma, a kojom se obustavlja zakonodavni postupak donošenja navedenog Zakona, kao i Ukaz o proglašenju Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: 01-020-3396/23 od 7.7.2023. godine, koji Zakon je usvojila Narodna skupština Republike Srpske na sjednici održanoj dana 27.6.2023. godine i na taj način ne primjenjujući i ne provodeći odluku Visokog predstavnika Christian Schmidta, broj: 14/23 od 1.7.2023. godine koja odluka je stupila na snagu tog datuma, kojom se obustavlja zakonodavni postupak donošenja navedenog Zakona, a koje odluke Visokog predstavnika su objavljene u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", broj: 47/23 od 7.7.2023. godine, iako je bio svjestan da su Odluke Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini obvezujuće u skladu sa ovlaštenjima koja su mu data članom V Anexa 10 Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članom II.Id) navedenog Sporazuma, a sve u namjeri da se navedene odluke Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu ne primijene i ne provedu, obzirom da je za primjenu i provedbu ovih odluka bilo potrebno uzdržavanje od daljnjeg zakonodavnog postupanja, nakon čega je optuženi navedene Ukaze prosljedio u Javnu ustanovu "Službeni glasnik Republike Srpske" radi njihove objave i potom stupanja na snagu navedenih Zakona, a koje posljedice je i htio.

33. U izreci presude Sud BiH je naveo da je apelant prethodno opisanim radnjama počinio krivično djelo neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz člana 203a stav (1) KZBiH, zbog čega je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine. Na osnovu člana 203a stav (4) apelantu je izrečena mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika Republike Srpske u trajanju od šest godina od dana pravosnažnosti presude, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja te mjere sigurnosti.

34. U obrazloženju je navedeno da je završna riječ odbrane sadržavala 22 poglavlja, te da je u 17. poglavlju apelantov branilac detaljno razradio pitanje proceduralnih propusta u toku postupka, posebno se fokusirajući, između ostalog, i na tezu da optužnicu nije potvrdio "nepristrasan" sud. Hronološki je ukazano na apelantove pismene i usmene zahtjeve za izuzeće preciziranih tužilaca, sudskog vještaka i sudija u tom predmetu. U vezi s tim, Sud BiH je naveo da je tokom cijelog postupka i u svakoj svojoj odluci vodio računa o načelu nepristrasnosti suda. U odnosu na apelantov prigovor kršenja odredbe člana 251. ZKPBiH, Sud BiH je istakao da je u toku glavnog pretresa u više navrata došlo do odgađanja pretresa u trajanju dužem od trideset dana (između ročišta održanih 6. marta 2024. i 17. aprila 2024. godine; 22. maja 2024. i 17. jula 2024. godine; 17. jula 2024. i 28. augusta 2024. godine). S obzirom na ranije datu saglasnost stranaka i branilaca da se do tada provedeni dokazi ne provode iznova, Sud BiH je na pretresima održanim 17. aprila 2024. godine, 17. jula 2024. godine i 28. augusta 2024. godine donio odluku da glavni pretres formalno počinje iznova u smislu odredbe člana 251. stav (2) ZKPBiH. Pri tome je konstatirano da se do tada saslušani svjedoci neće ponovo pozivati i saslušavati, nego će se koristiti iskazi koje su prethodno dali u tom postupku, kao i materijalni dokazi koji su izvedeni tokom glavnog pretresa. Zbog proteka perioda dužeg od 30 dana između ročišta održanih 5. decembra 2024. godine i 29. januara 2025. godine, u smislu odredbe člana 251. stav (2) ZKPBiH, nakon izjašnjenja stranaka i branilaca, Sud BiH je na nastavku pretresa održanom 29. januara 2025. godine donio rješenje da glavni pretres formalno počinje iznova. Određeno je da se do tada provedeni dokazi neće ponovo izvoditi, odnosno neće se ponovo pozivati svjedoci Tužilaštva BiH, nego će se koristiti njihovi iskazi dati na glavnim pretresima od 6. marta 2024. godine, 17. aprila 2024. godine i 13. novembra 2024. godine. Također je određeno da se neće ponovo pozivati ni svjedoci apelantove odbrane, nego će se koristiti njihovi iskazi dati na glavnim pretresima od 17. jula 2024. godine i 28. augusta 2024. godine. Na statusnoj konferenciji održanoj 30. decembra 2024. godine Sud BiH je od Tužilaštva BiH i branilaca optuženih zatražio da se izjasne u pogledu saglasnosti za protek roka od 30 dana. Sud BiH je 15. januara 2025. godine primio izjašnjenje apelantovog branioca u kojem obavještava sud da apelant i njegov branilac nisu saglasni da se ranije izvedeni dokazi ne izvode ponovo, nego traže da glavni pretres počne iznova, čitanjem optužnice Tužilaštva BiH od 22. augusta 2023. godine. U vezi s tim je navedeno da se apelantov branilac pozvao na procesna prava koja pripadaju apelantu kao optuženom, kao i na načelo neposrednosti i javnosti, navodeći da je načelo javnosti ključno za stvaranje povjerenja u čitav pravosudni sistem, pa tako i u Sud BiH. Osvrnuo se i na činjenicu da je Sud BiH u toku postupka odbio određen broj dokaza koje je predložila odbrana, a koji se tiču pravnog statusa visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini uopće, kao i statusa Christiana Schmidta. U odnosu na te apelantove navode, Sud BiH je prije svega istakao da je tokom trajanja glavnog pretresa zabilježen veći broj odgoda zbog kojih je dinamika suđenja bila narušena iz objektivnih razloga, a što je dovelo do diskontinuiteta u radu, te da su razlozi za odgodu pretresa bili različite prirode. Zbog toga je Sud BiH istakao da se suđenje nije moglo odvijati planiranim tempom, odnosno svake

sedmice, a što je za posljedicu imalo duže trajanje postupka. Zbog ranije ukazane činjenice davanja prethodne saglasnosti stranaka u postupku u tri navrata za protek roka od 30 dana, Sud BiH je ocijenio kao neosnovan zahtjev odbrana optuženih da se svi dokazi ponovo izvedu. U vezi s tim je navedeno da je Sud BiH imao u vidu prava optuženih na suđenje u razumnom roku, kao i načelo efikasnosti i ekonomičnosti postupka. Takvom odlukom Suda BiH, kako je navedeno, ni na koji način nije povrijeđeno pravo optuženih na pravično suđenje, niti načela neposrednosti, javnosti i "jednakosti oružja", na koja se pozvao apelantov branilac, niti su optuženi na bilo koji način dovedeni u nepovoljniji položaj. Pri tome je navedeno da je sud dužan u toku postupka voditi računa o pravima optuženih, kao i o pravima svjedoka, te paziti na obavezu da se svjedoci ne izlažu nepotrebnim saslušanjima, a što bi se u konkretnom slučaju i desilo jer su pojedini svjedoci više puta pozivani u Sud BiH kako bi svjedočili u tom predmetu. Također je ukazano i da bi ponovno pozivanje svjedoka pred Sud BiH, kao i ulaganje materijalne dokumentacije samo prouzrokovalo dodatne troškove. S obzirom na navedeno, Sud BiH je zaključio da je jedini razlog takvog zahtjeva odbrane usmjeren na odugovlačenje krivičnog postupka, što za Sud BiH nije prihvatljivo. Osim toga, Sud BiH je istakao da je navedeni zahtjev za ponavljanje postupka podnesen, između ostalog, kako bi bilo zadovoljeno načelo javnosti. U vezi s tim je Sud BiH naveo da je tokom cijelog trajanja postupka javnost bila uključena, odnosno da Sud BiH nikada nije u smislu člana 235. ZKPBiH donio procesnu odluku o isključenju javnosti s dijela ili cijelog glavnog pretresa. Spuštanje paravana ispred prostora predviđenog za publiku u sklopu sudnice u kojoj se glavni pretres odvijao, prema ocjeni Suda BiH, predstavljalo je samo mehanizam kojim je realizirano pravo i obaveza postupajućeg sudije da udalji iz sudnice sve one koji narušavaju red kako bi se suđenje odvijalo neometano. Na takav način je onemogućen apelantov kontakt s publikom, koji joj je konkludentnim radnjama (pokretima ruke, okretanjem u pravcu publike i sl.) signalizirao da ustane, što je publika nakon datih uputa i učinila, ustajući i glasno izražavajući negodovanje. Sud BiH je naveo da je, s ciljem ispunjenja dužnosti da se stara o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda, u više navrata tokom trajanja glavnog pretresa upozoravao prisutne na obavezu da se pristojno ponašaju i da ne ometaju rad suda, konstatirajući uočena neprimjerena postupanja na zapisnik o glavnom pretresu. Istaknuto je da je Sud BiH, u više navrata, upozorio kako apelanta tako i njegovog branioca da neće tolerirati držanje političkog govora u sudnici. Također je navedeno da je zadovoljeno i načelo neposrednosti i jednakosti strana u postupku u skladu s odredbama ZKPBiH, zbog čega su ti navodi ocijenjeni kao neosnovani.

35. Dalje je ukazano da je apelantova odbrana predložila izvođenje materijalnih dokaza koji se nalaze u sudskom spisu, a koji su dostavljeni kao prilog apelantovog zahtjeva za izuzeće tada postupajućeg sudije M. S. i sutkinje S. U. za potrebe odlučivanja Opće sjednice Suda BiH. Radilo se o dokazima, tj. izjavama visokog predstavnika, federalnog ministra unutrašnjih poslova, ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, stranih ambasadora te predsjednika Suda BiH o apelantu. Sud BiH je navedeni apelantov prijedlog odbio cijeneći da novinski članci i tekstovi u njima ne mogu biti dokaz u krivičnom postupku. U vezi s tim je navedeno da je ocjena Suda BiH (a što je u skladu i sa sudskom praksom apelacionog vijeća Suda BiH) da novinski članci i tekstovi predstavljaju mišljenje njihovog autora, zbog čega se ne može smatrati da su zasnovani na autentičnim i provjerenim informacijama ili činjenicama te ne mogu biti pouzdan dokaz.

36. Zatim je navedeno da su odluke visokog predstavnika od 1. jula 2023. godine objavljene u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 47/23 od 7. jula 2023. godine. Dalje je istaknuto da navedene odluke visokog predstavnika, koje su

objavljene na službenoj internetskoj stranici OHR-a www.ohr.int, predstavljaju zvanične i autentične dokumente, kao i da službena internetska stranica OHR-a predstavlja zvanični izvor javnosti za odluke visokog predstavnika koje se objavljuju na toj internetskoj stranici. Osim toga je ukazano i da autentičnost službene internetske stranice OHR-a dodatno dokazuje i sama činjenica da je stupanje na snagu određenih odluka i zakona vezano uz njihovo objavljivanje na službenoj internetskoj stranici OHR-a. Samo objavljivanje na službenoj internetskoj stranici OHR-a od 1. jula 2023. godine prethodilo je objavljivanju u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", a samo stupanje na snagu zakona vezano je uz objavljivanje na službenoj internetskoj stranici OHR-a, a ne u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

37. Sud BiH je odbio kao neosnovan prigovor branilaca optuženih koji se tiče ovlaštenja visokog predstavnika Christiana Schmidta, načina objavljivanja njegovih odluka, kao i bonskih ovlaštenja. U vezi s tim, Sud BiH se referirao na stavove zauzete u tački 72. Odluke Ustavnog suda broj U-27/22 od 23. marta 2023. godine (dostupna na www.ustavnsud.ba). U odnosu na pravna pitanja koja se odnose na legitimnost visokog predstavnika i njegova ovlaštenja da nameće zakone u Bosni i Hercegovini, Sud BiH je istakao da u potpunosti prihvata stavove iz "presuda" Ustavnog suda koje su konačne i obavezujuće, te odluke Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud), a posebno u predmetu *Berić i drugi protiv Bosne i Hercegovine* (tač. 26–28). Dalje je navedeno da je 27. maja 2021. godine Upravni odbor Vijeća za provedbu mira "zvanično imenovao" Christiana Schmidta za visokog predstavnika. Postupajući po zahtjevu Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira da u skladu s tim obavijesti generalnog sekretara UN-a, prethodni visoki predstavnik dr. Valentin Inzko je 3. juna 2021. godine uputio pismo generalnom sekretaru UN-a Antoniju Guterresu kojim ga je informirao o odluci Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira da zvanično imenuje Christiana Schmidta. Zatim je Sud BiH istakao da se "Odluka Ustavnog suda broj U-15/21 od 14. jula 2022. godine odnosi na gotovo identičnu pravnu situaciju u pogledu ovlaštenja visokog predstavnika Christiana Schmidta da donosi Odluku o dopuni Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i Zakon o neprimjenjivanju takve odluke visokog predstavnika koji je donijela Narodna skupština RS". S obzirom na navedeno, zaključeno je da je Christian Schmidt legalno izabran visoki predstavnik i da je, prema Aneksu X Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Aneks X), relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a i Bonskog deklaraciji, imao ovlaštenja da intervenira u pravni sistem Bosne i Hercegovine, pri čemu tada supstituirao domaće vlasti djelujući kao vlast Bosne i Hercegovine i da se zakon koji on donese mora smatrati zakonom Bosne i Hercegovine.

38. Cijeneći sve izvedene dokaze, Sud BiH je utvrdio da je apelant počinio krivično djelo jer kao službena osoba u institucijama Republike Srpske nije primijenio i proveo odluke visokog predstavnika. U vezi s tim je prvenstveno utvrdio apelantov status te zaključeno da je u inkriminiranom periodu nesporno obavljao dužnost predsjednika Republike Srpske. Kada je riječ o radnji izvršenja kao bitnom obilježju krivičnog djela, Sud BiH je istakao da je svjedokinja J. P. B. na okolnosti koje su prethodile potpisivanju spornih ukaza navela određene aktivnosti koje su se preduzimale u Službi predsjednika RS. U tom smislu je ta svjedokinja navela da je na zahtjev predsjednika organiziran niz sastanaka koji su održani u Kabinetu predsjednika, na kojem su bili prisutni predsjednik Vlade RS i ministri u Vladi RS (koji su pravnici po struci), profesor ustavnog prava S. K., ministri Ž. B. i M. B., zatim predsjednik Narodne skupštine RS, savjetnici predsjednika Republike Srpske, predstavnici Republike Srpske u institucijama Bosne i Hercegovine, srpski član Predsjedništva Ž. C., te mnogi profesori ustavnog prava. Sud BiH je ukazao da je ta

svjedokinja pojasnila da su navedeni sastanci s relevantnim pravnim stručnjacima održavani kako bi oni dali adekvatnu analizu/ekspertizu navedenih tema i kako bi se predsjedniku Republike Srpske u konačnici dao zaključak da li treba da potpiše predmetne ukaze. Zatim je Sud BiH naveo da je apelant u svojstvu svjedoka istakao da je u razgovoru sa savjetnicima zaključeno da je odluka Christiana Schmidta, prema njihovom viđenju, nelegalna, nepotrebna, te da nije objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine". Apelant je istakao da je sporne ukaze potpisao dan prije nego što mu je predložen "Službeni glasnik" u kojem su objavljene odluke visokog predstavnika, te dodao da je prema Ustavu i zakonima jedini zakonodavac na nivou Bosne i Hercegovine Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine i da sve odluke koje se primjenjuju u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine moraju biti objavljene u "Službenom glasniku". Dalje je navedeno da je apelant istakao da su mu savjetnici prenijeli da mu, ukoliko se ne odluči da potpiše ukaze, prema odredbama Krivičnog zakona Republike Srpske prijeti kazna zatvora u trajanju od 12 godina, te da nema nijednog pravnog razloga da to ne učini. Prema apelantovim riječima, on kao predsjednik Republike Srpske predstavlja dio zakonodavnog procesa, ali ne može utjecati na donošenje zakona i da to jedino čini Narodna skupština RS. Istakao je da je imao mogućnost da zakone vrati Narodnoj skupštini RS, ali odlučujući razlog zašto to nije učinio je bio taj što je Vijeće naroda, koje je uvijek iskazivalo vitalni interes, najčešće Bošnjački klub, dalo saglasnost da zakoni mogu da stupe na snagu. Apelant je pojasnio da u slučaju da je bilo izraženo mišljenje Bošnjačkog kluba ili bilo kojeg kluba u Vijeću naroda da postoje elementi ugrožavanja, ne bi potpisao ukaze, dodajući na kraju da od predsjednika Narodne skupštine RS dobija zakon na potpis samo onda kada je prošao kompletnu proceduru.

39. Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da u toku postupka apelantova sposobnost da shvati značaj djela koje je počinio i upravlja svojim postupcima ničim nije dovedena u pitanje, Sud BiH je zaključio da su se u konkretnom slučaju u apelantovim radnjama stekla sva obilježja krivičnog djela neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz člana 203a stav (1) KZBiH, te ga je proglasio krivim za to krivično djelo. Apelantovi navodi izneseni u završnoj riječi da se u konkretnom slučaju radi o politički montiranom procesu i njegovom političkom progono, te da je cijeli postupak vođen s ciljem da se on eliminiše iz politike odbijeni su kao neosnovani. Pri tome je navedeno da je apelant u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio sposoban za rasuđivanje i u mogućnosti da razumije značaj svojih radnji, kao i da je potpuno sposoban da donosi odluke i da shvati njihov značaj. Sud BiH nije prihvatio tvrdnju odbrane da je apelant morao potpisati spome ukaze o objavi zakona u "Službenom glasniku Republike Srpske" jer ga na to obavezuje član 80. stav 4. Ustava Republike Srpske. Sud BiH je istakao da takvu apelantovu tvrdnju opovrgavaju izvedeni dokazi. Upravo suprotno, Sud BiH je istakao da je apelant bio u obavezi da zahtijeva od Narodne skupštine RS ponovno odlučivanje o zakonima o kojima je prethodno visoki predstavnik donio odluke kojima se sprečava njihovo stupanje na snagu. U prilog činjenici da je apelant zaista znao da je Odluka visokog predstavnika sa Zakonom objavljena i da je bio upoznat sa sadržajem tog zakona, Sud BiH je ukazao na apelantov govor s Kozare (2. jula 2023. godine), koji je reproduciran na glavnom pretresu od 13. novembra 2024. godine, a u kojem je u relevantnom dijelu navedeno:

[...] Ali vama ću reći, oni prave okvir da bi evo nas, prvo, prije svega mene, doveli u sarajevske kazamate da mi tamo Sude. Zato je kao Šmit promijenio Zakon o krivičnom postupku i rekao da svako urušavanje kao po njemu ustavnog poretka, znači kazna 6 godina zatvora. E to znači kad Milorad Dodik potpiše ukaz da će se proglasiti zakoni koje je on jučer ukinuo, da će onda oni

krenuti na Milorada Dodika, evo ga... i onda me tamo poslati kod nekog muslimanskog tužioca, koji će me prosljediti kod muslimanskog sudije, da mi odrežu najveću kaznu, a neki opet izdajnici među nama će tome aplaudirati jer sam ja kriminalac koji zaslužuje da budem zatvoren, po njima. [...] Mi ćemo proglasiti važećim te zakone, a onda ćemo krenuti vjerovatno u procedure pred Sudom, otići ćemo na Parlament, donijet ćemo odluku o neprihvatanju nadležnosti Suda, Tužilaštva i SIPA-e na prostoru Republike Srpske. [...]

40. Osim citiranog apelantovog govora s Kozare od 2. jula 2023. godine, Sud BiH je naveo da apelantova svijest i znanje o tome da je visoki predstavnik 1. jula 2023. godine donio odluke kojima se sprečava stupanje na snagu dva zakona proizlazi i iz iskaza svjedokinje J. P. B. koja je na upit Suda BiH šta je bio razlog održavanja sastanaka apelanta s velikim brojem profesora, eksperata i savjetnika potvrdila da su to bila njihova saznanja iz medija da je Christian Schmidt donio dvije odluke sa zakonima od 1. jula 2023. godine, zbog čega je angažiran veći broj eksperata kako bi se razmotrilo pitanje da li predsjednik Republike Srpske treba da potpiše ukaze.

41. Dakle, Sud BiH je zaključio da je apelant bio svjestan da je kao službena osoba, postupajući u svojstvu predsjednika Republike Srpske, donio dva ukaza u namjeri da se odluke koje je donio visoki predstavnik ne primijene i ne provedu, iako je bio svjestan da su odluke visokog predstavnika obavezujuće, nakon čega su navedeni ukazi objavljeni u "Službenom glasniku Republike Srpske", a koje posljedice je i htio, postupajući s direktnim umišljajem. Imajući u vidu navedeni zaključak, Sud BiH nije prihvatio tezu odbrane iznesenu u završnoj riječi da je apelant postupao u pravnoj/stvarnoj zabludi. Isto tako su kao potpuno neosnovane ocijenjene i apelantove tvrdnje da se u konkretnom slučaju radi o "beznačajnom djelu". Nasuprot tvrdnjama apelantove odbrane, ocijenjeno je da su upravo priroda i težina krivičnog djela kojim je apelant mogao ugroziti pravnu sigurnost građana Bosne i Hercegovine, način izvršenja djela i apelantova namjera da nakon stupanja na snagu spornih zakona onemogući djelovanje državnih institucija na prostoru Republike Srpske, kao i okolnost da je pri tome postupao s direktnim umišljajem faktori koji utječu na zaključak suda da radnje koje je preduzeo apelant ni u kojem slučaju ne predstavljaju beznačajno djelo.

42. Isto tako je navedeno da su neosnovani i navodi odbrane o nepostojanju štetne posljedice, kao i statusa oštećenog. Sud BiH je ponovio da je apelant preduzetim radnjama mogao ugroziti pravnu sigurnost građana Bosne i Hercegovine na način da je neobjavljivanjem presuda Ustavnog suda Bosne i Hercegovine građanima entiteta Republika Srpska mogao onemogućiti pristup informiranju o pravnim stavovima i odlukama najviše pravosudne instance na nivou države. Činjenica da je navedena posljedica u konkretnom slučaju izostala, kako je to istaknuto, nije od značaja za zaključak suda da je apelant svojim radnjama iskazao da želi njihovo nastupanje. To bi, kako je navedeno, u krajnjem slučaju imalo nesagledive reperkusije i dovelo do slabljenja pravne države. Sud BiH je naveo da nije mogao zanemariti činjenicu da bi apelantovim postupanjem, da ono nije spriječeno (ali ne voljom samog apelanta), bio oštećen neodređen, veći broj građana entiteta Republika Srpska i države Bosne i Hercegovine.

43. U odnosu na apelantov prigovor da 7. jula 2023. godine kada je potpisao dva sporna ukaza krivično djelo nije postojalo a da su dopune KZBiH stupile na snagu 8. jula 2023. godine u smislu Jedinistvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, Sud BiH je naveo da se to odnosi samo na zakone koje je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine a ne i na zakone koje je donio visoki predstavnik. U vezi s tim je navedeno da stav 2. člana 1. Jedinistvenih pravila predstavlja samo preporuku, a ne obavezu, te

da je visoki predstavnik supstituirajući domaće vlasti donio i javno objavio Zakon o izmjenama o dopunama KZBiH, koji je objavljen na službenoj internetskoj stranici OHR-a a stupio na snagu dan poslije, tj. 2. jula 2023. godine. Na taj način, kako je navedeno, opovrgavaju se navodi odbrane da apelant nije mogao počinuti krivično djelo.

44. U odnosu na odluku o krivičnopravnoj sankciji, Sud BiH je posebno cijenio činjenicu da krivično djelo spada u krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. Vrijednosti koje su tim inkriminacijama zaštićene i koje međunarodna zajednica podiže na rang općeljudskih vrijednosti su ujedno i vrijednosti svake pojedine zemlje, koje se štite i u smislu ispunjenja međunarodnih preuzetih obaveza i kao vrijednosti našeg društva. Kao otežavajuću okolnost Sud BiH je cijenio da je apelant preduzetim radnjama mogao ugroziti pravnu sigurnost građana Bosne i Hercegovine na način da je neobjavljivanjem "presuda" Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, čije su odluke prema Ustavu Bosne i Hercegovine konačne i obavezujuće, mogao građanima entiteta Republika Srpska onemogućiti pristup informiranju o pravnim stavovima i odlukama najviše pravosudne instance na nivou države Bosne i Hercegovine, dovodeći na taj način do pravne nesigurnosti, nejednakosti građana, a u konačnici i do slabljenja pravne države. Osim toga, kao otežavajuće okolnosti na apelantovoj strani ocijenjene su pobude iz kojih je djelo učinjeno, odnosno apelantova namjera da, nakon što se zakoni koje je donijela Narodna skupština RS proglase važećim, onemogući djelovanje državnih institucija, i to Suda BiH, Tužilaštva BiH i Državne agencije za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine na prostoru Republike Srpske, a što je jasno najavio u svom govoru održanom 2. jula 2023. godine na Kozari. Također, Sud BiH je kao otežavajuću okolnost cijenio i apelantovo držanje nakon učinjenog krivičnog djela, koje se ogleda u nepoštovanju Suda BiH i Tužilaštva BiH u toku suđenja u samoj sudnici. Od olakšavajućih okolnosti Sud BiH je cijenio apelantovu raniju neosuđivanost i njegove porodične prilike. S obzirom na navedeno, zaključeno je da će se izrečenom krivičnom sankcijom u odnosu na apelanta postići svrha kažnjavanja (specijalna prevencija), kao i utjecati na potencijalne počinioc tih krivičnih djela da se klone kriminogenih aktivnosti (generalna prevencija).

45. U odnosu na izrečenu mjeru sigurnosti, Sud BiH je na osnovu okolnosti pod kojima je krivično djelo izvršeno i načina izvršenja zaključio da postoji opasnost da bi daljnje vršenje dužnosti predsjednika Republike Srpske moglo podsticajno djelovati na apelanta "da svoje znanje, iskustvo i stručne sposobnosti iskoristi za ponovno izvršenje nekog od krivičnih djela vezanih za obavljanje navedene dužnosti (a što on javno i najavljuje)". Sud BiH je ocijenio da je izricanje mjere sigurnosti u trajanju od šest godina, koja je bliža zakonskom maksimumu trajanja te mjere, srazmjerno kazni zatvora koju je sud izrekao tom presudom.

46. Kada su u pitanju pravne posljedice osude, Sud BiH je istakao da nije donio posebnu odluku o prijedlogu Tužilaštva BiH u smislu člana 203a stav (5) tač. a), c) i d) KZBiH. Istaknuto je da pravne posljedice osude prema članu 5. KZBiH nisu krivičnopravna sankcija zbog čega se one ne utvrđuju, ne izriču i ne unose u presudu s obzirom na to da nastupaju po automatizmu, odnosno po sili zakona. Upravo ih takva priroda, kako je to navedeno, i odvaja od krivičnopravnih sankcija, kakva je npr. mjera sigurnosti koja, da bi bila primijenjena, mora biti izrečena presudom. Pri tome je navedeno da u konkretnom slučaju činjenica preklapanja faktičke suštine potencijalne pravne posljedice osude koja će nastupiti ako se za to steknu zakonski uvjeti s izrečenom mjerom sigurnosti jedno drugo ne isključuje. U vezi s tim je navedeno da je riječ o različitoj prirodi te dvije potpuno različite mjere s aspekta poimanja šta se smatra krivičnopravnom sankcijom, te na šta sud ima utjecaja i šta

svojom presudom izriče. Stoga je navedeno da kada su ispunjeni zakonski uvjeti i kada sud to nađe opravdanim, kao u konkretnom slučaju, izreči će mjeru sigurnosti za koju je zakonom ovlašten da je izrekne, dok će pravne posljedice osude nastupiti u onom obimu i u ono vrijeme koje zakon predviđa, bez utjecaja posebne odluke suda na to. Sud BiH je također smatrao bitnim istaći da pravne posljedice osude prestaju brisanjem osude, kako je to propisano u članu 121. KZBiH, kao i to da se osuda ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti, a kako je to navedeno u stavu 6. navedenog člana.

47. Presudom Suda BiH u vijeću Apelacionog odjeljenja (u daljnjem tekstu: apelaciono vijeće) broj S1 2 K 046070 25 Kž 2 od 12. juna 2025. godine (u daljnjem tekstu: drugostepena presuda) odbijene su kao neosnovane žalbe Tužilaštva BiH i žalba apelantovog branioca te potvrđena prvostepena presuda.

48. U odnosu na žalbeni prigovor kršenja člana 251. stav (2) ZKPBiH, apelaciono vijeće je istaklo da odbrana smatra da je, s obzirom na protek roka dužeg od 30 dana od posljednjeg odgađanja, glavni pretnes trebao iznova početi 29. januara 2025. godine. U vezi s tim je apelaciono vijeće krenulo od svrhe postojanja navedene zakonske odredbe, odnosno kompletnog zakonskog člana sa svim njegovim stavovima. Jasno je, kako je to ukazano, da navedena zakonska odredba u cijelosti štiti načelo neposrednosti, odnosno kontinuitet održavanja ročišta za glavni pretnes kako bi se održala sudska neposrednost. Međutim, budući da zakon predviđa izuzetke, uz saglasnost stranaka i branilaca, apelaciono vijeće je istaklo da navedena zakonska odredba nije imperativ, kako to odbrana žalbom prikazuje. Stoga je zaključeno da se radi o paušalnim razlozima odbrane koji su, u tom momentu, očigledno bili usmjereni na odugovlačenje postupka, a žalbom usmjereni na ishodovanje bitne povrede postupka, koja u suštini ne postoji. Apelaciono vijeće je također ukazalo da je neosnovan apelantov žalbeni prigovor da funkcionalno nadležan sud nije odlučio o delegiranju nadležnosti suda. Apelaciono vijeće je istaklo da je sudija pojedinac naveo da neće raspravljati o drugom zahtjevu za delegiranje suda jer je o zahtjevu već ranije pravosnažno odlučeno, i to iz razloga neblagovremenosti podnošenja tog zahtjeva.

49. U odnosu na žalbeni prigovor kršenja načela javnosti iz člana 234. ZKPBiH, apelaciono vijeće je istaklo da apelantova odbrana potpuno pogrešno poima situaciju nastalu na ročištu od 5. februara 2024. godine, koju pokušava neosnovano podvesti pod nezakonito isključenje javnosti. U vezi s tim je navedeno da se očigledno radilo o isključivo disciplinskoj mjeri, odnosno mehanizmu održavanja reda u sudnici. Uporište za takav zaključak apelaciono vijeće nalazi i u činjenici, koja se može provjeriti u spisu predmeta, da u momentu spuštanja paravana nije došlo do prekida prijenosa toka ročišta na monitorima koji se nalaze u dijelu gdje sjedi publika (iza stakla i spušenog paravana), a koji se inače prekida kada je javnost zaista isključena. S obzirom na to da je ročište prenošeno na monitorima dostupnim javnosti, apelaciono vijeće je ocijenilo kao netačne i neosnovane tvrdnje odbrane da javnost nije mogla biti upoznata s optužnicom i uvodnim riječima stranaka.

50. U odnosu na žalbeni prigovor povrede prava na upotrebu jezika i pisma, apelaciono vijeće je istaklo da se odbrana u tom dijelu, između ostalog, ponovo dotiče pitanja Aneksa X dajući tumačenje riječi izvornik i original. Takvi prigovori su ocijenjeni kao neosnovani budući da se radi o faktičkom izlaganju pitanja vjerodostojnosti. Apelaciono vijeće je istaklo da pitanje postavljenja visokog predstavnika nije činjenično pitanje, kako to smatra odbrana, već isključivo pravno pitanje s obzirom na to da funkcija visokog predstavnika predstavlja notoran dio državnog i pravnog sistema države Bosne i Hercegovine, odnosno njenog ustavnog poretka. U vezi s tim je navedeno da je Christian Schmidt ne samo u kontekstu nametanja krivičnog djela koje je

predmet ovog postupka već i po mnogim drugim općepoznatim okolnostima i postupcima visoki predstavnik i tu funkciju zasigurno ne obavlja arbitramo. Pri tome je apelaciono vijeće ukazalo i da za imenovanje visokog predstavnika nije potrebna posebna rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, te da je legitimnost visokog predstavnika Christiana Schmidta neupitna i potvrđena 27. maja 2021. godine od Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira.

51. U odnosu na žalbene prigovore pristrasnosti sudija, apelaciono vijeće je navelo da odbrana smatra da su postojali razlozi za izuzeće sutkinje za prethodno saslušanje J. Č. D. U vezi s tim je apelantova odbrana istakla da se radi o sutkinji koja je svojevremeno bila kandidat za sudiju Međunarodnog krivičnog suda u Hagu, a čijoj kandidaturi se apelant protivio u tadašnjem svojstvu člana Predsjedništva BiH iz reda srpskog naroda. Potvrdu svog stava apelantova odbrana nalazi u postupku sutkinje za prethodno saslušanje kada je optužnicu vratila na uređenje, odnosno dopisu koji, prema mišljenju odbrane, predstavlja iscrtavanje činjeničnog opisa optužnice. Dalje je navedeno da je odbrana sporila i postupanje S. U., koja je kao sudija pojedinac donijela prvostepenu presudu u tom predmetu, ukazujući da se ona pojavila u sudnici 5. februara 2024. godine a da odbrani ranije nije bio poznat njen identitet. Odbrana se također pozvala i na ranije stavove postupajuće sutkinje (S. U.) dok je bila na poziciji tužioca Tužilaštva BiH smatrajući da ona ima jednu vrstu predrasude o optuženom apelantu. Žalbom se akcentira da je na ročištu za glavni pretres od 5. februara 2024. godine postavljen i zahtjev za izuzeće postupajuće sutkinje S. U., ali da je ona nastavila da radi iako nisu postojali nikakvi razlozi hitnosti.

52. Ispitujući prigovore odbrane o navodnoj kontinuiranoj povredi s aspekta načela nepristrasnosti suda, koja se prema stavu odbrane proteže od faze potvrđivanja optužnice pa do pretresne faze postupka, apelaciono vijeće je utvrdilo da se radi o jednostranom viđenju odbrane. Takvo viđenje, kako je navedeno, prožima se isključivo kroz apelantovo lično nezadovoljstvo određenim sudijom, bez bilo kakvih uporišta koja bi objektivno ukazivala da je apelant imao suđenje pred pristrasnim sudom u bilo kojoj fazi postupka. U vezi s tim je navedeno da je o svim prigovorima odbrane u vezi s nepristrasnošću suda odlučivala Opća sjednica Suda BiH kao jedina nadležna da o tome donese odluku. Stoga je navedeno da apelantu ni u jednoj fazi postupka nije bila uskraćena mogućnost da podnese zahtjeve za izuzeće i da se o njima odlučuje, niti mu je bilo onemogućeno da iznese svoje mišljenje o navodnoj pristrasnosti. Međutim, zaključeno je da činjenica da takav stav odbrane, odnosno apelanta nije bio relevantan da se u konačnici donese odluka kakvu je on želio ishodovati ne dovodi do povrede postupka koja se sada žalbom ističe. Istaknuto je da je za apelaciono vijeće bitno da se u konkretnom slučaju nije radilo o obligatornim osnovima za izuzeće, već o fakultativnom osnovu koji traži detaljnu procjenu navodnog istaknute pristrasnosti. Nepristrasnost sudije se pretpostavlja, s obzirom na mandat koji mu se dodjeljuje, te se ne može olako poljuljati subjektivnim aspektima nezadovoljstva određene stranke ličnošću sudije. Isto tako je navedeno i da je u svjetlu okolnosti konkretnog slučaja postupajuća sutkinja S. U. pravilno postupila kad je odlučila da nastavi s radom (ročište od 5. februara 2024. godine), bez obzira na podneseni zahtjev za njeno izuzeće, a koji je bio usmjeren na fakultativni razlog za izuzeće. Obrazloženo je da je čitanje optužnice u tom momentu predstavljalo formalni početak glavnog pretresa te je u vezi s tim ukazano da niti jedan krivičnopravni sistem ne smije biti otvoren za mogućnost da optuženi samovoljno opstruira svoje suđenje. Apelaciono vijeće je ukazalo da je sud, poštujući načelo jednakosti u postupanju, dužan osigurati pravičnost ne samo odbrani već i tužilaštvu s obzirom na to da država s ciljem ostvarenja pravde ima pravo da krivično goni i sprečava krivična djela. Stoga je

zaključeno da bi odlaganje postupka unedogled, s obzirom na apelantovu upornost da se koristi uzurpacijom određenih procesnih pravila, bilo potpuno suprotno interesima pravičnosti, efikasnosti i ekonomičnosti postupka.

53. Apelaciono vijeće je dalje u cijelosti prihvatilo stav prvostepenog suda da je predmetno krivično djelo nesporno bilo na pravnoj snazi u momentu njegovog izvršenja te je istaklo da u vezi s tim pravnim pitanjem neće ponavljati detaljno obrazloženje Suda BiH iz prvostepene presude. Međutim, apelaciono vijeće je navelo da će ukratko akcentirati šta ga je opredijelilo za takvu odluku. U vezi s tim je navedeno da se apelaciono vijeće rukovodilo smislom tzv. *vacatio legis*, odnosno u teoriji prava postojanja perioda između donošenja određenog propisa i njegovog stupanja na pravnu snagu, što je posebno bilo od značaja u ranijem periodu kada su tehničke mogućnosti bile na znatno nižem nivou, te je način upoznavanja s određenim propisom bio vezan isključivo za štampanu verziju službenog glasnika. S druge strane, apelaciono vijeće je istaklo da se u konkretnom slučaju radilo o specifičnom, ali legitimnom i pravno valjanom načinu donošenja izmjene zakona od visokog predstavnika. U vezi s tim je ukazano da se iz stanja spisa predmeta nesporno može zaključiti da je apelant informirana osoba koja prati sva dešavanja, naročito ona vezana za postupke visokog predstavnika. Pored zvanične objave na internetskoj stranici OHR-a, takav postupak bio je itekako medijski praćen, dok je ključno da je odlukom kojom je učinjena izmjena KZBiH odmah određen i datum stupanja na pravnu snagu, što ispunjava standarde predvidljivosti jer nema proizvoljnosti u tumačenju od kada vrijedi učinjena izmjena. Sagledavajući okolnosti konkretnog predmeta, apelaciono vijeće je zaključilo da su ispunjeni kriteriji predvidljivosti i dostupnosti pravnog propisa suprotno kojem je optuženi postupao, dok je sumnja apelantove odbrane o momentu stupanja na snagu zakona ocijenjena bezrazložnom i neargumentiranom.

54. U odnosu na žalbeni prigovor nepostojanja, odnosno isključenja protivpravnosti u konkretnom slučaju, apelaciono vijeće je istaklo da u cijelosti prihvata obrazloženje iz prvostepene presude, koje je ocijenjeno kao valjano, zakonito i adekvatno. Dodatno je ukazano da, suprotno žalbenim tvrdnjama, volja osobe koja obavlja funkciju visokog predstavnika nije njegova lična, pojedinačna volja, već proizlazi iz njegove pune funkcije i ovlasti koju obavlja i koja mu je dodijeljena visokopozicioniranim instrumentom – Aneksom X najznačajnijeg sporazuma koji se tiče Bosne i Hercegovine kao države.

55. Zatim je navedeno da se, suprotno žalbenim prigovorima, u konkretnom slučaju nije moglo raditi o stvarnoj ili pravnoj zabudi na strani apelanta s obzirom na to da njegovo pogrešno shvatanje o notorno legitimnoj i ovlaštenoj osobi da donosi zakone njega ne oslobađa krivice. U vezi s tim je navedeno da teza apelantove odbrane suštinski počiva na upornom suprotstavljanju legitimno postojećem državnom aparatu i sistemu koji funkcioniše zajedno s postojanjem visokog predstavnika, ali činjenica takvog jednostranog viđenja ne dovodi u pitanje postojanje funkcije i ovlaštenja visokog predstavnika. Istaknuto je da apelant, kao i svaki drugi pojedinac, ne može imati pravo da proizvoljno ne poštuje dio državnog sistema koji mu lično ne odgovara iz njemu poznatih razloga. Stoga je navedeno da predmet ovog krivičnog postupka i ne može biti pitanje razmatranja validnosti postojeće zakonodavne norme koja je donesena na osnovu ovlaštenja na koje se visoki predstavnik i poziva u preambuli svoje odluke. Predmet tog postupka mogle su biti samo krivičnopravne radnje koje je apelant preduzeo, te da li se one mogu podvesti pod bitne elemente krivičnog djela za koje se apelant tereti. U vezi s tim je obrazloženo da samo krivično djelo kao takvo, odnosno procedura njegovog uspostavljanja nije nešto o čemu treba raspravljati u redovnom krivičnom postupku, niti je to u nadležnosti redovnih sudova. Isto tako je navedeno da,

suprotno tvrdnjama odbrane, tzv. bonski zaključci nisu nužno ni morali biti provedeni kao dokaz u postupku, kao što se kao dokaz ne izvode ni postojeći zakoni.

56. Također je navedeno da su neosnovane i neprihvatljive žalbene tvrdnje da se radi o djelu malog značaja ili nepodobnom pokušaju uslijed odsutnosti štetnih posljedica i niskog stepena apelantove krivice. U vezi s tim je navedeno da se Sud BiH u osporenoj presudi pravilno izjasnio, odnosno zaključio da izostanak štetne posljedice ne utječe na postojanje predmetnog krivičnog djela zbog toga što, kako je istaknuto, krivično djelo iz člana 203a KZBiH ne može ni u kojem slučaju biti u zanemarivoj mjeri opasno zbog svog malog značaja i zbog neznatnosti ili odsutnosti štetnih posljedica, kako to tvrdi odbrana. Istaknuto je da se izvršavanjem predmetnog krivičnog djela ugrožava zakonito djelovanje i funkcioniranje države u cjelini, te se njegovim izvršenjem dovodi u pitanje autoritet državnog aparata u svim njegovim segmentima, kao i povjerenje građana u njega. Pri tome je navedeno i da kompletno apelantovo djelovanje i postupanje implicira zaključak da je cilj bio počinjenje predmetnog krivičnog djela, odnosno krajnje nepoštovanje autoriteta visokog predstavnika u svjetlu bitnih obilježja krivičnog djela iz člana 203a KZBiH. U vezi s tim, naglašeno je da apelantova odbrana niti u jednom dijelu svoje teze ne osporava radnje koje je preduzeo apelant. Konačno je navedeno da je, suprotno žalbenim tvrdnjama, odluka o mjeri sigurnosti donesena uz pravilnu primjenu zakonskih odredbi, te da je Sud BiH vodio računa o njenoj srazmjernosti spram izrečene kazne zatvora.

g) Dodatne napomene

57. Sud BiH je 1. augusta 2025. godine na svojoj službenoj internetskoj stranici ¹ objavio informaciju naslovljenu kao "Radi velikog interesa javnosti – Sud BiH pojašnjava mjeru sigurnosti i pravne posljedice osude u predmetu Milorad Dodik i drugi". U tom saopštenju za javnost Sud BiH je pojasnio razliku između mjere sigurnosti koja je izrečena apelantu i pravnih posljedica osude koje se u konkretnom slučaju ne utvrđuju već nastupaju po automatizmu/sili zakona i da će "očigledno obuhvatiti širi aspekt zabrane djelovanja od onog koji je sadržan u samoj mjeri sigurnosti".

AP-4095/25

58. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da se CIK 1. augusta 2025. godine obratio Sudu BiH zahtjevom za dostavljanje drugostepene presude apelacionog vijeća od 12. juna 2025. godine, a kako bi postupio prema odredbama iz svoje nadležnosti.

59. Sud BiH je 1. augusta 2025. godine dostavio CIK-u podatke za osuđenu osobu (apelanta) radi evidentiranja mjere sigurnosti i pravnih posljedica osude i daljnjeg postupanja iz nadležnosti CIK-a. U prilogu tog podneska je dostavljena drugostepena presuda apelacionog vijeća od 12. juna 2025. godine. U vezi s tim je navedeno da pravne posljedice osude iz člana 203a KZBiH nastupaju po sili zakona po pravosnažnosti presude, tj. 12. juna 2025. godine, te da apelant ne može obavljati nijednu od dužnosti ili poslova koji su navedeni u tač. a), c) i d) člana 203a stav (5) KZBiH. Dalje je navedeno da pravne posljedice osude nisu prema članu 5. KZBiH krivičnopravna sankcija, zbog čega se one ne utvrđuju, ne izriču i ne unose u presudu, s obzirom na to da nastupaju po automatizmu/sili zakona u slučaju da osuda za navedeno krivično djelo postane pravosnažna. Također je navedeno da pravne posljedice osude mogu trajati najduže deset godina, s tim da brisanjem osude prestaju pravne posljedice osude. U smislu člana 121. stav (6)

KZBiH, osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti. To u konkretnom slučaju znači da pravne posljedice osude ostaju na snazi sve vrijeme trajanja izrečene mjere sigurnosti apelantu, a najviše do momenta brisanja osude.

60. CIK je 6. augusta 2025. godine donio Odluku broj 06-1-07-939/25 o prestanku apelantovog mandata predsjednika RS. Tom odlukom je u tački (1) izreke navedeno da se apelantu, predsjedniku RS, izabranom na Općim izborima 2022. godine s liste političkog subjekta Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik, utvrđuje prestanak mandata s 12. junom 2025. godine kada je Presuda Suda BiH broj S1 2 K 046070 23 K od 26. februara 2025. godine postala pravosnažna. Tačkom (2) izreke odluke CIK-a navedeno je da će po pravosnažnosti te odluke CIK donijeti odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora. U obrazloženju odluke CIK-a je navedeno da se taj organ 1. augusta 2025. godine obratio Sudu BiH zahtjevom da mu dostavi navedenu prvostepenu presudu Suda BiH kako bi postupio prema odredbama iz svoje nadležnosti. Dalje je navedeno da je 1. augusta 2025. godine Sud BiH dostavio CIK-u prvostepenu i drugostepenu presudu, uz napomenu da pravne posljedice osude propisane odredbama člana 203a stav 5. KZBiH (tač. a, c i d) nastupaju po sili zakona po pravosnažnosti presude. To znači, kako je navedeno, da apelant ne može nakon pravosnažnosti presude obavljati nijednu od dužnosti ili poslova koji su navedeni u tač. a), c), i d) člana 203a stav (5) KZBiH. Zatim je CIK ukazao na sadržaj odredbi člana 1.10 stav (1) tačka 4. Izbornog zakona BiH, te tač. 5. i 6. istog člana navedenog zakona, kao i na stav (2) istog člana Zakona. U skladu s navedenim zakonskim odredbama, te članom 2.9. stav (1) tačka 16. Izbornog zakona BiH i članom 11. Uputstva o dodjeli i prestanku mandata, odlučeno je kao u dispozitivu odluke. Apelant je protiv odluke CIK-a podnio žalbu apelacionom vijeću Suda BiH.

61. Apelant se 6. augusta 2025. godine obratio CIK-u sa zahtjevom/prijedlogom da CIK odloži razmatranje prestanka apelantovog mandata predsjednika RS do odluke Ustavnog suda o privremenoj mjeri. Dalje, CIK je 6. augusta 2025. godine dostavio obavijest apelantu kojom ga obavještava da do donošenja eventualne odluke Ustavnog suda o usvajanju privremene mjere kojom se odlaže izvršenje pravosnažne presude Suda BiH nema pravnog osnova za postupanje CIK-a po apelantovom zahtjevu/prijedlogu.

62. Rješenjem apelacionog vijeća Suda BiH broj S1 3 Iž 052766 25 Iž od 18. augusta 2025. godine odbijena je kao neosnovana apelantova žalba podnesena protiv odluke CIK-a od 6. augusta 2025. godine. U obrazloženju rješenja je navedeno da je CIK postupao po dostavljenoj pravosnažnoj presudi i u skladu sa svojim ovlaštenjima donio odluku o prestanku apelantovog mandata s obzirom na donesenu pravosnažnu presudu protiv apelanta, odnosno izrečenu mjeru sigurnosti zabrane obavljanja dužnosti. Dalje je navedeno da su neosnovani i apelantovi prigovori o retroaktivnoj primjeni pojedinačnog akta, te da je u konkretnom slučaju CIK pravilno utvrdio prestanak apelantovog mandata s obzirom na to da pravne posljedice nastupaju danom pravosnažnosti presude, koja je u konkretnom slučaju utvrđena danom donošenja drugostepene presude od 12. juna 2025. godine. Zatim je navedeno da apelaciono vijeće nije posebno cijenilo žalbeni razlog koji se odnosi na povredu člana 80. stav 4. i člana 87. i dr. Ustava Republike Srpske jer CIK nije nadležan za ocjenu ustavnosti i on u svom radu primjenjuje isključivo odredbe Izbornog zakona BiH kao *lex specialis*. Također je navedeno da se neosnovano žalbom ukazuje da je članica CIK-a V. B. P. bila dužna izuzeti se iz odlučivanja u konkretnom slučaju zbog vođenja pamičnog spora s apelantom. U vezi s tim je obrazloženo da ta okolnost ne predstavlja razlog za izuzeće članova CIK-a u

¹ <https://www.sudbih.gov.ba/Post/Read/Radi%20velikog%20interesa%20javnosti%20E2%80%93%20Sud%20BiH%20poja%20C5%A1%20njava%20mjeru%20sigurnosti%20i%20pravne%20posljedice%20osude%20u%20predmetu%20Milorad%20Dodik%20i%20drugi>

smislu člana 35. tačka 6. Izbornog zakona BiH. Pri tome je ukazano i da je apelant imao mogućnost da na to ukaže CIK-u i da traži izuzeće navedenog člana Komisije, ali je to propustio učiniti. Konačno, apelaciono vijeće je istaklo da CIK svoje odluke donosi dvotrećinskom većinom, a da je odluka CIK-a od 6. augusta 2025. godine donesena jednoglasno i da je u njenom donošenju učestvovalo svih sedam članova. Zbog toga je zaključeno da izuzimanje navedenog člana Komisije ne bi utjecalo na drugačiju odluku CIK-a.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije broj AP-3722/25

63. Apelant smatra da su mu osporenim odlukama prekršena prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Također ukazuje i na kršenje člana 7. st. 1. i 2. Evropske konvencije. Smatra da je krivični postupak u kojem je osuđen politički motiviran s ciljem njegovog eliminiranja iz političkog života u Bosni i Hercegovini. U vezi s tim, apelantov primarni prigovor se tiče načela zakonitosti u vezi s institutom *vacatio legis*, objavom zakona, pristupačnosti/dopuštenosti i predvidljivosti krivičnih normi u konkretnom slučaju. Prvenstveno osporava da "nametnuti" član 203a KZBiH čini "domaći zakon", kako su to zaključili redovni sudovi, te da u konkretnom slučaju nije pitanje šta je apelantu bilo poznato 7. jula 2023. godine kada je potpisao dva sporna ukaza, već da li je navedenog datuma odredba člana 203a izmijenjenog i dopunjenog KZBiH bila na pravnoj snazi. Apelant tvrdi da "zakon" nije bio na pravnoj snazi. U vezi s tim je naveo: "Pa i da su apelantu načelno bile poznate najavljene izmjene KZBiH (govor na Kozari koji je odbrana osporavala kao pravno valjan dokaz), očigledno mu nije bila poznata mogućnost izricanja mjere bezbjednosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika Republike Srpske. Iako je pitanje nedostupnosti i predvidljivosti u vezi mjere bezbjednosti detaljno isticano u žalbi o ovoj okolnosti žalbeno vijeće ćuti." U vezi s tim je navedeno i "da je nebitno dokazivanje da je apelant znao da je novi član KZ napisan. Bitno je kada je stupio na snagu". Stoga apelant smatra da u konkretnom slučaju uvjeti predvidljivosti i dostupnosti apsolutno nisu bili ispunjeni u pogledu inkriminacije koja se odnosi na mjeru sigurnosti, a koja je u odnosu na krivično djelo iz člana 203a KZBiH obligatorna a ne fakultativna. Ističe da nije zaprimio informacije o svim obilježjima novog krivičnog djela, što se posebno odnosi na mjere sigurnosti i pravne posljedice tog krivičnog djela u vidu zabrane obavljanja političkih dužnosti. Pri tome ukazuje da je uvjet za stupanje na snagu svih zakona njihovo objavljivanje u službenim glasilima Bosne i Hercegovine, te da navedeno pravilo treba da važi i za član 203a KZBiH. Zatim apelant ističe da se u konkretnom slučaju radi o potpuno proizvoljnoj inkriminaciji budući da odluke visokog predstavnika, odnosno njihovo neizvršavanje u smislu člana 203a KZBiH ne predstavljaju vrijednosti zaštićene članom 2. KZBiH.

64. Dalje se navodi da optužnicu protiv apelanta nije potvrdio nepristrasan sud, a da je prvostepeni postupak vodio sudija pojedinac za kojeg apelant tvrdi da je pristrasan. U vezi s tim, apelant ističe da su postojali razlozi za izuzeće sutkinje za prethodno saslušanje J. Č. D., o čijim pravima je apelant prethodno odlučivao u svojstvu člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine pismeno se protiveći da navedena sutkinja bude izabrana za sudiju Međunarodnog krivičnog suda u Hagu. U prilog razumnoj sumnji u pristrasnost navedene sutkinje apelant je kao dodatni argument naveo i okolnost vraćanja Tužilaštvu BiH ranije optužnice, čime je ona, prema apelantovom mišljenju, prekoračila svoja ovlaštenja koja ima prema ZKPBiH zbog toga što je umjesto ukazivanja na formalne nedostatke optužnice sugerirala njen sadržaj u pogledu radnje izvršenja i saučesništva.

Dalje je navedeno da je načelo nepristrasnosti suda prekršeno i postupanjem sutkinje S. U. koja je donijela osporenu prvostepenu presudu. U vezi s tim, apelant navodi da je postupajuća sutkinja S. U. kao tadašnja tužiteljica u Tužilaštvu BiH, zajedno sa 14 drugih tužilaca, pismeno tražila procesuiranje apelanta zbog njegovih navodnih najava rušenja institucija Bosne i Hercegovine. Apelant je istakao da navedena tvrdnja o ulozi sutkinje S. U. nije ni osporena u rješenju Suda BiH o odbijanju zahtjeva za izuzeće. Također navodi i da mu nije bio poznat identitet postupajuće sutkinje (S. U.) sve do ročišta za glavni pretres od 5. februara 2024. godine kada je pročitana optužnica, zbog čega nije bio u mogućnosti staviti eventualne primjedbe na sastav suda u smislu člana 258. stav (2) ZKPBiH, što je za posljedicu imalo kršenje čl. 6. i 7. ZKPBiH.

65. Zatim apelant navodi da je u konkretnom slučaju postojalo isključenje protivpravnosti u smislu člana 20. KZBiH jer je sporne ukaze donio koristeći ustavna ovlaštenja propisana članom 80. stav (1) tačka 4. Ustava Republike Srpske. U vezi s tim, naglašava da Ustav Republike Srpske nije u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, te da krivično pravo ne smije služiti kao sredstvo političkog pritiska. Smatra da postupanje u skladu s entitetskim ustavom ne smije predstavljati krivično djelo u slučaju postojanja konfliktne situacije između člana 80. Ustava Republike Srpske i člana 203a KZBiH. Apelant dalje ukazuje i da bonski zaključci nisu pročitani u krivičnom postupku kao dokaz. Apelant smatra da mu je na navedeni način onemogućena odbrana, problematizirajući pri tome i sam sadržaj, odnosno ovlaštenja iz bonskih zaključaka i ono na šta se oni odnose, što su redovni sudovi propustili utvrditi.

66. Osim toga, apelant ističe i da se radilo o djelu malog značaja i/ili nepodobnom pokušaju. U vezi s tim, apelant ističe da sporni ukazi nisu samostalni pravni akti i u vezi su sa zakonima koje je visoki predstavnik prethodno poništio. Ako nema zakona, onda ukaz gubi pravni smisao svog postojanja, kako to tvrdi apelant. U prilog navedenom apelant ističe da su se svi pravni subjekti u RS prema tim poništenim zakonima ponašali kao da ne postoje. Također je navedeno i da sporne ukaze niko nije ni pokušao primijeniti, niti su oni u realnom životu prouzrokovali ikakve posljedice, što u konačnici priznaje i sud. Zbog toga se, prema apelantovom mišljenju, inkriminirane radnje mogu podvesti pod član 23a KZBiH jer je ispunjen uvjet o nepostojanju štetnih posljedica. Opreza radi, apelant je istakao i da opisana priroda spornih ukaza svojom suštinom predstavlja i nepodoban pokušaj u smislu člana 27. KZBiH jer se radi o zakonima koji pravno ne postoje.

67. Kada je riječ o zahtjevu za donošenje privremene mjere, apelant ističe da se taj zahtjev odnosi samo na dio u kojem je odlučeno o mjeri sigurnosti vršenja dužnosti predsjednika RS. Kako to apelant naglašava, privremena mjera se ne predlaže u pogledu osude jer je apelant u međuvremenu podnio zahtjev Sudu BiH za zamjenu kazne zatvora novčanom kaznom. U svjetlu zahtjeva za privremenu mjeru, apelant ukazuje na aktivnosti CIK-a kada je riječ o prestanku apelantovog mandata predsjednika RS i značajan broj daljnjih aktivnosti za izbor novog predsjednika RS. Pri tome apelant navodi da ne postoji zakonska mogućnost prema Izbornom zakonu BiH, a ni prema KZBiH da traži odlaganje izvršenja izrečene mjere sigurnosti u smislu člana 64. stav (5) Pravila Ustavnog suda.

68. U dopuni apelacije od 14. augusta 2025. godine apelant je obavijestio Ustavni sud o promjenama u predmetu koje su se dogodile nakon podnošenja apelacije, a u vezi s prestankom njegovog mandata predsjednika RS. U vezi s tim, dostavljeno je obavještenje CIK-a od 6. augusta 2025. godine, odluka CIK-a od 6. augusta 2025. godine i apelantova žalba podnesena protiv odluke CIK-a od 6. augusta 2025. godine.

69. U dopuni apelacije od 18. augusta 2025. godine apelant je ponovio svoj zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi se odložilo izvršenje mjere sigurnosti zabrane obavljanja funkcije predsjednika RS, te da se, shodno tome, naloži CIK-u da obustavi aktivnosti na prijevremenim izborima za funkciju predsjednika RS do konačne odluke o apelaciji. Apelant je dodatno obrazložio postojanje okolnosti koje ukazuju na nastupanje nenadoknadive štete po njega u slučaju da se apelacija usvoji a ne dođe do odlaganja izvršenja mjere sigurnosti koja je izrečena pravosnažnom prvostepenom presudom. U vezi s tim, apelant navodi da predsjednik RS ima značajne nadležnosti u odnosu na Narodnu skupštinu RS, Vladu RS, pa i u odnosu na državne organe na nivou Bosne i Hercegovine. Pri tome je ukazano da Ustav Republike Srpske ne predviđa situaciju da predsjedniku iz bilo kojeg razloga prestane mandat na koji je biran osim opozivom ili ostavkom. Stoga apelant smatra da je opasnost od rušenja ustavnog poretka Bosne i Hercegovine vrlo ozbiljna ako nema funkcionalnog predsjednika RS kao sastavnog dijela Bosne i Hercegovine jer može proizvesti ustavno bezvlašće. Također je istaknuto i da eventualni prijevremeni izbori ne mogu biti provedeni ni za dva ili tri mjeseca, što stvara apsolutnu pravnu nesigurnost. Zbog toga apelant predlaže Ustavnom sudu da se vodi načelom "manje štete", odnosno ustavnim načelom "suzdržanosti" u postupanju dok sva apelacijom pokrenuta pitanja ne budu potpuno razriješena, te da usvoji predloženu privremenu mjeru do konačne odluke o apelaciji.

70. U dopuni apelacije od 5. septembra 2025. godine apelant je ponovio navode apelacije u vezi s pravom na nepristrasan sud u odnosu na dvije sutkinje Suda BiH (S. U. i J. Č. D.) i dostavio preciziranu dokumentaciju.

71. U dopuni apelacije od 9. septembra 2025. godine apelant je, u suštini, ponovio prethodno iznesene argumente u vezi s meritumom apelacije te privremenom mjerom. Dodatno je, u okviru navoda o pravičnom suđenju i statusu/legitimitetu Christiana Schmidta kao visokog predstavnika, problematizirao odbijanje izvođenja dokaza o njegovom izboru i njegovog saslušanja na glavnom pretresu. Zatim je problematizirano odbijanje čitanja dokaza odbrane (zaključci Narodne skupštine RS od 10. marta 2021. godine) u svjetlu apelantovih ovlaštenja u svojstvu predsjednika RS i postojanja umišljaja na apelantovoj strani prilikom potpisivanja spornih ukaza. Također je navedeno i da o delegiranju nadležnosti nije odlučio funkcionalno nadležan sud. U vezi s tim, ističe da je takvu odluku trebalo donijeti krivično vanraspravno vijeće Suda BiH, a ne sudija pojedinac. Isto tako je apelant naveo da je u konkretnom slučaju glavni pretres trebao početi iznova u smislu člana 251. stav (2) ZKPBiH i da se prednost nije trebala dati načelu "suđenja u razumnom roku". Ukazano je i na povredu načela javnosti na pretresu od 5. februara 2024. godine jer je sud suštinski isključio javnost iako formalno nije donio rješenje o isključenju javnosti u smislu člana 237. ZKPBiH. Konačno, navodi se i kršenje prava na upotrebu pisma i jezika u kontekstu Aneksa X jer je korišten prijevod na hrvatski a ne na srpski jezik, imajući u vidu da je tekst tog dokumenta/dokaza skinut s interneta.

72. U dopuni apelacije od 1. oktobra 2025. godine apelant je ponovio prethodne navode u vezi s isključenjem javnosti te zahtjevom za donošenje privremene mjere. Dodatno je u dopuni apelacije ukazano i na kršenje presumpcije nevinosti iz člana 6. stav 2. Evropske konvencije. U vezi s tim, apelant "ukazuje na izjave javnih zvaničnika tokom suđenja, kao poseban aspekt kršenja ustavnog načela poštenog sudskog postupka (uticajem na nezavisnost suda ali i kršenjem presumpcije nevinosti)". To se odnosi na izjave koje su tokom suđenja dali Christian Schmidt (ukupno osam izjava), Ambasada Sjedinjenih Američkih Država (u daljnjem tekstu: SAD; ukupno osam saopštenja) i Ambasada Velike Britanije u Sarajevu (jedno saopštenje), Bakir Izetbegović

(predsjednik Stranke demokratske akcije), te izjave "ministra Heleza i Isaka" (ministar odbrane Bosne i Hercegovine i ministar policije FBiH). Apelant navodi da je Sud BiH odbio da se kao dokaz odbrane izvedu printane verzije navedenih izjava, kako se to vidi iz rješenja Suda BiH od 21. maja 2024. godine. Takvo odbijanje, prema apelantovom mišljenju, predstavlja i kršenje prava na odbranu i "jednakost oružja" u krivičnom postupku.

b) Navodi iz apelacije broj AP-4095/25

73. Apelant smatra da su mu osporenim odlukom CIK-a od 6. augusta 2025. godine i rješenjem Suda BiH od 18. augusta 2025. godine prekršena prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i člana 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Ističe da CIK nije proveo zakonit i ustavan postupak prestanka apelantovog mandata predsjednika RS, što je nekritički prihvatio i Sud BiH u osporenim rješenju. Apelant navodi da se na njega primjenjuje član 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, te da je u konkretnom slučaju prihvatljiva analogija izbora za zakonodavno tijelo u odnosu na izbore za predsjednika RS jer su u oba slučaja u pitanju neposredni izbori "koji obezbjeđuju slobodno izražavanje mišljenja naroda". Pri tome je navedeno da je neprihvatljivo inkriminirati postupanje ustavnog predsjednika RS po Ustavu RS, te da u konkretnom slučaju krivično pravo služi kao sredstvo političkog pritiska, a ne sredstvo vladavine prava, kao i da član 203a KZBiH nije u saglasnosti s osnovnim pravnim i ustavnim načelima Bosne i Hercegovine. Zato apelant smatra da su CIK i Sud BiH prije donošenja osporenih odluka trebali razmotriti opća pitanja ustavnosti i zakonitosti, a ne samo formalno akceptirati osporene presude Suda BiH (iz apelacije broj AP-3722/25). Ukazano je i da osporena odluka CIK-a previđa posljedice retroaktivnosti njene primjene i da se čini da je u potpunosti zanemarena izvršnost odluka u korist pravosnažnosti. Zatim je navedeno i da se pred CIK-om i Sudom BiH odlučivalo o apelantovim građanskim pravima i obavezama, te da u tom postupku nije zadovoljen standard nepristrasnosti jer je u donošenju osporene odluke CIK-a kao član Komisije učestvovala V. B. P. koja je protiv apelanta pokrenula parnični spor pred preciziranim nadležnim sudom u RS. Pored toga je, u svjetlu argumentacije o nepristrasnosti, problematizirano i postupanje sutkinje za prethodno saslušanje koja je potvrdila optužnicu protiv apelanta i sutkinje koja je donijela prvostepenu osuđujuću presudu protiv apelanta, kao i izjave visokog predstavnika Christiana Schmidta u vrijeme kada je krivični postupak protiv apelanta bio u toku. S obzirom na navedeno, apelant smatra da postupak oduzimanja mandata ne podržava vladavinu prava već predstavlja lični obračun stranca s apelantom, neposlušnim ustavnim političkim predstavnikom naroda, koji ga s pravnom argumentacijom, a ne proizvoljno, ne priznaje za visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini. U vezi s tim je navedeno da "uostalom i da se argumenti osporavanja postavljena gosp. Šmita ne prihvataju to ne bi trebao biti razlog za njegovu odmazdu prema apelantu". Konačno, zahtjevom za donošenje privremene mjere je traženo da se odloži izvršenje osporene odluke CIK-a od 6. augusta 2025. godine i rješenja Suda BiH od 18. augusta 2025. godine do konačne odluke Ustavnog suda. U vezi s tim je suštinski ponovljena argumentacija za privremenu mjeru iz predmeta broj AP-3722/25.

c) Odgovori na apelaciju broj AP-3722/25

74. Sud BiH je naveo da apelacija u svojoj suštini predstavlja ponovno podnošenje identične žalbe u kojoj je apelaciono vijeće Suda BiH odlučivalo u postupku redovnog pravnog lijeka. Dalje je navedeno da je cilj kompletnog apelantovog djelovanja i postupanja bilo počinjenje krivičnog djela, odnosno krajnje nepoštovanje autoriteta visokog predstavnika, a što čini bitna obilježja krivičnog djela iz člana

203a KZBiH. U vezi s tim je navedeno da se apelantova odbrana tokom postupka niti u jednom dijelu svoje teze nije bavila osporavanjem preduzete inkriminirane radnje. Konceptija apelantove odbrane je, kako je to navedeno, građena isključivo na vlastitom viđenju državnog uređenja Bosne i Hercegovine te nelegitimnosti djelovanja visokog predstavnika. Pri tome je Sud BiH istakao da apelant takvim pristupom pokušava devalvirati suštinski stav Suda BiH da se radi o općepoznatoj činjenici postojećeg državnog uređenja, koje apelant svodi na lično pitanje i djelovanje, a koje otvara put za samovoljno djelovanje, što je nedopustivo.

75. U odgovoru na dopune apelacije Sud BiH je naveo da ostaje pri svim iznesenim navodima i stavovima izraženim u osporenoj drugostepenoj presudi. Pri tome je naglašeno da Sud BiH još jednom "podcrtava" svoj stav da kompletno apelantovo djelovanje i postupanje implicira zaključak da je cilj bilo počinjenje krivičnog djela, odnosno nepoštovanje autoriteta visokog predstavnika. U tom smislu je ocijenjeno neosnovanim i kontinuirano apelantovo istrajavanje na donošenju privremene mjere. Sud BiH je naveo da apelant funkciju koju je do tada obavljao poistovjećuje sa svojom ličnošću, očigledno zanemarujući postojanje zakonitih mehanizama djelovanja državnog aparata, čiji je dio Republika Srpska i funkcija predsjednika tog entiteta. Ta funkcija, kako je navedeno, postojat će i nakon apelantovog valjanog oduzimanja mandata na osnovu zakonite osuđujuće presude, slijedom čega će biti provedena izborna procedura koja će ishodom izbora novog kandidata. Stoga je predloženo da se apelacija i dopune apelacije odbiju kao neosnovane zajedno sa prijedlogom za donošenje privremene mjere.

76. Tužilaštvo BiH je istaklo da nije bilo povreda na koje apelant ukazuje. U vezi s tim je navedeno da je nesporno da je apelant informirana osoba koja prati sva dešavanja, a naročito ona vezana za postupke visokog predstavnika. Izmjena KZBiH koju je učinio visoki predstavnik je bila javno dostupna svima, te je notorna činjenica da je u današnjoj sferi informiranja, pored zvanične objave na internetskoj stranici OHR-a, postupak bio itekako medijski praćen. Također je navedeno da je od ključne važnosti da je odlukom OHR-a, kojom je učinjena izmjena KZBiH, odmah određen i datum stupanja na pravnu snagu te izmjene, što ispunjava standarde predvidljivosti. Dalje je navedeno da to što je sve vrijeme postupka apelantova odbrana isticala sumnju u nepristrasnost postupajućih sudija u svakoj fazi krivičnog postupka, stalno se pozivajući na to da je jedan i jedini razlog taj što je apelant u toku svog političkog djelovanja i tokom istupa u javnosti bio i ostao zagovornik ukidanja Suda BiH, nije dovoljno snažna argumentacija koja bi išla u prilog osnovanosti apelantovih navoda koji se odnose na sumnju u nepristrasnost postupajućih sudija. Kada je u pitanju sutkinja za prethodni postupak, Tužilaštvo BiH je istaklo da ona svojim djelovanjem ni u jednom momentu nije dala bilo kakvu naznaku za sumnju u njenu nepristrasnost u radu. Zatim je ukazano da je na valjan, zakonit i adekvatan način u osporenoj drugostepenoj presudi ocijenjeno, odlučeno i obrazloženo pitanje potencijalnog isključenja protivpravnosti u smislu člana 2. stav (1) i člana 4a KZBiH. U vezi s pozivanjem apelantove odbrane na nizak stepen apelantove krivice s tvrdnjom da se u konkretnom slučaju radilo o netipičnom prodoru krivičnog prava u zonu politike, Tužilaštvo BiH je istaklo da su takvi prigovori neosnovani i da se u cijelosti slaže sa stavovima apelacionog vijeća Suda BiH. Također je navedeno i da je neosnovan apelantov prijedlog za određivanje privremene mjere.

77. Tužilaštvo BiH je u opširnom odgovoru na dopune apelacije, između ostalog, istaklo da ničim nije dokazana apelantova teza da su sutkinje S. U. i J. Č. D. bile pristrasne tokom prvostepenog postupka, imajući u vidu da je osporena prvostepena

presuda potvrđena osporenim drugostepenom presudom. U vezi s tim je navedeno da je svrha podnošenja apelacije i pokušaj ponovnog utvrđivanja "pristrasnosti prvostepenog Suda BiH" opstrukcija samog krivičnog postupka. Dalje je navedeno da odbrana svjesno ili nesvjesno zanemaruje da prilikom predlaganja ili izvođenja dokaza, u konkretnom dokazu odbrane, nije bitan kvantitet, već kvalitet dokaza, kao i njihova relevantnost za utvrđivanje bitnih obilježja krivičnog djela i okolnosti navedenih u činjeničnom opisu optužnice. Sama činjenica da je glavni pretes trebao početi iznova 29. januara 2025. godine, s obzirom na protek od 55 dana, "jeste paušalna", te čak ni u apelaciji nije dovoljno potkrijepljena relevantnim razlozima, zbog čega Tužilaštvo smatra da odbrana ponovno zloupotrebljava procesna prava. U vezi s tim je navedeno da je odlaganje glavnog pretresa, ali i sva druga odlaganja, bilo uzrokovano nespremnošću ili zauzetošću odbrane optuženih i samih optuženih u tom krivičnom postupku. Razlozi koji se u apelaciji navode u pogledu ponovnog početka suđenja, te uloge OHR-a uopće nisu vezani za predmetni krivični postupak, niti imaju snagu pravne tvrdnje ili činjenice, već oni imaju političku notu s obzirom na to da je apelant u vrijeme suđenja bio najviši predstavnik izvršne vlasti u entitetu Republika Srpska. U odnosu na navod o isključenju javnosti, Tužilaštvo BiH je naveo da apelant ne objašnjava na koji način su mu eventualno povrijeđena prava s obzirom na to da sam apelant nije bio isključen već je sve vrijeme pratio krivični postupak u sudnici, bez obzira na svoje ponašanje tokom sudskog postupka te remećenje reda u sudnici. U odnosu na navode o pravu na jezik navedeno je da je Tužilaštvo BiH dostavljalo dokaze na latiničnom pismu odnosno na jednom od tri službena jezika koja se koriste u Bosni i Hercegovini, pri čemu apelantova odbrana nijednom nije tražila niti prigovarala dokazima odbrane drugooptuženog koji su također bili uglavnom na latiničnom pismu (korespondencija s različitim organima). Apelantova odbrana je dokaze drugooptuženog prihvatila s razumijevanjem, a što sve govori u prilog tvrdnjama Tužilaštva BiH da ni na koji način nije došlo do povrede prava na upotrebu jezika i pisma. Također su u smislu člana 6. st. 1. i 2. Evropske konvencije ocijenjeni kao neosnovani i apelantovi navodi o kršenju presumpcije nevinosti i ugrožavanju sudske nezavisnosti izjavama javnih zvaničnika tokom suđenja apelantu (visoki predstavnik Christian Schmidt, B. I., ministar odbrane Bosne i Hercegovine Z. H.). U vezi s tim je ukazano da je Sud BiH tokom cijelog trajanja krivičnog postupka pravilno cijenio sve izvedene dokaze na osnovu kojih je donio zakonitu odluku. Pri tome je navedeno i da apelant nije bio isključen sa suđenja, već je sve vrijeme pratio krivični postupak u sudnici. U vezi s tim je navedeno i da apelant iznosi kontradiktorne tvrdnje u vezi s isključenjem javnosti budući da sam iznosi tvrdnje da je javnost pisala o sudskom postupku protiv njega i da je to utjecalo na nezavisnost suda.

d) Odgovori na apelaciju broj AP-4095/25

78. Sud BiH je naveo da ostaje pri svim razlozima navedenim u osporenim rješenjima od 18. aprila 2025. godine. Pri tome je dodatno ukazano da je ovlaštenje CIK-a da donese odluku o prestanku mandata izabranom članu organa vlasti propisano stavom 2. člana 1.10 Izbornog zakona BiH i utvrđen je rok koji ne može da bude kraći od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno saznanja o razlozima za prestanak mandata.

79. CIK je naveo da su apelantovi navodi neosnovani. U vezi s tim je dodatno navedeno da je 28. augusta 2025. godine CIK donio odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za predsjednika RS, kao i odluku o zaključivanju Centralnog biračkog spiska za prijevremene izbore za predsjednika RS. Navedeni akti su objavljeni u "Službenom glasniku BiH" broj 52/25 od 2. septembra 2025. godine. Zatim je

navedeno da je CIK nadležan za provođenje Izbornog zakona, te da su u konkretnom slučaju primijenjene isključivo odredbe navedenog zakona i podzakonskog akta. Ističe se da citirane odredbe Izbornog zakona BiH nisu nikada bile predmet ocjene ustavnosti pred Ustavnim sudom, te da CIK nije nadležan za ocjenu ustavnosti zakona, dok je u konkretnom slučaju prestanak apelantovog mandata uvjetovan samom činjenicom pravosnažnosti presude u krivičnom postupku i njenim pravnim posljedicama. Jedina obaveza CIK-a je da po pravosnažnosti odluke o prestanku mandata, koja je deklarativnog karaktera, raspiše prijevremene izbore, što je i učinjeno. CIK je naveo da u konkretnom slučaju donosi samo deklaratornu odluku u kojoj konstatira datum prestanka mandata s danom pravosnažnosti presude. U vezi s apelantovim navodom da je CIK trebao "razmotriti opća pitanja ustavnosti i zakonitosti, a ne samo formalno anticipirati presude Suda BiH od 26. februara 2025. godine i 12. juna 2025. godine", CIK je naveo da su njegove nadležnosti propisane odredbom člana 2.9 Izbornog zakona BiH, zbog čega nije nadležan za ocjenu ustavnosti i zakonitosti sudskih presuda. Dalje je navedeno da je CIK postupak proveo u roku od 15 dana od saznanja o razlogu za prestanak apelantovog mandata, odnosno da je u potpunosti ispoštovan zakonom propisani rok za donošenje odluke o prestanku mandata jer je pravosnažna presuda Suda BiH zaprimljena 1. augusta 2025. godine. Isto tako je ukazano da iz odredbi člana 1.10 Izbornog zakona BiH jasno proizlazi da mandat prestaje danom pravosnažnosti presude, a ne danom njene izvršnosti, kako to apelant navodi, te da posljedice prestanka mandata ne mogu početi u različito vrijeme od samog prestanka mandata. Istaknuto je da dispozitiv osporene odluke CIK-a sadrži sve elemente odluke o prestanku mandata, a u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH, uz valjano obrazloženje svih relevantnih činjenica utvrđenih u zakonito provedenom postupku, na koje je pravilno primijenjeno materijalno pravo. Zatim su kao neosnovani ocijenjeni apelantovi navodi o pristrasnosti članice vijeća CIK-a V. B. P. budući da se sudski spor između nje i apelanta ne može smatrati razlogom za njeno izuzeće u smislu člana 35. Zakona o upravnom postupku BiH. Pri tome je navedeno da apelant nijednom nije tražio njeno izuzeće u smislu člana 37. navedenog zakona, kako u konkretnom slučaju tako ni u prethodnim slučajevima kada je V. B. P. u više navrata učestvovala u odlučivanju u situacijama apelantovog kršenja Izbornog zakona BiH. Također je ukazano i da CIK svoje odluke donosi dvotrećinskom većinom od ukupnog broja članova (sedam), a da je osporena odluka o prestanku apelantovog mandata donesena jednoglasno. Shodno tome je ukazano da njeno izuzimanje ne bi utjecalo na drugačiju odluku CIK-a u konkretnom slučaju.

V. Relevantni propisi

80. Krivični zakon Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 i 31/23)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

Osnova i granice krivičnopravne prinude

Član 2.

(1) *Krivična djela i krivičnopravne sankcije se propisuju samo za ona ponašanja kojima se tako ugrožavaju ili povređuju osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim pravom, da se njihova zaštita ne bi mogla ostvariti bez krivičnopravne prinude.*

(2) *Propisivanje krivičnih djela i vrste i raspona krivičnopravnih sankcija zasniva se na neophodnosti primjene krivičnopravne prinude i njenoj srazmjernosti jačini opasnosti za osobne slobode i prava čovjeka, te druge osnovne vrijednosti.*

Vrste krivičnopravnih sankcija

Član 5.

Krivičnopravne sankcije su: kazne, uvjetna osuda, mjere sigurnosti i odgojne mjere.

Zastarjelost izvršenja sporednih kazni i mjera sigurnosti

Član 17. stav (3)

(3) Zastarjelost izvršenja mjere sigurnosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti nastupa kad protekne onoliko vremena koliko je sud odredio za trajanje te mjere.

Vrste mjera sigurnosti

Član 69. tačka c)

Učini[o]cima krivičnih djela mogu se izreći ove mjere sigurnosti:

c) zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti;

Izricanje mjera sigurnosti

Član 70.

Sud može učiniocu krivičnog djela izreći jednu ili više mjera sigurnosti kad postoje uvjeti za njihovo izricanje propisani ovim zakonom.

Zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti

Član 73. st. (1) i (2)

(1) Mjera sigurnosti zabrane vršenja određenog poziva, djelatnosti ili dužnosti može se izreći učiniocu koji je učinio krivično djelo u vezi sa svojim pozivom, djelatnošću ili dužnošću, ako postoji opasnost da bi takvo vršenje moglo poticajno djelovati da učini novo krivično djelo u vezi sa svojim pozivom, djelatnošću ili dužnošću.

(2) Mjera sigurnosti zabrane vršenja određenog poziva, djelatnosti ili dužnosti može se izreći u trajanju koje ne može biti kraće od jedne ni duže od deset godina, računajući od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere sigurnosti.

Nastupanje pravnih posljedica osude

Član 113. st. (1) i (3)

(1) Osude za određena krivična djela mogu imati za pravnu posljedicu prestanak, odnosno gubitak određenih prava ili zabranu sticanja određenih prava.

(3) Pravne posljedice osude mogu se propisati samo zakonom i nastupaju po sili zakona kojim su propisane.

Vrste pravnih posljedica osude

Član 114.

(1) Pravne posljedice osude koje se odnose na prestanak ili gubitak određenih prava jesu:

a) prestanak vršenja određenih poslova ili funkcija u organima vlasti, privrednim društvima ili u drugim pravnim osobama;

b) prestanak zaposlenja ili prestanak vršenja određenog zvanja, poziva ili zanimanja;

c) oduzimanje dozvola ili odobrenja koja se izdaju odlukom organa vlasti ili statusa koji se priznaje odlukom organa vlasti;

d) oduzimanje odlikovanja.

(2) Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava jesu:

a) zabrana obavljanja određenih poslova ili funkcija u organima vlasti, privrednim društvima, ili u drugim pravnim osobama;

b) zabrana sticanja određenih zvanja, poziva ili zanimanja, ili unapređenja u službi;

c) zabrana sticanja dozvola ili odobrenja koja se izdaju odlukom organa vlasti ili statusa koji se priznaje odlukom organa vlasti.

*Početak i trajanje pravnih posljedica osude**Član 115.*

(1) Pravne posljedice osude nastupaju danom pravosnažnosti presude.

(2) Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava traju najduže deset godina od dana izdržane, oproštene ili zastarjele kazne, ako za pojedine pravne posljedice nije zakonom propisano kraće trajanje.

(3) Pravne posljedice osude prestaju brisanjem osude.

Prestanak mjera sigurnosti i pravnih posljedica osude na osnovu sudske odluke

Član 116.

(1) Sud može odlučiti da prestane primjena mjere sigurnosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti ako su protekle tri godine od dana njenog izricanja.

(2) Sud može odrediti da prestane pravna posljedica osude koja se sastoji u zabrani sticanja određenog prava kad proteknu tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oproštene kazne.

(3) Pri ocjeni hoće li odrediti prestanak primjene mjere sigurnosti, odnosno pravne posljedice osude, sud će uzeti u obzir ponašanje osuđenog poslije osude, njegovu spremnost da naknadi štetu prouzrokovanu krivičnim djelom i da vrati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, kao i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost prestanka primjene mjere sigurnosti, odnosno pravne posljedice osude.

(4) Prestankom pravne posljedice osude ne dira se u prava trećih osoba koja se zasnivaju na osudi.

*Brisanje osude**Član 121. stav (6)*

(6) Osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti niti dok oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom nije potpuno izvršeno.

81. Odluka visokog predstavnika kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, donesena 1. jula 2023. godine, objavljena 1. jula 2023. godine na službenoj stranici OHR-a <https://www.ohr.int/decision-enacting-the-law-on-amendments-to-the-criminal-code-of-bosnia-and-herzegovina-2/>

Navedeni zakon, stupio na snagu 2. jula 2023. godine, te objavljen 7. jula 2023. godine u "Službenom glasniku BiH" broj 47/23, u relevantnom dijelu glasi:

*Član 2.**(Novi član 203a)*

Iza člana 203. Krivičnog zakona dodaje se novi član 203a, koji glasi:

*Neizvršavanje odluka visokog predstavnika**Član 203a*

(1) Službena osoba u instituciji Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ili u kantonu, gradu ili općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem organu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorna osoba koja ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje odluku visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, ili koja spriječi odnosno na drugi način ometa primjenu, provođenje ili izvršenje takve odluke, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Osoba iz stava (1), kojoj je direktno ili indirektno naloženo da se ponaša na način predviđen u stavu (1) ovog člana, a osjećala se prinuđenom da izvrši takav nalog kako ne bi izgubila sredstva za život ili ne bi bila izložena zlostavljanju na radnom mjestu, ali je obavijestila nadređenog da bi se takvim radnjama moglo počiniti krivično djelo, može se blaže kazniti.

(3) Osoba iz stava (1) kojoj je direktno ili indirektno naloženo da se ponaša na način predviđen u stavu (1) ovog člana,

ali koja je o takvoj situaciji obavijestila nadležnog tužioca, oslobođit će se kazne.

(4) Za krivično djelo iz stava (1) ovog člana izreći će se mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti.

(5) U skladu s članovima 113. i 114. ovog zakona, osuda za krivična djela iz stava (1) ovog člana ima za pravnu posledicu osude:

a) prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;

b) oduzimanje odlikovanja;

c) zabranu obavljanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelimično finansira iz javnih sredstava; i

d) zabranu sticanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelimično finansira iz javnih sredstava.

*Član 4.**(Stupanje na snagu)*

Ovaj zakon stupa na snagu 2. jula 2023. godine, objavljuje se na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika te se odmah objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

82. Odluka kojom se sprečava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj 14/23 (objavljena na službenoj internetskoj stranici OHR-a <https://www.ohr.int/decision-preventing-the-entry-into-force-of-the-law-on-non-application-%d0%bef-decisions-of-the-constitutional-court-of-bosnia-and-herzegovina-2/>, te u "Službenom glasniku BiH" broj 47/23 od 7. jula 2023. godine) glasi:

Član 1.

Ovim putem se obustavlja zakonodavni postupak donošenja Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine.

Svi akti i proceduralni koraci doneseni odnosno okončani u okviru zakonodavnog postupka donošenja Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, uključujući i izglasavanje navedenog zakona od strane Narodne skupštine Republike Srpske na njenoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj dana 27. juna 2023. godine, ovim se putem proglašavaju ništavnim ab initio i ne proizvode nikakvo pravno dejstvo.

Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine, neće stupiti na snagu.

Član 2.

Svi nadležni organi i službene osobe dužni su obustaviti donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti koje imaju za cilj da na bilo koji način omoguće stupanje na snagu ili primjenu Zakona iz člana 1. ove Odluke, uključujući i proglašenje navedenog Zakona i njegovo objavljivanje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Član 3.

Donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti spomenute u članu 2. ove Odluke, odnosno primjena na bilo koji način Zakona iz člana 1. ove Odluke spadaju u područje primjene odredbi člana 2. Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i člana 203a (Neizvršavanje odluka Visokog predstavnika) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i mogu stoga biti predmet krivičnog gonjenja.

Član 4.

Ova Odluka će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe Ustava Republike Srpske, bilo kog zakona, propisa ili akta, bilo postojećeg, bilo budućeg. Ova Odluka

izravno se primjenjuje i nije potrebna nijedna dodatna radnja radi osiguranja njenog pravnog dejstva.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu odmah po objavljivanju na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika.

Ova Odluka se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i odmah se objavljuje u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" i "Službenom glasniku Republike Srpske".

1. jula 2023.
Sarajevo

Christian Schmidt
Visoki predstavnik

83. Odluka kojom se sprečava stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske broj 15/23 (objavljena na službenoj internetskoj stranici OHR-a <https://www.ohr.int/decision-preventing-the-entry-into-force-of-the-law-on-amendments-to-the-law-on-publication-of-laws-and-other-regulations-of-republika-srpska-2/>, kao i u "Službenom glasniku BiH" broj 47/23 od 7. jula 2023. godine) glasi:

Član 1.

Ovim putem se obustavlja zakonodavni postupak donošenja Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj sjednici održanoj 21. juna 2023. godine.

Svi akti i proceduralni koraci doneseni odnosno okončani u okviru zakonodavnog postupka donošenja Zakona o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, uključujući i izglasavanje navedenog zakona od strane Narodne skupštine Republike Srpske na nenoj sjednici održanoj dana 21. juna 2023. godine, ovim se putem proglašavaju ništavnim ab initio i ne proizvode nikakvo pravno dejstvo.

Zakon o izmjeni Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj sjednici održanoj 21. juna 2023. godine, neće stupiti na snagu.

Član 2.

Svi nadležni organi i službene osobe dužni su obustaviti donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti koje imaju za cilj da na bilo koji način omoguće stupanje na snagu ili primjenu Zakona iz člana 1. ove Odluke, uključujući i proglašenje navedenog Zakona i njegovo objavljivanje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Član 3.

Donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti spomenute u članu 2. ove Odluke, odnosno primjena na bilo koji način Zakona iz člana 1. ove Odluke spadaju u područje primjene odredbi člana 2. Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i člana 203a (Neizvršavanje odluka visokog predstavnika) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i mogu stoga biti predmet krivičnog gonjenja.

Član 4.

Ova Odluka će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe Ustava Republike Srpske, bilo kog zakona, propisa ili akta, bilo postojećeg, bilo budućeg. Ova Odluka izravno se primjenjuje i nije potrebna nijedna dodatna radnja radi osiguranja njegovog pravnog dejstva.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu odmah po objavljivanju na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika.

Ova Odluka se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i odmah se objavljuje u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" i "Službenom glasniku Republike Srpske".

1. jula 2023.
Sarajevo

Christian Schmidt
Visoki predstavnik

84. Izborni zakon Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – odluka USBiH, 63/11 – odluka USBiH, 15/12 – rješenje USBiH, 11/13 – rješenje USBiH, 18/13, 7/14, 31/16, 1/17 – odluka USBiH, 54/17 – rješenje USBiH, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22, 24/24, 24/24 – ispravka)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.10

Izabranom članu organa vlasti na svim nivoima prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

[...]

4. danom pravosnažnosti sudske presude kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže;

5. danom pravosnažnosti sudske presude kojom mu je izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zanimanja, djelatnosti ili dužnosti koja predstavlja funkciju izabranog člana u organu vlasti;

6. danom pravosnažnosti sudske presude kojom mu je izrečena kazna koja za pravnu posljedicu osude ima prestanak te službene dužnosti i prestanak tog radnog odnosa.

[...]

10. ako iz razloga utvrđenih zakonom izgubi pravo da bude biran;

[...]

Izabranom članu organa vlasti na bilo kom nivou prestaje mandat danom nastupanja nekog od razloga za prestanak mandata utvrđenih zakonom. Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o prestanku mandata izabranom članu organa vlasti u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno od saznanja o razlogu za prestanak mandata i o tome obavještava organ vlasti u kojem je izabrani član imao mandat.

[...]

85. Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13, 49/17 – odluka Ustavnog suda, 42/18 – rješenje Ustavnog suda, 65/18, 22/21 – odluka Ustavnog suda i 8/22 – rješenje Ustavnog suda)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 6.

Prava osumnjičenog, odnosno optuženog

(1) Osumnjičeni već na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega i da njegov iskaz može biti korišten kao dokaz u daljnjem toku postupka.

(2) Osumnjičenom, odnosno optuženom se mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.

(3) Osumnjičeni, odnosno optuženi nije dužan iznijeti svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja.

Član 7.

Pravo na odbranu

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo braniti se sam ili uz stručnu pomoć branitelja koga sam izabere.

(2) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branitelja, postaviti će mu se branitelj kad je to određeno ovim zakonom.

(3) Osumnjičenom, odnosno optuženom se mora osigurati dovoljno vremena za pripremanje odbrane.

Član 29. tač. d) i f)

Razlozi za izuzeće

Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost:

d) ako je u istom krivičnom predmetu učestvovao kao sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog ili je saslušan kao svjedok ili kao vještak,

f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristrasnost.

Član 30. st. (1) i (3)

Izuzeće po zahtjevu stranke ili branioca

(1) Izuzeće predsjednika Suda i sudije može tražiti stranka ili branitelj.

(3) Zahtjev za izuzeće sudije vijeća apelacionog odjeljenja stranka ili branitelj mogu podnijeti u žalbi ili u odgovoru na žalbu.

Član 32. stav (1)

Odlučivanje po zahtjevu za izuzeće

(1) O zahtjevu za izuzeće iz člana 30. ovog zakona odlučuje opća sjednica Suda.

Član 33.

Valjanost radnji poduzetih nakon podnošenja zahtjeva za izuzeće

Kad sudija sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće, dužan je odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz člana 29. tačka f. ovog zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Član 35. stav 1. i stav 2. tač. a) i b) i i)

Prava i dužnosti

(1) Osnovno pravo i osnovna dužnost Tužitelja je otkrivanje i gonjenje učinilaca krivičnih djela koja su u nadležnosti Suda.

(2) Tužitelj ima pravo i dužan je da:

a) odmah po saznanju da postoje osnovi sumnje da je počinjeno krivično djelo preduzme potrebne mjere u cilju njegovog otkrivanja i sprovođenja istrage, pronalaženja osumnjičenog, rukovođenja i nadzora nad istragom, kao i radi upravljanja aktivnostima ovlaštenih službenih osoba vezanim za pronalaženje osumnjičenog i prikupljanje izjava i dokaza,

b) sprovede istragu u skladu s ovim zakonom,

i) podiže i zastupa optužnicu pred Sudom,

Član 148.

Podnošenje i ispravljanje podnesaka

(1) Optužnica, prijedlozi, pravni lijekovi i druge izjave i saopćenja podnose se pismeno ili se daju usmeno na zapisnik.

(2) Podnesci iz stava 1. ovog člana moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti.

(3) Ako u ovom zakonu nije drukčije određeno, Sud će podnosioca podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti pozvati da podnesak ispravi, odnosno dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku, Sud će podnesak odbaciti.

(4) U pozivu za ispravku, odnosno dopunu podneska podnositelj će se upozoriti na posljedice propuštanja.

Član 227. stav (1) tačka c)

Sadržaj optužnice

(1) Optužnica sadrži:

c) opis djela iz kog proizlaze zakonska obilježja krivičnog djela, vrijeme i mjesto učinjenja krivičnog djela, predmet na kome je i sredstvo kojim je izvršeno krivično djelo, kao i ostale okolnosti potrebne da se krivično djelo što preciznije odredi,

Član 228. stav (1)

Odlučivanje o optužnici

(1) Odmah po prijemu optužnice sudija za prethodno saslušanje ispitat će da li je Sud nadležan, da li postoje okolnosti iz člana 224. stav (1) tačka d) ovog zakona, te da li je optužnica propisno sastavljena (član 227. ovog zakona). Ukoliko Sud nađe da optužnica nije propisno sastavljena, postupit će u skladu s članom 148. st. (3) i (4) ovog zakona.

Član 234.

Opća javnost

(1) Glavni pretres je javan.

(2) Glavnom pretresu mogu prisustvovati samo punoljetne osobe.

(3) Osobe koje su prisutne na glavnom pretresu ne smiju nositi oružje ili opasno oruđe, osim čuvara optuženog, i osoba kojima to dozvoli sudija, odnosno predsjednik vijeća.

Član 235.

Isključenje javnosti

Od otvaranja zasjedanja pa do završetka glavnog pretresa sudija, odnosno vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili po prijedlogu stranaka i branitelja, ali uvijek po njihovom saslušanju, isključiti javnost za cio glavni pretres ili jedan njegov dio, ako je to u interesu državne sigurnosti ili ako je to potrebno radi čuvanja državne, vojne, službene ili važne poslovne tajne, čuvanja javnog reda, zaštite morala u demokratskom društvu, osobnog i intimnog ž[i]vota optuženog ili oštećenog ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka.

Član 251.

Nastavljanje odgođenog glavnog pretresa

(1) Ako se glavni pretres koji je bio odgođen drži pred istim sudijom odnosno vijećem, pretres će se nastaviti, a sudija, odnosno predsjednik vijeća ukratko će iznijeti tok ranijeg glavnog pretresa. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da glavni pretres počne ponovo.

(2) Glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vijeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju.

(3) Ako se glavni pretres drži pred drugim sudijom, odnosno predsjednikom vijeća, glavni pretres mora ponovo početi i svi dokazi moraju se ponovo izvesti. Izuzetno, ako se pretres drži pred drugim predsjednikom vijeća, uz saglasnost stranaka i branioca, vijeće može odlučiti da se ranije izvedeni dokazi neće ponovo izvoditi.

(4) U slučaju iz st. (2) i (3) ovog člana, sudija odnosno vijeće može bez saglasnosti stranaka i branioca, a po njihovom saslušanju, odlučiti da se iskazi svjedoka i vještaka, dati u ranijem pretresu, koriste kao dokaz ukoliko su svjedoci ili vještaci umrli, duševno oboljeli ili se ne mogu pronaći ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć ili je znatno otežan iz drugih razloga.

Član 258. stav (2)

Utvrđivanje identiteta optuženog i davanje uputa

(2) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog, sudija, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branitelja da li imaju primjedbe na sastav vijeća i nadležnost Suda.

86. **Ustav Republike Srpske** ("Službeni glasnik RS" br. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 12/00 – odluka USBiH, 31/00 – odluka USBiH, 36/00 – odluka USBiH, "Službeni glasnik BiH" broj 36/00 – odluka USBiH, "Službeni glasnik RS" br. 21/02, 26/02 ispravka, 30/02 ispravka, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05, 48/11 i 91/19 – odluka USBiH)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst propisa sačinjen u Ustavnom sudu BiH, kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 72.

[...]

U slučaju da Narodna skupština skрати svoj mandat ili bude raspuštena, izbori za novu Narodnu skupštinu moraju se održati u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o skraćivanju mandata. Izборе raspisuje predsjednik Republike.

[...]

Predsjednik Republike može, pošto sasluša mišljenje predsjednika Vlade i predsjednika Narodne skupštine, odlučiti da Narodna skupština bude raspuštena.

Član 74.

[...]

Sjednice Narodne skupštine saziva i predsjedava im predsjednik Skupštine.

Predsjednik je dužan sazvati sjednicu na zahtjev [...], predsjednika Republike [...].

Član 76.

Pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju predsjednik Republike, Vlada, svaki narodni poslanik ili najmanje 3.000 birača.

2. Predsjednik Republike**Član 80.**

Predsjednik Republike:

1. predstavlja Republiku;

2. predlaže Narodnoj skupštini kandidata za predsjednika Vlade;

3. predlaže Narodnoj skupštini kandidate za predsjednika i sudije Ustavnog suda na predlog Visokog sudskog i tužilačkog saveta.

4. Predsjednik Republike ukazom proglašava zakon u roku od sedam dana od dana njegovog usvajanja u Narodnoj skupštini. U tom roku predsjednik Republike može zahtjevati od Narodne skupštine da ponovo odlučuje o zakonu. Predsjednik Republike je dužan da proglasi zakon koji je ponovo usvojen u Narodnoj skupštini.

5. daje pomilovanja;

6. dodjeljuje odlikovanja i priznanja utvrđena zakonom;

7. obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom.

Predsjednik Republike:

1. obavlja, u skladu sa ovim Ustavom i Ustavom Bosne i Hercegovine i zakonom, poslove iz oblasti bezbjednosti i odnosa Republike sa drugim državama i međunarodnim organizacijama.

2. Amandman CXVI - tačka 2. briše se.

3. Predsjednik Republike ukazom, na predlog Vlade, postavlja i opoziva šefove predstavništava Republike Srpske u inostranstvu i predlaže ambasadore i druge međunarodne predstavnike Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske,

4. obrazuje savetodavna tela i stručne službe za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Dva potpredsjednika Republike pomažu predsjedniku Republike u obavljanju poslova koje im povjeri predsjednik Republike.

Predsjednik ima dva potpredsjednika iz različitih konstitutivnih naroda.

Predsjednik Republike određuje koji će ga potpredsjednik Republike zamenjivati u slučaju privremene sprečenosti da obavlja svoje funkcije.

Član 94.

[...]

Za vreme trajanja mandata Vlade, predsjednik Vlade može, na osnovu mišljenja predsjednika Republike i predsjednika Narodne skupštine, vršiti promene u sastavu Vlade, o čemu obaveštava Narodnu skupštinu.

Ako očni da je došlo do krize u funkcionisanju Vlade, predsjednik Republike može, na inicijativu najmanje 20 poslanika i pošto sasluša mišljenje predsjednika Narodne skupštine i predsjednika Vlade, zatražiti od predsjednika Vlade da podnese ostavku. Ukoliko predsjednik Vlade odbije da podnese ostavku, predsjednik Republike ga može razrešiti.

[...]

Član 132.

Prijedlog da se pristupi promjeni Ustava Republike mogu podnijeti predsjednik Republike, [...].

87. **Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik RS" broj 60/23 od 9. jula 2023. godine), koji je usvojen 27. juna 2023. godine, glasi:

Na osnovu člana 80. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srpske, donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O NEPRIMJENJIVANJU ODLUKA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašavam Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Osmoj posebnoj sjednici, održanoj 27. juna 2023. godine.

Klub delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske donio je Odluku broj: 03/8.02-3-22/23, od 4. jula 2023. godine, o odbijanju da se razmatraju materijali koje je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Osmoj posebnoj sjednici, održanoj 27. juna 2023. godine.

Vijeće naroda Republike Srpske svojim aktom, broj: 03/2.01-020-308/23, od 6. jula 2023. godine, obavijestilo je Narodnu skupštinu Republike Srpske da navedeni zakon ne spada u pitanja povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda, čime su se ispunili formalno-pravni uvjeti za donošenje Ukaza.

Broj: 01-020-3396/23

7. jula 2023. godine

Banjaluka

Predsjednik Republike,
Milorad Dodik, s.r.

ZAKON O NEPRIMJENJIVANJU ODLUKA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE**Član 1.**

Odluka kojom su Pravila Ustavnog suda izmijenjena i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, donesene nakon izmjena Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, neće se primjenjivati i izvršavati na teritoriji Republike Srpske.

Član 2.

(1) Odluke iz člana 1. ovog zakona neće se primjenjivati i izvršavati na teritoriji Republike Srpske dok Parlamentarna skupština BiH ne donese Zakon o Ustavnom sudu BiH.

(2) Do donošenja zakona iz stava 1. ovog člana, privremeno se stavljaju van snage odredbe zakona kojim se propisuje objavljivanje zakona i drugih propisa Republike Srpske, u dijelu

koji se odnosi na propise i druge akte koje donosi Ustavni sud Bosne i Hercegovine.

Član 3.

Lica koja su dužna da postupaju po odredbama ovog zakona izuzimaju se od krivične odgovornosti propisane krivičnim zakonodavstvom BiH, u pogledu krivičnih djela u vezi sa izvršenjem ovog zakona i bit će zaštićena od institucija Republike Srpske.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 02/1-021-726/23
27. juna 2023. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Dr Nenad Stevandić, s.r.

88. Zakon o izmjeni Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske ("Službeni glasnik RS" broj 60/23 od 9. jula 2023. godine), stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku RS", glasi:

Na osnovu člana 80. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srpske, d o n o s i m

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O OBJAVI ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Prolašavam Zakon o izmjeni Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Sedmoj posebnoj sjednici, održanoj 21. juna 2023. godine.

Klub delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske donio je Odluku broj: 03/8.02-3-21-2/23, od 4. jula 2023. godine, kojom se poništava Odluka Kluba delegata bošnjačkog naroda, broj: 03/8.02-3-21/23, od 26. juna 2023. godine, kojom je pokrenut postupak zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda na Zakon o izmjeni Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske, čime su se ispunili formalno-pravni uvjeti za donošenje Ukaza.

Broj: 01-020-3382/23
7. jula 2023. godine
Banjaluka

Predsjednik Republike,
Milorad Dodik, s.r.

ZAKON O IZMJENI ZAKONA O OBJAVI ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Član 1.

U Zakonu o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 67/05 i 110/08) u članu 3. u stavu 1. u alineji petoj poslije riječi: "Ustavni sud Republike Srpske" briše se riječ: "i" i dodaje tačka.

Alineja šesta briše se.

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 02/1-021-696/23
21. juna 2023. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine
Dr. Nenad Stevandić, s.r.

VI. Dopustivost

89. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

90. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije

primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

a) Ratione materiae AP-4095/25

91. Član 18. stav (3) tačka h) Pravila Ustavnog suda glasi:

Apelacija nije dopustiva ako postoji neki od sljedećih slučajeva:

h) apelacija je ratione materiae inkompatibilna sa Ustavom;

a.1) Navodi o povredi prava na pravično suđenje u odnosu na postupak koji je uslijedio nakon donošenja osuđujuće presude Suda BiH (AP-4095/25)

92. U vezi s apelantovim navodima o povredi prava na pravično suđenje u postupku u kojem su donesene osporene odluke CIK-a i Suda BiH nakon donošenja pravosnažne osuđujuće presude kojom je proglašen krivim (AP-3722/25), Ustavni sud podsjeća na ustaljenu praksu Evropskog suda da se politička prava ne smatraju građanskim pravima. Evropski sud je takav stav zauzeo u predmetu *Pierre-Bloch protiv Francuske* (vidi *Pierre-Bloch protiv Francuske*, presuda od 21. oktobra 1997. godine, predstavka broj 24194/94, tač. 48–59). Takav stav je potvrđen i u novijoj praksi Ustavnog suda (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP-849/23 od 23. januara 2025. godine, tačka 25. s daljnjim referencama, dostupna na www.ustavnisud.ba).

93. U konkretnom slučaju CIK je po službenoj dužnosti proveo postupak utvrđivanja prestanka apelantovog mandata predsjednika RS. Taj postupak je proveden u skladu s relevantnim odredbama Izbornog zakona BiH (vidi tač. 60, 62. i 84. ove odluke), nakon što je donesena osporena drugostepena presuda Suda BiH iz predmeta broj AP-3722/25, odnosno nakon što je osuđujuća presuda protiv apelanta postala pravosnažna. Iz obrazloženja odluka CIK-a i Suda BiH proizlazi da se u tom postupku nije odlučivalo o ustavnosti i zakonitosti postupanja Suda BiH u krivičnom postupku protiv apelanta (iako je apelant na tome insistirao, vidi tač. 62. i 79. ove odluke). Na deklaratorni karakter osporene odluke CIK-a (konstatiranje prestanka apelantovog mandata) ukazano je i u odgovoru CIK-a na apelaciju (vidi tačku 79. ove odluke). Na osnovu toga, Ustavni sud zaključuje da se osporenim odlukama iz predmeta broj AP-4095/25 nije odlučivalo o apelantovim "građanskim pravima i obavezama", niti o "krivičnoj optužbi" u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije, zbog čega garancije iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije nisu primjenjive na postupak proveden pred CIK-om i Sudom BiH. Takav zaključak posljedično isključuje i meritorno ispitivanje apelantovih navoda o navodnoj pristrasnosti članice vijeća CIK-a V. B. P. koja je učestvovala u donošenju osporene odluke CIK-a od 6. augusta 2025. godine s obzirom na to da pravo na nezavisan i nepristrasan sud u konvencijskom smislu predstavlja jedan segment prava na pravično suđenje. S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da je taj dio apelacionih navoda *ratione materiae* inkompatibilan s Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom.

a.2) Navodi o povredi prava na slobodne izbore (AP-4095/95)

94. Razmatrajući apelantove navode o kršenju prava na slobodne izbore, Ustavni sud ukazuje da su, prema praksi Evropskog suda, obaveze nametnute državama ugovornicama članom 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju ograničene na "izbor zakonodavne vlasti" i obično se ne primjenjuju na izbor šefa države, osim ako se u svjetlu ustavne strukture dotične države, što Evropski sud još nije zaključio ni u jednom prethodnom slučaju, ne utvrdi da se potonja može smatrati "zakonodavnom vlašću" s obzirom na to da joj je dato ovlaštenje pokretanja i donošenja zakona ili da uživa široka ovlaštenja za kontrolu donošenja zakona ili ovlaštenje cenzuriranja glavnih

zakonodavnih tijela (vidi *Călin Georgescu protiv Rumunije*, odluka od 11. februara 2025. godine, predstavka broj 37327/24, tačka 22. s daljnjim referencama).

95. U vezi s primjenjivošću člana 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, Ustavni sud podsjeća da je u svojoj praksi odlučivao o kriterijima iz prethodne tačke ove odluke kada su u pitanju predsjednik i potpredsjednici entiteta Federacija Bosne i Hercegovine (vidi, *ibid.*, AP-849/23, tač. 27–29). U citiranom predmetu Ustavni sud je, između ostalog, zaključio sljedeće:

28. Ustavni sud u ovom slučaju ne uočava bilo kakve naznake da su ovlaštenja predsjednika i potpredsjednika FBiH takva da bi se mogli smatrati dijelom "zakonodavnih tijela" Federacije BiH u smislu prethodno navedenih standarda Evropskog suda. Naime, Ustavni sud zapaža da iz sadržaja člana IV.B.1.1. Ustava Federacije BiH proizlazi da je predsjednik FBiH šef federalne izvršne vlasti i da ima dva potpredsjednika (vidi tačku 18. ove odluke). Također, Ustavni sud zapaža da se nadležnosti predsjednika i potpredsjednika FBiH, koje su navedene u članu IV.B.3.7. tač. a) i b) Ustava Federacije BiH, između ostalog, sastoje od imenovanja vlade, sudija Ustavnog suda, potpisivanja odluka Parlamenta FBiH, potpisivanja i ratificiranja međunarodnih sporazuma u ime Federacije BiH i davanja pomilovanja. Naposljetku, Ustavni sud zapaža da predsjednik u saglasnosti s potpredsjednicima može pod uvjetima iz člana IV.A.3.16. Ustava Federacije BiH raspustiti jedan ili oba doma Parlamenta FBiH. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zapaža da nadležnosti predsjednika i potpredsjednika FBiH ne ukazuju da oni imaju ovlaštenja da pokreću i usvajaju propise, ili da uživaju šira ovlaštenja da kontroliraju usvajanje propisa ili ovlaštenje da cenzuriraju najznačajnije zakonodavne vlasti. S obzirom na to, Ustavni sud smatra da član 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju nije primjenjiv na izbore za predsjednika i potpredsjednike FBiH.

29. Imajući u vidu navedene zaključke, slijedi da su navodi apelanata o kršenju [...] prava na slobodne izbore iz člana 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju [...] *ratione materiae* inkompatibilni s Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom.

96. U situaciji postojanja asimetričnih entitetskih ustavnih rješenja u Bosni i Hercegovini postavlja se pitanje da li se zaključci iz citirane odluke broj AP-849/23, koji se odnose na predsjednika FBiH, mogu primijeniti i na predsjednika RS, odnosno apelanta u konkretnom slučaju. U vezi s tim, Ustavni sud, prije svega, zapaža da postoji dosta sličnosti u ustavnim ovlaštenjima predsjednika dva entiteta Bosne i Hercegovine, koje se manifestiraju kroz predstavljanje entiteta, predlaganje/imenovanje vlade, sudija ustavnog suda, potpisivanje odluka koje usvoje zakonodavna tijela, potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime entiteta i davanje pomilovanja. S druge strane, u kontekstu odnosa prema zakonodavnoj i izvršnoj vlasti, predsjednik RS ima i dodatno ustavno ovlaštenje koje se odnosi na predlaganje zakona (član 76. Ustava Republike Srpske), kao i ovlaštenje da u slučaju krize funkcioniranja Vlade RS zatraži od njenog predsjednika da podnese ostavku, te ukoliko on to odbije predsjednik RS ga može razriješiti. Ovlaštenje predsjednika RS također uključuje i davanje prethodnog mišljenja za promjene u sastavu Vlade RS (član 94. Ustava Republike Srpske). Ustavni sud dodatno ukazuje da se predsjednik RS bira direktno, za razliku od predsjednika FBiH koji se bira indirektno, te da je predsjedniku FBiH za imenovanje Vlade FBiH neophodna saglasnost dva potpredsjednika FBiH. Iako se potpredsjednici RS biraju direktno, oni nemaju isti ustavnopravni položaj kao potpredsjednici FBiH, već isključivo pomažu predsjedniku RS u obavljanju poslova koje im povjeri predsjednik RS. U zakonodavnom smislu, predsjednik RS ima i ustavno ovlaštenje da zahtijeva od Narodne skupštine RS da ponovo odlučuje o zakonu (član 80. tačka 4. Ustava Republike

Srpske). On može, nakon što sasluša mišljenje predsjednika Vlade RS i predsjednika Narodne skupštine RS, da odluči da Narodna skupština RS bude raspuštena (član 72. Ustava Republike Srpske). Također može tražiti od predsjednika Narodne skupštine RS sazivanje sjednice Narodne skupštine RS (član 74. Ustava Republike Srpske), te može podnijeti prijedlog da se pristupi promjeni Ustava Republike Srpske (član 132. Ustava Republike Srpske).

97. Uprkos navedenim razlikama, Ustavni sud smatra da, u svjetlu ustavne strukture koja se odnosi na predsjednika RS, dodatne nadležnosti predsjednika RS i veća autonomija djelovanja u odnosu na predsjednika FBiH ne dovode do zaključka da se predsjednik RS smatra "zakonodavnom vlašću" u konvencijskom smislu. Stoga, Ustavni sud smatra da član 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju nije primjenjiv u apellantovom slučaju.

98. Osim toga, Ustavni sud smatra neophodnim posebno naglasiti da apellant u obje apelacije nije nijednom jasno i izričito problematizirao, odnosno ukazao da će mu zbog osporenih odluka (dužina izrečene mjere sigurnosti i posljedica osude) iz predmeta broj AP-3722/25 suštinski biti onemogućeno kandidiranje na sljedećim općim izborima u Bosni i Hercegovini (zakazani za 2026. godinu). U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da predmet apelacija nije pitanje apellantovog isključenja iz (zakonodavnih) izbora, već isključivo prestanak njegovog mandata predsjednika RS. S obzirom na to da apelacija treba sadržavati navode, činjenice i dokaze na kojima se zasniva (član 21. stav (2) tačka c) Pravila Ustavnog suda), Ustavni sud neće u konkretnom slučaju samostalno raspraviti, niti prejudicirati pitanje pasivnog biračkog prava iz člana 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, posebno jer se u kontekstu apellantovog eventualnog kandidiranja radi o budućem i neizvjesnom događaju.

99. Imajući u vidu navedene zaključke, slijedi da su apellantovi navodi o kršenju prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u tom dijelu, te navodi o kršenju prava na slobodne izbore iz člana 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju *ratione materiae* inkompatibilni s Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom.

b) Navodi o kršenju presumpcije nevinosti iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 2. Evropske konvencije zbog izjava javnih zvaničnika tokom suđenja apellantu (AP-3722/25 i AP-4095/25)

100. Član 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda glasi:

(4) Ustavni sud će odbaciti apelaciju kao očigledno (prima facie) neosnovanu kada utvrdi da ne postoji opravdan zahtjev stranke u postupku, odnosno da predočene činjenice ne mogu opravdati tvrdnju da postoji kršenje prava zaštićenih Ustavom i/ili kada se za stranku u postupku utvrdi da ne snosi posljedice kršenja Ustavom zaštićenih prava, tako da je ispitivanje merituma apelacije nepotrebno.

101. Ustavni sud, u fazi ispitivanja dopustivosti apelacije, mora utvrditi, između ostalog, da li su ispunjeni uvjeti za meritorno odlučivanje koji su nabrojani u članu 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da, prema vlastitoj praksi i praksi Evropskog suda, apellant mora navesti povredu svojih prava koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine i te povrede moraju djelovati vjerovatno. Apelacija je očigledno neosnovana ukoliko joj manjkaju *prima facie* dokazi koji s dovoljnom jasnoćom pokazuju da je navedena povreda ljudskih prava i sloboda moguća (vidi Evropski sud, *Abedin Smajić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 16. januara 2018. godine, predstavka broj 48657/16, tačka 43, *Khudunts protiv Azerbejdžana*, presuda od 26. februara 2019. godine, predstavka broj 74628/16, tačka 32, te Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP-156/05 od 18. maja 2005. godine, tačka 9, dostupna na

www.ustavnisud.ba), te ako činjenice u odnosu na koje se podnosi apelacija očigledno ne predstavljaju kršenje prava koje apelant navodi, tj. ako apelant nema "opravdan zahtjev" (vidi Evropski sud, *Dumlu protiv Turske*, odluka od 20. aprila 2021. godine, predstavka broj 65159/17, tačka 27), kao i kada se utvrdi da apelant nije "žrtva" kršenja Ustavom Bosne i Hercegovine zaštićenih prava (vidi Evropski sud, *Spasoje Lukić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, odluka o dopustivosti od 18. novembra 2008. godine, predstavka broj 34379/03).

102. Apelant je u dopuni apelacije broj AP-3722/25 od 1. oktobra 2025. godine (vidi tačku 72. ove odluke) ukazao da mu je prekršeno načelo presumpcije nevinosti iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 2. Evropske konvencije zbog izjava koje su tokom suđenja dali javni zvaničnici. To se primarno odnosi na određene izjave koje su dali visoki predstavnik Christian Schmidt, ambasade SAD-a i Velike Britanije, te predsjednik političke partije SDA B. I., ministar odbrane Bosne i Hercegovine Zukan Helez i ministar policije FBiH Ramo Isak. Na sporne izjave koje je dao visoki predstavnik Christian Schmidt također je ukazano i u apelaciji broj AP-4095/25. Ustavni sud u tom kontekstu ukazuje da je u svojoj praksi nekoliko puta utvrdio povredu prava na pretpostavku nevinosti u vezi s izjavama političara i drugih visokih zvaničnika koji su prije donošenja pravosnažne presude donosili zaključke o krivici apelanata (vidi Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. AP-4319/14 od 18. decembra 2014. godine, tačka 35, i AP-2011/15 od 22. decembra 2016. godine, tačka 50. s daljnjim referencama, dostupne na www.ustavnisud.ba). U konkretnom slučaju, Ustavni sud zapaža da apelant, osim općenitog navođenja navedenih osoba za koje smatra da su prejudicirale njegovu krivicu, Ustavnom sudu nije dostavio nijedan konkretan dokaz u prilog vjerodostojnosti svojih tvrdnji, niti spis predmeta sadrži dostatne podatke i informacije na osnovu kojih bi Ustavni sud mogao izvršiti uvid u njihov sadržaj. Prema tome, iako se apelant u apelaciji pozvao na izjave određenih javnih zvaničnika, Ustavni sud nema pouzdana saznanja o sadržaju i karakteru tih izjava, zbog čega ih ne može ni razmatrati kako bi ocijenio njihov utjecaj na apelantovu osudu. Ustavni sud naročito ukazuje da su apelanti, u smislu člana 21. stav (1) tačka c) Pravila Ustavnog suda, u obavezi dostaviti dokaze u prilog svojim tvrdnjama u postupku pred Ustavnim sudom. U konkretnom slučaju, apelant je propustio postupiti u skladu s navedenom obavezom. Također, Ustavni sud ukazuje da nije njegov zadatak, kako u apelantovom slučaju tako ni u ostalim slučajevima, istraživati medijske sadržaje koji bi eventualno mogli biti u vezi s odlukama koje apelanti ospore pred Ustavnim sudom.

103. Konačno, Ustavni sud napominje da nije nadležan ispitivati izjave predstavnika međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini (vidi, *mutatis mutandis*, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-667/24 od 14. novembra 2024. godine, tačka 220, dostupna na www.ustavnisud.ba). S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema ništa što ukazuje da ti apelantovi navodi pokreću ustavno pitanje na koje se pozvao, odnosno ništa što ukazuje da ima "opravdan zahtjev" u smislu člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda koji bi trebalo meritorno ispitati. Zbog toga, Ustavni sud zaključuje da su navodi o kršenju prava na presumpciju nevinosti iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 2. Evropske konvencije očigledno (*prima facie*) neosnovani.

104. Imajući u vidu odredbe člana 18. stav (3) tačka h) i člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da su nedopustivi apelantovi navodi (iz apelacija br. AP-3722/25 i AP-4095/25) koji se odnose na pravo na pravično suđenje u vezi s osporenim odlukama CIK-a i Suda BiH (posljedice osuđujuće presude Suda BiH protiv apelanta), pravo na slobodne izbore i presumpciju nevinosti.

c) Ostali navodi – kršenje prava na pravično suđenje i *nullum crimen, nulla poena sine lege*, te politički motivirano suđenje apelantu (AP-3722/25)

105. U odnosu na apelantove navode kojima tvrdi da je osporenim presudama Suda BiH prekršeno njegovo pravo iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije, te pravo iz člana 7. Evropske konvencije budući da su politički motivirane, Ustavni sud ponavlja da nije vezan apelantovom pravnom kvalifikacijom iz apelacije. Prema pravilu *iura novit curia*, Ustavni sud je nadležan za pravnu kvalifikaciju činjenica konkretnog predmeta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-2297/22 od 25. septembra 2025. godine, tačka 40. s daljnjim referencama, dostupna na www.ustavnisud.ba; te Evropski sud, *Radomilja i dr. protiv Hrvatske*, presuda od 20. marta 2018. godine, predstavke br. 7685/10 i 22768/12, tač. 114. i 126. s daljnjim referencama). S obzirom na to da se apelantovi navodi odnose na postupak utvrđivanja krivične optužbe protiv njega, za koji apelant isključivo smatra da je bio politički motiviran (s ciljem njegovog eliminiranja iz političkog života u Bosni i Hercegovini), te na prestanak njegovog mandata predsjednika RS i mjeru sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika RS, Ustavni sud će te navode ispitati i s aspekta garancija prava iz člana 18. Evropske konvencije u vezi sa članom 6. Evropske konvencije.

106. Ustavni sud utvrđuje da apelacija broj AP-3722/25, zajedno s dopunama, u dijelu koji se odnosi na navode o kršenju člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, člana 7. Evropske konvencije, te člana 18. u vezi sa članom 6. Evropske konvencije, ispunjava uvjete propisane članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, kao i da je podnesena u roku, da ispunjava i ostale uvjete dopustivosti iz člana 18. stav (3) Pravila Ustavnog suda te da nije očigledno (*prima facie*) neosnovana u smislu odredbe člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda.

VII. Meritum

107. Imajući u vidu sadržaj apelantovih navoda, Ustavni sud smatra neophodnim prvo ispitati apelantove navode o kršenju člana 7. Evropske konvencije s obzirom na to da se radi o nederogativnom pravu od čijeg prethodnog razmatranja zavisi ispitivanje ostalih apelantovih navoda.

a) Kažnjavanje samo na osnovu zakona

108. U konkretnom slučaju apelant smatra da je vođenjem krivičnog postupka protiv njega za krivično djelo iz člana 203a KZBiH, odnosno njegovom osuđom zajedno s izrečenom mjerom sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika RS prekršeno načelo kažnjavanja samo na osnovu zakona iz člana 7. Evropske konvencije.

109. Član 7. Evropske konvencije glasi:

1. *Niko se ne smije smatrati krivim za krivično djelo izvršeno činjenjem ili nečinjenjem koje, u vrijeme kada je počinjeno, nije predstavljalo krivično djelo po unutrašnjem ili međunarodnom pravu. Isto tako, ne smije se izreći strožija kazna od one koja je bila primjenjiva u vrijeme kada je krivično djelo počinjeno.*

2. *Ovaj član ne utječe na ishod suđenja i kažnjavanje bilo koje osobe za činjenje ili nečinjenje koje se u vrijeme počinjenja smatralo krivičnim djelom prema općim pravnim načelima koja priznaju civilizirani narodi.*

110. Prema praksi Evropskog suda, garancija sadržana u članu 7. Evropske konvencije, koji je bitan element vladavine prava, zauzima istaknuto mjesto u sistemu zaštite prema Evropskoj konvenciji. To je naglašeno činjenicom da nije dopušteno odstupanje od navedene odredbe prema članu 15. Evropske konvencije u vrijeme rata ili druge javne nužde. Član 7.

Evropske konvencije treba tumačiti i primjenjivati, kako proizlazi iz njegovog predmeta i svrhe, na način koji pruža djelotvornu zaštitu od proizvoljnog krivičnog progona, osude i kažnjavanja. Član 7. Evropske konvencije, općenito, utjelovljuje načelo da samo zakon može definirati krivično djelo i propisati kaznu (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) i načelo da se krivično pravo ne smije ekstenzivno tumačiti na štetu optuženog, na primjer po analogiji. Iz tih načela proizlazi da krivično djelo mora biti jasno definirano zakonom. Taj je zahtjev ispunjen kada pojedinac može znati iz teksta relevantne odredbe i, ako je potrebno, uz pomoć sudskog tumačenja, koje će ga radnje i propusti učiniti krivično odgovornim. Kada govori o "zakonu", član 7. Evropske konvencije aludira na isti koncept kao onaj na koji se Evropska konvencija poziva drugdje kada koristi taj izraz, koncept koji obuhvata pisani i nepisani zakon i podrazumijeva kvalitativne zahtjeve, posebno zahtjeve dostupnosti i predvidljivosti. U svakom pravnom sistemu, uključujući i krivično pravo, koliko god jasno formulirana zakonska odredba bila postoji neizbježan element sudskog tumačenja. Uvijek će postojati potreba za razjašnjavanjem sumnjivih tačaka i potreba za prilagođavanjem promjenjivim okolnostima. Doista, u državama potpisnicama Evropske konvencije progresivni razvoj krivičnog prava putem sudskog zakonodavstva dobro je ukorijenjen i nužan dio pravne tradicije. Član 7. Evropske konvencije ne može se tumačiti kao zabrana postepenog pojašnjenja pravila krivične odgovornosti putem sudskog tumačenja od slučaja do slučaja, pod uvjetom da je rezultirajući razvoj u skladu sa suštinom krivičnog djela i da se može razumno predvidjeti. Nedostatak dostupnog i razumno predvidljivog sudskog tumačenja može dovesti do utvrđivanja kršenja prava iz člana 7. Evropske konvencije. Tamo gdje to nije slučaj, cilj i svrha člana 7. Evropske konvencije, posebno da niko ne smije biti podvrgnut proizvoljnom krivičnom progonu, osudi ili kažnjavanju, bili bi osujećeni. Zahtjev dostupnosti i predvidljivosti podrazumijeva da se, u načelu, neka mjera može smatrati kaznom u smislu člana 7. Evropske konvencije samo ako je utvrđen element lične odgovornosti počinioaca. U skladu s tim, član 7. Evropske konvencije zahtijeva u svrhu kažnjavanja postojanje mentalne veze (svijesti) putem koje se može otkriti element odgovornosti u ponašanju osobe koja je fizički počinila krivično djelo (vidi *Yüksel Yalçinkaya protiv Turske*, presuda od 26. septembra 2023. godine, predstavka broj 15669/20, tač. 237–242. s daljnjim referencama).

111. Pri procjeni predvidljivosti sudskog tumačenja, Evropski sud je istakao da od odlučne važnosti ne bi trebalo biti odsustvo uporednih presedana. U slučajevima kada se od domaćih sudova traži da prvi put protumače odredbu krivičnog zakona tumačenje obima krivičnog djela mora se, u načelu, smatrati predvidljivim. U tom smislu, Evropski sud je naveo da je svjestan da se određena pravna norma jednog dana mora prvi put primijeniti. Ostaje da nova priroda, posebno u svjetlu sudske prakse, postavljenog pravnog pitanja sama po sebi ne predstavlja kršenje zahtjeva dostupnosti i predvidljivosti zakona budući da je usvojeno rješenje bilo jedno od mogućih tumačenja, u skladu sa suštinom krivičnog djela i razumno predvidljivo. Obim koncepta predvidljivosti uvelike zavisi od sadržaja zakonske odredbe koja je u pitanju, područja koje pokriva te broja i statusa onih na koje se odnosi (adresata). Predvidljivost zakona ne sprečava dotičnu osobu da zatraži/dobije adekvatan informirani savjet kako bi procijenila, u mjeri razumnoj u okolnostima slučaja, posljedice koje bi mogle proizaći iz određenog čina. To se posebno odnosi na profesionalce, koji su navikli biti vrlo oprezni u obavljanju svoje profesije. Stoga se od njih može očekivati da će s posebnom pažnjom procijeniti uključene rizike. Konačno, Ustavni sud ponavlja da nije njegova uloga zamijeniti redovne sudove u procjeni i pravnoj klasifikaciji činjenica, pod uvjetom da se one zasnivaju na razumnoj analizi dokaza u predmetu. Nije na

Ustavnom sudu da se bavi činjeničnim ili pravnim greškama koje je navodno počinio (redovni) sud, osim i u mjeri u kojoj su one mogle negativno utjecati na prava i slobode zaštićene Evropskom konvencijom ili ako je takva ocjena očigledno proizvoljna (vidi *Total S. A. i Vitol S. A. protiv Francuske*, presuda od 12. oktobra 2023. godine, predstavke br. 34634/18 i 43546/18, tač. 55–57. s daljnjim referencama).

112. Vraćajući se na okolnosti konkretnog predmeta u svjetlu navedenih načela, Ustavni sud će razmotriti apelantovu osudu i izrečenu mjeru sigurnosti u svjetlu garancija iz člana 7. Evropske konvencije. Kada je riječ o postojanju pravnog osnova u konkretnom slučaju, Ustavni sud zapaža da je riječ o novom krivičnom djelu koje je inkorporirano u krivičnopravni sistem djelovanjem visokog predstavnika (vidi tač. 16. i 81. ove odluke). Iz stanja spisa predmeta proizlazi da su redovni sudovi prvi put u apelantovom slučaju primijenili i tumačili član 203a KZBiH, te se stoga ne može govoriti o uporednim situacijama/presedanim. Suština apelantovih prigovora u vezi s primjenom prava se odnosi na način donošenja zakonske odredbe koja je primijenjena na apelanta, te na pravni status Christiana Schmidta kao visokog predstavnika i njegovu ulogu u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine, tj. njegovo pravo da donosi zakone. To se u okolnostima konkretnog predmeta odnosilo na ovlaštenje visokog predstavnika da donese dvije odluke od 1. jula 2023. godine kojima se sprečava stupanje na snagu Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske i Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, a potom i odluku od 1. jula 2023. godine kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH i propisuje krivično djelo za koje je apelant procesuiran i osuđen. U konkretnom slučaju je nepoštovanje odluka visokog predstavnika od 1. jula 2023. godine rezultiralo apelantovom osudom. Nasuprot tome, apelant smatra da je zakonodavna aktivnost u konkretnom slučaju trebala biti isključivo u nadležnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a ne visokog predstavnika, zbog čega apelant općenito osporava postojanje krivičnog djela za koje je osuđen.

113. U pogledu nadležnosti visokog predstavnika da donosi zakone, Ustavni sud je već ranije u više svojih odluka izrazio svoj stav da ovlaštenja visokog predstavnika proizlaze iz Aneksa X, relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda i Bonske deklaracije, te da ta ovlaštenja nisu podložna kontroli Ustavnog suda, kao ni vršenje tih ovlaštenja (vidi, npr. Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-27/22 od 23. marta 2023. godine, tač. 72. i 73. s daljnjim referencama, dostupna na www.ustavnisud.ba). U konkretnom slučaju, Ustavni sud zapaža da je 1. jula 2023. godine visoki predstavnik intervenirao u pravni sistem Bosne i Hercegovine i umjesto Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine donio Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH. U tom pogledu on je djelovao kao zakonodavna vlast Bosne i Hercegovine, te navedena dopuna KZBiH nesporno ima pravnu prirodu domaćeg propisa čija kontrola ustavnosti nije predmet ove apelacije. Stoga, Ustavni sud smatra neosnovanim apelantove navode koji su se ticali osporavanja pravnog statusa visokog predstavnika i njegovih ovlaštenja u kontekstu propisivanja krivičnog djela iz člana 203a KZBiH za koje je apelant proglašen krivim. O tome su se detaljno izjasnili redovni sudovi, što je bila i okosnica cjelokupnog krivičnog postupka. Prema tome, Ustavni sud smatra da je u konkretnom slučaju nesporno ispoštovan osnovni uvjet iz člana 7. Evropske konvencije da samo zakon može propisati krivično djelo i kaznu, odnosno da je krivično djelo jasno definirano zakonom. Isto tako, a suprotno apelantovim tvrdnjama, Ustavni sud smatra i da je krivično djelo za koje je apelant osuđen bilo na snazi u vrijeme potpisivanja spornih ukaza. Činjenica da je Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH objavljen u službenom glasilu isti dan kada je apelant potpisao sporne ukaze ne dovodi u pitanje prethodni

zaključak Ustavnog suda s obzirom na to da je u Odluci visokog predstavnika eksplicitno propisano (član 4. Odluke) da navedeni zakon stupa na snagu 2. jula 2023. godine (vidi tačku 81. ove odluke). Stoga se ne javlja ni problem retroaktivne primjene odredbe krivičnog prava prema članu 7. Evropske konvencije.

114. Sljedeće pitanje na koje Ustavni sud mora odgovoriti tiče se kvalitativnih zahtjeva iz člana 7. Evropske konvencije, odnosno predvidljivosti i dostupnosti pravne norme na osnovu koje je apelant osuđen i na osnovu koje mu je izrečena sporna mjera sigurnosti. U vezi s tim će Ustavni sud sagledati da li su i redovni sudovi dali razumna tumačenja, odnosno obrazloženja budući da suprotan zaključak može dovesti do kršenja člana 7. Evropske konvencije.

115. U odnosu na pitanje dostupnosti "krivičnog zakona", to načelno podrazumijeva njegovo javno objavljivanje. U konkretnom slučaju je novi član 203a KZBiH bio zvanično dostupan javnosti 1. jula 2023. godine putem internetske stranice OHR-a na kojoj su objavljene sve tri odluke iz tačke 15. ove odluke, uključujući i Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH. Osim službene stranice OHR-a, javno objavljivanje je uključivalo i brojne medije koji su prenijeli sadržaj člana 203a KZBiH. Prema tome, Ustavni sud smatra da je u apelantovom slučaju ispunjen uvjet dostupnosti. To čak ne negira ni apelant kada izjavljuje u apelaciji da "u konkretnom slučaju nije pitanje šta je apelantu bilo poznato 7. jula 2023. godine – kada je potpisao dva sporna ukaza – već da li je navedenog datuma odredba člana 203a izmijenjenog i dopunjenog KZBiH bila na pravnoj snazi" (vidi tačku 63. ove odluke). U odnosu na aspekt predvidljivosti pravne norme u konkretnom slučaju, apelant tvrdi da u vrijeme potpisivanja dva sporna ukaza nije bio u dovoljnoj mjeri svjestan posljedica svog djelovanja, odnosno da nije bio u mogućnosti predvidjeti da će njegovo postupanje rezultirati prestankom mandata predsjednika RS i zabranom vršenja navedene dužnosti. Takve tvrdnje se, prema praksi Evropskog suda, direktno tiču mentalne veze koja otkriva element odgovornosti u ponašanju stvarnog počinioca krivičnog djela ako se želi izreći kazna (vidi Evropski sud, *G. I. E. M. S. R. L. i ostali protiv Italije*, VV, presuda od 28. juna 2018. godine, predstavke br. 1828/06 i dvije dr., tač. 242. i 246. s daljnjim referencama, i *ibid.*, *Yüksel Yaşınkaya protiv Turske*, tačka 242. s daljnjim referencama). Pitanje apelantove svijesti u konkretnom slučaju raspravljeno je provođenjem dokaznog postupka u krivičnom postupku protiv apelanta kako bi se utvrdio umišljaj na njegovoj strani. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je izvedenim dokazima na glavnoj raspravi nespornim utvrđeno da je apelant u periodu od 1. jula 2023. godine (kada je visoki predstavnik donio odluke iz tačke 15. u vezi sa tač. 80–82. ove odluke) do dana kada je apelant potpisao dva sporna ukaza (7. jula 2023. godine, tač. 86. i 87. ove odluke) preduzimao aktivnosti (konsultacije/pravni savjeti) koje su se ticale navedenih odluka visokog predstavnika od 1. jula 2023. godine. Ustavni sud posebno ima u vidu činjenicu da se u apelantovom slučaju radilo o skupnom savjetovanju koje je uključivalo brojne stručnjake ustavnog prava i nosioce najviše zakonodavne i izvršne vlasti u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini. Takvo savjetovanje se nesporno u smislu zahtjeva Evropske konvencije može smatrati adekvatnim i informiranim savjetom na osnovu kojeg je apelant u razumnoj mjeri mogao procijeniti posljedice koje bi mogle rezultirati potpisivanjem dva sporna ukaza 7. jula 2023. godine (vidi Evropski sud, *Jorgić protiv Njemačke*, presuda od 12. jula 2007. godine, predstavka broj 74613/01, tačka 113). Evidentno je dakle da je apelant kao profesionalac u vršenju svoje političke profesije, odnosno funkcije predsjednika RS iskazao naročit oprez prilikom procjene uključenih rizika. Apelantove aktivnosti nesporno ukazuju da je on bio svjestan i upoznat sa sadržajem navedenih odluka visokog predstavnika od 1. jula 2023. godine, što je u konkretnom slučaju

podrazumijevalo sve elemente bića krivičnog djela iz člana 203a KZBiH i *ex lege* izricanje mjere sigurnosti zabrane vršenja dužnosti koja je pratila osudu. Na takav zaključak u okolnostima konkretnog predmeta nije od utjecaja to što se radilo o relativno kratkom periodu s obzirom na stepen apelantove svijesti koji je utvrđen u dokaznom postupku i detaljno obrazložen u osporenim presudama kada je u pitanju aspekt dostupnosti i predvidljivosti. Prema tome, u situaciji kada se kao u konkretnom slučaju prvi put tumači odredba krivičnog zakona sa zakonitim pravnim osnovom i koja je jasno formulirana (član 203a KZBiH), Ustavni sud smatra da su redovni sudovi na adekvatan i dovoljan način raspravili sva sporna pitanja u vezi s kvalitativnim zahtjevima iz člana 7. Evropske konvencije. Takva tumačenja činjenica iz osporenih presuda ne ostavljaju dojam proizvoljnosti. Stoga se apelantovi navodi da nije u razumnoj i dovoljnoj mjeri mogao predvidjeti posljedice (osuda/kazna i mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika RS) svog protivpravnog ponašanja od 7. jula 2023. godine (potpisivanje dva sporna ukaza) čine neosnovanim u svjetlu Zakona o izmjenama i dopunama KZBiH koji je stupio na snagu 2. jula 2023. godine.

116. S obzirom na navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom slučaju nije došlo do kršenja člana 7. Evropske konvencije.

b) Pravo na pravično suđenje

117. Apelant, u suštini, kršenje prava na pravično suđenje dovodi u vezu s aspektom prava na nezavisan i nepristrasan sud, javnom raspravom pred nadležnim sudom, izvođenjem/ocjenom dokaza i "jednakošću oružja" te arbitramošću u primjeni prava.

118. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

119. Član 6. stav 1. Evropske konvencije glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

b.1) Pravo na nezavisan i nepristrasan sud

120. U konkretnom slučaju apelant je problematizirao nepristrasnost dvoje sudija Suda BiH koji su postupali u krivičnom postupku protiv njega. To se odnosilo na sutkinju J. Č. D. koja je potvrdila optužnicu protiv apelanta i sutkinju S. U. koja je donijela prvostepenu osuđujuću presudu protiv apelanta.

121. Ustavni sud podsjeća da, u svjetlu prakse Evropskog suda, koncepti nezavisnosti i objektivne nepristrasnosti usko su povezani i, zavisno od okolnosti, mogu zahtijevati zajedničko ispitivanje (vidi *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala*, presuda Velikog vijeća od 6. novembra 2018. godine, predstavke br. 55391/13 i dvije dr., tačka 150. s daljnjim referencama). Nezavisnost se odnosi na neophodnu ličnu i institucionalnu nezavisnost koja je potrebna za nepristrasno donošenje odluka, pa stoga predstavlja preduvjet za nepristrasnost. Nezavisnost podrazumijeva (i) stanje uma, koje označava nepopustljivost sudije pred vanjskim pritiscima u pogledu njegovog moralnog integriteta i (ii) skup institucionalnih i operativnih aranžmana, koji uključuju postupak kojim se sudija može imenovati na način kojim se osigurava njegova nezavisnost i primjena kriterija za izbor na osnovu zasluga, što mora da pruži zaštitu od neprikladnih utjecaja i/ili apsolutnog diskrecionog prava drugih državnih ovlaštenja, kako tokom inicijalne faze imenovanja sudije tako i tokom vršenja njegovih dužnosti (vidi *Guðmundur Andri Ástráðsson protiv Islanda*, presuda Velikog vijeća od 1. decembra 2020. godine, predstavka broj 26374/18, tačka 234. s daljnjim

referencama). S druge strane, nepristrasnost u pravilu označava odsutnost predrasuda ili pristrasnosti (nezauzimanje strana). Postojanje nepristrasnosti u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije mora se utvrditi prema (i) subjektivnom testu, pri čemu se mora uzeti u obzir lično uvjerenje i ponašanje određenog sudije, tj., da li je sudija imao ikakve lične predrasude ili pristrasnosti u datom slučaju, i (ii) objektivnom testu, tj., utvrđivanjem da li je, nezavisno od ličnog ponašanja bilo kojeg od svojih članova, sam sud i, između ostalih aspekata, njegov sastav, nudio dovoljna jamstva da se isključi svaka legitimna sumnja u pogledu njegove nepristrasnosti (vidi, između ostalog, *Micallef protiv Malte* [VV], predstavka broj 17056/06, ECHR 2009, tačka 93. s daljnjim referencama). Lična nepristrasnost sudije mora se pretpostaviti sve dok se ne dokaže suprotno. Što se tiče vrste potrebnog dokaza, Evropski sud je, na primjer, nastojao utvrditi da li je sudija pokazao neprijateljstvo ili zlu namjeru iz ličnih razloga (vidi *Kezerashvili protiv Gruzije*, presuda od 5. decembra 2024. godine, predstavka broj 11027/22, tačka 84. s daljnjim referencama). Međutim, ne postoji čvrsta/neupitna podjela između subjektivne i objektivne nepristrasnosti budući da ponašanje sudije ne samo da može izazvati objektivno osnovane sumnje u nepristrasnost suda s gledišta vanjskog posmatrača – objektivni test, već može dovesti i do pitanja ličnog uvjerenja sudija – subjektivni test (vidi *Kyprianou protiv Kipra* [VV], ECHR 2005 XIII, predstavka broj 73797/01, tačka 119). U nekim slučajevima gdje može biti teško pribaviti dokaze kojima bi se opovrgnula pretpostavka subjektivne nepristrasnosti sudije zahtjev za objektivnu nepristrasnost pruža daljnje važno jamstvo (vidi *Pullar protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. juna 1996. godine, tačka 32, Izvještaji o presudama i odlukama 1996-III). U tom smislu, čak i dojam može biti od određene važnosti ili, drugim riječima, "pravda se ne mora samo provoditi, već se mora i vidjeti da se provodi". U pitanju je povjerenje koje sudovi u demokratskom društvu moraju ulijevati javnosti (vidi *Morice protiv Francuske* [VV], ECHR 2015, predstavka broj 29369/10, tačka 78, i *Denisov protiv Ukrajine* [VV], presuda od 25. septembra 2018. godine, predstavka broj 76639/11, tač. 61–63. s daljnjim referencama).

122. Kako bi sudovi mogli u javnosti ulijevati neophodno povjerenje, moraju se uzeti u obzir i pitanja unutrašnje organizacije. Postojanje domaćih postupaka za osiguranje nepristrasnosti, odnosno pravila koja reguliraju izuzimanje sudija relevantan su faktor. Takva pravila pokazuju nastojanje domaćeg zakonodavca da ukloni sve razumne sumnje u nepristrasnost dotičnog sudije ili suda i predstavljaju pokušaj osiguranja nepristrasnosti uklanjanjem uzroka takvih zabrinutosti. Osim što osiguravaju odsutnost stvarne pristrasnosti, takva pravila su usmjerena na uklanjanje svakog privida pristrasnosti i na taj način služe unapređenju povjerenja koje sudovi u demokratskom društvu moraju ulijevati u javnosti. Evropski sud uzima u obzir takva pravila prilikom vlastite procjene da li je domaći sud bio nepristrasan i, posebno, da li se strahovi podnosioca predstavke mogu smatrati objektivno opravdanim (vidi *Ugulava protiv Gruzije* (broj 2), presuda od 1. februara 2024. godine, predstavka broj 22431/20, tačka 56. s daljnjim referencama). Osim toga, sama činjenica da stranka u postupku traži izuzeće sudije zbog pristrasnosti, čak i opetovano, nema automatski posljedicu da se sudija treba povući ili biti isključen (vidi *Harabin protiv Slovačke*, presuda od 20. novembra 2012. godine, predstavka broj 58688/11, tačka 138). Kada se odlučuje da li u određenom slučaju postoji legitimna razlog za strah od pristrasnosti, stajalište onih koji tvrde da takav strah postoji je važno, ali nije odlučujuće. Odlučujuće je da li se strah može smatrati objektivno opravdanim (vidi *Kroi i Nocka protiv Albanije*, presuda od 26. augusta 2025. godine, predstavka broj 84056/17, tačka 56. s daljnjim referencama).

123. Ustavni sud će stoga u konkretnom slučaju ocijeniti da li su dvije sutkinje Suda BiH bile u obavezi da se izuzmu u krivičnom postupku protiv apelanta.

- Nezavisnost i nepristrasnost u odnosu na sutkinju J. Č. D.

124. Apelant smatra da je navedena sutkinja iz dva razloga bila pristrasna prilikom odlučivanja o optužnici protiv njega. Kao prvi razlog je navedena činjenica koja se dovodi u vezu s njenom ranijom kandidaturom za sudiju Međunarodnog krivičnog suda iz 2020. godine, a kao drugi razlog je navedeno da se vraćanjem na doradu prvobitno podnesene optužnice stavila na stranu Tužilaštva BiH.

125. Ustavni sud, prije svega, ponavlja da je nepristrasnost bitna za pravilno obavljanje sudske dužnosti, te se odnosi ne samo na sudsku odluku već i na postupak donošenja odluke. U vezi s prvim razlogom koji apelant navodi, Ustavni sud ističe da iz stanja spisa predmeta nesporno proizlazi da je sutkinja J. Č. D. bila kandidat prilikom izbora za sudiju Međunarodnog krivičnog suda (vidi tačku 12. ove odluke). Navedeni izbor je proveden na osnovu javnog konkursa koji je početkom 2020. godine proveo VSTV, nakon čega je na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine sutkinja J. Č. D. učestvovala u proceduri izbora. Apelant je u to vrijeme obnašao funkciju člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine i nesporno je u tom svojstvu javno iznio neslaganje s nominacijom sutkinje J. Č. D. kao kandidata za sudiju Međunarodnog krivičnog suda. To neslaganje je podrazumijevalo formalno obraćanje Ministarstvu vanjskih poslova BiH pismenim putem i u više navrata je bilo medijski praćeno dok je postupak izbora bio u toku. Međutim, Ustavni sud zapaža da procedura izbora navedene sutkinje nije uključivala u formalnopravnom smislu učešće institucije Predsjedništva Bosne i Hercegovine, odnosno tadašnje apelantove funkcije. Apelant ni na koji način nije bio direktno involviran u izbor sutkinje J. Č. D., niti je u vezi s njenom kandidaturom tražena prethodna saglasnost Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Stoga, Ustavni sud ne može prihvatiti kao tačnu apelantovu tvrdnju da je njegovo pismo protivljenje izboru navedene sutkinje – obraćanjem Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine – predstavljalo prethodno odlučivanje o njenim pravima, čime bi se otvorilo pitanje hijerarhijskog odnosa za potrebe objektivnog testa. S druge strane, s obzirom na apelantovu tadašnju funkciju, razumnom se čini pretpostaviti da je sutkinja J. Č. D. bila svjesna apelantovih izjava i neslaganja s njenom kandidaturom za sudiju Međunarodnog krivičnog suda. Međutim, iz stanja spisa predmeta ne proizlazi da je ona ikada javno u ličnom svojstvu ili u okviru svoje sudijske funkcije reagirala na bilo koju apelantovu javno iznesenu izjavu. Dodatno, Ustavni sud zapaža da je od tadašnjih apelantovih spornih izjava do potvrđivanja optužnice protekao period od skoro tri i po godine.

126. Osim toga, Ustavni sud ističe da iz rješenja Opće sjednice Suda BiH od 29. septembra 2023. godine proizlazi da apelant nije u zahtjevu za izuzeće sutkinje J. Č. D. naveo tu činjenicu (kandidatura sutkinje za sudiju Međunarodnog krivičnog suda u Hagu) kao razlog njenog izuzeća u smislu člana 29. tačka f) ZKPBiH (vidi tač. 18. i 19. ove odluke). Stoga, Ustavni sud zaključuje da je taj dio apelantovih navoda neosnovan.

127. Drugi razlog se odnosio na vraćanje na doradu prvobitno podnesene optužnice. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da je 29. septembra 2023. godine Opća sjednica Suda BiH u svom rješenju dala razumno obrazloženje koje se Ustavnom sudu ne čini proizvoljnim. Takvo obrazloženje u suštini je u cijelosti preuzeto i u osporenoj drugostepenoj presudi kada je odlučivano o apelantovom žalbenom prigovoru pristrasnosti sutkinje J. Č. D. (vidi tač. 51. i 52. ove odluke). Stoga, Ustavni sud smatra da se u odnosu na drugi razlog (dorada optužnice) u konkretnom slučaju radilo o preciziranju krivičnog djela u smislu člana 227. stav (1)

tačka c) ZKPBiH (vidi tačku 85. ove odluke), u vezi s ovlaštenjem koje je navedena sutkinja imala prilikom odlučivanja o optužnici u smislu člana 228. stav (1) tog zakona, odnosno preciziranju činjeničnog stanja u smislu osiguranja prava na odbranu (obavješćavanje o optužbi), a ne o prekoračenju ovlaštenja i stavljanju Suda BiH na stranu Tužilaštva BiH. Ustavni sud posebno naglašava da je potvrđivanje optužnice predstavljalo inicijalnu fazu krivičnog postupka koja nije imala za posljedicu odlučivanje o apelantovoj krivici. Imajući u vidu navedeno, a u nedostatku objektiviziranih dokaza postojanja ličnog uvjerenja i predrasuda u kontekstu događaja koji su prethodili potvrđivanju optužnice, Ustavni sud smatra da, sa stajališta razumnog, poštenog i informiranog posmatrača, postupanje sutkinje J. C. D. u krivičnom postupku protiv apelanta nije moglo izazvati objektivno opravdane sumnje u njenu nezavisnost i nepristrasnost.

- Nezavisnost i nepristrasnost u odnosu na sutkinju S. U.

128. Kada je riječ o sutkinji S. U., apelant je pred Ustavnim sudom pitanje njene navodne pristrasnosti doveo u vezi s dvije situacije iz redovnog postupka: i) njeno prethodno ponašanje za vrijeme dok je obavljala dužnost tužioca Tužilaštva BiH, odnosno potpisivanje spornog pisma iz 2021. godine, koje je potpisala zajedno s ostalim tužiocima, te ii) činjenica da mu nije bio poznat njen identitet sve do održavanja ročišta za glavni pretres od 5. februara 2024. godine koji je započeo njenim čitanjem optužnice.

129. U odnosu na prvo pitanje, prema praksi Evropskog suda, problemi s nepristrasnošću mogu se pojaviti ako je sudija u drugim fazama postupka već izrazio mišljenje o krivici optuženog (vidi *Gómez de Liaño y Botella protiv Španije*, presuda od 22. jula 2008. godine, predstavka broj 21369/04, tač. 67–72. s daljnjim referencama). Činjenica da je sudija već odlučivao o sličnim ali nepovezanim krivičnim optužbama sama po sebi nije dovoljna da dovede u sumnju nepristrasnost tog sudijskog postupka (vidi *Kriegisch protiv Njemačke*, odluka od 23. novembra 2010. godine). Međutim, druga je stvar ako ranije presude sadrže utvrđenja koja zapravo prejudiciraju pitanje krivice optuženog u takvim kasnijim postupcima (vidi *Poppe protiv Nizozemske*, presuda od 24. marta 2009. godine, predstavka broj 32271/04, tačka 26). Što se tiče promjene položaja između tužioca i sudijske, Ustavni sud primjećuje da činjenica da je sudija prethodno u svojoj karijeri djelovao kao javni tužilac sama po sebi nije razlog za strah da mu nedostaje nepristrasnosti, niti je to slučaj ako je sudija nekad bio službenik odjela javnog tužioca u predmetu koji je prvobitno ispitao taj odjel, a kada dotični sudija nikada nije morao sam rješavati taj predmet (vidi *Paunović protiv Srbije*, presuda od 3. decembra 2019. godine, predstavka broj 54574/07, tačka 41. s daljnjim referencama). To bi moglo biti drugačije ako bi tužilac mogao vršiti nadzorna ovlaštenja nad tužilaštvom kada se ispituje slučaj podnosioca predstavke (vidi, *ibid.*, *Ugulava protiv Gruzije* (broj 2), tačka 60).

130. Ustavni sud ističe da je nesporno da je sutkinja S. U. ranije bila tužiteljica u Tužilaštvu BiH i da je 2022. godine imenovana za sutkinju Suda BiH, a da je 2021. godine zajedno s ostalim tužiocima Tužilaštva BiH podržala pokretanje krivičnog predmeta protiv apelanta. Suština navedene tužilačke inicijative je bila apelantovo procesuiranje pred Sudom BiH zbog njegovih javnih izjava i prijetnji teritorijalnom integritetu i najvišim institucijama Bosne i Hercegovine (vidi tačku 13. ove odluke). Iz stanja spisa predmeta se ne može zaključiti da li je i kada došlo do zvaničnog pokretanja krivičnog predmeta protiv apelanta uslijed navedene tužilačke inicijative, te da li je preduzeta ijedna radnja iz tužilačke nadležnosti u vezi s tim. Sporno pismo iz 2021. godine se odnosilo na krivična djela iz glave XVI KZBiH (krivična djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine), dok je krivično djelo neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz člana 203a KZBiH, za koje je apelant procesuiran u konkretnom slučaju, svrstano u

glavu XVII KZBiH (krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom) odlukom visokog predstavnika od 1. jula 2023. godine kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama KZBiH (vidi tačku 81. ove odluke). Dakle, krivično djelo za koje je apelant procesuiran i osuđen (na osnovu osporenih presuda) nije bilo na pravnoj snazi u vrijeme kada je nastalo sporno pismo iz 2021. godine. Nesporno je da se nije radilo o istom krivičnom predmetu, odnosno da konkretan slučaj ne predstavlja nastavak ranije iniciranog/namjeravanog krivičnog postupka. Stoga, u konkretnom slučaju nije postojala obaveza njenog izuzimanja u smislu člana 29. tačka d) ZKPBiH.

131. Što se tiče spornog pisma iz 2021. godine, proizlazi da se radilo o nekoj vrsti tužilačkog samoorganiziranja u kojem je S. U., tada u svojstvu tužiteljice, ispoljila na posredan način svoje mišljenje u vezi s apelantovom ličnošću i njegovim političkim djelovanjem. Takva tužilačka inicijativa nije u konvencijskom smislu rezultirala utvrđenjem "krivične optužbe" protiv apelanta ni u Tužilaštvu BiH, niti pred Sudom BiH. Radilo se, u načelu, o općenitoj izjavi neophodnosti procesuiranja apelanta za druga krivična djela. Ustavni sud naglašava da sutkinja S. U. nije bila autor spornog pisma, odnosno pokretač navedene inicijative. Osim toga, Ustavni sud ima u vidu i protek vremena, odnosno da je od spornog pisma iz 2021. godine do postavljanja sutkinje S. U. kao sudijske pojedinca u apelantovom predmetu protekao period od oko dvije godine i četiri mjeseca. Iz stanja spisa predmeta ne proizlazi da je sutkinja S. U. (nakon pridruživanja navedenoj tužilačkoj inicijativi) ikada naknadno iznijela bilo kakav javni stav u vezi sa spornim pismom, niti je na takvu okolnost ukazano apelacijom. Isto tako, Ustavni sud ističe da pravni sistem Bosne i Hercegovine ne sprečava nosioce tužilačke funkcije da naknadno vrše dužnost sudijske i obratno, niti takva promjena dužnosti u konvencijskom smislu, kao što je prethodno ukazano, *a priori* dovodi do kršenja prava na nepristrasan sud. Navedene okolnosti posmatrane u svojoj cjelokupnosti ne upućuju na zaključak postojanja ličnog interesa sutkinje S. U. da apelant bude osuđen, odnosno postojanja rizika od tzv. psihološkog vezivanja za svoju prethodnu ulogu tužioca. Isto tako, Ustavni sud smatra da u slučaju sutkinje S. U. nisu objektivizirane okolnosti koje bi, hipotetički gledano, stvorile moguće iskušenje za prosječnog čovjeka da ga kao sudiju navede da ne održi jasnu i istinitu ravnotežu. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da bi čak i rizik od pristrasnosti mogao narušiti dojam pravičnog, nezavisnog i nepristrasnog suđenja, te da sudski autoritet proizlazi iz povjerenja javnosti da će suđenje biti pravično. U konkretnom slučaju, postojeći pravni okvir je omogućio takvo ispitivanje apelantovih navoda o pristrasnosti sutkinje S. U. O tim navodima je prvenstveno odlučivala Opća sjednica Suda BiH i apelaciono vijeće u osporenoj drugostepenoj presudi. Opća sjednica Suda BiH je u rješenju od 20. februara 2024. godine opširno odgovorila na više apelantovih navoda u vezi s navodnom pristrasnošću sutkinje S. U. Jedan od tih prigovora se odnosio i na sporno pismo iz 2021. godine u odnosu na koje je Opća sjednica Suda BiH zaključila da navedena činjenica, sporno pismo, ne znači da je sutkinja S. U. imala bilo kakve predrasude prema apelantu. U prilog takvom stavu, Opća sjednica Suda BiH se referirala na zakonska tužilačka ovlaštenja u smislu člana 35. ZKPBiH (otkrivanje i gonjenje učinilaca krivičnog djela).

132. S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da u datim okolnostima nije došlo do ugrožavanja javnog povjerenja u pravosuđe s obzirom na to da sa stajališta razumnog, poštenog i informiranog posmatrača postupanje sutkinje S. U. u vrijeme dok je vršila tužilačku funkciju nije moglo narušiti njenu sposobnost da bez uočene pristrasnosti ispita optužnicu protiv apelanta i odluči o njenoj krivici. Ustavni sud zaključuje da su redovni sudovi pružili dovoljno garancija da se isključi bilo kakva legitimna sumnja i opravdan strah u pogledu nepristrasnosti

sutkinje S. U. koja je kao sudija pojedinac odlučivala o apelantovoj krivici. Pri tome, Ustavni sud ukazuje i da se prema praksi Evropskog suda kršenje člana 6. stav 1. Evropske konvencije ne može zasnivati na navodnom nedostatku nezavisnosti ili nepristrasnosti suda koji donosi odluke ako je donesena odluka bila predmet naknadnog nadzora od sudskog tijela koje ima punu nadležnost i osigurava poštovanje jamstava utvrđenih tom odredbom (vidi *Rustavi 2 Broadcasting Company Ltd i drugi protiv Gruzije*, presuda od 18. jula 2019. godine, predstavka broj 16812/17, tačka 345. s daljnjim referencama). Kao što je prethodno rečeno, apelant je u konkretnom slučaju imao pristup apelacionom vijeću kao drugostepenom sudu s punom nadležnošću za ponovno ispitivanje njegove krivice i izrečene mjere sigurnosti, što je uključivalo činjenična i pravna pitanja. Ustavni sud posebno naglašava da apelant ni u redovnom postupku niti u apelaciji nije problematizirao pitanje nepristrasnosti sudija apelacionog vijeća koje je donijelo osporenu drugostepenu presudu.

133. U odnosu na drugi razlog u vezi s apelantovim navodima da mu nije bio poznat identitet navedene sutkinje sve do održavanja ročišta za glavni pretres od 5. februara 2024. godine, Ustavni sud ističe da, prema praksi Evropskog suda, osiguranje učinkovitog ostvarivanja prava na nepristrasnost suda podrazumijeva pružanje stvarne mogućnosti podnosiocu predstavke da nakon saznanja ospori prisustvo sudije i traži njegovo izuzeće (vidi, *ibid.*, *Morice protiv Francuske*, tačka 90). U konkretnom slučaju, apelant je odmah iskoristio svoje zakonsko pravo da traži izuzeće sutkinje S. U. na održanom ročištu za glavni pretres od 5. februara 2024. godine kada je ona preuzela dužnost sudije pojedinca od prethodnog sudije M. S. O tom prigovoru prvenstveno je odlučivala Opća sjednica Suda BiH u rješenju od 20. februara 2024. godine, a potom i apelaciono vijeće u okviru apelantovih žalbenih navoda u vezi s pitanjem nepristrasnosti. U suštini, apelaciono vijeće je u cijelosti prihvatilo argumentaciju Opće sjednice Suda BiH u odnosu na sve apelantove žalbene prigovore koji su se odnosili na izuzeće sutkinje S. U. Ustavni sud smatra da obrazloženje Opće sjednice Suda BiH u tom segmentu apelantovog zahtjeva ne ostavlja dojam proizvoljnosti (vidi tačku 25. ove odluke).

134. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da ukazane okolnosti u odnosu na sutkinje J. Č. D. i S. U. nisu dovoljne da se apelantovi navodi o nepristrasnosti suda ocijene u svojoj sveukupnosti kao osnovani. Ustavni sud stoga smatra da, u svjetlu apelantovih navoda i činjenica predmeta, nepristrasnost sutkinja J. Č. D. i S. U. nije dovedena u sumnju, zbog čega nije postojala obaveza njihovog izuzimanja.

135. S obzirom na navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom slučaju nije došlo do kršenja prava na nezavisnost i nepristrasnost sud iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

b.2) Javna rasprava pred nadležnim sudom

136. Dalje, Ustavni sud primjećuje da je apelant problematizirao obrazloženja koja su redovni sudovi dali u odnosu na ostala procesna pitanja – osiguranje javnosti suđenja i da o delegiranju nadležnosti nije odlučio funkcionalno nadležan sud.

- Javnost suđenja

137. U vezi s "isključenjem javnosti", apelant navodi da je javnost suštinski bila isključena iako ne postoji formalna odluka suda o tome. Prema praksi Evropskog suda, održavanje javnih rasprava predstavlja osnovno načelo sadržano u članu 6. stav 1. Evropske konvencije. Čineći provođenje pravde transparentnim, javnost doprinosi ispunjenju cilja člana 6. stav 1. Evropske konvencije – pravično suđenje, čije je jamstvo jedno od osnovnih načela svakog demokratskog društva u smislu Evropske konvencije. Međutim, zahtjev za održavanje javne rasprave

podlozan je izuzecima i izričito dopušta da se mediji i javnost isključe s cijelog ili dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu. Ponekad može biti potrebno, prema članu 6. Evropske konvencije, ograničiti otvorenu i javnu prirodu postupka kako bi se, na primjer, zaštitila sigurnost ili privatnost svjedoka ili potaknula slobodna razmjena informacija i mišljenja u ostvarivanju pravde. U svakom slučaju, prije isključenja javnosti iz krivičnog postupka domaći sud mora donijeti konkretnu odluku da je isključenje nužno radi zaštite uvjerljivog javnog interesa i mora ograničiti tajnost u mjeri u kojoj je to potrebno za očuvanje tog interesa. Prilikom utvrđivanja da li je odluka o provođenju krivičnog postupka *in camera* bila u skladu s pravom na javnu raspravu prema članu 6. Evropske konvencije, relevantno je da li su razmatranja javnog interesa bila uravnotežena s potrebom za otvorenosti, da li su svi dokazi otkriveni odbrani i da li je postupak u cjelini bio pravičan (vidi *Boshkoski protiv Sjeverne Makedonije*, presuda od 4. juna 2020. godine, predstavka broj 71034/13, tačka 39. s daljnjim referencama). Dovodeći navedeno u vezu s okolnostima apelantovog slučaja, Ustavni sud zapaža da Sud BiH nesporno nije nikada u smislu člana 235. ZKPBiH donio posebnu procesnu odluku o isključenju javnosti s dijela ili cijelog glavnog pretresa. Ustavni sud primjećuje da je tokom cijelog krivičnog postupka bila osigurana javnost suđenja, te da je glavnom pretresu prisustvovala brojna publika. U vezi s tim, Ustavni sud primjećuje da su redovni sudovi dali jasne razloge zbog čega je bilo neophodno preduzeti određene mjere s ciljem održavanja reda u sudnici (spuštanje paravana, vidi tač. 34. i 49. ove odluke). Također, apelaciono vijeće je utvrdilo da nije došlo ni do prekida prijenosa suđenja na monitorima u dijelu gdje sjedi publika. Stoga je jasno da je publika, odnosno javnost mogla nesmetano pratiti suđenje. Pri tome, Ustavni sud smatra da "javnost suđenja" ne podrazumijeva da javnost može remetiti rad suda i "aktivno učestvovati" u suđenju. Pravo je i obaveza suda da "vodi postupak", a načinom na koji je Sud BiH postupio u konkretnom predmetu javnost suđenja nije dovedena u pitanje. Stoga, Ustavni sud nalazi da su ti apelantovi navodi neosnovani.

- Nadležan sud

138. U odnosu na apelantove navode da odluku o delegiranju nije donio funkcionalno nadležan sud, Ustavni sud podsjeća da je praksa Evropskog suda o pitanju nadležnosti u kontekstu pojma "sud" postavila kriterije prema kojima analizira da li organ koji je donio odluku predstavlja "sud" u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije. Pri tome je istaknuto da pojam "sud" u suštinskom smislu riječi "određuje njegova sudska funkcija, dakle to što on donosi odluke o pitanjima iz svoje nadležnosti na osnovu pravnih normi i nakon postupka koji je proveden na propisani način" (vidi Evropski sud, *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. protiv Poljske*, presuda od 7. maja 2021. godine, predstavka broj 4907/18, tačka 194. s daljnjim referencama). Dakle, da bi ispunio zahtjev "zakonom ustanovljenog suda" iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije, sud ne samo da mora biti osnovan u skladu sa zakonom već mora i suditi u okviru zakonom propisane nadležnosti (vidi, *ibid.*, *AP-667/24*, tačka 178. s daljnjim referencama). Ustavni sud ukazuje da je apelantove navode o funkcionalnoj nadležnosti ispitalo apelaciono vijeće u osporenoj drugostepenoj presudi. Obrazloženje koje je u vezi s tim dato je dovoljno jasno i nije proizvoljno, posebno imajući u vidu da se radilo o pitanju o kojem je prethodno pravosnažno odlučeno (vidi tačku 48. ove odluke). Pri tome, Ustavni sud ističe da sud pred kojim je apelantu suđeno ima sve kompetencije za suđenje kao svaki drugi redovni sud. Radi se o zakonom uspostavljenom sudu, u kojem sude sudije profesionalci i u čijoj je stvarnoj nadležnosti utvrđivanje krivične optužbe protiv apelanta iz člana 203a KZBiH. Stoga, Ustavni sud smatra da su neosnovani apelantovi navodi o

kršenju prava na pravično suđenje zato što mu nije sudio nadležni sud.

b.3) Ocjena dokaza i "jednakost oružja"

139. Ustavni sud, dalje, primjećuje da apelant osporava zakonitost određenih dokaza i ukazuje da se presuda zasniva na dokazima koji nisu izvedeni na glavnoj raspravi. Ustavni sud podsjeća da, prema praksi Evropskog suda, u članu 6. Evropske konvencije nisu utvrđena nikakva pravila o prihvatljivosti dokaza ili načinu na koji bi se oni trebali ocjenjivati, nego je to zadatak redovnih sudova. Evropski sud procjenjuje samo to da li je postupak u cjelini, uključujući i način na koji su prikupljeni dokazi, bio pravičan te da li je uključio ispitivanje njihove navodne "nezakonitosti" (vidi Evropski sud, *Sorokins i Sorokina protiv Latvije*, presuda od 28. maja 2013. godine, predstavka broj 45476/04, tačka 110). Zatim, općenito govoreći, odbijanje saslušanja bilo kojeg svjedoka ili ispitivanja dokaza odbrane može otvoriti pitanje s gledišta jednakosti stranaka u postupku (vidi Evropski sud, *Topić protiv Hrvatske*, presuda od 10. oktobra 2013. godine, predstavka broj 51355/10, tačka 48). Pitanje jednakosti u postupanju strana u predmetnom krivičnom postupku se, prema ocjeni Ustavnog suda, suštinski tiče same ocjene dokaza, koje pravo se u krivičnim postupcima ujedno nerijetko podudara s pravom na "jednakost oružja" kao podrazumijevanim elementom pravičnog suđenja prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije. Pravo na "jednakost oružja" nalaže da se svakoj strani pruži razumna (procesna) mogućnost da predoči svoj slučaj pod uvjetima koji je ne dovode u suštinski nepovoljniji položaj u odnosu na drugu stranu. Pri tome, neka manja nejednakost koja ne utječe na pravičnost postupka u cjelini neće dovesti do kršenja člana 6. Evropske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-749/20 od 5. oktobra 2021. godine, tačka 49. s daljnjim referencama).

140. Ustavni sud u vezi s tim dijelom apelantovih navoda zapaža da su dokazi čiju zakonitost osporava (na njima se zasnivaju presude), kao i dokazi za koje tvrdi da nisu provedeni na glavnoj raspravi, dokazi na osnovu kojih su redovni sudovi došli do zaključka o legitimitetu visokog predstavnika i njegovim nadležnostima za donošenje zakona. Kako je to konstatiralo apelaciono vijeće u osporenoj drugostepenoj presudi, apelant je pokušao postojanje i legitimitet visokog predstavnika da svede na "činjenično pitanje" te je predloženim dokazima pokušao uvjeriti redovne sudove da, zbog načina na koji je propisano, ne postoji krivično djelo iz člana 203a KZBiH. U vezi s tim, Ustavni sud se poziva na svoje zaključke iz prethodnih tačaka ove odluke kada je u pitanju status visokog predstavnika, iz čega slijedi da obrazloženja osporenih odluka ne ostavljaju dojam arbitramosti u vezi s provedenim dokaznim postupkom. Redovni sudovi su svoj zaključak o postojanju krivičnog djela u kontekstu apelantovih inkriminiranih radnji izveli na način koji je u skladu sa standardima prava na pravično suđenje. Utvrđenje apelantove krivičnopravne odgovornosti rezultat je cjelokupnosti provedenog dokaznog postupka na usmenom (i javnom) glavnom pretresu na kojem je apelantu, tj. njegovoj odbrani bila data mogućnost da osporava sve dokaze optužbe. Osim toga, apelant je na glavnom pretresu saslušan u svojstvu svjedoka, te je sud imao mogućnost steći direktne impresije o njegovom kredibilitetu i vjerodostojnosti njegovog iskaza. Dakle, Ustavni sud smatra da je u konkretnom slučaju ispunjen zahtjev iz načela "pravičnosti" da se svi dokazi izvedu na glavnom pretresu u prisustvu optuženog s ciljem osiguranja načela kontradiktornosti postupka (vidi Evropski sud, *Gülağacı protiv Turske*, odluka od 13. aprila 2021. godine, predstavka broj 40259/07, tačka 36. s daljnjim referencama). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud nije mogao zaključiti da su redovni sudovi načinom provođenja dokaznog postupka u ovoj krivičnopravnoj stvari izašli iz okvira diskrecije slobodne ocjene

dokaza provedenih u postupku, niti je dovedena u pitanje "jednakost oružja", što bi rezultiralo kršenjem člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

b.4) Arbitrarnost u primjeni prava

141. U odnosu na apelantove navode kojima suštinski negira izvršenje krivičnog djela (pitanja koja se tiču isključenja apelantove krivičnopravne odgovornosti, autentičnog tumačenja Aneksa X u kontekstu njegove izvornosti/originalnosti, te ispunjenosti elemenata bića krivičnog djela za koje je osuđen), Ustavni sud podsjeća da je, prema praksi Evropskog suda, prvenstveno na domaćim organima, naročito sudovima, da rješavaju probleme tumačenja domaćih zakona. Evropski sud ne treba postupati kao sud "četvrtre instance", te stoga neće, prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (kojem korespondira član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine), dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako se njihova utvrđenja mogu smatrati proizvoljnim ili očigledno nerazumnim (vidi Evropski sud, *Aščerić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 17. decembra 2019. godine, tačka 23. s daljnjim referencama, predstavka broj 52871/13). Takvu praksu dosljedno slijedi i Ustavni sud u odnosu na odluke redovnih sudova (vidi, između ostalih, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-4033/20 od 22. juna 2022. godine, tač. 42–45. s daljnjim referencama, objavljena na www.ustavnisud.ba). Prema praksi Evropskog suda, član 6. stav 1. Evropske konvencije obavezuje domaće sudove da s dovoljnom jasnoćom navedu razloge na kojima zasnivaju svoje odluke. Obim u kojem se primjenjuje ta obaveza obrazloženja može varirati zavisno od prirode odluke i mora se utvrditi u svjetlu okolnosti slučaja. Bez potrebe za detaljnim odgovorom na svaki argument koji je iznio podnosilac predstave, ta obaveza pretpostavlja da stranke u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i eksplicitan odgovor na argumente koji su odlučujući za ishod tog postupka. Iz odluke mora biti jasno da su bitna pitanja slučaja riješena. Nadalje, Ustavni sud ukazuje da nije pozvan da odlučuje o krivici ili nevinosti osobe koju su osudili redovni sudovi jer to pitanje spada u njihovu nadležnost. Međutim, u nadležnosti je Ustavnog suda da procijeni da li je postupak u cjelini, uključujući i obavezu redovnih sudova da obrazlože svoje presude, bio u skladu s Evropskom konvencijom (vidi Evropski sud, *Rostomashvili protiv Gruzije*, presuda od 8. novembra 2018. godine, predstavka broj 13185/07, tač. 54, 55. i 58. s daljnjim referencama). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud u kontekstu izvedenih dokaza prvenstveno ne smatra proizvoljnim stav Suda BiH da je apelant u inkriminirano vrijeme bio potpuno sposoban da donosi odluke i da shvati njihov značaj, odnosno da je morao potpisati sporne ukaze na osnovu člana 80. stav 4. Ustava Republike Srpske (vidi tačku 39. ove odluke). Zatim, Ustavni sud ne smatra proizvoljnim stav redovnih sudova da je apelant u izvršenju krivičnog djela postupao s direktnim umišljajem, a ne u pravnoj/stvarnoj zabludi, kako to tvrdi. U vezi s tim, Ustavni sud ponavlja prethodno istaknutu činjenicu da apelant tokom suđenja nikada nije negirao da je potpisao sporne ukaze. Suprotno apelantovim tvrdnjama, nema proizvoljnosti ni u stavu redovnih sudova da se u konkretnom slučaju nije radilo o beznačajnom djelu s obzirom na prirodu i težinu krivičnog djela (ugrožavanje pravne sigurnosti građana Bosne i Hercegovine), te način izvršenja djela u kontekstu apelantove namjere da onemogući djelovanje državnih institucija na prostoru entiteta Republika Srpska (vidi tač. 41. i 42. ove odluke). Konačno, Ustavni sud ne smatra proizvoljnim stav apelacionog vijeća kada je u pitanju tumačenje riječi izvornik i original u kontekstu Aneksa X (koji je izveden kao dokaz na glavnom pretresu) i postavljenja Christiana Schmidta kao visokog predstavnika (vidi tačku 50. ove odluke). Stoga, Ustavni sud smatra neosnovanim apelantove navode o arbitramoj primjeni prava.

142. S obzirom na sve navedeno, Ustavni sud smatra da redovni sudovi nisu propustili da u obrazloženju osporenih odluka detaljno odgovore na sve apelantove argumente/prigovore od suštinskog značaja za ishod postupka u konkretnom predmetu te da su dali relevantne i dovoljne razloge za svoje odlučivanje. Također, Ustavni sud je razmotrio i ostale brojne navode iz apelacije u kontekstu prava na pravično suđenje, ali je zaključio da se njima ne pokreću pitanja koja bi se trebala zasebno detaljno razmotriti.

143. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da okolnosti konkretnog predmeta u svjetlu prethodnih razmatranja i zaključaka ne ostavljaju dojam da je u krivičnom postupku protiv apelanta, sagledanom u cjelosti, prekršeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

c) Granice korištenja ograničenja prava iz člana 18. Evropske konvencije u vezi s pravom na pravično suđenje

144. Apelant je također ukazao da se u konkretnom slučaju radilo o politički motiviranom krivičnom procesu protiv njega, s ciljem njegovog uklanjanja iz političkog života. Ti navodi, prema ocjeni Ustavnog suda, pokreću isključivo pitanja iz člana 18. Evropske konvencije u vezi sa članom 6. Evropske konvencije. Takav stav ujedno korespondira s novijom praksom Evropskog suda, budući da je član 18. Evropske konvencije primjenjiv u vezi sa članom 6. Evropske konvencije, ali ne i u vezi sa članom 7. Evropske konvencije (vidi *Ukrajina protiv Rusije (Re Crimea)*, presuda Velikog vijeća od 25. juna 2024. godine, predstavka br. 20958/14 i 38334/18, tač. 1337–1341. s daljnjim referencama).

145. Član 18. Evropske konvencije glasi:

Ograničenja navedenih prava i sloboda koja su dozvoljena ovom konvencijom ne smiju se primjenjivati u bilo koje druge svrhe osim onih zbog kojih su propisana.

146. Evropski sud je istakao da prilikom utvrđivanja da li su domaće vlasti imale neprimjerene motive u ograničavanju ljudskih prava političara svoju kontrolu mora zasnivati na specifičnim činjenicama pojedinačnih predmeta i treba s posebnim oprezom postupati s izjavama koje su mogle biti pod utjecajem političkih razmatranja (vidi *Saakashvili protiv Gruzije*, presuda od 23. maja 2024. godine, predstavke br. 6232/20 i 22394/20, tačka 161. s daljnjim referencama). Prema praksi Evropskog suda, činjenica da je optuženi politička ličnost, kao i izjave drugih političara u vezi s krivičnom optužbom nisu dovoljne za zaključak da su domaći sudovi koji su se bavili krivičnim slučajem te osobe bili vođeni neprimjerenom skrivenom namjerom uklanjanja te osobe s političke scene. To je slučaj samo ako postoje dokazi da sudska vlast nije bila dovoljno nezavisna (uporedi *Batiashvili protiv Gruzije*, presuda od 10. oktobra 2019. godine, predstavka broj 8284/07, tačka 102. s daljnjim referencama). Kao što je prethodno objašnjeno, u apelantovom slučaju nisu predloženi takvi dokazi.

147. Što se tiče općeg političkog konteksta s obzirom na različite političke aktivnosti koje je apelant preduzimao u vezi s osporavanjem nadležnosti najviših sudskih instanci u Bosni i Hercegovini (uključujući i visokog predstavnika), Ustavni sud ističe da, prema praksi Evropskog suda, visoki politički status ne može, u načelu, dati imunitet (uporedi, *ibid.*, *Merabishvili*, tačka. 323, i *Ugulava protiv Gruzije*, presuda od 9. februara 2023. godine, predstavka broj 5432/15, tačka 128. s daljnjim referencama). Legitimno je da država, kojom se upravlja prema načelu vladavine prava, pokrene krivični postupak protiv osoba za koje postoji osnovana sumnja da su počinile krivično djelo, čak i ako su takve osobe u isto vrijeme u centru kontroverznih političkih debata. To, svakako, podrazumijeva i) postojanje činjenica koje u konkretnom slučaju ukazuju da se radilo o ozbiljnim i osnovanim optužbama, ii) da su u spisu predmeta postojali direktni i

podudarni posredni dokazi, iii) da su redovni sudovi potpuno proveli kontradiktoran postupak tokom kojeg su se i apelant i njegov branilac mogli suočiti sa svim glavnim svjedocima i na druge načine osporiti dokaze protiv apelanta i iv) da su odluke domaćih sudova bile propisno obrazložene. Ustavni sud je ispitao te okolnosti i nije utvrdio nikakvu povredu prava podnosioca zahtjeva u ovom slučaju (vidi gore). Stoga, Ustavni sud ne smatra proizvoljnim stav Suda BiH iz osporene prvostepene presude da su neosnovani apelantovi navodi da se u konkretnom slučaju radilo o politički montiranom procesu i njegovom političkom progonu, te da je cijeli postupak vođen s ciljem da se apelant eliminiira iz politike (vidi tačku 39. ove odluke).

148. Imajući u vidu navedeno, a posebno uzimajući u obzir obrazloženja redovnih sudova iz osporenih odluka, Ustavni sud smatra da je namjera vlasti bila privesti apelanta pravdi zbog njegovog protivpravnog postupanja u smislu člana 203a KZBiH. U nedostatku dovoljnih dokaza o suprotnom zaključku, Ustavni sud smatra da je apelantov navod o skrivenom motivu neosnovan, slijedom čega u konkretnom slučaju nije došlo do kršenja člana 18. Evropske konvencije u vezi s pravom na pravično suđenje.

VIII. Zaključak

149. Ustavni sud zaključuje da nema kršenja apelantovog prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u krivičnom postupku, sagledanom u cjelini, u kojem je apelant proglašen krivim za počinjenje krivičnog djela neizvršenja odluka visokog predstavnika iz člana 203a KZBiH. Redovni sudovi su za svoja utvrđenja i odlučivanja u osporenim odlukama dali jasna i precizna obrazloženja iz kojih proizlazi da su tokom krivičnog postupka protiv apelanta (u dijelu koji se odnosi na provedeni dokazni postupak, "jednakost oružja", javnost suđenja pred nadležnim sudom te primjenu prava) poštovani svi standardi prava na pravično suđenje. To je također podrazumijevalo da je apelantu sudio nezavisan i nepristrasan sud na dvije sudske instance budući da, sa stajališta razumnog, poštenog i informiranog posmatrača, nema objektiviziranih dokaza da su okolnosti koje su prethodile potvrđivanju optužnice i donošenju osporene prvostepene presude mogle narušiti sposobnost sutkinje J. Č. D. da nepristrasno ispita optužnicu, odnosno da S. U. donese prvostepenu presudu.

150. Dalje, nema kršenja apelantovog prava iz člana 7. Evropske konvencije jer je u konkretnom slučaju postojao zakonit i jasno formuliran pravni osnov za apelantovu osudu i mjeru sigurnosti za koju je provedenim dokazima u krivičnom postupku utvrđeno da je ispunjen uvjet dostupnosti i predvidljivosti.

151. Konačno, nema kršenja ni apelantovog prava iz člana 18. Evropske konvencije u vezi s pravom na pravično suđenje budući da nema dokaza da je u konkretnom slučaju postojao skriveni motiv krivičnog procesuiranja apelanta, izuzev privođenja pravdi zbog njegovog protivpravnog djelovanja u smislu člana 203a KZBiH.

152. Na osnovu člana 18. stav (3) tačka h), člana 18. stav (4), člana 57. stav (2) tačka b), člana 58. i člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

153. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati apelantov prijedlog za donošenje privremene mjere.

154. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Čeman, s. r.

K A Z A L O

**ZASTUPNIČKI DOM
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 767 Odluka o osnivanju Ureda i proceduri imenovanja glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju Europskoj uniji (hrvatski jezik)
Odluka o formiranju Kanцеларије и процедури именовања главног преговарача и замјеника главног преговарача Босне и Херцеговине за вођење преговора о приступању Европској унији (српски језик)
Odluka o formiranju Ureda i proceduri imenovanja glavnog pregovarača i zamjenika glavnog pregovarača Bosne i Hercegovine za vođenje pregovora o pristupanju Evropskoj uniji (bosanski jezik)

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 768 Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o dodatku na plaću zaposlenim u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu koji obavljaju složene informatičko-aplikacijske poslove (hrvatski jezik)
Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o dodatku na platu zaposlenim u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu koji obavljaju složene informatičko-aplikacijske poslove (bosanski jezik)
Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o dodatku na plaću zaposlenim u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu koji obavljaju složene informatičko-aplikacijske poslove (bosanski jezik)
769 Odluka o stjecanju državljanstva Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Odluka o стицању држављанства Босне и Херцеговине (српски језик)
Odluka o sticanju državljanstva Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
770 Odluka o stjecanju državljanstva Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Odluka o стицању држављанства Босне и Херцеговине (српски језик)
Odluka o sticanju državljanstva Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)

**SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 771 Odluka o zaključivanju, potvrđivanju i objavi broja birača upisanih u Središnji birački popis za prijevremene izbore za predsjednika Republike Srpske (hrvatski jezik)
Odluka o закључивању, потврђивању и објави броја бирача уписаних у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за председника Републике Српске (српски језик)

Odluka o zaključivanju, potvrđivanju i objavi broja birača upisanih u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za predsjednika Republike Srpske (bosanski jezik)

- 772 Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Prijevremene izbore za predsjednika Republike Srpske 2025. godine (hrvatski jezik)
1 Правилник о организацији рада и утврђивању резултата гласања у Главном центру за бројање за Пријевремене изборе за председника Републике Српске 2025. године (српски језик)
2 Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Prijevremene izbore za predsjednika Republike Srpske 2025. godine (bosanski jezik)

**KONKURENCIJSKO VIJEĆE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 773 Rješenje broj UP-04-26-3-030-64/24 (hrvatski jezik)
Рјешење број УП-04-26-3-030-64/24 (српски језик)
Rješenje broj UP-04-26-3-030-64/24 (bosanski jezik)

**VIJEĆE ZA DRŽAVNU POTPORU
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 774 Rješenje broj UP/I 03-26-1-74-2/25 (hrvatski jezik)
Рјешење број УП/И 03-26-1-74-2/25 (српски језик)
Rješenje broj UP/I 03-26-1-74-2/25 (bosanski jezik)
775 Zaključak broj UP/I 03-26-1-73-3/25 (hrvatski jezik)
5 Закључак број УП/И 03-26-1-73-3/25 (српски језик)
5 Zaključak broj UP/I 03-26-1-73-3/25 (bosanski jezik)

**AGENCIJA ZA RAD I ZAPOSŁJAVANJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 776 Rješenje o formiranju Savjetodavnog odbora Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
6 Рјешење о формирању Савјетодавног одбора Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине (српски језик)
7 Rješenje o formiranju Savjetodavnog odbora Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)

**USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 7 777 Odluka broj AP-3722/25 (hrvatski jezik)
Одлука број АП-3722/25 (српски језик)
Odluka broj AP-3722/25 (bosanski jezik)

SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

SLUŽBENI GLASNIK

BOSNE I HERCEGOVINE

Nakladnik: JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39/III, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Ravnatelj i odgovorni urednik: Dragan Prusina
Tehnička priprema: Uredništvo JP NIO Službeni list BiH
Tisak: UNIONINVESTPLASTIKA d. d. Sarajevo
Za tiskaru: Muhamed Mirvić

Telefoni:
Centrala: 033 72 20 30
Direktor: 033 72 20 61
Uredništvo: 033 72 20 38
Računovodstvo: 033 72 20 48
Služba za pravne i opće poslove: 033 72 20 51
Pretplata: 033 72 20 54
Oglasni odjel: 033 72 20 49 i 72 20 50
Komercijala sa poslovnicom i prodajom: 033 72 20 43

Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa:

UNICREDIT BANK DD 338-320-22000052-11

ASA BANKA DD Sarajevo 134-470-10067655-09

ADDIKO BANK AD

Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12

RAIFFEISEN BANK DD BiH Sarajevo 161-000-00071700-57

Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista.

Identifikacijski broj 4200226120002

Porezni broj 01071019

PDV broj 200226120002

Pretplata za II polugodište 2025. godine na

"Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", 120,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba>

Godišnja pretplata 240,00 KM po korisniku

e-mail: redakcija@slist.ba - oglasis@slist.ba - pretplata@slist.ba

- racunovodstvo@slist.ba - jnb.komercijala@slist.ba